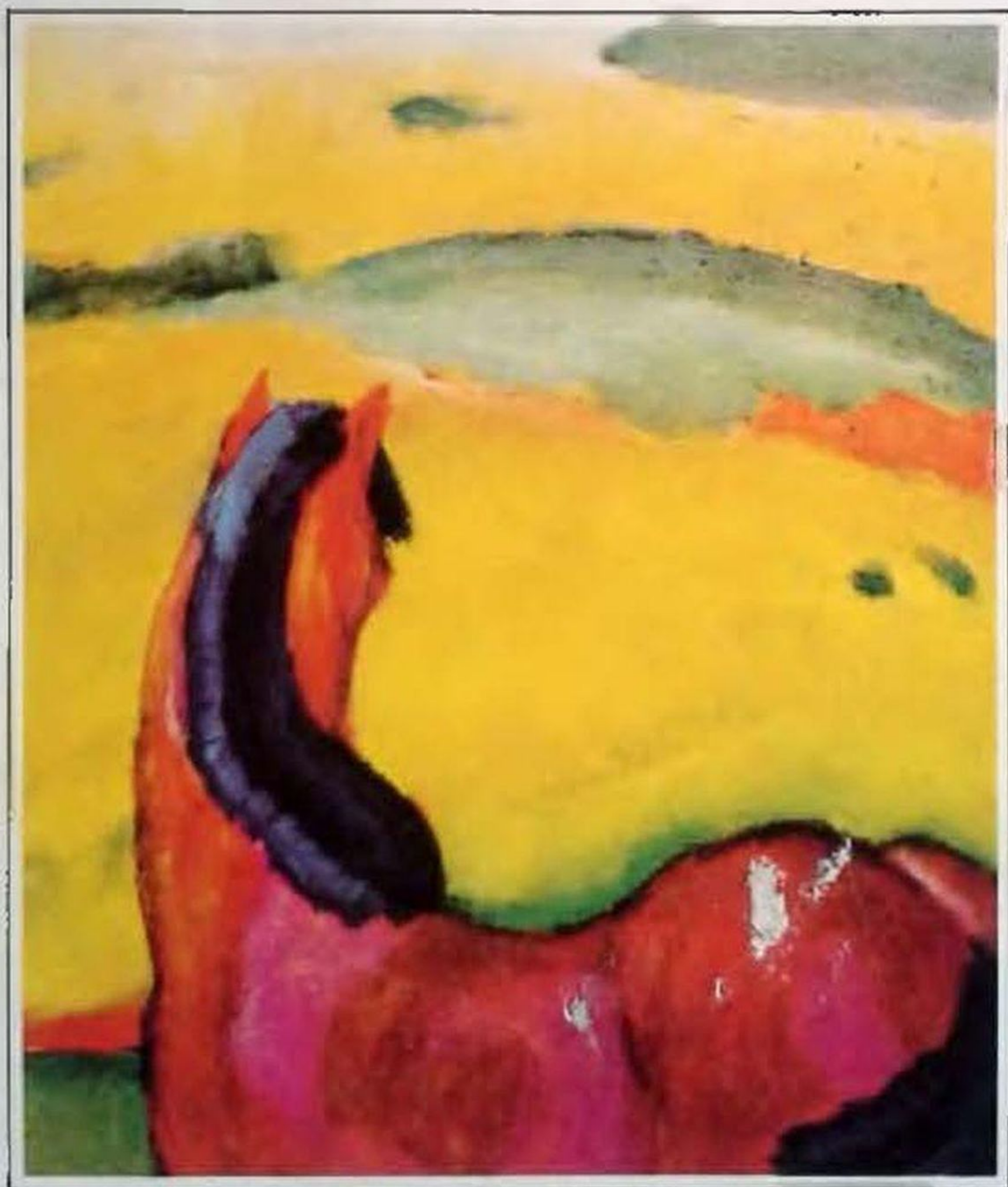

Yukio Mişima

KAÇAK ATLAR

BEREKET DENİZİ: 2

Türkçesi
PÜREN ÖZGÖREN

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevinde basıldı. (1993)
Dizgi: Sevinç Uluğ

Yukio Mişima

KAÇAK
ATLAR

BEREKET DENİZİ: 2

ROMAN

Türkçesi
PÜREN ÖZGÖREN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Bâbiâli Caddesi No. 19 Kat 2, 34410 Cağaloğlu, İstanbul

Telefon: 528 61 13 Fax: 513 51 88

Özgün adı
Homba

İngilizce adı
Runaway Horses

ISBN 975.510.477-1

© Bu çevirinin yayın hakları Can Yayınları'ndadır. (1993)

SUNUŞ

PÜREN ÖZGÖREN

Bir samurai ailesinde dünyaya gelen Yukio Mişima, hem bedeni hem de zihni denetlemeyi, İmparatora bağlılığı yücelten bir düstur edindi – Zen'in hoşgörüsüzlük, kendini fedâ etme düşüncesini de üreten bir düstur. *Bereket Denizi* adlı dörtlemesinde de dile getirdiği gibi Mişima, otuzlu yılların militaristlerinin (ve çağdaş ardıllarının) çıkarıcı kibirlerinin, fırsatçılıklarının, samurai düsturuna ters düştüğüne inanmaktadır.

İlk romanı, Mişima on üç yaşındayken okul dergisinde yayımlandı. Sezgileri güçlü olan öğretmeni onu yüreklendirdi ve 1941 yılında bir dergiyi, on altı yaşındaki Mişima'nın *Çiçeklenmiş Orman* adlı öyküsünü basmaya razı etti. Mişima, bu öğretmenin önerdiği bir takma addır. Üç yıl sonra Tokyo İmparatorluk Üniversitesine girdiğinde ilk öyküleri aynı başlık ve aynı takma adla kitap haline getirildi, basıldı. İlk baskı birinci haftada tükendi. 1946'daki iki denemesinin taslaklarını, daha sonra Nobel Ödülünü kazanan Kawabata'ya götürdü; onun himayesine girdi. On beşi roman olmak üzere toplam 257 kitabı Japonya'da, çevrilen 77 eseri de Avrupa'da yayımlanmıştır.

Mişima Japonya'nın dövüş sanatlarını yüceltmiş, kendisi de öğrenmiş ve yaşlılığın asla çirkinleştiremeyeceğini umduğu, güzel bir bedene sahip olmak için çabalamıştı. Vücut geliştirme çalışmalarına 1955'de, kendo'ya (bambu sopalarla yapılan bir dövüş sporu) ise 1959'da başladı. 1966'da karate öğrendi. 1958 yılında beşinci dereceden kendo ustası oldu.

Mişima sık sık gezilere çıktı; eserleri arasında iki yol-

culuk kitabıyla pek çok anı derlemesi vardır. Ayrıca sayısız öykü, bazısında kendisinin de rol adığı otuz üç oyun yazdı. Romanlarından on kadar filme çekildi; *Dalgaların Sesi* iki kez filme çekildi, yönetmen İcikawa'nın başyapıtlarından biri olan *Enjo* ise, *Altın Köşk Tapınağı* adlı eserinden uyarlanmıştır. İngilizcedeki öteki eserleri arasında, *Beş Modern No Oyunu* (1957), *Şölenden Sonra* (1960), *Yasak Renkler* (1951), *Aşka Susuzluk* (1950), *Bir Maskenin İtirafı* sayılabilir.

Yukio Mişima 25 Kasım 1970'de, törensel bir intihar türü olan *seppuku* yaparak yaşamına son verdi. Kırk beş yaşındaydı ve parlak bir yazın yaşamının doruğundaydı. İntihar ettiği saban, *Bereket Denizi* adlı dörtlemesinin son sözcüğünü yazmıştı. Donald Keene'nin de belirttiği gibi, "Dörtleme, kendisinin de bildiği gibi, başyapıtıydı."

Mişima intihardan, zamansız ölümden çok söz etmiş, dostlarına sık sık, genç ölmek istediğini söylemişti. 1964 yılında, *Bereket Denizi*'ni yazmaya koyulduğunda, eser bittikten sonra öleceğini pek çok kez yineledi. Gerçekte, dörtlemenin ikinci kitabı olan *Kaçak Atlar*, yapacağı *seppuku*'nun dikkate değer, yazınsal bir provasıdır. İntiharından hemen önce dostlarına, yaşama ve dünyaya ilişkin bütün düşüncelerini, duygularını bu dörtlemeye aktardıktan sonra artık kendisini bomboş hissettiğini yazdı. "Başlık, yani *Bereket Denizi*, aslında bu adı yalanlar biçimde, ayın kıraç denizi anlamındadır," dedi Keene'e. "Şöyle de söyleyebilirim: Bereketli denizin yerine kozmik nihilizmin imgesini koyar."

Mişima'nın eserleri Proust, Gide ve Sartre'ın eserleriyle karşılaştırılmış, cesaret ve erkeksi niteliklere olan tutkusu, Hemingway'inkine benzetilmiştir. Arthur Miller, "Mişima'nın insanda hayranlık uyandıran bir üslubu olduğuna inanıyorum," demişti. "O bir gerçeküstüydü. Oldukça da erotikti. Çok az araçla, dev gibi mitler yarattı; onun romanları, sıkıştırılmış görüntülerdi." Bir İngiliz der-

gisi onu şöyle tanımlar: "Karmaşık, yoğun, ürkütücü bir yaratıcılık gücüne sahip, en yetkin çağdaş yazarlardan biri."

Silâhsız, yüz kişilik özel 'ordusu' yüzünden sıklıkla, yanlış yere sağcılıkla suçlandı, ama dikkatli Japon polisinin kara listesine asla girmedi, çünkü ordusu şiddete hiçbir zaman başvurmadı; alışıldık sağcı örgütlerden çok farklıydı. Tıpkı ölümü gibi, o da bir şairin ortaya attığı, gösterişli bir fanteziydi. *Washington Post*'tan Selig Harrison'un da yazdığı gibi Mişima, "Japonları, 2. Dünya Savaşından sonra, herkesten çok daha dramatik bir biçimde, nereye gittiklerini düşünmeye zorladı ve bunu son derece özgün bir Japon simgeciliği ile yaptı."

1

1932 yılıydı. Şigekuni Honda otuz sekiz yaşındaydı.

Daha Tokyo İmparatorluk Üniversitesinde hukuk öğrencisiyken, devlet hizmeti için gerekli sınavı vermiş, mezun olduktan sonra da deneme süresini tamamlamak üzere Osaka Bölge Mahkemesine atanmıştı. O günden sonra Osaka'da yaşamaya başladı. 1929 yılında yargıç oldu, geçen yıl da, önce Bölge Mahkemesinde yargıç yardımcılığına, sonra da Osaka Temyiz Mahkemesine üyeliğe getirildi.

Honda, yirmi sekiz yaşındayken evlenmişti. Karısı, babasının dostlarından birinin, 1913 yılında yapılan hukuk reformu sırasında emekliliğe zorlanmış bir yargıcın kızıydı. Düğün Tokyo'da yapılmış, hemen ardında da Osaka'ya yerleşmişlerdi. Aradan on yıl geçmesine karşın karısı ona çocuk veremedi. Rié alçakgönüllü, yumuşak başlı bir kadındı; uyumlu bir evlilikleri vardı.

Babası üç yıl önce ölünce Honda baba yâdigarı evi boşaltmayı, annesini Osaka'ya getirtmeyi düşünmüştü. Ama annesi karşı çıktı, Tokyo'daki büyük evde bir başına yaşamayı yeğledi.

Honda'nın karısı, kiraladıkları evi bir hizmetçinin yardımıyla çekip çeviriyordu. Evin ikinci katında iki, giriş katındaysa holle birlikte beş oda vardı. Bahçesi yetmiş metre kareden biraz fazlaydı. Honda eve ayda otuz iki yen kira ödüyordu.

Haftanın üç gününü mahkeme binasında geçiriyor, öteki günlerse evinde çalışıyordu. Temyiz Mahkemesine gitmek için Tennoji Mahallesindeki Abeno'dan tramvaya biniyor, kent merkezindeki Kitahama'ya gidiyordu. Son-

ra, Tosabori ve Dojima Irmaklarıyla adliye binası arasındaki köprülerden geçiyordu; adliye binası Hokonagaşi Köprüsüne çok yakındı. Kırmızı tuğladan yapılmış olan binanın girişinde, imparatorluğun arması olan kocaman bir kasımpatı pırıl pırıl parlıyordu.

Bez, *furoşiki* çantası olmayan yargıç yoktu. Her zaman eve götürülmesi gereken bir sürü belge olurdu, bunlar genellikle evrak çantasına sığmazdı, bezden bir bohçaysa ya çok küçük ya da çok büyük geliyordu. Honda, Daimaru Mağazasından aldığı orta boy, müslinden bir *furoşiki* kullanıyor, ne olur ne olmaz diyerek onun içinde de katlanmış, ikinci bir çanta daha taşıyordu. Bu *furoşiki*'lerin yargıçlar için yaşamsal önemi vardı, onları yanlarından ayırmazlardı. Honda'nın meslektaşlarından hiçbiri, *furoşiki*'sinin düğümünün altından geçirdiği bir ipi boynuna dolamadan sokağa çıkmaz, eve dönerken içki içmek için onsuz bir bara bile uğramazdı.

Honda'nın kararlarını verirken yargıçlara ayrılmış olan odayı kullanmaması için hiçbir neden yoktu. Ama duruşma olmadığı günler tıkabasa dolan oda ateşli hukuk tartışmalarıyla çınlar, deneme süresini tamamlamaya çalışan kâtipler kulaklarını saygıyla dikip her şeyi duymaya çalışırlardı. Bu koşullarda Honda'nın salim kafayla bir karara varması olanaksızlaşırdı. O da bu yüzden evde geç saatlere kadar çalışmayı yeğliyordu.

Şigekuni Honda'nın uzmanlık alanı ceza hukukuydu. Ceza bölümü küçük olduğu için Osaka'nın bu alanda çok sınırlı bir ilerleme olanağı sağlayabileceğini biliyor, ama alıdırmıyordu.

Evde çalışırken bütün geceyi polis kayıtlarını, savcının çıkardığı dava özetlerini ve davaların bir sonraki duruşmada incelenecek olan ön sorgulamalarını okuyarak geçirdiği olurdu. Özet çıkardıktan, notlar aldıktan sonra elindeki malzemeyi bir üst yargıca devredecekti. Bir karara varıldıktan sonra bunu Başyargıç için kaleme almak Hon-

da'nın göreviydi. "Gereği düşünölmüştür, mahkemenin kararı burada belirtildiği gibidir," yazılı belgeyi sonunda bitirdiğinde gökyüzü çoktan aydınlanmaya başlamış olurdu. Başyargıç karar metnini gözden geçirdikten sonra Honda'ya geri verir, o da yazı fırçasını eline alıp belgenin son kopyasını çıkartırdı. Sağ elinin parmakları bir kâtibinki gibi nasır tutmuştu.

Geyşalı partilere gelince; Honda yalnızca Kita'nın Kırmızı Fenerli Sokağındaki Seikanro'da kutlanan, geleneksel yıl sonu eğlencesine katılırdı. O gece astlarla üstler kaynaşır, gönüllerince eğlenirlerdi, zaman zaman pirinç rakısının yüreklendirdiği birinin Başyargıca alışılmamış bir gözüpeklikle seslendiği de olurdu.

Daha çok, Umeda-Şimmiçi Kavşağındaki tramvay durağının çevresindeki kahvehanelerde ya da *oden* dükkânlarında toplanıp içki içerlerdi. Bu kahvehanelerin kimisi sınırsız hizmetler sunardı. Garson kızlardan birine saati sorduğunuzda kız tombul baldırına taktığı saatine bakmak için eteğine sıyrırverirdi. Bazı yargıçlar bu tür şeyler için fazla ağırbaşlıydılar, kahvehanelerin salt kahve içmeye uygun yerler olduğuna inanırlardı. Bunlardan biri, zimmetine para geçiren bir davalının duruşmasında, adamın zimmetine geçirdiği on bin *yen*'i kahvehanelerde harcadığını duyunca öfkeyle haykırmıştı:

"Nasıl böyle bir şey söylersin? Bir fincan kahve yalnızca beş *sen* tutar. On bin *yen*'lik kahve içtiğini mi söylemeye çalışıyorsun?"

Devlet memurlarının maaşlarından yapılan yasal kesintilerden sonra Honda'nın eline ayda üç yüz *yen*'e yakın para geçiyordu, bir alay komutanının aylığına eşitti bu, Honda'ya rahat rahat yetiyordu. Meslektaşları boş zamanlarını çeşitli eğlencelerle dolduruyorlardı: Kimisi kitap okuyor, kimisi Kanzé'deki şan ya da *No*¹ kurslarına katılı-

1. *No*: Japon tiyatrosu. (Çev.)

yor, kimileri de *haiku*¹ yazmak ve şiirleri resimlerle betimlemek için bir araya geliyordu. Ama bu buluşmaların çoğu, buluşup içki içmek için birer özürdü.

Bir de, özellikle Batı hayranı olan yargıçlar vardı, bunlar dansa giderlerdi. Honda danstan fazla hoşlanmazdı, ama meslektaşlarının sık sık danslardan söz ettiklerini duyuyordu. Yasalar Osaka'da dansı yasakladığı için meraklılar ya Katsura ve Keagé adındaki dans salonlarıyla ünlü Kyoto'ya ya da Amagasaki'de, ıssız çeltik tarlalarının ortasındaki Kuisé'ye gitmek zorundaydılar. Amagasaki'ye kadar taksi ücreti bir *yen*'di. İnsan yağınurlu bir gecede, bir lise binasına benzeyen dans salonuna yaklaşırken, dans eden çiftlerin aydınlık camlarda bir görünüp bir kaybolan gölgelerini görür, yağınurda parlayan çeltik tarlalarının öte ucundan duyulan fokstrot müziği gizemli bir nitelik kazanır.

İşte o sıralarda Honda'nın yaşamı böyleydi.

2

Otuz sekiz yaşına bastığını ayırımsayan erkeğin durumu ne kadar tuhaftır! Gençliği artık uzaklarda kalmış bir geçmişe aittir. Öte yandan, gençliğinin sona ermesiyle birlikte başlayan ve şimdiye uzanan anımsama dönemiye onda bir tek canlı izlenim bile bırakmamıştır. Bu yüzden de gençliğiyle arasında kırılğan bir engelden başka bir şey olmadığına inanmakta direnir. Hemen yanıbaşındaki, bu komşu ülkenin seslerini inanılmaz bir açıklıkla duymaktadır, ama aradaki engeli aşmanın hiçbir yolu yoktur.

Honda gençliğinin, Kiyoaki Matsugae'nin ölümüyle sona erdiğine inanıyordu. O anda içindeki gerçek bir şey,

1. *Haiku*: Beş, yedi, beş heceli, uyaksız üç dizeden oluşan Japon şiiri.-(Çev.)

göz kamaştırıcı bir ışık saçan bir şey ansızın sönüvermişti.

Bazan gecenin geç saatlerinde dava özetlerini okumaktan bıkıyor, Kiyoaki'nin bıraktığı düş güncesini eline alıp sayfalarını çeviriyordu.

Güncenin büyük bölümü, saçmasapan bilmecelere benzeyen şeylerle doluydu, ama düşlerin kimisinde alttan alta Kiyoaki'nin zamansız ölümü seziliyordu. Yüksekçe bir yerden tahta tabutuna baktığını, gündoğumundan hemen önceki karanlığın yerini usul usul lacivert bir renge bıraktığını gördüğü o düş, önceden kestirilemeyecek bir biçimde, bir buçuk yıldan da az bir sürede gerçekleşmişti. Tabuta sarılan dul kadınsa besbelli Satoko'ydu, ama Satoko Kiyoaki'nin cenazesine katılmamıştı.

Aradan on sekiz yıl geçmişti. Düşle gerçeği ayıran çizgi Honda için artık ayırdedilemez olmuştu. Dostundan kalan tek andaç olan bu defterde dostunun kendi eliyle yazdığı sözcükler vardı; Honda için çok değerliydi. Elekte kalan bir avuç altın tozuna benzeyen bu düşler mucizelerle doluydu.

Zaman geçtikçe düşle gerçek Honda'nın değişik anılarında eşit değere sahip oldular. Gerçekten olmuş bir şey, olabilecek başka bir şeyle karışıyor, onunla birleşiyordu. Gerçeklik yerini hızla düşe bırakırken, geçmiş tıpatıp gelecek gibi görünüyordu.

Honda gençken onun için tek bir gerçeklik vardı, yoğun olanaklarla dolu gelecekse çoğalarak önünde uzanıyordu sanki. Ama yaşlandıkça gerçek farklı biçimler almaya başladı, sayısız olasılığa bölünmüş görünense artık geçmiş zamandı sanki. Bunların her biri kendi gerçekliğine bağlı olduğu için, düşle gerçeği ayıran çizgi giderek daha da belirsizleşti. Honda'nın anıları sürekli bir akış halindeydi, artık bir düş görüntüsü almışlardı.

Bir yandan, daha dün tanıştığı kişinin adını anımsayamazken öte yandan, Kiyoaki'yi her düşündüğünde dostunun yüzü olanca canlılığıyla gözlerinin önünde beliriyor-

du; tıpkı bir karabasanın anısının insanın kafasında her sabah geçtiği, bildik bir sokaktan çok daha canlı olması gibi. Honda otuz yaşına bastıktan sonra boyanın yavaş yavaş dökülmesi gibi bir şey oldu; insanların adlarını unutmaya başladı. Bu adların taşıdığı gerçeklik, herhangi bir düştten daha ömürsüz, daha değersizdi artık; günlük yaşamın atığı, çöpu.

Honda gelecekte kendisini hiçbir büyük sürprizin beklemediğinden emindi. Dünyayı sarsacak yeni bir karışıklık çıksa bile Honda'nın işlevi hep aynı kalacak, o her sarsıntıya hukuğun akılcı, araştıran gözleriyle bakacaktı. Atmosferi mantık olan kürenin havasına tam anlamıyla uyum sağlamıştı. Bu nedenle de Honda için düşlerden de, gerçeklikten de daha geçerli olan tek şey, mantıktı.

İlgilendiği, bitmek tükenmek bilmez ceza davaları sonucunda elbette tutkunun çok daha aşırı biçimleriyle tanışmıştı. Kendisi böylesi bir tutkuyu hiç tatmamıştı, ama tek bir tutkuya ölesiye tutsak olmuş pek çok insanla karşılaşmıştı.

Gerçekten de güvenlikte miydi? Honda bu sorunun aklına her takılışında yıllar önce, pırıltılı bir tehlikenin kendisini tehdit etmiş olduğu duygusuna kapılıyordu; tehlike, son bir kez parlayan büyük bir alevle sona ermişti. O andan sonra da Honda ne kadar zorlanırsa zorlansın baştan çıkmamıştı –bu özgürlüğü, o günden sonra kuşandığı zırha borçluydu. Geçmişteki tehlike de, onu yaratan da, Kiyoaki'ydi.

Honda bir zamanlar, Kiyoaki'yle paylaştığı günleri anmaktan zevk alırdı. Ama bir erkek yaşlandıkça gençlik anıları artık onun yalnızca yeni deneyimler için bağışıklık kazanmasını sağlar, o kadar. Otuz sekiz yaşına gelmişti. İnsanın, artık yeterince yaşadım, ama gençliğimin sona erdiğini kabullenmeye hazır değilim, demeye nedense yanaşmadığı bir yaştır bu. İnsanın deneyimlerinden aldığı tadın hafifçe bozulduğu, yeni şeylerden her gün biraz daha az zevk

almaya başladığı bir yaş. Aptalca eğlencelerin çekiciliği hızla yitmeye başlar. İşine duyduğu bağlılık Honda'yı duygularına kapılmaktan korudu. Anlaşılması güç, soyut mesleğine âşık olmuştu.

Akşam eve dönünce, çalışma odasına kapanmadan önce karısıyla birlikte yemek yerdi. Evde çalıştığı günler akşam yemeği saati altıydı, ama mahkemeye gittiği günler belli olmazdı, bazan sekize kadar adliyede kaldığı oluyordu. Ama en azından, ön duruşmalara başkanlık ettiği günlerdeki gibi geceyarıları mahkemeye çağırılmıyordu artık.

Eve ne kadar geç dönerse dönsün, Rié yemeğini yemez, onu beklerdi. Geç kaldığı zaman, karısı hemen koşup yemeği ısıtırdı. Honda beklerken bir yandan gazetesini okur, bir yandan da karısıyla hizmetçinin mutfaktan gelen seslerine kulak verirdi. Yemek zamanı Honda için günün, kendini en rahat hissettiği zamandı. Evindeki düzen kesinlikle farklıydı, ama yine de babasının gazete okurkenki görüntüsü sık sık takılıyordu aklına. Nedense gitgide babasına benzemişti.

Elbette farklılıklar vardı. Babasının Meiji Dönemine özgü o zorlama sertliğinden Honda'da iz yoktu. Bir kere, sert davranabileceği çocukları yoktu, sonra ev halkı yalın ve düzenli bir yaşam sürmekteydi.

Rié sessiz bir kadındı. Kocasına asla karşı gelmez, soru sormazdı. Böbrekleri rahatsızdı, arada bir iltihaplanır, böyle günlerde Rié'nin yüzü şişerdi. Hülyalı gözleri tutkuyla yanıyormuş gibi görünür, böylesi zamanlarda yaptığı ağır makyaj bu izlenimi daha da arttırırdı.

Mayıs ortalarındaki bu pazar akşamı Rié'nin yüzü yine şişmişti. Yarın bir duruşma vardı. Honda akşam yemeğinden önce bitirebileceğini düşünerek erkenden çalışmaya başlamıştı; çalışma odasına kapanmadan önce karısına, işi bitinceye kadar yemeği bekletmesini söyledi. Oda-
dan çıktığında saat sekize gelmişti. Evde kaldığı günlerde akşam yemeğini hiç bu kadar geç yemezlerdi.

İncelmiş zevklerin Honda için fazla anlamı yoktu, ama Kansai yöresinde geçirdiği uzun yıllar, seramikle ilgilenmesine yol açmıştı; günlük yemeklerde bile iyi cins tabak kullanmak gibi alçakgönüllü bir lüksü vardı. Ninsei porseleninden yapılmış kâselerde çorba içer, akşam pirinç rakılarını 3. Yohei'nin Awata kadehlerinden yudumlarlardı. Taze kuşkonmazlı, hardal soslu balık salatası, mevsimi olmamasına karşın kanto usulü haşlanmış yılan balığı, ararot nişastasıyla koyulaştırılmış bir sosla sunulan kış kavunu türünden lezzetli yiyecekleri hazırlamak için Rié canını dişine takardı. Kocasının sağlığıyla çok ilgiliydi, yiyecekleri hazırlarken, kocasının bütün gününü masa başında oturarak geçirdiğini aklından çıkarmazdı.

Havalar ısınmaya başlamıştı, mangaldaki ateşe ya da bakır kazandan ıslık çalarak yükselen buhara artık gereksinim duyulmuyordu.

"Bu gece her zamankinden biraz fazla pirinç rakısı içebilirim," dedi Honda kendi kendine. "Bütün pazar günümü verdim, ama sonunda işlerimi bitirdim."

"İşini bitirmen ne kadar iyi," dedi Rié, kocasının kadehini doldururken, Honda'nın kadehi uzatan eliyle Rié'nin içki şişesini tutan eli sade bir uyumla deviniyordu. Sanki onları birleştiren, görünmez bir ip vardı ve bu ip yaşamın doğal ritmiyle, neredeyse oyun oynarcasına bir ileri bir geri çekiliyordu. Rié böylesi ritimleri bozacak bir kadın değildi. Honda bundan emindi, tıpkı burnuna dolan tomurcuk kokusuna dayanarak, bahçedeki manolyanın bu gece çiçek açacağından emin olduğu gibi.

Kısacası, Honda'nın istediği her şey gözünün görebileceği, kolayca uzanabileceği bir biçimde, dingince düzenlenmişti. Gelecek vadeden bir gencin yirmi yıldan kısa bir sürede yarattığı krallık işte buydu. Bir zamanlar, sahiplik duygusuyla avuçlayabileceği hiçbir şeyi yoktu, ama istediklerine sahip olamaması onda herhangi bir eziklik ya da öfke yaratmamıştı, sonunda bütün her şeyi tehlikesizce elde

etmişti.

Pirinç rakısını yudumladıktan sonra, içindeki yeşil bezelyelerin pırlıl pırlıl parladığı bir kâse haşlanmış pirinç yedi. O sırada, akşam gazetesinin ekstra baskısını satan gazeteci çocuğun çingırağının sesi duyuldu. Honda hizmetçi-yi gazete almaya gönderdi.

Kenarları kabaca kesilmiş, mürekkebiyse henüz kurumamış olan gazetenin ne kadar acele çıkartıldığı belliydi; On Beş Mayıs Olayını ve Başbakan İnukai'nin deniz subayları tarafından öldürüldüğünü yazıyordu.

Honda içini çekti. "Kan Dökmeye Yeminlilerden çektiğimiz yetmezmiş gibi," diye söylendi. Kendini tutkudan karmış yüzleriyle, yozlaşmayı lânetlemek için ayaklanan kızgın gürûhun çok üstünde görüyordu. Kendi dünyasının mantıklı, dupduru olduğuna inandırılmıştı. Şimdi hafifçe sarhoş olduğu için kendi dünyasının duruluğu daha da göz kamaştırıcı bir açıklıkla parlıyor gibiydi.

"Yine çok işin olacak, öyle değil mi?" diye sordu Rié.

Bir yargıç kızının ağzından bu kadar cahilce bir söz duymak Honda'nın içini sevecen bir küçümsemeyle doldurmuştu.

"Hayır, bu davayla askeri mahkemelerden biri ilgilenecektir.

Olay, doğası gereği, sivil yargının yetki alanının dışındaydı.

3

On Beş Mayıs Olayı bir süre mahkeme binasındaki yargıç odasında en çok konuşulan konu oldu. Ama hazi-ran başlarında davalar öyle hızla birbirini izlemeye başladı ki, yargıçlar olayla ilgilenecek zaman bulamaz oldular. Gazetelere geçmeyen pek çok gerçekten haberliydiler, elde edebildikleri her bilgi kırıntısını da birbirlerine aktarı-

yorlardı. *Kendo*¹ meraklısı olan Yargıç Sugawa'nın, yani yargıtay başkanının sanıklara oldukça sıcak baktığı herkesçe biliniyordu, ama kimse bu konuya değinecek kadar gözüpek değildi.

Böyle art arda gelen olaylar geceleyin denizden yuvarlana yuvarlana gelerek kumsala çarpan dalgalara benzer. Önce titrek, beyaz bir çizgiyi andıran küçük bir tepe belirir. Sonra, dalga bütün hızıyla saldırdığı anda büyür, kabırır, hızla kumsala çarptıktan sonra da derinliklere doğru geri çekilir. Honda on dokuz yıl önce bir akşam, Kiyoaki ve Siyamli prenslerle birlikte kumsala uzanıp dalgaları seyrettiği Kamakura'daki denizi anımsadı.

On Beş Mayıs Olayının dalgalarına gelince, diye düşündü, kumsalın suçu yok. O, bitmek tükenmek bilmez bir sabırla dalgaları denizin derinliklerine göndermek zorundaydı, dalgaların karayı kaplamasına izin veremezdi. Onları her seferinde doğdukları kötülük denizine, pişmanlık ve ölümün yurduna geri yollamalıydı.

Honda kötülük için ne düşünüyordu? Günahtan anladığı neydi? Gerçekte bunları düşünmek zorunda değildi. Tek yapacağı, yasaları kendine rehber edinmektir, o kadar. Ama yüreğinin derinliklerinde bir yerde gizli bir günah kavramı, kurumuş, çatlamış bir ten tarafından emilen yakıcı bir losyon kadar kokulu ve uyarıcı bir kavram barındığına inanıyordu. Bunu, Kiyoaki'nin hâlâ süren etkisine borçlu olduğuna hiç kuşku yok.

Ama bu 'sağlıksız' kanı, onunla savaşmasını gerektirecek kadar güçlü değildi. Honda tam anlamıyla sağduyuyla hareket eden biri olduğu için, onda adalete körü körü bağlılık diye bir şey yoktu.

Haziran başlarında, sabah duruşmasının her zamankinden erken bittiği bir gün öğle yemeğine henüz zaman

1. *Kendo*: Japonya'ya özgü, hamhu sopalarla yapılan bir dövüş sanatı. (Çev.)

olduğunu görünce, yargıçların toplandığı odaya döndü. Mor şeritli siyah başlığını, ön tarafına mor iplikle yapraklı, çiçekli bir desenin işlenmiş olduğu siyah cüppesini çıkardı, ona bir Budistin evindeki mihrabı çağrıştıran maun dolaba astı. Sonra pencerenin önünde durdu, bir yandan sigarasını içerken bir yandan da dalgın dalgın dışarıya baktı. İnceden bir yağmur yağıyordu.

"Artık mesleğimde acemi değilim," diye düşündü. "İşimi, başkalarının görüşlerinden etkilenmeksizin yapıyorum. Gerekli görülen ölçütlere uygun biri olduğumu söyleyebilirim. Artık iyice uzmanlaştım –elindeki çamur kendiliğinden biçimlenen, ona istediği biçimi verebilen bir çömlekçi gibi."

Ansızın, az önceki duruşmada karşısına çıkartılan sanığın yüzünü neredeyse unutmuş olduğunu ayırımsadı. Başını salladı. Epeyce çabaladı, ama adamın yüz çizgileri bir türlü gözünün önüne gelmiyordu.

Kamu Hukuku Dairesi, mahkeme binasının üçüncü katında, güneydeki ırmağa bakan odaları işgal etmiş olduğu için, pencereleri kuzeye bakan yargıç odalarına kala kala kasvetli bir manzara kalıyordu. Daha çok hapisane görünüyordu. Mahkeme binasıyla hapisaneyi ayıran kırmızı tuğla duvardaki bir geçit, sanıkların halka görünmeden duruşma salonuna girmelerini sağlıyordu.

Honda badanalı duvarların nemden akmış olduğunu gördü; camı açtı. Kırmızı tuğla duvarın gerisinde beyaz tuğlalı, iki katlı hapisanenin çeşitli kanatlarının çatıları kümelenmişti, tam birleştikleri noktada silo biçimindeki gözcü kulesi yükseliyordu. Yalnızca bu kuledeki pencerelerde parmaklık yoktu.

Hapisanenin kiremit çatıları, havalandırma bacalarının üzerindeki küçük, çini siperler bir mürekkep taşı gibi simsiyah bir ışıltıyla parlıyordu. Arka planda uzun bir baca yağmurlu göğe doğru uzanmıştı. Honda'nın durduğu yerden bakıldığında, o bacadan ötesi görünmüyordu.

Hapisane binalarının yan taraflarına düzenli aralıklarla pencereler açılmıştı, her biri beyaza boyalı demir parmaklıklarla ve tahta bir kafesle kaplıydı. Her pencerenin altına, yağmurdan ıslanmış, kirli keten rengindeki duvara, boyayla kocaman bir rakam yazılmıştı: 30, 31, 32, 33... Birinci ve ikinci kattaki numaralar öyle dizilmişti ki, ikinci kattaki 32 numaralı pencerenin hemen altına, birinci katta 31 numaralı penceresi geliyordu. Boydan boya havalandırma delikleri diziliydi, birinci katta, toprakla duvarın birleştiği yere kanalizasyon delikleri açılmıştı.

Honda birden kendini, az önce duruşmasına girdiğim davalı acaba bu hücrelerden hangisinde, diye sorarken yakaladı. Aslında bir yargıç olarak bunları bilmesi gerekmiyordu. Adam, Şikoku'daki Koçi bölgesinden, yoksul bir çiftçiydi. Kızını Osaka'daki bir geneleve satmış, söz verilen paranın ancak yarısını alınca da, evin sahibesini görmeye gitmişti. Kadının hakaretleri karşısında öfkeye kapılan adam onu dövmeye başlamış, sonunda da kadını öldürmüştü. Honda davalının bir taş kadar duygusuz yüzünü hâlâ açık seçik anımsıyordu.

Sigarasının dumanı parmaklarının arasından kıvrılarak yükseldi, puslu yağmura karıştı. Bu sigara, ondan yalnızca bir duvarla ayrılmış olan öteki dünyada kimbilir ne kadar değerliydi. Sınırlarını yasaların belirlediği bu iki dünyanın değerleri arasındaki akıl almaz karşıtlığı ayırmamak Honda'yı, bir ân için oldukça sarstı. Orada, tütünün kokusu sonsuz bir özlemimdi; buradaysa sigara yalnızca zaman öldürmeye yarayan bir şey.

Hapisane binalarının arasındaki spor alanı, yan yana dizilmiş yelpazelere benzeyen bir çiftle bölünmüştü. Pencereden bakınca, ikişer ya da üçer kişilik takımlar halinde beden eğitimi yapan, volta atan tutukluların mavi formaları, iyice tıraş edilmiş mavimsi kafatasları görülürdü. Oysa bugün, belki de yağmur yüzünden, spor alanı, içindeki bütün tavukların kesildiği bir kümes kadar boş ve sessizdi.

Sonra ağır, bunaltıcı sessizlik aşağıdan gelen, indirilen pancurların sesini andıran bir sesle bozuldu.

Sonra ortalığı yeniden sessizlik kapladı. Hafif bir esinti puslu yağmuru savurdu; Honda kaşlarının nemlendiğini hissetti. Tam pencereyi kaparken meslektaşı, sabah duruşmasından çıkan Yargıç Murakami odaya girdi.

"Az önce bir infazın sesini duydum," dedi Honda ansızın, özür dilercesine.

"Ben de birkaç gün önce duymuştum. Pek hoş bir ses değil, öyle değil mi? Bence darağaçlarını duvara bu kadar yakın koymamaları gerekirdi." Murakami cüppesini çıkardı. "Ne dersin, yemeğe gidelim mi?"

"Bugün ne yiyeceksin?"

"Ne olabilir ki? Elbette bir İkematsu *bento*'su."

Üst düzey görevlilerine ait yemek salonuna giden karanlık koridorda ilerlediler; yemek salonu da burada, üçüncü kattaydı. Bir yandan yemek yiyip bir yandan da son davalardan söz etmeyi alışkanlık haline getirmişlerdi. 'Kıdemliler Yemekhane'si yazan bir kapının hemen üstünde karmaşık, *art nouveau* çiçek desenleriyle süslü vitray bir pencere vardı, desenler içeriden gelen ışıktaki parlıyordu.

Yemekhanede, üzerine bir çaydanlıkla çay fincanları konmuş, on tane dar, uzun masa vardı. Honda yemek yiyenlerin arasında Başyargıcın bulunup bulunmadığını anlamak için gözlerini salonda gezdirdi. Başyargıç, meslektaşlarıyla sohbet etmek için öğle yemeklerini genellikle burada yerdi. Böyle günlerde yemekhaneden sorumlu olan kadın, Başyargıcın nelerden hoşlandığını çok iyi bildiği için, elinde küçük bir çaydanlıkla hemen onun masasına seğırtirdi. Çaydanlıkta pirinç rakısı olurdu. Ama bugün Başyargıç ortalarda görünmüyordu.

Honda Murakami'nin karşısına oturdu, vernikli *bento* kutusunu açtı ve balıkla sebzenin bulunduğu en üstteki kutuyu çıkardı. Her zamanki gibi kutunun altı, bir alttaki

haşlanmış pirinç kutusu yüzünden nemlenmiş, yapış yapış olmuştu; budaklı kırmızı yüzeyine birkaç pirinç tanesi yapışmıştı. Savurganlıktan hiç hoşlanmayan Honda pirinçleri teker teker alıp ağzına attı.

Titizliği Murakami'nin hoşuna gitmişti.

"Sen de tıpkı benim gibi yetiştirilmişsin," dedi gülererek. "Bağdaş kurmuş, hasır yağmurluğunu da bacaklarının arasına yerleştirmiş, küçük bronz bir çiftçi heykelciğinin önünde her sabah eğilip ona birkaç pirinç tanesi sundun, öyle değil mi? Tıpkı benim yaptığım gibi. Akşam yemeği sırasında yere tek bir pirinç tanesi bile düşürsem eğilip alınak ve ağzıma atmak zorundaydım."

"Samurai'ler çalışmadan yemek yediklerini fark etmişler," dedi Honda. "Bu biçimde yetiştirilmiş olmanın etkileri hâlâ sürüyor. Peki senin çocukların nasıl davranıyor?"

"Babalarının izinden gidiyorlar," diye yanıtları Murakami, neşeli, kendinden hoşnut bir yüzle. Murakami bir yargıca yakışan o ağırbaşlı görünümünden yoksun olduğunu biliyordu, bir keresinde bıyık bırakmaya yeltenmiş, ama meslektaşları ve üstleri alay edince vazgeçmişti. Okumayı sever, sık sık edebiyattan söz açardı.

"Oscar Wilde günümüzde 'mutlak suç' diye bir şeyin olmadığını söylemiş. Bütün suçlar bir gereklilikten kaynaklanıyormuş. Şu son suikastleri al, örneğin. Bu duruşmalara başkanlık etmek istemezdim doğrusu."

"Ne demek istediğini anlıyorum," diye karşılık verdi Honda, düşünceli. "Bunlara, toplumsal uyumsuzluktan kaynaklanan suçlar, diyebiliriz. Bu tür olayların çoğu, suçla dönüşmüş toplumsal sorunlar değil mi? Üstelik suça karışanların zeki insanlar olduğu da söylenemez. Ne anlama geldiğini bile bilmiyorlar, ama onlar, sorunların somut örnekleri bence."

"Kuzeydeki çiftçiler, örneğin. Berbat bir durum."

"Bizim bölgede durum bu kadar kötü olmadığı için

şükretmeliyiz."

1913'te kurulan Osaka Temyiz Mahkemesinin yetki alanı Osaka, Kyoto, Hyogo, Nara, Şiga, Wakayama, Kaga-wa, Tokuşima ve Koçi'ye kapsıyordu -iki kentle yedi eyaletten oluşan, genelde kalkınmış bir yöre.

İki meslektaş düşünce suçlarındaki hızlı artıştan, Kamu Hukuku Dairesinin izlediği politikadan ve buna benzer konulardan söz ettiler. İnfaz sırasında çıkan ses Honda'nın kulaklarında hâlâ taptaze, bir marangozun pek hoşuna gidecek bir gürlükle çınılıyordu. Ama bu iştahını kaçırmadı. Yemeğini silip süpürdü. Ses onu rahatsız etmekten çok, bir kristalin keskin ucu bilincine batmış gibi bir duygu duymasına yol açıyordu.

Başyargıç, yemekhanedekilerin saygılı selâmlarına karşılık vererek içeri girdi. Yargıç Hazretleri Honda'yla Murakami'nin yanına otururken, görevli kadın özel çaydanlığı getirmek için mutfığa koştu. İriyarı, kırmızı yanaklı bir *kendo* uzmanı olan Başyargıç Sugawa, Hokuşin İttoryu adındaki *kendo* okulunun yetenekli hocalarındandı, Dövüş Sanatları Derneğinde de danışmanlık yapıyordu. Duruşmalarda sık sık *kendo* kitaplarından alıntı yapardı, sonunda arkasından 'hakem' diye söz etmeye başladılar. Oldukça sevilen, kibar bir erkekti, kararları her zaman sıcak bir insancılığı yansıtırdı. Yörede ne zaman bir *kendo* karşılaşması ya da turnuvası yapılsa, kutlama konuşması için ona başvurulur, o da bu görevi seve seve yerine getirirdi. Dövüş sanatlarını destekleyen pek çok Şinto Tapınağı vardı, Başyargıç onlarla yakın ilişkideydi, düzenledikleri şenliklere onur konuğu olarak katılırdı.

Yerine otururken, "Ne yapacağımı bilemiyorum," dedi. "Çok uzun zaman önce orada olacağıma söz vermiştim, ama şimdi gidemeyeceğimi öğrendim."

Üzüntüsünün *kendo*'yla bir ilişkisi vardır yüzde yüz, diye düşündü Honda, gerçekten de öyle olduğu anlaşıldı. Nara Eyaletinin Sakurai Kasabasındaki Omiwa Tapına-

ğında, pazarın on altısında bir kendo turnuvası yapılacaktı. Ülkenin her yerinde müminleri olan bir tapınaktı. Tokyo'daki üniversiteler bile oradaki turnuvaya en iyi sporcularını gönderirlerdi. Başyargıç Sugawa açılış konuşmasını yapmaya söz vermişti, ama şimdi, bölge mahkemesi başkanlarının katılacağı bir konferans için o gün Tokyo'da bulunması gerektiğini öğrenmişti. Konu resmi görevler kapsamına girmediği için, demişti. Honda ile Murakami'ye, kendisinin yerine oraya gitmelerini onlardan isteyemezdi. Acaba ikisinden biri ona yardımcı olabilir miydi? Yargıçlar hemen randevu defterlerini çıkardılar. Ayın on altısındaki duruşma nedeniyle Murakami gidemezdi, ama Honda o gün evde çalışacaktı, incelemesi gereken davalarsa sıradan şeylerdi.

Başyargıcın yüzü aydınlandı. "Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum," dedi Honda'ya. "Böylece onları kırmamış olurum, üstelik babanı da tanıdıkları için seni tapınakta görmekten memnun olacaklardır. En iyisi oraya iki günlüğüne git. Turnuva gecesini Nara Otelde kalabilirsin. Çok sessizdir, rahat rahat çalışabilirsin. Ertesi gün, Omiwa'nın bir kolu olan İzagawa Tapınağında Saigusa Şenliği kutlanacak, o da Nara'da. Böylece şenliğe de katılmış olursun. Bir keresinde ben de katılmıştım, ondan daha güzel bir kutlama görmedim. Ne dersin, Honda? Şenliğe katılacaksan, onlara hemen bir mektup yazarım. Evet, mutlaka katılmalısın. Kaçırmaman gereken bir olay bu."

Başyargıcın iyiniyetli ısrarları karşısında Honda, duraksayarak da olsa kabul etti. Soylular Okulundan beri, yani yirmi yıldır hiç *kendo* karşılaşması izlememişti. O sıralar Kiyoaki'yle birlikte *kendo* takımından, çalışmalar sırasında atılan o ölçüsüz çıgıklardan tiksiniyorlardı. Bu çıgıkları her duyuşlarında, onlara gençliğe özgü duyarlılıkları hoyratça incitiliyormuş gibi gelirdi. Utanmasız çılgınlığı kutsal bir şeyle aynı kefeye koyan, boğazlanan birinin çıkardığı yabanıl, iğrenç çıgıklar. Honda'yla Kiyoaki onlar-

dan farklı nedenlerle tiksindirlerdi elbette. Kiyooki için bu çılgınlıklar incelmış duyarlılığına indirilen bir darbeydi. Honda içinse doğrudan akla yönelik bir hakaret. Ancak bu tepki Honda'nın geçmişinde kalmıştı artık. Kendini öyle eğitmişti ki, artık duyduğu ya da gördüğü her şeye, kaşını hafifçe oynatmak dışında, tam anlamıyla tepkisiz kalabiliyordu.

Honda öğle yemeği ile akşamüstü duruşması arasında uzun bir ara olduğu günler, hava da güzelse, Dojima Irmağının kıyısında yürüyüşe çıkardı. Kereste taşıyan mavnaların geçişini, kütüklerin suyu çalkalandırıp ağızdan çıkan köpüklere benzeyen beyaz köpükler çıkarışını izlemekten hoşlanırdı. Ama bugün yağmur yağıyordu. Yargıç odası öylesine hareketli olurdu ki, orada dinlenemezdi. Murakami'den ayrıldıktan sonra girişteki holde bir süre dalgın dalgın durdu; bir zeytinliği betimleyen vitray camdan süzülen soluk yeşil ve beyaz ışık lobide sıra sıra dizilmiş, benekli granitten sütunlara belli belirsiz vuruyordu. Aklına bir şey geldi, anahtarı almak için muhasebe odasına gitti. Kuleye tırmanmaya karar vermişti.

Adliye binasının kırmızı tuğla kulesi Osaka'nın simgelerinden biriydi; ırmağın karşı kıyısından bakıldığında kulenin Dojima Irmağına vuran yansıması göze çok hoş gelen bir görüntü oluşturdu. Öte yandan, tıpkı Londra Kulesi gibi onunla ilgili pek çok söylenti çıkartılmıştı; çatısında bir zamanlar bir darağacının bulunduğu insanların asıldığı söyleniyordu. Kimse, adliye binasının mimarının bu olmadık icadını nasıl değerlendirebileceğini akıl edememişti, sonunda kuleyi kilitleyip tozlanmaya bıraktılar.

Manzarayı seyretmek isteyen yargıçlardan biri bazan buraya tırmanırdı. Havanın duru olduğu günlerde Awaji Adasını görmek bile olasıydı.

Honda anahtarı kilitte çevirdi, içeri girdi. Engin, bembeyaz bir boşlukla karşılaştı. Kulenin tabanı, mahkeme binasının ön bekleme salonunun tavanıydı. Yerden kulenin

tepesine kadar kesintisiz bir boşluk yükseliyordu. Beyaz duvarları yılların tozu kaplamış, yağmur lekeleriyle kirlenmişti. Yalnızca tepesine pencereler açılmıştı, pencereleri dar bir balkon çeviriyordu. Kulenin tepesine sarmaşık gibi kıvrıla kıvrıla yükselen demir bir merdivenle çıkılıyordu.

Honda tırabzana tutunursa, kalın toz tabakası yüzünden ellerinin kapkara olacağını biliyordu. Yağmur yağmasına karşın tepedeki camlardan giren ışık büyük kulenin içini çirkin bir şafağa benzeyen, uğursuz bir aydınlıkla doldurmaya yetiyordu. Honda bu kuleye her girişinde ve bomboş, beyaz duvarlarla, tuhaf bir biçimde kıvrılan merdivenle her karşılaşışında kendini, boyutları özellikle genişletilmiş, çarpık bir dünyaya adım atmış gibi hissedirdi. Böyle bir boşluk diye düşünürdü, dev boyutlu, görünmez yüz çizgileri öfkeyle gerilmiş gözlerden gizlenen kocaman bir heykeli barındırabilir ancak.

Barındırmıyorsa, dedi içinden, o zaman bunca genişliği hiçbir şey haklı gösteremez. Büsbütün anlamsız bir şey olur. Yaklaşınca büyüklüğü anlaşılan pencereler bile, Honda'nın bulunduğu yerden bakıldığında birer kibrit kutusu gibi görünüyordu.

Basamakları teker teker tırmanmaya başladı, arada bir durup üzerine bastığı demir ızgaraların arasından aşağıya bakıyordu. Attığı her adım kulenin içinde gök gürlemesine andıran bir sesle yankılanıyordu. Sağlamlığından emindi, ama uzun, demir merdivenin her adımda tepeden tırnağa sarsılması, Honda'nın başını döndürüyordu; tıpkı insanın belkemiğinden aşağıya inen bir ürperti gibi. Uçuşan tozlar artık iyice aşağıda kalmış olan zemine doğru süzülüyordu.

Kulenin tepesine ulaşıp camdan dışarı bakınca, önünde açılan manzaranın hiç de yabancı olmadığını gördü. Gerçi yağmur görüş açısını epeyce daraltmıştı, ama yine de güneye, Tosabori Akarsuyuyla birleştiği yere doğru

ağır ağır akan Dojima Irmağını görebiliyordu. Dojiba'nın karşı kıyısında, tam güneyde Belediye Sarayı, Eyalet Kütüphanesi ve yuvarlak bronz çatısıyla Japonya Bankası yükseliyordu. Honda, iki ırmağın arasındaki geniş toprak parçasını kaplayan resmi binaları görmek için eğildi; hepsi de kulenin yanında cüce gibi kalıyordu. Adliye binasının kuzeyine düşen Dojima Binası da bir kule gibiydi, Yaşam Hastanesinin gotik tarzı ön yüzü, onun gölgesinde kalıyordu. Adliye binasının iki kanadı aşağıda iki yana doğru uzuyordu, yağmurdan ıslanmış kırmızı tuğlalarıysa geçici bir güzellik kazanmıştı. İç avludaki küçük çimenlik sanki oraya bir bilardo masasına yerleştirilen yeşil çuha kadar özenle yerleştirilmişti.

Honda buradan bakınca insanları göremiyordu. Tek görebildiği, binaların oluşturduğu çizgiyle yağmurun altında ölgün ölgün parlayan, gündüz olmasına karşın çoktan yakılmış ışıklardı. Çevresini saran serinlikte, doğanın avutucu kollarında düşünmeye başladı.

"İşte, yüksek bir yerdeyim. İnsanın başını döndürecek kadar yüksekte. Buraya güç ya da para sayesinde gelmedim, yalnızca ulus adına aklı temsil ettiğim için buradayım. Çelik kirişlerden yapılma bir kulede, mantığın desteklediği bir yükseklikte."

Honda buraya her çıkışında, bir yargıcın sahip olması gereken o geniş bakış açısını, yargıç kürsüsünde olduğundan çok daha yoğun bir biçimde kazandığını hissediyordu. Bu elverişli noktadan bakarken hem aşağıdaki hem de geçmişteki bütün olgular, yağmurdan ıslanmış bir harita gibi önünde açılıveriyordu sanki. Diyelim ki aklın da çocuksu, şakacı bir yanı var, o zaman onun en doğal eğlencesi tek bir bakışla her şeyi görmek olurdu herhalde.

Aşağıda pek çok şey oluyordu. Maliye bakanı öldürülmüştü. Başbakan öldürülmüştü. Solcu öğretmenler birleşmişti. Ortalıkta akıl almaz söylentiler dolaşıyordu. Çiftçilerin bunalımı gittikçe artıyordu. Hükümet sallantıdaydı,

çökmesine ramak kalmıştı. Peki ya Honda? O, adalet için ayrılmış bir tepenin üzerinde duruyordu.

Honda üstlendiği rolde kendi kendisiyle rahatça alay edebilecek biriydi. Örneğin şimdi, burada, bu adalet kulesinde duruyor, ama elindeki cımbızla insanca tutkuların her çeşidinden bir tanesini sınıflandırma amacıyla çekiyordu. Sonra da onları, karar verirken ham madde olarak kullanmak üzere evine götürebilmek için aklın geniş *furoşiki*'sine sarıyordu. Honda'nın her günkü görevi gizem oluşturabilecek bütün öğeleri ortadan kaldırmak, sonra da adaletin temelindeki harcı biçimlendirmek için olanca dikkatini işine vermektir. Yine de, diye düşündü, yüksek bir yerde durmak, üstteki apaçık noktalardan başlayarak en dibe kadar ulaşacak biçimde insan doğasını tek bir bakışla kavramak; bunun kesinlikle bir anlamı olmalı. Olgularla değil, hukukun ilkeleriyle haşır neşir olabilmek –bunun bir anlamı olmalıydı. Bir seyisin ahır kokması gibi, meşru adaletin kokusu da Honda'nın tenine sinmişti.

4

Haziranın on altısında hava sabahın erken saatlerinde bile iyice ısınmıştı. Güneş büyük bir gösterişle parlıyor, sanki yaklaşan yaz sıcaklarını duyuruyordu. Honda, Sakurai'ye gitmek için Başyargıcın yolladığı arabayla sabah yedide evden ayrıldı.

Omiwa Tapınağı, ulusal tapınaklar arasında ilk sıralarda yer alıyordu. Yerel halk ona, tapınağın adandığı Tanrının simgesi olarak kabul edilen Miwa Dağına atfen Miwa Myojin diyordu. Miwa Dağınaysa kısacası Kutsal Dağ diyorlardı. Deniz düzeyinden iki yüz metre kadar yüksek olan dağın eteği yaklaşık yirmi kilometrelik bir daire çiziyordu ve sedir, selvi, kızılçam, meşe gibi ağaçlardan oluşan sık bir ormanla kaplıydı. Burada yetişen ağaçların bir

tanesi bile kesilemez, çevreyi kirletmekse söz konusu bile olamazdı. Yamato arazisinin bu tek tapmağı, Japonya'daki en eski tapınaktı, Şinto inancının en katıksız biçimini yaymakla ünlenmişti. Eski ayinlere saygı duyan herkes kendini, en azından bir kez Omiwa'yı ziyaret etmek zorunda hissedirdi.

Omiwa'da kutsal kabul edilen başlıca Tanrı, Nigimitama ya da 'yumuşak Tanrı' denilen ve bütün Japonya'da pirinç rakısı Tanrısı olarak tapınılan tanrıydı. Belki de tapınağın adı, pirincin mayalandığı tekneden geliyordu. Toprakları içinde daha küçük olan Sai Türbesi de vardı. Bu türbe, askerlerin çok bağlı olduğu, savaşta yengi kazanmak için gruplar halinde gelip dua ettikleri Aramitama'ya, yani 'sert Tanrı'ya adanmıştı, Beş yıl önce Gaziler Birliğinin başkanlarından biri burada her yıl, bir tür tapınma amacıyla *kendo* karşılaşmaları düzenlenmesini önerdi. Sai Türbesinin arazisi çok küçük olduğu için karşılaşma alanı olarak anatapınağın geniş avlusu seçildi.

Honda bunları Başyargıçtan öğrenmişti. Araba, büyük *torii*'nin¹ önünde durunca Honda indi; kapıda hacılara bundan sonrasını yürüyerek gitmelerini bildiren bir levha asılıydı.

Tapınağa giden çakıl döşeli patika, yumuşak dönemeçlerle yükseliyordu. Her iki yandaki sedirlerin dalları arasına gerilmiş bir ipten sarkan beyaz kâğıt süsler, hafif yelin etkisiyle sallanıyordu. Sedirlerin gerisindeki çamlarla meşelerin gövdelerini kaplayan, dünkü yağmur yüzünden hâlâ ıslak olan küfler deniz yosunları gibi yeşil yeşil parlıyordu. Sol yanda küçük bir dere patikayı izliyor, eğreliotlarının, bambu sazlarının arasından dökülen suyun sesi geliyordu. Pırıl pırıl gökteki güneşin kızgın okları, sedirlerin koruyucu dallarıyla neredeyse bütünüyle örtülmüş bitki örtüsünü arayıp buluyordu. Honda kutsal köprüden ge-

1. *Torii*: Japonya'da Şinto tapınaklarının ulu, süslü kapısı. (Çev.)

çerken gözüne, tapınağın önüne asılmış olan mor desenli, beyaz örtü ilişti. Taş basamakların döne döne ulaştığı zirvenin hemen gerisindeydi. Honda basamakları tırmanınca durdu, alnındaki teri sildi. Miwa Dağının eteğindeki Omiwa Tapınağı olanca görkemiyle tam karşısında yükseliyordu.

Tapınağın önündeki geniş avlu süpürülmüş, alttaki kil zeminin kırmızı rengini almış olan incecik bir kum tabakasıyla kaplanmıştı. Kendo karşılaşmaları burada yapılacaktı. Alanın üç yanına iskemleler, katlanır tabureler dizilmiş, izleyicilerin oturacağı bölümün bir kısmının üstüne geniş bir sayvan gerilmişti. Onur konuğu olarak yerim herhalde sayvanın altındadır, diye düşündü Honda.

Beyaz cüppeli rahiplerden oluşan karşılama heyeti göründü, başrahibin onu beklediğini bildirdi. Honda rahiplerin peşi sıra tapınağın bürosuna girerken omzunun üzerinden geriye, kızgın sabah güneşinin kavurduğu *kendo* alanına baktı.

Yüzünde genellikle ciddi bir anlam olmasına karşın Honda fazla dindar sayılmazdı. Tapınağın ötelere, sabah göğünün tuhaf parıltısıyla parlayan Miwa Dağındaki uzun sedir ağaçlarına bakarken kendini Tanrılardan birinin huzurundaymış gibi hissetti. Yine de esirmiş, kendinden geçmiş filan değildi.

Gizemli şeylerin dünyayı katıksız bir havaküre gibi sardığı duygusu hem gizemli şeylerin varlığını kabullenip hem de onları sıradan şeylerden kesinkes ayıran görüşten oldukça farklıydı. Honda gizemli şeylerden hoşlanırdı elbette. Bu, tıpkı anneye duyulan sevgi gibiydi. Ama on dokuz yaşından sonra onsuz da yapabileceğini öğrenmiş, bu duygu artık onun ikinci doğası olmuştu.

Honda'yla yöre halkının ileri gelenleri birbirlerini selâmlayıp birbirlerine kartvizitlerini verdikten sonra başrahip onları, tapınağa uzanan koridorun girişine götürdü; orada onları iki *miko* bekliyordu. Konuklar Şinto arınma

törenine göre genç kızların su dökmeleri için ellerini uzat-
tılar. Turnuvaya katılan elli sporcu, maviler giymiş bir
öbek insan halinde bir araya toplanmıştı. Herkes yerine
otururken Honda onur konuğu için ayrılan yere götürül-
dü.

Tören flütlerinin sesi duyuldu, uzun bir başlık takmış
beyaz cüppeli bir rahip mihraba yürüdü, ithaf duasını yap-
tı: "Burada, gök kubbenin altında sonsuza dek tahtında
oturacak, güneşin ışığından yararlanacak olan Tanrı Omi-
wa'nın, Kutsal Prens Omononuşi Kuşimigatama'nın ulu
varlığının huzurunda, kutsal Omiwa topraklarında..."

Bir yandan da herkesin başının üstünde, beyaz kâğıt
şeritlerle süslenmiş kutsal, yeşil *sakaki* dalım salıyordu.
Turnuvayı destekleyen bir kuruluşun ardından sıra Hon-
da'ya gelince konukların adına *sakaki* dalını aldı ve milıra-
bın önünde saygıyla havaya kaldırdı. Onun ardından aynı
şeyi sporcuları temsil eden altmış yaşlarındaki adam yap-
tı; giydiği *kendo* formasının mavisi solmuştu. Bu ağırbaşlı
tören sürerken sıcak iyice bastırdı; Honda ter damlaları-
nın bir böcek sürüsü gibi gömleğinin altında yuvarlandığı-
nı hissediyor, rahatsız oluyordu.

Sonunda resmi tapınma sona erdi, hep birlikte ön av-
luya çıktılar. Konuklar sayvanın altındaki iskemlelere yer-
leştiler, sporcularsa yere, hasırın üzerine oturdular; onla-
rın üstüne de bir sayvan gerilmişti. Üstü açık yerler de çok-
tan izleyicilerle dolmuştu bile. Yüzleri tapınağa dönük
oturdukları için Miwa Dağının ardından iyice yükselmiş
olan güneşin ışınlarına hedef oluyor, yelpazeleriyle, el hav-
lularıyla kendilerini elden geldiğince korumaya çalışıyor-
lardı.

Sırada uzun bir liste oluşturan hoş geldiniz ve kutla-
ma konuşmaları vardı. Sırası gelince Honda ayağa kalktı,
duygularını uygun bir biçimde dile getirdi. Ona söylendiği-
ne göre elli sporcu geleneksel olarak kırmızılar ve beyazlar
olmak üzere iki takıma ayrılmıştı. Demek ki Tanrı Omi-

wa'nın onuruna yapılan bugünkü karşılaşmada iki takım arasında en azından beşer maçlık beş karşılaşma yapılacaktı. Honda'dan sonra gaziler cemiyetinin başkam kalktı; sonu gelmez gibi görünen uzun konuşması sırasında, Başrahip Honda'nın kulağına eğilerek şöyle fısıldadı:

"Çadır bezinin altındaki birinci sırada oturan, soldan birinci çocuğu görüyor musunuz? Tokyo'daki Ulusal Araştırma Üniversitesinde, henüz birinci sınıfta okuyor, ama ilk karşılaşmada beyazların önderliğini yapacak. Sayın Yargıcın bu gence dikkat etmelerini tavsiye ederim. Kendocu dünyası ondan çok şey bekliyor. On dokuz yaşında olmasına karşın üçüncü dereceye yükseldi bile."

"Adı nedir?"

"İnuma."

Ad, Honda'nın belleğini harekete geçirmişti. "İnuma mı? Babası da kendocu mu?"

"Hayır. Adı Şigeyuki İnuma'dır, Tokyo'daki tanınmış bir yurtsever grubun önderi. Tapınağımıza çok bağlıdır. Ama kendisi kendoyla hiç ilgilenmemiştir."

"Bugün burada mı?"

"Oğlunu izlemeyi çok istedi, ama bugün Osaka'da bir toplantıya katılmak zorundaymış."

Evet, hiç kuşku yoktu; Honda'nın tanıdığı İnuma'ydı bu. Adı epeydir duyulmaktaydı, ama Honda onunla Kiyooki'nin eski eğitimci arasında ancak iki ya da üç yıl önce bağlantı kurabilmişti. O sıralar, son ideolojik eylemler yargıçların odasında en çok konuşulan konu haline geldiğinde, Honda meslektaşlarından birinin gazetesini alıp incelemeye başlamıştı. Okuduğu makalelerden birinin başlığı 'Sağ Kanattaki Kişiliklere Toplu Bir Bakış'tı ve İnuma'dan söz ediyordu:

"Dikkatleri giderek daha çok çeken adlardan biri de satsuma ruhunun ete kemiğe bürünmüş, canlı örneği olan Şigeyuki İnuma'dır. Ortaokulda öğrenciyken öğretmenleri onu eyaletin en parlak genci olarak överlerdi. Aile-

si yoksuldu, çok olumlu tavsiyelerle Tokyo'ya geldi ve Marki Matsugae'nin genç varisine eğitimlik yapmak üzere malikânesine alındı. Kendini bütün varlığıyla, hem kendinin hem de genç efendisinin eğitim ve gelişimine adadı. Ancak bir süre sonra hizmetçilerden birine, Miné adındaki genç bir kıza âşık oldu ve Marki tarafından kovuldu. Odukça zor bir dönem geçiren bu ateşli erkek bugün, kendi akademisinin başkanlığına kadar yükselmiştir. Karısı, yani Miné'yle onun bir erkek çocukları vardır."

Böylece Honda İnuma'ya ne olduğunu öğrenmişti. Kiyoaki'nin eğitimeniyle hiçbir zaman fazla ilgilenmemiştir zaten. Ondan aklında kalan tek şey beyaz desenli, lacivert bir kimono giymiş, Matsugae Malikânesinin uzun, karanlık koridorlarında asık yüzle, önü sıra sessizce ilerleyen bir karaltıydı. Honda için İnuma hep karanlık bir geri plandan ayırdedilemeyen, gizemli bir karaltıydı.

Avlunun tertemiz süpürülmüş zeminine bir at sineğinin gölgesi düştü. Sinek ansızın sesli sesli vızıldadı, Honda'yla ötekilerin önündeki beyaz örtülü uzun masaya yaklaştı. Konuklardan biri yelpazesini açıp sineği kovaladı. Davranışı öyle zarifti ki Honda hemen kartvizitindeki adı anımsadı; yedinci dereceden kendo ustasıydı. Gaziler cemiyetinin başkanının bezdirici söylevi hâlâ sürüyordu.

Biraz ilerideki alandan –ama aynı zamanda tapınağın havada asılı duran çatısından, kutsal dağın yeşil örtüsünden, ısıltılı gökyüzünden– şiddetin kavurucu soluğu geliyordu. Arasıra şiddetlenen başıboş esintiler suskun kendo alanındaki tozları havalandırıyordu; bu suskun alan az sonrayandaşların haykırılarıyla, bambu çubukların çatırtısıyla dolacaktı; göze görünmeyen esinti, yiğit bir çarpışmayı müjdelemek için kolunu, bacağını oynatan kıvrak bir hayaletti sanki.

Honda'nın gözleri nedense İnuma'nın oğluna, avlunun öteki ucunda, tam karşısında oturan gence takıldı. İnuma yirmi yıl önce Honda'yla Kiyoaki'den beş yaş büyük-

tü. Yine de taşradan gelen bu ciddi eğitmenin şimdi böyle-sine yetişkin bir delikanlının babası olduğu düşüncesi, hiç çocuğu olmayan Honda'ya habersizce akıp giden yılları anımsatmıştı.

Bağdaş kurup dimdik oturmuş olan delikanlı ardı ke-silmeyen konuşmalar boyunca hiç kıpırdamamış, konu-munu bozmamıştı. Honda gerçekten dinleyip dinlemedi-ğinden emin değildi. Pırıl pırıl gözleriyle dosdoğru önüne bakıyordu; *çeliksiz bir direncin* örneği-ydi.

Delikanlının belirgin kaşları vardı. Sıkı sıkı kapadığı dudakları bir ustura ağzı kadar düzdü. İnuma'ya benzedi-ğine kuşku yoktu, ama yoğun bir hüznün törpülediği yüz hatları şimdi büyük bir canlılık yansıtacak biçimde de-ğiş-mişti.

"İşte, yaşam hakkında hiçbir şey bilmeyen bir yüz," di-ye düşündü Honda. "Taze yağmış kar gibi, kendisini neyin beklediğinden habersiz bir yüz."

Sporcular maskeleriyle uzun eldivenlerini özenle ön-lerine yerleştirmişlerdi; eldivenin üzerine maske, onun üzerine de onu yarı örten bir havlu konmuştu. Maskelerin madeni çubuklarına vuran güneş ışığı mavili dizler boyun-ca yanıp sönüyor, dövüşten önceki tehlike duygusunu ve gerginliği arttırıyordu.

İki hakem yerlerini aldılar; biri önde, öteki arkada.

"Beyaz takım: İsao İnuma."

Adı söylenince İnuma'nın oğlu doğruldu. Koruyucu giysisi üzerindeydi, çıplak ayakla kızgın kumda ilerledi. Kutsal tanrıların önünde saygıyla eğildi.

Honda nedense bu çocuğun kazanmasını istiyordu. Sonra, İnuma'nın maskesinin ardından ilk haykırış du-yuldu, kızgın bir kuşun attığı yabanıl çığlığa benziyordu. Honda ansızın kendi gençliğinin hızla geri döndüğünü du-yumsadı.

Bir keresinde Kiyoaki'ye, Kiyoaki'yle ikisinin incelik-

li coşkusal farklılıklarının yıllar sonra gözardı edileceğini, yaşadıkları dönemin gençliğini temsil ettiğine inanılan kendo takımının üyeleriyle aynı kefeye konacaklarını söylemişti. Tarih onlara da kör bir inancın egemen olduğunu söyleyecekti. İşte şimdi, bütün söylediklerinin doğru çıktığını görüyordu. Ancak şaşırtıcı olan Honda'nın bu kör inanca özlem duymasıydı. Yaşamının bir noktasında 'aptal Tanrıların' bir zamanlar belli belirsiz kabullendiği 'yüce Tanrılardan' çok daha güzel olduklarını düşünmeye başlamıştı. Gerçekten de şimdi içine düştüğü gençlik çukuru, daha önce bildiği çukurdan farklıydı.

Sessizliği yırtan bu ilk çığlık, gençliğin alev alev yanan ruhunun bir gedikten süzülüp çıkmasına benziyordu. Honda'nın kendi göğsünden alevlerin fışkırdığı günlerde hissettiği o keskin acı şimdi onu bir kez daha, üstelik her zamankinden de güçlü bir biçimde pençesine almıştı, oysa yaşının onu bu acıdan bağışık tutacağı sanılırdı.

Demek zaman insan yüreğinde garip olduğu kadar ciddi olan göstermelik oyunları yeniden oynuyor. Geçmiş bütün o karışık düşleri ve özlemleriyle yeniden boy gösterir; gümüş yüzeyindeki o incecik yalan cilası hiç dokunulmadan öylece kalır. Böylece insan kendini çok daha derinden anlamaya başlar, oysa gençliğinde bu kavrayıştan yoksundur. Kişi doğduğu köye uzaklardaki bir dağ geçidinden, o döneme ilişkin bütün ayrıntılar belleğinden silinmiş bir halde bakarken, orada yaşanmış olmanın önemi apaçık ortaya çıkar. Köy meydanına döşenmiş olan taşlardaki yağmur suyuyla dolmuş deliğin, bir zamanlar öylesine rahatsız edici olan, şimdiyse güneş ışınlarıyla parlayan o çukurun yalnızca yalın, apaçık bir güzelliği vardır o kadar.

Genç İnuma'nın meydan okurcasına bağırdığı anda otuz küsur yaşındaki yargıç, gencin göğsüne bir acının yayıldığını algıladı; sanki bir ok hızla gelip oraya saplanmıştı. Honda sanık sandalyesinde karşısına çıkan onca gencin

yüreğinden neler geçtiğini böylesine iyi kavramaya bugüne kadar hiç çalışmamıştı.

Ensesindeki vatkalar bir balığın açılmış solungaçları gibi yaylanan, kırmızılı rakibi de acı bir çığlıkla ona karşılık verdi.

Genç İnuma şimdi suskundu. İki hasım hazırlandılar, değneklerini yarı kaldırarak karşı karşıya geldiler, birbirlerinin çevresinde bir kez, sonra bir kez daha döndüler. Delikanlı Honda'ya doğru dönünce maskesinin önündeki çubukların yüzüne düşen çizgili gölgesinin altından siyah, düzgün kaşları, parlak gözleri, haykırırken bir an ışıyan bembeyaz dişleri göründü. Sırtını dönünce de maskenin mavi şeritlerinin altına düzgünce katlanıp yerleştirilmiş olan havlunun hemen altındaki saf, gençliğe özgü bir güçle dolu, tıraş edilmiş ensesi ortaya çıktı.

Sonra ansızın, bir fırtınada çarpışan iki teknenin çıkardığı sese benzeyen bir çatırtı duyuldu. Genç İnuma'nın sırtındaki ince, beyaz zincir güneş ışığında bir an parlayıp söndü, aynı anda Honda sertçe inen darbenin sesini duydu. Darbe, kırmızı takımdaki oğlanın maskesine isabet etmişti.

İzleyenler alkışladı. Genç İnuma ilk rakibini elemişti. Şimdi kırmızı takımdan bir başka sporcuyla karşı karşıyaydı. Önce yere doğru eğildi, sonra değneğini kalçasından hızla öne çekti; erkeksi zarafeti yeni hasmından kat kat üstün olduğunu hissettiriyordu. Kendodan fazla anlamayan Honda bile genç İnuma'nın ne kadar kusursuz bir tarzı olduğunu ayırmındaydı. Ne kadar şiddetli hareketler yaparsa yapsın dengesi hiç bozulmuyor, kusursuz duruş biçimleri mavi kumaştan biçilmiş klasik bir desen gibi her an boşluğa çakılıp kalıyordu. Dengesini hiç yitirmiyor, havada hissedilen ağırlıktan etkilenmiyordu. Ötekiler için hava sıcak, yapış yapış olabilirdi, ama genç İnuma için hafif ve tam kıvamındaydı sanki.

Sayvanın gölgelediği yerden öne doğru bir adım attı;

siyah göğüslüğü duru gökten dökülen ışıkla parladı.

Hasrı bir adım geri çekildi. Kendo tüniğinin ve *haka-ma*'sının ¹ mavisini, çok yıkanmaktan solmuştu, özellikle göğüslüğünü tutturan, sırtında çapraz bağlanmış ipler sırtına sürtünmekten aşınmıştı. İplerin birleştiği yere parlak kırmızı renkte, küçük bir flama takılıydı.

Genç İnuma'nın öne doğru bir adım attığı sırada, gözleri artık hamlelere alışmış olan Honda oğlanın uzun eldivenlerinden yayılan kötücül gerilimi duyumsadı. Eldivenlerin dışı kıvrılmış manşetlerinin arasından görünen dirsekleriyle tüniğinin kolları bu kadar genç birinden beklenmeyecek kadar kalındı, kollarının iç tarafındaki ince derinin altında tendonları kabarmıştı. Eldivenlerin beyaz ayaları üstteki mavi kumaşın yansıısıyla, gökyüzünün gündöğümündeki coşkunu çağrıştıran mavimsi bir renk almıştı.

İki değneğin ucu dövüşmeye hazırlanan, sakıngan iki köpeğin burnu gibi dikkatle birbirine yaklaştı.

İnuma'nın rakibi, "Ee-yeaah!" diye haykırdı öfkeyle.

"Ah-ree-yah, ah-ree-yah, ah-ree-yaaah!" diye karşılık verdi genç İnuma, sesinin olanca gücüyle.

Rakibinin darbesini karşılamak için değneğini sağa doğru salladı, bir fişegin ateşlendiği anda çıkardığı sese benzeyen bir çatırtı duyuldu. Sonra birbirlerine yaklaştılar, değnekleri tutan kolları kenetli, göğüs göğüse dövüşmeye başladılar. Hakem onları ayırdı.

Görevlinin dövüşü devam işaretinden sonra İnuma, soluklanmak için bir an bile durmaya gerek görmeden mavi bir çevrinti gibi hasmına doğru atıldı, başını hedef alarak bileşik bir hamle yaptı. Her darbe tam isabetle ve büyük bir güçle iniyor, bir sonraki darbe ondan da güçlü oluyordu. Üst üste indirilen darbeler öyle amansızdı ki öteki oğlan birinci ve ikinci darbeleri savuşturmak için bir sağa

1. *Hakama*: Uzun bir eteğe benzeyen, bol paçalı pantolon. (Çev.)

bir sola kaçtıktan sonra, tam maskesinin üzerine inen üçüncü darbeyi sanki kendi isteğiyle almış gibiydi. Her iki hakem de aynı anda küçük, üçgen, beyaz bayraklarını kaldırdılar.

Böylece genç sporcu ikinci rakibini de elemişti, bu kez izleyiciler salt alkışlamakla yetinmediler, hayranlık çığlıkları attılar.

"Bütün gücüyle yüklenmek ve öldürücü darbeyi indirene kadar rakibini geriletmek; işte amacı buydu," dedi Honda'nın yanında oturan kendo eğitmeni. Sesi hayranlık doluydu. "Kırmızı olanı, beyazın değneğinin ucunu kolluyordu. Kaybetmek için bundan iyisi yapılamaz. Gözünü karşıdakinin değneğine dikmemelisin. Boşu boşuna telâşa kapılmış olursun."

Honda kendodan hemen hemen hiç anlamamasına karşın delikanlının bedeninde kıvrık bir tel gibi koyu mavi bir parıltı yayan bir şey bulunduğunu hissediyordu. Ruhu gücünü, en küçük bir düzensizliğe izin vermeksizin dışa vuruyor, karşıdan gelen direnişe aldırmadan, rakibinin hamlesinde bir anlığına bile olsa bir boşluk yaratıyordu. Sonunda bu zayıf nokta, tıpkı boşluğun emdiği hava gibi rakibini İnuma'nın değneğine doğru çekiyordu. Kusursuz bir biçimde savrulan bu değnek, diye düşündü Honda, hiç kuşkusuz hangi rakip olsa savunmasını kolayca, açık bir kapıdan geçercesine delip geçer.

Üçüncü rakip İnuma'nın karşısına dikildi, duraksayarak yaklaştı. Maskesinin kaymasını engelleyen havluyu alına özensizce sarmıştı. Tam kaşlarının üstünde dümdüz, beyaz bir çizgi oluşturmuyordu; bir ucu sarkmış, neredeyse sağ gözüne değmek üzereydi. Tuhaf, göçmen bir kuş gibi sırtını hafifçe kamburlaştırmıştı.

Ancak hafife alınmaması gereken biriydi. Değneğini her indirip kaldırışı zorlu, açıkgöz bir rakip olduğunu gösteriyordu. Yemi kapıp hızla uzaklaşan bir kuş gibi dirseği hedef alabilir, isabet ettirdikten sonra da zafer çığlığı at-

mak için hızla geri çekilebilirdi. Kendini savunmaya gelince, ne kadar çirkin görünürse görünsün herhangi bir taktik kullanmaya kalkışmazdı.

Böyle bir rakibin karşısında genç İnuma'nın, suda ilerleyen bir kuğununkine benzeyen zarafeti kolayca zedelenebilirdi. Güzelliği ve yeteneği bu kez aleyhine olabiliyordu.

Rakibi sürekli kaçarak, hareketlerin, hamlelerin taktimini bozuyordu. Beceriksizliğini, kural tanımazlığını İnuma'ya da bulaştırmak niyetindeydi.

Honda sıcağı unutmuştu. Çok sevdiği sigara bile aklına gelmiyordu. Önündeki kül tablasına izmarit atıp durmaktan vazgeçtiğini ayımsadı. Tam kırışık masa örtüsünü düzeltmek için elini uzatmıştı ki, yanındaki rahibin kaygı dolu bir çığlık attığını duydu.

Başını kaldırıncaya her iki hakemin de çapraz bayraklar salladıklarını gördü.

"Çok şanslıymış," dedi rahip. "Az kaldı eldivenine isabet ediyordu."

Genç İnuma aradaki uzaklığı sürekli koruyan rakibini nasıl ele geçireceğini ölçüp biçmekteydi. Öne doğru her adım atışında karşısındaki bir adım geri çekiliyordu. Rakibinin savunması müthişti. Kendini bir sanatçı gibi koruyor, bir deniz yosunu gibi sıkı sıkı buna yapışıyordu.

Sonra, İnuma'nın öfkeli bir çığlıkla saldırması üzerine alay edercesine değneğini kaldırdı; karşı karşıya geldiler. Uçları neredeyse dümdüz yukarı bakan değnekleri, yan yana duran iki teknenin direkleri gibi hafifçe sallanıyor, göğüslükleriyse ıslanmış fındık kabukları gibi parlıyordu. İki rakiptiler, ama değnekleri şimdi, başını gökyüzüne kaldırmış umutsuzca yalvaran birinin elleri gibi ketlenmişti. Derin soluklar, ter, gerilmiş kaslar, yakıcı bir öfkeye dönüşmüş mücadelenin şiddeti... Bedenlerinin kıpırtısız bakışımını oluşturan ögeler bunlardı.

Hakem bu duruma son vermek için tam seslenmek

üzereyken rakibinin olanca gücüyle yüklenmesinden yararlanan genç İnuma, ansızın geriye sıçrayarak ondan kurtuldu, değneğini hızla savurdu. Değnek karşısındakinin göğsüne inmişti.

Hakemler beyaz bayraklarını kaldırdı, izleyicilerse çılgınca alkışladılar.

Honda sonunda bir sigara yakabildi. Sigaranın ateşi, masanın üzerine usul usul tırmanan güneş ışığından neredeyse ayırdedilemediği için, sönük sönük parladı. Honda'nın ilgisi çabucak dağıldı.

İnuma'dan damlayan terler akıtılan adak kanı gibi, ayağının ucundaki tozlara karışmıştı. Oğlan çömelmiş durumunu bozup doğrulduğunda topuklarının, mavi *hakama*'sının tozlu paça ağızlarından görünen tendonlarının gerilişi çevik bir dinçlik sergiliyordu.

5

Üçüncü dereceden kendocu olan İsao İnuma, beş rakibini de yenerek birinci raundu tamamladı. Karşılaşmanın beşinci ve sonuncu raundu bitince görevliler beyaz takımın kazandığını açıkladılar. Ayrıca, göze çarpacak kadar başarı gösterenlere verilen gümüş kupa da İnuma'nın oldu. Ödülünü almak için ilerlerken terini silmişti, ama yanakları hâlâ kıpkırmızıydı; kazananlara yaraşır bir alçakgönüllülük içindeydi. Honda bu kadar erkeksi bir delikanlıya daha önce hiç rastlamamıştı.

Oğlanla konuşmak, ona babasını sormak istiyordu, ama rahipler onu alıp bir an önce öğle yemeğinin yeneceği bitişik binaya götürmek hevesindeydiler. Yemekte başrahip Honda'ya döndü.

"Sayın Yargıç, dağa tırmanmak ister miydiniz?"

Honda kızgın güneşin yaktığı avluya bakarak bir an sustu.

"Sıradan ziyaretçilerin zirveye kadar tırmanmaları yasak elbette," diye ekledi rahip. "Belirli bir noktadan sonrası yalnızca burada yıllardır tapınanlara açıktır. Oraya ayak basmak gerçekten kutsal bir deneyimdir. Zirvede dua etmiş olanlar, içlerini ansızın tuhaf bir gizemin kapladığını, yıldırım çarpmış kadar sarsıcı bir deneyim yaşadıklarını söylerler."

Honda bir kez daha avludaki yeşilliklere vuran yaz güneşine baktı. Gizem gerçekten de bu kadar parlak olabilir miydi? Düş gücü harekete geçmişti, içinden bir ses onu gitmeye kışkırtıyordu.

Honda gündüzün apaçık ışığında çiçeklenebilen bir gizemi uygun bulabilirdi ancak. Pırıl pırıl aydınlanmış bir gizem varsa eğer, seve seve kabule hazırdı onu. Gerçeklikle hiçbir bağlantısı olmayan mucizevi bir görüntünün yalnızca gölgeli, kuşkulu bir varlığı olabilirdi. Oysa güneşin göz kamaştırıcı, acımasız parlaklığına karşın sürebilen bir gizem, açıkça kavranabilen ilkelerin arasında kendine yer edinmeye hak kazanmış bir gizemdi. Honda ona dünyasında bir yer ayırmaya hazırdı.

Yemeğin ardından biraz dinlendikten sonra genç rahiplerden biri Honda'yı hacıların kullandığı patikaya götürdü; yumuşak bir eğimle yükselen, sık otlarla kaplı yolu beş ya da altı dakika kadar tırmandıktan sonra Omiwa topraklarındaki ikinci tapınak olan Sai Türbesine vardılar. Resmi adı, Omiwa Aramitama'nın Sai Türbesiydi. Hacılar tırmanışlarını sürdürmeden önce burada geleneksel arınma ayininden geçerlerdi.

Çatısı selvi kabuklarıyla örtülmüş olan gösterişsiz türbe, çepçevre sedir ağaçlarıyla sarılmıştı. Öyle dingin bir havası vardı ki Honda'ya türbenin adandığı sert Tanrı sonunda huzur bulmuş gibi geldi. Türbenin arkasındaki kırmızı çamların boyu çatıyı geçiyordu, Honda'ya eski zamanlardaki bir savaşçının uzun, çevik bacaklarını anımsattı.

Honda'nın arınmasından sonra genç rahip onu başka

bir rehberle, kauçuk tabanlı dağ ayakkabıları giymiş, kırk yaşlarındaki bir adama teslim etti. Adamın tavırları aşırı derecede saygılıydı. Kutsal dağa tırmanmaya koyulmuşlardı ki Honda günün ilk yaban nilüferini gördü.

"Yarınki Saigusa şenliği için toplanacak nilüferlerden biri galiba?"

"Evet efendim, öyle. Ama gereken üç bin nilüferi bu dağda bulmaları olanaksız, bu nedenle çevredeki bütün türbelerden toplanan nilüferler tapınağa getiriliyor ve suya konuyor. Bugün karşılaştığım genç sporcular bir araba dolusu nilüferi kutsal bir sunu olarak yarın Nara'ya götürecekler." Dükkü yağmurun toprağı kayganlaştırdığını söyleyerek Honda'yı uyardıktan sonra hemen döndü, dağa çıkan patikayı tırmanmaya başladı.

Miwa Dağının yasak bölgesinde yüze yakın vadi oluşmuştu, aralarında anatapınağın arkasından batıya açılan Omiwa Vadisi de vardı. Honda kısa bir tırmanıştan sonra sağ tarafta, yasak bölgenin başladığını belirten çiti gördü. Karmakarışık otların arasından yükselen kırmızı çamların gövdeleri, akşamüstü güneşinde akik taşı gibi parlıyordu.

Bu bölgedeki her şey, ağaçlar, sarmaşıklar, kamışlar, hatta hepsinin üstüne düşen güneş ışığı bile en azından Honda'ya, bir saflık, bir heybet havası yaratıyormuş gibi geldi. Bir sedirin dibindeki, rehberin bir yabandomuzu tarafından açıldığını söylediği taze çukur Honda'ya, yabandomuzlarının ne kadar garip biçimler alabildiklerinden söz eden eski gazete öykülerini anımsatmıştı.

Kutsal dağa tırmanırken içinde hâlâ ne dağın ne de orada yaşayan Tanrıların kutsallığına ilişkin güçlü bir duygu uyanmıştı. Orta yaşlı rehberinin hızına şaşmıştı, onu izlemekte oldukça zorlanıyordu. Kıyısını izledikleri ırmak boyunca sıralanmış olan ağaçların şimdi daha da yakıcılaşmış akşamüstü güneşini kesmelerinden memnundu.

Gerçi ağaçların gölgesindeydi, ama patika gittikçe dik-

leşiyordu. Yamaç tarafında pek çok sakaki ağacı vardı. Yeni yetişmiş ağaçların yaprakları bile Honda'nın daha önce gördüğü sakaki yapraklarından daha genişti, koyu yeşil yaprakların tam ortasında beyaz tomurcuklar açmıştı. Tırmandıkça ırmağın akışı hızlandı, sonunda Sanko Çağlayanına vardılar. Ancak suya girip arınmak isteyenler için çağlayanın döküldüğü yere yapılmış olan barınak, çağlayanın manzarasını kesiyordu. Honda bu noktada ormanın çok karanlık olduğunu duymuştu, ama güneş dört bir yanı aydınlattığı için insan kendini ışıktan örülmüş hasır bir sepetteymiş gibi hissediyordu.

Patika buradan doğruca zirveye ulaşıyordu, tırmanılması en güç bölüm buydu. Patikanın bittiği yerde önlerine dikilen çıplak, sarp kayalığı aşmak için çıkıntılı kayalara ve çam köklerine tutunuyorlardı.

Honda, bu görece kolay bölüm dilerim bir süre daha devam ediyordur, dedikçe, akşamüstü güneşinin göz kamaştırıcı ışığı tam önlerine dikilen yeni bir kayayı aydınlatıyordu. Tere batmıştı, güçlkle soluk alıyordu. İnsanı yaklaştığı gizeme hazırlayan şey, çektiği bu acımasız eziyetin sarhoş edici gücü olmalı, diye düşündü. Gerçekten kutsal bir yasaydı bu.

Honda kırmızı, çapları birer metreyi aşan siyah çamlarla kaplı sessiz vadiye baktı. Sarmaşıkların, birbirine dolanmış bitkilerin sarıp boğduğu, ölmüş çamlar gördü, bütün iğne yaprakları donuk, kiremit rengindeydi; uçurumun ortalarındaki bir sedirin gövdesine ağacın kutsallığını sezen bir hacı, okunmuş bir ip dolamıştı. Ağacın önüne çeşitli sunular bırakılmıştı, bir yanında büyümüş olan bir liken kümesi gövdenin o yanına yeşilimsi bir bronzluk vermişti. Kutsal dağın zirvesine yaklaştıkça her çalı, her ağaç doğallıkla birer tanrı kesilmişçesine kutsallaşmıştı sanki.

Rüzgâr kimi uzun meşelerin tepelerine çarpıp tomurcuklarını ıssız ormana doğru yüzen, uçuk sarı bir bulut halinde uçurduğunda Honda, gördüğü her şeyin bir elektrik

akımı verilmişçesine kutsallıkla dolduğunu hissetti.

"Biraz daha gayret, efendim," dedi rehber. Sesi bu zorlu tırmanıştan hiç etkilenmemişti. "Zirve tam önümüzde. İwakura ve Konomiya Türbelerini görebilirsiniz."

İwakura –Tanrıların yuvası– önlerindeki dik yokuşun sonunda ansızın beliriverdi. Çevresi kutsal iple çevrilmiş, büyük, bakışsız bir kaya oluşumuydu; kimi yerleri sivri uçlu, kimi yerleri çentikli, kimi yerleriyse küttü. Omurgası kırılmış büyük bir gemiye benziyordu. Eski zamanlarda bu kaya kütlesi her türlü müdahaleye karşı koymuş, genel düzene asla teslim olmamış katıksız kaosun ürkünç görüntüsü olarak kalmıştı.

Kayalar birbirlerinin içinde eriyerek şimdi kırık ve parçalanmış bir halde yatan bu kütleyi oluşturmuştu. Altında, aşağıya doğru eğimli geniş, düz bir yüzeye yayılmış başka kayalar vardı. Bakanda, Tanrılara ait huzurlu bir yuvadan çok, bir savaşın ya da inanılmayacak kadar korkunç bir şeyin ardında bıraktığı bir yer izlenimi yaratıyordu. Ama belki de Tanrıların ziyaret ettiği her yer böylesi bir değişimden geçiyordu?

Güneş, kayanın yüzeyine bir hastalık gibi yayılmış olan yosunlara acımasızca vuruyordu. Fakat bu kadar yüksek bir yerden de beklendiği gibi, canlandırıcı bir esinti ormanı yalayıp geçti.

İwakura'nın en tepesindeki Konomiya Türbesi deniz düzeyinden yüz elli metre yüksekteydi. Bu küçük türbenin yalınlığı İwakura'nın yabanıl, ürkütücü havasını yumuşatıyordu. Sivri çatının üzerinde keskin, ince bir aç oluşturan küçük, çapraz kirişler, çevrelerindeki yeşil çamların arasından, bir savaşçının alnına çapkınca bağladığı bir bant gibi görünmekteydi.

Honda saygıyla eğildikten sonra alnındaki terleri sil-di, rehberinden özür diledikten sonra bir sigara yaktı, dumanı derin derin içine çekti. Bacaklarını böyle bir sınavdan geçirmeyeli yıllar olmuştu. Bu sınavı başarıyla atlattı-

ğı için kendinden hoşnut, huzurluydu. Parıltıyla, rüzgârda hışırdayan çam iğnelerinin sesiyle dolu bu kutsallığın ortasında kendini ne olursa olsun her şeye inanmaya hazır hissediyordu.

Manzaradan mı yoksa yükseklikten mi bilinmez, birden aklına bir başka günün anısı geldi. On dokuz yıl önce Kamakura'daki Çung-nan Villasının ardındaki dağa tırmanışını anımsamıştı. Ağaçların arasından uzaktaki Büyük Buda heykelini görmüşler, Buda'yı görür görmez saygıyla yere kapanan Siyamli prensler, Kiyoaki'yle ikisinin anlamlı anlamlı bakışmalarına yol açmıştı. Honda bu türden bir görüntüyle bir daha asla alay etmemişti.

Çamların arasında esen rüzgâr arada bir kesilince ortalığı yine sessizlik kaplıyordu. Kulağına uçan bir at sineğinin vızıltısı geldi. Sedirler pırl pırl gökyüzüne fırlatılmış oklar gibi yukarıya doğru uzanmıştı. Bulutlar devinim halindeydi. Vişne ağaçları yaprağa kesmişti; güneş ışınlarının altında bir ışık ve gölge oyunu. Honda nedenini bilmiyordu, ama mutluydu. Bu mutlulukta tanımlanması olanaksız bir hüznün izi, bir iğnenin hafif, keskin acısı vardı. Yıllardır böyle bir şeyi ilk kez hissediyordu.

İniş umduğu kadar kolay olmadı. Kaymamak için ağaç köklerine tutunuyordu, ama köklerin çevresindeki kırmızı toprak çok daha kaygandı. Sonunda Sanko Çağlayanını çeviren, kıyısı ağaçlı patikaya vardıklarında gömleğinin terden sırlıklam kesildiğini gördü.

"Sayın Yargıç suya girmek isterler miydi acaba? Serinler, canlanırdınız."

"Peki, ama salt yıkanmak amacıyla bu suya girmek günah olmaz mı?"

"Tam tersine, efendim. Dökülen su insana çarptıkça kafasını temizler, aydınlatır. Bunun dinsel bir ayine dönüşmesinin nedeni budur. Kaygılanmanıza gerek yok."

Çağlayanın dibindeki barınağa girdiklerinde Honda kancalara asılmış iki ya da üç kendo forması gördü. Onlar-

dan önce gelen olmuştu demek.

"Bugün karşılaşan sporcular, efendim. Sunulacak ni-lüferleri götürmeden önce buraya gelip temizlennmeleri tembihlenmişti."

Honda yalnızca şortu kalana kadar soyundu, çağlayana açılan kapıdan dışarıya çıktı.

Çağlayanın karşısına gerilmiş olan kutsal ip zirveye, sık yeşilliklerin akşamüstü güneşinde parladığı yere kadar çıkıyordu. Orada, yukarıda parıltı ve renk vardı, rüzgârın dalgalandırdığı ağaçların ve otların yeşili, ipe dizilmiş, kıpır kıpır, beyaz Şinto flamaları vardı, ama Honda aşağıya bakınca her iki yanda duvar gibi yükselen kayaların gölgesi yüzünderi her şeyin karanlığa gömülmüş olduğunu gördü. Çağlayanın yan tarafındaki bir mağaranın içinde o yiğit Ateş Tanrısına adanmış küçük bir türbe vardı; mağaranın yarı aydınlık girişinde sarmaşıklar, kılıçlar, sakaki ağaçları yetişmişti; sıçrayan su hepsini ıslatmıştı. Karanlığı delen tek şey, dökülen suyun oluşturduğu ince, apak şeritti. Sesi, çevresindeki kaya duvarlarında bir aslanın kükremesi gibi yankılanmaktaydı.

Şortlu üç genç adam yan yana çağlayanın altında duruyor, su hızla başlarına, omuzlarına dökülüyordu. Honda yumuşak, genç tenlerine vuran suyun sesini duyabiliyor, sıçrayan su damlalarının arasından ısıltılı, ıslak omuzlarının kızarmış derisini görebiliyordu.

Delikanlılardan biri Honda'yı fark edince arkadaşlarını uyardı, geriye çekilip saygıyla eğildiler. Honda genç İinuma'yı işte o zaman seçti.

Çağlayana doğru ilerledi. Ama su bedeninin üst yanına öyle bir güçle çarptı ki, Honda hemen geri çekildi. Genç İinuma sevimli bir biçimde gülerek yanına geldi, düşen suyun hızını nasıl keseceğini göstermek için ellerini kaldırdı, sonra da suyun altına girdi. Hızla avuçlarına, açılmış parmaklarına dökülen suyu ağır bir çiçek sepetini taşırcasına tutarak birkaç dakika öylece durdu. Sonra Honda'ya

döndü, gülümsedi.

Honda tam onu taklit etmek üzereyken gözü genç adamın sol tarafına takıldı. Orada, meme ucunun biraz altında, genelde kollarının gizlediği bölgede üç küçük benek vardı.

Honda'nın bedenini bir ürperti yalayıp geçti. Çağlayanın altında gülümseyerek ona bakan delikanlının erkeksi yüz çizgilerine baktı; suya karşı kaşlarını çatmış, gözlerini kırptırıyordu.

Kiyoaki'nin ölürken söylediği sözleri anımsadı: "Seni yeniden göreceğim. Biliyorum. Çağlayanın altında."

6

Honda'nın geceyi masanın üzerindeki mahkeme belgelerine elini bile sürmeden, düşüncelere gömülmüş bir halde uykusuz geçirdiği sessiz odasında duyulan tek ses, Sarusawa Gölündeki kurbağaların sesiydi.

Omiwa Tapınağından akşama doğru ayrılmış, arabası batan güneşin kızıla boyadığı, suyla kaplı çeltik tarlalarından geçerken nilüfer yüklü bir el arabasına rastgelmişti. Yabani nilüferler arabaya üst üste yığılmış, uçuk pembe renkte kutsal bir iple bağlanmıştı; sanki şafağın ilk ışıklarıyla toplanmışa benziyorlardı. Okul keplerinin üzerine beyaz bant takmış iki öğrenci arabayı itiyor, bir tanesi de çekiyordu. Arabayı çeken öğrenci genç linuma'ydı. Honda'yı tanıyınca durdu, selâmlamak için kepini çıkardı. Yanındakiler de onun yaptığını yaptılar.

Honda çağlayanın altında o inanılmaz şeyi gördü göreli kendine gelememişti. Tapınaktaki rahiplerin daha sonra gösterdikleri yakınlığı, inceliği doğru dürüst ayırımsayamamıştı bile. Nilüfer dolu arabayı süren, beyaz alınlıkları günbatımında, çeltik tarlalarındaki suyun yüzeyinde pırıl pırıl parlayan öğrencilere rastlayınca daha da dalgınlaştı.

Geride, hızla giden arabanın kaldırdığı tozun arasında kalan genç adamın yüz çizgileri, yüzündeki anlam değiştiği için tıpatıp Kiyoaki'ye benzemişti.

Honda oteldeki odasında yalnız kalınca, bugünden sonra yaşamının kesinlikle değişeceği duygusuna kapıldı. Hemen, aşağıdaki yemek salonuna indi, ama yemeğini bir düştymişçesine dalgın yedi. Odasına döndü. Yatağındaki çarşaf lar değiştirilmiş, bembeyaz bir üçgen oluşturacak biçimde katlanmıştı. Açık bir kitabın beyaz sayfaları gibi çarşaf lar da masadaki lâmbadan dökülen hafif ışıkt a parlıyordu.

Gizemi kendinden uzakta tutabilmek için boşuna çabalayarak bütün ışıkları yaktı. Mucize, düzenli dünyasını ele geçirmişti ve Honda'nın gelecekte neler olabileceğine ilişkin hiçbir düşüncesi yoktu. Üstelik, yeniden doğuş mucizesini gözleriyle görmüş olmasına karşın, asla açıklayamayacağı bir sırdı bu. Birine söz etmeye kalksa onu hemen deli sanacak, söylentinin kulaktan kulağa yayılmasıyla da bir yargıç olarak işi bitecekti.

Gizemin kendine özgü bir mantığı vardı yine de. Kiyoaki'nin on sekiz yıl önce söylediği gibi ("Seni yeniden göreceğim. Biliyorum. Çağlayanın altında.") Honda gerçekten de bir çağlayanın altında, böğründe tıpkı Kiyoaki gibi üç lekesi olan genç bir adama rastlamıştı. Kiyoaki'nin ölümünden sonra, Geşu Başrahibesinin öğretileri doğrultusunda okuduğu Budizm kitaplardaki varoluşu, birbirini izleyen dört varoluşu anımsadı. Genç İnuma on sekiz yaşındaydı, Kiyoaki olarak yeniden doğma yaşı kesinkes uyuyordu.

Her ölünlünün gelişimini belirleyen dört varoluş vardı: Ana rahmine düşüş, yaşam, ölüm ve ara varoluş dönemi, yani daha önceki yaşamla ilerideki yeniden doğuş arasında kalan geçici dönem. Bu süre en az yedi gündü, yetmiş yedi güne kadar uzayabiliyordu. Honda İnuma'nın doğum tarihini bilmiyordu, ama Kiyoaki'nin 1914 yılının, yani Taişo Döneminin üçüncü yılının ilkbaharında ölme-

sinden sonraki yetmiş yedi günlük dönemde doğmuş olabildiği pekâlâ.

Budist inancıya göre bu geçici durumda insan yalnızca ruhsal bir varlık değildi, beş ya da altı yaşlarında tam bir ölümlü biçimindeydi. Ancak sahip olduğu güçler mucizevi bir biçimde artıyordu. Gözlerle kulaklar inanılmaz bir hızla keskinleşiyordu. En uzak sesleri bile duyabiliyor, en gizli nesneleri görebiliyor, bir anda olmak istediği yerde olabiliyordu. İnsanlara da öteki canlılara da görünmeyen bu çocuksu, ama hünerli varlığın havada süzülüşünü yalnızca göze görünmeyen görebilen, yeterli arılığa ulaşmış az sayıda ermiş görebiliyordu.

Bu görünmez çocuklar havadaki hızlı yolculukları sırasında yanan bir tütsünün kokusuyla besleniyorlardı. İki yaşam arasındaki bu döneme, Sanskrit dilinde, Gandarva denilen Tanrıların adıyla, 'kokuyu aramak' da deniyordu.

Çok uzaklara uçabilen bu çocuklar bazan ilerideki anneleriyle habalarının birleşme anına da tanık olabiliyorlardı. Çocuk erkekse, ileride annesi olacak kadının utanmazca sergilenen çıplak bedeni karşısında büyüleniyor, babası olacak erkeğe duyduğu öfkeyle yanıp tutuşmasına karşın, erkeğin o murdar boşalmasını görünce bunu kendisi gerçekleştirmiş gibi büyük bir sevince gark oluyor ve kadının rahminde yaşam bulmak üzere özgürlüğünden vazgeçiyordu.

İşte Budist açıklama böyleydi. Honda bir zamanlar bu açıklamayı bir peri masalı gibi görmüştü. Şimdi bütün okudukları hep birden aklına üşüşmekteydi. Bir gizemin nasıl olması gerekiyorsa, süreç de aynen öyle, diye düşündü: Herhangi birinin arzusundan bağımsız, rastgele ortaya çıkan bir şey. Tehlikeli bir armağan. Değişen renklerin donuk, titrek halkaları gibi, düzenle aklın soğuk ancak iyi ayarlanmış yapısının orta yerinde ansızın beliriveriyor. Renkleri gerçekten de bir ilke çerçevesinde değişiyor, ama insan aklından kesinkes farklı bir ilke bu. İşte bu yüzden

de halkanın şöyle ya da böyle insan gözünden gizlenmesi gerekiyor.

Honda kabule ister yanaşsın ister yanaşmasın gizem, bakış açısını bir daha eski haline dönmemesine çoktan değiştirmişti bile. Artık bundan kaçamazdı. Belki de en iyisi kendine bir yandaş, sırrını paylaşacak birini bulmaktı. Genç İnuma olabilirdi bu. Ya da babası. Peki, ama ya ikisinden biri bu mucizenin ayrımındaysa? Şigeyuki İnuma, Kiyoaki'yi çıplak görmüş olabilirdi, oğlunun yan tarafındaki lekelerin genç efendisindeki lekelerin eşi olduğunu ayımsamıştı belki de? Ama yine de bunu gizlemek isteyebilirdi. Honda babayla oğlu böyle bir konuda nasıl sorguya çekebilirdi? Tedbirsizlik olmaz mıydı bu? Mucizenin ayrımında olsalar bile bakalım bu sırrı onunla paylaşmaya niyetleri var mıydı? İşbirliğine yanaşmadıkları sürece Honda bu gizemin ağırlığını ölünceye kadar yüreğinde hissetmez miydi?

Kiyoaki'nin gençken ona aşıladığı coşkulu heyecanın bir kez daha içini kapladığını duyumsadı. Gerçi Honda bir başkasının yerinde olmayı hiç istememişti, ama Kiyoaki'nin yaşamının bir daldaki zarif tomurcuklara benzeyen ömürsüz güzelliği, birkaç yıl boyunca o tomurcukları taşıyan bir ağaç olan Honda'nın yaşamına eklenmemiş miydi? Kiyoaki'nin yaşamı Honda'nın yaşamına anlam katmış, Honda'nın yaşamının asla veremeyeceği kadar güzel bir çiçek vermişti. Bunun yeniden gerçekleşmesi olası mıydı? Kiyoaki'nin yeniden doğmasının anlamı neydi?

Her ne kadar çevresini saran bilmecelemlerle boğuşup duruyorsa da Honda ta yüreğinde, bir yeraltı pınarı gibi için için kaynayan neşeyi hissedebiliyordu. Kiyoaki bir kez daha doğmuştu! Henüz bir filizken kesilen ağaç, yeniden serpilmişti. On sekiz yıl önce o da, Kiyoaki de gençti. Honda artık genç değildi, ama arkadaşının gençliği el değmemiş bir parlaklıkla ışıyordu.

Genç İnuma, Kiyoaki kadar güzel olmayabilirdi, ama

onda, Kiyoaki'nin yoksun olduğu o erkeksi güç vardı. Gerçi Honda henüz emin olamazdı, ama Kiyoaki'nin kibiriğin genç İnuma'da yalınlık ve dayanıklılıkla yer değıştirdiğı kanısındaydı; bu iki niteliğin Kiyoaki'de bulunduğı söylemezdi doğrusu. Işıkla gölge kadar farklıydılar, ama ortak bir özellikleri vardı: her ikisi de çarpıcı bir biçimde gençliğin somutlaşmış örneğiydi.

Honda Kiyoaki'yle geçirdiğı yılları düşündükçe içi acıyla, geçmişe duyduğu özlemle burkulurdu oysa şimdi beklenmedik bir umuda kapılmıştı. İçinde uyanan heyecanın bedelini ödemek zorunda kalacaktı, ama bir zamanlar kendini salt akla adanmış olmasının cezası ne kadar acımasız olursa olsun bu bedeli ödemeye hazırdı, asla da pişman olmayacaktı.

Kiyoaki'nin yeniden doğuşuna Nara'da, dostunun son anılarıyla böylesine yakından ilintili bir yerde tanık olmasıysa kaderin ne garip bir cilvesiydi!

"Sabaha kadar beklemeli," diye düşündü. "Ama İzagawa Türbesine gitmeden önce yapmam gereken bir şey var. Şoföre sabah erkenden beni Obitoké'ye götürmesini söyleyim. Manastırı ziyaret etmek için. Kiyoaki'nin ölümünden beri onu görmeye gitmediğim için Satoko'dan özür diler, sonra da Kiyoaki'nin yeniden doğduğunu anlatırım. İstersen inanmasın. İlk öğrenen Satoko olmalı. Eski Başrahibenin ölümünden sonra Geşu'nun başrahibesi olmuş, büyük saygı görüyormuş. Belki de yıllar onu fazla etkilememiştir, o güzelim yüzünün mutlulukla aydınlandığını görmek isterim."

Honda'nın içini gençliğe özgü o düşüncesizce davranma arzusu kaplamıştı. Ama bir süre sonra bu aceleci dürtüyü bastırmak zorunda olduğunu kavradı.

"Hayır, yapmamalıyım," dedi kendi kendine. "Satoko Kiyoaki'nin cenazesine bile katılmadı. Dünyaya sırt çevirmeye kararlıydı, uyguladı da. Onu rahatsız etmeye hakkım yok. Kiyoaki kaç kez doğarsa doğsun Satoko'yu ilgi-

lendirmez – bütün bunlar onun terk ettiği, aldatıcı görün-gülerle dolu bir dünyada gerçekleşecektir. Kanıt ne kadar geçerli olursa olsun Satoko aldırmayacak, dönüp bakmayacaktır. Bu benim için bir mucize olabilir, ama Satoko'nun şu anda yaşadığı dünyada mucizelere yer yok. Kendimi heyecana kaptırmamalıyım. Onu görmeye gitmeyeceğim. Eğer bu garip ruh göçü bir yazgıysa, Satoko'yu görmek için acele etmeme gerek yok. Nasılsa ikisinin karşılaşacağı bir fırsat çıkar. En iyisi olayların kendiliğinden gelişmesini beklemek."

Bütün bunları kafasında evirip çevirdikten sonra bile hâlâ uykusu gelmemiştir. Yastığın, çarşafın sıcaklığı bunalıcıydı, rahat bir gece geçirme umudunu büsbütün yitirdi.

Pencere aydınlanmaya başlamıştı. Gece lâmbasının, Momoyama tarzında oyulmuş çerçevenin içindeki düz cama vuran yansıması, gündoğumundaki ay gibi donuk donuk titriyordu. Gökyüzünün belli belirsiz aydınlığında, gölü çevreleyen korunun gerisinde yükselen beş katlı, pagoda biçimindeki Kofuku Tapınağını seçebiliyordu. Yalnızca son üç katıyla, gökyüzüne doğru yükselen kulesi görülebiliyordu. Honda gri gökyüzünün bir köşesinde yalnızca gölgeden ibaret olan pagodaya bakarken, kendini başka bir düş görmesi için uyandırılan biri gibi hissetti; tıpkı bir çılgınlıktan kurtulduğuna inandığı anda kendini başka, çok daha baştan çıkarıcı bir çılgınlığın ortasında buluveren biri gibiydi. İşte pagodanın böyle bir etkisi olmuştu – üstteki üç katın usta oylumları çok katlı bir düşün görüntüsüne sahipti sanki. En üstteki kattan puslu bir buğu yükseliyor, buğu kuleyi çevreleyen dokuz halkanın çevresinde dönüyor, kulenin ucundaki, alev biçimindeki süsü geçtikten sonra nihayet ağaran göğe karşıyordu.

Honda bunu izlerken bile gerçekten uyanık olup olmadığından emin değildi. Bütün bildiği bir başka düşün, en keskin algının bile gerçeklikten ayırdedemeyeceği kadar canlı bir düşün ortasında olabileceğiydi.

Kuşların civıltısı arttı. Ansının sorunun salt Kiyoaki'nin yaşama dönüşü olmadığı düşüncesiyle sarsıldı. Honda'nın kendisi de ölümden dönmemiş miydi? Ürpermiş bir ruhun, binlerce kayıtle tıkabasa dolmuş bir dosyaninkini andıran sarsılmaz bir düzenin, o uğursuz 'gençlik sona erdi' nakaratının da dışa vurduğu bir ölümden?

Belki de kendi yaşamı bir zamanlar Kiyoaki'nin yaşamınca ele geçirilmiş, onun yaşamına derinden gömülmüş olduğu için şimdi Honda'ya geri veriliyordu, tıpkı şafağın ilk ışınlarının bir ağacın önce bir dalını, sonra öteki dalını aydınlatması gibi.

Honda bu noktada tuhaf bir rahatlama hissetti, sonunda hafif bir baygınlık geçirircesine uykuya yenildi.

7

Honda sabah uyandırmalarını tembihlemeyi unutmuştu, sıçrayarak kalktı; İzagawa Türbesine vardığında Saigusa Şenliğinin o ağırbaşlı ayini başlamıştı bile. Öne doğru eğildi, sessiz kalabalığı yarararak sayvanın altında kendisine ayrılmış olan koltuğa ilerledi. Çevresine bakınmaksızın, gürültü çıkarmadan oturdu, önündeki töreni izlemeye koyuldu.

İzagawa Türbesi Nara'daydı ve tren istasyonuna yakındı. Türbenin arkasındaki arazide üç ibadetevi vardı. Ortadaki, Tanrıça Himetataraisuzu'ya adanmıştı, iki yanındakilerse onu korumak istercesine tanrıça annesiyle tanrı babasına. Babası, Omiwa Tapınağının en büyük Tanrısıydı. Bu üç küçük, çok güzel tasarımlanmış yapıyı kızıl bir parmaklık çeviriyordu; ibadetevleri canlı türkuvaz ve altın renkli çamların, bambuların betimlendiği beyaz, tahta perdelerle birleştirilmişti.

Her ibadetevinin önünde temizlenmiş, üç taş basamak vardı. Kapıya ulaşmak için ayrıca on tahta basamağı

çıkmak gerekiyordu. Saçaklardaki kutsal ipten sarkan beyaz kâğıt flamalar kızıl parmaklığa ve çatının koyu gölgesindeki yaldız benekli sarı pervaza karşı, saf fildişi parçaları gibi görünüyordu.

Bugünkü tören için taş basamakların üzerine temiz hasırlar yayılmış, avlunun çakıl taşlı zemini süpürülmüştü. Tapınağa ait toprakların ön tarafında, türbenin kızıl sütunlu dış holü uzanıyordu, bu açık galerinin her iki yanında rahiplerle türbe müzisyenleri oturmaktaydı. Dua edenler törenleri bu galeriden izleyebiliyordu.

Rahiplerden biri arınma ayinine çoktan başlamıştı; kocaman, kutsal bir ağaç dalını kalabalığın eğik başları üstünde sallarken, dalın altına takılmış olan üç küçük çan, çın çın çalıyordu. Dua bitince, boynuna koyu kırmızı renkli bir iple, altın bir anahtar asmış olan başrahip ortadaki ibadetevine doğru ilerledi, tahta basamakların önünde diz çöktü; beyaz giysili sırtının yarısı güneşte, yarısıysa gölgede ydi. O diz çökerken yanındaki yardımcı rahipler iki kez uzun uzun "Ohh!" diye bağırdılar. Sonra başrahip basamakları tırmandı, anahtar ibadetevinin kilidine soktu, kapıları saygıyla açtı. Yaylı çalgılar neredeyse komik bir yoğunlukla yinelenen bir tremolo çalıyorlardı.

Yardımcı rahipler ibadetevinin önüne temiz hasırlar yaydılar. Sonra başrahiple birlikte meşe yaprağına sarılmış adakları, beyaz kâğıt flamalar takılmış ağaç kabuklarıyla kaplı bir masaya bıraktılar. Saigusa Şenliğinin en güzel bölümü başlıyordu.

Bir sonraki sunu, beyaz pirinç rakısı doldurulmuş bir fıçıyla, siyah pirinç rakısı dolu toprak bir testiydi, her ikisi de çok güzel süslennmişti. Fıçı ahşap, testiyse cilasızdı, ama her ikisi de nilüferlerle kaplanmıştı, birer çiçek demetine benziyorlardı. Fıçının gövdesi nilüferlerin şert, yeşil saplarıyla sarılmış, saplar yeni, beyaz bir kenevir lifiyle bağlanmıştı. Saplar sımsıkı bir örtü oluşturduğu için çiçekler, yapraklar ve koncalar hep birlikte, gelişigüzel bir dü-

güm halindeydi. Yeşilimsi kırmızı koncaların yapmacıksız bir tazeliği vardı; bütünüyle açmış çiçeklerde bile yeşilin izi kalmıştı, taç yaprakları zarif, pembe çizgilerle yol yoldu. İç yüzeyleri kırmızı lekelerle kaplıydı, taç yaprakların mutlak bir düzensizlikle geriye bükülmüş uçlarıysa güneş ışığında yarı saydam bir hal almıştı. Karman çorman bir araya getirilmiş olan nilüferler başlarını öne eğmişlerdi.

Genç İnuma'yla arkadaşlarının getirdiği üç bin yabancı nilüferinin en güzelleri fıçıyla testiyi süslemek için seçilmiş, geriye kalanlarsa ibadetevlerinin önündeki vazolarayerleştirilerek değerlendirilmişti. Her yan nilüfer doluydu. Rüzgâr onların kokusunu taşıyordu. Zambak teması hep sürüyordu, ondan kurtuluş yoktu, sanki zambaklar hayatın özünün anlatımı olmuştu. Rahipler fıçıyı ve testiyi taşıyarak ilerlediler. Beyaz giysili, siyah tören başlıklı rahipler sunuları saygıyla kaldırıncı başlarının üstündeki nilüferler olanca güzellikleriyle titrediler. Sapı özellikle uzun olan birinin koncası, bayılmak üzere olan gergin bir delikanlı kadar solgun görünüyordu.

Havayı flütlerin iniltisi doldurdu. Davullar gümbürdedi. Siyah, taş bir duvarın önüne yerleştirilen nilüferler kıpkırmızı kesilmişti sanki. Rahipler fıçıyla testinin yanına çömeldiler, nilüfer saplarını ayırarak pirinç rakısı dağıtmaya başladılar. Öteki rahipler tahta mataralarına rakı doldurmak için yaklaştılar, sonra da her ibadetevinin önünde sırayla havaya kaldırdılar. Müzik eşliğindeki bu tören Tanrılarının neşeli şölenine oldukça uygun görünüyordu. Tapınağın kapı aralığında öğle saatinin gölgeleri belli belirsiz artan kutsal bir esriklik duygusu uyandırıyor.

Bu arada dört güzel kızdan oluşan *miko* ekibi dış holde, Sedir Ağacı Dansına başlamıştı. Başlarına sedir yaprakları dolamış, siyah saçlarını kırmızı, beyaz kâğıtlarla örüp altın ipliklerle bağlamışlardı. Soluk, kızıl *hakama*'lar, gümüş tellerle pirinç yaprakları işlenmiş bembeyaz bürümcükten tünikler giymişlerdi. Üst üste giyilmiş kı-

mızı ve beyaz etekleri görünüyordu.

Genç kızlar nilüferlerin ortasında belirdiler; dik duran, taç yaprakları sonuna kadar açılmış, amber rengi ercikleri dışarıya uzanmış nilüferler. Her *miko* elinde bir demet nilüfer tutuyordu. Müzisyenler çalınayı sürdürürken kızlar bir kare oluşturdular, havaya kaldırdıkları nilüferleri ürkütücü bir kendinden geçişle sallayarak dans etmeye başladılar. Dans sürdü; nilüferler zarifçe kaldırılıyor, indirilip bir araya getiriliyor, sonra yeniden ayrılıyordu. Keskin bir kılıç savruluyordu sanki, zarif bir beyazlık bıçak gibi havayı doğruyordu. Bu biçimde savrulan nilüferler gide-rek örselendiler; müziğin ve dansın o dingin zarafetine karşın yine de hoyratça davranılıyordu onlara.

Honda baktıkça bir tür sarhoşluğa kapıldığını duyumsadı. Böylesine güzel bir tören hiç görmemişti. Uykusuz geçirdiği gecenin etkisiyle görüşü bulanıklaştı, nilüfer şenliği dün izlediği kendo karşılaşmasıyla birbirine karışmaya başladı. Kızların elindeki nilüferler önce bambu çubuklara, bir an sonra da kıvılcımlar saçan kılıçlara dönüştü. *Miko*'lar güneş ışığında zorlama olmayan bir incelikle dönerken, uzun kirpiklerinin beyaz pudralı yanaklarına düşen gölgeleri, kendo maskesinin parlak çubuklarının oluşturduğu gölgelerdi şimdi.

Konuklarla öteki duacılar da kâğıt süslemelerin sarktığı sakaki dalını ibadethanenin önünde saygıyla kaldırdıktan sonra, kapılar bir kez daha kapandı. Tören sona erdiğinde öğlen olmuştu.

Ayinleri izleyen kutsal şölen, yani Naorai, bitişikteki salonda verilecekti. Başrahip, tanıştırmak istediği orta yaşlı bir erkekle birlikte Honda'nın yanına geldi. Adamın arkasında yürüyen, okul formalı, genç İnuma'yı görür görmez Honda bunun Şigeyuki İnuma olduğunu anladı. İnuma'nın ince bıyığı bir an için Honda'yı yanıltmıştı.

"Ah, Bay Honda!" dedi İnuma. "Öyle çok anını can-

landırdınız ki! Gerçekten de on dokuz yıl mı geçti aradan? Oğlum İsa o dün ona ne kadar kibar davrandığınızı anlattı. Kaderin ne garip cilvesi!"

İnuma cebinden bir deste kartvizit çıkarı, kendininkini ayırıp Honda'ya uzattı. Honda bütün titizliğiyle, kartın kenarının hafifçe kirlenmiş ve kıvrılmış olduğunu ayımsamadan edemedi:

YURTSEVERLİK AKADEMİSİ ŞİGEYUKİ İNUMA MÜDÜR

Kiyoaki'nin eski eğitmeninde asıl şaşırtıcı olan şey, anımsadığı İnuma'dan tanı anlamıyla farklı olan bu konuşkan, açık tavrıydı. Yakından bakınca bazı bakımlardan hiç değişmemiş olduğunu gördü: Kimonosunun yakasından görünen sert, kıvrıcık tüyleri, geniş omuzları, siyah, kararsız, düşünceli gözleri. Ancak hali tavrı tam anlamıyla değişmişti.

"Sizinle böyle teklifsiz konuştuğum için bağışlayın," dedi İnuma, gözlerini Honda'nın verdiği kartvizitten kaldırarak. "Gerçekten büyük bir insan olmuşsunuz: Aslında ününüzü bir süre önce duymuştum, ama geçmişteki tanışıklığımızdan yararlanmaya kalkışmak benim gibi biri için uygun düşmezdi, bu yüzden kendimi tuttum. Size bakıyorum da; hiç değişmemişsiniz. Genç efendi hayatta olsaydı onun en güvenilir dostu siz olurdunuz. Her neyse, sonradan öğrendiğime göre onun için yaptıklarınızla dostluğunuzu kanıtlamışsınız. Herkes son ana kadar nasıl kursuz davrandığınızdan söz etti."

Honda kendisiyle hafifçe dalga geçiliyormuş gibi bir duyguyla dinlerken İnuma, genç efendisinin, oğlunun bedeninde yeniden can bulduğunu bilseydi böyle rahat konuşamazdı, diye düşündü ama belki de İnuma'nın amacı bu açıksözlü tavrıyla inisiyatifi ele almak ve Honda'yı kendi gizemine karışmaması için uyarmaktı.

Honda desenli *hakama* giymiş İnuma'yla yanındaki genç İsa'o'ya bakarken tek gördüğü, gündelik gerçeklerdi. Yıllar, herkesin yaşadığı sıkıntılar İnuma'nın yüzüne de damgasını vurmuştu. Günübirlik varoluşun kokusu öyle güçlüydü ki bir gece önce gördüğü düşler yüzünden peşini bırakmayan çılgınca varsayımlar şimdi ömrü bir gün süren fantezilerden başka bir şey değilmiş gibi geliyordu Honda'ya. Belki İsa'o'nun böğründe gördüğü lekeler de bir göz aldanmasından başka bir şey değildi?

Her ne halse, Honda o akşam kendisini bekleyen onca işe karşın, ağzından şu sözlerin döküldüğünü duydu: "Kansai'de ne kadar kalacaksın?"

"Ne yazık ki bu gece Tokyo'ya kalkan trene binmek zorundayım."

"Çok yazık." Bir an düşündükten sonra kararını verdi. "Peki şuna ne dersin? Bu gece yola çıkmadan önce oğlunla birlikte evime yemeğe gelir misiniz? Oturup rahatça sohbet ederdik, böyle bir fırsatı bir daha kolay kolay ele geçiremeyebiliriz."

"Bizim için büyük bir onur. Ama size zahmet vermek istemeyiz."

Honda doğruca İsa'o'ya döndü: "Benim için zevktir. Babanla birlikte mutlaka gelmelisiniz. Sen de onunla aynı trenle Tokyo'ya dönüyorsun, öyle değil mi?"

"Evet, efendim," diye yanıtladı İsa'o. Babasının yanında nedense çekingenleşmişti.

İnuma Honda'mn bu ince çağrısını kabul edeceğini söyledi, Osaka'daki işlerini bitirir bitirmez oğluyla birlikte Honda'nın evine gelmeye söz verdi.

"Oğlun dünkü kendo karşılaşmasında bir harikaydı. Orada bulanamaman gerçekten çok üzücü. İnsanın soluğunu kesen bir gösteriydi." Honda konuşurken bir ona bir ötekine bakıyordu.

Tam o sırada yanlarına, batılı giysiler giymiş, zayıf, ama dimdik, yaşlı bir adam yaklaştı. Yanında otuz yaşla-

rında, inanılmayacak kadar çekici bir kadın vardı.

"General Kito'yla kızı," diye fısıldadı İnuma, Honda'nın kulağına.

"General Kito mu dedin? Şair olan mı?"

"Evet, ta kendisi."

İnuma gerginleşmişti; kısık, saygılı ses tonu Honda'ya bir lordun gelişini bildiren bir uşağı çağrıştırdı.

Kensuké Kito İmparatorluk Ordusundan emekli olmuş bir generaldi, ama asıl ününü şiirlerine borçluydu. Honda arkadaşlarının ısrarıyla, tanınmış kitabı *Hekiraku*'yu okumuştı; eleştirmenlere göre bu şiir seçkisinde on üçüncü yüzyıl ozanlarından Sanetomo'nun atak ruhu ve üslubu yeniden canlanmıştı. Çağdaş bir askerde böylesine klasik bir zarafete ve yalın bir güzelliğe rastlamak gerçekten şaşırtıcıydı; şiirler Honda'yı öyle duygulandırmıştı ki birkaç tanesini ezberlemişti bile.

İnuma Generali büyük bir saygıyla selâmladı, sonra tanıştırmak için Honda'ya döndü: "Bu beyefendi, Osaka Temyiz Mahkemesinden Yargıç Honda'dır."

Honda'ya kalsa, eski bir dost olarak tanıştırılmayı yeğlerdi, ama İnuma onu böylesine gösterişli bir biçimde tanıttınca, resmi bir görevli rolünü benimsemekten, ağırbaşlı tavrını sürdürmekten başka seçeneği kalmadı.

Ancak, askeri geçmişi nedeniyle sınıflar arasındaki ayırma alışık olan general duruma oldukça kayıtsız kalmış gibi görünüyordu. Gözlerinin kenarlarını kırıştırarak gülmüsed, kibarca, "Adım Kito," dedi.

"Şiirlerinize hayranım, özellikle *Hekiraku*'dakilere."

"Beni utandırıyorsunuz."

General Kito'da, ömrünü asker olarak geçirmiş birinin kibarlığı vardı, kesinlikle kibirli bir insan değildi. İnsana genç ölme şansını bol bol tanıyan bir meslekte sağ kalmayı başaran biri olarak dayanıklılık, direnç gibi nitelikler kazanmıştı. Yaşlılığında neşeli bir yansızlığın ışığı parlıyordu; tıpkı iyi cins yillanmış tahtadan yapılmış, hiçbir eğ-

riligi olmayan kafes örgüye gerilmiş ve gerisinde yama yama kar lekelerinin bulunduğu beyaz kâğıdı geçerek ışıyan kış güneşi gibi.

Onlar konuşurlarken güzel kızı, İsao'ya döndü: "Dün beş kişiyi yendiğini duydum. Kutlarım."

Honda kıza bakınca, general onları tanıştırdı: "Kızım Makiko." Makiko kibarca başını eğdi.

Aynı anda Honda kızın batı tarzında taranmış saçlarının altındaki güzel yüzünü daha yakından görmek için sabırsızlandığını hissetti. Şimdi yakından bakınca, hem neredeyse tam anlamıyla makyajsız olan teninin aklığını, hem de kalın Japon kâğıdındaki incecik pütürlere benzeyen belli belirsiz, zor seçilen çizgileri ayırımsadı; artık genç bir kız olmadığını anlamıştı. Yumuşak yüz çizgilerinde nendense uzak bir hüznün eziliyordu. Dudaklarının hafif alaycı kıvrımları horgörü dolu bir uysallığı ele veriyor, bu da karşısındakini rahatsız ediyordu, ama gözleri tatlı, kibar bir ışıkla doluydu.

Honda'yla İnuma durmuş, general ve kızıyla Saigusa Şenliğinin güzelliğinden söz ederlerken, beyaz giysili, uçuk sarı *hakama*'lı genç rahipler görüldü, konukları Nadorai'deki yerlerini almaya davet etti.

Generalle kızı başka tanıdıklarını gördüler, onlarla birlikte önden kabul salonuna doğru ilerlediler, az sonra da kalabalığa karıştılar.

"Ne kadar güzel bir kadın!" dedi Honda, daha çok kendi kendine. "Hâlâ evlenmemiş mi?"

"Boşandı," diye yanıtladı İnuma. "Otuz yaşlarında olmalı. Böylesi bir güzelliğin erkeklerin gözünden kaçması olanaksız." Düzgün bıyığının altındaki dudaklarını büzmüşçesine, sesi boğuktu.

Salonun girişini doldurmuş olan cemaat, ayakkabılarını çıkartıp içeriye girmek için itişip kakışmaktaydı. Honda kendini insan seline bırakmış sürüklenirken ileriye doğru baktı ve şölen için hazırlanan masaları ilk kez gördü.

Beyaz örtülerin üzerine bolca yaban nilüferleri serpiştirilmişti.

Honda bir ara İnuma'dan da kopmak zorunda kaldı. Kalabalıkla birlikte sürüklenirken birden, yeniden doğmuş olan Kiyoaki'nin de aynı kalabalığın içinde olduğunu düşündü. İlkyaz güneşinin altında, günün ortasında ne çılginca bir düştü bu! Gizemin aşırı parlaklığı Honda'nın gözlerini kamaştırmıştı.

Denizle göğün ufukta birleşmesi gibi düşle gerçek de belli bir uzaklıktan bakıldığında kesinlikle birbirine karışıyordu. Oysa burada, en azından Honda'nın çevresinde herkes açıkça yasalara bağlıydı, karşılığında da yasalarca korunuyordu. Honda'nın rolü bu dünyanın geçerli yasalarınca saptanmış olan düzeni kollamaktı. Bu geçerli hukuk, gündelik dünyanın çeşitli sebzelerinden yapılmış türünün kaynadığı tencerenin üzerindeki o ağır, demir kapak gibiydi.

Yiyen, sindiren, salgılayan, üreyen, seven ve nefret eden insanlar... Honda bunların adaletin yargıladığı insanlar olduğunu düşündü. İşlerin kötüye gitmesi halinde mahkemeye birer sanık olarak çıkacaklardı.

Yalnızca onlar gerçektir. Esneyen, gülen, saçmasapan bir biçimde sallanıp duran, sürekli üreten bir düzeneğin işlettiği insanlar. Eğer bütün insanlar böyleyse, Honda'nın o ürkütücü gizeminin hiçbir dayanağı yok, demektir. Yeniden doğmuş olan Kiyoaki bile onların arasında yitip gidebilirdi.

Honda rahiplerin gösterdiği, onur konuğuna ayrılmış olan yere oturdu. Masanın üzerinde, içinde çeşitli lezzetli yiyecekler bulunan tahta kutular, pirinç rakısı dolu testiler, tabaklar ve küçük kâseler vardı. Yaban nilüferleriyle dolu vazolar uygun aralıklarla yerleştirilmişti. Makiko Honda'yla aynı sırada oturuyordu; arada bir kızın güzel profilini, yanağına düşen bir tutam saçını görebiliyordu.

İlkyaz güneşinden ve dallardan yayılan ışınlar bahçe-

ye yağıyordu. Şimdi sıra insanoglunun yiyip içmesine gelmişti.

8

Honda akşamüstü evine dönünce karısına, akşam yemeğine konukları olduğunu söyledi, sonra da kısa bir uykuya çekti. Düşünde Kiyoaki'nin ansızın ortaya çıkıverdiğini gördü; Kiyoaki yeniden kavuştukları için çok mutlu olduğunu söyledi. Ama Honda uyandıktan sonra düşünde gördüğü şeyin heyecanına kapılmaktan kaçındı. Yalnızca dün gecedan beri kafasında dolanıp duran düşüncelerin yol açtığı bir düştü bu, o kadar.

İnuma'yla oğlu saat altıda geldiler. Buradan doğrudan tren istasyonuna gitmeyi tasarladıkları için valizlerini de yanlarında getirmişlerdi. Honda'yla İnuma karşılıklı oturduktan sonra hemen geçmişten söz etmeye girişmekten çekindiler, son siyasal gelişmelerden, toplumsal durumlardan konuşmaya başladılar. Ama Honda'nın konumunu aklından hiç çıkarmadığı anlaşılan İnuma, zamanın kötülüğünün açıkça yakınmaktan, ne düşündüğünü apaçık söylemekten kaçınıyordu. İsao ellerini dizlerinin üzerine koymuş dimdik oturuyor, dinliyordu.

Dün kendo maskesinin ardından bile çakmak çakmak parlayan gözleri bu sıradan odada inanılmayacak kadar parlaktı. Yoğun bir kararlılık okunuyordu bu gözlerde. Böylesi gözlerle karşı karşıya olmak, bu gözlerin yoğun bakışına hedef olmak olağanüstü bir deneyimdi.

Honda İnuma'yla konuşurken İsao'nun kendisine baktığını hissediyor, huzursuz oluyordu. "Sohbet sırasında insana böyle gözünü dikip bakmak çok yakışsız bir davranış," diye düşündü. Ona çıkışmamak için kendini güç tutuyordu. Böylesi gözler, gündelik yaşamın sıradan devinimlerine bakmaya zorlanmamalıydı. Honda nedense

bu gözlerin duru ışıltısı kendisini suçluyormuş gibi bir duyguya kapılmıştı.

İki erkek paylaştıkları deneyimlerden saatlerce tutkuyla söz edebilir, ama yine de gerçek bir sohbet yapmamış sayılabilirler. Geçmişe duyduğu özlemi dile getirmek isteyen biri, bunu paylaşacak birine gereksinim duyar. Böyle bir dinleyici bulunca da, bir düş anlatıyormuşçasına içini döker. Böylece konuşma sürer, daha doğrusu herkes sırayla monoloğunu tanıyanlar, ama bir süre sonra birden birbirlerine söyleyecek hiçbir şeyleri olmadığını ayırımsarlar. Bir kanyonun iki yanında duran iki kişi gibidirler, üstelik aradaki köprü yıkılmıştır.

Sonunda, sessizliğe daha fazla katlanamadıkları için yine geçmişten söz etmeye başlarlar. Honda nedense İnuma'ya, sağ görüşlü bir gazetede Marki Matsugae'yi hainlikle ve hayırsız bir evlât olmakla suçlayan makalesini neden yazdığını sormak için yanıp tutuşuyordu. Sordu da.

"Ah, o mu?" dedi İnuma. "Markiye saldırmadan önce epey bocaladım; bana her zaman çok iyi davranmıştır. Ama sonuçları ne olursa olsun o makaleyi yazmalıydım. Salt ulusun iyiliğini düşünerek yaptım bunu."

Bu yansız, hazır yanıt elbette Honda'yı tatmin etmedi. Kiyoaki'nin makaleyi okuduktan ve önemini sezinledikten sonra, İnuma'yı özledim, dediğini anlattı.

İnuma'nın pirinç rakısının etkilerini yansıtmaya başlamış olan, yüzü ani bir duygusallıkla karışırverdi. Düzgün bıyığı hafifçe titredi.

"Gerçekten mi? Genç efendi böyle mi söyledi? Neler hissettiğimi anlamış olmalı. O makaleyi yazmaktaki amacım –nasıl desem– Markiyi gözden çıkarmak pahasına da olsa şikâyetimi dile getirmektir, böylece kimse efendiyi suçlamayacaktı. Genç efendinin olaydaki rolünün şöyle ya da böyle ortaya çıkmasından korkuyordum, bu türden bir rezilet ona onarılması olanaksız zararlar verebilirdi. İlk adıma atıp Markinin hainliğini açıklayarak genç efendiyi koru-

yabilirdim. Zaten böyle bir rezalet karşısında hangi baba kendini feda etmez ki? İşte umduğum buydu. Markinin bana öfkelenmesi kaçınılmazdı, bunu bekliyordum, ama genç efendinin niyetimi anladığını öğrenmek, içimi müt-hiş bir gönül borcuyla doldurdu.

"Yargıç Honda, lütfen söyleyeceklerimi dinleyin. Bana bu cesareti pirinç rakısı veriyor, ama inanın abartmıyorum. Genç efendimin öldüğünü duyunca tam üç gün üç gece ağladım. Hiç olmazsa o gece ölünün başını bekleyeyim dedim ve Matsugae Malikânesine gittim, ama beni kapıdan çevirdiler. Anlaşılan beni uzak tutmak için bütün önlemleri almışlar, çünkü polisler beni cenaze törenine de almadı. Böylece genç efendiye karşı son görevimi de yapamamış oldum.

"Elbette sonradan adak tütsüsünü yaktım, ama bu, ömrünün sonuna kadar içime dert olacak. Şimdi bile, arada bir karıma acı acı bundan yakınırım. Genç efendinin alinyazısı ne kadar da kötüymüş! Muradına eremeden, üstelik yirmi yaşında ölüvermek?" Cebinden çıkardığı mendille gözyaşlarını sildi.

Honda'nın karısı kadehlere pirinç rakısı doldurmak için içeri girdi, sonra da sessizce oturdu. Babasının böylesine duygulandığını ilk kez gören genç İnuma yemeğine ara vermiş, başını önüne eğmişti. Honda iyi aydınlatılmış masanın karşısından, aralarındaki uzaklığı ölçermiş gibi dikkatle İnuma'ya bakıyordu.

İnuma'nın gerçekten üzüldüğüne kuşku yoktu. Yasını böylesine kesin bir biçimde dışa vurduğuna göre Kiyoaki'nin yeniden doğduğundan habersizdi. Yoksa duyguları çok daha belirsiz, çok daha bulanık olurdu.

Honda birden kendi düşüncelerini tartmaya, evirip çevirmeye başladığını algıladı. İnuma'nın acısı neden gözlerini yaşartmıyordu? Bunun iki yanıtı vardı: Yalnızca akli ödüllendiren bir meslek, duygularım değiştirmişti. Sonra, Kiyoaki'nin yeniden can bulduğu yolundaki o yepyeni

umut vardı. Yeniden doğuş olasılığıyla ilgili küçücük bir ipucu bile o en büyük yasın tazeliğini, gerçekliğini ansızın yitirmiş gibi görünmesine, kurumuş yapraklar gibi unu-fak olmasına yol açıyordu. Bu da, insanın üzüntü yoluyla ulaştığı ağırbaşlılığını zedeleyecek herhangi bir şeyi hoş görmeye karşı isteksizliğiyle ilintiliydi. Böylesi bir kayıp bir bakıma ölümden de korkutucuydu.

İnuma kendini toplayınca hemen oğluna döndü, gidip kendisinin adına bir telgraf çekmesini söyledi. Akademi-deki öğrencilere ertesi gün kendisini Tokyo Garında karşılamalarını tembihlemeyi unutmuştu. Rié postaneye hizmetçilerden birini göndermeyi önerdi, ama İnuma'nın oğlunu bir süre ortadan uzaklaştırmak istediğini anlayan Honda, hemen bir harita çıkartıp İsao'ya, geceleri de açık olan en yakın postaneyi nasıl bulacağını gösterdi.

İsao gittikten sonra Rié mutfığa döndü. Honda sonunda İnuma'yı sorguya çekme fırsatını yakalamıştı; konuya nasıl girsem, diye düşünüp dururken İnuma'nın Ki-yoaki'den söz etmeye başladığını duydu.

"Genç efendiyi eğitme görevini elime yüzüme bulaştırdım, ama en azından oğluma, ideal eğitimden ne anlıyorsam onu vermeye kararlıydım. Amacıma yine ulaşamadım. Hep birşeyler eksik. Artık büyümüş olan oğluma bakarken aklıma genç efendinin iyi niteliklerinin gelmesi akı-lalmaz bir şey. Üstelik bu konuda ne kadar başarısız olduğum apaçık ortadayken."

"Ama harika bir oğlun var. Gördüğüm kadarıyla Kiyo-aki Matsugae'den kat kat üstün bir genç."

"Yargıç Honda, iltifat ediyorsunuz."

"Pekâlâ, İsao'nun fiziksel kusursuzluğunu bir düşün. Kiyoaki kendi bedenini tam anlamıyla savsaklardı." Honda, İnuma'yı mucizenin can alıcı noktasına doğru yönlendirirken içinde yükselen heyecanı olanca şiddetiyle duyumsadı. "Genç yaşta zatürreden ölmesine hiç şaşmamalı-yakışıklıydı, ama güçsüzdü. Gerçi sen onu çocukluğun-

dan beri tanıyordun. Bedenini en küçük ayrıntılarına dek biliyor olmalısın."

"Hiç de değil!" diye karşı çıktı İnuma telâşla. "Genç efendinin sırtını bile sabunlamış değilim."

"Neden peki?"

İnuma'nın kaba yüzünü utanç kapladı, esmer yüzü kıpkırmızı kesildi.

"Genç efendi çıplakken bir türlü gözlerimi kaldırıp ona doğruca bakamazdım."

İsao postaneden döndükten az sonra kalkma vakti geldi. Mesleği gereği gençlerle fazla yakınlaşmamış olan Honda henüz İsao'yla tek bir sözcük bile konuşmadıklarını ayımsadı.

"Ne tür kitaplar okumaktan hoşlanırsın?" diye sordu, oldukça beceriksizce.

"Size göstereyim, efendim." İsao tam bavuluna bir şey koymak üzereydi, içinden ince, karton ciltli bir kitap çıkardı, Honda'ya gösterdi. "Bunu bir arkadaşımın önerisi üzerine geçen ay almıştım, tam üç kez okudum. Hiçbir kitap beni bu kadar etkilemedi. Okumuş muydunuz, sayın yargıç?"

Honda sade kapağa eski usul harflerle basılmış olan başlığa, yazarın adına baktı: *Kutsal Rüzgâr Birliği*, Tsunanori Yamao. Bir broşürden daha kalın olmayan küçük kitabın sayfalarını çevirdi, yayıncı bile tanıdık gelmiyordu. Hiç konuşmadan geri vermek üzereydi ki, İsao'nun kendo çubuklarından nasır tutmuş, güçlü eli onu durdurdu.

"İlginizi çektiyse, lütfen okuyun. Müthiş bir kitap. Daha sonra geri gönderebilirsiniz."

Babası lavaboya gitmişti, yoksa bu küstahlığı yüzünden onu paylardı. Honda ateşli gencin kıvılcımlar saçan gözlerine bakarken birden, en sevdiği kitabı ödünç vermekle Honda'nın inceliğine duyduğu minneti göstermek istediğini anladı. Kitabı aldı, teşekkür etti.

"Senin için bu kadar anlamlı olan bir kitaptan ayrıl-

makla incelik gösteriyorsun."

"Hayır, hayır, sayın yargıçın onu okuması beni çok mutlu edecek. Sizin de çok etkileneceğinizden eminim, efendim."

İsao'nun yanıtındaki güç, ülkülerin peşine takılmanın kolay olduğu, gençliğe özgü coşkuların seve seve paylaşıldığı bir dünyayı Honda'nın bir an için görmesini sağlamıştı –öğrenciyken giydiği kalın, mavi kimononun üzerindeki, durmaksızın yenilenen beyaz desenler kadar yalın bir dünyayı. İçini bir kıskançlık dalgası yalayıp geçti.

Rié'nin erdemlerinden biri de, konuklar kalkar kalkmaz arkalarından eleştirmeye başlamamasıydı. Kesinlikle bön bir kadın değildi; alttan alta, durgun bir kararlılığı vardı. Bazan bir konuğun ziyaretinin üstünden iki ya da üç ay geçtikten sonra, mimlediği bir kusuruna kayıtsızca değinerek Honda'yı şaşırtırdı.

Honda karısından fazlasıyla hoşnuttu, ama Rié fantezilerini, düşlerini rahatça anlatabileceği bir kadın değildi. Aslında böyle yapsaydı hiç kuşkusuz Rié'nin çok hoşuna giderdi. Onlarla kesinlikle alay etmezdi, ama onlara inanmazdı da.

Honda meslek konularını karısıyla asla tartışmazdı, verimli düş gücünün ürünleri konusunda da çenesini tutmakta hiç zorlanmıyordu. Dünden beri onu şaşkına çeviren olaylara gelince; onları da tıpkı masasının çekmecesinde sakladığı, Kiyoaki'nin düş güncesi gibi gizli tutmak niyetindeydi.

Sabahtan önce bitirilmesi gereken işlerle ilgilenmek için çalışma odasına girdi, ama mahkeme kayıtlarının, okunması güç fırça darbeleriyle yazıldığı Mino kâğıtlarından oluşan kalın deste, görev duygusunu öyle acımasızca bastırdı ki, bir türlü işe girişemedi.

Dalgın dalgın uzandı, İsao'nun bıraktığı kitabı aldı, isteksizce okumaya başladı.

KUTSAL RÜZGÂR BİRLİĞİ

Tsunanori Yamao

BİRİNCİ BÖLÜM

Ukei Ayini

Meiji Döneminin altıncı yılı olan 1873 yılında bir yaz günü, yüce ülküleri olan dört yiğit erkek Şingai köyünde, Kumamoto Şatosunun on kilometre kadar güneyinde kalan İmparatorluk Tapmağında toplandı. Eski başrahibin evlâtlığı ve varisi olan Tomo Otaguro'nun önderliğinde dua edeceklerdi. İsé'deki Büyük Tapınağın bir kolu olan Şingai Tapınağı, yörede İsé Şingai diye bilinirdi. Yüksek ağaçların gölgesinde kalan, çeltik tarlalarıyla çevrili, yaprak damlı bu küçük tapınak eyaletteki en kutsal yerdı.

Dualarını bitiren dörtlü, Otaguro'yu tapınakta bıraktıktan sonra rahiplerin yaşadığı bölümdeki oturma odasına çekildiler. Şimdi Otaguro gizli Ukei ayinini gerçekleştirecekti.

Dört erkeğe gelince: Gücünün doruğundaki Harukata Kaya'nın sert bir görüntüsü vardı. Kengo Uneo altmış yaşını geçmişti. Kyusaburo Saito ile Masamoto Aikyo ellilerindeydiler. Kaya saçlarını uzatır, başının gerisinde sıkıca bağlardı. Hepsinin de belinde bir kılıç asılıydı.

Sinirleri gerilmiş bir halde Ukei'nin bitmesini beklerken dimdik, suskun oturuyor, ne terlerini siliyor ne de birbirlerine bakıyorlardı.

Ağustosböceklerinin hiç kesilmeyen çıgııkları boğucu, kalın, pamuklu bir kumaşa girip çıkan bir iğne gibi yaz havasını deliyordu. Uzanıp yatmış bir ejderhaya benzeyen eğik çam ağacı bahçedeki gölü gölgeliyordu; oturma odası işte bu bahçeye bakıyordu. En küçük bir esintinin bile verandaya ulaşınamasına karşın gölün kıyısındaki, kimisi keskin kılıçlar gibi göğeye uzanmış, kimisiyse zarıfçe eğilmiş olan laleler belli belirsiz sallanıyordu. Suyun yansıısı, minicik tomurcuklu bürümcük ağacının bembeyaz dallarında titreşiyordu.

Her yan yeşile boğulmuştu, yonca çalılıklarının yaprakları bile yeşermişti. Havada sarı kelebekler uçuşuyordu. Bahçenin bittiği yerde, yarı büyümüş bir sıra köknarın arasından mavi göğün titrek parıltısı görülüyordu.

Gözlerindeki kıvılcımlardan ne kadar duygulandığı belli olan Kaya, yüzünü tapınağa doğru çevirdi. Onun Ukei ayininden beklediği şey, ötekilerin beklentileriyle çakışmıyordu.

İsé Şingai'nin girişteki salonu şöyle döşenmişti: Odanın tam ortasında, Lord Tadatoşi Hosokawa'nın bir çerçeveye yerleştirilmiş, beyaz kınlı kılıcı asılıydı. Solunda adak olarak verilmiş bir ejderha resmi, sağındaysa Lord Nobunori Hosokawa'nın beyaz horozuyla tavuğunu betimleyen bir başka resim asılıydı. 'Manji Döneminin Üçüncü Yılı' yazısı, sanatçı Sekki Obaku'nun elinden çıkmıştı. Topluluğun önderi ya doğrudan doğruya kendisi aracılığıyla, istediği zaman dua edebilsin diye daima hazır olan, yüksekçe bir sahanlık vardı.

Tomo Otaguro'nun beyazlara bürünmüş bedeni, kutsal varlığın huzurunda yüzükoyun yere uzanmıştı. Rahibin ensesi ince, yüzüyse bir hastaninkine kadar soluktu. Tanrılardan istekte bulunacağı günün yedi ya da on gün öncesinden başlayarak oruç tutar, elli ya da yüz gün boyunca da pişmiş aşı elini sürmezdi.

Tanrılara danışmak için yapılan Ukei ayini, Otaguro'nun merhum önderi, üç yıl önce bu tapınakta ölen Oen Hayaşi'nin Tanrılara duyduğu mutlak saygının ürünüydü. Oen, Ukei Üzerine Bir İnceleme bile yazmıştı. Şinto'ya bakışı, Atsutane Hirata'nın Görünen Dünya ile Gizli Dünya arasındaki süreklilik ilkesinin ötelere geçiyordu. Örneğin Oen şöyle yazmıştı:

Tanrı kaynaktır. Görünen dünya bu kaynağın ürünüdür. Olayları yönlendiren, insanları yöneten Tanrı asıl kaynak, dünyaysa onun yarattığı bir şey olarak görülmelidir. Kaynakla, o kaynağın ürününü doğru biçimde bütünleştiren kişiyi, bütün dünyayı yönetmek fazla ilgilendirmez.

Oen, Tanrının dışavurumu olan, Ukei'nin, gizli kutsal yasaların en önemlisi olduğuna inanıyordu.

Ukei Üzerine Bir İnceleme, şu sözcüklerle başlıyordu:

Bütün Şinto ayinleri içinde en olağanüstü olanı, Ukei'dir. Kökeni, kutsallığı tartışılmayacak, korkutucu Tanrıça Amaterasu ile Lord Susano'ya dayanır. İkisi ilk Ukei ayinini Göğün Yüksek Katında yönetmiş, ayin buradan yurdumuz Yamato'ya geçmiştir.

Lord Susano'nun arılığını sergilemek için yönettiği Ukei ayinleri sırasında ürettiği döllerden biri de Lord Amenooşihomi mi'ydi, buysa sonsuza kadar süren İmparatorluk Kuşağının ilki olan Lord Ninigi'nin Tanrısallık babasından başkası değildi. Böylece Ukei, kutsal törenler içinde en kutsal olup çıktı. Ancak yüzlerce yıl uygulanmadı, Oen bu karmaşık dünyada insanoğlunun Tanrıların önderliğine yeniden başvurabilmesi ve Tanrının kendisini onlara gösterebilmesi için Ukei'yi yeniden canlandırmaya girişti.

Böylece Ukei, 'ürkütücü ve yüce Tanrılara yakarılan' bir ayin oldu; imparatora ait ülkenin iyi talihi, sözcüklerin mucizevi gücünden kaynaklanıyordu. Rahip ayine başladığında kutsal güçle dolu sözcüklerle gökkubbenin ve dünyanın bütün Tanrılarının rahmeti için yakarıyordu. Bu nedenle Ukei, 'kutsal güçle dolu sözcüklerle yakarmak' demektir.

Kumamoto'daki kabile okulunda Ukei ayinini küçümsemek isteyen biri, Özdenetimin Sekiz Aşaması adlı Yeni-Konfüçyüs öğretisini ortaya attığı zaman Oen ona şu karşılığı verirdi:

Bu dünyada yöneten de, yönetilen de insandır. Yalnızca insan olan biri, bir başka insanı yönetmeye kalkıştığında, tıpkı kayığı olmadığı halde boğulan birini kurtarmak için denize atlayan kişiye benzer. Oysa ikisini de kurtarabilecek tek şey, Ukei'dir. Ukei, boğulmak üzere olan insanların tutunacağı kayıktır.

Oen, Şinto öğretisinde en çok Mabuçi ile Norinaga'nın çalışmalarını tutardı. Çin öğretisine gelince; hem sutralar, hem de Konfüçyüs'le öteki düşünürler konusunda uzmandı. Budizm Bilgisi, Daha Yüce ve Daha Önemsiz Araçlar'ı da kapsıyordu. Hatta gerçekte bir ölçüde, Hollanda öğretileriyle bile ilgilenmişti. Ülkedeki imparatorluk gelenegini yüceltme, ulusal onuru yabancı saldırılardan koruma ülküsünü her şeyin üstünde tutarken,

Perry'nin gelişi sırasında Şogunluk görevlilerinin kararsızlıkları, 'Barbarları Kovun' politikasından vazgeçip bunu Şogunluğu yıkmak için kullananların taktikleri karşısında dehşete düştü. İnzivaya çekildi, kendini gizli bilgelige ulaşmak için düşünmeye verdi.

Oen, Tanrılarının bu dünyadaki egemenliğinin yeniden kurulacağını umuyordu. Mabuçi ile Norinaga'nın yorumları onu doyurmadı, klasik yapıtlarda sözü edilen bütün eski Şinto ayinlerini bulup ortaya çıkararak, insanların yüreğini doğrultmaya, Tanrılarının lütfuyla kutsanmış olan o ülkeyi, Tanrılarının eldeğmemiş ülkesini yeniden kurmaya çalıştı. Çok eski zamanlara özgü ayinleri canlandırmak, bu yolla da 'iyileşmeyi' sağlamak başlıca ereğiydi. Yazılarında Yunanlı Sokrat'a değinecek kadar ileri gitti; Sokrat'ın bunlardan yoksun bir ülke halkına ahlâksal değerlerin sözcülüğünü etmesini onaylıyordu, ama imparatorun ülkesinin üstün konumu nedeniyle, ahlâksal bir öğretiye gerek kalmadığına inanıyordu.

Tanrılara göre iman etmekle devleti yönetmek aynı şeydi. İmparatora, yani insanların dünyasındaki Tanrılarının ısıltılı temsilcisine hizmet etmek, insanlardan gizlenmiş olan dünyanın erişilmez Tanrılarına da hizmet etmektir. Yönetmek, her zaman Tanrısal iradeye göre davranmak demektir, bu iradenin ne olduğunu anlamaya çalışmaksa en kutsal görevdir ve bu görev yalnızca Ukei ayini yoluyla yerine getirilebilirdi.

Tanrılara karşı tutkusunu böyle apaçık dışavuran bu adam, inanç dolu pek çok havariye örnek oldu, başını Tomo Otaguro'nun çektiği topluluğa esin verdi. Oen'in ölümünden sonra yandaşlarının tuttuğu yas, ancak Buda'nın Nirvana'ya geçtiğini gören yandaşlarının tuttuğu yasla karşılaştırılabilir.

Şimdi, dini önderinin ölümünden üç yıl sonra, bedence ve ruhça arınmış olan Tomo Otaguro bir Ukei ayini düzenleme zorunluğu duyuyordu.

İmparatorluğun restorasyon kararını aldığı dönemde, merhum majeste Komei'nin barbarların kovulmasına ilişkin son isteğini yerine getirmek için bütün koşullar uygundu. Ama kısa bir süre sonra bulutlar göğün ışığını kapadılar; ülkeyi yabancı etkilere açma politikası aydan aya, yıldan yıla güçlendi. Meiji Döneminin üçüncü yılında imparatorluk ailesinden bir prensin Almanya'da okumasına izin verildi, aynı yılın sonunda da sıradan

insanların kılıç taşınması yasaklandı. Meiji Döneminin dördüncü yılında samurailerin topuz yaptıkları saçlarını kesebilecekleri, isterlerse kılıcsız gezebilecekleri açıklandı. Birçok yabancı ülkeyle antlaşmalar imzalandı, geçen yıl, yani Meiji Döneminin beşinci yılında da batılı takvim benimsendi. Bu yılın başlarında, toplumsal huzursuzlukları önleyecek altı tane garnizon kuruldu; gerçekten de Oita eyaletinde karışıklık çıktı. Dünya, merhum Önder Oen'in yönetimle inancın aynı şey olduğunu savunan asal öğretisinden gittikçe uzaklaşıyordu. Bırakın ilerlemeyi, dörtnala, pervasızca çöküşe doğru koşmaktı bu. Öndere ihanet edilmişti. İnsanlar arınmaktan değil, kirlenmekten hoşlanıyorlardı. Rezilce hırslar, yüce ülküleri yenmişti.

Hâlâ yaşıyor olsaydı merhum Önder ne düşünürdü acaba? Peki ya merhum İmparator Hazretleri?

Otaguro'yla yoldaşlarının haberi yoktu elbette, ama Meiji Döneminin dördüncü yılında Prens İwakura'nın Avrupa ve Amerika'ya yaptığı geziler sırasında, gemide Koin Kido, Toşimiçi Okubo, Hirobumi İto gibi bakanlar ulusal siyasetin değiştirilmesine ilişkin ateşli tartışmalar yapmışlar, Japonya'nın Amerika ile Avrupa uluslarının gücüne erişebilmesi için artık cumhuriyete geçmesi gerektiğini dile getirmişlerdi.

Bu arada, merhum Önderin iyileştirme, yönetimle inancı birleştirme türünden öğretilerinin tam tersine, Meiji Döneminin beşinci yılında Tapınak Bakanlığı, Din Bakanlığı olarak yeniden düzenlendi, kısa süre sonra da büsbütün ortadan kaldırıldı, görevleri Türbeler ve Tapınaklar Şubesine devredildi. Böylece en kutsal ayinlerle en eski gelenekler, dışarıdan getirtilmiş bir dinin tapınaklarıyla aynı düzeye indirilmiş oldu.

Otaguro, iki Ukei formülünü din adamlarının incelemesine sunmak üzereydi. Bunlardan ilki Harukata Kaya'nın isteği idi, şöyle diyordu: "Bedelini canımı vererek ödeyecek olsam da, yetkeyi ortadan kaldırıp kötü yönetime son vermek istiyorum."

Mantıklı tartışmaya baş vurmak, düşmana baş eğdirmek için yalnızca kendi kanını akıtmak konusunda kararlıydı. Dileğini, tıpkı Satsuma Kabilesinin samurailerinden olan Yasutaké Yokoyama gibi gerçekleştirmeyi diliyordu. Yokoyama, Meiji Döneminin üçüncü yılında Tanrılara dileğini ilettikten sonra kılıcıyla kendini öldürerek bir kahramana yakışan protestosunu noktalanıştı. Ancak Kaya'nın yoldaşları böylesi bir davranışın

yarar sağlayıp sağlamayacağından kuşkuluydular.

İlk isteğin Tanrılarca onaylanmaması durumunda sunulacak olan ikinci istek kâğıdında şunlar yazıyordu: "Karanlıkta, bir kılıç darbesiyle değersiz bakanları ikiye biçmek."

Kutsal iradenin onaylaması halinde Otaguro bu isteğin yerine getirilmesini sonuna kadar destekleyecekti.

Oen'in Ukei Üzerine Bir İnceleme'sinde İmparator Jimmu'nun yaptığı gibi bir pirinç rakısı testisiyle pirinç balının kullanılması öneriliyordu, ama Otaguro Büyük İsé Tapınağının çok gizli geleneklerince sürdürülen Ukei yöntemini uygulamayı yeğledi. Bu yöntemi Udo'daki Sumiyoşi Türbesinde öğrenmişti. Bir şeftali dalı seçip kabuklarını soydu, düz bir çubuk haline getirdi, kalın Mino kâğıdından ince şeritler kesti, kutsal süsler olarak çubuğa tutturdu; dört tanesini ayırıp üzerine ilk Ukei formülünü yazdı ve olumlu ya da olumsuz yanıtlar için aralarını boş bıraktı. Sonra birini aldı, "Bedelini canımı vererek ödeyecek olsam da, yetkeyi ortadan kaldırıp kötü yönetime son vermek istiyorum," sözlerinin ardına, "Kabul edildi," diye ekledi. Kâğıtları buruşturup küçük topaklar haline getirdi ve üç ayaklı bir sehpanın üzerine yerleştirdi. Sehpayı eline alıp salondan çıktı, ibadetevinin basamaklarını tırmandı. Kapıları saygıyla açtı, dizlerinin üzerinde sürünerek içerideki loşluğa doğru ilerledi.

Tam öğle vaktiydi, ibadetevinde boğucu bir sıcak vardı. Sivrilineklerin tekdüze vızıltısı karanlığı doldurmuştu. Güneş ışınları eşğin iç tarafına diz çökmüş, başını öne eğmiş olan Otaguro'nun beyaz giysisinin eteklerine vuruyordu. Beyaz ipekten hakama'sının güneş ışığına bulanmış kıvrımları bir deste amber çiçeği gibi parlıyordu. Otaguro, Yüce Arınma Duasını okumaya başladı.

Kutsal ayna karanlığın ortasında donuk donuk parlıyordu. Otaguro, alnında biriken, sonra da şakaklarını, kulaklarını karıncalandırarak akan terden nasıl eminse, içerideki Tanrıların varlığından, gözlerini kendisinin üzerine diktiklerinden de öyle emindi. Yüreğinin vuruşları, bedenindeki tanrısal yaşamın soluk alıp verişiydi; dört yanı ibadethanenin duvarlarıyla çevrili olduğu için bu vuruşlar giderek bir gökgürültüsüne dönüşmüştü sanki. Sonra, tam bütün bedeninin sıcaktan tere battığı, yüreğinin coşkudan deli gibi atmaya başladığı anda, önündeki karanlığın bir yerinden fışkıran, bir kaynak suyu kadar arı ve taze olan

bir gücün ona doğru aktığını, başından aşağıya döküldüğünü duyumsadı.

Otaguro dalı kaldırıncı kutsal kâğıtlar bir martının kanatları gibi hışırdadılar. Dalı önce arıtma usulüne göre sehpanın üstünde bir o yana bir bu yana yavaş yavaş salladı, sonra yüreğini yatıştırmaya çalışarak, süsler zemine hafifçe değinceye kadar indirdi. Topak yaptığı dört kâğıttan ikisi dala asılı olan süslere takıldı ve sehpadan yuvarlandı. Her iki kâğıdı da alıp açtı, ışığa doğru tuttu. Buruşuk kâğıttaki yazıyı açık seçik görebiliyordu: "Kabul edilmedi." İkinci kâğıtta da aynı yazı vardı: "Kabul edilmedi."

Ezbere bildiği duayı bir kez daha okuduktan sonra ikinci Ukei ayinine başladı, bu kez, "Karanlıkta, bir kılıç darbesiyle değersiz bakanları ikiye biçmek," yazan kâğıdı sunacaktı Tanrıların onayına. Daha önceki işlemleri yineledi, bu kez sehpadan yere yalnızca bir kâğıt tomarı yuvarlandı. Düzeltip bakınca üzerindeki, "Kabul edilmedi," sözcüklerini gördü.

Dört yoldaştan üçü Tanrıların yargısını öğrenmek için Otaguro'yu başları öne eğik bir biçimde karşıladılar. Yalnızca Hara-kuta Kaya dimdik oturuyor, rahibin tere batmış, solgun yüzüne bakıyordu.

Tanrıların dileğini kabul etmeleri halinde, otuz sekiz yaşındaki Kaya yoldaşları adına yetkilileri ortadan kaldırma sorumluluğunu tekbaşına üstlenecek, sonra da kılıcıyla kendi canına kıyacaktı.

Otaguro tek sözcük etmeden oturdu. Biraz sonra, en yaşlıları olan Ueno sonucu öğrenmek istedi. Böylece her iki isteğin de Tanrılarca geri çevrildiğini öğrendiler.

Gerçi Tanrılar isteklerini onaylamamıştı, ama dördünün de kendilerini İmparatorluk topraklarında kurban etme istekleri değişmemişti. Tanrıların onayını beklerken, eskisinden de büyük bir coşkuyla dua etmeyi, gerektiğinde kurban edilmek üzere canlarını bileşik bir adak olarak Kutsal Varlığa sunmayı kararlaştırdılar. Kalkıp tapınağa gittiler, Tanrılara sunulan istek kâğıtlarını yaktıktan sonra küllerini, içinde kutsal su bulunan bir mataraya attılar, sırayla suyu son damlasına kadar içtiler.

Kutsal Rüzgâr Birliği adına gelince: 'Birlik' Kumamoto'da bir grubu ya da bir topluluğu tanımlamak için sıkça kullanılan

bir deyimdi: Tsuboi Birliği, Yamazaki Birliği, Kyomaçi Birliği, gibi.

Samurai ruhunu canlı tutmak için oluşturulmuş yerel topluluklardı bunlar. Ama Oen'in çevresinde toplanan yurtsever samurailere Kutsal Rüzgâr Birliği denmesinin nedeni başkaydı. Meiji Döneminin yedinci yılında bu samurailerden kimileri Şinto rahiplik sınavı için valinin odasında toplandığında, her biri önceden ayarlanmışçasına soruları aynen şöyle yanıtlamıştı: "İnsanlar yüreklerini temiz tuttukları, her şeyden önce İmparatoru saydıkları zaman Kutsal Rüzgâr bir kez daha esecektir; tıpkı Moğol istilas sırasında eserek, barbarları önüne katıp götürdüğü gibi."

Onları sorguya çekenler oldukça şaşırmıştı, bundan sonra Oen'in yandaşlarına Kutsal Rüzgâr Birliği dendi.

Bu yurtsever samurailerden Tsuguo Tominağa, Tomo Noguçi, Wahei İida, Saburo Tominaga ve Mikao Kaşima gibi gençler, kardeşliğin ülkülerini günlük yaşamın her ânına uygulamaya çalıştılar, bu nedenle günahattan sakındılar, her türlü yenilikten tiksindiler.

Telgraf dışarıdan gelme bir şey olduğu için, Tomo Noguçi telgraf tellerinin altından yürümeye yanaşmadı. (Telgraf sistemi, Meiji Döneminin altıncı yılında kurulmuştu.) Noguçi, Lord Kiyomasa'ya adanmış olan türbeye günlük ziyaretini yapmak için yola koyulduğunda, yolu epeyce uzatmak pahasına da olsa, bir tek telgraf telinin bile altından geçmemeye özen gösterirdi. Tellerden kaçınmanın olanaksız olduğu durumlardaysa, beyaz bir yelpazeyi başının üstüne tutardı.

Bu gençler ceplerinde tuz taşırlar, Budist bir rahibe, batı tarzında giyinmiş birine ya da bir cenaze alayına rastlayınca, arınmak için sağa sola tuz serperlerdi. Bütün bunlarda, Atsutané Hirata'nın ünlü, Mücevherli Kuşak adlı yapıtının da etkisi vardı. Eseri, topluluğun kitaplardan en çok nefret eden üyesi, Masahiko Fukuoka bile beğenerek okumuştı.

Bir keresinde Saburo Tominaga, kardeşi Morikuni'nin ikramiye bonosunu bozdurmak için valiliğe gitmiş, yabancı bir desenele kirletilmiş paraya elini sürmek istemediği için parayı, yemek yerken kullanılan çubukların arasına sıkıştırarak taşımıştı.

Önder Oen bu genç adamların o yontulmamış canlılığından hoşlanırdı. Yapay inceliklerden habersizdiler. Şirakawa'nın

kıyısına vuran ısıltılı ayı, bunun bu yaşamda görecekleri son dolunay olduğunu bilen insanların sevgisiyle izlerlerdi. Vişne tomurcuklarını, bu bahar tomurcuklarının onlar için açan son tomurcuklar olduğunu bilen insanların gözüyle değerlendirirlerdi. Mito'lu yurtsever samurai İçigoro Hasuda'nın şarkısını bir ağızdan, coşkuyla söylerlerdi:

Dimdik mızrağımın gerisinden
Dolunaya bakıyorum.
Cesedimi ne zaman aydınlatacak
Merak ediyorum.

Önder Oen'in öğretisine göre, insanoğlundan gizli olan dünyada ne yaşam vardı ne de ölüm. Çevremizdeki dünyadaki yaşamla ölüm ise İzanagi ile İzanami adlı Tanrıların dölü olduğu için, insan kendisini bütün pis günahlardan koruyabildiği ve tertemiz yüreğiyle çok eski zamanlardaki gibi başı dimdik dua edebildiği sürece bu dünyadaki ölümü, bozulmayı geciktirebilir, Tanrılarla buluşmak üzere gökyüzüne yükselebilirdi.

Önder Oen şu dizeleri dilinden düşürmezdi:

Tıpkı göğe yükselen beyaz kuğu gibi,
Siz de burada, aşağıda hiçbir iz bırakmayın.

Meiji Döneminin yedinci yılında, şubat ayında Saga Ayaklanması başladı; isyancılar Baskıcı Kore Siyasetini destekleyenlerle birleşen güçler tarafından kışkırtılmıştı. Hükümet güçleri ayaklanmayı bastırmak için Kumamoto da içinde olmak üzere pek çok karargâhtan asker topladı. Şatoyu korumak için geride yalnızca iki yüz asker kalmıştı. Otaguro böyle bir fırsatın kaçırılmaması gerektiğine karar verdi.

Otaguro'nun kafasında kötü yönetimin nasıl ortadan kaldırılacağı çoktan biçimlenmişti. Yozlaşmış danışmanları görevden almak ve İmparatorluk Tacını eski görkemine kavuşturmak için güvenilir adamlardan bir güç oluşturup Kumamoto'daki ordugâhı ele geçirmekten daha iyi bir yol olamazdı. Buluşma yeri olarak bu iyi korunmuş kale seçilirse, doğudan ve batıdan binlerce yürekli erkek toplanabilir, hep birlikte doğuya ilerleyecek bir güç oluşturulabilirdi. İlk adım, Kumamoto'daki kampların ele geçirilmesiydi. Düşmanın oldukça zayıfladığı bir andı, Otaguro'yla yoldaşları bundan mutlaka yararlanmalıydı.

Böylece Otaguro Ukei ayini yoluyla bir kez daha Tanrılara danıştı. Yine bir süre oruç tuttuktan sonra Kutsal varlığın huzurunda saygıyla eğildi, kutsal kâğıtlarla süslenmiş dalı kaldırdı; Ukei ayinini inanç dolu bir yürekle yerine getirdi.

Karanlık türbe bu kez yaz ortasındaki kadar sıcak değildi. Henüz bahar gelmemiştir, ibadetevi serindi. Gün ağarmak üzereydi, rahiplerin yaşadığı evlerin ötelerinde horozların öttüğü duyuluyordu. Çıgıllıkları karanlığı kızıl şimşekler gibi yarıyordu. Gecenin kapkara gırtlığı yarılmış da içinden kanlar fışkırıyor-muş gibi, yırtıcı çıgıllıklardı bunlar.

Bilge Atsutané Hirata, ölümün yol açtığı kirlenmeden sürekli söz ederdi, ama kanın kirlenmesi konusunda, yalnızca önemsiz orandaki kan kaybına değinmişti. Şimdi, Tanrılarının huzurunda Otaguro'nun zihninde katışıksız, kaynar kanın görüntüsü canlanıyordu. Akli İmparatorluk Sarayını arındıracak olan bu kana takıldığı için Tanrılarının gücenmeyeceğinden emindi. Otaguro'nun ateşli yakarışlarının arasında korkunç imgeler bir belirip bir yitiyordu: Günahkârları ortadan ikiye bölen kılıçların parıltısı, dört bir yandan fışkıran kan. Bu kanın ötesindeyse saf, hakça ve dürüst bir şey biçimleniyordu; tıpkı uzaktaki denizin mavi çizgisi gibi.

Kutsal Varlığın önünde yanan mumların alevi, şafak esintisiyle dalgalandı. Otaguro kutsal süslemeli dalı sallamaya başlayınca mumlar titredi; neredeyse sönüyordu.

Tanrılar gözlerini Otaguro'ya dikmişlerdi. Kendilerine özgü, insanın algısını aşan bir ölçütle, insanların yaptıklarını tartıyorlardı. Bütün davranışların sonuçlarını yalnızca Tanrılar görebildikleri için yalnızca onlar onaylayabilir ya da yasaklayabilirdi.

Otaguro daldaki süslere çarpan kâğıttan topağı aldı. Açtı, mum ışığında okudu: "Kabul edilmedi."

Kutsal Rüzgâr Birliğindeki milliyetçi samurailer, insanca duygulardan yoksun, gereksiz yere katılaşmış insanlar değillerdi. Hepsi de savaş alanında kendini kanıtlamak için yanıp tutuşuyordu, bunun dışındaysa yalnızca güçlü kuvvetli delikanlılardı.

Haruhiko Numazawa'nın olağanüstü bir gücü vardı, güreşte uzmanlaşmıştı. Bir gün kapısının önüne oturmuş, havanda

pirinç döverken birden bir sağanak boşandı. Dibeği ve tokmağı kaptığı gibi içeri koştu, hiçbir şey olmamış gibi işine devam etti.

Hironobu Saruwatari'nin Umeko adında çok sevdiği, iki yaşında bir kızı vardı. Bir gece Saruwatari hafifçe sarhoş bir halde eve döndüğünde, uyuyan kızın kollarının arasına bir şişe pirinç rakısı yerleştirdi ve bağırdı: "Bak, bir kavun! Bir kavun!" Umeko kavuna bayılırdı. Yarı uykulu, şişeyi okşamaya başladı. Karısı gülererek anımsattı: "“Bir çocuğa bile yalan söyleme, asla,” der durursun. Şimdi böyle bir şeyi nasıl yapabiliyorsun?" Saruwatari utançtan yerin dibine geçmişti. Dışarı çıktı, mevsimi olmamasına karşın bir kavun buluncaya kadar arandı, sonra da getirip Umeko'ya verdi.

Kisou Onimaru, Gensai Kawakami ve birkaç yoldaşıyla birlikte siyasal bir suçtan dolayı bir yıl hapiste yatmıştı. Pirinç rakısını çok severdi, tutukluluğu süresince arkadaşları ona düzenli olarak rakıya batırılmış peynir taşıdılar. Yılbaşı günü bu peynirlerden kocaman bir kutu getirdiler; günün onuruna tam üç şişe pirinç rakısı boşaltmışlardı peynirin üzerine. Gardiyanlar güçlü kokuyu alınca Onimaru peynirin pirinç rakısıyla kaynatıldığını söyleyerek onları yatıştırdı.

Gitaro Taşiro hayırlı bir evlâttı. Doktoru, babasına et yemesini öğütlemişti, oysa Birlik ağzına et sürmezdi, bunun üzerine Gitaro babasına et almak için her gün Kamikawara'daki mezbahaya gitmeye başladı. Ancak yurtsever güçlerin ayaklandığı yaz babası oğluna hiç danışmadan bir kız bulup evlendirmeye kalkışınca, Gitaro gözyaşları içinde inatla karşı çıktı. Ölmek için çoktan ant içmişti bile.

Gerçekten çok dürüst biri olan Tomo Noguçi kitaplardan hoşlanmazdı, ama dövüş sanatlarına, özellikle at sırtında yapılan okçuluğa çok düşkündü. Her yıl ilkbahar ve sonbaharda Kimamoto Lorduna ait bahçede yapılan savaş sanatları şenliğinde yayını şaşmaz bir isabetle çekerdi. Ayrıca, verdiği sözü asla unutmayan bir insandı. Bir keresinde bir arkadaşı turşu kurmak için tek bir turp bile bulamadığından yakınmıştı. O gece, geç vakit Noguçi'yle erkek kardeşi, kokulu turp turşusuyla dolu bir fıçıyı sırtladıkları gibi adamın kapısına taşıdılar.

Meiji Döneminin yedinci yılında Vali Nagasuké Yasuoka, Kutsal Rüzgâr Birliğinin kimi üyelerini eyaletteki başka türbele-

re atadı; bu türbelerin kimisi çok önemliydi, kimisiyse çok daha küçüktü. Tomo Otaguro Şingai'deki İmparatorluk Türbesine elbette başrahip olarak atandı, yardımcıları ise Mitsuo Noguçi ile Wahei İida'ydı. Vali, Harakuta Kaya'yı Kinzan Türbesinin başına getirmiş, yardımcı rahipler olarak da Yasuhisa Koba, Tateki Ura ve Çuji Kodama'yı atamıştı. Böylece Birlikteki yoldaşlara toplam on beş türbe emanet ediliyordu. Eyaletin dört bir yanındaki türbeleri, ateşli inançlarını cemaate aşılamanın yanı sıra, Birliğin çalışmaları için merkez ya da yardımcı üs olarak kullanıyorlardı.

Böylece Birlikteki erkeklerin bağlılığı güçlendi. Tanrılara duydukları saygı arttıkça, ülkenin durumuna ilişkin kaygıları da artıyordu. Zaman geçtikçe, yetkililerin bu ulusu, Önder Oen'in düşüncelerinden, Tanrılara eskisi gibi bağlı bir ülke olma ülküsünden uzaklaştırdıklarını görüyor, daha da öfkeleniyorlardı.

Meiji Döneminin dokuzuncu yılında inen ağır bir darbe heveslerini iyice kırdı. Hükümet, mart ayının on sekizinde, kılıç taşımayı yasaklayan yasayı çıkardı; bunu samurailerin geleneksel saç biçimini yasaklayan bildiri izledi. Yasuoka her iki yasayı da sıkı sıkıya uygulattı.

Otaguro, Birlikteki genç erkeklerin öfkesini bastırmak amacıyla kılıçlarını bir torbanın içinde taşımalarını önerdi, böylece kılıç taşıma yasağını delebileceklerdi. Ama bu onları yatıştırmaya yetmedi. Hep birlikte Otaguro'ya geldiler ve ölme izninin onlara ne zaman verileceğini sordular.

Kılıçları ellerinden alınırsa, tapındıkları Tanrıların onurunu neyle korurlardı? Hepsi de Kutsal Amaç uğruna ölünceye kadar dövüşmeye kararlıydılar. Tanrılara tapınmak için Kutsal Ayinin aracılığı şarttı. Kılıçları ellerinden alınırsa yeni hükümetin açıktan açığa horgördüğü Tanrıların, yalnızca cahil kitlelerin tapındığı güçsüz ruhlara dönüşmesi kaçınılmazdı.

Her geçen ay, her yıl Önder Oen'in, çok yakınımızda dediği, yürekleri inanç ateşiyle tutuşturan Tanrılar, saygınlıklarını biraz daha yitiriyorlardı. Genç adamlar gizliden gizliye, Tanrıların soyluluğunu çalmayı, onları uzaklaştırmayı, elden geldiğince önemsizleştirmeyi amaçlayan bir komplonun hazırlandığından emindiler. Hristiyan Batının Japonya'yı bilgisiz, putatapar bir ülke saymasından korkulduğu için inançla yönetimi birleştiren

görüş gittikçe daha çok küçümsenecekti. Sonunda Tanrılar bitkin ruhlar düzeyine indirgenecek, ıssız ırmaklardaki, rüzgârın dalgalandırdığı yosunlara tutunarak hayatta kalmaya çalışan ölümlü varlıklara dönüşeceklerdi.

Kılıç da ortadan kalkacaktı. Ülkenin savunması, ölümsüz Tanrıların hızla çakan şimşegini kuşanmış erkeksi savaşçılara bırakılmayacaktı artık. Aritomo Yamagata'nın kurduğu ulusal ordu, samurai sınıfına öncelik tanımadığı gibi, Japonların topraklarını savunmak için tek vücut olma ülkülerini de yücelttiği yoktu. Daha çok, bütün gelenekleri acımasızca yıkmaya çalışan, sınıfsal ayrımları hiçe sayan, gerekli insan gücünü karşılamak için zorunlu askerliğe dayanan, Batılılarınkı gibi askerliği meslek haline getirmiş bir orduydı bu. Yerini süvari kılıcına bırakan Japon kılıcı, ruhunu yitirmişti. Yazgısı, basit bir süs eşyası olmaktı artık.

Harukata Kaya'nın Kinzan Türbesindeki rahiplik görevinden ayrılması ve valiye, kılıç taşıma konusunda binlerce sözcükten oluşan dilekçesini vermesi o günlere rastlıyordu. Japon kılıcını yücelten, görkemli bir yazıydı, her sözcüğü Kaya'nın yüreğinden damlayan kanla beslenmişti. Yeniden gözden geçirilen belgeyi Tokyo'daki en yüksek makamlara sunmak niyetindeydi; daha sonra yazıya bir önsöz ekledi:

Kılıç Taşımayı Yasaklayan Yasaya İlişkin Dilekçe:

Ben, hiçbir rütbesi bulunmayan, sıradan bir insan olan Harukata, burada, canımı tehlikeye attığımı bile bile, tam bir alçakgönüllülükle, İhtiyarlar Heyetinin saygıdeğer üyelerine bir açıklamada bulunmak istiyorum.

Bu yılın mart ayında bakanlıkça çıkartılan Otuz Sekiz Sayılı Yasa, askeri zabıta ile üniformalı devlet görevlilerinin dışındaki bütün vatandaşların kılıç taşımalarını yasaklamıştır. Karara saygı duymakla birlikte, böyle bir bildirinin, şanlı yurdumuzun İmparator Jimmu zamanından beri hiç değişmemiş olan, kendine özgü ulusal özelliklerine hiç uymadığını belirtmek zorundayım.

Köklerini yurtseverliğimden alan coşkumun yoğunluğu, sessiz kalmamı ve sinsice davranmamı engelliyor. 21 Nisanda Kumamoto Valisine bu karara karşı olduğumu bildiren ayrıntılı bir yazı gönderdim, içeriği hemen

hemen aşağıdaki gibidir. Ayrıca görevden alınmamı da rica ettim. Ancak bu yazı, 7 Haziranda, valiliğin ülke yasalarını eleştirmek türünden konularla ilgilenemeyeceği öne sürülerek, bana geri gönderildi.

Benim gibi eğitim görmemiş, cahil bir köylü ileri, çağdaş yöntemlere nasıl uyum sağlayabilirdi? İfademin incelikten yoksun olduğunun, aklımdakileri uygun bir dille anlatamadığımın farkındayım; beni uzun süredir durduran da işte bu kaygılardı. Ancak içimdeki sarsılmaz bağlılığın ve vefanın coşkulu sesini bastırmam mümkün olmadı. Böylece acizane şikâyetlerimi bir kez daha dile getirmeye cesaret edebildim.

Bu önsözde, Harukata'nın uzun zamandır bastırdığı öfkeyi, acıyı olanca şiddetiyle hissedebiliyoruz: Özellikle 'sarsılmaz bağlılığım' ve 'vefa' sözcüklerinde.

Bana göre kılıç taşımak ülkemizin, yani Jimmu'nun yurdunun çok eski zamanlardan, Tanrıların yaşadığı dönemlerden beri ayırıcı özelliği olan bir gelenektir. Bu gelenek ulusumuzun kökenlerine ayrılmaz biçimde bağlıdır, İmparatorluk Tacının saygınlığını arttırmakta, Tanrılarımızın kutsallığına katkıda bulunmaktadır; kötü ruhları kovar, karmaşayı bastırır. Bu nedenle kılıç, ulusun dirliğini sağlamakla kalmaz, bireylerin güvenliğini de sağlar. Tanrılara tapan bu savaşçı ulusa gereken tek şey, bir an olsun bir kenara bırakılmaması gereken tek şey, kılıçtır.

Öyleyse, Tanrılara saygıyı ve yurdumuzu güçlendirmeyi amaçlayan ulusal siyaseti oluşturmakla, yürütmekle yükümlü olanlar nasıl olur da kılıcı unutabilir?

Harakuta daha sonra birtakım kaynaklara dayanarak kılıcın, Japonya'nın tarihinde ne kadar büyük bir önemi olduğunu, Japon ruhunu canlandırmadaki vazgeçilmez rolünü vurguladı. Sonra da, her sınıftan insanın kılıç taşımam, Japonya'nın eski yöneticileri tarafından desteklenmiş, kutsal bir gelenek olduğunu ekledi.

Yöremizde dolaşan bir söylentiye göre, kılıç taşımayı yasaklayan bildiri Ordunun yüce kumandanı tarafın-

dan önerilmiş; asker olmayanların kılıç taşıması ordunun otoritesini zayıflatabilirmiş. Enine boyuna düşündükten sonra, böylesine rezil bir kararı bir kumandanın asla veremeyeceği sonucuna vardım, bu olsa olsa sokak serserilerinin başının altından çıkabilirdi.

Orduyu yönetenler, İmparatorluk Tacının pençeleri ve dişleridir, Tanrıların Yurdunun esenliği için çalışırlar. Halk onların yardımına, otoritesine, cömertliğine, sertliğine saygıyla boyun eğmek zorundadır. Bu yüzden, Kutsal İmparatorun bütün ulusu kılıçlarıyla ve mızraklarıyla ülkenin dörtbir yanından gelip üçüncü bir ayak olarak asker yoldaşlarına katılmalıdır; bu, Ordunun gücünü arttırır, ulusal politikayı güçlendirir, ulusu önemli ya da önemsiz bütün saldırılara hazırlar. Böyle bir şey hükümetin çalışmalarını nasıl engelleyebilir ki? Tam tersine, silâhların görkemini bereketli toprakları olan bir ülkenin zaferini haykırır...

Bütün bunların ışığında, Jimmu'nun Ülkesinin onurunun şu andaki gibi alçaltılışını görmeye daha fazla katlanamazdım. Ulusuna şu kadarlık olsun hizmet etme isteği taşıyan hangi vatandaş, günlerini ulusal siyasete karşı kayıtsız, boş işlerle uğraşarak geçirebilir? Nasıl olur da iyiliği yaymak, kötülüğü bastırmak için işbirliği yapmaz? Şimdi, Taca yakın olan sadık insanların, İmparatorun pençesi, dişleri olanların düşünüp taşınma, bütün güçleriyle mücadele etme, aralıksız çalışma vaktidir...

Bu yasa, Kabilelerin Lağvedilmesi ve Eyaletlerin Kurulmasına ilişkin İmparatorluk Yasasına aykırıdır; görev anlayışına, adalet arayışına, iç huzurun korunmasına, ülkeyi yabancı istilalara karşı savunmaya, sırt çevirmektir. Bu nedenle de İmparatorluk İradesiyle çelişmektedir. Bu yasanın, bir milletin ülkesini yabancıardan önce yıkıma uğrattığını, bir insanın kendini başkalarından önce küçük düşürdüğünü öne süren atasözünü haklı çıkaracağına hiç kuşku yoktur.

Önsözde de belirtildiği gibi Kaya'nın dilekçesi herhangi bir açıklama yapılmaksızın valilikçe geri çevrilmişti. Dilekçeye ekle-

meler yaptı, uygun bir biçim verdi, tekbaşına Tokyo'ya gidip İhtiyarlar Heyetine sunmayı kararlaştırdı; sonra da oracıkta kendini öldürecekti. Bu nedenle de silâhlı direniş için yoldaşlarına katılmakta duraksıyordu.

Bu arada Otaguro, kızgınlıkla karşısına dikilen kanı kızışmış gençleri zapturapt altında tutmaya çalışıyordu. "Kılıcsız olan savaşçı kötürüm olmuş, demektir. Efendimiz, canlarımızı verme fırsatını bize ne zaman tanıyacaksınız?" Sonunda Birliğin yedi önderini Şingai'deki türbede topladı: Morikuni Tominağa, Masahiko Fukuoka, Kageki Abé, Unşiro İshihara, Kotaro Oga-ta, Juro Furuta ve Tsunetaro Kobayaşi. Tasarıları şuydu: Ülke-nin başka yörelerindeki yoldaşları harekete geçme yürekliliğinden yoksun olduğuna göre, eyaletteki önemli askeri ve sivil görevlileri teker teker yok edecek ilk darbeyi onlar indirecek, sonra da Kumamoto'daki karargâhları ele geçireceklerdi. Her zamanki gibi yine Otaguro'ya güvendiler; Ukei aracılığıyla Tanrılara danışmaya gidince, oturup dönmesini beklediler.

Meiji Döneminin dokuzuncu yılının mayıs ayında, gecenin geç bir vaktinde, Şingai'deki İmparatorluk Türbesinde toplandılar.

Otaguro yıkanıp arındıktan sonra ibadetevine girdi.

Yedi lider tapınağın ön salonunda yan yana oturmuş, Tanrıların kararını bekliyorlardı.

Otaguro ellerini çırpınca çıkan ses ibadetevinin içinde gürültüyle yankılandı.

Otaguro'nun elleri zayıf, ama büyüktü, içi boşaltılmış, kabaca yontulmuş sedir kalaslarını andıran ayaların çıkardığı tiz ses, sessiz ibadetevini doldurmuştu, Tanrılar ansızın patlayıp içerideki havayı paramparça etmişlerdi sanki.

Kutsal abdestle arınmış bu zarif ellerin sesi Tominaga'ya, dağların arasındaki derin, ağaçlıklı bir dere yatağında yankılanı-yormuş gibi geldi. Özellikle böyle, bahar yağmurlarının fazla uzakta olmadığını duyumsatan, gece karanlığının kısa sürdüğü bir gecede Otaguro'nun çırpıtıği ellerden yankılanan ses, yakarıyla, inançla doluymuş gibi geliyor, yedi lider bu yankının gerçekte cennetin kapılarından çıktığına inanıyorlardı.

Sonra Otaguro arınma duasına başladı. Yüksek, duru sesi gecenin perdesini yırtacak ve gökyüzünün doğusunu ısıtacak şafağı müjdeler gibiydi. Ön salonda bekleyenlere göre, beyaz ra-

hip giysisinin sırtındaki düz dikiş bile bir kusursuzluk örneğiydi. Duru sesi şeytanın tepesine inen bir kılıçtı:

"...bu yakarışlar duyulduğunda, gökkubbenin altındaki bütün yurt, Tanrıların çocuklarının sarayından başlamak üzere her tür pislikten kurtulacaktır. Cennetin rüzgârları üst üste yığılmış bulutları nasıl dağıtırsa, sabah ve akşam yelleri sabahın ve akşamın sislerini nasıl kaldırırorsa, geniş bir limana sığınan büyük bir gemi pruvasıyla kıcı serbest kalınca nasıl derin denizlere açılırsa, ateşle güçlendirilmiş kılıç önündeki karmakarışık otları nasıl keserse, işte bütün pislikler de öyle temizlenecek, arınacaktır..."

Yedi lider bu kutsal ayini öndeki salondan izlerken saygıyla soluklarını tutmuşlardı. Kutsal onayı bu kez de alamazlarsa, darbeyi asla indiremeyeceklerdi belki de.

Otaguro'nun duası bitince ortalığı sessizlik kapladı. Dua ederken öne eğildiği için uzun takkesi ibadetevinin karanlığına karışmış gibi görünüyordu.

Tapınağın çevresi tarlalarla sarılıydı. Taze yaprakların, tomurcuklanmış meşelerin geceye özgü kokuları birbirine karışarak boğucu bir ağırlıkla havada dolanıyordu. Karanlıkta oturdukları için böcek sürülerinin vızıltısı bile duyulmuyordu.

Ansızın çatıdan gelen bir gürültü, sessizliği bozdu. Havala-
nan bir gece balıkçılığının sesiydi. Bakıştılar. Hepsi de aynı nedenle ürperdiklerini biliyorlardı.

Sonra Otaguro doğruldu, bir an için ibadetevindeki muınların önünü kapatmıştı. Bekleyen yedi kişi ayak seslerini dinlerken bunu hayra yordular.

Otaguro Tanrılarının, giriştikleri eylemi onayladıklarını söyledi. Kutsal onayın alınması hem özgürce davranmalarını sağlıyor, hem de onları Tanrılarının ordusu olarak atıyordu.

İşler bu aşamaya gelince Otaguro, öteki bölgelerdeki yurtseverlerle gizlice işbirliği yapmayı kararlaştırdı, Birliğin yoldaşlarını Çikugo'daki Yanagawa'ya, Fukuoka'ya, güney Bungo'daki Takeda'ya, Tsuruzaki'ye, Şimabara'ya, Saga'ya, Coşu'daki Hagi'ye ve başka yerlere gönderdi. Kumamoto'daki yoldaşlara gelince; on yedi günlük bir çile dönemine girecekler, uzun zamandır özlemini çektikleri başarıya ulaşabilmek için dua edeceklerdi. Darbenin yapılacağı gün, yoldaşların takımlara ayrılması –

hepsi de Tanrılara danışılarak kararlaştırılmıştı. Darbe günü için Tanrılar şöyle buyurdu: "Ay takviminin dokuzuncu ayında, sekizinci günün başında, ay dağların gerisine gizlendiğinde." Yoldaşlara görev bölüşümü de aynı biçimde, Tanrıların bildirdiği sayılara göre yapıldı.

Böylece Birlik, üç birime ayrıldı, bunlardan birincisi daha sonra beş takıma bölündü. Bu beş takımdan ilki, yani Unki Takatsu'nun önderliğindeki takım Kumamoto Kışlasının Komutanı Tuğgeneral Masaaki Taneda'nın evine, Unşiro İşihara'nın liderliğindeki ikinci takımsa Kumamoto'daki kurmay subayların başı olan Topçu Yarbay Şigenori Takeşima'nın evine saldıracaktı. Kagesumi Nakagaki'nin önderliğindeki üçüncü takımın hedefi On Üçüncü Piyade Alayının Komutanı Yarbay Tomozané Yokura'nın eviydi. Başını Yoşinori Yoşimura'nın çektiği dördüncü takım, Eyalet Valisi olan Nagasuké Yasuoka'nın malikânesini basacaktı. Tateki Ura'nın önderliğindeki beşinci takımın göreviyse, Kumamoto Eyalet Meclisinin Başkanı Korenobu Otaguro'yu öldürmektir. Toplam gücü otuz kişiden oluşan bu gruba, Birinci Birim dendi. Düşmanları ele geçirdikten sonra ateş ederek işaret verecek ve ana ekibe katılacaklardı.

Ana kuvvet olan ikinci grubun başında Tomo Otaguro ile Harukata Kaya vardı. Daha yaşlı olan Kengo Ueno'yla Kyusaburo Saito yardımcı önderlerin arasındaydı, öteki yardımcılarsa Kageki Abé, Kotaro Ogata, Kisou Onimaru, Juro Furuta, Tsunetaro Kobayaşi ve Gitaro Taşıro'ydu; Goiçiro Tsuruda gibi iri yapılı, yiğit yoldaşlarca destekleniyorlardı. İkinci Birim denen bu grubun görevi, Altıncı Topçu Bataryasına saldırmaktır. Gücü, yaklaşık yetmiş kişiden oluşuyordu.

Komutası Morikuni Tominaga ile Masahiko Fukuoka'ya verilen üçüncü grup, On Üçüncü Piyade Alayına saldıracaktı; Tsuneyoşi Ueno, Gengo Şibuya, Tomo Noguçi ve Masamoto Aikyo gibi yoldaşlar da bu ekibi gayrete getirecekti. Yetmiş kişiden oluşuyordu ve Üçüncü Birim olarak tanımlanmıştı.

Ancak bu silâhlı başkaldırıya katılıp katılmayacağını henüz açıklamamış olan biri vardı: Harukata Kaya. Çok sağlam bir kişiliği olan Kaya korkusuz, yürekli, içindeki coşkuyla gözleri pırlıl pırlıl yanan bir insandı. Edebiyatta yetenekliydi, hem Japon hem de Çin şüirleri yazardı, düz yazısı da kusursuzdu. Dövüş sanatlarına gelince; kendonun Şiten dalında uzmandı.

Kararı, herkesin moralini büyük ölçüde etkileyeceği için, Tominaga ile öteki önderler, kendilerine katılması için Kaya'yı zorluyorlardı. Sonunda Kaya, eyleme üç gün kalmışken Kutsal İradeye danışıldığı ve olumlu bir yanıt alındığı zaman, onların safında yer almaya hazır olduğunu söyledi.

Rahiplik görevinden istifa etmiş olan Kaya, eyleme katılıp katılmayacağını Tanrılara sorma görevini, Tateki Ura'ya verdi. Bunun üzerine Ura, batısında Kimpo'nun yükseldiği, doğusunda Aso'nun puslu zirvesinin görüldüğü Kinzan platosundaki Kinzan Türbesinde, yoldaşı adına bir Ukei ayini düzenledi. Tanrılar, onayladıklarını bildirdiler. Oysa daha önce, dilekçesini İhtiyarlar Heyetine sunmak için Tokyo'ya gidip gidemeyeceğini sorduğunda Kaya'ya olumsuz yanıt vermişlerdi.

Kaya, ayaklanmayı desteklemekte çekimser kalmasının kendi iradesine bağlı bir şey olduğunu biliyordu. Oysa şimdi, Tanrıların iradesi açıkça öne çıkmıştı. Tanrıların onu, artık başka çaresi kalmadığı için silâha sarılmaya zorladıklarına, daha sonra da kendisiyle yoldaşları için bembeyaz, en küçük bir kırışığı bile olmayan bir masa örtüsünün üzerinde bir şölen yemeği hazırladıklarına kesinkes inandı ve artık hiç duraksamaksızın kutsal iradeye boyun eğdi, ayaklanmaya katıldı.

Birliğin erkekleri saldırıya nasıl hazırlandılar? Öncelikle, gece gündüz, Tanrılarca kutsanmak için yakararak. Türbeler, onlara katılan, dua etmek için gelen yoldaşlarla dolup taşıyordu.

Karşılarında iki bin kişilik bir ordu vardı, onlarsa iki yüz kişiden azdılar. Yaşlılardan biri, Kengo Ueno ateşli silâhlar edinmeyi önerdi, ama yoldaşlar hep bir ağızdan kesinlikle karşı çıktılar; barbarların silâhlarını kullanamazlardı. Savaşa yalnızca kılıç, mızrak ve baltalı kargularla gireceklerdi. Ancak ordugâhı ortadan kaldırmak için barut ve kumla doldurulmuş iki çanağa fitil bağlayarak gizlice birkaç yüz tane el bombası hazırladılar. Masamoto Aikyo aynı amaçla biraz gazyağı edininip sakladı.

Savaşa giderken nasıl giyineceklerdi? Kimisi miğfer takıp zırh kuşanacak, kimisiyse eski soyluların tören giysilerine bürünüp uzun külâhlar takacaktı, ama çoğu gündelik giysilerinin üzerine kısa bir hakama geçirip kuşağına da bir çift kılıç takacaktı. Her biri alına beyaz kumaştan bir çatkı kollarına da yine beyaz çatkılar dolayacaktı. Sonra herkesin omzunda, üzerinde Zafer yazan beyaz bir kuşak olacaktı.

Yine de, silâhlarından, malzemelerinden, sancaklarından çok, Tomo Otaguro'nun omzundaki Kutsal Tasvire güveniyorlardı. Otaguro'nun savaş sırasında taşıyacağı işaret, Fujisaka Tapınağının Savaş Tanrısı olan Haçiman'a aitti; Haçiman onların görünmeyen komutanı olacak, gizemli bir biçimde onları yönetecekti. Böylece merhum Önderin son isteği yerine getirilmiş olacaktı.

Önder Oen gençliğinde Amerikan savaş gemilerinin saldırısını öğrenince, bu saygısızlığın öcünü almak için büyük bir öfkeyle Edo'ya hareket ettiği zaman omuzlarında aynı Kutsal Tasviri taşıyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

Ukei Savaşı

Bütün güçler, yaşlı Masamoto Aikyo'nun, Fujisaki Haçiman Türbesinin arkasındaki dev gibi kâfuru ağaçlarının gözlerden gizlediği evinde toplanacaktı. Ev, eski şatonun ikinci savunma hendeğinin batı kıyısında kalan, yüksek bir arazideydi; Kumamoto garnizonuna bitişikti.

İki yüz silâhlı erkek fark edilmeden burada toplanabilirdi; küçük gruplar halinde akşam karanlığında, ayrı ayrı yerlerde bir araya geldiler, sonra da geceye sığınarak buluşma yerine yollandılar.

Dokuzuncu Ayın Sekizinci günündeki dolunayın aydınlattığı gece göğüne yükselen Kumamoto Şatosunu Aikyo'nun evinden görebiliyorlardı. Ayışığı içinde yüzen Büyük Kule tam şatonun ortasında yükseliyordu, solunda da daha alçak olan kule vardı. Biraz daha solda, ana salonun ve kadınlara ait bölümün alçaklı yüksekli çatıları seçiliyor; onları gökyüzüne doğru fırlamış bir karaltı gibi görünen Udo Kulesi izliyordu. Büyük Kulenin sağında, düzensiz çatıların oluşturduğu çizginin sonunda, kiremit çatıları ayışığında parlayan, daha alçak olan Sangai ile Tsukimi Kuleleri yükseliyordu. Tsukimi Kulesi, şatonun batısındaki Sakuranobaba at binme alanına bakıyordu; İkinci Birimin saldıracağı topçu sınıfının askerleri işte burada uyuyordu.

Ay battı.

Hedefi yüksek görevlilerin evleri olan Birinci Birim yola

çıktı. Saat on bire yaklaşmıştı. Gökyüzü yıldızlıydı, Fujisaki Tepelerindeki yüksek otlar çiğle kaplanmıştı.

Sıra, Otaguro ile Kaya'nın yönetimindeki İkinci Birime gelmişti. Onlar topçu taburuna doğru ilerlerken, piyade kışlasına saldırarak olan Üçüncü Birim de yola çıktı.

Yaklaşık yetmiş kişilik İkinci Birim, yani saldırıyı oluşturan asıl güç, Keitaku Tepesine tırmandı, sonra iki takıma ayrıldı; bunlardan biri topçu kışlasının doğu kapısına, öteki takımsa kuzey kapısına saldıracaktı. Her iki kapının da sımsıkı kapalı olduğunu gördüler. Kılıç kullanınada usta olan iki kişi, yirmi iki yaşındaki Wahei İda ile yirmi altı yaşındaki Gitaro Taşiro, gösterişli bir atılganlıkla doğu kapısının yanındaki duvara tırmandılar, "Birinci tamam!" diye haykırarak kışlaya atladılar ve karşılarına çıkan ilk nöbetçilere kılıçlarını sapladılar. Onları Tsunetaro Kobayaşı ile Tadajiro Watanabé izledi. Sonra Taşiro, yakınlardaki yemekhaneden kaptığı bir havan tokmağıyla kapının kilidini kırdı, bütün takım bir çiğ gibi içeri doldu.

Kapının hemen iç tarafında Kango Hayami bir askeri yakalayıp iple bağladı; onu rehber olarak kullanacaktı.

Bu arada kuzey kapısı da açılmıştı, İkinci Birimin öteki takımı topçu barakalarına ulaşmak için arkadaşlarına katıldılar. Derin uykularından vahşi savaş çiğlikleriyle uyandırılan askerler karanlıkta bir çakıp bir sönen kılıçları görünce büyük bir paniğe kapıldılar. Tam bir bozguna uğramışlardı, çil yavrusu gibi barakaların dört bir köşesine dağıldılar. O gece karargâhtan sorumlu olan İkinci Topçu Teğmen Keiçi Sakaya, ikinci kattaki nöbet odasından aşağıya koştu, süvari kılıcını çekerek saldırdı. Ancak hemen yaralandı, arka kapıdan kaçarak karanlığa sığındı, olup biteni oradan izlemeye başladı.

Başsız kalan askerler, korkmuş kadınlar ve çocuklar gibi kaçıştılar. Teğmen, doğudaki barakalardan alevlerin yükseldiğini gördü. Dalgalar halinde yükselen kara dumandan bunalan askerler gizlendikleri barakaların pencerelerinden dışarıya fırladılar, ama garip giyimli ayaklanmacıların kılıçlarıyla karşılaştılar. Birer birer devriliyorlardı. Bunu gören genç teğmen dişlerini gıcırdattı.

Doğudaki barakalarda çıkan yangın Tsunetaro Kobayaşı, Wahei İda ve yoldaşlarının attığı el bombalarıyla gaz yağından çıkmış, batıdaki barakaları ise Katsutaro Yonemura ile yoldaşla-

rı yakmıştı. Ne İida'da ne de Kobayaşi'de kibrit vardı, fitilleri tutuşturmak için arkadaşlarına, "Fosfor!" diye bağırarak zorunda kaldılar.

Teğmen Sakaya alevlere aldırmaksızın garnizonun dispanserine koştu, sağ kolunu çabucak sardı. Sonra yeniden kavgaya katıldı; kaçan askerlerle karşılaşınca onları geri döndürmek istedi. Korkmuş askerler onun buyruklarını dinlemediler. Sonunda bir ikisini yüreklendirmeyi başardı; gösterdiği çabalar mızrak dövüşündeki yeteneğiyle ünlennmiş olan Kyusaburo Saito'nun dikkatini çekmişti, saldırmak için o da koşarak geldi.

Teğmen Sakaya yaralı koluyla kılıcını kaldırdı, ama aynı anda Saito'nun mızrağını yedi, acı bir çığlık atarak yere devrildi. Saldırıda ölen ilk subay oydu.

Bu arada Yoşinori Yoşimura'yla Birinci Birimin dördüncü takımındaki yoldaşları vahşice saldırarak Vali Yasuoka'yı yaralamış, ama kellesini kesememişlerdi. Sonra valinin malikânesinden çekildiler, Geba köprüsünün karşısında toplandılar; şatonun duvarlarının içinden gelen savaş çığlıkları, göğe yükselen alevler karşısında büyülenmişçesine donup kalmışlardı. Düşmanı son bir bozguna uğratan Kageki Abé onları selâmlamak için yanlarına geldi, böylece saldırının nasıl sonuçlandığını, Kutsal Rüzgâr Birliğinin ilk şehidini verdiğini öğrendiler: On yedi yaşındaki Motoyoşi Aikyo.

Garnizondaki topçularda silâh yoktu. Kaçmakta gecikener ya yanarak ölmüş ya da Birliğin adamları tarafından kılıçtan geçirilmişti; cesetleri sağa sola saçılmıştı. Düşmana büyük bir hırsıyla saldırmış olan Kisou Onimaru göründü, Yoşimura'yı görünce gülümsedi. Havaya kaldırdığı kanlı kılıcı, iki barakayı da sarmış olan alevlerin ışığında, gün ortasındaymış gibi parladı. Alaycı bir neşeyle kılıcına bakarak, "İşte garnizondaki askerlerin değeri bu kadarmış!" diye haykırdı. Düşman kanına bulanmış zırhı bile alevlerin arasında kıpkırmızı parlıyordu. Onimaru kaçan düşmanları izlemek için aceleyle uzaklaştı.

Birliğin adamları buradaki direnişi kırmış, bir saat içinde zafere ulaşmıştı.

Otaguro ile Kaya güçlerini yeniden topladılar, geri çekilirken şatonun ikinci hendeğinde kalan piyade kışlasının üstündeki göğü aydınlatan kızıl alevleri gördüler. Kaya, savaşın orada iyice kızıştığını anlayınca, piyade garnizonuna yönelik saldırıyı

desteklemek için adamlarına seslendi; coşkuyla karşılık verdiler. Kumamoto Şatosunun iri, karanlık kütlesi gökyüzünde korkunç bir hayalet gibi yükseliyordu. Yamazaki'de, Motoyama'da, kentin öteki bölümlerinde de yangınlar vardı. Her yandan gökyüzüne doğru dans edencesine yükselen alevler, yoldaşların ne kadar büyük bir hırsla saldırdıklarını kanıtlıyordu. Bağlılığı sonsuza kadar sürecektir olan silâhlanmış kardeşlerinin, girdap gibi dönen alevlerin içinde, düşmanı kılıçlarıyla parçalayışını görebiliyorlardı sanki. Çok uzun zamandan beri yakıcı öfkelerini dizginleyerek, kılıçlarını gizlice bileyerek bu anı bekliyorlardı. Otaguro'nun göğsü tanımlanamaz bir mutlulukla sıkışıyordu. "Herkes dövüşüyor," diye ınırdandı. "Herkes."

Morikuni Tominaga, Masamoto Aikyo, Masahiko Fukuoka ve Hitoşi Araki'nin önderliğindeki Üçüncü Birime gelince; bu gruptan yetmiş kişi Otaguro ile Kaya'nın yönettiği ana kuvvetle birlikte Fujisaki Türbesinden ayrılmıştı. Hedefi olan On Üçüncü Topçu Alayının kışlası, şatonun ikinci hendeğindeydi, yani türbeyle aynı arazide. Ancak türbe hendeğin batısında, kışlaysa doğu kıyısında idi. Düşman ordusu yaklaşık iki bin kişilikti.

Yirmi yaşındaki Haruhiko Numazawa topçu kışlasının batı kapısının sınıksız kapalı olduğunu görünce, siper kazıklarının üstüne tırmandı, "Birinci tamam!" diye bağırdıktan sonra öteki yana atladı, genç adamlar hemen onu izlediler. Nöbetçi asker arkadaşlarını uyarmak için elindeki boruyu çalmaya yeltendi, ama daha dudaklarına bile götürmeden kılıç darbeleriyle can verdi.

Hitoşi Araki'nin yanında ipten bir merdiven vardı, kazıkların üzerine fırlattı, sonra da bağlamak için koştu, ama öyle çok insan merdivene asılmıştı ki ip koptu. Bunun üzerine Kyuşichi, Araki'nin sadık uşağı eğilip sırtını efendisine sundu; adamlar teker teker duvara tırmandılar, sonra da kapıyı açtılar.

Kocaman bir balyoz taşıyan Masahiko Fukuoka, barakaların kapılarını birbiri ardınca deviriyor, yoldaşları da içeriye el bombası atıyorlardı. Kısa bir süre sonra alayın karargâh barakası ile ikinci taburun birinci, ikinci ve üçüncü bölüklerini barındıran barakalar alevler içinde kaldı.

Alınan son askeri kararlara göre, barış zamanında askerlere cephane dağıtılmıyordu. Bu nedenle subaylar kılıç, adamlarıy-

sa yalnızca sabit süngüler kullanıyordu. Savaş çılgınlıkları, girdap gibi dönen alevler, siyah duman dalgaları ve dört bir yanda parlayan kılıçların kuşattığı askerlerin direnmesi olanaksızdı. Alayın nöbetçi subayı olan yüzbaşı adamlarını bir araya getiremeden kılıçtan geçirilmişti; adamlarının cesetleri kümeler halinde sağda solda yatıyordu, kimisinin üstünde yalnızca şortu vardı, kimisiyse çıplaktı, gövdeleri alevlerin, kara dumanların içinde kalmıştı.

Sağ kalan tek asker olan İkinci Teğmen Ono kılıcını hâlâ elinden bırakmamıştı, öfkeli bir inatla dövüşüyordu. İki çavuş onun yardımına koştular, ama üçü birden aynı anda öldürüldü.

Tam bu sırada Birinci Birimin üçüncü ekibi, Üçüncü Birimle birleşmek için ikinci hendeğin kapısından içeri doldu. Yarbay Yokura'nın evine yaptıkları baskında, üçüncü ekibin hedefi olan alay komutanını ellerinden kaçırmışlardı, ama şimdi, güçlerini birleştiren moralleri yeniden düzelmişti.

Piyade alayındaki dövüş, topçu kışlasındaki dövüşten oldukça farklıydı. Yalnızca kılıç kullanarak çok sayıdaki düşmanı devirmek kolay değildi. Gerçi her saldırı karargâhın o bölümünü altüst ediyordu, ama dehşet dalgasının yayılması zaman alıyordu. Bu arada ötekiler kendilerini toplayabiliyor, daha iyi düşünecek zamanları olduğu için durumu değerlendirebiliyorlardı. Düşmanı korkutmak için oldukça işe yarayan el bombaları şimdi Birliğin adamlarına zarar vermeye başlamıştı, çünkü barakalardan alevler yükselip de saldırganlar gün ortasındaki gibi aydınlığa çıkınca sayılarının ne kadar az olduğu gözler önüne seriliyordu.

Bunu ayırımsayan subaylardan biri, birkaç askerin önüne düştü, talim alanında iki halka oluşturdu; süngülerini bir deve dikeninin dikenleri gibi çepçevre uzatıp karşı saldırıya geçtiler. Mızrağını ustalıkla kullanan Masamoto Aikyo on kadar yoldaşıyla birlikte piyadelere saldırdı. Askerler bir anda dağıldılar, kaçmaya başladılar. Alanda yalnızca bir kişi kaldı: Harp Okulundan Teğmen Tarao. O da bedenine saplanan mızraklarla yere yığıldı.

Bir görev için daha önce karargâhtan ayrılmış olan iki subay, Piyade Üsteğmen Sataké ile Harp Okulundan Teğmen Numata alevleri görünce koşarak geri döndüler. Hoké Bayırında bozguna uğramış askerlerin bir bölümüyle karşılaştılar, olanı bi-

teni öğrendiler. Bayırın kuzeyinde kalan kale hendeğinin suları kızgın göğün etkisiyle kıpkızıl kesilmişti. Subaylar adamları sorguya çekerken alevler içindeki kışlayı arkalarına almış olan, ikili üçlü takımlar halinde başka askerler de sökün etti; gölgeleri ötekilerin gölgelerine karışmıştı.

İki subay, üniformasız oldukları ve konuşamayacak kadar korktukları için askerleri sertçe payladılar. Sonunda altı kişiden oluşan, silâhsız, cephanesiz bir müfreze oluşturdular.

Tam bu sırada ortaya Kiçizo Taçiyama adında, orduyla iş yapan, açığöz bir tüccar çıktı, deposundan yeterli sayıda tüfek, 180 kutu mermi, bin kadar da fişek vermeyi önerdi. Subaylar çok sevinmişti, iyice hırpalanmış askerlerinin de keyfi yerine geldi. Böylece iki subay müfrezeyi ikiye bölüp her biri bir takımın başına geçtikten sonra değişik yollardan gizlice karargâha sokuldular; Teğmen Sataké arka kapıdan, Numata ise acil çıkış kapısından. Sonra yine birleştiler, onlara katılan başka askerlerle birlikte henüz yanmamış bir barakanın içine gizlenerek ateş etmeye başladılar.

Alay komutanı Yarmay Tomozané Yokura, Birinci Birimin üçüncü takımı saldırıya geçtiğinde, Kyomaçi Tepelerindeki evindeydi. Karısı Tsuruko ön kapıdaki adamların seslerini duyar duymaz kocasını uyandırdı, komutan durumu hemen kavradı ve seyislerin kaldığı bölüme kaçtı. Birlikten üç kişinin odaya daldığı sırada, bir askıdan kaptığı işçi ceketini sırtına geçiriverdi. Adamlardan biri kılıcının kabzasıyla sırtına vurunca, yalvarmaya başladı: "Acıyın bana! Ben yalnızca bir seyisim." Düşmanlarından kurtulmayı başarmıştı.

Komutan daha sonra Kinzan Türbesinin yakınlarındaki İçijitsu adındaki lokantaya sığındı. Lokantanın sahibi hemen yarısıyla ilgilendi; komutan bıyığını kesti, garsonlardan birinin ceketini giydi. Böylece düşman güçlerinin arasından bir kez daha geçti, sonunda piyade birliğinin geri siperine ulaşabildi.

Sipere tırmanıp aşağıdaki kampa bakınca, hızla koşan bir subayla iki askeri seçti. Yüzbaşı Kakigawa'yı tanıyınca, seslendi. Yüzbaşı durdu, siperin üstündeki, kılık değiştirmiş komutanını görünce şaşkınlıktan donakaldı. Sonra, gördüğü kişinin gerçekten de o olduğunu anlayınca hızla yaklaştı, aşağıya inmiş olan komutana çarpışmayla ilgili bilgi verdi. Bu arada, İkinci Tabur-

dan sorumlu olan Teğmen Suzuki ekibinin önüne düşmüş, saldırıyı püskürtmeye çalışıyordu, ama cephanesi tükenmek üzereydi. Yüzbaşı Takigawa ise iki askeriyle birlikte manevralardan arta kalan cephaneyi almak için depoya yollanmıştı.

"Çok iyi. Acele edin," dedi Yarbay Yokura telâşla. Sonra, dağılmış adamlarının arasına koştu, sağa sola emirler yağıdırıyor, bozguna uğramış askerlerini toparlamaya çalışıyordu. Önderlerine yeniden kavuşan erler yepyeni bir coşkuyla ileri atıldılar.

Teğmen Sataké ile Yüzbaşı Takigawa'nın getirdiği cephane, merkezden getirilenlere eklendi. Böylece güçlenen alay sonunda karşılık verebilecek duruma gelmişti.

Genel merkezde, kurmay subayıyken sonradan general olan Albay Gentaro Kodama sahneye çıkmıştı bile. Deponun kapılarını ardına kadar açarak Yarbay Yokura'nın getirdiği askerlere cephane dağıttı. Sonra, kendisi de bir ekip oluşturarak şatonun iç hendeğindeki yüksek bir noktaya çıktı; buradan yanan kampı, talim alanındaki alevlerin aydınlattığı ayaklanmacıları görebiliyorlardı. Askerler parlayan silâhlara, eski tarz giysilere, beyaz alınlıklara nişan aldılar, Yokura ateş emrini verdi.

Alayın Üçüncü Taburu ötekilerden ayrılmış, şatonun bahçesine mevzilenmiş, Birliğin saldırısından da böylelikle kurtulabilmişti. Bir gün önce onlar da Snider tüfekleri ve cephaneyle donatılmıştı. Hemen arkadaşlarının yardımına koştular; Birinci Ekip Keitaku Yokuşunu tırmandı, İkinci Ekip ise Geba Köprüsünü geçerek kampa girdi.

Bu arada, piyade kışlasına yönelik saldırıya yardım etmek için giden, Otaguro ve Kaya önderliğindeki İkinci Birim, güney kapısından kampa girince, durumun tersine döndüğünü gördü; şimdi onlar tuzığa düşmüşlerdi. Binaları ve taş duvarları siper olarak ilerlemeye, düşmanla dövüşmeye yeltendiler, ama kurşun sağanağı karşısında yalnızca yumruklarını sıkıp umutsuzca dişlerini gıcırdatabildiler. İkinci Birim, Birliğin öteki adamlarının son umuduydu. Ortaya çıkan her adam çıktığı anda vuruluyordu. Kimsenin gizlendiği yerden çıkmaması halindeyse yenilgi kaçınılmazdı. Üstlerine çevrilmiş tüfeklere doğru atılmanın sa hiçbir yolu yoktu.

Altmış altı yaşındaki Kengo Ueno gizlendiği yerden yakındaki yoldaşlarına seslendi: "Size silâhlanalım, demiştim, ama

kimse beni dinlemedi. Sonumuzun buraya varacağı belliydi." Hepsi de yürekten ona katıldılar.

Ancak Birliğin adamları silâh kullanmaya yanaşmazken gerçekten tehlikeye atıldıklarını biliyorlardı, amaçları da zaten buydu. Tanrılar onlara yardım edecekti, asıl amaçlarıysa Tanrılardan nefret eden Batılı silâhlara yalnızca kılıçla karşı koymaktı. Batı uygarlığı zaman geçtikte daha da korkunç silâhlar üretecek, bunları Japonlara yöneltecekti. İşte o zaman bunlara karşılık vermek isteyen Japonlar, hayvanlar gibi dövüşmeye başlarsa Önder Oen'in öylesine yücelttiği o eski inanç gücünü canlandırma umudunu büsbütün yitirmezler miydi? Savaşa yalnızca kılıçla girmek, büyük bir zaferi bile bile tehlikeye atmak – işte Birlikteki her adamın içini yakıp kavuran isteği ancak bu açıklayabilir. Kahraman Yamato Ruhunun özü buydu.

Yüreklerini tutuşturan bir coşkuyla gizlendikleri yerden fırladılar, alevler içindeki talim alanına doğru atıldılar.

Rai Kunimitsu'nun elinden çıkma kılıcını havaya kaldıran Eiki Fukami, yoldaşı Haruhiko Numazawa'yı da yanına alarak dosdoğru mermilerin üzerine atıldı. Hemen hemen aynı anda Numazawa sağ kolundan vuruldu. Çabucak gizlendi, dişleriyle tünüğünden bir parça kopardı, hızlı hızlı yaralı koluna sardı. On metre kadar ilerleyen Fukami göğsüne yediği bir kurşunla yere devrildi. Masahiko Fukuoka onun yanına koştu, ama tam onu kollarına alıp kaldırmak üzereyken yoldaşının ölmüş olduğunu gördü, acı dolu bir çığlık attı. Öfkeyle kılıcını kaldırdı, kalabalık düşmana saldırdı, ama açılan ölümcül ateş onu da yere yıktı. Sonra, anlaşılan yarasına hiç aldırmayan Numazawa bir kez daha saldırmaya yeltendi, ama sol şakağına bir kurşun yedi. Bu kez yerden doğrulamadı.

Harukata Kaya aynı anda hem uzun hem de kısa kılıcı ustaca kullanırdı. Şimdi, iki kılıcını da kullanarak sayısız düşman askerini yere serdikten sonra, kana bulanmış bir halde, öfkeyle düşmanı süzüyordu. Gözünün önüne küçük kardeşi Şiro geldi. Çoşu samurailerinin İmparatorluk Sarayına başarısız saldırısından sonra Tenno Dağında canına kıyan Şiro. Şimdi kendisi, yani kırk bir yaşındaki Kaya da aynı güdüyle ölecekti. Üç gün öncesine kadar, Tanrıların onayını almadan birliğe katılıp katılmakta kararsız kalmıştı. Ama şimdi pişman değildi. Burada, bu savaş alanında yazgısını yoldaşlarının yazgısıyla sonsuza kadar

birleştirebilecekti.

Kaya iki kılıcını da savurarak çevresindeki adamları gayrete getirdi, düşmanın açtığı yoğun ateşe doğru atıldı. Ölümcül bir yara alınca, "Haçiman! Savaş Tanrısı!" diye son bir kez bağırdı, yüzüstü yere düştü.

Birliğin on sekiz adamı hemen hemen aynı sırada telef olmuştu; yaşlı Kyusaburo, Hitoşi Araki, Hironobu Yoşimura, Kengo Ueno, Yoşio Tominaga'nın da aralarında bulunduğu yirmi kadarı da yaralanmıştı.

Deli gibi öne atılan, çekilmesi için seslenenleri duymayan Otaguro, düşman hattına doğru ilerledi. Tam göğsünden bir kurşun yedi.

Onimaru ile yoldaşlarının hızla inip kalkan kılıçlarıyla korudukları Gunşiro Yoşioka koşarak ilerledi, Otaguro'yu omuzladığı gibi Hoké Yokuşundan aşağı indirdi, sonra da Otaguro'nun kayınbiraderi olan Hido Ono'nun yardımıyla onu bir eve taşıdı.

Otaguro'nun yarası ölümcüldü. Bir an bilincini yitiriyor, az sonra yeniden kendine geliyordu, yine de Yoşioka'yla Ono'ya, başının hangi yöne baktığını sorabildi. Batıya doğru yattığını söylediler. "Kutsal Tanrı doğuda yaşar," dedi Otaguro. "Hemen beni ona göre oturtun, yüzüm doğuya dönük olsun." Dediğini yaptılar.

Sonra Otaguro, Ono'ya başını uçurmasını buyurdu. Sesi güçsüzleşmişti, başını alıp, Haçiman'ın Kutsal Tasviriyle birlikte Şingai Türbesine götürmelerini söyledi.

Düşman her an gelebilirdi. Hideo Ono, eniştesinin başını uçurmak istemiyordu. Ama Yoşioka'nın uyarısı üzerine sonunda kılıcını kaldırdı. Kılıçtaki düşman kanını özenle sildi, iyice temizledi. Kılıcı başının üstüne kadar kaldırıp eniştesinin ensesine nişan aldı. Yoşioka, dik oturması için Otaguro'ya yardım etti; başı öne eğikti, ama yüzü doğuya dönüktü. Garip bir biçimde bükülmüş olan gövdesi tam öne devrilmek üzereyken, kayınbiraderinin kılıcı hızla indi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tanrılarla Birleşmek

Kimpo Dağı, Kumamoto Şatosunun altı kilometre kadar

batısında idi, Yamato'ya adını veren dağ gibi o da kutsal sayılıyordu. Zirvesinde Tanrı Zao'ya adanmış bir türbe vardı.

Türbe küçük, ama eskiydi. 1933'te –Genko Döneminin üçüncü yılında – Lord Takeşigé Kikuçi savaşa gitmeden önce Tanrının duasını almak için bu dağa tırmanmıştı. Savaşı kazanınca da gönül borcunu ödemek için bu türbeyi yaptırdı. Geleneğe göre Tapınma Tasvirini, her bir çentikten sonra üçlü bir dua okuyarak kendi eliyle yonttu. Tasvir, Tanrıyı dağın zirvesinde tek kolunu kaldırmış, kutsadığı silâhlı orduya bakarken gösteriyordu. Bir yengi tasviriydi.

Şimdi, Dokuzuncu Ayın uğurlu günü olan Dokuzuncu Gününde kutlanan Kasımpatı Şenliğinde, şafaktan hemen sonra, yenilen taraftan kurtulmayı başaran kırk altı kişi türbenin çevresinde toplanmıştı. Kimisi ayakta, kimisi oturmuş, boş gözlerle bakınıyor, serin güz havasının yaralarına diken gibi batınasına karşın hiç kıpırdamıyorlardı. Yükselen güneşin parlak ışığı, türbeyi çevreleyen birkaç yaşlı sedirin dallarının arasından süzülüyor, çizgiler oluşturunuyordu. Kuşlar ötüşüyordu. Hava açık ve duruydu. Kan lekeleriyle dolu kirli giysilerde, bitkin yüzlerde, korku gibi yanan gözlerde dün geceki kanlı savaşın izleri seçilebiliyordu.

Kırk altı kişinin arasında Unşiro İshihara, Kageki Abé, Kiso Onimaru, Juro Furuta, Tsunetaro Kobayaşi, Gitaro ve Taşiro kardeşler, Tateki Ura, Mitsuo Noguçi, Mikao Kaşima ve Kango Hayami vardı. Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu, gözlerini denize, dağlara ya da Kumamoto'nun üstünde hâlâ tüten dumana dikmiş, derin düşüncelere dalmışlardı.

İşte Kimpo Tepesindeki halleri böyleydi; kimisinin parmakları Şimabara Yarımadasındaki suyu geçerken kopardıkları kasımpatılar yüzünden sararmıştı.

Gün doğmadan önce kaçarlarken denize ulaşan yolun açık olduğunu görmüşlerdi. Birliğin adamlarından birine, Juro Kagami'ye varlıklı bir aile altı tane kayık vermiş, ama kayıklar sabah denizin çekilmesiyle geride kalan çamura saplanmışlardı. Ne kadar uğraşılsa da yerlerinden kıpırdatamadılar. Düşman peşlerindeydi, kayıkları öylece bırakıp Kimpo Dağına tırmanmaktan başka seçenekleri yoktu.

Şurasına burasına köylerin serpiştirildiği küçük vadiler sararmıştı çevrelerini; teraslar halinde ekilmiş tarlalar, çeltik tarlala-

rı, dik yokuşların tepesine kadar yükseliyordu. Sağda solda beyaz çiçekli çalılıklar, dolgun pirinç başakları görölüyordu. Yamalı bohçaları andıran, kuruması için çevreye atılmış yastıklara benzeyen küçük köylerin çevresindeki engebeli araziye doğru yayılmış olan orman, sonbahar daha yeni başladığı için hâlâ yemyeşildi; yapraklar ince sabah ışığını yakalayarak ışık ve gölgeden oluşmuş zarif desenler yaratıyordu. Bu köylerde, Birliğin adamlarından çok farklı bir biçimde yetiştirilmiş pek çok erkeğin evi vardı. Şu anda yaşamları böylesine huzurlu, böylesine olaysız görünen bu insanlar, yaşadıkları sürece kararlılıkla girilmiş bir dövüşün uyandırdığı o güçlü duyguları hiç hissedebilecekler miydi acaba?

Koçi'nin batısında deniz atı biçimindeki bir burun, yeşil boynunu denize doğru uzatmıştı. Daha da batıda Şirakawa'nın yelpazeye benzeyen çamurlu deltası vardı. İnsan gözlerini yakındaki dağ köylerinin üstünde, gökyüzünde dönüp duran uçurtmaların altına doğru çevirince, kirlenmiş gibi görünen, benekli, kahverengi kanatlarını çırpıp, kocaman kuş sürülerinin kaynaştığı çamurlu düzlüğü görebiliyordu. Altlarındaki denize gelince; karşı kıyıda Şimabara Yarımadası, Ariaké Koyu ile Amakusa Kanalı arasından denize doğru uzanıyordu, yarımada'nın ucu Kimpo'nun eteğindeki dar boğazı sıkıştırıyordu. Suyun rengi her yerde lacivertti, yalnızca boğazın ortasında kalan bir bölüm, güçlü akıntının etkisiyle siyah bir renk almıştı. Birliğin adamları için kutsal bir kehanet, olumsuz bir işaretti bu.

Doğa, yenilginin ertesindeki bu sabah kadar güzel olmamıştı hiç. Her şey temiz, duru, huzur doluydu.

Şimabara Yarımadasındaki suyun karşısında, Unzen Dağı'nın etekleri her iki yana doğru genişçe yayılmıştı. Bayırların ortasındaki minicik ev öbekleri açık seçik görülebiliyordu. Unzen'in doruğu, üst üste yığılmış bulutların gerisinde kaybolmuştu. Güneybatıya doğru, Saga'da, Tara'nın zirvesini sis batmıştı, ama dış çizgileri belli belirsiz seçilebiliyordu. Gökyüzüne birikmiş olan bulut kümeleri ancak Tanrıdan beklenebilecek bir aydınlıkla, yer yer delinmişti.

Görüntü, Kimpo Dağındaki adamların aklına Önder Oen'den dinledikleri, cennete yükselmeyle ilgili o gizemli öğretiyi getirmişti.

Öndere göre cennete çıkmanın iki yolu vardı ve bu yollar

benzer nitelikteydi, insan ya Cennet Sütunlarını ya da Cennetin Yüzer Köprüsünü kullanmak zorundaydı. Her ikisi de çok eski zamanlardan beri değişmeden kalmıştı, ama günahkârlar onları göremezdi, onlara tırmanarak cennete çıkmaksa çok az kişiye nasip olurdu. İnsan kendini günahlardan arıtır ve saf bir yürekle eski inançlara dönerse, tıpkı o günlerdeki Tanrılar gibi Cennet Sütunlarını ve Cennetin Yüzer Köprüsünü tam karşısında görebilecek güce erişir, onları kullanarak Tanrıların oturduğu yüksek katlara tırmanabilirdi.

Dağın zirvesini kaplayan, yer yer aydınlık bulutlar, Tanrılarının somutlaşmış halini öyle çok andırıyorlardı ki, seyredenler kendilerini Yüzer Köprü'nün karşısında sandılar. Kılıçlarını karınlarına saplayıp yaşamlarına neşeyle son vermenin tam sırası değil miydi? Kimisi doğuya bakan kayalığın kıyısına dikilmiş, ince dumanın tütüp durduğu Kumamoto Şatosuna bakıyordu dikkatle.

Önlerinde, sol yanda Arao Dağı yükseliyordu; onun arkasında bir sedir ormanı, omuz omuza vermiş Tengu, Hommyoji, Mibuçi ve başka dağlar uzanıyordu. Daha ötede, arkadan bakıldığında aslanla köpek karışımı olan o gözcü yaratıklardan birine benzeyen İşigami Dağı yükseliyordu; geniş bayırları kente kadar ulaşmaktaydı. Kumamoto yemyeşildi. Kimpo'dan bakılınca evden çok ağaç görünüyordu, şatonun Büyük Kulesiyse sık ağaçların arasından sipsivri göğe yükseliyordu. Görüntü, Fujisaki Tepelerinin bulunduğu yöreyi de kapsıyordu.

Seyredenler dün geceki dövüşün, on birde başlayıp üç saat süren savaşın, onu izleyen o rezil kaçıışın gözlerinin önünde yeniden oynandığı kanısındaydılar. Kılıçlarını çekmiş bir kez daha kampa saldırmaktaydılar. Belki de sabah ışıqla dolmuş savaş meydanında şu anda dalgalanan şey, savaşçıların ve alevlerin ruhuydu – dün geceki savaş sahnesine, çok eski bir savaş alanına bakar gibi bakan bu kaçaklardan çok daha gerçektiler ama.

Kentin ötesinde, iyice doğuda, Asao Yanardağının ağzından yükselen, bulutlara karışan duman gökyüzünün o bölümünü büsbütün gözlerden gizliyordu. Duman orada sakince asılı duruyordu sanki, ama bir andan ötekine değişiyordu. Yanardağın ağzından çıkan duman, az önceki dumanı gökyüzüne doğru itiyor, kabaran bulutlarsa hiç bağışlamaksızın hemen onu yutu-

yordu.

Yükselen dumanın görüntüsü izleyenleri yüreklenilirdi; içlerini yepyeni bir saldırı isteği kapladı.

Yiyecek bulmak için aşağıdaki köylere inmiş olan yoldaşları tam o sırada bir testi pirinç rakısı ve bir gün yetecek kadar yiyeceklerle döndüler; hep birlikte iştahla yemeklere, içkiye saldırdılar. Ölmeye ya da yeniden saldırmaya karar vermiş olan bu insanlar canlandıklarını hissettiler, az sonra oturup durumlarını değerlendirdiler ve bir karara vardılar. Kisou Onimaru kışlaya bir kez daha saldırmaktan yanaydı, Tsunetaro Kobayaşi ise karşı çıkıyordu, sonunda oy birliğiyle düşmanın gücünü ve niyetini araştırmak için bir keşif kolu göndermeyi kararlaştırdılar.

Keşif kolunun yola çıkmasından sonra dağda kalanlar bu kez de grubun en genç üyeleriyle ilgili bir karar almak için toplandılar. Yedisi, henüz on altı ya da on yedi yaşında çocuklardı: Kataro Şimada, Tadao Saruwatari, Saburohiko Ota, Tamonta Yano, Kakutaro Motonaga, Susumu Morişiita ve Kango Hayami.

Bu yedi genç, gençliğin bastırılmaz coşkusuyla aralarında fısıldaşıp duruyordu: "Yaşlılar alınacak kararı neden sürekli erteleyip duruyorlar? Neden bir an önce karar vermiyorlar? Ya hemen seppuku yapalım ya da saldırıya geçelim!" Sonra, şişmiş ayağı yüzünden topallayan kırk sekiz yaşındaki Goiçiro Tsuruda'nın önderliğinde dağdan geri çekilmeye karar verildiğini öğrenince, olaylar bu biçimde geliştiği için dehşete düştüler, öfkeyle karşı çıktılar. Yaşlılar inatla diretince boyun eğdiler, Tsuruda'nın peşi sıra asık yüzle dağdan indiler. Tsuruda'nın oğlu Tanao yirmi yaşına bastığı için ötekilerle birlikte arkada kaldı. Az sonra gece oldu.

Keşif kolunun topladığı bilgileri dinlemek için Şimazaki Köyündeki yandaşlarından birinin evinde toplanacaklardı. İkişer üçer kişilik ekipler halinde dağdan inerek köye süzüldüler. Yoldaşları keşif gezisinden dönmüştü. Getirdikleri haberlere bakılırsa askerlerle polisler Kumamoto ile çevresini sıkı bir gözetim altında tutuyorlardı, hükümet hiçbir aracın limandan çıkmasına izin vermiyordu, düşman devriyeleri Şimazaki sınırına kadar yayılmıştı.

Hep birlikte gizlice Çikozu Kumsalına gittiler, orada Juro Furuta'nın eski uşaklarından olan bir balıkçıdan koyu geçmek için yardım istediler. Ancak balıkçı onlara kayığını vermenin di-

şında hiçbir yardım öneremedi. Kayık, geride kalan otuzdan fazla yoldaş için yeterli değildi.

Bunun üzerine ayrılmaya karar verdiler, her biri kendi başının çaresine bakacaktı. Furuta, Kagami, Taşiro kardeşler, Teruyoşi Morişita ve Şigetaka Sakamoto değerli kayığa bindiler, Konoura'ya doğru yola çıktılar. Böylece ayaklanma sona ermiş oldu.

Kimpo Dağma çekilenler, savaş için bir araya gelenlerin üçte birinden de azdı. Gerisi ya savaşta ölmüş, ya yaralanmış ya da saklandıkları yerde hükümet güçleri tarafından yakalanmış ve kılıçlarını bedenlerine saplayarak yiğitçe ölmüşlerdi. Yaşlılardan biri, Masamoto Aikyo, Mikuni Geçidine kadar kaçmış, ancak peşindeki üç polisin iyice yaklaştığını görünce hemen yolun kıyısına oturmuş, karnını deşmiş ve ölmüştü. Elli dört yaşındaydı.

Yirmi dört yaşındaki Saburo Matsumoto ile yirmi üç yaşındaki Suehiko Kasuga evlerine döndüler, sonra da kendilerini öldürdüler. Yirmi üç yaşındaki Tatenao Arao evine döndü, annesine canına kıyacağını söyledikten sonra onu üzdüğü için özür diletti. Annesi onunla gurur duyuyordu. Sevinç gözyaşları döken Arao, babasının mezarını ziyaret edip dua ettikten sonra yiğitçe seppuku yaptı.

Yedi genci Kimpo Dağından indirmekle yükümlü olan Go-içiro Tsuruda gençleri tek tek evlerine bıraktıktan sonra kendini öldürmeye hazırlandı.

Karısı Hideko akşam yemeğini hazırlayınca onunla birlikte bir kadeh pirinç rakısı içti, bir ölüm şiiri yazdı, karısını cesaretini yitirmemesini, çünkü tek oğlu Tanao'nun hâlâ sağ olduğunu söyledi. Ayaklanmadan sonraki ikinci geceydi. Tsuruda'nın on ve on dört yaşlarında iki tane de kızı vardı. Karısı vedalaşması için kızlarını uyandırmak istiyordu, ama Tsuruda onu engelledi. Giysilerini çıkardı, önce karnını kesti, sonra da kılıcını gırtlığına sapladı. Kendi eliyle kılıcı geri çekti, nedense uyanmış olan büyük kızının tam odaya girdiği anda iki büklüm yere devrildi. Kız hıçkırarak ağlamaya başladı.

Hideko sabaha karşı Tanao'nun, biricik oğlunun seppuku yaptığını duydu. Kocasının ölümünün ertesi günü, hayattaki tek dayanağı olan oğlunun da öldüğünü öğrenmiş oluyordu.

Çikozu'da herkes bir yöne dağıldıktan sonra, Tanao, Buiçiro Sugé ve Masura İto ile birlikte Şingai Türbesine doğru yola çıkmıştı. Arkadaşlarından ayrılınca tekbaşına Kengun'daki köye doğru yoluna devam etti. Niyeti, Çoşu'ya kaçmaktı.

Kengun'da oturan, Tateyama adında bir amcası vardı, yardım istemek için onun yanına gidince, o gün akşamüstü babasının da oraya uğradığını öğrendi, babası niyetini açıkladıktan sonra kardeşinden, ailesine göz kulak olmasını istemişti. Babasının çoktan canına kıydığına kuşku yoktu. Tanao bunu öğrenince kaçma hevesi bütün bütüne kırıldı.

Amcasından, evin önündeki bahçeyi kullanmak için izin aldı, uzun bir ağacın altına taze hasırdan bir örtü yaydı. Yüzünü doğuya dönerek İmparatorun uzaklardaki sarayına doğru üç kez eğildi, sonra yüzünü ailesinin yaşadığı, fazla uzakta olmayan eve çevirdi, yeniden eğildi. Kısa kılıcını çıkardı, karnını boydan boya yardı, sonra da kılıcı boğazına sapladı. Haber bir anda Tsurudaların evine ulaştı.

Masura İto'yla Buiçiro Sugé, Tanao'dan ayrıldıktan sonra Kumamoto'nun hemen güneyindeki Udo yöresine yollandılar. Udo'daki Mikka köyünde İto'nun ağabeyi olan Masakatsu oturuyordu. Masakatsu kardeşini görüne düşüncesizliği yüzünden sertçe payladı, onu evine sokmadı. İki genç adamın çekip gitmekten başka çaresi kalmamıştı. O gece köyün arkasından geçen duru derenin kıyısında yüz yüze oturdular ve olağanüstü bir zarafetle törensel intiharlarını gerçekleştirdiler. Yakında oturanlar gecenin geç vaktinde derenin oradan gelen, birkaç kez yinelenen el çırpma sesleri duydular. Bu sesi, seppuku yapmadan önce Tanrılara ve İmparatora saygısını sunmak için avuçlarını birbirine vuran birinin çıkardığını anlayarak, gözyaşı döktüler.

İto yirmi bir yaşındaydı, Sugé ise on sekiz.

Goiçiro Tsuruda'nın evlerine bıraktığı yedi gençten üçü, Ota, Saruwatari ve Şimeda kendi kılıçlarıyla yiğitçe öldüler.

Ayaklanmadan hemen önce on altı yaşındaki Tadao Saruwatari, savaş gecesi takacağı alınlığın üzerine şu şiiri yazmıştı:

Yurdumuz bölündü, barbarlara satıldı,
Kutsal Taç tehdit altında.

Gökyüzünün, yeryüzünün bütün Tanrıları,
Bağlılığımızı, vefamızı görün!

Tadao evine varınca yoldaşlarının çoğunun intihar ettiğini öğrendi. Ne kadar caydırmaya çalıştılsa da olmadı; annesi, babası ve birkaç akrabasıyla birlikte bir kadeh pirinç rakısı içtikten sonra odasına çekildi. Orada karnını yardı, gırtlığını kesti. Kılıç kemiklerinden birine değince, ucundan küçük bir parça koptu. Saruwatari ailesine seslendi, ona başka bir kılıç getirmelerini söyledi, bu kez kılıcı tam yerine isabet ettirdi ve öne doğru devrildi.

Saburohiko on yedisindeydi. Eve döner dönmez kendini bir yatağa atıp horlamaya başladı. Ertesi sabah uyandığında yüzü sağlık dolu, ıslıl ışıldı. Niyetini kızkardeşine açıkladı, ondan Şibata ve Maeda adındaki arkadaşlarını çağırmasını istedi. Arkadaşları gelince onlarla vedalaştı, onlardan yarım bıraktığı işleri tamamlamalarını istedi.

Delikanlılar gidince Ota doğruldu, başka bir odaya geçti. Amcası Fusanori Şibata bitişikteki odada bekliyordu, aralarında yalnızca kâğıttan yapılmış sürme kapı vardı. Amcası, Ota'nın karnını kestiğini anladı. Sonra yeğeninin yürek paralayıcı bir sesle seslendiğini duydu: "Amca! Amca! Lütfen bana yardım et." Şibata sürme kapıyı hızla açtı; Ota hançeri çoktan boğazına saplamıştı bile. Amcasının elini tuttu, onun önderliğinde, yaşamına kahramanca son verdi.

Kataro Şimada on sekiz yaşındaydı. Eve dönünce ailesi, bir Budist rahibin kılığına girerek kaçmasını önerdi, ama Kataro kabul etmedi. Kendini öldürmeye kararlıydı, veda rakısını içtikten sonra judodaki yeteneğiyle ünlü Juzo Uçişiba'yı evine çağırttı ve ondan seppuku törenini yönetmesini istedi.

Şimada karnını yardıktan sonra kılıcını boğazına dayadı.

"Ustam, doğru yere mi batırdım?" diye sordu. Uçişiba başıyla doğrulayınca, delikanlı zarif bir hareketle kılıcı sonuna kadar sapladı.

Yenilgiden sonra üç kişi, Kazuo Jugé, Namihei İmura ve Hisaharu Oda, Kakihara Köyünde, Oyano adındaki tanınmış bir ailenin yanına sığınmıştı. Bir gün Abumida'ya gittiklerinde, yoldaşlarından ikisine rastladılar; bunlar Kimpo Dağından inen

ekipten Tateo Narazaki ile Taketsuné Mukunaşı'ydi. Onlara, kendilerine katılabileceklerini söylediler, hep birlikte Oyano ailesinin yardımıyla gizlendiler. Gizlendikleri yer, Rakugen Tapınağının bodrumuydu, Oyano ailesi bütün gereksinimlerini karşılıyordu.

Ayaklanmanın üzerinden yedi gün geçmişti. Bodruma gizlenmiş olanlar, çeşitli kaynaklardan, yoldaşlarının intihar haberlerini almaya başladılar ve daha fazla gizlenmenin olanaksız olduğuna karar verdiler. Bunun üzerine bodrumdan çıktılar, vedalaşmak için Oyano ailesinin evine gittiler. Bu ayrılık karşısında yasa boğulan aile onlar için yiyecek, içecek hazırladı.

Kılıcı karnına sapladığı zaman yediklerinin dışarıya fışkırmasının ne kadar yakışksız olacağını düşünen Jugé çok az yedi. Ama bu tür kaygılardan hayli uzak olan, hayat dolu Narazaki iştahla yiyip içti. Daha sonra ailenin kadınlarından biraz makyaj malzemesi istediler, yanaklarını dudak boyasıyla hafifçe renklendirdiler. Yüzlerinin, öldükten sonra da sağlıklı görünmesini istiyorlardı.

Beş arkadaş evden ayrılmadan önce karanlığın çökmesini beklemediler, sonra yakınlardaki, Nariwa denilen yere gittiler. Dokuzuncu Ayın on beşinci günüydü, dolunay vardı. Ayın parlak ışınları, çiğle kaplı çimenlerin üzerine mücevherler serpiştiriyordu sanki. Çimenin üzerine oturdular, sırayla birer veda şiiri okuduktan sonra en gençleri olan yirmi yaşındaki Oda karnını yardı, sonra hepsi sırayla kılıçlarının üzerine devrildiler. İmura otuz beş, Narazaki ile Mukunaşı yirmi altı yaşındaydı, Jugé ise yirmi üçündeydi.

Kageki Abé'yle Unşiro İshihara'dan Abumida'da ayrılan Tsunetaro Kobayaşı, Dokuzuncu Ayın on birinci günü geç vakit evine vardı, Kisou Omimaru ile Mitsuo Noguçi de yanındaydı.

Tsunetaro Kobayaşı çok genç olmasına karşın son derece yürekli ve zeki bir insandı. İnanılmayacak kadar cesur olan Onimaru'nun aceleci, düşüncesizce kararlarına hep karşı çıkardı, ama yapıları farklı olan bu iki yoldaş ölümü aynı zamanda ve aynı yerde karşılamayı seçti. İkinci ayaklanmanın önündeki aşıl-maz engelleri ve Birliğin kesin çözülüşünü öğrenen üçlü, ertesi günün akşamı, yan yana oturup hep birlikte seppuku yaptı.

Kobayaşı kendini öldürmeden önce, ölme sırasını aldığı için annesinden özür diledi, geçen baharda evlendiği on dokuz

yaşındaki karısı Maşiko'yu yanına alarak başka bir odaya çekildi. Yaşamının bundan sonrasını bir dul olarak geçireceği için karısına acıyordu, boşanmayı önerdi. Ama Makiko gözyaşları içinde geri çevirdi.

Aile mutfakta beklerken, üç erkek evin arka tarafındaki bir odaya çekildiler. Kobayaşi seslendi: "Kimse buraya girme-sin! Kuyudan su çekip verandaya bırakın." Sonra odanın ortasına, tatami zeminin üzerine bir hasır yaydılar. Onimaru iki kat hasırın üzerine, yüzünü doğuya çevirerek oturdu, kimonosunun önünü açtı.

Mutfaktakiler bir kez daha Kobayaşi'nin sesini duydular: "Noguçi, Onimaru'nin başını kesme görevini tamamladı." Bundan sonra odadan hiç ses gelmedi.

Aile bireyleri odaya girince, yüzleri doğuya dönük üç erkeğin cesediyle karşılaştılar, Onimaru ortadaydı. İntihar töreni başarıyla tamamlanmıştı.

İkiko Abé, Kageki Abé'nin karısıydı. Kişinto Torii'nin ilk kızı olarak 1851 yılında, Kaei Döneminin dördüncü yılında Kumamoto'da dünyaya gelmişti. Ağabeyi Naoki, Önder Oen'in gözetiminde Japon klasiklerini incelemiş, Teizo Miyabé'den savaş taktikleri öğrenmiş, böylece "İmparatoru yücelt, barbarları kov," sloganını dilinden düşürmeyen, ateşli bir yurtsever olup çıkmıştı.

İkio, ağabeyiyle yoldaşlarının düşüncelerini dinleyerek büyümüş, onlardan oldukça etkilenmişti. Yoksul bir aileydiler, İkiko annesine yardım etmek için canla başla çalışıyordu.

On altı yaşına gelince, varsıl bir adam onunla evlenmek istedi, ama İkiko yalnızca yurtsever bir askerle evlenmeye kararlı olduğu için evlenme önerisini geri çevirdi. Ağabeyiyle annesi de onun gibi düşünüyorlardı. Ancak çöpçatan, köyün muhtarıydı, üstelik aile varsıl adama epeyce borçlanmıştı. İkiko'nun bu evlilikten kaçınması olanaksızdı.

Annesine sordu: "Bu adamla evlenirsem her şey yoluna girer mi?" Annesi, gireceğini söyledi. Evlilik gerçekleşti. O gece İkiko dimdik oturdu, kocasını yanına yaklaştırmadı, gün doğar doğmaz annesinin evine kaçtı. Annesinin önünde eğilip "İşte evlendim," dedi. "Benden başka ne bekleniyor ki?" Aynı gün kocası onu boşadı.

On sekiz yaşına basmıştı. 1868'de, Meiji Döneminin birinci yılında ağabeyi Naoki görevle İmparatorluk Sarayına atandı.

Bu sırada Kageki Abé, yoldaşı Morikuni Tominaga ile birlikte dua etmek için, Lord Kiyomasa'ya adanmış olan Hommyo Tapınağına varmıştı. Kara kapıya yaklaşıırken çok güzel, genç bir kızla karşılaştılar. Bunun, yoldaşları Naoki'nin kızkardeşi olduğunu anlayınca, kibarca eğilerek selâmladılar. Biraz ilerleyince Tominaga ansızın sordu: "Bu kızla evlenmeye ne dersin?" Abé'nin buna hiçbir diyeceği yoktu. Tominaga'nın arabuluculuğuyla kısa bir süre sonra evlendiler. O sıralarda Abé yirmi dokuz yaşındaydı. İkiko'nun düşleri gerçekleşmişti. Bir yurtseverin eşi olmuştu. Ama çocukları olmadı.

İkiko yirmi yaşına bastı. Kii Kagamiyama adında bir yoldaş, Kurumé'deki hapisaneden kaçıp Abé'nin evine sığındı. Kagamiyama'nın çekip gitmesinden sonra Abé'yi tutukladılar, iyice sorguladıktan sonra hapse attılar.

Kocası hapisteyken İkiko, sabahları hiçbir şey yemedi, kocasına yapılan haksızlığın son bulması için sürekli Tanrılara yaktı, yaz ortasında olmalarına karşın geceleri cibinlik kullanmadı ve kocasının çektiği sıkıntıları bir an olsun unutmamak için sert tahtanın üzerinde yattı.

Abé serbest bırakılınca yürüyüşe çıktı, bir dükkânda çok güzel bir kuşak gördü. Ama öyle pahalıydı ki, karısına da dediği gibi, almaktan vazgeçti. İkiko kimonolarından biriyle bir kemerini gizlice sattı, gereksindiği parayı getirip kocasına verdi. Abé ona teşekkür etti, gidip kuşağı satın aldı. İşte, ayaklanma gecesi belindeki kuşak buydu.

Ayaklanma yaklaştıkça Abé'nin evi bir tür karargâha dönüşmüştü. İkiko ile kaynanası konukları gerçek bir konukseverlikle ağırlıyorlardı. Savaşa hazırlanan erkekler toplandığında, kadınlar onları her bakımdan destekliyor, onlar için yiyecek, içecek hazırlıyorlardı. Keskin gözleriyle, ekipten birinin heyecanlandığını gören İkiko onu usulca uyarıyordu: "Savaşa sakın, gönlü rahat bir biçimde girmek gerekir."

O gece İkiko'yla kaynanası Kiyoko, uzaktan uzağa Kumamoto'daki şatodan yükselen kızgın alevleri, Kyomaçi, Yamazaki ve Motoyama yörelerinde çıkan beş yangını görünce, "Oldu işte! Oldu!" diye haykırarak sevinç gözyaşları döktüler. İkiko, aile türbesindeki dualâmbalarını yaktı, ayaklanmanın başarıya ulaş-

ması ve kocasının savaştan zaferle dönmesi için Tanrılara yalvardı.

Ama sabah bozgunun haberi geldi, savaşta ölen ya da kendi kılıçlarıyla can veren erkeklerle ilgili sayısız söylenti yayıldı. Kocasının nerede olduğu bilinmiyordu, İkiko onun adına Tanrılara daha büyük bir coşkuyla yakarmaya başladı.

Kocası üç gün sonra eve döndü. Dokuzuncu Ayın on ikinci günü, gün doğmadan hemen önceydi.

Kageki Abé ile Unşiro İshihara, ekibi Çikozu'da dağıttıktan sonra oradan ayrıldılar, ertesi gün Şioya'daki dağlık bölgede gizlenerek geçirdiler. Hava kararır kararmaz Abumida'daki Kitsuki Türbesine yollandılar, geceyarısı türbenin rahibi olan Oki Sakamoto'nun evine vardılar. Orada Tsunetaro Kobayaşi, Onimaru ve Noguçi ile buluştular, o geceyi bundan sonra ne yapacaklarını tartışarak geçirdiler. Oki Sakamoto'nun sorusu üzerine Tanrıların ikinci bir ayaklanmayı onaylamaları, hepsini yüreklendirmişti; Abé'yle İshihara ötekilerden ayrılarak evlerine yollandılar.

İkiko, ahşap pancurların dışından usulca kendisine seslenildiğini duyunca, uyandı. Seslenen kocasıydı. Pancurları açarken yüreği sevinçten deli gibi çarpıyordu. Abé hiç konuşmadan içeri girdi, uyanıp yanlarına gelmiş olan annesine ve karısına kısaca yenilgiyi aktardı. İkiko kocasının kan lekeleriyle kaplı kimonosunu sıyırdı, evin arkasındaki bambu korusuna gömdü. Abé bundan sonraki günlerini, çalışma odasının altındaki bodrumda gizlenerek geçirdi; hançerini elinden hiç bırakmıyordu. Güneş battıktan sonra çalışma odasına dönüyordu. İkiko'yu, İshihara'nın karısı Yasuko'dan bilgi alması için gizlice İshihara'nın evine gönderdi.

İkiko ile Yasuko, Şimabara Yarımadasına geçmek için çılgın gibi kayık aradılar, ama liman çok sıkı bir gözetim altındaydı, deniz yoluyla kaçmak olanaksızdı.

Unşiro İshihara, ya yolları kesen polis kordonunu yarmaya, ya da ölmeye karar vermişti, ayın on dördünde, gün ağarırken karısıyla, çocuklarıyla vedalaştı ve evden ayrıldı.

Abé, Baba adındaki amcasını evine çağırmıştı; ortalık ağarırken üç erkek, yani İshihara, Baba ve Abé bir eylem planı yaptılar. Baba, polisin aldığı sıkı önlemler yüzünden kaçmanın olanaksız olduğunu söyledi. Sonra da çekip gitti.

Yasuko İshihara yardım istemek için, kocasının ağabeyi olan Kimura'nın evine gitti. Bir araştırma devriyesinin kendi evine doğru ilerlediğini duymuştu, Kimura ona hemen Abé'nin evine koşmasını, kaçacak zamanın kalmadığını bildirmesini öğütledi.

Yasuko bir çekçek arabası kiraladı, ama Abé'nin evine gelmeden önce arabadan indi, yürüyerek eve vardı, yavaşça arka kapıya vurdu, İkiko'yu dışarıya çağırdı. Devriyelerin yaklaştığını söyledi.

İkiko eliyle boğazını kesermiş gibi bir hareket yaptı, Yasuko başıyla onayladı. İkiko, kocasını bir kez daha görmesi için Yasuko'yu zorladı, ama Yasuko öteki dünyaya uzanan patikada bir engel gibi kocasının karşısına dikilmek istemediğini söyledi. Sonra da kaçarcasına uzaklaştı.

İkiko duyduklarını hemen kocasıyla İshihara'ya ilette. Onlar, Baba'nın sözleri üzerine ikinci bir ayaklanmadan umudu kesmiş, ölmeye karar vermişlerdi zaten.

Büyük İsc Tapınağını betimleyen parşömenin karşısında saygıyla eğilip dua ettiler. İkiko üç ayaklı, tahta bir sehpanın üzerine üç toprak kadeh koydu. Erkeklerle son bir veda rakısı içmelerini söyledikten sonra, kadehlerden birini de kendisi aldı.

Abé ile İshihara kimonolarının önünü açtılar, kısa kılıçlarını ellerine aldılar. İkiko, kuşağının altından bir hançer çekip çıkardı sessizce.

Davranışı hem kocasını hem de İshihara'yı dehşete düşürmüştü, kadını durdurmaya çalıştılar, ama İkiko'nun kararından caymaya niyeti yoktu. Çocuğumuz yok, dedi kocasına. Neden sana eşlik etmemi engelliyorsun? Vazgeçmemeye öyle kararlıydı ki, Abé karısının isteğine boyun eğmek zorunda kaldı.

İki erkeğin kılıçlarını kusursuz bir hamleyle karınlarına sapladıkları anda İkiko da hançeriyle boğazını kesti.

Dokuzuncu Ayın on dördüncü günü, öğleden sonraydı. Abé otuz yedi yaşındaydı, İkiko yirmi üçünde, İshihara ise otuz beşindeydi.

İntihar etmelerinden bir dakika sonra kapı şiddetle dövüldü. Devriyeler gelmişti. Abé'nin annesi bağırdı: "Az önce seppuku yaptılar." Bir subay askerlerinin önüsüne eve girdi, az önce can veren üç kişinin cesediyle karşılaştı.

Çikozu'da herkes dağıldıktan sonra kayığa binmiş olan altı kişi, Kumamoto'nun az güneyindeki, Udo'daki Konoura'ya doğru yola çıktılar.

Yirmi sekiz yaşındaki Juro Furuta, Tsunetaro Kobayaşi ile birlikte önderlerin en gençlerindendi. Karargâhtaki dövüşte iki kılıç kırmış, üçüncüyü alıp dövüşmeye devam etmişti. Yarbay Kunihiko Oşima'yı ve başka pek çok kişiyi öldüren oydu; kendisi de yaralanmıştı.

Juro Kagami kırk yaşındaydı, eski saray müziği konusunda uzmandı.

Yirmi altı yaşındaki Gitaro Taşıro kılıç öğretmeni idi. Topçuların kışlasında sipere ilk tırmanan kişi, oydu.

Taşıro'nun erkek kardeşi olan Gigoro yirmi üçündeydi, piyadelerle yapılan dövüşte kahramanca savaşmıştı.

Terıyoşi Morişıta yirmi dört yaşındaydı. Albay Taneda'yı devirdikten sonra, piyade kışlasındaki savaşa katılmış, bir subayı daha öldürerek iyice sivrilmişti.

Şigetaka Sakamoto yirmi bir yaşındaydı.

Bu altı erkek bütün umutlarını, Konoura Türbesinin rahibine, Önder Oen'in yandaşlarından olan Takeo Kai'ye bağlamıştı. Aslında Kai de ayaklanmaya katılmak isterdi, ama çok uzakta yaşadığı için haberi ona ulaştıramamışlardı. Kai onları büyük bir içtenlikle karşıladı.

Geceyi Kai'nin evinde, ikinci bir saldırı olasılığını tartışarak geçirdiler. Kagami yolculuk ve askeri malzeme giderleri için para toplamayı önerdi. Eski efendisi Eihiro Mibuçi'nin, Ueyanagi'deki Matsui Malikânesinde kaldığını öğrenmişti; yolculuk için gereken parayı vermesini rica eden bir mektup yazdı, Kai'ye verdi, Kai mektubu alıp hemen yola koyuldu.

Herkes merakla Kai'nin dönüşünü bekliyordu. Kai ertesi gün, Dokuzuncu Ayın on ikinci günü dönmedi.

Kai, Matsui Malikânesine varınca, Mibuçi'nin artık orada olmadığını öğrenmişti, üstelik nöbetçi polis tarafından Birliğin yandaşlarından biri olarak tanındı ve tutuklandı.

Bekleyen altı kişi geçen her dakikanın aleyhlerine işlediğinin ayırdındaydı. Bir süre sonra yazgılarına boyun eğmek zorunda kalacaklarını biliyorlardı.

Gigoro Taşıro, Morişıta ve Sakamoto sabırsızlıktan yerlerinde duramaz olmuşlardı; tam güneş batarken yakındaki Omi-

gataké Tepesine tırmandılar. Uzaktaki Kumamoto Şatosuna baktılar. Buradan bakıldığında şatoda olağanın dışında bir etkinlik olup. olmadığı anlaşılmıyordu. Ama dağ köylülerine sorunca, geceleri şatonun pırıl pırıl aydınlatıldığını, gündüzleriyse şatodan ayrılan devriyelerin dört bir yana dağıldığını öğrendiler. Üç erkek dağdan inince yoldaşlarını, artık kaçınılmaz olanı yapmaları için sıkıştırdılar.

Sabahın ilk horozu öter ötmez altı yoldaş Omigataké'nin zirvesine tırmandılar. Taşıro kardeşler bir gece önce orada temiz bir yer bulmuş, dört yanını kutsal iple çevirerek işaretlemişlerdi; ipte kutsal Şinto kâğıtları asılıydı. Şafaktaki esinti kâğıtları uçuruyordu. Güneş dağların arasından yükselirken, gözlerini sürüklenen bulutlara diken Juro Kagami veda şiirini yazdı:

Yamato Tanrılarının lütfuyla,
Bu dünyada yeterince yaşadım.
Sonunda, bugün
Cennetin Yüzer Köprüsüne ayak basabildim.

Söylemeye gerek yok, şiir Önder Ocn'in cennete yükselme konusundaki o gizemli öğretisine gönderme yapıyordu. Kagami dostlarına, bu son saatlerinde bildiği o eski müziği çalmak istediğini, ama aleti olmadığı için çok üzüldüğünü söyledi.

Altı erkek kutsal ipin iç yanına geçtiler, birer kadeh veda rakısı içtiler; Gitaro Taşıro isteklerini yerine getirecek ve her birine son darbeyi indirecekti. Ancak son acıya tekbaşına katlanmak zorunda olan Taşıro'ya acıyan Kagami bekleyeceğini, onunla birlikte öleceğini söyledi.

Tenini serin güz meltemine ilk veren, karnını ilk kesen Juro Furuta oldu. Sonra Taşıro onun başını gövdesinden ayırdı.

Morişita, Gigoro Taşıro ve Şigetaka Sakamoto sırayla seppuku yaptılar. Sonunda Gitaro'yla Kagami'ye sıra geldi; karınlarını deşip kılıçlarını boğazlarına saplayarak intihar törenini tamamladılar.

Bir habercinin uyarısı üzerine Müfettiş Yoşitaka Niimi, birkaç adam alıp dağa tırmandı. Daha yokuşun yarısına varmışlardı ki, hızla aşağıya koşan bir avcıya rastladılar; adam Kutsal Rüzgâr Birliğinden altı kişinin dağın tepesinde seppuku yaptığını söyledi. Niimi, sabırsızlanan ekibini, "Biraz burada dinlene-

lim," diyerek durdurduktan sonra, bir ağacın altına oturdu, bir sigara yaktı. Yukarıdaki adamları son dakikalarında rahatsız etmek istemiyordu.

Polisler dağın tepesine vardıklarında hava iyice aydınlanmıştı. Kutsal iple çevrilmiş dörtgenin içinde, töreni başarıyla tamamlamış olan altı yurtseverin öne devrilmiş cesetleri duruyordu. İpten sarkan, çoğu kanla lekelenmiş beyaz kâğıtlar sabah güneşinin ışığında parlıyordu.

Ayaklanma bastırıldıktan sonra önderlerden biri, Kotaro Ogata Tanrılara danıştı ve onlardan, teslim ol, karşılığını aldı. Ogata buyruğa uydu, ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Cezasını çekerken, hapisanede *Kutsal Ateş Destanı* adında küçük bir kitap yazdı. Kitabında, Kutsal Rüzgârın neden esmediğini, Ukei'nin neden yanıldığını irdeliyordu.

Böylesine eşsiz yoğunluktaki bir bağlılıkla, en küçük bir leke taşımayan böylesine arı bir iradeyle girişilen bir işte nasıl olur da kutsal destek esirgenirdi onlardan? İşte Ogata'nın hücresinde, ömrünün sonuna kadar boğuşup durduğu bilmece buydu. Ogata'nın aşağıdaki metindeki düşünceleri onun yorumunu, kişisel varsayımlarını az çok açıklıyor: Tanrıların iradesi gizlidir, insanların onu öğrenmesi gerçekten olanaksızdır.

Böylesine vefalı insanların bir gecede, fırtınaya yalanan tomurcuklar gibi, uçucu sis ve çiğ gibi yok olup gitmesi, bütün beklentilerin boşa çıkması ne kadar acıklı, ne kadarüzücü! Üstelik Tanrıların iradesiyle tasarlanmış, uygulanmış bir girişimde! Zavallı yüreğim olayların neden bu biçimde geliştiğini sorup duruyor, kaygıyla, acıyla sıkışıyor. Fakat bu sonun önceden saptandığına, bunun bütün Tanrıların isteği olduğuna inanmaya başladım artık.

Bu yürekli, öfkeli, atılgan erkekler onaylarına başvurduğu zaman Tanrılar karşı çıksaydı, tasarladıkları şeyin herkesçe öğrenileceğini, çok tehlikeli bir duruma düşeceklerini söyleseydi, aralarından bazıları, tehlikenin atlatılmış olmasına karşın sırf umutsuzluktan, düş kırıklığından yine de intihar ederdi, eminim.

Yüce Tanrılar acıma duyguları yüzünden, bu insan-

ların tek bir darbeyle onurlarını korumaları, bir sonraki dünyada da hizmet edebilmeleri için güzel bir fırsat tanıdılar onlara.

Gerçi dehşete düşmüş bir haldeyim, ama kendi kendimi az önce yazdıklarımı inandırmaya çalışıyorum.

Ogata'nın hem kendini hem de yoldaşlarının ruhunu avutmak için yazdığı bu satırlarda yoğun bir pişmanlık gizliydi. Bunu izleyen ve Birlikteki engel tanımaz erkeklerin düşünce biçimini tam anlamıyla vurgulayan yalın açıklamada, Ogata'nın samurai ruhunu dile getirdiği söylenebilir: "Korkmuş kadınlar gibi mi davranmalıydık?"

10

Yağış mevsimi başlamıştı bile. İsao İnuma okula gitmek için evden çıkarken, az önce gelen, üzerinde Honda'nın adı yazılı kalın zarfa bir göz atmak için durakladı. Zarfın içinde, *Kutsal Rüzgâr Birliği* kitabıyla bir de mektup olduğunu görünce daha sonra okulda, boş bir zamanında okumak için zarfı okul çantasına attı.

Ulusal Araştırmalar Fakültesinin kapısından girdi. Sınıfının bulunduğu binanın hemen girişinde, okulun ruhunu simgeleyen kocaman bir trampet duruyordu. Üzerinde, "Yahaçi Onozaki, Trampet Yapımcısı, Temma." yazan, saygı uyandıran bir trampetti, silindir biçimindeki gövdesinden büyük, demir bir halka sarkıyordu. Sıkıca gerilmiş derisinin geniş yuvarlağı, bahar başlarındaki sarı dumanlı, geniş göğe benziyordu. Sayısız darbenin yol açtığı aşınma izleriye bu gökte süzülen bulut kümeleri gibiydi. Ama yağış mevsiminin bu kapalı gününde İsao, bütün canlılığını yitirdiği için trampetin olsa olsa ağır, boğuk bir ses çıkartabileceğini düşündü.

İkinci kattaki sınıfına girer girmez, derslerin başladığını haber veren trampetin sesini duydu. İlk dersi, töre bi-

limdi. Ne konu ne de yaşlı öğretmen İsa'o'da herhangi bir coşku uyandırdığı için, gizlice Honda'nın mektubunu çıkardı, okumaya başladı.

Kutsal Rüzgâr Birliği adlı kitabınızı geri gönderiyorum. Gerçekten de büyük bir ilgiyle okudum, teşekkür ederim.

Kitabın sizde neden bu kadar büyük bir hayranlık uyandırdığını çok iyi anlıyorum. Olayı bağnaz, dindar samurailerin hoşnutsuzluğundan kaynaklanan bir ayaklanma olarak gören ben bile, kitabı okuyup ne kadar temiz güdülerle harekete geçtiklerini öğrenince hayli etkilendim; kitap ufkumu genişletti. Ancak benim duyduğum hayranlık galiba sizinkinden farklı; işte bu farklılığı ayrıntılarıyla yazmak istiyorum.

Kendimi bir an sizin yerinize koyuyor ve sizin yaşınızda olsaydım bende de aynı duygular uyanır mıydı acaba, diye soruyorum. Bundan kuşkuluyum. Her şeylerini tek bir vuruşa bağlayan bu insanlara, sonradan ne kadar hayıflanırsam hayıflanayım, ne kadar gıpta duyarsam duyayım, yalnızca alayla gülümserdim herhalde. Sizin yaşınızdayken, toplumun saygın, yararlı bir üyesi olma yolunda ilerlediğime inanmıştım. O yaştayken bile duygusal dengemi özenle korumuştum, biraz sıradan sayılsa da kafam iyi çalışıyordu. Alışıldık tutkuların benim için 'uygunsuz' olduğuna emindim. Tıpkı insanın kendi bedeninden başka bir beden seçememesi gibi, payına düşen sözlerden başkasını söyleyemeyeceğine inanırdım. Başkalarındaki tutkuyu görünce hemen kollarını sıvayıp o insanla tutkusu arasındaki küçük de olsa karşıtlığı, uyumsuzluğu bulup çıkarmak, sonra da biraz küçümseyerek gülümsemek alışkanlığındaydım –böylece kendimi koruyordum. Buna eğilimliysen, 'uyumsuzluğu' her yerde kolayca saptayabilirsin. Bu türden bir alaycılığın mutlaka kötücül olması da gerekmez. Alaycılığımın bir tür içtenlik ve hoşgörü içerdiğini bile söyleyebilirim. Neden; çünkü o yaşlardayken, doğası gereği tutkunun, bir insanın içindeki uyumsuzluğu sezememesinden kaynaklanan bir şey olduğunu ayırımsamaya başlamıştım.

Ancak böylesine özenle yönlendirdiğim bilincim, bir arkadaşım tarafından altüst ediliverdi. Bu, babanızın sözünü ettiği kişiydi; Kiyoaki Matsuage. Arkadaşım bir kıza deli gibi âşık oldu, bense bir dostun gözleriyle baktığım için daha ilk bakışta bunun uyumsuzlukların en olağandışı örneği olduğunu sezdim. Çünkü o ana kadar Kiyoaki'de ısıltılı bir kristaldekinden fazla bir sıcaklığın bulunmadığına inanırdım. İnsanı çileden çıkartacak kadar kaprisliydi, kendini tam anlamıyla duygularına kaptırmıştı, bir gözlemci olarak bu kusursuz duygusallığın onu gözüpek, düşüncesiz tutkularından koruyacağına inanıyordum.

Ama işler hiç de benim düşündüğüm gibi gitmedi. Bu saf, pervasız tutkunun arkadaşımı her gün biraz daha değiştirdiğini gördüm. Aşk olanca gücüyle çalışıyor, arkadaşımı aşka uygun birine dönüştürüyordu. Oldukça aptalca, tam anlamıyla gözü kara olan tutkusu, onu gerçekten de bu işe uygun biri haline getirmekteydi. Son nefesinde yüzünün, aşk için ölmek üzere doğmuş birinin yüzüne dönüştüğünü gördüm. O anda bütün uyumsuzluklar silinip gitmişti.

Böylesine mucizevi bir değişime tanık olduktan sonra hiç değişmeden kalabilmem olanaksızdı. Boyun eğmez, sarsılmaz kişiliğime duyduğum toy inanç, kuşku tuzakına yakalanmıştı, onu kurtarmak için epeyce çaba harcamam gerekiyordu. İnancın yerini irade almıştı. Bir zamanlar doğal olan şimdi mutlaka edinilmesi gereken bir şey olup çıkmıştı. Bu, bir yargıç olarak benim için çok değerli bir başka katkıyı da beraberinde getiren bir değişimdi. Bir suçluyla uğraşırken, cezalandırma ya da topluma yeniden kazandırma kuramlarından etkilenmeksizin, insan doğasına ne iyimser ne de kötümser yaklaşarak, içinde bulunduğu durum ne olursa olsun, herkesin değişebileceğine inanmaya başladım.

Her neyse, gelelim Kutsal Rüzgâr Birliği'ni okuduktan sonra neler hissettiğime. Gariptir, ama artık otuz sekiz yaşında bir erkek olan ben, akla aykırıkla dolu, tarihsel bir olayı anlatan bu öyküden etkilenmişim. Gözümün önünde Kiyoaki Matsugae canlandı. Gerçi onun tut-

kusu, tek bir kadına adanmış bir tutkuydu, ama mantıksızlığı, şiddeti, baş kaldıracılığı ve ölümün dışında bütün engellere direnmesi, kitapta anlatılanlarla aynıydı. Ancak, duyduğum heyecana karşın yine de, böylesi öykülerden hiçbir tehlikeye girmeksizin etkilenebileceğimi bilmenin güveni içindeyim. Belki de ben böyle şeyler hiçbir zaman yapmamış olduğum için, şimdi geçmişte yapmış olabileceklerimi rahatça tartabiliyorum. Böylece, herhangi bir tehlikeyle karşılaşmadan imgelemimi bu türden olayların üzerine çevirebiliyor, kendi düşüncelerimin onlardan yansıyan zehirli ışınlarıyla yıkanabiliyorum.

Ancak senin yaşında her tür coşku tehlikelidir. İnsanı dosdoğru ileri fırlatabilecek her coşku tehlikelidir. Örneğin, senin gözlerinde çakan ve çevrendekileri kızdıran ışığa bakarak, böylesi bir öykünün senin kişiliğin için 'uygunsuz' olduğunu söyleyebilirim.

Otuz sekiz yaşına geldim ve insanlarla tutkuları arasındaki uyumsuzluktan artık söz edemiyorum. Gençken, kendi iyiliğimi düşünüyorsam başkalarında hata bulmak zorundaydım, oysa şimdi bu zorunluluk ortadan kalktığı gibi, insanların tutkularından kaynaklanan ve eskiden yalnızca gülünecek, alay edilecek bir zayıflık olarak gördüğüm uyumsuzluk da kabul edilebilir bir kusur oldu. Belki de böylece gençliğimden geriye kalan son şeyi de yitirmiş oldum; o gençliğim ki, kolayca incinebilir oluşu yüzünden, başkalarının tutarsız davranışlarına duygusal tepki göstermenin açacağı yaralardan korkardı. Oysa şimdi, gözlerimi asıl kamaştıran, güzelliğin tehlikesi değil, tehlikenin güzelliği; artık gençliğe özgü hiçbir şey gülünesi gelmiyor bana. Nedeni belki de gençliğin artık benden, benim özbilincimden herhangi bir beklentisi olmamasıdır. Bir an durup bunları düşününce, korkutucu bir yanı olduğuna inanıyorum. Bana zararı dokunmayan coşkum, senin tehlikeli coşkunu daha da arttırabilir çünkü.

Bunun farkında olduğum için seni bu konuda uyarlamak istiyorum; çabam boşa gidebilir, yine de sana kendini tutman gerektiğini söylemek, boynumun borcu.

Kutsal Rüzgâr Birliği, kusursuz akıcılıkta bir dram.

Bu politik olay baştan sona öyle ilginçti ki, neredeyse bir sanat eseri gibiydi. Amacın lekesizliği ile koşullar, tarihte ender rastlanır bir biçimde denk düşmüştü. Ancak bir başka zamana ait, düşsel güzellikteki bu masalı bugünkü koşullarla karıştırmak büyük hata olur.

Öykünün tehlikesi, karşıt düşüncelere yer vermemesinde yatıyor. Yazar Tsunanori Yamao tarihsel verilere dayanarak yazmış gibi görünüyor, ama bu ince kitabında hiç kuşku yok ki sanatsal bütünlüğün hatırına bazı çelişiklere değinmekten kaçınmış. Üstelik olayın temelinde yatan kararın arılığı üzerinde öyle çok durmuş ki, görüş açısı iyice daralmış. Böylece insan dünya tarihinin genel yapısını göremediği gibi, Birliğin düşman olarak seçtiği Meiji hükümetini sınırlayan, belirli tarihsel gereklilikleri de göremiyor. Kitabın yoksun olduğu şey; karşıtlık. Bir örnek vermek için, senin de bildiğin gibi, aynı dönemde, yine Kumamoto eyaletinde kurulmuş olan Kumamoto Ekibinden söz etmek istiyorum.

1870 yıllarında, L.L.Janes adında, topçu subayıyken emekli olmuş, İç Savaşta hayli sivrilmiş bir Amerikalı, Kumamoto'daki Batı Bilimleri okuluna öğretmen olarak atanmıştı. İncil derslerine girmeye başladı ve Protestan misyonerliğine sıvandı. Kutsal Rüzgâr Birliğinin ayaklandığı yıl, 1876'da, öğrencilerinden otuz beşi, Danjo Ebina'nın önderliğinde, on üç ocakta Hanaoka Dağında toplandılar. Kendilerine Kumamoto Ekibi adını verdiler; amaçları 'Japonya'yı Hristiyanlaştırmak, bu öğretiye dayalı yeni bir ulus oluşturmak'tı. Dinsel inanç farklılıkları yüzünden zorbalıklar baş gösterdi, elbette. Sonunda okul kapatıldı, ama otuz beş yoldaş Kyoto'da kaçınayı başardı, orada Doşısa Üniversitesini kurması için Jo Nijima'ya yardım ettiler. Gerçi düşünceleri, Birliktekilerin düşünceleriyle taban tabana zıttı, ama burada da aynı temizliği, amaçtaki iyi niyeti görmüyor muyuz? O günlerde Japonya'da en olmadık, en gerçek dışı düşüncelerin bile, az da olsa gerçekleşme olanağı vardı, gerçekten karşıt iki siyasal reform kavramı bile kendini aynı toylukla, aynı incelikten yoksun söylemle açıklıyordu. O dönemin, hükümetin yapısının kesin bir biçim aldığı şimdiki dönem-

den ne kadar farklı olduğu görmezden gelinmemeli.

Ben ne Hristiyanlığın yeniliklerinin savunucusuyum ne de geçmişteki coşkuları, ya da Birlikteki inatçı, dar görüşlü insanları küçümsüyorum. Ancak insan tarihten ders alacaksa salt bir dönemin belli bir bölümünde yoğunlaşmamalı, o dönemi oluşturan pek çok karmaşık, aykırı verileri de derinlemesine incelemeli. Her parçayı alıp doğru yerine yerleştirmeli. O parçaya özelliğini veren çeşitli ögeler hesaba katılmalı. Kısacası insan tarihe, tarihi geniş ve dengeli bir biçimde görebileceği bir perspektiften bakmalı.

İşte, tarihten ders almak, dedikleri şey bu, bence. Herkesin kendi yaşadığı döneme bakış açısı sınırlıdır, zamanını bütünüyle görebilmesi güçtür. İşte bu nedenle, tarihin sunduğu kapsamlı görüntü hem bilgilendirir, hem de kişinin izleyebileceği bir model oluşturur. An'lık sınırlamalara bağımlı olarak yaşayan biri, zamanı aşan tarihin kendisine sunduğu o engin bakış açısından yararlanarak, içinde yaşadığı dünyayı kapsamlı olarak görebilir, kendi dar bakış açısını genişletebilir. Tarihin insanlığına sunduğu en yararlı ayrıcalık budur.

Tarihten ders almak demek, belli bir dönemin belli bir yönüne saplanıp kalmak ve onu şimdiki zamanın belli bir yönünü yeniden biçimlemek için model olarak kullanmak demek değildir. Geçmişin parçalı bulmacasından belli bir parçayı alıp onu şimdiki zamana yerleştirmeye çalışmak, başarıyla sonuçlanabilecek bir girişim değildir. Bu, tarihle oynamak demektir, bu türden bir eğlenceyse çocuklara uygundur. İnsan, birbirine ne kadar benzese de dünkü içtenlikle bugünkü içtenliğin farklı tarihsel koşullara sahip olduğunu bilmeli. Benzer aralıkta kararlar oluşturma peşindeyse, bunu günümüzün 'yüz seksen derece zıt, karşıt' ideolojisinde, o günkü tarihsel koşullar içinde var olan bir ideolojide aramalıyız. Çünkü böylelikle iyiniyetimizi tarihsel bir sorun olarak soyutlayabilir ve tarihi aşan bu 'insanca güdü'yü araştırmalarımızın konusu yapabiliriz. O zaman dönemin tarihsel koşulları, denklemdeki sabit çarpanlardan oluşur.

Senin gibi genç bir adam, özellikle kararın arılığıyla

tarihi birbirine karıştırmaması için uyarılmalı. Kutsal Rüzgâr Birliğine ilişkin bu kitaba beslediğin derin saygı beni korkutuyor. Bana kalırsa tarihi, olayların geçtiği geniş bir sahne, kararın arılığınıysa tarihi aşan bir deney olarak değerlendirmeye çalışman çok daha yerinde olacak.

Çok fazla kaygılandığımı, abarttığımı düşünebilirsin, ama bu öğütleri vermek zorundaydım. Galiba, benden genç birini görür görmez öğüt verme yaşına geldim. Ancak zekâna değer verdiğimi bilmeni isterim. Senden umudum olmasaydı böyle uzun uzadıya yazar mıydım hiç?

Kendo karşılaşmasında sergilediğin neredeyse olağanüstü gücüne, iyi niyetine ve ateşli duygularına hayran olmamak elimde değil. Ama zekâna ve coşkuna fazla güvenip bir öğrenci olarak asıl görevlerini unutmayacağını, durup dinlenmeksizin çalışacağını ve yurduna yararlı bir erkek olacağını umuyorum, hatta bunu biliyorum.

Osaka'ya geldikçe lütfen beni ara, ziyaretime gel. Seni konuk etmekten büyük bir zevk alacağım.

Gerçi baban gibi kusursuz bir insan her an yanıbaşındayken buna gerek yok biliyorum, ama ne zaman başın sıkışırsa, halledilmesi güç bir sorunla karşılaşp bir başkasına danışma gereksinimi duyarsan seni dinlemeye hazırım. Lütfen çekinme, doğruca bana gel.

Dostun,
Şigekuni Honda

Genç adam uzun mektubu okuyup bitirince içini çekti. Okudukları hiç hoşuna gitmemişti. Baştan sona, her sözcüğüne karşıydı. Bir şey daha vardı. Bu adam babasının eski bir arkadaşıydı, tamam, ama böyle bir mektubu göndermedeki asıl amacı neydi acaba? Osaka Temyiz Mahkemesinin yargıçlarından biri, yalnızca bir kez karşılaştığı bir çocuğa, üstelik böylesine yürekten, böylesine özenli bir üslupla, içtenliği su götürmez bir mektubu neden gönder-

mişti?

Honda tarafından seçilmiş olmak eşsiz bir ayrıcalıktı, ama İsa'o'yu asıl etkileyen mektubun kendisi değil, yazılışındaki açıksözlülük ve sıcaklıktı. Daha önce hiçbir seçkin kişi ona böylesine içten bir saygı göstermemişti.

İsa'o bir tek sonuca varabildi: "Kitaptan hayli etkilen-diği belli. Yaşı, mesleği onu bir korkak haline getirmiş, ama Yargıç Honda da kesinlikle 'ar' bir insan olmalı."

Mektup duygularını inciten cümlelerle doluydu, ama çocuksu gözleri satırların arasına gizlenmiş herhangi bir kötü niyet saptayamadı.

Yine de, Honda'nın tarihi ustaca dondurması, onu za-mandan soyutlayıp alması, her şeyi bir haritanın düzeyine indiriniyor muydu? Bir yargıcın kafası böyle mi işlerdi? 'Kapsamlı bir görüntü' dediği, bir dönemin tarihi, sonuçta bir haritadan, bir parşömenden, yani cansız bir şeyden oluşmuyor muydu?

Bu adam bir Japonun damarlarından akan kana, ah-lâksal kalıtlarımıza, irademize ilişkin hiçbir şey bilmi-yor, diye düşündü İsa'o.

Delikanlı başını kaldırıp bakınca, öğretmenin hâlâ uyuşuk uyuşuk anlatıp durduğunu gördü. Yağmur iyiden iyiye şiddetlenmişti. Sınıfın nemli, boğucu havası, büyü-mekte olan gençlerin sağlıklı bedenlerinden fışkıran o ağır, keskin kokuyla dolmuştu.

Sonunda ders bitti. Acı acı bağıran bir tavuğun niha-yet soluk aldığını, yatıştığını görünce insan nasıl rahatlar-sa, işte öyle rahatlamıştı İsa'o.

Yağmur yüzünden nemlenmiş olan koridora çıktı. İzutsu ile Sagara onu bekliyorlardı.

"Aklınızdan neler geçiyor?" diye sordu İsa'o.

"Teğmen Hori bugün izinli olduğunu, saat üçte evine döneceğini söyledi," dedi İzutsu. "O saatlerde kışla sakın olur, rahatça konuşabiliriz. Kendisiyle birlikte yemek yiye-bileceğimizi de söyledi."

İsao hiç duraksamadan yanıtladı: "O zaman bugünkü kendo çalışmasına katılmam."

"Yüzbaşı kızmaz mı?"

"Canı nasıl isterse. Kızsa bile beni takımdan çıkarmayı göze alamaz."

"Böyle bir güce sahip olmak ne müthiş bir şey!" dedi, ufak tefek, gözlüklü Sagara.

Üç arkadaş bir sonraki dersin yapılacağı sınıfa gittiler; her üçü de yabancı dil olarak Almancayı seçmişti.

İzutsu da, Sagara da İsao'nun önderliğini kabullenmişti. *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni okutarak onları heyecandıran İsao'ydu. Kitabının bu sabah Osaka'dan geri gelmesi büyük şanstı, akşamüstü buluştukları zaman, okuması için Teğmene verebilirdi. Teğmen Hori'nin tepkisinin, Yargıç Honda'nın uzlaşmacı tavrından çok farklı olacağına emindi İsao.

"Geniş ve dengeli bir biçimde görebileceği bir perspektif," diye düşündü, mektuptaki cümleyi anımsayarak. Belli belirsiz gülümsedi: "Bu adam elini sıcak maşaya asla sürmez. Yalnızca *hibaçi*'ye¹ dokunmakla yetinir. Oysa *hibaçi* ile maşa ne kadar farklıdır. Biri metalden, ötekiyse kilden yapılmış. Yargıç saf, arı bir adam, ama kil sınıfına dahil."

Arılık, İsao'nun geliştirdiği ve öteki ikisinin aklına, yüreğine soktuğu bir kavramdı. Onun bulduğu bir deyiş, ekibin sloganı olup çıkmıştı: "Kutsal Rüzgâr Birliğinin arılığından ders al!"

Çiçekleri, diş macununun mayhoş, nanemsi tadını, annesinin yumuşak göğsüne yaslanan bir çocuğu çağırştıran bu arılık kavramı, bütün bunları doğrudan kan kavramıyla, günahkârları biçen, omuzlara inerek havaya kan fışkırtan kılıç kavramıyla birleştiren bir şeydi. Sonra elbette *seppuku* kavramıyla. Bir samurainin 'vişne tomurcukları gibi' yere düştüğü anda, kanla lekelenmiş bedeni ko-

1. *Hibaçi*: Japon mangalı. (Çev.)

kulu vişne çiçekleri olup çıkardı. O zaman arılık kavramı kendiliğinden, hızla tam karşıtına dönüşürdü. Şiirin ham maddesi, arılıktı.

İsao için saf bir biçimde ölmek kolaydı. Peki ya saf bir biçimde gülmek? Her açıdan saf olabilmek sorunu onu epeydir rahatsız ediyordu. Duygularını ne kadar gemlemeye çalışırsa çalışsın, bazan saçmasapan bir şey oluyor, İsao da gülmekten kendini alamıyordu. Örneğin bir keresinde, yolun kıyısında neşeyle oynayan bir köpek yavrusu görmüştü, üstelik köpeğin ağzında yüksek ökçeli bir kadın ayakkabısı vardı. Böylesi zamanlarda güldüğünü başkalarının görmesini istemezdi.

"Teğmenin evine nasıl gidildiğini biliyor musun?"

"Bana güven. İkinizi de oraya götüreceğim."

"Teğmenin gerçekte nasıl biri olduğunu çok merak ediyorum."

"Bize ölme fırsatını verecek kişi olduğunu sanıyorum," dedi İsao.

11

Beyaz şeritli okul kasketlerini giymiş, şemsiyelerini yanlarına almış üç genç, tramvaydan Roppongi'de indiler, Kasumi-ço, 3 numaradan başlayarak Azabu Üçüncü Alayının anakapısına varan yolu indiler.

"İşte şu," dedi İzutsu, parmağıyla yoluğun sonundaki evi göstererek. Bakmak için durdular.

İki katlı, eski bir pansiyondu. Öyle yıpranmıştı ki, insan büyük depremi nasıl atlatabildiğine şaşıyordu. Bahçesi oldukça büyük görünüyordu, ama kapısı yoktu, bahçeyi çeviren çit doğruca evin kapısına açılıyordu. İkinci katta bir veranda uzanıyordu, verandaya açılan altı cam kapı karanlık, ıslak göğün çarpık yansıısıyla dolup taşar gibiydi. İsao yoluğun başında, yağnura batmış evi görür görmez,

ürkütücü bir izlenime kapıldı. Bu evi ilk görüşüm değil bu, diye düşündü. Ev sağanağın altında, artık kullanılamayacak kadar eskimiş, bir kenara atılmış, gülünç denecek kadar büyük bir dolaba benziyordu. Bahçedeki bakımsız, budanmamış ağaçlar, çalılar aşırı biçimde büyümüş, bahçe çiti otlarla tıkabasa doldurulmuş bir kutuya benzemişti. İsao böylesine hüzünlü bir yanı olan bu evin çok eski, tanımlanamayacak kadar tatlı bir olayla, fokurdayan, koyu bir şurup gibi içten içe kaynayıp duran bir anıyla ilintili olduğunu hissetti. Buraya daha önce gelmiş gibi bir duyguya kapılması ne kadar garipti. Belki de çocukken ailesi onu bu mahalleye getirmişti. Belki de evin bir fotoğrafını görmüştü. Ne olursa olsun, bu evin biçiminin yüreğinde küçücük, ama her ayrıntısı tastamam, sise gömülmüş bir bahçe gibi hiç bozulmadan kaldığını duyumsuyordu.

Bir an sonra, belki de şemsiyenin siyah gölgesinin uyandırdığı anıları aklından uzaklaştırmayı başardı. Çamurlu yokuşu, arkadaşlarının önü sıra, neredeyse koşarcasına indi.

Girişte durdular. Kafes işi kapının üst yanına, pansiyonun adının yazılı olduğu bir levha çakılmıştı, ama yağmurla rüzgâr tahtayı öyle aşındırmıştı ki, geriye bir tek 'Kitazaki' sözcüğü kalmıştı. Yağmur, çürümüş eşığe bile işlemişti.

İzutsu'nun subay olan kuzeni onu Teğmen Hori'yle, yanı bugün görmeye geldikleri piyade subayıyla tanıştırmıştı. İzutsu, Yurtseverlik Akademisinin sahibinin oğlunu da yanında getirdiği için Teğmenin onları daha bir güler yüzle karşılayacağından emindi.

İsao kendini, Kutsal Rüzgâr Birliğine yeni katılmış, Harukata Kaya ile buluşmaya giden, güçlü kuvvetli bir delikanlı gibi hissediyor, yüreği deli gibi atıyordu. Oysa Birlik çok uzak bir geçmişte kalmıştı; İsao bugünkü durumun, birlikteki kılıç kuşanmış samurailerin Meiji hükümetinin askerleriyle çarpıştıkları günlerden çok farklı ol-

duğunun bilincindeydi, o günlerde dostla düşman bir satranç tahtasının üzerindeki karşıt taşlar kadar belirgindi. Bugün samurai ruhunun Orduda içten içe hâlâ sürdüğünü, daha önce onların yanında yer alan 'Meiji tarzında düşünen' militaristlerle eski bakanların ise şimdi onlara kaygıyla, kızgınlıkla baktığını biliyordu. Onlardan birinin, yani samurai ruhuna sahip olan birinin böyle harap bir evde yaşamak zorunda kalması İsao'ya gölgeli, nemli bir ormana gizlenmiş bodur bir narenciye ağacında yetişen, parlak renkli bir portakalı çağrıştırıyordu.

İsao bir kendo karşılaşmasının öncesinde bile korumayı başardığı soğukkanlılığını tam anlamıyla yitirmişti. Gerçi bugüne kadar bir başkasına bağladığı umutları da, düşleri de gerçekleştirmemişti, ama az sonra tanışacağı adam belki de onu alıp cennete sokabilecek biriydi.

Kapıyı açan yaşlı adam üç gencin ürpermesine neden oldu. Uzun boyluydu, ama beli bükülmüştü; ak saçları, derine batmış gözleriyle loş girişte birden üstlerine saldırıverecekmiş gibiydi. İnsanın, bir ormanda apansız karşılaşmayı beklediği, kırık kanatları bükülmüş, çok eski zamanlardan kalma, kuşa benzeyen yaratıklardan biriydi.

"Teğmen sizi bekliyor. Buyrun, girin," dedi, avuçlarını dizlerine bastırarak. Sonra, bacaklarına yön vermek için ellerini kullanırmış gibi iki büküm bir halde nemli, karanlık koridorda ilerledi. Evde kullanılan malzeme öteki pansiyonlarda kullanılanlardan farklı değildi, ama duvarlara deri kokusu sinmişti. Üçüncü Alayın sabah akşam çalınan borusunun uzaktan uzağa duyulan sesiye sürme kapıların liflerine karışınıştı sanki. Ev öylesine sessizdi ki, Teğmenden başka henüz eve dönen olmadığı anlaşıyordu. Gıcırdayan basamakları tırmanmaya başlayınca yaşlı adamın soluğu sıklaştı. Merdivenin yarısına gelince, bir an soluklanmak istercesine durdu, ikinci kata seslendi: "Teğmen Hori, konuklarınız geldi." Karşılık veren sesin gençliğe özgü, neredeyse küstah bir canlılığı vardı.

Teğmen Hori'nin kaldığı sekiz hasır büyüklüğündeki oda bir masayla bir kitaplığın dışında bomboştur, bekâr bir subaya yakışır yalınlıktaydı.

Teğmen üstünü değiştirmiş, püskürtme desenli yazlık bir kimono giymiş, kuşağını gevşekçe bağlamıştı; bu kılıkta sıradan, esmer, genç bir adam olup çıkmıştı. Üniformasının özenle geçirildiği askıyı kirişlerden birine asmıştı. Yakasındaki kırmızı şeritle pirinçten yapılma '3' rakamı, odada göze çarpan tek renkti.

"Buyrun, girin. Bu hafta nöbetçi subayı bendim, nöbetim bu öğlen bitti. Eve erken gelmemin nedeni bu." Teğmenin sesi, kendine duyduğu güvenle çınlıyordu.

Saçı kısa kesilmişti, kafatası ruhunun kaba canlılığını ilan eden bir metin gibiydi. Gözleri duru, bakışları derindi, ama bu kılıkta, kendodaki ustalığını ele veren kalın bilekleri sayılmazsa, taşralı, yirmi altı ya da yirmi yedi yaşındaki herhangi bir erkekten farkı yoktu.

"Rahatınıza bakın. Çay için kaygılanma, eski dostum. Biz hallederiz."

Yaşlı adamın gıcırdayan basamaklardaki ayak sesleri uzaklaşınca Teğmen sıcak suyla dolu termosu almak için öne eğildi, bir yandan da neşeyle konuşuyordu. Amacı çocukları rahatlatmaktı besbelli.

"Burası perili bir köşke benzer, ama hem ev hem de sahibi geçmişte oldukça önemli bir rol oynamışlar. Adam Çin Savaşının kahramanlarındanmış. Daha sonra Rus-Japon Savaşı sırasında da bu pansiyonu açmış. Büyük askerlerin çoğu hayata bu evde atılmış. Dolayısıyla burası çok uğurlu bir evdir. Üstelik ucuz, kışlaya da yakın. Hiç boş kalmıyor."

Teğmen gülerken İsao onun yüzünü inceledi. Keşke vişne çiçeklerinin dökülmeye başladığı zaman gelseydik, diye düşündü. Teğmen tozlu, sarı bir göğün altındaki, rüzgârın savurduğu bir tören alanından, talim yapmaktan geliyor olsaydı, vişne çiçeklerinin taç yaprakları yapışmış

olan çamurlu botlarını çıkarsaydı ve delikanlıları bahar, gübre kokan, omuzlarında, yakasında kırmızı, altın renkli kıvılcımlar çıkaran, hâki renkli bir üniformayla karşılasaydı kimbilir ne kadar iyi olurdu.

Belli ki Teğmen, başkalarında bıraktığı izlenime hiç mi hiç aldırmayan biriydi. Kendodan söz etmeye başladığında sesinin rahat, kayıtsız bir tınısı vardı.

İzutsu ile Sagara bir şey söylemek için bir an soluklarını tuttular. Her ikisi de, kendo dünyasının, çoktan üçüncü dereceden kendocu olan İsao'dan çok şey beklediğini söylemek istiyorlardı. Sonunda, ufak tefek, gözlüklü Sagara kekeleyerek açıkladı. İsao'nun yüzü kızardı; ona bakan Teğmenin yüzünde ansızın sıcak, kibar bir anlam belirmişti.

İzutsu'yla Sagara'nın beklediği de buydu. Bütün umutlarını İsao'ya bağlamışlardı, gençliğin ayrıcalıklarından biri olan saldırganlıklarıyla, karşılaşacakları bütün yabancılarla İsao'nun boy ölçüşebilmesini istiyorlardı. İsao sözcük oyunlarına filan başvurmazdı elbette, karşısına çıkanlara, kendilerini adadıkları arılığın o delici gücüyle karşı koyardı yalnızca.

Teğmen birden sesinin tonunu değiştirdi, gözlerinde kıvılcımlar çakarken, dosdoğru sordu. İzutsu'yla Sagara'nın yüreği duracak gibi oldu; bekledikleri an gelmişti.

"Pekâlâ, İsao'ya bir şey sormak istiyorum. İsao, ülkün nedir?"

Her ne kadar rahatına bakması söylendiyse de, iskemlesinde dimdik oturmayı sürdüren İsao, soluğunu salıverdi, kısaca yanıtladı: "Şowa Kutsal Rüzgâr Birliğini kurmak."

"Birlik bozguna uğradı. Bu seni hiç mi kaygılandırmıyor?"

"O bir bozgun değildi."

"Değil miydi? Peki, neye güveniyorsun?"

"Kılıçlarımıza," dedi İsao gururla.

Teğmen bir dakika kadar konuşmadı. Bir sonraki so-

rusunu kafasında evirip çeviriyor gibiydi. "Çok güzel. Ama bir soru daha sormama izin ver: Hayatta en çok istediğin şey nedir?"

Bu kez susma sırası İsao'daydı. Gözlerini Teğmenin gözlerine dikmişti, sonra bakışlarını hafifçe kaçırdı. Gözlerini nemli duvardan, sıkıca kapatılmış pencereye çevirdi. Tek görebildiği şey, buydu. Dışarıda pencerenin kafesli pancurunun ardında, kalın bir yağmur perdesinin olduğunu biliyordu. Pencere açık olsaydı bile yağmurdan başka bir şey görülemezdi. İsao yakınında, uzanabileceği bir yerde bulunan bir şeyden değil, çok uzağındaki bir şeyden söz etmek üzereydi.

Konuştuğunda, her ne kadar sesi belli belirsiz titriyorsa da, ağzından çıkanlar, cesur sözlerdi: "Gündoğumundan önce... şafak vakti, bir kayalığın tepesinde, güneşe karşı saygıyla eğilmek... aşağıdaki ıslıl ıslıl denize bakarken, uzun, soylu bir çam ağacımn altında... kendimi öldürmek."

"Hmmm," dedi Teğmen.

İzutsu'yla Sagara şaşkınlıkla İsao'ya baktılar. Daha önce kendilerine böylesine önemli bir itirafta bulunmamasına karşın, yaşamında ilk kez gördüğü birine içini olanca çıplaklığıyla döküvermişti.

Teğmen, acımasız bir kuşkuculukla karşılık vermediği için İsao şanslıydı; Teğmenin deliliğin sınırlarındaki bu açıklamayı büyük bir ciddiyetle tarttığı belliydi. Sonunda, konuştu: "Demek böyle? Ama güzel bir biçimde ölmek kolay değildir, bilirsin. Ölüm zamanını seçmek senin elinde değil. Bir asker için bile, tam istediği biçimde öleceğine dair hiçbir güvence yoktur."

İsao Teğmenin sözlerine hiç aldırmadı. Ustalıkla atışmalar, yorumlar, "Şu açıdan böyle, öte yandan şöyle," türünden yaklaşımlar –bütün bunlar onun düşünce biçimine yabancıydı. Onun ülküsü, bembeyaz bir kâğıdın üzerine taze, siyah mürekkeple yazılmıştı. İçeriği gizemliydi; çe-

viriyi de, her tür eleştiri ve yorumu da dışlıyordu.

İsao şimdi iyice gerginleşmişti, belki de yüzüne bir tokat yemeye bile hazır bir halde, dosdoğru Teğmenin gözlerinin içine bakarak, konuştu; omuzlarını geriye atmıştı.

"Bir soru sorabilir miyim?"

"Sor bakalım."

"On Beş Mayıs Olayından önce İmparatorluk Donanmasından Teğmen Nakamura'nın Teğmen Hori'yi ziyaret ettiği söylentisi doğru mu?"

Teğmenin yüzünü ilk kez soğuk, sert bir ifade yalayıp geçti.

"Bu söylentiye nereden duydun?"

"Babamın okulundaki biri söyledi."

"Baban mı yoksa?"

"Hayır, babam değildi."

"Önemi yok. Her şey duruşmada ortaya çıkacak nasılsa. Aptalca söylentilere inanmaman gerekirdi."

"Yani bu aptalca bir söylenti mi?"

"Evet, öyle."

Teğmen sustu, epeydir denetlediği öfkesi, bir pusulanın iğnesi gibi arada bir sallanıyordu sanki.

"Bize güvenin. Lütfen doğruyu söyleyin. Onunla buluştunuz mu?"

"Hayır, buluşmadım. Donanmadan hiç kimseyle buluşmadım."

"Peki ya Ordudan?"

Teğmen kayıtsız bir biçimde gülmeye çalıştı.

"Onlarla her gün buluşuyorum. Ne de olsa bir askerim ben."

"Sorumun yanıtı değil bu."

İzutsu ile Sagara korkuyla bakiştılar. İsao daha ne kadar ileri gitmeyi göze alacaktı bakalım?

"Yoldaşlarla buluşup buluşmadığınızı mı öğrenmek istiyorsun?" diye sordu Teğmen, kısa bir suskunluktan sonra.

"Evet."

"Bu seni ilgilendiren bir konu değil."

"Lütfen, gerçekten bilmek zorundayız."

"Neden?"

"Çünkü eğer... eğer bir gün sizden bir şey isteyeceksek, Teğmen Hori'nin bizi engelleyecek biri olup olmadığını şimdiden bilmeliyiz."

İsao daha karşısındakinin yanıtını duymadan, eskiden sıkça yinelenmiş şeyleri bilen biri olarak, karşısında oturan adamla aralarına girecek olan o ürpertiği hissetme zamanının, o tatsız anın geldiğini anladı. Daha bir dakika önce neşe saçan adam bütün ışıltısını yitiriverecekti. Bu değişim, onu yaşayan biri için belli ki yeterince acı vericiydi, ama ona tanık olan biri için çok daha üzücü olduğu kesindi. Bu durum, gerilmiş bir yayın ansızın boşalmasına, okun fırlamasına, kirişin yeniden eski yerine dönmesine benziyordu. Günlük yaşamın bir çöp dağı gibi üst üste yığılan sürekliliği, tek bir darbeyle ortaya serilivermişti sanki. Yaşlıların arasında, yılların kazandırdığı sakınlımlılığı, çekinmeyi bir yana atıp arılığın o keskin dürtüsüne kendi sivri uçlu arılığıyla hemen karşılık verebilecek tek bir kişi bile yok muydu? Gerçekten de tek bir kişi bile yoksa, İsao'nun zihninde canlandırdığı arılık, iplerini yaşlanan insanın düğümlediği bir şey olmalıydı. (Üstelik Kutsal Rüzgâr Birliğindeki adamların oluşturduğu örneğe karşın.) Eğer arılığın doğasında, yaşlılığa yenilmek varsa o zaman arılık, İsao'nun gözlerinin önünde heba olup gitmeye yazgılı bir şeydi. Hiçbir düşünce bundan daha çok korkutamazdı İsao'yu. Bu doğruysa, yitirilecek zamanı yok, demekti.

Yaşlılar için gençlerin tez canlılığını dizginlemenin yolu, onları kesinkes onaylamaktan geçiyordu, oysa bu, asla ulaşamadıkları bir bilgelikti. Böylece gençler bütün umutlarını, doğası gereği ertesi gün ortadan kalkacak olan coşkulu bir arılığa bağlıyor ve onun peşinden koşarken, aşırı

uçlara kayabiliyorlardı. Bütün suç yalnızca büyüklerindeydi.

İsao ile iki arkadaşı Teğmen Hori'nin odasında akşamın dokuzuna kadar kaldılar; Teğmen dışarıdan getirttiği yemeği onlarla paylaştı. Ciddi soruları bir yana bırakınca Teğmenin sohbeti hem ilginç hem de yararlı olmaya başlamış, gençlerin coşkusunu oldukça körüklemişti. Dış ilişkilerin utanç verici durumu, hükümetin tarım kesimindeki sefaleti ortadan kaldırmak için hiçbir önlem içermeyen ekonomik programı, siyasetçilerin yozlaşmışlığı, giderek artan komünizm tehlikesi, siyasal partilerin asker sayısını yarıya indirmeleri, silâh sayısının azaltılmasından yana oluşları, ordunun üzerinde sürekli bir baskı kurmaları. Konuşmanın akışı içinde, Şinkawa *zaibatsu*'sunun¹ Amerikan doları bulmak için harcadığı çabalara da değinildi; İsao bunu daha önce babasından da duymuştu. Teğmene göre Şinkawa'nın ekibi, On Beş Mayıs olayından bu yana büyük bir kısıtlama gösterisine girişmişti. Ancak Teğmen bu tür insanların özdenetimine bel bağlanamayacağına inanıyordu.

Japonya dört bir yandan kuşatılmıştı. Fırtına bulutları, giderek büyüyen kütleler halinde toplanıyordu, durum insanı umutsuzluğa düşürmeye yeterliydi. Kutsal Majestelerinin aziz kişiliği bile hakarete uğramıştı. Oğlanlar ülkenin acınası durumuna ilişkin epeyce bilgilenmişlerdi. Ne olursa olsun Teğmen iyi bir adamdı.

Ayrılırlarken İsao, "İşte bütün ülkülerimiz bunun içinde," diyerek, *Kutsal Rüzgâr Birliği* adlı kitabı Teğmene uzattı. Kitabı büsbütün mü yoksa ödünç mü verdiğini belirtmemişti, böylece Teğmeni yeniden görmek istediğinde bir özürü olacaktı; kitabını geri almak için geldiğini söyleyebilirdi.

1. *Zaibatsu*: Japonya'da sanayii elinde tutan ve denetleyen birkaç aile. (Çev.)

İsao, pazar sabahı erkenden yakındaki karakolun talim alanında, küçük çocuklara kendo çalışması yaptırdı. Görevli subay, İsao'nun babasının hayranlarından biriydi, arada bir Yurtseverlik Akademisini ziyaret ederdi. Subay araya babasını koyduğu için İsao onun ricasını geri çevirememişti. Çocukların her zamanki eğitmenine gelince, hiç olmazsa pazar günü geç saatlere kadar uyuyabileceği için görevini İsao'ya devretmekte bir an bile duraksamadı, üstelik çocuklar bir kahraman olarak gördükleri İsao'yu çok seviyorlardı.

Öğrenciler sıraya dizildiler; beyaz kumaş üzerine siyah iplikle işlenmiş kenevir yaprağı desenli spor üniformalarının yenlerinden incecik kollar çıkıyordu; kendilerini hiç sakınmadan teker teker İsao'ya saldırdılar. Maskenin ardındaki bir çift ciddi, genç gözle her karşı karşıya gelişinde İsao, kendini pırl pırl cilalı taşlardan oluşan bir sağa-nağa yakalanmış gibi hissediyordu. Her rakibinin boyuna göre gövdesini öne eğip kendi savunmasını bile bile boşlayarak bir öne, bir arkaya sıçırıyor, çocukların bambu kılıçlarının darbelerine hedef oluyordu, daha çok sık bir kordan geçerken genç dallar tarafından kırbaçlanıyormuş gibiydi. Yağış mevsimindeki sabahın uyuşuk havası çocukların attığı öfkeli çığlıklarla delindikçe, kendi genç bedeninin de zevkten ısıdığını duyumsuyordu.

Çalışmalardan sonra terini silerken, Tsuboi adında, elli yaşlarındaki polis yanına yaklaştı; çalışmaları ilgiyle izlemişti.

"Biliyor musun, seni izlerken hiçbir kendo çalışmasının çocuklarla yapılan çalışma kadar yorucu olmadığını söyleyenlerin ne demek istediğini çok iyi anladım. Ne görkemli bir görüntüydü! Hele sonunda, en büyük çocuğun

Tanrıları son kez selâmlarken, çok genç olmasına karşın büyük bir güçle, "Kutsal Varlık!" diye haykırmış, iyi eğitimin sonuçlarını ne güzel kanıtlıyordu. Dediğim gibi, muhteşem bir görüntüydü."

Tsuboi ikinci dereceden kendocuydu, ama tekniği gerekli esneklikten ve güçten yoksundu, bütün gücü omuzlarında toplanmıştı. Bazan, İsao karakoldaki polislerle kendo çalışırken Tsuboi kendinden otuz beş, otuz altı yaş küçük olan bu gençten birşeyler öğrenebilmek için bütün dikkatini ona verirdi. Duygusuz, derine batmış gözleri, kırmızı, çirkin burnuyla geveze ve duygusal Tsuboi, düşünceleri denetlemekle görevli bir dedektife hiç benzemiyordu.

Çocuklar ikişer, üçer kişilik takımlar halinde talim alanının ön kapısından çıkarlarken, avluya bir devriye arabası girdi. Arabadan birbirine bağlanmış, uzun saçlı, genç adamlar indi. Bir tanesi tıpkı bir işçi gibi giyinmişti, arkasındaki iki kişi koyu renk takım giysiler, dördüncüyse moda-ya uygun, şık bir kimono giymişti.

"Vay, vay! Demek bu pazar ziyaretçilerimiz var," dedi Tsuboi, ağır ağır doğrularak. Çıplak eliyle bir kendo sopasını kavradı, tam gitmek üzereyken birkaç kez savurdu. İsao adamın ellerinin hoş a gitmeyecek kadar yumuşak ve güçsüz olduğunu, çok sinirliymiş gibi damarlarının gerildiğini ayırımsamaktan kendini alamadı.

"Kim bunlar?" diye sordu Tsuboi'ye, sırf meraktan.

"Kızılar. Görünüşlerinden hiç anlaşılmıyor, değil mi? Kızılar artık oldukça farklı giyinmeye başladılar. Aslında, onları züppe çapkınlardan ayıramayalım diye kılık değiştiriyorlar. İşçi tulumu giymiş olanı, büyük olasılıkla önderlerden biri. Ötekilerse daha çok üniversite öğrencilerine benziyor. Eh, onları çok iyi ağırlamalıyız." Güçsüz ellerini birşeyler demek istiyormuş gibi kılıcın sapına daldı, sonra kılıcı bir yana bıraktı, yürüyüp gitti.

İsao hapse giren bu genç adamlara karşı içinin kıskançlıkla dolduğunu hissetti. Sanai Haşimoto yirmi beş

yaşında tutuklanmış, yirmi altısında da kurşuna dizilmişti.

Acaba İsa'o'nun da bir gün Sanai gibi tutuklanması olası mıydı? Hapishanenin bazı nedenlerden dolayı ondan bunca uzak oluşu, canını sıkıyordu. Peki, ama hapse girmektense kendini öldürmeyi yeğlemez miydi? Kutsal Rüzgâr Birliğinden pek az kişi hapse girmişti. Kahramanlara yaraşır bir işe kalkışırsa yakalanmayı ve bunun getireceği rezillikleri beklemeyecek, yaşamına kendi elleriyle son verecekti.

Düşlediği ölümü –çam kokulu esintilerle dolu bir sabah vakti, denize bakan, güneşli bir kayalığın tepesindeki ölümü– sidik kokan bir hücrenin beton duvarlarıyla paylaşmak istiyordu. Peki, ama bu iki ölüm nasıl birleşebilirdi?

Sürekli ölümü düşünüyordu, öylesine arınımıştı ki sanki bedensel varlığı bırakıp gitmiş, onu yerçekiminden kurtarmış, toprağın biraz üstünde yürüyebilir hale getirmişti. Gerçekten de dünya işlerine duyduğu hoşnutsuzluğun, nefretin artık içini eskisi kadar yakıp kavurmadığını hissediyordu. İsa'o'nun korktuğu şey de buydu. Belki hapisane duvarlarının rutubeti, duvarların üzerindeki kan lekeleri, sidik kokusu nefretini canlandırabilirdi. Belki de tek gereksindiği şey hapisaneydi.

Eve döndüğünde babasıyla öğrencilerin kahvaltılarını çoktan bitirdiğini gördü; annesinin hazırladığı kahvaltısını tek başına etti.

Annesi çok şişmanlamış, hareketleri iyice hantallaşmıştı. O cin gibi bakışlı, kendinden emin, neşeli kız şimdi bulutlu bir gökyüzü kadar kasvet uyandıran, hüzünlü et yığınlarının altında kalmıştı. Gözlerinde, sürekli sinirliymiş gibi sert bir bakış vardı, ama yine de gözbebeklerinin yıllar önceki şehvetli devinimi hiç değişmemişti.

Miné'nin görevi Yurtseverlik Akademisindeki on kurs öğrencinin gereksinimlerini karşılamak olduğu için,

gerçekten çok çalışıyordu. Doğru, ondan çok şey bekleniyordu, ama bu kadar gence anne rolü oynamaktan belli bir zevk alacak yaşa gelmişti artık, oysa Miné çevresine bir duvar örmüş, her türden yakınlığı dışlıyordu. Bütün boş zamanlarını örgü örerek geçiriyordu, evin dört bir köşesi onun işlediği şeylerle doluydu. Akademi gibi sofu, yalın bir kuruluşun her yanına serpiştirilmiş olan brokar ve Yuzen elişleri, bir balıkçı kayığının boyasız gövdesine sarılmış, parlak renkli deniz yosunlarını andırıyordu.

Mutfakta, geniş bir rakı şişesinin alt yanı bile brokar kumaşla kaplanmıştı. Miné'nin şu anda içinden pirinç alıp oğluna ikram ettiği kavanozun kapağı canlı renklerde Yuzen müslinindendi. Kocasının bir nedimeye daha çok yakışacak bu yapmacıklıktan hiç hoşlanmadığı açıktı, ama hiçbir zaman bu yüzden karısını azarlayacak kadar ileri gitmemiştir.

"Gördüğün gibi, pazar günleri hiç dinlenemiyorum. Kaido Hocanın dersi saat birde. Oğlanlar mutlaka bir şey unutacakları için benim orada bulunmam ve her şeyi ayarlamam gerekiyor."

"Kaç kişi geliyor?"

"Otuz kişi kadar. Fakat her seferinde sayıları biraz daha artıyor."

Yurtseverlik Akademisi pazar günleri bir tür kilise görevi yapıyordu. Öğrencilerin yanı sıra, civar köylerden de Kaido Masugi'nin dersine katılanlar oluyordu; dersin konusu imparatorluk yasalarının tarihiydi, açılış konuşmasını okul müdürünün kendisi yapardı. Dersler, hep birlikte bereket ilâhilerinin söylenmesiyle son buluyor, okula bağış yapmak isteyenlerin çağırılması için bir bahane oluyordu. Bu akşamüstü Kaido Hoca, İmparator Keiko'nun bir buyruğunu ele alacaktı: "Doğulu barbarları dize getirmek için Yamato Takeru'nun güçlendirilmesi." İsao ezberlediği bir metni anımsıyordu: "Yine kötü ruhlar dağları sardı, şeytanlar kırlık yerleri harabeye çevirdiler, yolları tıkadı-

lar, patikaları kestiler ve kalabalıklara acı çektirdiler." İsa'o'ya göre bu paragrafta yazılanlar bugün için de aynen geçerliydi. Dağlardaki kötü ruhlar, her yeri istila eden iblisler yeniden canlanmaktaydı.

Miné masanın karşısından dikkatle, tabaklar dolusu pirinci sessizce mideye indiren, on sekiz yaşındaki oğluna baktı. Pirinçle dolmuş avutların altındaki çenesinde iyice belirginleşen erkeksilikten hoşlanmıştı. Gündüz sefaları, patlıcan tohumları satan satıcının dışarıdan gelen sesini duyunca, başını bahçeye doğru çevirdi. Bulutlu göğün altındaki yeşilliğin iç karartıcı bolluğu bir çitle sınırlanmıştı, ama satıcıyı şöyle bir görmesine izin vermeyecek kadar kalın değildi bu çit. Adamın sesinde, sıcaklığın yol açtığı bitkinlik seziliyordu, Miné'ye kalırsa sattığı gündüz sefaları da solmuştu. Satıcının uyuşuk sesi sabahın bu saatinde minicik yılanlarla kaynayan bahçenin havasına uyuyordu.

Miné birden yaptırdığı kürtaşı, ilk çocuğunu yitirliğini anımsadı. İnuma'nın direktmesiyle alınmış bir karardı, zaman konusunda ne kadar ayrıntılı hesaplara giriştiyse de kocasını, çocuğun Marki Matsugae'den değil, kendisinden olduğuna inandıramamıştı.

"Bu İsa'o," diye düşündü, "hiç gülümsemiyor. Neden acaba? Hiç şaka yapmaz. Son zamanlarda benimle de hemen hemen hiç konuşmuyor."

Aklına Matsugae Malikânesindeki genç İnuma geldi, oğluyla arasında büyük bir fark vardı. O zamanki İnuma kederini, acısını kayıtsız gözlerden bile gizlemeyi beceremezdi, oysa İsa'o'da, koşullar ne olursa olsun ürkütücü bir özdenetim, bir dinginlik vardı. Hem de çoğu delikanlının yaz güneşi altında yavru köpekler gibi hızlı hızlı soluduğu, yüzlerini sivilcelerin bastığı bir dönemde.

İlk çocuğun aldırılması, ikinci çocuğun doğumunu güçleştirir, oysa İsa'o'nun doğumu son derece kolay olmuştu; Miné'nin hastalanması çok daha sonralara rastlıyordu. Bedensel kusurlarından çok duygusal hatalarını yüzü-

ne vurmak istemesinden midir bilinmez, İnuma geceleri yan yana yatarlarken Marki Matsugae ile yaşadığı o eski ilişki yüzünden karısını çok daha acımasız, çok daha alaycı bir dille suçlardı. Bütün bunlar Miné için hem ruhsal hem de bedensel açıdan çok hırpalayıcıydı, ama kadın zayıflayacağı yerde gitgide şişmanlıyordu.

Yurtseverlik Akademisi gün geçtikçe gelişti. İsao on iki yaşındayken Miné öğrencilerden biriyle biraz fazla samimi olmuştu. İnuma bunu fark edince kadını öldüresiye dövdü. Miné beş gün kadar hastanede yattı.

O gün bugündür dışarıdan görüldüğü kadarıyla kocasıyla huzurlu bir ilişkisi vardı. Miné dikbaşı yüreğinin dizginini ilk ve son kez koyvermenin bedeli olarak bütün canlılığını, yaşama sevincini yitirdi. İnuma'ya gelince, bir büyüden kurtulmuşçasına, Markinin adını bir daha ağzına almadı. Geçmiş, bir daha dokunulmaması gereken bir şey oldu.

Ancak Miné'nin hastanede yatışı, İsao'nun üzerinde uzun süreli bir etki bırakmıştı. Elbette annesine hiçbir şey söylemedi, ama lâf arasında bile olaya hiç değinmemesi, içten içe birşeyler biriktirdiğine işaretti.

Miné birilerinin İsao'ya, geçmişte işlediği suçtan söz ettiğine emindi. Gariptir, ama nedense oğlunun onu suçlamasını istiyordu. Oğlunun annesinin niteliklerinden kuşku duyması, Miné'ye az da olsa bir doyum sağlamıyor değildi. Bu olasılığın belli bir tatlılığı vardı. Ona, başının arkasında bir yerde suyu kokuşmuş, durgun bir havuzun bulunduğu sanısını veren baş ağrısıyla, yorulduğu zaman kırışan ağır gözkapaklarının ardından sürekli oğluna bakıyordu. İsao'nun yanakları yediği pirinç yüzünden hâlâ şişmişti.

İnuma, On Beş Mayıs Olayından sonra parasal durumlarının nasıl birden düzeliverdiğini oğluna asla söylememesini tembihlemişti. Kendisi de İsao'ya okulun durumundan hiç söz etmiyor, oğlu büyüdüğünde söylenmesi

gereken her şeyin söylenebilmesi için nasılsa bol zaman olacağını ileri sürüyordu. Yine de Miné, yeni kavuştuğu bu bolluk sayesinde oğluna gizlice verdiği cep harçlığını arttırmaktan kendini alamamıştı.

İsao kahvaltısını bitirince Miné, *obi*'sinden¹ katlanmış beş *yen* çıkardı ve "Babana söyleme," diyerek masanın altından oğluna uzattı.

İsao ilk kez hafifçe gülümsedi, sonra parayı hızla kimonosunun cebine soktu. Doğru dürüst bir tebessümü bile çok görüyor gibiydi.

Yurtseverlik Akademisi, Hongo'nun Nişikata bölgesindeydi. İnuma binayı on yıl önce satın almıştı. Bina, Batılılar gibi resim yapan bir ressama aitti, işlik olarak kullanılan ayrı bir bölüm, bir toplantı salonu ve bir tapınak eklenerek yeniden düzenlenmişti. Eskiden ressamın bazı öğrencilerinin kaldığı asıl evin bir bölümü şimdi Akademi öğrencilerine verilmişti. Arka bahçedeki gölcük doldurulmuş, ileride bir talim alanı olarak kullanılmak üzere öylece bırakılmıştı. O zamana kadar öğrenciler, dövüş sanatları çalışmak için toplantı salonuyla yetinmek zorundaydılar. Ancak salonun zemini gerekli esneklikten yoksundu, İsao orada çalışmaktan hiç hoşlanmıyordu.

İnuma oğluna öteki öğrencilerden farklı davranmak için, ona her sabah okula gitmeden önce kendisiyle birlikte yerleri sildiriyordu. Denetimi bir an bile gevşetmiyor, İsao'ya müdürün oğlu olarak ayrıcalıklı davranılmasına izin vermediği gibi, öteki öğrencilerle fazla içli dışlı olmamasına da özen gösteriyordu. İsao'nun onlardan biriyle yakınlaşmasını engelliyordu. Her ne kadar bir müdür olarak öğrencileri her konuda kendisine açılmaları için yüreklendiriyorsa da, karısıyla oğluna içlerini dökme cesareti vermiyordu.

Yine de İsao öğrencilerin en yaşlısıyla, Sawa adında

1. *Obi*: Japonya'da kadınlarla ve çocukların bellerine doladıkları enli kuşak. (Çev.)

biriyle kendiliğinden gelişen, içten bir dostluk kurmuştu. Kırkyaşında olduğu, Tokyo'ya gelmek için karısıyla çocuklarını köyünde bıraktığı için Sawa'nın durumu ilgi uyandıracak kadar sıradışıydı. Enine boyuna, tühaf ve gülünç biriydi, ne zaman boş vakit bulsa hemen başını *Kodan Kulübü* adındaki gösterişli dergiye gömerdi. Haftada bir kez İmparatorluk Sarayının önündeki avluya gider, çakıtaşlı zemine dimdik oturur, sonra alnı yere değinceye kadar eğilirdi. İnsanın yaşamını, İmparatorluk İradesi yolunda vermeye her an hazır olması gerektiğine inandığı için giysilerini her gün bir gayret yıkar, bedenini titizlikle temiz tutardı. Öte yandan, genç öğrencilerle kumar oynardı; bir keresinde bir iddia üzerine yemeden önce pirinç lapasına pire tozu serpmiş, sonradan da hiçbir rahatsızlık belirtisi göstermemişti. Okul müdürü onu ne zaman haberci olarak gönderse Sawa görevini öyle olmadık bir biçimde yerine getirirdi ki, haberi götürdüğü kişi son derece güç bir durumda kalır, Sawa da bu yüzden okul müdüründen azar işitirdi. Yine de, gizli konularda ondan daha güvenilir birini bulmak olanaksızdı.

Annesini mutfağı temizleme işiyle baş başa bırakan İsao, ana binayı toplantı salonuna bağlayan koridorda ilerledi. Ahşap kapılı türbe, salonun karşı köşesinde, yükseltilmiş bir sahanlığın üzerindeydi. Kapıda, üzerinde İmparator ile İmparatoriçenin portrelerinin çizili olduğu bir perde asılıydı. İsao salonun kapısında durup yüzünü o yana çevirdi ve saygıyla eğildi.

İnuma az uzakta, salondaki birkaç öğrenciye birtakım emirler veriyordu, ama oğlunun saygı gösterisi gözünden kaçmadı. Ona, İsao bu iş için biraz fazla zaman ayırıyormuş gibi geliyordu. Ayrıca, her ay Meiji ve Yasukuni türbelerine yapılan hac ziyareti sırasında da İsao'nun duaları ötekilerden daha çok uzattığını fark etmişti. Nedenini babasına açıklamıyordu. İnuma geriye, kendi gençliğine bakarak, Matsugae Malikânesindeki Omiyasama'da öyle-

sine ateşli ilençlerle dolu sabah dualarını anımsamaya çalışıyordu. Kendisinin o yaştaki haline oranla İsao, dünyaya içerlemesi, çevresindekilere lânet okuması için hiçbir nedeni olmayan, geleceği güvenli bir gençti.

İsao, engin gökten süzülen loş ışıktaki iskemleleri düzenlemeye çalışan öğrencilere baktı. Gökyüzü bulutlu olduğu için, yukarıdaki ışık lekesi salona bir akvaryumun donuk parıltısını veriyordu.

Çocuklar iskemleleri, sıraları düzene sokmuşlardı bile, oysa Sawa hâlâ bütün beceriksizliğiyle uğraşüyor, elindeki iskemleyi bir o yana bir bu yana taşıyıp duruyordu; koyduğu yeri beğenmiyor, yeniden kaldırıyor, eğilip kalkarken her zamanki gibi gevşek olan kimonosundan tombul sırtı görünüyordu.

Müdür, sahanlığın düzenlenişine göz kulak olmakla, kara tahtanın önündeki tebeşirleri sıraya dizmekle ilgilen-diği için Sawa onun gazabından kurtulmuştu. Kokura *hakama*'ları giymiş olan öğrenciler kürsü olarak kullanılacak masayı içeri taşıdılar, üzerini örttüler, sonra da üzerine küçük bir çam ağacı, yani bir *bonsai* yerleştirdiler. Bu sırada yukarıdan gelen ışık ağaca vurdu, yeşil porselen vazosunu, çamın iğnelerini aydınlattı; sanki ağacın içindeki yaşam ansızın uyanıvermişti.

"Ne yapıyorsun orada?" diye seslendi İnuma, oğlundan yana dönerek. "Biraz çabuk ol da bize yardım et."

İsao'nun arkadaşları İzutsu ile Sagara, imparatorluk kararnameleriyle ilgili dersi dinlemeye geldiler; İsao daha sonra onları alıp odasına götürdü.

"Gösterseneyim," dedi küçük Sagara, işaret parmağıyla bol gelen gözlüğünü iterek. Sivri burnu meraktan, telâşlı bir gelinciğinki gibi titriyordu.

"Bir dakika bekle. Önce size bir şey söyleyeceğim. Cebimde bol para var, daha sonra size güzel bir ziyafet çekeceğim," dedi İsao, arkadaşlarının iştahlarını ustaca kabar-

tarak. Oğlanların gözleri parladı. İsa'o'nun tavrından, hemen oracıkta, o anda birşeylerin başarılaçağı duygusuna kapılmışlardı.

İsa'o'nun annesi biraz meyveyle çay getirdi; koridordaki ayak sesleri kesilir kesilmez İsa'o kilitli çekmecelerden birini açtı. Katlanmış bir harita çıkardı, yere yaydı. Tokyo'ya ait olan haritanın kimi yerleri mor kalemle boyanmıştı.

"İşte böyle," dedi İsa'o içini çekerek.

"Demek bu kadar kötü?" diye sordu İzutsu.

"Evet, öyle. İşte yozlaşma bu kadar yayılmış durumda." İsa'o kâsedden bir greyfurt aldı, parlak sarı, pütürlü yüzeyini eliyle okşadı. "Eğer bu meyvenin içi de o kadar çürümüş olsaydı, kesinlikle yenemezdi, atmanız gerekirdi."

İsa'o mor kalemi, yozlaşmanın bulunduğu yerleri belirtmek için kullanılmış, tehlikeli noktaları tek tek işaretlemişti. İmparatorluk sarayının çevresinden başlayan mor renk Nagata'ya, Tokyo Garnının yakınlarındaki Marunoçi bölgesine kadar yayılıyordu, sarayın bulunduğu yöre bile uçuk bir mordu. Millet Meclisi Binası, kalın bir mor boya tabakasıyla kaplanmış, bu yoğun bölge nokta nokta bir çizgiyle *zaibatsu*'nun yaşadığı Marunoçi bölgesindeki mor kütleye bağlanmıştı.

"Şu nedir?" diye sordu Sagara, Toranomom Mahallesindeki, az uzaktaki mor noktayı göstererek.

"Soylular Kulübü," diye yanıtladı İsa'o soğukça. "Kendilerine İmparatorun 'Etten Kalkanı' diyorlar, oysa İmparatorun sırtından geçinen asalaklardan başka bir şey değiller."

Kasumigaseki bölgesi, hükümet dairelerinin sıralandığı cadde, koyulu açıklı da olsa baştan sona mora boyanmıştı elbette. Dışişleri Bakanlığı, yani zayıf ve kararsız dış politikanın başlıca mimarı, İsa'o'nun kalemiyle acımasızca cezalandırılmıştı, mor bir cila sürülmüşçesine parlıyordu.

"Demek çürüme buralara kadar yayılmış! Ordu Ba-

kanlığıyla Genelkurmay'a da mı?" diye haykırdı İzutsu, gözleri ıslıl ıslıl. Sesi, yaşına göre inanılmayacak kadar sert, yüksekti. Ancak sesinde gerçek bir inanç seziliyordu, bütün pisliklerden arınmış bir kanalda özgürce akıyormuşçasına yükselen tınısı, duyduklarına yürekten inandığını, onları onayladığını gösteriyordu.

"Elbette. Kalemimi, yalnızca emin olduğum yerler için kullandım."

"Bütün bunları tek bir hareketle nasıl temizleyeceğinizi merak ediyorum."

"Kutsal Rüzgâr Birliğinin adamları herhalde onaylamazdı, ama eğer bir seferde halledebilmek istiyorsak, önümüzde tek bir yol var," dedi İsao. Elindeki greyfurtu başının üstüne kadar kaldırdı, sonra da haritanın üzerine bıraktı. Meyve kof bir ses çıkararak düştü, bir yana doğru yuvarlanmadan ve Hibiya Parkının üzerinde durmadan önce bir kez sıçradı. Yuvarlanması sona erince yansısı, Hibiya Parkının koza biçimindeki havuzunun ve onu çevreleyen sarmal patikaların üzerinde uçuk sarı, geniş bir daire oluşturmuştu.

"Anladım!" diye haykırdı Sagara. Öyle heyecanlanmıştı ki az kaldı gözlüklerini düşürüyordu. "Uçaktan aşağıya bomba atacacağız!"

"Aynen öyle," diye yanıtladı İsao, tatlı tatlı gülümseyerek.

"Tabii ya, başka türlü de olabilir mi?" dedi İzutsu. "Gerçi Teğmen harika biri, ama Hava Kuvvetlerinden biriyle de ilişki kurmamız gerekiyor. Teğmene tasarımızı anlatırsak bizi doğru kişiyle tanıştırrır. Teğmen Hori'nin yanında en değerli yoldaşlarımızdan biri olup çıkacağından eminim."

İzutsu'nun safdilliği neredeyse seyrine doyulmaz bir güzellikti, İsao bir an durup bunun tadını çıkardı. İzutsu, İsao'nun vereceği her kararı sonuna kadar uygulayacaktı. Tanıştığı insanda bulduğu olumlu niteliklere kendini bü-

tünüyle kaptıran bir insandı. Bu safdilliği sayesinde, ülkülerinin dünyasını bir çimenlik kadar parlak ve düz bir yere dönüştürebiliyordu. İzutsu'nun çelişkilerden korkusu yoktu, hiçbir karmaşık yanı bulunmayan dünyasında, onun algıladığı biçimiyle şeytan, düşlenebilecek en dolambaçsız biçime sahipti. Belli ki iblisleri, incecik bisküviler gibi paramparça edebileceğine inanıyordu, işte gözüpekliğinin kaynağı da buradaydı.

İsao, İzutsu'nun heyecanının yatışmasını bekledikten sonra, "Her şey iyi, güzel de," dedi, "bomba meselesi beni düşündürüyor. Kutsal Rüzgâr Birliğinden Kendo Ueno silâh kullanmaktan yanaydı, ama önerisi geri çevrildi. Bizim de asıl dayanağımız, kılıçlarımız olmalı. Bunu sakın unutmayın. Yalnızca kılıçlarınıza güvenebiliriz, bir de etimizden yapılmış bombalara."

13

Tuğgeneral Kito'nun Hakusanmae'deki evi, Yurtseverlik Akademisine yürüme mesafesindeydi. İsao evin bulunduğu tepenin eteğindeki taş köprüyü geçtikten sonra, eve ulaşmak için çıkılan basamakların sayısını ezbere biliyordu: otuz altı basamak. Tuğgeneralin evindeki davranışları çok cana yakındı. Duldu, evin çekip çevrilmesine kızına, boşandıktan sonra yeniden baba evine dönmüş olan Makiko'ya bırakmıştı. Generalin Akademiyle dostça bir ilişkisi vardı, İsao'ya her zaman özel bir yakınlık gösterdiği için İnuma oğlunun o evde uzun saatler geçirmesini engellemiyor, yalnızca ev sahiplerini fazla rahatsız etmemesi için uyararakla yetiniyordu.

İsao arkadaşlarıyla birlikte ne zaman oraya gitse, gençleri eğlendirme görevi Makiko'ya düşüyordu. İnanılmayacak kadar kibardı. Generalle kızı onlara, istedikleri zaman konuk olabileceklerini, ama özellikle akşam yeme-

ğinden önce gelirlerse daha çok memnun olacaklarını söylemişlerdi; iştahlarıyla yemekleri ne kadar çok beğendiklerini gösteren bu genç adamları beslemekten daha büyük bir zevk olamazdı onlar için.

Makiko her zaman yansız davranırdı. Neşeli, yumuşak ve nazikti, serinkanlı bir çekingenliği vardı; ne saçının bir tek teli bile bozulmuş, ne de giysilerinde en küçük bir kusur olurdu.

Pazar gecesi olduğu, İsao, İzutsu ile Sagara'nın da aklına yapacak daha iyi bir şey gelmediği için, akşamı General Kito'nun evinde geçirmeyi kararlaştırdılar. Oğlanlar İsao'yu onlara ziyafet çekme düşüncesinden caydırmışlar, az da olsa bu parayı bir kenara koymaya, gerektiğinde tasarıları için harcamaya razı etmişlerdi. Üç genç, para harcamayı gerektirmeyen bir yere gitmek zorundaydılar.

Uçuk mor renkte, serj kumaştan bir kimono giymiş olan Makiko onları girişte karşıladı. İsao onu görünce ansızın ürperdi; bu görüntünün İzutsu ile Sagara'nın aklına, gündüz onlara gösterdiği, yozlaşma benekleriyle kaplı haritayı getirmeyeceğini umuyordu.

"İyi akşamlar. İçeri girin lütfen," diye selâmladı Makiko onları; hole doğru uzattığı kolu, zarif bir vazonun kulpuna benziyordu. "Babam bir yolculuğa çıktı, ama önemi yok. Buyurun, içeri girin. Umarım yemek yememişsinizdir." Tavrı her zamanki gibi candandı. Sonra, yağmurun ansızın bastırması üzerine, dışarıya, akşam karanlığına baktı, "Ne kadar şanslı gençlersiniz!" dedi, sesinin yumuşacık tınısı yağmurun hafif hışırtısına karışmıştı. Böyle zamanlarda, bazan kendi kendine konuşuyormuş gibi görünürdü. Zekici bir karşılık vermenin kabalık olacağını sezen İsao karanlık eve girerken hiçbir şey söylemedi.

Makiko salondaki tavandan sarkan lâmbayı yaktı. Tam, gölgede kalan düğmeye uzanmıştı ki, lâmba sallandı, kadının eli kaydı. Işık bir an yanıp söndü, sonra yine yandı. Parmak uçlarında durduğu o kısacık sürede, *tabi*'li

ayaklarının baştan çıkarıcı aklığı İsa'o'nun gözünü almıştı. Her nasılsa bu kadının sırlarından birini öğrenmiş gibi oldu.

Kito ailesinin evinde, konuklar ne kadar ani bastırırsa bastırırsın, her zaman, herkese yetecek kadar yiyecek bulunması oğlanları her seferinde şaşırtırdı. Her an, iştahlı genç subayların akınına uğramaya alışmış olan ailenin, geçmişİ çok eskilere dayanan bir alışkanlığıydı bu. Yemek servisi hemen yapıldı. Makiko da onlarla birlikte yedi, servisi bir hizmetçiye yaptırdı. İsa'o hayatında, Makiko kadar zarif yemek yiyen birini görmemişti. Kadın başını uysalca eğiyor, çubukları akışkan bir incelikle kullanarak, aralarına çok az miktarda pirinç ya da balık kıştırıyordu. Üstelik, gençlerin şakalarına gülerken bile, yalnızca bir kadına uygun düşen, önemsiz bir görevi ustaca yerine getiriyormuşçasına yemeyi hızla sürdürebiliyordu da.

"Biraz plak dinleyelim mi?" diye sordu, yemek bitince.

Hava sıcak, nemliydi, Makiko hizmetçiye sundurmaya bakan kapıyı açtırdı, hep birlikte kapının karşısına geçip oturdular. Salonun bir köşesinde, maun renkli dolabı olan bir fonograf duruyordu. Elektrikli fonograflar oldukça yaygınlaşmıştı, ama Kito ailesi bu ithal malı, kapaklı modeli kullanmayı inatla sürdürüyordu. Kolu çevirme işini İzutsu üstlendi. Bunu İsa'o da yapabilirdi, ama Makiko o sırada fonografin yanında durmuş, plaklara bakıyordu, ona yaklaşma düşüncesi İsa'o'yu durdurdu.

Makiko kırmızı etiketli, 33'lük bir plak seçti, pikaba yerleştirdi; Cortot'nun yorumundan, Chopin'in 'Nokturn'üydü. Bu, gençlerin kültürel birikimlerinin hayli dışında kalan bir konuydu, üstelik bilgiçlik taslamaya da yeltenmiyorlardı; kendilerine sunulan plağı uysallıkla dinlemeye koyuldular. Kendilerini hoş bir serinliği olan sulara dalmış, yüzmeye başlamış gibi hissediyorlardı. İsa'o şu anda içini kaplayan suskun edilgenliği babasının Akademi-

sinde hissettiği bildik duygularıyla karşılaştınca, ikincisinin sonu gelmeyen bir maskeli balo, bir sahtekârlık olduğunu düşündü.

Müzik, bu düşüncesini doğrulamak istercesine duygularını bir o yana bir bu yana sürükleyip duruyordu. Kito'ların evine yaptığı ziyaretlerde duyduğu, gördüğü şeylerin canlı anısı aklından birer birer geçiyor, piyanodan dökülen ezgilerin akıntısıyla sürükleniyor, her biri üzerinde, bir arma işlenmişçesine Makiko'nun küçücük bir imgesini taşıyordu.

Bir keresinde baharda, bir akşamüstü General, Makiko ve İsaο sohbet ederlerken bahçeye bir sülün konmuştu. "Ah, bakın! Herhalde Botanik Bahçesinden gelmiştir," diye haykırdı Makiko. Neşeli sesi hâlâ İsaο'nun kulaklarında açık seçik çınılıyordu. Anı olanca canlılığıyla gözünün önündeydi; o kadınsı ses, kızıl kanatlı sülünden gelmişti sanki. "Herhalde Botanik Bahçesinden geldi" –sesinin tonu, bol ağaçlıklı bir yeri, İsaο'nun hiç görmediği, kadınlara ait bir ülkeyi çağrıştırır gibiydi.

Sonra piyanonun sesi İsaο'nun belleğini bir kez daha tutsak etti, bir oraya, bir buraya sürüklemeye başladı.

Mayısta bir akşam aynı ses şöyle demişti: "Geçen gün çiçek düzenleme dersime gidiyordum. Bütün gün yağmur yağmıştı, şemsiyemi açtım, tam taş basamaklardan inerken bir kırlangıç uçarak yaklaştı, neredeyse şemsiyeine çarpıyordu. Gerçekten de o kadar yakımma gelmişti ki." General, basamaklardan yuvarlanmadığı için şanslı olduğunu söyleyince, Makiko anlatmak istediği şeyin bu olmadığını söyleyerek karşı çıktı. Aslında, kırlangıcın şemsiyenin sivri uçlarına çarpıp yaralanmasından korkmuştu. İsaο onu dinlerken imgeleminde o tehlikeli ânı ve büyüleyici ayrıntıları bir kez daha canlandırdı. Gözünün önünde bir kadının, başının üstündeki şemsiyenin yağlı kâğıdından süzülen, uçuk yeşil ışıktaki biraz solgun görünen, yanakları yağmurdan nemlenmiş, çizgileri kaygıyla gerilmiş

yüzü belirdi. Özü olan bir kadındı bu; kadınlığın sarp kayalığının üzerinde duran bir kadın. Sonra sülün; kadının ilgisine sığınmış, onun acıma duygularından yararlanan, ölümle oynasırken en büyük tehlikeyi göze alan sülün. Kendisi de yaralanacak olsa bile, yaralamaya niyetli olan sülün, isyan dolu bir içgüdüye boyun eğmiş, mayıstaki mor laleleri biçen bir kılıç gibi, en uygun ânı kolluyor. Ama o ân gelmiyor. Korku, ılımlı, şiirsel bir ruh durumuna dönüşüyor: Çiçek düzenleme dersine gitmek üzere olan güzel bir kadın, hızla alçalan bir sülün– bir ân birbirlerine dokunur gibi oluyor, sonra kendi yollarına gidiyorlar.

"İzagawa Türbesinde aldığın nilüferlere iyi bakıyorsunuz?" diye sordu Makiko. Sorusu öyle doğrudan, öyle beklenmedikti ki, İsao yalnızca "Efendim?" diyebilirdi. Plak bitmişti.

"Orada bana verdiğin nilüferlere, diyorum, iyi bakıyorsunuz? Omiwa Türbesinden getirdiklerine?"

"Yo, hayır. Hepsini dağıttım."

"Kendine bir tane bile saklamadın mı?"

"Hayır."

"Çok yazık! Ne kadar solarsa solsun, mutlaka bir tanesi gelecek yıla kadar saklanmalı. İnsanı salgın hastalıklardan koruduğunu söylerler. Biz nilüferleri evdeki aile mihrabına koyarız."

"Önce kurutuyor musunuz?" diye sordu Sagara hiç düşünmeden.

"Hayır. Tanrıların çiçeğini ağır bir şeyle sıkıştırmanın, ezmenin uygun olmayacağına inanıyorum. Onları mihraba öylece bıraktım, o günden beri de sürekli suluyorum."

"Ama aradan bir ay geçti!" diye karşı çıktı İsao.

"Bir mucize gibi. Renkleri hiç bozulmadı. Size göstereyim. Onların Tanrıların çiçekleri olduğuna hiç kuşku yok."

Makiko sözlerini bitirince salondan çıktı, birkaç dakika sonra ağır, saygılı adımlarla geri döndü, elinde nilüferle dolu, beyaz porselen bir vazo tutuyordu. Oğlanların bakması için masanın üzerine koydu. Nilüferler bütün koparılmış çiçekler gibi elbette solmuştu, ama ateşte kavrulmuşsa benzeyen o bildik, çirkin rengi almamışlardı. Beyazları, donuk bir fildişine dönüşmüştü. Sanki kansızlık çekiyorlarmış gibi, damarlarının yeşil ayırtıları iyice belirginleşmişti. Bütün tomurcuklar aynı oranda büzülmüştü sanki. Henüz keşfedilmemiş bir çiçek türüne dönüşmüş gibiydiler.

"Her birinize bir tane vereceğim, evinize götürün ve özenle koruyun. O da sizi hastalıktan korur." Makiko küçük bir makasla her biri için bir nilüfer kesti, sapları iyice kısa tutmuştu.

İzutsu güldü. "Bize bu iyiliği yapmamış olsaydınız bile biz hastalanma kaygısı duymazdık."

"İsao'nun bu nilüferleri Omiwa Türbesinden getirmek için ne kadar çabaladığını düşünerek böyle konuşmamalısın. Üstelik bunlar salt hastalık için değil," diye yanıtladı Makiko gizemli bir tavırla. Makası hâlâ elinden bırakmamıştı.

Bir kadından çiçek kabul etme düşüncesi İsao'yu utandırmıştı, inatla sundurmada oturmayı sürdürdü. Artık suskunlaşan Makiko'da adlandıramadığı bir şey hissediyordu, dalgın dalgın ona baktı. Kadın vazunun durduğu, gül ağacından yapılmış masaya eğilmişti, İsao yüzünü yandan görüyordu. İsao o anda, kadının kendisine bakıldığını gayet iyi bildiğinden emindi.

Arkadaşlarının nilüferleri almak için kadının yanında durduklarını görünce, onları tehdit edercesine, duruma hiç uygun düşmeyen, tuhaf bir sesle konuştu: "İkiniz, beni dinleyin. Eğer bugün Japonya'da birini öldürecek olsaydınız, kimi öldürürdünüz? Bir başka deyişle, kimin ölümü Japonya'yı arınmaya bir adım daha yaklaştırır sizce?"

"Jugoro Itsui?" dedi Sagara, Makiko'nun verdiği nilüferi parmaklarının arasında döndürerek.

"Aptallık etme. Evet, parası var, ama önemsiz biri o."

"Peki ya Baron Şinkawa?" diye sordu İzutsu, onun için aldığı nilüferi vermek üzere İsao'ya yaklaşıırken. Gözleri çakmak çakmaktı.

"On kişiyi öldürecekse, tamam, bir tanesi de o olabilir. Ama o yalnızca fırsatçının teki. On Beş Mayıs Olayından epeyce ders almış olmalı; rüzgâra göre yön değiştiren bir fırlıdak. Bir hain olarak cezalandırılmayı hak ediyor, elbet."

"Başbakan Saito?"

"Eğer beş kişi öldürülecekse, o da kesinlikle aralarında olacaktır. Saito, yani paranın büyük dünyasını gizleyen siyah perdenin önündeki kişi. Peki ya perdenin arkasındaki kim?"

"Ah! Busuké Kurahara mı?"

"Evet o," diye yanıtladı İsao, kesin bir tavırla. İzutsu'dan aldığı nilüferi çabucak kimonosunun cebine soktu. "O öldükten sonra Japonya çok daha iyi bir yer olacaktır."

İsao'nun gözleri, konuşurken bile gül ağacından yapılmış masanın kıyısını tutmuş, incecik, beyaz kadın eline, lâmbanın altında bir su gibi ışıldayan makasa dikilip kalmıştı. Makiko, oğlanlar aralarında konuşurlarken asla söze karışmazdı, ama İsao'nun halinden, sözlerinin duyulmasını istediğini anladı. İsao'ya çevirdiği gözleri bir anninki gibi sevgiyle doluydu, ama onu delip geçiyormuş, aslında bahçeye, batan güneşin ıslak yeşilliklerin dışında her şeyi gözlerden gizleyen kan kırmızısı parıltısına bakıyormuş gibi uzak, dalgın bir hali de yok değildi.

"Kötü kan," dedi Makiko, "mutlaka akıtılmalıdır. O kanı akıtanlar da yurdumuzu gerçekten sağaltabilir. Hasta ulusumuzun başucunda dikilen korkaklar, ellerini ovuşturup durmaktan başka bir şey yapmıyorlar. Onların ellerine bırakılırsa, Japonya ölür."

Makiko'nun sesi bir şiir okuyormuşçasına yumuşacıktı. İsaο gevşediğini hissetti.

Arkasındaki ayak seslerini, çimenlerin üzerinde bir şeyin ilerlediğini duyunca omzunun üstünden geriye baktı. Yürek atışları hızlandığı için utanmıştı. Yağmurlu bahçeye bir sokak köpeği girmiş olmalıydı. Otların arasında ilerlerken çıkardığı sevimsiz koklama sesi de İsaο'nun tahminini doğruluyordu.

14

Yağış mevsiminin ikinci yarısında çok az yağmur yağdı. Kahverengimsi bulutlarla kaplı gökyüzü güneşi saklamakta direndi, ama sonunda açıldı. Okullar yaz tatiline girdi.

İsaο Teğmen Hori'den kalın, kaba bir kurşunkalemle yazılmış bir not aldı. *Kutsal Rüzgâr Birliği* adlı kitabı oldukça uyarıcı bulduğunu yazıyordu. Bunu dostlarıyla paylaşmak istediği için kitabı, alayın ikinci karargâhında tutuyordu. İsaο ne zaman geri almak isterse kendisini ziyaret edebilirdi.

İsaο bir akşamüstü Teğmeni görmek için Azabu Üçüncü Alayının garnizonuna gitti. Barakalarla tören alanı, yaz güneşinin parlaklığıyla yere çivilenmiş gibiydiler.

Anakapıdan girer girmez sağda, alayın çok gururlandığı çağdaş barakalar yükseliyordu. Fakat İsaο'nun gözü'nün gördüğü her şeye sinmiş olan *ordu* duygusunu en güçlü çağrıştıran şey, talim alanındaki ağaçların gerisinde esen rüzgârla yakınlardaki ahırdan gelen kokuydu; bu duyguyu veren nitelikler, alayın herkesçe kabul edilen ünüyle birleşerek tozlu göğe doğru yükseliyordu sanki.

İsaο kapıdan geçerken, tören alanının uzak bir köşesinde talim yapan bir müfreze gördü, dimdik erkeklerin gövdeleri göz kamaştırıcı akşamüstü güneşinde hâki renk-

li bir deste kalem gibiydi.

Nöbetçi er İsao'ya yolu gösterdi. "Teğmen Hori şurada, bazı acemilere talim yaptırıyor. İşi yirmi dakikaya kadar biter. İsterseniz izleyebilirsiniz."

İsao erin ardına takılıp tören alanını geçti; güneş yakıyordu. Işınlарının altında her şey yakma yöntemiyle yapılmış bir resim gibi duruyordu. Sonunda müfrezenin yanına vardılar; askerlerin pirinç düğmeleri, alayın numarası olan '3' rakamı güneşte yanıp sönüyor, piyadelerin koyu kırmızı yaka şeritleri hâki kütleye canlı bir karşıtlık oluşturuyordu.

Adamlar şimdi dümdüz yürüyorlardı, ayaklarındaki postalları güm güm yere vurdukça çıkan ses, bir şey çiğnerken dişlerden gelen o yoğun sesi andırıyordu. Teğmen Hori çektiği kılıcını sağ omzuna dayamıştı, talimle ilgili buyruklarını haykırırken sesi, suskun adamların oluşturduğu sıraların üstünde yırtıcı bir kuş gibi süzülmekteydi.

"Müfreze sağa..." buyruğunu verdikten bir dakika sonra, "İleri!" diye haykırdı. Aynı anda iç sıranın ortasındaki asker terli yüzünü hemen sağa çevirdi, dıştaki sıra sağa dönüşünü tamamlayana kadar yerinde saydı. Bu arada öteki sıralar geniş, kazıklı bir çit gibi açıldılar, sonra kapanan bir yelpaze kadar kolaylıkla birleştiler.

"Sol sıradakiler... ileri!"

Teğmenin buyruğu üzerine hemen duruşlarını değiştirdiler, matematiksel bir kesinlikle öne doğru koşup tabur sancağını taşıyan askeri tam ortalarına alarak tek bir sıra oluşturdular. Dış kanadın da yerini almasıyla manevra tamamlanmış oldu, müfreze ileriye doğru yürüyüşe geçti.

"Sağ kanat... ileri!"

Teğmenin erkekçe haykırıları kılıcından çıkan parıltılarla birleşince yaz göğüne doğru sıkılan silâh seslerini andırıyordu. Uzun olan sıra, yürüyüş yönünü bir kez daha değiştirdi. Şimdi adamlar yere yattığı için İsao terle le-

kelenmiş, rengi koyulaşmış gömleklerinin sırtını görebiliyordu. Omuzlarının duruşundan kendilerini ne kadar zorladıkları belliydi, az önce tamamlanan manevra yüzünden sıklaşan soluklarını denetlemek için büyük bir çaba harcadıklarını İsaο anlamıştı.

"Kalk!" diye haykırdıktan sonra Teğmen döndü, İsaο'dan yana koştu, sonra ansızın durdu. "Yat!" diye bağırdı. Teğmen koşarken İsaο güneşte parlayan siyah siperliğinin altında, güneşten yanmış burnundan, şımsıkı kapalı dudaklarından damlayan terleri gördü.

Askerler, subaylarının yeni konumuna bakarak yarışircasına İsaο'ya doğru süründüler, tam İsaο'nun önüne gelince iki sıra halinde dizildiler, sabırsızca itişip kakışıyorlardı.

Teğmen dikkatli gözlerle sıranın düzgün olup olmadığını inceledikten sonra, bir kez daha haykırdı: "Kalk!" Sonra da, "Yat!" Askerler tüfeklerini kaptıkları gibi kendilerini güneşten kavrulmuş toprağa attılar. Emirler birbirini izledi. Bazan İsaο'yla erin hemen yanıbaşındaki alanda yirmi kişinin derin soluma seslerine karışan bir ter, toz ve deri kokusu kasırgası esiyordu. Sonra kuru zemin ter danılarıyla ıslanıyor, rengi koyuluyordu. Şimdi İsaο'dan birkaç adım uzakta olan Teğmenin sırtında da ter lekeleri belirmişti.

Bu küçük çete, uzak, düşsel bulutlardan oluşan alçak bir setle çevrilmiş yaz göğünün altında, talim alanını çevreleyen ağaçların geniş, güzelim gölgesini hiç akıllarına getirmeden yatıp kalkar, yön değiştirirken, değişik biçimler alırken, kusursuz bir makine gibi işliyordu. Yukarıdan uzanmış, kocaman, görünmez bir el bu makineyi işletiyordu sanki. Bu el yalnızca güneşe ait olabilir, diye düşündü İsaο. Teğmen bile, askerleri gönlünce yönlendiren bu elin bir temsilcisinden başka bir şey değildi; bu açıdan bakıldığında güçlü sesi de içi boş bir yüzüğe dönüşüyordu. Bir satranç tahtasındaki taşları oynatan o görünmez el – onu yön-

lendiren güç tam tepedeydi, yani istediği anda ölümü bile yenebilen parlak güneş. İmparator da gücünü ondan alıyordu.

Güneşin eli şaşmaz bir açıklık ve kesinlikle yalnızca bu talim alanında işliyordu. Yalnız burada! İmparatorun iradesi bu genç adamların terine, kanına, etine işliyor, bedenlerini röntgen ışınları gibi delip geçiyordu. Alay karar-gâhının giriş kapısındaki altın kasımpatı, güneş ışığında ıslıl ıslıl yanan imparatorluk amblemi, yukarıdan bu güzel, terli, karmaşık ölüm balesini izliyordu.

Peki ya başka yerlerde? Buranın dışında bütün Japonya'da güneş ışınlarının önü kapanmıştı.

Talim bitince gıcırtilar çıkaran deri tozlukları tozdan bembeyaz kesilmiş olan Teğmen Hori, İsao'nun yanına geldi. "Seni burada görmek ne güzel," dedi. Sonra ere döndü: "Sen artık gidebilirsin."

Kocaman, sarı, oval biçimindeki bir binaya doğru ilerlediler.

"Nasıl buldun?" diye sordu Teğmen, gururla. "Japonya'daki en çağdaş baraka. Asansörü bile var."

Ahıra bakan giriş kapısına uzanan taş basamakları tırmanırken, Teğmen Hori, "Bugün onları iyice yordum. Ama aralarında acemiler olduğunu fark etmişsinizdir mutlaka," dedi.

"Hayır, hiçbir aksaklık gözüme çarpmadı."

"Ya? Yazın tembellik etmelerine izin veriyoruz. Sonra da gördüğün gibi iyice sıkıştırıyoruz. Bu, uyanmalarını sağlıyor."

Teğmen Hori bölük subayı olarak, Birinci Taburun subaylarına ayrılmış olan üçüncü kattaki odasında çalışıyordu. Çok yalın bir odaydı, duvarda dört ya da beş tane, süngü talimlerinde kullanılan koruyucu giysilerden asılıydı. Teğmenin masası, pencerenin önündeydi, koltuğunun döşemesinden yer yer hasır dolgu malzemesi fişkirmişti.

Teğmen ceketini çıkartır, terini kurulamak için dışarıya çıkarken İsaο camdan aşağıya, binanın oval biçimindeki avlusuna baktı. Bir emireri çaydanlığı getirip masanın üzerine bıraktı.

Avluda süngü talimi yapan bir müfreze vardı, haykırışları camdan zorla içeri giriyordu sanki. Avluya inen basamaklara açılan altı kapı vardı. Binanın bu yanı, biri bodrum olmak üzere dört katlıydı, ama öteki yüzünde bodrumla birlikte üç kat bulunuyordu. Her kapının üzerine büyük, beyaz rakamlar konmuştu. Üç *gingko* ağacı bol yapraklı dallarını uzatmıştı, görünüşlerinde tehdit edici bir şey vardı. Himalaya sedirlerinin, hiç esinti olmadığı için kıpırtısız duran dallarının ucundan beyaz tomurcuklar sarkıyordu.

Teğmen göründü; kısa kollu, beyaz bir gömlek giymişti. Çayını kana kana içtikten sonra emir erini çağırdı ve biraz daha çay getirmesini söyledi.

"Pekâlâ," dedi İsaο'ya dönerek. "Dur da sana kitabını vereyim." Kayıtsızca masasının çekmecesine uzandı, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni çıkardı, İsaο'nun önüne koydu.

"Nasıl buldunuz?"

"Beni gerçekten etkiledi. Neler hissettiğini şimdi daha iyi anlıyorum. Sende de aynı ruh var, öyle değil mi? Fakat sana bir soru sormak istiyorum," dedi Teğmen, hafif alaylı bir tebessümle. "Birisiyle savaşıma zamanın geldiğinde, sen de tıpkı Birliktekiler gibi yapacak ve İmparatorluk Ordusuyla mı savaşacaksın?"

"Tabii ki hayır."

"Peki, kiminle o halde?"

"Hep, kimse anlamasa bile Teğmen Hori bizi anlar, diyordum. Birliğin asıl düşmanı Ordu değildi ki. Garnizondaki askerlerin arkasına gizlenmiş bir şey vardı – askeri hihiplerin, geliştirmekte olan tohumu. Birlikteki adamların düşman olarak gördükleri ve savaş açtıkları şey, militaristlerdi. Çünkü militaristlerin ordusunun, Tanrıların ordu-

su olmadığından kesinkes emindiler. Asıl İmparatorluk Ordusunun, kendi Kutsal Rüzgâr Birlikleri olduğuna inanıyorlardı."

Teğmen karşılık vermeden önce gözlerini odada gezdirdi. Yalnızdılar.

"Peki, peki. Ama bu tür şeyler herkesin duyabileceği biçimde, bağıra bağıra söylenmez." Teğmenin sesinde açıkça sezilen bağlılık, sevgi, İsao'nun yüreğini kuş gibi hafifletti.

"Ama burada kimse yok ki. Sizin karşınızdayken, içimde birikmiş şeyleri boşaltmaktan kendimi alamıyorum, efendim. Birliğin erkekleri yalnız kılıçlarıyla dövüştüler, bana kalırsa biz de büyük sınavda, zamanı gelince yalnız kılıçlarımıza güvenmeliyiz. Ancak tasarımızın boyutları genişleyecekse, başka yaklaşımlara da yer olacaktır... Acaba bizi Hava Kuvvetlerinden bir subayla tanıştırmamız mümkün mü?"

"Neden?"

"Hava desteği bakımından, önemli noktaları bombalamak için."

Teğmen yanıt yerine yalnızca homurdandı, ama kızmış gibi bir hali yoktu.

"Birinin harekete geçmesi gerek. Yoksa Japonya'yı yitiririz. İmparatorun yüreği huzura kavuşturulacaksa yapılacak tek şey bu."

yapılacak bir şey yok."

"Böylesine ciddi konularda bilgiçlik taslama," dedi Teğmen; sesi ansızın sertleşmişti.

Acaba Teğmen içimden geçenleri anlayabildi mi, diye düşündü İsao. Evet, Teğmenin delici gözleri liseyi yeni bitirmiş bu gencin ta ruhunu okuyabiliyordu. İsao'nun duyduğuna göre Teğmen Hori, karşısındakinin yaşından ya da ait olduğu sınıftan etkilenecek biri değildi.

İsao sözlerinin yeterince tumturaklı olmadığını farkındaydı, ama kararlılığı, ağzından çıkanların eksikliğini ta-

mamliyordu. İçindeki ateşin, karşısındaki adamı da tutuşturacağından emindi. Üstelik yazdı. İki erkek kalın, yünlü bir zırh kadar boğucu, bunaltıcı olan sıcakta karşı karşıya oturuyorlardı. Küçük bir kıvılcım bile büyük bir yangını başlatabilirdi sanki, ya da tek bir kıvılcım bile bulunmadığı için ateş her şeyi eritecek, ocaktaki maden gibi acınası bir atığa dönüştürecekti. İsaο bu fırsatı kaçırmamalıydı.

"Madem beni ziyaret etme inceliğini gösterdin," dedi Teğmen, sessizliği bozarak, "o halde ikimize de sıcak unutturacak bir şey yapmaya ne dersin? Talim salonuna gidip, maske kullanmadan kendo çalışalım mı? Bazan çavuşlardan biriyle bu biçimde alıştırma yaparın. İnsanın iradesini güçlendirmenin bundan daha iyi bir yolu olamaz."

"Tabii efendim, böyle alıştırmalardan ben de hoşlanırım," dedi İsaο, hemen kabullenerek.

Orduda kazanmak ya da kaybetmek son derece önemliydi, bu nedenle Teğmen Hori gerçekten dişine göre olan bir rakiple çok ender karşılaşırđı, çünkü bütün yoldaşlarının gözü onun üzerinde olurdu. Ne olursa olsun, Teğmenin onunla, bir kılıç aracılığıyla iletişim kurmak istemesi İsaο'nun çok hoşuna gitmişti.

İsaο kendini talim salonunun eski, ahşap duvarlarıyla çevrilmiş bulunca, içine hoş bir ürpertinin yayıldığını hissetti. Üç çift kendo çalışıyordu, İsaο bakar bakmaz acemi olduklarını anladı. Sopaları tutuş biçimleri heyecanlı, ayak oyunları kararsızdı.

Teğmen biraz kabaca, "Herkes otursun!" diye bağırdı. "Biraz dinlenin. Konuğumla biraz çalışacağız. Bizi izleyin, birşeyler öğrenmeye çalışın."

İsaο bir kendo giysisiyle, sert tahtadan bir sopayı ödünç almıştı. Öne doğru ilerledi. Az önce kendo çalışan altı kişi maskelerini çıkardılar, karşılaşmayı izlemek için yan yana dizilip yere oturdular. İsaο Tanrıları selâmlamak için eğildikten sonra yüzünü Teğmene çevirdi. Teğmen Hori saldıracak, İsaο ise kendini savunacaktı.

Salonun batı yanındaki yüksek pencerelerden giren güneş ışınları cilalı zemini, pırl pırl bir yağla kaplanmış-
çasına parlatıyordu; dışarıdaki ağustosböceklerinin hiç ke-
silmeyen civıltısı salonu doldurmuştu. Çıplak ayakların al-
tındaki sıcak parkelerin, çırpılmış pirinçli keke benzeyen
yumuşacık esnekliği, kendocuların rahatça yayanmasını
sağlıyordu.

İki rakip, kendo sopalarının ucunu birbirine değdir-
mek için karşılıklı eğildiler. Gerçi salonu ağustosböcekleri-
nin sesi doldurmuştu, ama çıkan her ses, *hakama*'ların
belli belirsiz hışırtısı bile kulaklarda yoğun bir açıklıkla
çınlıyor gibiydi.

İsao Teğmenin duruşunu çabucak tarttı. Rakibinin
sağlam, yüce gönüllü biri olduğu izlenimi edinmişti. An-
cak duruşunda, onu katı, düşüncesinden asla caymayan bi-
ri olmaktan kurtaran, gözüpek bir kayıtsızlık vardı. Mavi-
si solmuş ceketinin gevşek yakasından görünen göğsüne
şöyle bir göz atınca, Teğmenden yayılan, bir yaz gününde-
ki sabah havası kadar taze olan canlılığı daha iyi algıladı.
Rahatlığı, doğallığı, kılıç kullanmada ne kadar usta oldu-
ğunu gösteriyordu.

Her ikisi de sopalarını sağ yana kaydıldılar, geriye
doğru beş kısa adım attıktan sonra selâmlaşmayı tamamlama-
mak için sopalarını iyice indirdiler. Böylece ilk raund baş-
ladı. Bir kez daha başlangıç noktasına gittiler, orta yerde
yüz yüze durduktan sonra Teğmen kılıcını sola, havaya,
İsao ise sağa kaldırdı; ağır ağır birbirlerine yaklaştılar.

"Yeaah!" diye haykırdı Teğmen Hori, ağırlığını sağ
ayağına verip öne doğru atılırken. Sopasını doğruca rakibi-
nin başına savurdu.

İlk sert darbe İsao'nun başına, ani bir dolu sağanağı
kadar hızlı indi. Tahta sopanın bütün gücü tek bir nokta-
da toplanmıştı; sıcak o ağır, kalın, yünlü dokusu birden
parçalara ayrıldı. Darbeden bir saniye önce İsao sol ayağı-
nı bir adım geriye atmış, hâlâ sağda, yukarıda tuttuğu so-

pasını daha da geriye çekmiş, "Toh!" diye haykırarak rakibinin kafasına doğru savurmuştu.

Teğmenin gözleri alev alev yanıyordu. İsa'o'nun, doğrudan Teğmenin kısacık kırpılmış saçlarını hedef alan sopası, vınlayarak indi. Aynı anda gözleri karşılaştı; İsa'o aralarında, hiçbir sözcükle sağlanamayacak kadar hızlı bir iletişimin kurulduğunu hissetti. Teğmenin çenesiyle burnu her gün açık havada dolaşmaktan iyice yanmıştı, ama kepinin siperliğiyle korunmuş olan alnı öyle beyazdı ki, kaşlarını daha bir belirginleştiriyordu. İşte İsa'o'nun sopasının parçalayıcı bir güçle tehdit ettiği şey, bu beyaz alandı. Darbenin inmesinden az önce, sopanın havada bir an asılı kaldığı o anda, bu iki kişiyi ışıktan da hızlı, ancak sezgiyle kavranabilen bir şiddet dalgası yalayıp geçti.

Teğmenin kafasına yönelttiği darbeyi yarıda kesip sopasıyla boğazına hafifçe dokunduktan sonra İsa'o, soğukkanlılıkla sopasını sol tarafa doğru kaldırarak yeni bir saldırıya hazır olduğunu belirtti.

Böylece ilk raund bitmiş oldu. İki hasım, orta yerde yeniden yüz yüze durdular ve ikinci raund başladı.

Terlerini akıtmak için su dökündükten sonra, barakalara dönmek için yola koyulunca, hâlâ genç olan ve kendisine o anda son derece neşeli, canlı hisseden Teğmen, İsa'o'yla dostça konuşmaya başladı. İsa'o'nun kendodaki yeteneğini öğrenmesi, bu yakınlığı daha da pekiştirmişti.

"Hiç Prens Harunori Toin'den söz edildiğini duydun mu?"

"Hayır, efendim."

"Yamaguçi'de alay komutanıdır. Kusursuz bir insan. İmparatorluk Muhafız Alayında yetişmiş; aslında farklı bölümlerde eğitildik, ama göreve başlamamdan kısa bir süre sonra Akademiden bir sınıf arkadaşım bizi tanıştırdı. Prens bana büyük yakınlık gösterdi. 'Hori şöyle, Hori böyle,' deyip duruyordu. Çok kararlı bir adam, gençlerin öz-

lemelerini öğrenmekten özellikle hoşlanan biri. Emrindekilere çok iyi bakar, kesinlikle kibirli biri değildir –üstelik, İmparatorluk Ailesinden gelen bir prens, cesur ve kusursuz bir asker. Ne dersin, seni onunla tanıştırayım mı? Çevrede senin gibi gençlerin olduğunu öğrenmek, Prens Hazretlerinin çok hoşuna gidecektir, eminim."

"Evet, efendim, çok memnun olurum."

Böyle muhteşem birisiyle tanışma olasılığı İsao'yu aman aman heyecanlandırmamıştı. Ama Teğmenin bundan çok hoşlanacağını anladığı için, kabul etmişti.

"Prens Hazretleri bu yaz dört ya da beş gününü Tokyo'da geçirecek, bana kendisini ziyaret etmemi söylemişti. Giderken seni de götürürüm," dedi Teğmen Hori.

15

Kamakura'daki Çung-nan villasını bir süre önce elden çıkartmış olan Marki Matsugae, artık yaz mevsimini Karuizawa'da geçiriyordu; Baron Şinkawa'nın Karuizawa'daki büyük villasında vereceği şölene çağrıldı. Çağrı Markiye yüzleşmekten ölesiye korktuğu o düşünceyi anımsatmıştı. Bütün öteki konukların birer 'hedef' olmasına karşın, aralarında yalnız Marki Matsugae kimsenin hedefi değildi.

Markiye ne sağcı ne de solcu köktencilerden bugüne kadar hiçbir imzasız, ya da sert bir dille yazılmış herhangi bir mektup gelmişti. Altmış yaşını geçen, Soylular Kulübünün üyesi olan Marki azıcık da olsa köktenci bir yanı olan her yazışmayı özenle saklardı, ama anlaşılan kimse bunun farkında değildi. Geçmişe bakınca, karşılaştığı tek ciddi saldırının, İnuma'nın, sağ görüşlü bir gazetede, on dokuz yıl önce yayınlanan makalesi olduğunu görüyordu. O zamandan beri hiç sekteye uğramaksızın süren, dingin dönemi düşününce, onu gizlice koruyan birinin olduğunu

dan kuşkulanıyordu; bu kişi, eski saldırgan İnuma'dan başkası değildi.

Markinin onurunu yaralayan bir bağdı bu. Düşündükçe daha da akıllalmaz bir şey gibi geliyordu ona bu. Konumunun sağladığı gücü kullansaydı, gerçek durumu kolayca öğrenebilirdi. Ama eğer kuşkusu doğruysa, kendini birden İnuma'ya fazlasıyla borçlu hissedecek, durumu iyiden iyiye savunulamaz bir hal alacaktı. Kuşkularının asılsız çıkması halinde, hiç kimsede güçlü bir kin uyandıramayan bir insan olduğunu anlayacak, bundan utanacaktı.

Baron Şinkawa'nın verdiği şöenler hep bir gösteriye dönüşürdü. Konukları korumakla görevli olanları yemeklerini, salona bitişik olan bir odada yerlerdi; sayıları neredeyse konuklar kadardı. Böylece Şinkawa Villasında aynı anda iki şöen verilmiş oluyordu, ancak sunulan yiyeceklerin niteliği de, miktarı da karşılaştırılamazdı bile. Bu iki şöen sırasında, dedektiflerin tanımlanması olanaksız kılıksızlığını, yemeklerini sessizce yerken en küçük bir gürültüde bile başlarını av köpekleri gibi sesin geldiği yöne çevirmelelerini, yemekten sonra hep birlikte kürdanlara saldırıp dişlerini büyük bir ciddiyetle karıştırmalarını gözlemleyen biri bu şöenin izlenineye daha değer olduğu yargısına varırdı. Fakat ne yazık ki aralarında, Marki Matsugae'nin koruyucusu yoktu.

Marki bu utanç verici durumu herhangi bir yalanla örtbas edemezdi de. Çünkü polis son derece açık seçik bir biçimde Markiye yönelik hiçbir tehdidin bulunmadığını açıklamıştı; hâlâ bir koruyucu tutmakta diretirse gülünç duruma düşecekti.

Konu, Markinin fazlasıyla tatsız bulduğu çağrışımlarla doluydu. Öyle bir dönemde yaşıyorlardı ki, birinin gücü, onu bekleyen tehlikeye göre ölçülmekteydi çünkü.

İşte bu nedenle Marki, Şinkawa Villasının yürüme uzaklığında olmasına karşın oraya kadar Lincoln arabasıyla gitmeyi yeğledi. Markiz Matsugae, kocasının sağ dizin-

deki romatizmayı düşünerek yanına aldığı yün battaniye-yi katlamış, kucağında tutuyordu. Şinkawa'lar yemekten önce güneş batıncaya, hava iyice serinleyinceye kadar konuklarına dışarıda, açık havada içki sunmaktan hoşlanıyorlardı. Şinkawa'ların Asama Dağına bakan geniş bahçelerini dolduran beyaz hûş ağaçlarının çevresine dağılmış olan koruyucular, birer karaltı haline gelinceye kadar ayakta öylece dikilirlerdi. Dikkat çekmemeleri için uyarılmışlardı, ama böyle sinsice davranınca bahçede içkilerini yudumlayan konukları gözetleyen suikastçilere benziyorlardı.

Baron Şinkawa elli yaşını çoktan geçmişti. Edward üslubundaki villasında her sabah, Japon gazetelerinden önce *Times* okumayı alışkanlık edinmişti. Tıpkı İngiliz sömürgesindeki bir görevli gibi her gün, yarın düzine beyaz keten takımından ya birini ya da ötekini giyerdi. Baronese gelince; durmaksızın kendinden söz etme huyu bunca yıldır hiç değişmemişti. Kadın kendinde sürekli şaşırtıcı birşeyler bulma yeteneğiyle doğmuştu, ama gitgide şişmanlandığını fark edemiyordu.

Barones, 'Yeni Düşünce' akımından bıkmıştı. Mavi Çorap eylemini gerçekleştiren Kutsal Ateş Birliğinden de ayrılmıştı çok olmuştu. 'Yeni Düşünce'nin tehlikesi, Komünist Partiye katılmak için kız lisesinden ayrılan ve hapisneden salıverildiği günün akşamı eve gelip bileklerini kesen yeğeninin intiharı üzerine kafasına dank etmişti.

Ancak her zamanki gibi büyük bir enerjiyle dolup taşan Barones Şinkawa'nın kendini, 'çöküşe doğru hızla ilerleyen' bir sınıfa ait görmesi olanaksızdı. Hiçbir şeyi uğrunda savaşmaya değer görmeyen, alaycı, soğuk kocası sağcılarının kara listesine girince hem aşırı sağcılarının hem de aşırı solcularının kendilerini ezeli düşmanlar olarak gördüklerini anladı, kocasıyla kendisini barbar bir ülkede yaşamak zorunda kalmış, çok daha yüksek bir uygarlığın beyaz derili insanları gibi hissetti. Durumu bir bakıma heyecan veri-

ci buluyor, öte yandan 'ülkesine', Londra'ya gitmenin özlemini çekiyordu.

"Bu Japonya gerçekten tatsız bir ülke, öyle değil mi?" derdi Barones arada bir. Bir keresinde, Hindistan'da bulunmuş bir arkadaşı, Hintli bir tanışının oğlunu kaybettiğini, oğlan elini bir oyuncak kutusunun içine sokunca, kutuya kıvrılmış zehirli bir yılanın onu soktuğunu anlatmıştı. "İşte Japonya'da durum aynen böyle," diye yorumlamıştı Barones. "İnsan azıcık eğlenebilmek amacıyla elini sokuyor, ama oraya çöreklenmiş zehirli bir yılan onu bekliyor. Kendisine hiçbir zarar vermemiş, masum, zararsız bir insanı sokup zehirlemeye hazır."

Akşam hava açıktı, ağustosböceklerinin cıvıltısı çimenlikte usulca yankılanırken, gökyüzünün bir köşesinden, fırtına habercisi bir gürleme duyuldu. Beş evli çiftten oluşan konuklar bahçede toplanmışlardı. Marki Matsugae benekli hintkamışından bir koltukta oturuyordu, karısının dizlerine yaydığı ekose battaniye, bahçeye çöken alacakaranlığa hafif bir renk katıyordu.

"Bence en geç bir ya da iki ay içinde hükümet Mançukuo'yu tanımak zorunda kalacak," dedi bir erkek. Dışişleri Bakanıydı. "Zira Başbakan buna gerçekten kararlı." Sonra Marki Matsugae'ye dönerek, kibarca sordu: "Daha önce konuştuğumuz konuda, Kont Momoşima'nın oğluyla ilgili olarak, her şey yolunda mı?"

Marki yanıt yerine birşeyler geveledi. "Bu adam," diye düşündü, "ötekilere Mançukuo'dan söz ediyor, oysa bana evlât edineceğim çocuğu soruyor. Ne küstahlık!"

Kiyoaki'nin ölümünden sonra ne Marki ne de Markiz evlât edinmenin lâfını ettirmişlerdi, ama son zamanlarda Emlak dairesinin ısrarlarına direnmekten vazgeçmişlerdi. İlk görüşmeler çoktan başlamıştı bile.

Asama Dağı, git gide azalan ışıktaki yükseliyor, ırmağa inen patikanın bazı yerlerindeki seyrek ağaçların arasın-

dan görünüyordu. Uzaktan uzağa duyulan gökgürültüsünün hangi yönden geldiğini saptamak güçtü. Yine de konuklar, fırtına kendilerinin hayli uzağındaki bir tehlikeyi haber verirken, ellerine, yüzlerine vuran akşam gölgelerini izlemekten hoşnuttular.

"Eh, bütün hanımlarla beyler geldiğine göre, Bay Kurahara'nın teşrif etme zamanı gelmiş demektir," dedi Baron karısına, herkesin duyabileceği kadar yüksek bir sesle. Gülüştüler.

Busuké Kurahara bütün davetlere en son gelirdi; gücünün derecesini kanıtlayan, ama fazla da aşırıya kaçmayan bir gecikme.

Dış görünüşüne karşı o kadar kayıtsızdı ki, bunun özellikle tasarlanmış bir şey olduğu sezilirdi; oldukça mesafeli olan konuşma biçimiye insana çekici gelirdi. Solcuların çizdiği karikatürlerdeki tekelci kapitalist tipine hiç benzemezdi. Oturacağı yeri seçtikten sonra şapkasını oraya bırakır, oturacağı zaman da şapkayı kaldırırdı. Ceketinin ikinci düğmesi daima üçüncü ilige girme eğilimindeydi. Boyunbağını yakasının altından geçirdikten sonra düğümlemekten vazgeçerdi. Şölen masasında sağ yanına uzanıp komşusunun tabağındaki ekmeği almaktan çekinmezdi.

Busuké Kurahara yazın hafta sonlarını Karuizawa'da, kışınsa bir dönümlük narenciye bahçesinin bulunduğu İzusan'da geçirirdi. Mandalinalarının parlaklığıyla, tadıyla gururlanır, hem dostlarına hem de yetimhanelere ya da yoksul hastanelerine armağan etmekten büyük zevk alırdı. Neden pek çok kişinin nefretinin odak noktası olduğunu anlamak güçtü.

Özel yaşamında çok neşeli olan birinin, devlet meselelerinde böylesine karamsar görüşleri olması, hiç kuşkusuz şaşırtıcıydı. Baron Şinkawa'nın bahçesinde toplanan konuklar yine de, Japonya'nın en büyük kapitalistinin ağzından acı öyküleri, uğursuz varsayımları, onları bekleyen kö-

tülükleri dinledikçe heyecanlanır, ürperirlerdi.

Kurahara, Başbakan İnukai'nin ölümünden çok, Maliye Bakanı Takahaşi'nin emekliliğine hayıflanıyordu. Yeni Başbakan Saito kabinesine, Kurahara'yı arayıp karşı çıkacağını, çünkü onun işbirliği olmaksızın hiçbir şey yapamayacaklarını açıklamıştı, elbette. Kurahara her şeye karşın, yeni başbakanın tavrında hoşuna gitmeyen birşeyler olduğunda ısrarlıydı.

Takahaşi gerçekten de İnukai Kabinesini, ilk hareket olarak altın ihracatına ambargo koymaya razı eden insandı, ama klasik, madeni para yandaşlarının gizli kışkırtmasıyla, yeni kurulan hükümeti baltalamaya başladı; bu kararın beklentileri karşılamadığını, hızlı bir ferahlama sağlamadığını, durumun hiç mi hiç düzelmediğini, piyasanın hâlâ çok durgun olduğunu öne sürerek eski yöntemlerin çok daha iyi olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu.

Öte yandan, Londra'da olup bitenleri yakından izleyen Baron Şinkawa, *Times* gazetesinde, İngiltere'nin, bir önceki yılın eylül ayındaki altın ölçü biriminden vazgececeğini okuyunca, hemen kararını vermişti. Wakatsuki Kabinisi altın dış satımına ambargo uygulanmayacağını söyleyip durmuştu, oysa hükümetin her açıklamasından sonra, dolar toplayanları ulusun yağmacıları olarak damgalayan sağcıların öfkesine karşın, dolar vurgunculuğu artmıştı. Baronun kendisi de dolar biriktirirdi, ama İsviçre bankalarının ince eleyip sık dokumadan kabullenecekleri kadarını biriktirdikten sonra, devlet siyasetinin bir gecede değiştirilmesini göze alamazdı, sonunda altın dış satımına ambargo konmasını ve 'yeniden düzenleme' politikasını destekler oldu. Eski hükümetin o yarım yamalak ekonomik önlemlerinden gına getirmişti, yeni kabineden oldukça umutluydu. Fiyatları düzenleme yoluyla iç düzelmeyi de sağlama kararının gerisinde, Mançurya'yı sanayileştirme umudu yatıyordu. Gerçi Baronun kafası her zamanki gibi soyut düşüncelerle doluydu, ama burada, volkanik

toprağı gerekli kaynaklardan yoksun olan Karuizawa'da, Mançukuo'nun yeraltı zenginliği, Café Royal'in menüsü kadar zengin ve çeşitli olan kaynaklar, Baronun beyninde baştan çıkartıcı bir hayalet gibi salınıp durmaktaydı. İçimde, aptal askerler için bile bir sevgi kıvılcımı çaktırılabirim, diye düşünüyordu.

Barones Şinkawa eskiden, yalnız kendi aralarında konuşan erkeklere katlanamazdı, ama yaşlandıkça duyguları değişti. Şimdi erkeklerin, kadınlara da dinleme izni verdikleri sürece, kendi aralarında istedikleri kadar konuşmalarına karşı çıkmıyordu.

"Eh, kendilerini konuya iyice kaptırdılar," dedi Bayan Kurahara, Markiz Matsugae ile öteki kadınlara dönerek. Kurahara'nın çevresine toplanmış olan erkeklerden söz ediyordu. Markiz Matsugae'nin iki kaşının arasındaki, yüzüne acılı bir anlam veren çizgi, neredeyse saçlarına kadar uzanıyordu. Artık iyice kırlaşmış olan saçlarını, kulaklarını kapatacak biçimde taramıştı.

"Geçen bahar," diye sürdürdü Barones Şinkawa, "İngiliz Elçiliğindeki bir çağrıya kimonoyla katılmıştım. Beni hep Batılı giysilerle görmeye alışmış olan Büyükelçi, şaşıp kaldı. Beni iltifat sağanağına tuttu, kimononun ne kadar yakıştığından filan söz etti. Ne kadar sinir bozucu bir şey! Onun gibi incelikli, kültürlü bir erkek bile Japon kadınlarının salt Japon kadını olarak kalmalarını istiyor. O akşam giydiğim kimono, terzimin önerisiyle tıpkı bir *Momoyama No* kostümü biçiminde dikilmişti; kırmızı, üzerine karla kaplı söğüt ve kelebek desenlerinin yuvarlaklar halinde, dore ve lâme iplikle işlendiği, gerçekten çok gösterişli bir kumaştandı. Öyle pırıl pırıldı ki, kendimi Batılı giysilere bürünmüş halimden daha Japon hissediyordum." Barones, ne kadar iyi bir ev sahibesi olduğunu kanıtlamak için, herkesin katılabileceği bir sohbet konusu bulmaya çalışıyordu.

"Junko, belki de Büyükelçi göz alıcı giysilerin sana yakıştığını söylemek istemiştir," dedi Dışişleri Bakanının kârısı. "Batılılarınkine benzeyen elbiseler giydiğin zaman fazla cüretli görünmüyorsun, daha çok, kısıtlanmış bir halin oluyor."

"Çok doğru!" diye yanıtladı Junko Şinkawa, katılmaya hazır. "Batılı elbiselerin renkleri öyle ağırbaşlı ki. Kalıp parlak renkli, çiçekli bir elbise giyince de olduğundan yaşlı görünüyorsun; tıpkı Galler'deki bir büyükanne gibi."

"Ama üzerindeki elbisenin rengi çok güzel," dedi Markiz Matsugae, koşulların gerektirdiği iltifatı yaparak. Aslında Markizi şu anda kaygılandıran tek şey, kocasının dizindeki sancıydı. Bu ağrı ona, bütün Matsugae Malikânesini etkisi altına alan acıyla, evdeki herkesin eklemelerini sıızlatan o hastalıkla bir biçimde bağlantılıymış gibi geliyordu. Markiz, battaniyeye sarınmış, oturan kocasından yana bir göz attı. Geçmişte öylesine açıksözlü ve konuşkan biri olan, sohbeti tekeline almaktan hoşlanan adam şimdi sessizce ötekileri dinliyordu.

Tartışmalardan ustaca kaçınmasını iyi bilen Baron Şinkawa, Kurahara ile Vikont Matsudaira'yı karşı karşıya bıraktı. Genç Vikontla düşünceleri uyuşurdu, üstelik Vikont gerçekten sorumluluk üstlenecek bir konumda değildi. Soylular Kulübünün üyelerinden olan ve orduyla dostça bir ilişkisi bulunan bu aylak delikanlı her zamanki soğukkanlı, meydan okuyan tavrıyla Kurahara'ya döndü.

"Boşuna çabaladığımız, tehlikede olduğumuz, bir bunalım yaşadığımız türünden yorumlara fazla katılmıyorum," dedi Vikont Matsudaira. "Bir kıpırtı var, doğru, ama iyiye doğru. On Beş Mayıs Olayı elbette üzücü bir olay, ama bu olayın hükümeti Japonya'yı içinde bulunduğu ekonomik durgunluktan çıkarmak için daha kararlı davranmaya zorladığını da yadsıyamayız. Son çözümlemede, olayın Japonya'yı doğru yola yöneltmekte etkili olduğuna inanıyorum. Kötü talihimizi iyiye doğru çevirecek olan

da bu olaydır. Zaten tarih bu biçimde ilerlemez mi?"

"Dediğiniz çıkarsa, hepimiz çok mutlu oluruz," diye yanıtladı Kurahara, sızlanırcasına. Sesinde üstü örtük bir hoşnutsuzluk vardı. "Benim böyle beklentilerim yok. Fiyatları düzenleme siyaseti önünde sonunda nedir ki? Buna denetimli bir enflasyon da diyebiliriz; azgın enflasyon canavarı kafesinden çıkartılmış, ama zinciri hâlâ boynunda olduğu için korkmamıza gerek yok, diye düşünüyoruz. Oysa bu zincir fazla dayanmaz. Önemli olan canavarı kafesinden çıkarmamaktır. İşlerin ne yönde gelişeceğini kestirebiliyorum –çiftçiye koru, işsizi kurtar, fiyatları denetle– hepsi de ilk bakışta harika görünüyor, kimsenin aklından karşı çıkmak geçmez. Oysa kısa bir süre sonra bu düzenleme, askeri giderlerin karşılanmasından kaynaklanan bir enflasyona dönüşecektir. Azgın canavar zincirini kopartacak, çılgınca saldıracaktır. Bir kez harekete geçti mi, kimse onu durduramaz. Ordu sonunda tehlikenin büyüklüğünü ayımsasa bile, artık onu dizginleyemeyecek, iş işten geçmiş olacaktır. Bu yüzden en akıllıcası, onu altın rezervlerinin parlak kafesinde tutmaktır. Hiçbir yer bu altın kafesten daha güvenli olamaz. Dayanıklı bir esnekliği vardır. Canavar büyüdükçe kafesin demirleri arasındaki boşluk da genişler, canavar küçüldükçe de daralır. Madeni para rezervlerimizi her zaman dengede tutarsak, döviz kurunun düşmesini engelleriz, öteki ulusların da güvenini kazanırız. Japonya'nın dünyayla uyum sağlamasının tek yolu budur. Azgın canavarı, bir düzelme sağlama umuduyla kafesinden çıkardınız mı, yalnızca geçici sonuçlar elde edebilir, Japonya'nın uzun vadeli umutlarını yok etmiş olursunuz. Ancak yine de, altına ikinci bir ambargonun uygulanması, nakit varlığını madeni parayla destekleyerek güçlendirme siyasetini benimsemek demektir; ölçü birimi olarak hemen altına dönmeyi hedeflemiş olsa bile hükümet On Beş Mayıs Olayından korktu, olay onu hemen ters yöne dönmeye zorladı. İşte kaygılanmamın nedeni bu."

"Ben de sizin gibi düşünüyorum," dedi Vikont; tartışmanın dışında kalmaya hiç niyeti yoktu. "Ama çiftçilerin karşısına dikilen güçlükler, işçilerin hoşnutsuzluğu sürerse, On Beş Mayıs olayı kadar ılımlısını mumla ararız. Bir devrim olabilir; o zaman bütün çareler için artık çok geç kalınmış demektir. Hazirandaki kurultayda çiftçilerin özel toplantıyı nasıl zorla bastıklarını gördünüz. Çiftçilerin borçlarının bir an önce ertelenmesini içeren dilekçeyi sunan heyette somutlaşmış olan gücün farkında mısınız? Üstelik, kurultaydan istedikleri şeyi elde edemeyince doğrudan Orduya gittiler, sonunda da çiftçilerle askerler ortak bir dilekçe hazırlayıp alay kumandanı aracılığıyla doğrudan İmparatora sundular.

"Sonra, düzenleyici yöntemlerin yalnızca geçici yararları olduğunu söylediniz, ama fazla para basılması, efektif iç istemin artmasına yol açacaktır. Faiz haddinin düşürülmesiyle küçük işadamları ve sanayiciler yeniden canlanabilir. Mançurya'ya açılarak gelişmemizi anakarada da sürdürebiliriz. Askeri giderlerdeki artış, ağır sanayinin ve kimya fabrikalarının kurulmasını hızlandıracaktır. Pirincin fiyatı artacak, taşradakiler kurtarılacak, işsiz çiftçilere yeniden iş sağlanacak. Oldukça çok yönlü etkiler, öyle değil mi? Bizim içim, savaş tehlikesini savuşturmaya çabalar-ken, sanayimizi adım adım geliştirmek daha iyi olmaz mı? Bana, en yüce tasarruf nedir? diye sorsaydınız, işte yanıtlım bu olurdu."

"Gençler iyimser oluyor," dedi Kurahara. "Ama yılların deneyimine sahip olanların bu tür parlak umutlara kapılmaları çok güç. 'Çiftçiler, çiftçiler,' deyip durdunuz, ama bu yalnızca duygusallık, ülkenin içinde bulunduğu kötü durumla ilgisi yok. Bütün vatandaşların dişlerini sıkıp güçlüklerle katlandığı bir sırada, ulusal bütünlüğü bozan yakınmalar, 'Ah, üst sınıfların alçaklığı! Ah, parayı elinde tutanların rezilliği!' gibi sızlanmalar hep, yalnız kendi çıkarını düşünenlerin dudaklarından dökülüyor.

"Bir düşünün, 1918'deki pirinç bunalımı, Bol Pirinç ülkesinin istendiğinde nasıl tehlikeye düşürülebileceğini anlamamızı sağladı, ama şimdi Taiwan ve Kore'deki üretimin arttırılmasıyla bütün yurttan da öte bir pirinç fazlalığı var, öyle değil mi? Sonra çiftçiler bir yana, bütün vatandaşlarımız tarım ürünlerinin fiyatındaki büyük düşüşten yararlandıkları, gereksindikleri yiyecekleri satın alma konusunda hiçbir kaygı taşımadıkları için, şiddetli bunalımın yol açtığı ciddi işsizlik sorununa karşın, sol kanadın cicili bicili zokalarını yutacak değiller."

"Peki, ama olayları başlatan hep Ordu değil midir?" diye karşı çıktı Vikont. "Ordumuz da çiftliklerden, köylerden derlenmiş bir ordu değil mi?"

Genç adamın ısrarcı tavrı, nedense ilgisiz görünen izleyicilerin dikkatini çekebilecek gibiydi, oysa Kurahara tartışma sırasında duygularına kapılacak, kolayca coşturulacak biri değildi. Her zamanki denetimli, tekdüze ses tonuyla söylediği sözcükler dudaklarından, ortaçağa ait dinsel tasvirlerdeki azizlerle günahkârların ağızlarından sarkan, beyaz kâğıttan şeritler gibi dökülüyordu. Kurahara'nın içtiği Manhattan likörü dudaklarını ıslatıyor, bu da boğuk sesini yumuşatıp tatlılaştırıyordu. Ciddi yüz hatları her an bir gülümsemeyle gevşeyecek gibiydi; kürdanın ucundaki kirazı dudaklarına götürdüğü zaman, toplumu huzursuz eden bütün sorunları bir lokmada yutacakmış gibi bir görüntüsü vardı.

Vikontun savını çürütmek için yumuşak bir sesle, "Ancak öte yandan," diye başladı, "yoksul köylülerimizin gürbüz çocuklarını besleyen de aynı ordu değil mi? Geçen yılın sefil mahsulünü iki yıl önceki rekor hasatla karşılaştırınca elimde olmadan, yurtdışında üretilen pirince şiddetle karşı çıkan çiftçilerimizin bir sabotaj yaptığından kuşlanıyorum."

"Ama böyle bir şey yapmaları, kendilerini açlığa mahkûm etmeleri demek olmaz mı?" diye sordu, yumuşak ya-

naklı Vikont.

"İşin doğrusu," dedi Kurahara, soruyu yanıtlamak-sızın, "insan salt içinde bulunduğu durumu değerlendirebi-lir, ama ben geleceği düşünerek konuşuyorum. Japon hal-kı –ne tür insanlar bunlar? Bana kalırsa bu soruyu kime yöneltirsen farklı bir tanım alırsın. Bana sorulsaydı, Ja-pon halkının, enflasyonun korkunç tehlikelerine karşı kör bir ırk olduğunu söyledim. Öyle bir ırk ki, enflasyon sal-dırdığında kendini korumak için parasını taşınmaz mala yatırmayı düşünmekten bile aciz. Saf, cahil, duygusal ve çabuk öfkelenen bir ulusla uğraştığımızı bir an olsun aklı-mızdan çıkarmamalıyız. Kendini koruma bilgeliğinden bi-le yoksun olan bir ulusun belli bir güzelliği olduğu tartışıl-maz. Gerçekten de yadsınamaz bir güzellik bu. Japon hal-kını sevdiğim için, bu güzel cahilliği, ün kazanmak adına kötüye kullananlardan nefret ediyorum.

"Sıkı ekonomik önlemler kimsenin hoşuna gitmez, enflasyonu bağına basan her hükümetse halkın sevgisini kazanır. Ancak, cahil ulusumuzun mutlak mutluluğunun nerede yattığını bilen bizler, belli sayıda insanın kaçınıl-maz bir biçimde kurban edileceğini bilsek bile, sürekli sa-vaşmalıyız bununla."

"Halkımızın mutlak mutluluğu, dediniz. Nedir o?" di-ye sordu Vikont, saldırgan bir tavırla.

"Bilmiyor musunuz?" Kurahara düş kırıklığına uğra-mış gibiydi. Başını hafifçe yana yatırmış, gülümsüyordu. Büyük bir dikkatle konuşmayı dinleyenler de hiç farkında olmadan başlarını bir yana eğdiler. Beyaz hûş ağaçlarının gövdeleri akşam alacasında, sıraya girmiş delikanlıların so-luk baldırları gibi kıpırdayıp duruyordu sanki. Akşam ka-ranlığı, çimenlerin üzerine atılmış kocaman bir balık ağı-ydı. O ânda orada bulunanlar, mutlak mutluluğun ısıltılı hayaletiyle karşı karşıyaydılar; gökten inecek Tanrı buyru-ğunu bekleyen insanlar. Kurahara konuşunca, altın pulla-rı yanıp sönen, kocaman bir balık, akşamın sık ağını delip

bütün gücüyle havaya sıçramış gibi oldu.

"Demek bilmiyorsunuz? Evet... mutlak mutluluk, sabit fiyat dengesidir."

Dinleyiciler öyle şaşırmıştı ki, enselerinden aşağıya belli belirsiz korku ürpertileri yayılırken, sessizce beklediler. Kurahara yarattığı etkiye hiç aldırmadı. Hafif bir hü-zün tabakası, yüzündeki sevecen anlamı incecik bir cilâ gibi yavaş yavaş kaplıyordu sanki.

"Sırlar çok gariptir. Kimi şeyler çok basit, çok bilinen şeyler oldukları için sır haline dönüşürler. Ama bu sırrı bilen insanlar gerçekten de ağır bir sorumluluk yüklenmişlerdir.

"Evet, cahil kalmakta direnen bu cahil insanları mutlak mutluluğa giden yolda adım adım ilerletiyoruz, ama yolun sarplığı cesaretlerini kırıyor. 'Bakın, şu yol çok daha kolay,' diye fısıldayan şeytana kulak vermeye hazırlar. Öteki yolun ne kadar eğlenceli olduğunu, kıyısındaki çiçek bolluğunu görünce de doğruca oraya koşuyor ve baş aşağı dipsiz felâket kuyusuna yuvarlanıyorlar.

"Ekonomi, kâr amacı gütmeyen bir yatırım değildir, kişi geriye kalan yüzde doksanı kurtarabilmek için yüzde onu gözden çıkarmak zorunda olduğunu önceden bilmeli. Biz engellemezsek, yüzde yüzün tamamını seve seve havaya savuracaklar."

"O halde, yüzde on, yani çiftçiler kendilerini açlıktan ölmeye mi hazırlamalılar?" diye atıldı Vikont.

Vikont açlıktan ölmekten söz etmekle aceleci davranmıştı, böyle bir topluluğun önünde böylesi sözcükler kullanarak istediği etkiyi yaratamazdı. Bazı sözcükler boş gibi görünür, oysa ürkütücü bir ahlâkçılık içerirler. Yanında herhangi bir sıfat bulunmasa bile, doğalarında bir abartı vardır. Üslup açısından aşırı keskin oldukları, köktencilğin boyunduruğunu taşıdıkları için çoğunlukla amaçlarına ulaşamazlar. Vikont boş boğazlık ettiği için, haklı olarak utanmıştı.

Kurahara sözcükleri iyi seçilmiş, inandırıcı konuşmasını yaparken, Fransız kâhya Baronesin kulağına yemeğin hazır olduğunu fısıldamıştı, ama Baronesin, Kurahara'nın sözlerine kendiliğinden son vermesini beklemekten başka seçeneği yoktu. Sonunda araya girebildi; Kurahara oturduğu koltuktan kalktı. Koltuğun üzerinde, giderek yoğunlaşan karanlığa karşın, gümüş bir sigara tabakasının durduğu görülebiliyordu; tabaka açıktı, bir sıra beyaz diş gibi yan yana dizilmiş olan sigaraların hepsi Kurahara'nın gövdesinin ağırlığı altında ezilmişti.

"Yo, hayır! Yine mi?" diye haykırdı karısı bunu görünce. Konuklar, Kurahara'nın sakarlıkları karşısında her zaman yaptıkları gibi, kahkahalarla güldüler.

"Nasıl bu kadar dikkatsiz olabilirsin?" dedi Bayan Kurahara, ezilmiş sigaraları alırken.

"Bütün suç, tabakanın bu kadar kolay açılmasında."

"Hey Tanrım! Nasıl olur da üzerine oturduğunu hissetmezsin?"

"Bu, yalnızca Bay Kurahara'nın başarabileceği bir şey," dedi Barones Şinkawa, şakacı bir sesle; pencerelerden çimenliğe vuran ışık lekelerinin arasında ilerliyorlardı.

"Bir türlü aklım almıyor. Kapağı açıktı, mutlaka canını acıtmış olmalı," dedi Bayan Kurahara.

"Bence koltuklar kamıştan olduğu için, Bay Kurahara hissetmedi."

"Evet, evet, doğru. Kamış koltuklarımız zaten insanın canını acıtır," dedi Barones, konukları daha çok güldürerek.

"Yine de," diye konuştu Baron Şinkawa, her zamanki gibi akli başka yerlerde, "şu sinema salonundaki koltuklardan çok daha rahattırlar." Karuizawa'da ahırdan bozma, eski bir sinema vardı.

Marki Matsugae konuşmaya katılmıyordu. Şölen masasındaki yerini alınca, yanında oturan Dışişleri Bakanı-

nın karısı konuşacak konu bulmakta epey zorlandı.

"Son günlerde Marki Yoşıçika Tokugawa'yla konuştunuz mu hiç?"

Marki bir an düşündü. Anlaşılan Tokugawa'yla epeydir görüşmemiştir. Öte yandan, daha iki ya da üç gün önce onunla karşılaşmış da olabilirdi. Her ne halse, Marki Tokugawa, Marki Matsugae ile hiçbir zaman önemli bir şey konuşmamıştı zaten. Soylular Binası ya da Soylular Kulübünde ne zaman karşılaşsalar, güreşe ilişkin birkaç sözcüğün dışında hemen hemen hiç konuşmazlardı.

"Son zamanlarda pek görmedim kendisini," diye karşılık verdi Marki.

"Emekli subaylar arasında en hareketlisi o," dedi kadın. "Ahlâk Işığı Derneği türünden dernekler oluşturmakla uğraşıyor. Marki Tokugawa bu tür şeylerden çok hoşlanır, bilirsiniz."

"Doğru," diye ona katıldı, masanın karşısında oturan bir erkek. "Durumdan hoşnut olmayan sağcıların onu tek yetkili gibi kabul etmelerinden büyük zevk alıyor. Ateşle oynuyor, üstelik giderek daha ciddi bir biçimde."

"Bir erkek ateşle oynamak zorundaysa, kadınları yeğlemeli bence," dedi Barones Şinkawa, masayı süsleyen çiçeklerin taç yapraklarını titretecek kadar yüksek bir sesle. Hiç de imalı olmayan bir tavırla ateşle oynamaktan söz etmesi, aslayanlışı yola sapmayacak bir kadın olduğunu açıkça belli ediyordu.

Çorba servisi yapılır yapılmaz konuşma, yüksek sınıfın daha alışkın olduğu konulara yöneldi. Köylülerin bu yıl kutlayacağı Bon Şenliğine tanınmadan katılmak için hangi yöntemleri uygulamanın daha doğru olacağını tartışmaya başladılar. Bon Şenliği Karuizawa'da, eski takvime göre ağustosta kutlanırdı. Marki Matsugae Tokyo'daki malikânesinde, oturma salonundan görünen, dışarıdaki saçaklara Gifu fenerlerinin asıldığını görünce, Bon Şenliğinin başladığını anlardı. Sonra da aklına, annesini son nefe-

sine kadar kızdıran olay gelirdi. Konu şuydu: Marki, hisse senedi satışından kazandığı üç bin *yen*'le Şibuya'da altmış dönüm kadar bir arazi almıştı. Taişo döneminin ortalarına doğru, 1920'lerde kırk dönümünü beş milyon *yen*'e satmıştı, ama alıcı, yani Hakoné Emlak Şirketi ödemeyi öyle geciktirmişti ki, olay kadını son nefesini verdiği güne kadar üzmüştü.

"Ödediler mi? Parayı aldık mı?" diye sorup durmuştu, son hastalığı boyunca. Yanındakiler bu aşırı ilgiye bir son vermek için sonunda ödemenin yapıldığını söylediler, ama ölüm döşeğindeki kadını kandırmak kolay değildi.

"Yalan söylemek çok kötü bir şeydir," dedi. "Onca paranın bu eve girmesi epeyce gürültü çıkartırdı. Oysa kulağıma hiçbir ses çalınmadı. Paranın ayak seslerini duymalıyım ki, huzur içinde ölebileyim."

Annesinin ölümünün üzerinden uzunca bir süre geçtikten ve bir sürü olaydan sonra para ödenebildi. Ama 1927 yılında, Şowa Döneminin başlarında, On Beşinci Ulusal Banka iflas edince Marki Matsugae paranın yarısını yitirdi. Bundan kendisini sorumlu hisseden topal uşak Yamada kendini astı.

Şinkawa Villası İngilizvâri yönetildiği için, erkek konuklar puro içmek için yemek salonunda kalırken, hanımlar oturma odasına geçtiler. Erkekler Victoria Döneminin geleneklerine göre yemek sonrası içkilerini bitirmeden hanımlara katılmadılar. Bu, Barones Şinkawa'yı her zaman rahatsız etmiş olan bir alışkanlıktı, ama bir İngiliz geleneği olduğu için bunu asla vazgeçilemeyecek bir şey olarak kabulleniyordu.

Yemeğin ortalarına doğru yağmur yağmaya başlamıştı. Hava normalden daha serin olduğu için uşaklar çabucak şömineyi yaktılar. Markinin artık battaniyeye gereksinimi kalmamıştı. Salondaki ışıklar söndürüldü, erkekler şöminenin karşısına rahatça yerleştiler.

Dışişleri Bakanı, Kurahara'ya dönerek konuşmaya

başladı, Marki Matsugae'yi dışlayan bir konuya girmişti.

"Daha önce söylediklerini düşündüm de, seni böylesi-
ne kapsamlı bir açıklamayı Başbakan'a da yaparken gör-
mek isterdim. Bu tür konulara girmemeye çalışır, ama
olayların akışı karşısında er geç bu zorunluluğu duyacak-
tır."

"Geniş çaplı açıklamalar benim başlıca hünerimdir,"
dedi Kurahara. "Bundan Başbakan bile kurtulamıyor.
Herhalde başını epeyce ağrıtıyorum."

"Seni bekleyen tek tehlike, başbakanların canını sık-
mak değil," dedi Dışişleri Bakanı. "Hanımları korkutma-
mak için söylemekten kaçındım, ama kendini daha iyi ko-
rumanı öneririm, Kurahara. Sen ekonomimizi ayakta tu-
tan sütunlardan birisin, devrilmeni göze alamayız. Ne ka-
dar önlem alırsan al, yine de yetersiz kalacaktır."

"Beni uyarma inceliğini gösterdiğinizde göre, şu anda-
ki koşulların iyice farkındasınız, demektir," dedi Kuraha-
ra boğuk sesiyle; yüz çizgileri donuktu. Bu yüzü bir keder
dalgasıyalasaydı bile, dolgun yanaklarında gölgeler oluştu-
ran, şöminede durmaksızın yükselen alevler gizlerdi bu-
nu. "Olası suikastçilerden yüzlerce tehdit mektubu alıyo-
rum, polis de çok kaygılı. Ama bu yaşa kadar yaşamış biri
olarak kişisel güvenliğim beni hiç mi hiç ilgilendirmiyor.
Benim asıl korkum, ulusumun geleceğiyle ilgili. Koruyu-
cularını atlatmaktan ve canımın çektiğini yapmaktan ço-
cuksu bir zevk alıyorum. Can sıkıcı sınırlamalarla beni bu-
naltmaktan korkanlar olduğu gibi, paramı kendimi koru-
mak için kullanınam gerektiğini öne sürenler, suikastçiler-
le aramda arabuluculuk yapmayı önerenler bile var. Ama
böyle bir şey yapmaya kesinkes niyetim yok. Bu yaştan
sonra yaşamı satın almaya başlayamam."

Kurahara öyle kesin konuşuyordu ki, yanındakiler ra-
hatsız oldular, o ise bu tür tepkileri ânında algılayabilecek
biri değildi.

Vikont Matsudaira, yumuşak, beyaz ellerini şömine-

nin ateşinde ısıtıyordu. Bakımlı, kısa kesilmiş tırnaklarına kadar pembeleşmişti elleri. Gözlerini elindeki puronun külüne dikmişti, bir öykü anlatmaya başladı. Amacının, dinleyenleri korkutmak olduğu apaçıktı.

"Mançurya'da görevli bir subay anlatmıştı. Belleğime iyice kazınmış, çünkü bu kadar acıklı bir öykü daha önce hiç dinlememiştim. Bu subay bir gün, bölüğündeki erlerden birinin babasından bir mektup almış; adam yoksul bir köylüymüş. Yazdığına göre ailesi öyle yoksullaşmış ki, açlık tehdidi altındaymış. Bir baba olarak, hayırlı bir oğuldan istenecek şey değilmiş, ama oğlunun savaşta bir an önce ölmesini diliyormuş. Çünkü o zaman alacakları şehitlik parasıyla aile hayatta kalabilecekmiş. Tahmin edeceğiniz gibi bölük subayı mektubu oğula göstermeyi göze alamamış, saklamış. Kısa bir süre sonra da oğul, savaş sırasında yiğitçe can vermiş."

"Gerçekten olmuş mu bu?" diye sordu Kurahara.

"Subayın kendi ağzından dinledim."

"Gerçekten mi?"

Kurahara'nın sözlerini izleyen sessizlikte, şöminedeki odunlardan sızan öz suyun alevlerle saçıldığı duyabiliyordu. Birkaç dakika sonra Kurahara mendilini çıkardı; sünükürürken çıkan ses ötekilerin dikkatini çekmişti. Ateşin ışığında pırıl pırıl parlayan gözyaşlarının, buruşuk yanaklarından yuvarlandığını gördüler.

Bu beklenmedik yaşlar odadakileri derinden etkilemişti. En çok şaşırان kişiye, Vikont Matsudaira idi, aynı zamanda öykü anlatmadaki ustalığından da hoşnuttu. Kurahara'nın gözyaşları Marki Matsugae'yi de ağlatmıştı. Böylesine duygusuz bir insanın salt karşısındakine acıdığı için ağlaması, ancak ilerleyen yaşının bencilliğini azalttığı biçiminde yorumlanabilirdi. Ancak bütün açıklamalara karşın yalnızca sır olarak kalacak olan Kurahara'nın gözyaşlarını, belki de bir tek Baron Şinkawa doğru biçimde değerlendirebildi. Baron taş yürekli birisi olduğu için

kendini asla tehlikeye atmazdı. Gözyaşlarıysa tehlikeliydi. Üstelik bu yaşların salt ihtiyarlıktan kaynaklandığı da söylenemezdi.

Baron yine de etkilenmiş, az da olsa şaşırmıştı, purosunu asla sonuna kadar içmediği halde, elindekini ateşe atmayı unuttu.

16

İsao, Prens Toin'le karşılaştığı zaman ona kendini anlatmak yerine, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni vermenin daha iyi olacağını düşündü. Kendi kitabını Prense ödünç veremezdi, ona hediye etmek için yeni bir kitap alacaktı. İlk kez annesinin yeteneklerinin işe yaradığını düşündü. Armağan edeceği kitaba, brokar kumaştan bir kılıf yapmasını, elinden geldiğince ağırbaşlı bir kumaş seçmesini istedi. Annesi heyecanla işe koyuldu.

Ama konu babasının kulağına gitmişti. İnuma oğlunu bir kenara çekti, Prensi görmesini yasakladı.

"Peki ama neden?" diye sordu şaşırان İsao.

"Çünkü ben öyle istiyorum. Açıklama yapmak zorunda değilim."

İsao babasının duygularının nasıl karışmış bir iplik çilesine dönüştüğünü, iplerin ne kadar derin ve karanlık yerlere kadar uzandığını bilemezdi. Prens Toin'in, Kiyoaki'nin ölümüyle sonuçlanan olaylar dizisinde oynadığı rolden de habersizdi.

Öfkesinin nedenini açıklayamayacağını anlayan İnuma gittikçe daha da huysuzlaştı. Aslında Prens olayda incinen taraf olduğunun farkındaydı, ama Kiyoaki'nin ölümüne uzanan yoldaki en uzak izleri araştırdığı zaman bile, hiç tanışmadığı bir erkeğin, Prens Toin'in karaltısını karşısında buluyor, bu da canını sıkıyordu. Eğer Prens olmasaydı, Prens o gün ve o saatte orada bulunmasaydı...

İnuma'nın sızlanmaları hep buraya gelip dayanıyordu. Oysa gerçekte, ortada Prens Toin diye biri bulunmasaydı bile Kiyoaki kararsızlığı yüzünden, bir süre için de olsa Satoko'ya sahip olamayacaktı; ayrıntılardan fazla haberdar olmayan İnuma nefretini Prens'in kişiliğine yöneltmişti.

İnuma politik görüşleriyle, onların kaynağı olan çalkantılı duyguları arasındaki uzun süreli uyumsuzluk yüzünden de acı çekiyordu. Henüz bir çocukken içinde biçimlenen yakıcı, tutkulu –zaman zaman öfkenin, horgörünün yaraladığı, bazan bir çağlayan gibi dökülen, bazansa bir volkan gibi patlayan– bağlılık, İnuma'nın ayrılmaz bir parçası olan bağlılık, bütünüyle Kiyoaki'ye yönelikti. Onu daha kesin tanımlamak için, Kiyoaki'nin güzelliğine adanmış bir bağlılık da denebilirdi. Neredeyse ihanete sapan, kapkara bir öfkenin ateşlediği bir bağlılık. İşte bu yüzden, başka türlü adlandıramazdı bu duygu.

İnuma bu duyguya bağlılık diyordu. Çok iyi. Yine de bir ülkeye bağlanmaktan çok daha farklı bir şeydi. Tanımlanması olanaksız güzellikteki bir dürtüyle, onu ülkülerinden hayli uzağa savurabilecek bir şeytanla boğuşup durmaktaydı. Yüreğini ele geçirmiş olan ülküsellikle güzelliği uzlaştırmayı öyle çok istiyordu ki; üstelik duyguları bu ikisini uzlaştırma gereksiniminden, o güçlü ihtiyaçtan fişkırmaktaydı. Başlangıçtan beri tek yanlı, yalansız, dolansız bir bağlılıktı onunki. Daha çocukken alnına yazılan bu duygu, tıpkı avucuna tutuşturulmuş bir hançer gibiydi.

İnuma ders sırasında, 'İmparatora duyulan aşk' deyişini sıkça kullanmaktan hoşlanırdı. Bu sözcüklerin dudaklarından her dökülüşünde, bedeninden yayılan bir gücün öğrencileri heyecanla titrettiğini, gözlerini ısıttığını hissedirdi. Bu esinlendirici duygunun kaynağı hiç kuşkusuz çocukluğunda yaşadığı bazı deneyimlerdi. Yoksa başka nereden kaynaklanmış olabilirdi ki?

İnuma özbilinci kıt biri olduğu için, duygularının uzak kaynağına sızmış olan şeyleri çabucak unutabiliyor-

du. Zamanın üstüne özgürce çıkabiliyor, içindeki ateşi canının istediği yere yönlendirip istediği yeri yakabiliyordu, alevlerin içine rahatça yerleştikten sonra da kayda değer herhangi bir acı duymaksızın, yanan tutkuların tadına bakabiliyordu. Ama İnuma kendine karşı daha dürüst olabilseydi, duygulardan söz ederken aşırı benzetmelere başvurduğunu kesinlikle ayırımsardı. Bir zamanlar özgün şiiri kullanıp bitirdiği için şimdi yalnızca onun yankılarıyla idare ettiğini, ayın, karın ve tomurcukların çok eski imgelerini, her yıl değişen sahnelere durmaksızın uygulayıp durduğunu fark ederdi. Kısacası İnuma, güzel söz söyleme yeteneğini yitirmişti.

İnuma İmparatora duyduğu saygıya, camdan yapılmış bir çatıya dökülen yağmurun dalgalı ancak hiç kesilmeyen görüntüsü gibi soğuk bir gölge düşüren, duyduğu saygıdan kuşkusu olan herkesi oracıkta öldürmeye hazır-
dı. Örneğin Prens Toin'i.

"Prens Toin'le seni kim tanıştıracak?" diye sordu, biraz daha sakın, havadan sudan söz edencesine. Oğlan bir şey demedi.

"Kim? Neden yanıtlamıyorsun?"

"Bu soruyu yanıtlayamam."

"Neden?"

Oğlan bir kez daha sustu. İnuma'nın tepesi atmıştı. "Prens Toin'i görmeyeceksin," demek, ona göre, bir babanın oğluna verdiği bir emirdi. Açıklamalara gerek yoktu artık. İsao'nun aracının adını söylememesiye, babaya başkaldırmakla eşdeğerdi. Aslında İnuma'nın, Prense duyduğu nefretin nedenini açıklaması gerekirdi, o zaman oğul da anlayış gösterebilirdi. Keşke İsao'ya, hizmet ettiği genç efendisinin ölümüyle sonuçlanan olaylar zincirine Prens adının da karıştığını, bu yüzden oğlunun onunla tanışmasını istemediğini söyleyebilseydi. Ama ne yazık ki İnuma'nın boğazını, sıcaktan kıpkızıl kesilmiş bir kaya tıkmış gibiydi; açıklamada bulunmasını engelliyordu.

İsao için babasına bu biçimde karşı gelmek, alışılmadık bir şeydi. Babasının karşısında İsao her zaman suskun, saygılıydı. İnuma ilk kez oğlunun içinde, dokunulmaz bir öz bulunduğunu ayımsıyordu, nasıl Kiyoaki'yi yoğurmayı başaramadıysa, bir başka zamanda, başka koşullarda aynı düş kırıklığını yeninden yaşamaktaydı; içinde bir keder dalgasının kabarmasını önleyemedi.

Baba oğul karşı karşıya oturuyorlardı, batmakta olan güneşin, sağanağın ardından iyice belirginleşmiş olan parıltılı ışığı, odanın dışındaki bahçenin şurasında burasında toplanmış, küçük su birikintilerinde yansıyor, yapraklar öyle ışıltılıydı ki, ağaçlarla otlar Cennette yetişmişti sanki. Yüzlerine çarpan esinti serin ve canlandırıcıydı. İsao'nun öfkesi, duru bir çayın dibinde yatan bir nesne kadar belirgindi. İsao öfkesinin varlığını, bir Go tahtasının üzerinde istediği yere koyabileceği bir taş gibi duyumsuyordu. Ancak babasında uyandırdığı duygular İsao için her zamanki gibi puslu, anlaşılmazdı. Ağustosböcekleri kasvetli şarkılarını sürdürüyorlardı.

Pas rengi ve yeşil karışımı, fazla gösterişli olmayan brokar kumaşla kaplanmış *Kutsal Rüzgâr Birliği* masanın üzerindeydi. İsao ansızın kitabı kaptığı gibi doğruldu; tek sözcük etmeden odadan çıkmak niyetindeydi. Ama babası ondan daha hızlı davrandı. Kitabı oğlunun elinden çekip aldı, ayağa kalktı.

Bir an gözleri karşılaştı. İsao babasının gözlerinin gerçek bir korkuyla dolmuş olduğunu, içlerinde en küçük bir cesaret ışığının yanmadığını gördü. Ama öfke bu gözlerde, giderek yaklaşan, uzak nal sesleri gibi, yüreğinin derinliklerinden yukarıya doğru hızla yükselmekteydi.

"Dilini mi yuttun yoksa?"

İnuma kitabı kaptığı gibi bahçeye fırlattı. Bir prence armağan olarak götürülecek kitap, su birikintilerinden birinin ışıltılı, turuncu yüzeyine çarpıp çevreye su sıçrattıktan sonra, yere düştü. İsao öylesine kutsal kabul ettiği nes-

neyi kaplayan çamurlu suyu görünce, gözlerinin önünde bir duvar çöküvermiş gibi oldu, öfkeden donup kaldı. Farkında olmadan yumruklarını sıkmıştı. Babası titriyordu. İsao'nun yüzüne bir tokat attı.

Sesi duyan annesi odaya girdi. Miné için, yüz yüze duran bu iki erkeğin karaltısı dev boyutlardaydı. Bir an sonra, kocasının kimonosunun karışmış olduğunu ayımsadı, oysa az önce tokatlanan oğlunun kılığı hâlâ düzgündü. Batan güneşin kıpkızıl aydınlattığı bahçeye baktı. Kocasının onu öldüresiye dövdüğü günkü şiddet dolu öfkesini anımsamıştı.

Tatami zeminde kayarcasına ilerledi, iki erkeğin arasına girdi, "İsao!" diye haykırdı. "Ne yapıyorsun? Derhal babandan özür dile. Onun karşısına böyle bir suratla nasıl dikilirsin? Hemen eğil ve af dile!"

"Şuraya bak," dedi İsao, yediği tokada aldırmaksızın. Diz çöktü, sonra annesini yeninden çekerek ona bahçeyi gösterdi. Miné tepesine dikilmiş kocasının bir köpek gibi hızlı hızlı soluduğunu duydu. Karanlık odada yüzen bir şey vardı sanki; karanlığı dolduruyordu –bu öyle gizemli bir şeydi ki, Miné yumulmuş gözlerini açmaya cesaret edemiyordu. Yarı düşteymişçesine, çok uzun zaman önce, Marki Matsugae'nin kütüphanesindeki o geceyi düşündü. Sayıklar gibi, üst üste, "Özür dile. Derhal af dile," deyip duruyordu.

Yavaş yavaş gözlerini açtı. Bir su birikintisine yarı yarıya gömülmüş olan, yeşil-kahverengi, pırıltılı brokarı gördü. Miné donakalmıştı. Çamurlu suyun ortasında, batan güneşin altında kıvılcımlar saçan brokar onu öyle etkilemişti ki, ona asıl cezalandırılan kişi kendisiymiş gibi geldi. Bunun ne tür bir kitap olduğunu şu kadarcık olsun merak etmemişti.

Prens, Teğmen Hori'ye, onları pazar akşamı kabul edeceğini söylemişti. Teğmen İsao'yu yanına alıp saygılarını sunmak için Şiba'daki Toinnomiya Malikânesine yollan-

dı. Prensın ailesi bir sürü felâketi peş peşe yaşamıştı. Sağlığı hiçbir zaman iyi olmayan ağabeyi ölmüş, kısa bir süre sonra annesiyle babası da onu izlemişti. Toinnomiya ailesinden geriye kalan tek kişi, hayat dolu Prens Haronori'ydi. O görevdeyken, malikâne karısıyla çocuklarına kalıyordu. Karısı saraya mensup, soylu bir aileden geldiği ve son derece iyi yetiştirildiği için, tahmin edilebileceği gibi evde çoğunlukla büyük bir sessizlik hüküm sürerdi.

İsao üçüncü *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni bulmakta epeyce zorlanmış, sonunda onu okunmuş kitapların satıldığı bir dükkânda bulmuştu, şimdi, yazlık Kokura üniformasıyla Teğmen Hori'nin yanısıra yürürken, kitap kolunun altındaydı. Kitabı en azından iyi cins bir kâğıda sarmaya özen göstermiş, bir armağan olduğunu belirtmek için başharflerin üzerinden mürekkeple geçmişti. Bu akşam evden ayrılırken ilk kez babasını aldatmıştı.

Toinnomiya Malikânesinin büyük kapısı kapalıydı, önünde ölgün bir ışık yanıyordu. Evin efendisinin evde olup olmadığını gösteren hiçbir belirti yoktu. Anakapının yanındaki küçük kapı açıldı, nöbetçinin ışığı çakıлтаşı döşeli yolu aydınlattı. Teğmen dar kapıdan geçerken kılıcının kını kapıya hafifçe sürtünerek tıkırdadı.

Nöbetçi geleceklerini önceden bilmesine karşın evi telefonla arayıp haber verdi; İsao beklerken, pervanelerin, sineklerin ve bir sürü börtü böceğin, eski nöbetçi kulübesinin tavanından sarkan ampulün çevresinde dönerken kanatlarından çıkardıkları sesi ne kadar açık seçik duyabildiğini ayrımsayınca, malikâneyi çevreleyen ağaçları, ayışığında bembeyaz parlayan çakıлтаşlı yokuşu kaplayan sessizliği algıladı.

Birkaç dakika sonra çakıлтаşı döşeli yokuşu tırmanıyorlardı. Teğmenin çizmelerinden çıkan ağır, tok ses, bir gece talimi yapıyormuşçasına yankılanıyordu. İsao, gündüzün sıcağından kalan bir ılıklığın yerdeki çakıлтаşlarında hâlâ sürdüğünü hissetti.

Toinnomiya ailesinin Yokohama'daki, Batı tarzındaki villalarının tersine, malikâne Japon üslubundaydı. Ayışığında bembeyaz görünen geniş taşlıkta, yani arabaların çekildiği yerde, girişin hemen üstünde Çin tarzı sivri, işlemeli bir çatı yükseliyordu.

Malikânenin büro olarak kullanılan odası, girişin yan tarafındaydı, ama bu saatte orada hiç ışık yoktu. Onları yaşlı kâhya karşıladı. Teğmenin kılıcını aldıktan sonra, önlerine düştü. Evde en küçük bir yaşam belirtisi yoktu. Koridora kestane rengi bir halı yayılmıştı, duvarlar ise Batı tarzında lambriyle kaplıydı. Kâhya karanlık bir odanın kapısını açtıktan sonra ışığı yaktı. Tavandan sarkan ağır avizeden yayılan parlak ışık İsao'nun gözünü almıştı. Sayısız cam parçası havada ışıltılı bir sis gibi yüzüyordu.

İsao'yla Teğmen, keten kılıf geçirilmiş koltuklara dimdik oturdular; ağır ağır dönen vantilatörden yayılan esinti yanaklarını okşuyordu. Cama çarpan böceklerin hışırtılı seslerini duydular. Teğmen sustuğu için İsao da susuyordu. Biraz sonra uşaklardan biri buzlu çay getirdi.

Duvarda, bir savaş sahnesini betimleyen kocaman bir duvar halısı asılıydı. Ata binmiş bir şövalye, mızrağını yerdeki askerin göğsüne saplamış, asker darbenin etkisiyle geriye doğru eğilmişti. Halı zamanla solmuştu, adamın göğsünden fişkıran kanın kırmızı rengi eski bir *furoşiki*'nin kızılımsı kahverengisine dönüşmüştü. Kanla çiçekler benzeşiyor, diye düşündü İsao, ikisi de çabuk kuruyor, ikisinin de özü hızla dönüşüyor. İşte sırf bu nedenle kanla çiçek, yenginin özüne dönüşerek sonsuza kadar yaşayabiliyorlar. Yengi hangi biçimi alırsa alsın, kesinlikle metalsi bir şeydi.

Kapı açıldı, beyaz ketenden bir takım elbise giymiş olan Prens Harunori içeri girdi. Girişinde hiçbir yapmacık yoktu, resmiyetten uzak tavrı, odanın nedense gergin olan havasını ısıtmış, yumuşatmıştı, ama Teğmen hemen koltuğundan fırladı, hazırola geçti, İsao da onun gibi yaptı.

İsao kısacık bir an Prensi inceledi; ilk kez İmparatorluk Ailesinden birine bu kadar yakındı. Prens Hazretleri çok uzun boylu değildi, ama dinç, güçlü bir bedeni vardı. Hafif kabarık göbeği, ceketinin orta düğmelerini germiştir. Omuzlarıyla göğsü öyle dolgundu ki, beyaz giysisi, kırmızımsı sarı boyun bağıyla ilk bakışta bir politikacıyı çağırıyordu. Ama güneşten yanmış, güzel bir renk almış olan teni, kısacık kesilmiş saçları, kartal gagasına benzeyen kusursuz burnu, uzun, çekik gözlerinde parlayan soyluluk, özenle kırpılmış simsiyah bıyıkları, yönetmeye alışkın, savaşçı bir kişilikle, soyluluğun ağırbaşlılığını kusursuzca kaynaştırmış bir insan olduğunu hiçbir kuşkuyla yer bırakmaksızın gösteriyordu. Gözleri parlak, canlıydı, ama hep insanın içine işlermiş gibi bir izlenim veriyordu.

Teğmen hemen İsao'yu tanıştırdı, delikanlı fazlaca eğilerek selâmladı.

"Bana sözünü ettiğin genç bu mu? İyi! Lütfen oturun, rahatınıza bakın," dedi Prens, sevecenlikle. "Ordu dışında genç erkeklerle hiç karşılaşamıyorum. Bu delikanlı sivil olduğu ve gerçekten adına yaraşır biri olduğu için onunla tanışmak istedim. İsao İnuma, değil mi? Babanızın adını duymuştum."

Teğmen, aklından geçen her şeyi sorabileceğini söylediği için İsao ansızın soruverdi: "Babamla tanışmış mıydınız, Prens Hazretleri?"

Prens soruyu olumsuz yanıtlayınca İsao'nun aklı iyice karıştı, bilmece daha da karmaşık bir hal almıştı. Babası hiç karşılaşmadığı birine karşı neden bu tür duygular besliyordu acaba?

Prensle Teğmen, her ikisinin de asker olmasından gelen bir rahatlıkla konuşmaya başladılar. İsao, kitabını vereceği ânı kolluyordu. Teğmenin ona bu şansı tanıyacağından kuşkuluydu. Teğmen Hori kitabı büsbütün unutmuşa benziyordu.

İsao'nun sessizce, dimdik oturmaktan ve tatlı tatlı ko-

nuşan Prensi gözlemlemekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Prensın güneşten yanmamış alnının beyazlığı, avizeden dökülen ııkta huzur dolu bir ısıltı yayıyordu. İyice kırılmış kafasına vuran ıık, yeni kesilmiş, sık saçlarının düzgün kıllarını aydınlatıyordu.

İsao'nun delici bakışlarını üzerinde hisseden Prens, Teğmene çevrilmiş gözlerini birden İsao'ya çevirdi. Bir dakika kadar bakıştılar. Sanki eski, paslanmış, uzun zamandır çalınmayan bir çanın dili, yanlışlıkla salıverilmişti de, beklenmedik bir tınıyla çınlamıştı. İsao Prensın gözlerinin o an ne anlattığını anlayamadı, belki bunu Prensın kendisi de bilmiyordu. Fakat bu uçucu iletişim ânı, sıradan aşkı ve nefreti aşan bir duyguyla, gizemli bir bağdan kaynaklanan bir duyguyla yüklüydü. Bir an için Prensın devinimsiz gözlerinden uzak bir hüznün boşalmıştı ve Prens İsao'nun yakıcı bakışlarını bu üzüntü selinde boğmak istemişti sanki.

"Kendo karşılaşmasında Teğmen de aynı biçimde bakıyordu," diye düşündü İsao. "Ama o sırada, gözlerinin derinliğinde, bana sözcüklere başvurmaksızın açıkladığı, kesin bir şey vardı. Oysa Prensın bakışında böyle bir şey yok. Belki de Prens Hazretleri benden hoşlanmadı?"

Bu arada yeniden Teğmenle yaptığı konuşmaya dönmüş olan Prens, karşısındakinin söylediği bir şeyi başını canlı canlı sallayarak onayladı. İsao Teğmenin ne söylediğini duyamamıştı.

"Haklısın," dedi Prens. "Soylular da suçlu. Soylulara, İmparatorluk Ailesinin 'canlı surları' demek kulağa çok hoş geliyor, ama onların arasında da gücüne güvenerek Majestelerini hafifsemeye yeltenenler yok değil. Yeni bir şey değil bu. Bildiğin gibi, çok eski zamanlardan beri örnekleri var. Sıradan insanların tavrına ayna olması gereken bu insanların kibirlerini, gururlarını kırmak gerektiği konusunda seninle yüzde yüz aynı düşüncedeyim."

Prensin soylulara yönelik nefretinin yoğunluğu İsa'o'yu şaşırmıştı, çünkü kendisi de onlardan biriydi. Ama Prensin konumu dikkate alındığında, diye düşündü İsa'o, soylular sınıfındaki yozlaşmanın yaydığı koku, Prens Hazretlerinin burun deliklerini pek çok kez rahatsız etmiş olmalı. Ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, politikacılarla işadamlarının kokusu insanın burnuna, yazın tarlada çürüyen bir hayvan leşinin kokusu kadar keskince çarpardı. Ama soylular, sevimsiz kokuları, güzel tütsülerin kokusuyla bastırmada ustaydılar. İsa'o Prensin ağzından, soyluların en kötülerinin adlarını duymak isterdi, oysa Prens Hazretleri sağgörülü davranmış, adlarını vermemişti.

Şimdi Prens biraz rahatladığı için İsa'o kâğıda sarılı kitabı çıkardı ve Prense uzattı: "Bunu Prens Hazretlerine vermeyi arzu ettiğim için yanımda getirmiştım. Eski, kirli bir kitap, ama içinde hepimizin ruhu barınıyor; ben de bu ruhu taşımayı sürdüren kişilerden biri olduğumu umuyorum." Sözcükler dudaklarından hiç zorlanmaksızın dökülüyordu.

"Ya? *Kutsal Rüzgâr Birliği*, değil mi?" dedi Prens, paketi açıp kitabın kapağına bakarak.

"Bence kitap, Birliğin ruhunu çok güzel yansıtıyor," dedi Teğmen, İsa'o'nun yardımına koşarak. "Öğrenciler, benzeri bir kardeşliği Şowa Döneminde de oluşturmaya and içmiş gibi görünüyorlar."

"Gerçekten mi? O halde, Kumamoto'daki karargâh yerine, Azabu'daki Üçüncü Alaya saldırmak niyetindeler, herhalde?" dedi Prens. Şaka yapıyordu, ama sayfaları çevirirken küçümser gibi bir hali yoktu. Sonra, birden gözlerini kitaptan kaldırıp dimdik İsa'o'ya baktı: "Sana bir şey soracağım. Varsayalım... varsayalım İmparator Hazretleri senin davranışlarından ya da düşünce biçiminden hoşlan-

madı. Ne yapardın o zaman?"

Böyle bir soru ancak İmparatorluk Ailesine mensup birinden gelebilirdi. Hatta bütün ailede, bir tek Prens Harunori'den beklenebilecek bir soruydu. Teğmen ile İsao bir kez daha gerginleşerek dikleştiler. İçgüdüsel olarak çok önemli bir an yaşandığını anlamışlardı; gerçi Prens sorusunu İsao'ya yöneltmişti, ama Teğmeni de kapsadığı açıktı. Teğmenin henüz sözü edilmemiş olan özlemleri, kimsenin tanımadığı bu oğlanı alıp Toinnomiya Malikâne-sine getirmesindeki amaç –Prensi bu soruyu sormaya iten şeyler bunlardı kuşkusuz. İsao, bir alay kumandanı olarak Prens'in, aynı alayda bulunmasalar bile bir Teğmeni doğrudan sorguya çekmesinin garip karşılanacağını düşünerek böyle dolaylı bir yola başvurduğunu anlamıştı. Hem Prens hem de Teğmen onu bir tercüman, ya da bir başkasının niyetini açığa vuran bir kukla, satranç tahtasındaki bir piyon gibi kullanıyorlardı. Her ne kadar ilgisiz, onlara herhangi bir yarar sağlamayacak bir konu olsa da, İsao kısacık ömründe kendini ilk kez siyasal bir tartışmanın tam ortasında buluvermiş gibi hissetti. Belki sonradan ağzında sevimsiz bir tat bırakacaktı, ama elinden geldikince dürüst bir yanıt vermediği sürece, kendi kendine ihanet etmiş gibi olacaktı. Teğmenin belindeki kılıç kını, koltuğun kenarına değdikçe hafif bir tıkırtı çıkartıyordu.

"Tıpkı Birliktekiler gibi, ben de kendimi öldürürdüm."

"Gerçekten mi?" Asker Prens'in bu tür yanıtlar duymaya alışkın olduğu yüzünden anlaşılıyordu. "Peki, diyelim ki İmparator senden hoşnut. O zaman ne yapardın?"

İsao hiç duraksamadan yanıtladı: "Yine kendimi öldürürdüm."

"Ya?" Prens'in gözlerinde ilk kez bir ilgi ışığı yanıp söndü. "Peki bu ne demek oluyor? Nedenini açıkla."

"Başüstüne. Bu, bağlılıktır, efendim. Diyelim ki, elimi yakacak kadar sıcak pirinç lapasından pirinç köfteleri

yapıyorum. Tek amacım bunları İmparator Hazretlerine vermek, onun kutsal varlığına sunmak. Şimdi gelelim sonuçlarına. Majesteleri aç değilse, ikramımı sertçe geri çevirerek, belki de, 'Bu tatsız şeyleri yer miyini hiç?' diyerek suratıma fırlatacaktır. Her iki durumda da yüzümdeki pirinç taneleriyle geri çekilmek ve hemen minnettarlıkla kendimi öldürmek zorundayım. Diyelim mi Majestelerinin karnı açtı, pirinç köftelerini zevkle yedi, yine de geri çekilmekten ve gönül hoşluğuyla dolup taşarak kendimi öldürmekten başka seçeneğim olamaz. Neden mi? Böyle sıradan ellerle İmparator Hazretlerinin yiyeceği bir şeyi hazırlamak, binlerce ölümle cezalandırılmayı gerektiren bir günahtır. Bir de şunu varsayalım: Ona sunmak için ellerimle pirinç köftesi hazırladını, ama buna 'yüreksiz bağlılık' demeyi yeğlerim. Yürekli bağlılık, saf bir içtenlikle hazırladığı köfteleri ölümden korkmaksızın İmparatora sunabilen adaminkidir."

"Günah işlediğini bile bile mi? Yapması gereken bu mu?"

"Evet, Prens Hazretleri. Siz başta olmak üzere, ordudaki beyler çok şanslı. Çünkü bir askerin bağlılığı, İmparatorun emirlerine göre yaşamını gözden çıkarmaya hazır oluşunda yatar. Oysa sıradan bir sivil, onaylanmamış bağlılığı yüzünden günah işlemeye hazır olmalıdır."

"Majesteleri, 'Yasaya uyun,' demiyor mu? Sonra mahkemeler –onlar İmparatorun mahkemeleri değil mi?"

"Benim sözünü ettiğim günahın yasayla ilgisi yok. Sonra bir insanın işleyebileceği en büyük günah, İmparator Hazretlerinin kutsal ışığının engellendiği bir dünyada olduğunu bile bile, kılını kıpırdatmaksızın yaşamını sürdürmesidir. Bu ölümcül günahtan arınmanın tek yolu, bu da günah olsa bile, kendi elleriyle ateşten bir sunu hazırlamak, eyleme geçerek bağlılığını dışavurmak, sonra da hemen *seppuku* yapmaktır. Ölüm her şeyi temizler. Ama insan yaşamayı sürdürdüğü sürece günah işlemekten ne sa-

ğa, ne de sola gidebilir, hatta hareket etmeyi bile göze alamaz."

"Ah, bu konu içinden çıkılmaz bir hal aldı," dedi Prens, İsa'o'nun içtenliğine nedense şaşırmış gibi gülümseyerek.

Durumu kavrayan Teğmen İsa'o'yu durdurdu: "Bu kadar yeter. Ne demek istediğini anladık."

Ama ülkülerinin sorgulanması İsa'o'yu öyle coşturmuştu ki, bir türlü yatışmıyordu. Konuşmayı, İmparatorluk Ailesinden bir prensle yapmıştı. Böylesi bir kişiyle karşı karşıya gelmek, sorularını mutlak bir dürüstlikle yanıtlamak İsa'o'ya, bu dünyada değil de, Prens'in arkasındaki bir dünyada parlayan ve yüreğindeki gibi olduğu gibi gösteren bir ışığın karşısındaymış gibi bir duygu vermişti. Prens'in sorabileceği her soruyu ânında yanıtlamaya hazırdı, bu da bir süredir düşüncelerini yerli yerine oturttuğunu, onları kişiliğinin bir parçası haline getirdiğini kanıtlıyordu.

Kendini, kollarını kavuşturmuş, hiçbir şey yapmaksızın öylece dikilirken görür gibi olunca bir cüzzamlı görmüşçesine ürperdi. Bunu insanoğlunun üzerinde yürüdüğümüz toprak ya da soluduğumuz hava kadar kaçınılmaz olan alışılmış günahkâr durumunun bir biçimi olarak kabul etmek, işin kolayına kaçmaktı. İsa'o bütün bunların ortasında arınabilecekse eğer, günahının başka bir biçim alması, onun da her durumda bütün besinini bu günahtan sağlaması gerekiyordu. Ancak böyle yaparak günahla ölümlü, *seppuku* ile yengiyi, uçurumun tepesindeki rüzgârın üfürdüğü çamın altında, gündoğumundan önce birleştirebilirdi. Ne kara kuvvetleri ne de donanma akademilerine girmek istemesinin nedeni, oradayenginin hazır bir biçimde sunulması, insanın eyleme geçmeme günahından orada arınmasıydı. Ancak belki de, aklındaki yengiyi ulaşabilmek için, sırf onun hatırına, günahı sevmeye başlamıştı.

İsa'o kendini Oen Hayaşı'nın, Kutsal Rüzgâr Birliği-

nin, Tanrıların çocukları olduğu herkesçe söylenen o sevgili önderinin öğretileri dikkate alınırca, saf ve kusursuz bulmuyordu. Ama saflığa, eliyle dokunabilecek kadar yaklaşmak için yanıp tutuşuyordu. Parmakları ona değebilsin diye, atlama taşlarının üzerinde ilerliyordu; taşların kaygan olduğunun, bir an sonra altından kayabileceklerinin bilincindeydi. Önder Oen'in Ukei ayininin, şimdiki zamanla hiçbir ilintisi olmadığını biliyordu. Yine de, Tanrıların isteğinin sorulduğu bu tören, kaygan taşlarınkine benzeyen bir tehlike ögesi içeriyordu sanki. Bu tehlike ögesi, günah-tan başka ne olabilirdi? Hiçbir şey günaha, tehlikenin kaçınılmazlığından daha çok benzeyemezdi.

"Böyle gençlerin bulunduğunu öğrenmek şaşırtıcı," dedi Prens, yeniden Teğmen'e dönerek. Duygulandığı belliydi. İsa'o birden kendini, bu iki kişinin karşısında sergilenen bir model gibi hissetti; kendini Prens'in gözlerinde yansıdığını gördüğü örneğe göre biçimlendirme isteğine kapıldığını anlayınca da içini acıtıcı bir şok dalgası yalayıp geçti. Bu isteğine ulaşabilmesi için ölmesi gerekiyordu.

"Japonya'nın böylesi gençler yetiştirdiğini görünce, geleceğe beslediğim umut iyice artıyor. Hiçbir askerin ağzından böylesi bir patlama duyamazsın. Bu kusursuz delikanlıyı buraya getirmekle bana büyük iyilik ettin." Prens İsa'o'yu açıkça yok saydığı ve doğrudan Teğmene seslendiği için Teğmen onur duymuştu; İsa'o'ya gelince; bu dolaylı iltifat içini, doğrudan kendisine yapılmış bir iltifattan daha çok ısıtmıştı.

Prens kâhyayı çağırıp iyi cins İskoç viskisiyle biraz havyar getirmesini söyledi. Teğmenin kadehini kendi eliyle doldurdu, içmesi için İsa'o'ya da ısrar etti: "Yaşının uygun olmadığını biliyorum İnuma, ama öyle bir kararlılık sergiledin ki artık seni yetişkin bir erkek olarak görüyorum. Hadi, iç. Kaygılanma, fazla kaçıırırsan, seni evine arabamla gönderirim." Gerçi Prens sevecenlikle konuşuyordu, ama İsa'o ürperdi. Gözünün önüne, oğlunun Toinnomi-

ya Malikânesinden bir arabayla, körkütük sarhoş bir halde eve döndüğünü gören babasının yüzü gelmişti. Bu da viski doldurması için ayağa kalkıp Prense doğru uzattığı kadehi tutan elinin titremesine yetmişti. Kadehten sıçrayan birkaç damla viski, masanın üzerindeki zarif dantel örtüye döküldü.

"Ah!" diye haykırdı İsaο. Hemen mendilini çıkartıp umutsuzca silmeye girişti.

"Lütfen bağışlayın beni," dedi, başını öne eğerek. Gözlerinde utanç yaşları birikmişti.

İsaο başı öne eğik, öylece duruyordu, gözündeki yaşları gören Prens şakacı bir sesle, "Yeter artık," dedi. "Bana bak. Hemen burada kendini öldürecekmiş gibi bir halin var."

"Onun adına özür dilememe izin verin, Prens Hazretleri," dedi Teğmen. "Çok heyecanlandığı için elinin titremesini engelleyemedi."

Sonunda İsaο yerine oturabildi, ama sakarlığından öyle utanmıştı ki, ağzından tek sözcük çıkmıyordu.

Kendini küçük düşmüş gibi hissetmesine karşın, Prensın sözcükleri bedeninden hızla akan, ılık bir sel gibiydi, İsaο'yu viskiden çok daha fazla etkiliyordu. Teğmenle Prens siyasal durumu ayrıntılarıyla konuşmaya başlamışlardı, ama çok utanmış olan İsaο konuşmaları izleyemiyordu. Kendini sohbeta kaptırmış olan Prens, İsaο'ya hiç dikkat etmiyormuş gibi görünüyordu, ama ansızın ona dönüp bir dereceye kadar içtiği viskinin etkisini yansıtan neşeli bir sesle, "Hadi artık! Kendini topla. Tartışmaya sen de katıl," dedi.

Artık İsaο'nun söze katılmaktan başka seçeneği yoktu. Teğmenin dediği gibi, Prensın askerler arasında neden bu kadar çok sevildiğini anlamaya başlamıştı.

Vakit oldukça ilerlemişti. Teğmen saatine bir göz atınca şaşırdı, konukseverliği için Prense teşekkür etti; Prens ona en iyisinden bir şişe viskiyle, üzerinde imparatorluk

arınası bulunan bir kutu sigara armağan etti. İsao'ya da, yine imparatorluk arması taşıyan bir kutu kek verdi.

"Anlaşılan Prens Hazretleri senden hoşlandı," dedi Teğmen, eve dönerlerken. "Bence zamanı gelince sana seve seve yardım edecektir. Ancak, konumunu dikkate alarak ondan çok fazla şey beklememeliyiz. Her neyse, sen şanslı bir gençsin. O küçük kaza için de artık kaygılanma."

İsao Teğmenden ayrıldıktan sonra, doğruca eve dönmek yerine, İzutsu'ya uğradı. Uşaklardan biri, çoktan yatmış olan İzutsu'yu uyandırınca, İsao ona kek kutusunu verdi.

"Buna çok dikkat et. Evdekiler görmesin."

"Peki."

İzutsu gecenin karanlığında, başını giriş kapısından dışarı uzattı, heyecandan boynu kaskatı kesilmiş bir halde, paketi aldı. Ne kadar hafif olduğunu görünce, yüzünü bir kaygı gölgesi yalayıp geçti. Ona göre gecenin bu saatinde yoldaşından aldığı bir paketin içinde mutlaka patlayıcı madde bulunmalıydı.

18

O yaz İsao'nun askerlerinin sayısı yirmiye ulaştı. Eki-be yalnızca en güvenilir, en yüksek ilke sahibi öğrencileri alıyor, İzutsu ile Sagara'nın elediği adayları kendisi sorguya çekmeden onaylamıyordu. Bu işlem sırasında kullandığı tek ölçüt, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ydi. Her adayın, kitabı okuduktan sonra izlenimlerini yazması gerekiyordu, ilk eleme bu yazıya göre yapılıyordu. Aralarında üslubu, algılama yeteneği kusursuz olanlar vardı, ama salt kişiliklerinin sağlamlığı konusunda kuşku uyandırdıkları için geri çevrilebiliyorlardı.

İsao, kendo'ya duyduğu ilgiyi yitirmeye başlamıştı. Yazlık eğitim kampına katılmayacağını açıkladı; okulda ya-

pılacak olan bir sonraki turnuvayı kazanmak için ona güvenen daha büyük öğrenciler başına üşüştiler. Üst sınıftan bir öğrenci İsao'nun düşüncesini neden değiştirdiğini öğrenmek istedi, çok sinirlenmişti.

"Gizli gizli birşeyler tasarlıyorsun, galiba?" diye sordu. "Seni kendo'dan daha çok çeken başka bir şey mi var? Öğrencilere zorla bir kitap okuttuğunu duydum. Düşünsel bir eyleme bulaştın, öyle değil mi?"

İsao onu hemen susturdu: "Galiba *Kutsal Rüzgâr Birliği*'nden söz ediyorsun. Yapmaya çalıştığım şey, Meiji tarihini inceleyecek bir ekip oluşturmak."

Aslında İsao'nun kendo çalışmaları, ekibe gizlice yeni yoldaşlar kazanmak için çok yararlı oluyordu. Az ve öz konuşan kişiliğiyle, insanı delip geçen bakışlarıyla yüz yüze gelen bir öğrencinin, onun ününe duyduğu saygısı bir anda bağlılığa dönüşüyordu.

İsao artık yoldaşlarını toplamak ve olgunluklarını, coşkularını sinamak zamanının geldiğine karar verdi. Yaz tatilinde çoğu Tokyo'dan uzaklaşmış olan öğrencilere, hemen dönmelerini bildiren bir telgraf gönderdi; yeni okul döneminin başlamasına daha iki hafta vardı; zamanı özellikle seçmişti. Tatil sırasında okulda olup bitenleri gizli tutmak çok daha kolaydı. Öğrenciler akşam saat altıda, günün sıcaklığı hâlâ sürerken, türbenin önünde toplanacaklardı.

Ulusal Bilimler Üniversitesinin bütün öğrencileri, ibadetevine kısaca 'türbe' derlerdi, öğrencilerin pek çok Tanrıya adanmış olan bu küçük yapının önünde toplanmaları hiç de olağandışı bir şey değildi. Aile türbesinde, rahip babalarının yerini alacak olan Şinto bölümü öğrencileri, duaları öğrenmek için sık sık buraya gelirdi, atletizm takımındaki öğrencilerse yengi için Tanrılara burada yakarırdı.

Toplantının başlamasından bir saat önce İsao türbenin arkasındaki ormana gidip İzutsu ile Sagara'yı bekleme-

ye koyuldu. Beyaz, püskürtme desenli, yazlık kimonoyla *hakama* giymiş, başına beyaz şeritli okul kepinini takmıştı. Çimenlerin üzerine oturdu, Şibuya'daki Sakuragaoka Tepelerinde batmakta olan akşam güneşinin, Hikawa Türbesinin topraklarının ötesinden gelen parlak ışınları beyaz kimonosunun göğsüne, meşelerin siyah gövdelerine vuruyordu. İsaoyine de gölgeye sığınmıyor, kepinin siperliğini gözünün üstüne iyice indirmiş bir biçimde, güneşe karşı oturmayı sürdürüyordu. Terli teninden yayılan ısı kimonosunun altında birikiyor, alnına doğru yükseliyor, güneşi emmiş olan çimenlerden yayılan ısıyla karışıyordu. Ormanı, ağustosböceklerinin vızıltılı şarkıları doldurmuştu.

Tam altından, Hakadori Caddesinden geçen bisikletler güneşte parlıyordu. Parlak ışınlar, caddeye sıralanmış alçak çatıları sanki bir ipliğin üzerine diziyordu. Saçakların arasında kalan bir noktada, yana yatmış, cam bir kütle-yi andıran bir şey, en az güneşin kendisi kadar parlak ışıltılar saçıyordu. İsaoye biraz daha dikkatli bakınca, bir dondurmacının el arabasını oraya bırakmış olduğunu gördü. Akşam güneşinin olanca gücüyle saldırdığı dondurmayı bekleyen tehlikeyi düşündü. Yazın son sıcağı karşısında acımasızca eriyen dondurmanın attığı uzak, tiz çığlıkları duyabiliyordu sanki.

İsaoye omzunun üzerinden geriye bakınca bir meşenin uzamış gölgesini, kendi hırsının bu yaz sonu güneşindeki gölgesine, amaçsızca peşinden sürüklenen bir karaltıya benzetti. Hızla kayıp giden yaz, İsaoyu derinden etkiliyordu. Güneşten ayrılmak. Ülküsel bağlılığın simgesi olan bu yoğun, kızıl, parlak kürenin mevsim değişikliği yüzünden solup gitmesi, ürkütüyordu onu. Bir sabah, alev alev yanan yaz güneşinin altında ölme şansını bu yıl da kaçırmıştı.

Gözlerini kaldırdı; giderek kızaran gökyüzünün, meşelerin sık dallarının arasından süzülen kızıllığı bulabildiği her yarığa kanat takmıştı sanki; başının üstünde kırmı-

zı yusufçuk sürüleri hızla dönüp duruyordu. İşte güzün yaklaştığının bir başka kanıtı daha. Sıcak tutkunun ortasında usul usul, tembelce biçimlenen serin mevsime ait bu işaretler kimisini mutlu edebilirdi, ama İsao'yu yalnızca hüznölendiriyorlardı.

"Neden bu kadar sıcak bir yerde bekliyorsun?" diye sordu İzutsu şaşkın şaşkın. Sagara da yanındaydı; beyaz gömlek giymiş, okul keplerini takmışlardı.

"Şuraya bakın!" dedi İsao, çimenlerin üzerinde doğru-larak. "Akşam güneşinde İmparator Hazretlerinin yüzü var." Sözcüklerinin, İzutsu'yla Sagara üzerinde her zaman büyülu bir etkisi olurdu. Her zamanki gibi, kendilerini biraz sindirilmiş gibi hissetmekle birlikte, hemen onun duygularına katıldılar. "Majestelerinin yüzü kaygılı."

İzutsu ile Sagara sessizce İsao'nun yanına çöktüler, yeşil otları parmaklarının arasına kısıtırken, İsao'ya her yaklaştıklarında hissettikleri duyguya kapıldılar –kının-dan çekilmiş bir kılıcın yakınına doğru çekiliyormuş duygusuna. İsao bazan bu iki gence korkutucu biri gibi geliyordu.

"Acaba hepsi gelecek mi?" diye sordu Sagara, gözlüklerini geriye iterek. Anlayamadığı bir kuşkunun hesabını vermeyi umuyordu sanki.

"Gelecekler tabii. Başka seçenekleri var mı ki?" dedi İsao, kayıtsız bir güvenle.

"Sonunda, kendo eğitim kampından kurtulabildin demek? Aferin!" dedi İzutsu, biraz utandırıcı bir hayranlıkla. İsao tam nedenini açıklamak üzereyken vazgeçti. Etkinlikleri, en küçük bir oyalanınayı bile bağışlamayacak kadar yoğunlaşmamıştı henüz. Kampa katılmamasının nedeni aslında bambu kılıçtan artık bıkmış olmasıydı. Bambu kılıçla kazandığı kolay yengilerden bıkmıştı, bambu kılıç bir siingeden başka bir şey değildi, ayrıca *gerçek bir tehlike* taşımıyordu.

Üç arkadaş ciddi ciddi, ekiptekilerin sayısını yirmiye

çıkarmış olmanın ne kadar olağanüstü bir şey olduğundan söz etmeye başladılar. Tam bu günlerde Japon yüzme takımı Los Angeles'taki Olimpiyat Oyunlarında ülküleri adına büyük başarılar kazanmaktaydı, bu nedenle okullardan yüzücü adayları çıkarmak çok kolaylaşmıştı. Ama İsaio ile arkadaşlarının yaptığı şey, spor kulüplerine aday kaydetmekten çok farklı bir şeydi. Ekibe katılabilmek için geçici ünden başka şeyler gerekiyordu. Seçilen her öğrenciden, yaşamını ekibe adaması isteniyordu. Üstelik yaşamını sorgusuz sualsiz onlara adadıktan sonra bile, amaçlarının ne olduğu konusunda herhangi bir açıklama yapmıyorlardı.

Canlarını vermeye hazır genç erkekler bulmak ve onlara bu niyetlerini açıklamak hiç de zor değildi. Hepsi de övünebileceği bir nedeni benimsemeye hazırdı, ölümlerine damgasını basacak, en değerli cenaze çelenklerine kavuşmayı umuyorlardı. Öğrencilerden kimisi İkki Kita'nı *Japonya'nın Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Taslak* adlı yapıtını gizlice okumuştı, İsaio'nun burnuna kötücül bir gururun kokusu geliyordu. Harukata Kaya'nın, 'inatçı ve alçakgönüllü bağlılık' ilkesinden çok, çok uzak olan bu kitap öğrencilerin çoğunun kanını tutuşturmuştu, ama bu tür gençler İsaio'nun işine yaramazdı.

İsaio yoldaşlarını hiç kuşkusuz, söylediklerine göre değil, çok daha derin, anlatılamaz, ancak kendi gözleriyle karşılaştıkları gözlerde okunan bir şeye göre seçiyordu. Düşüncenin sınırlarına giren bir şey değildi bu, kökeni çok daha derindeydi. Ayrıca, benzeri bir ereği taşımayanların fark edemeyeceği, açık seçik, belirgin bir dışa vurumu da gerektiriyordu. İşte İsaio'ya, yoldaşlarını seçerken yol gösteren tek şey bu ögeydi.

Adaylar salt Ulusal Bilimler Üniversitesinden değildi, çeşitli okullardan geliyorlardı; kimisi Nihon Üniversitesindendi, lisede okuyanlar bile vardı. Keio Üniversitesinin öğrencilerinden biri İsaio'ya aday olarak tanıtılmıştı, ama ço-

cuk her ne kadar hazır cevap biriye de, eğlenceye düşkün oluşu, ekibe katılması için bir engeldi. Bir başka öğrenci de, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ne duyduğu büyük hayranlığı belirttiikten sonra, havadan sudan sohbet ederken seçtiği sözcüklerle, casusluk etmeye niyetli, sol görüşlü bir eylemci olduğunu ele verdi.

Sessiz ve dolaysız bir tavırla, hoş bir gülümseme genellikle güvenilir bir kişiliği, yürekliliği, buna bağlı olarak da ölümü hiçe sayan bir ruhu kanıtlıyordu. Gevezelik, yüksekten atan konuşmalar, alaycı bir gülümseme ve benzeri şeylerse daha çok ödleklige işaret etti. Soluk bir yüzle hastalıklı bir beden bazı durumlarda olağanüstü bir coşkunluğun kanıtıydı. Şişman gençler genelde hem korkak hem de çenesi düşük tiplerdi, zayıf ve sağduyulu olanlarsa sezgiden yoksundu. Böylece İsao, dış görünüşle kişiliğin ne kadar uyuyabileceğini öğrendi.

Ancak, şehirde büyüyen gençlerle, tarım ve balıkçılıkla uğraşan köylerde sıkıntı çeken, iki yüz binden fazla köy çocuğu arasında herhangi bir benzerlik bulmak olanaksızdı. 'İyi beslenmemiş' deyimini, içerdığı eski, yerleşik öfkeyi çoktan yitirmiş, oburlarla alay etmek için yaygın olarak kullanılan bir deyim olup çıkmıştı. Öte yandan Tokyo'da, Fukagawa'daki bir okulda bile yöneticiler, yetersiz beslenenlere okul idaresi tarafından dağıtılan pirinçli köfteleri çocukların küçük kardeşleri için eve götürdüklerini öğrenince çok şaşırmışlardı. Ama İsao'nun okulunda, Fukagawa'dan hiç öğrenci yoktu. Çoğu öğrenci, taşradaki lise öğretmenlerinin ve Şinto rahiplerinin çocuklarıydı, kimisi varlıklı ailelerden geliyordu; ailesi güç belâ geçinebilenlerin sayısı azdı. Öğretmen ya da rahip gibi, toplumun ahlâk önderleri olan babaların çocukları olarak, yoksul, bakımsız köylerdeki acımasız koşullara aşinaydılar. Çoğunun babası gördükleri yüzünden acı çekiyor, goremediklerine ise kızılıyordu. Ellerinden gelen tek şey öfkelenmekti. Öğretmen ya da rahip olarak ne bu ölümcül sefaletten ne de bu

sefaletle kayıtsız kalınmasından sorumluydular.

Hükümet, zenginle yoksulu birbirlerini göremeyecekleri iki ayrı kutuya yerleştirmede ustaydı. Daha iyiye ya da daha kötüye doğru herhangi bir değişimi dışlayan bir siyaset izlemeye alışkın olan partiler, Meiji Döneminin dokuzuncu yılında, kılıç taşımayı yasaklamak türünden öldürücü bir darbe indirme gücünü de yitirmişlerdi. Yöntemleri, geride hâlâ yarı sağ kurbanlar bırakmıştı.

İsao birliğin ilkelerini henüz saptamamıştı. Dünya, hareketsizliği ve zayıflığı alkışlayan kötü bir yer olup çıktığı için, ne olursa olsun harekete geçmek, harekete geçmeye kararlı olmak, tek ilkeleriydi. Bu nedenle İsao adayları sorgularken, ne amacından söz etti ne de onlara herhangi bir söz verdi. Bu genç erkeklerden birini birliğe kabul edebileceği kanısına varınca, sert tavrını biraz yumuşatıp şunu soruyordu: "Ne diyorsun? Bize katılacak mısın?"

İzutsu ile Sagara onun talimatları doğrultusunda, birliğe kabul edilen yirmi öğrenci için tek tek, fotoğraflı bir dosya hazırlamışlardı. Gerçi dosyadaki bilgiler öğrenciden sağlanıyordu, ama ailesine ilişkin bütün ayrıntılar, babasının, ağabeylerinin işleri, öğrencinin kişiliği, bedensel özellikleri, özel yetenekleri, en sevdiği kitaplar, hatta kızlarla ilişkileri bile tek tek yazılıydı. İsao, yirmi öğrenciden sekizinin babasının Şinto rahibi olmasından hoşnuttu. Kutsal Rüzgâr Birliğinin yazgısı hiç kuşku yok ki önceden belirlenmişti. Yirmi kişinin yaş ortalaması on sekizdi.

İzutsu'nun teker teker uzattığı dosyaları özenle okudu, bilgileri kafasına iyice yerleştirdi, adları fotoğraflarla birlikte anımsayacak duruma gelmeye dikkat etti. Yoldaşlardan birinin kişisel sorunu olduğunda bile, uygun anda ve anlayışlı bir biçimde, yüreğine seslenecek sözcüklerle konuşmaya hazır olmalıydı.

Siyasal durumun acınacak bir halde olması, gençleri gerçekliğin de acınası bir durumda olduğuna inanmaya itiyordu. İsao bu ikisini birbirine karıştırmaktan hiçbir za-

man kaygılanmamıştı. Ona kalırsa, okula giderken yolda gördüğü süslü püslü köşklerin gereksiz güzelliği, yurt siyasetinin ne kadar yozlaşmış olduğunun kanıtıydı. O ve yoldaşları, yalnızca duydukları çocuksu utancın üzerine inşa edilmiş olan, siyasal bir birlik oluşturmuşlardı. İsaoyurdunun şu andaki halinden utanıyordu.

"Daha bir ay önce, bir fitili füyeden ayıramazdın," dedi Sagara İzutsu'ya, tartışmanın ortasında.

İzutsu gülümsedi, bir şey demedi. İki arkadaşına, patlayıcılar konusunda her şeyi öğrenmek gerektiğini söylemişti. Sagara, mühendis olan bir kuzeninden epeyce şey öğrenmiş, İzutsu da aynı bilgileri Ordudaki bir akrabasından edinmişti.

"Peki ya sen?" diye karşılık verdi İzutsu. "Bir fitili düzmü yoksa çapraz mı kesmek gerektiğini bile bilmezdin, eminim."

Sonra, ayaklarının altındaki tepesi püsküllü, uzun kamışları kopartarak fitil gibi kullandılar; ince, içi boş, kurumuş bir dalı kırarak kapsül haline getirdiler. Bombalı bir saldırıya hazırdılar.

Sagara, kısa dalın içine, parmak uçlarıyla çamur doldururken, "İşte sana çok iyi hazırlanmış bir tüfek kapsülü," dedi. "Yarısını boş bırakacaksın, öteki yarısına da elden geldigince çok barut dolduracaksın." Ağaç dalı, insanın elini güvenilmez, rastgele bir biçimde havaya uçuracak kadar patlayıcı içeren o kırmızı, pirinç kapsülün, madeni bir tırtılınkine benzeyen uğursuz parıltısından yoksundu elbette. Kabuğu kurumuş, ince bir daldan başka bir şey değildi. Sıcak yaz güneşinin, Hikawa Türbesini çevreleyen ormana sızan titrek ışınları iki delikanlının işlek, kirli parmaklarını aydınlatıyor, zamanın hızla kayıp gittiği yönden, yaklaşan, kaçınılmaz ölümün uzak, yanık kokusu geliyordu. Yakınlardaki evlerin mutfaklarından yükselen dumanın kokusuıdu bu, ama güneş ışığıyla karışınca ansızın çamuru baruta, kuru dalı da tüfek kapsülüne dö-

nüştürmüştü. İzutsu ince, uzun bir otu özenle kapsülün içine soktu, barutla dolu olmayan bölümün uzunluğunu ölçmek için öteki uçtan çıkardı. Tırnağıyla bir işaret koydu, sonra otu fitil görevi yapan esnek kamışın üzerine koydu ve eşit uzunlukta kesti, fitili kapsülün içine soktu, uygun derinliğe kadar ağır ağır kaydırды. Fazla ittiği takdirde kapsül patlayabilirdi.

"Kerpetenimiz yok."

"Parmaklarını kullan. Yaparken de çok dikkatli ol," dedi Sagara.

İzutsu'nun terli yüzüne yayılmış olan renk, işini ne kadar ciddiye aldığını gösteriyordu. Tam öğretildiği gibi kapsülü sol eline aldı, işaret parmağını ucuna, orta parmağını da barutla dolu bölüme, bir parmağıyla başparmağını da boş tarafın ucuna koydu. Sonra sağ elinin işaret parmağıyla başparmağını kerpeten gibi kullanarak her iki elini de hızla sol yana indirdi ve yüzünü sertçe sağa çevirdi. Sağ elini kıvrırarak fitili ustaca kapsüle tutturdu. Bu işlem sırasında yüzünü hep sağa dönük tuttu, ne yaptığına bakmadı; kapsülün patlama olasılığına karşı yüzünü korumaya çalışıyordu.

"Böyle uzaklara bakarak biraz abartıyorsun," dedi Sagara, takılırcasına. "Bedenini öyle döndürmüşsün ki, ellerin yapması gereken önemli görevi yapamayacak. Üstelik seninki gibi bir yüzü korumaya çalışmak için bunca çaba neden?"

Geriye bir tek, kapağı patlayıcının üzerine güvenle takmak ve fitili ateşlemek kalıyordu. Sagara ciddi bir yüzle yardım etti, patlayıcı olarak bir çamur topağı kullanmıştı. Sıra ateşlemedeydi. Kibritin, uzun, yeşil kamışlara tutulan alevi besbelli fitili ateşlemeye yetmeyecekti. Güneş ışığında neredeyse görülmez olan alev, kibrit çöpünün yarısına kadar yandıktan sonra söndü. Yetmiş beş santimlik bir fitilin yanması kırk, kırk beş saniye sürüyordu. Kestikleri kamışın uzunluğu seksen santim vardı, elli saniyelik

yanma süresince iki çocuk da kol saatlerine baktılar.

"Haydi, koş!"

"Merak etme. Çoktan yüz metre uzaklaştım bile."

Hâlâ oturuyorlardı, ama oradan oldukça uzaklaşmış gibi soluk soluğaydılar; birbirlerine bakıp gülüştüler.

Aradan otuz saniye geçti. Sonra bir on saniye daha. İmgelem güçleri ve aradan geçen zaman sayesinde, kapağa takılı patlayıcı, onlardan çok uzaklardaydı şimdi. Ama fitil ateşlenmişti, patlama için gereken bütün koşullar yerine getirilmişti. Alev, kararlı bir hanımböceği gibi fitilin üzerinde ilerliyordu.

Düşlenen patlama, sonunda düşlenen uzaklıkta gerçekleşti. Çirkin ve yoz bir şey, şiddetli bir hıçkırık gibi yükseldi, akşam göğü bir ân için delindi. Çevrelerini saran koruluktaki meşeler sallandı. Her şey saydamlaştı. Kırmızı gökyüzüne çarpan, yayılan patlama sesi bile saydamdı. Sonra, her şey duruldu.

"Japon kılıcı çok daha iyidir," dedi İsaο ansızın, başını incelediği dosyadan kaldırarak. "Eksiksiz yirmi tane kılıca gereksinimimiz var. Bazı arkadaşlar bizim için evden kılıç yürütebilir pekâlâ."

"Yakın mesafeden kılıç çekmek ve saldırmak, ölmüş bir suçluda kılıç denemek gibi şeyleri öğrensek iyi olmaz mı?"

"O kadar zamanımız yok," dedi İsaο. Sesi alçaktı, ama sözcükler oğlanlara şiirsel bir hava taşıyormuş gibi geldi. "Onun yerine, olanak bulursak, tatil bitmeden önce, olmadı kış dönemi başlayınca, hepimiz arınma törenleri için Kaidο Masugi'nin eğitim kampına katılmalıyız. Orada istediğimiz her şeyi konuşabiliriz, aldığımız eğitimin türüne de karışmayacaktır. Tabii oraya gidebilmek için ailelerimize uygun bir neden göstermeliyiz."

"Sabahtan akşama kadar Kaidο Hocanın Budizmi kötüleyen vaazlarını dinlemek hiç de eğlenceli bir şey değil."

"Buna katlanmalıyız. Bizi çok iyi anlayan bir insan-

dır," diye karşılık verdi İsaο. Saatine bir göz attıktan sonra hemen doğruldu.

Saatin altı olmasını bekleyen İsaο ile iki arkadaşı, çoktan kapanmış olan giriş kapısının yanındaki alçak kapıdan türbeye baktılar. Akşam güneşi, toplanmış birkaç öğrencinin üzerine vuruyordu. Kararsız kararsız çevrelerine bakıyorlardı, kendilerini rahatsız hissettikleri belliydi.

"Say onları," dedi İsaο, alçak sesle.

"Hepsi burada," dedi İzutsu, mutluluğunu gizlemeyi beceremeyerek. Ama İsaο, böylesi bir güveni sağlamış olmanın verdiği hoşnutluğa kapılmanın ne büyük bir tedbirsizlik olacağını biliyordu. Orada bulunanları, bulunmayanlarayeglerdi elbette, ancak orada salt bir telgraf yüzünden toplanmışlardı. Bir eylem bekliyorlardı. Bir başka deyişle, gençliğe özgü, pervasızca bir gözüpeklikten dolayı oradaydılar. İsaο, cesaretlerini pekiştirmek, bu cesareti alıp soğuk suya batırmak için bu fırsatı mutlaka kullanmalıydı.

Batmakta olan güneşi arkasına almış olan türbenin bakır renkli, kiremit çatısı karanlıktı, ama güneş ışınları pencerelerin, kapıların üstündeki sivri tepeliklerin, çoban püskülü ve zelkova ağaçlarıyla çevrilmiş, şatafatlı, nefis girişlerine dökülüyordu. Eğimli güneş ışığı, türbe çitinin içine döşenmiş olan siyah granit taşlara vuruyor, her taşın bir parçasını aydınlatarak, güz sonundaki üzümler kadar siyah bir gölge oluşturuyordu. İki sakaki ağacı yarı yarıya türbenin gölgesinde kalmıştı, üst dallarıysa pırıl pırıl parlıyordu.

Yirmi genç erkek İsaο'nun çevresinde toplandı, İsaο sırtını türbeye dönüp onların karşısına oturdu. Sessizce ona bakıyorlardı, yüzlerine vuran güneşten çok içlerindeki ateşin etkisiyle parlayan gözleri, onları alıp cennete götürecekti, kor gibi yakıcı bir güce özlem duyduklarını ve

İsao'ya neredeyse çılgıncasına bağlı olduklarını kanıtlar gibiydi.

"Bugün burada toplanarak üzerinize düşeni yaptınız," diye başladı İsao, sessizliği bozarak. "Kyuşu kadar uzak yörelerden kalkıp tam zamanında buraya gelmekle beni çok mutlu ettiniz. Ancak, sizi çağırırken belli bir amacım olduğunu sanarak yanıldınız. Çünkü hiçbir amacım yoktu. Japonya'nın dört bir köşesinden, yüreklerinizdeki önsezileri izleyerek buraya geldiniz. Tam anlamıyla boşu boşuna."

Birden bir dalgalanma oldu, mırıldanmalar başladı.

İsao sesini yükseltti: "Anlıyor musunuz? Bugünkü toplantı kesinlikle anlamsızdı. Hiçbir amacı yoktu. Sizden herhangi bir şey yapmanızı isteyecek değilim."

Sustu. Mırıltılar kesilmişti. Sessizlik, tıpkı hızla çöken gece gibi gençlerin üstüne çöktü.

Sonra kızgın bir ses duyuldu. Serikawa adında bir oğlandan geliyordu; kuzeydoğudan bir Şinto rahibinin oğluydu: "Ne yapmaya çalışıyorsun? Benimle alay edilmesine katlanamam. Evden ayrılmadan önce babamla bir kâse vedâ suyu içtim. Babam çiftçilerin çektiği sıkıntıdan her zaman üzüntü duymuş ve artık gençlerin harekete geçme zamanının geldiğini savunmuştur. Telgrafı alınca hiçbir şey demedi, benimle bir bardak vedâ suyu içti ve beni yolladı. Şimdi aptal yerine konduğumu öğrenince ne diyecek bakalım?"

"Çok doğru," dedi hemen başka bir çocuk. "Serikawa haklı."

"Bu ne saçmalık? Size herhangi bir söz verdiğimi anımsamıyorum. Buraya gelmenizi bildiren telgrafımı alır almaz düş gücünüzü harekete geçirdiniz, değil mi? Aynen böyle yaptığınıza eminim. Telgrapta başka bir şey yazıyor muydu? Buluşma zamanının ve yerinin dışında tek bir sözcük var mıydı? Söyleyin," dedi İsao, sesini yükseltmeden.

"Sağduyu denen bir şey vardır. Önemli bir eylemden telgrafta söz edilir mi hiç? En iyisi aramızda bir şifre kararlaştırmak; bir de senden açık seçik bir söz istiyoruz. Böyle yapsaydık, bunlar olmazdı," dedi Seyama, First Lisesinde öğrenciydi, İsao'yla yaşıttı. Şibuya'da yaşadığı için buraya gelmek onun için fazla bir sorun olmamıştı.

"Peki ya ne olurdu? Bu, hiçbir şeyin olmayacağı bir noktaya dönmek demek değil mi?" dedi İsao onun savını çürüterek. "Bu, hepinizin yanlış şeyler düşlediğinizi anlamamız değil de nedir?"

Hava gittikçe kararıyor, karşıdakinin yüz hatlarını seçmek gitgide güçleşiyordu. Uzun bir sessizlik oldu. Karanlığı dolduran tek şey, böceklerin vızıltısıydı.

"Ne yapacağız o halde?"

Biri, acınası bir fısıltıyla bunu sorunca, İsao hemen yanıtladı: "Eve dönmek isteyen varsa, dönsün."

Beyaz gömlekli biri hemen aralarından ayrıldı ve okulun kapısına doğru ilerledi.

Sonra iki kişi daha doğruldu, yürüyüp gitti. Serikawa ayrılmadı. Türbeyi çevreleyen ağaçların altına çömeldi, başını ellerinin arasına aldı. Birkaç dakika sonra Serikawa'nı hıçkırıklarını duydular. Ses, yüreklerindeki loşluğa serin, beyaz bir ırmak, incecik bir Samanyolu gibi sızıyordu sanki.

"Geri dönemem! Dönemem!" diye kekeledi Serikawa, hıçkırıklar arasında.

"Neden hepiniz birden çekip gitmiyorsunuz?" diye haykırdı İsao. "Size söyledim ya, neden hâlâ anlamıyorsunuz?"

Kimse yanıtlamadı onu. Bu, deminkinden çok daha farklı bir suskunluktu. Karanlığın içinde kocaman, kıpır kıpır bir canavar doğruluyormuş gibi bir duygu veren bir sessizlik. İsao ilk kez kesin bir karşılık aldığını sezinliyordu. Bu karşılık sıcaktı, hayvan gibi kokuyordu, kanla doluydu ve nabızı atıyordu.

"Pekâlâ. Sizler, yani hiçbir umudu ya da beklentisi olmayanlar, sonuçta büyük bir olasılıkla hiçbir yere varamayacak olan bir eylem için yaşamınızı feda etmeye hazır mısınız?"

"Evet," diye karşılık verdi bir ses, zorlama bir ağırbaşlılıkla.

Serikawa ayağa kalktı, İsao'ya doğru yürüdü. Yaşlarla ıslanmış gözleri, iyice yaklaşıma kadar yüzünün bile seçilemediği karanlığı deliyordu. Sesi ağlamaktan çatallaşmıştı, konuşmaya başladığı zaman insanı korkutacak kadar alçak çıktı: "Ben hâlâ buradayım. Neresi olursa olsun, her yerde seni izleyecek ve sesimi çıkarmayacağım."

"Çok iyi. Hadi, hep birlikte Tanılara yalvaralım. Dua edelim, sonra da andımızı yineleriz. Sözlerimi bir ağızdan yineleyin." İsao, İzutsu, Sagara ve öteki on yedi kişinin ellerini birleştirirken çıkardıkları ses, karanlığın içinde tıpkı tahta bir küpeşteye çarpan gece denizi kadar düzenli bir biçimde yankılandı.

İsao tekdüze bir sesle andı söyledi: "Kutsal Rüzgâr Birliğinin arılığına sahip olmaya çalışan bizler, bütün iblisleri ve yoldan çıkmış ruhları yok etmekle görevliyiz."

İsao'nun sesi, türbenin zar zor seçilen, boyasız tahta kapılarına çarpıp geri geldi. Bu güçlü, derin ses göğsünden, gençliğe özgü puslu imgelerin dokunaklılığıyla yükseliyordu. Gökte yıldızlar belirmişti bile. Uzaktan uzağa tramvayların gürültüsü geliyordu. İsao yeniden başladı: "Aramızda derin bir dostluk kurmuş olan bizler, ulusumuzun içinde bulunduğu tehlikeler karşısında, birer yoldaş olarak birbirimize omuz vereceğiz."

"Asla güç ya da kişisel başarı peşinde olmayan bizler, Restorasyonun temel taşları olmak için, dosdoğru ölüme gideceğiz."

Hep bir ağızdan andı yineledikten sonra, oğlanlardan biri İsao'nun elini tuttu, avuçlarının arasına aldı. Sonra hepsi el ele tutuştular, İsao'nun elini tutmak için yarıştı-

lar. Yıldız dolu göğün altında gözleri karanlığa iyice alışınca, kollarını ikiyana açıp herkesin el ele tutuşmasını sağladılar. Kimse konuşmadı. Bütün sözcükler yetersiz kalacaktı.

Birleşen eller, tıpkı karanlıktan fışkıran inatçı bir sarmaşık filizini andırıyordu. Terli ya da kuru, sert ya da yumuşak, her filiz, bedenlerinden yayılan ısının ve kanın paylaşıldığı bu kısacık anda güçle dolmuştu. İsao bir gece, savaş alanında yoldaşlarıyla aynen böyle durduğunu, tek sözcük etmeksizin, son kez vedalaştığını düşledi. Görevi sonuna kadar ve kendi gövdesinden akan kanla tamamlamış olmanın verdiği o güzel doygunluğun içinde yüzmek, bilincini mutlak acının kızıl ipliğiyle, mutlak sevincin beyaz ipliğinin iç içe dokunduğu o duyarlılığın doruğuna teslim etmek.

Toplam yirmi kişi oldukları için, babasının Yurtseverlik Akademisinde güvenle buluşmaları olanaksızdı. Babası, İsao'nun neler çevirdiğini hemen anlardı. Öte yandan İzutsu'nun evi çok küçüktü, Sagara'nın eviyse uygun değildi. Üçü de baştan beri bu konuda kaygılanıp duruyordu, ama henüz bir çözüm yolu bulamamışlardı. Harçlıklarını birleştirseler bile, yirmi kişinin bir lokantada buluşmasına yetmezdi. Ayrıca böylesine önemli konuları, halka açık bir yerde konuşamazlardı.

Şimdi, yıldızların altında el ele tutuşarak birleşmeyi mühürledikten sonra, İsao geceyi burada noktalamakta duraksıyordu. Üstelik acıkmıştı da. Ötekilerin de acıktığı kesindi. Düşünceli gözlerini hafif bir ışığın yandığını anakapıya çevirdi.

Fenerin altında, az yanda, yarım ay biçiminde, çiçeğe benzeyen bir şey havada yüzüyormuş gibi görünüyordu. Orada durmuş, başını hafifçe eğmiş, görülmek istemeyen bir kadının yüzüydü bu. İsao gözü bir kez ona ilişince, artık başını çevirmeyeceğini anladı.

Yüreğinin derinliklerinde, bunun kim olduğunu anla-

mıştı. Ama bir süre daha emin olamadan beklemek istiyordu. Karanlıkta dalgalanan bu yüzde gizemli, çok güzel bir şey vardı. Gece vakti bir patikada yürürken insana, görmesine gerek kalmaksızın tomurcukları müjdeleyen, ıtırly bir zeytin ağacından yayılan koku gibi. İsao bir ân için bile olsa, her şeyin olduğu gibi kalmasını arzuladı. Şu anda bir kadın yalnızca bir kadındı, adı olan bir kişi değil.

Hepsi bu kadar da değildi. Gizli adı yüzünden, bu adın söylenmemesi için yapılan antlaşma yüzünden kız olağanüstü bir öze dönüşmüştü; tıpkı bir gecesevası gibi, sapı görünmeyen, karanlığın içinde havada yüzen bir çiçeğe. Varoluşun önüne geçen bu öz, gerçekliğin önüne geçen bu hayâl, olaydan önceki bu önsezi tartışmasız bir güçle, çok daha güçlü bir özün varlığını dışavuruyordu. Havada kayarken kendini gösteren bu varoluş— bu, kadındı.

İsao henüz hiçbir kadına sarılmamıştı. Yine de, ‘kadının önüne geçen kadınsılığı’ şu andaki kadar güçlü hissetmemiş, kendinden geçmenin ne demek olduğunu şu andaki kadar iyi anlamamıştı. Şimdi, isterse kucaklayabileceği bir görüntüydü bu. Zaman içinde kurnaz bir incelikle yaklaşmıştı, uzamdaysa yalnızca biraz uzaktaydı. İsao’nun göğsünü dolduran sevecenlik, kadını sarmalayacak bir dumandı. Ancak yine de bir kez gitti mi İsao tıpkı küçük bir çocuk gibi, onu büsbütün unutabilirdi.

İsao bir süre düşüncelerinin bu görüntüye takılıp kalmasına izin verdikten sonra, daha önce içinde uyanan, bu ânı uzatma isteğine karşın, belirsizliğe daha fazla katlanamayacağını anladı.

"Beni bekleyin," dedi İzutsu’ya, ötekilerin duyabileceği bir sesle. Sonra kapıya doğru ilerledi. Beyaz, desenli kimonosu karanlığa karışırken, takunyalarından çıkan kuru, belli belirsiz tıkırtı duyuldu.

Ana girişin yanındaki alçak kapıdan geçti. Tahmin ettiği gibi, oradaki kadın Makiko’ydu.

Makiko saçlarını değişik taramıştı, deneyimsiz İsao bi-

le bunun bir bakışta anlayabildi. Kulaklarını kapatan, şakaklarında, yanaklarında dalgalı bir kıyı şeridi bırakan ve yüzüne daha da gizemli bir hava veren bir saç modeliydi. Çok makyaj yapmazdı, ama ensesi, karanlıkta koyu lacivert görünen Akaşi kimonosunun üstünde taştan oyulmuş gibi parlıyordu. Vücudundan yayılan parfüm kokusu olanca gücüyle İsa'o'ya çarptı.

"Bayan Makiko! Burada ne yapıyorsunuz?"

"Ne mi yapıyorum? Hepiniz saat altıda, ant içmek için burada toplandınız, öyle değil mi?"

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Aptallık etme!" Gülerken Makiko'nun dişleri ışıdı. "Sen söyledin ya."

Bu meydan okuma üzerine İsa'o, birkaç gün önce, her zamanki gibi bir toplantı yeri bulma kaygısıyla, kadının önünde ağzından birşeyler kaçırdığını anladı. Makiko'ya güvenebileceğini biliyordu, ama onun yanında böylesine önemli bir şeyden söz ettiği, sonra da bunu unuttuğu için utanmıştı. Belki de önderlik edecek, olaylara yön verecek birinde bulunması gereken en önemli nitelikten yoksundu. Böylesine can alıcı bir konuda dikkatsizlik etmişti; kadına karşı bir erkeğe yakışmayan, belli bir bağımlılığı olduğunun farkındaydı. Yoldaşlarının yanında hiç de böyle bir duyguya kapılmamasına karşın, kadının karşısında hiçbir şeyden korkmayan, gözü pek biri gibi davranmak için yapnıp tutuşuyordu.

"Eh... yalnızca beni gafıl avladınız da... Peki, ama neden geldiniz?"

"Bu kadar öğrenciyi götürecek bir yer bulmakta zorlanacağını tahmin etmiştim. Her şey bir yana, hepimiz acıkmış olmalısınız, öyle değil mi?"

İsa'o çocuksu bir içtenlikle kafasını kaşıdı.

"Sizi evime çağıracaktım, ama babam evin buradan epeyce uzak olduğunu, sizi Şibuya'daki bir lokantada ağır-lamamın daha iyi olacağını söyleyerek para verdi. Bu ak-

şam bir şiir gecesine çağrılı olduğu için gelemedi, sizleri ağırlama görevini bana verdi. Kaygılanmayın, hesabı ben hallederim."

Sonra Makiko, az önce yakalanmış bir balığı çekercesine, beyaz elinin hızlı bir hareketiyle, büyük Panama çantasını kaldırdı. Bileğinin kırılğan zarafetine karşın, yaz sonunun ağır işlerini çağırıştıran bir eldi bu.

19

Aynı sıralarda Honda, Osaka'da Tennoji-Dogaşiba'daki No Tiyatrosunun *Matsukazé* gösterisini izliyordu; kendisi de *no* şarkıları söylemekten hoşlanan bir meslektaşı tarafından davet edilmişti. Tokyo'dan Kanesuké Noguçi'nin *şite*, Yazo Tamura'nın ise *waki* rolüne çıktığı bir yapımdı. Tiyatro, Tennoji ile Osaka Şatosunun arasındaki Uemaçi Tepesinin doğu yamacındaydı. Yörede, Taişo Döneminden başlayarak güzel villalar yapılmıştı, hâlâ yüksek duvarlı malikânelerle kaplı, seçkin bir semtti. Bu yapılardan bir tanesi, Sumitomo ailesinin desteğiyle No tiyatrosuna dönüştürülmüştü.

Konukların çoğu tüccar prenslerdi, Honda çoğunu tanıyordu. Ünlü oyuncu, tok sesli Noguçi'ye gelince; Honda'nın meslektaşı, boğazlanan bir kazın çıkardığı seslere benzer sesler çıkarsa bile, asla gülmemesi için Honda'yı uyarmıştı. Honda'nın *no*'ya düşkün olmadığını biliyordu, ama oyun başladıktan sonra ister istemez etkileneceğine inanıyordu.

Honda bu türden öğütlere çocukça bir tepki gösterecek yaşı geçmişti. Yaz başında İsao İnuma ile tanışması gerçi en temel dayanağı olan sağduyusunun sarsılmasına yol açmıştı, ama düşünce biçimini değiştirmemişti. Bir kez daha, nasıl hiç zührevi hastalığa yakalanmadıysa, duygusal coşkulanmalara da hiç kapılmadığına inandı.

Rahip olan *waki* ile soytarı *şite*'nin aralarındaki konuşma bitince, arkada, sol yandaki geçitten geçerek sahneye girdiler. Meslektaşı Honda'ya, şimdi çalınan dingin, ağır müziğin genelde Tanrı oyunlarının giriş sahnesinde çalındığını açıkladı. *Matsukazé*, bu kuralın tek istisnasıydı. Müziğin çalınıışındaki saygılı hava, güneşin bir görünüp bir kaybolmasındaki gücü simgeliyordu.

Her ikisi de beyaz giysilere bürünmüş, alttan kızıl iç etekleri görünen *Matsukazé* ile *Murasamé*, girişteki köprüde yüz yüze geldiler ve bir ağızdan, kumsala dökülen yağmur damlaları kadar yumuşak bir sesle şarkı söylemeye başladılar: "Tuz arabamızı da yanımız sıra sürükleyerek, şu hüznün dolu dünyada öyle az yaşıyoruz ki; göz açıp kapayana dek."

Sivri uçlu çamların, sahnenin iyice cilalanmış zemini-ne vuran yansıısı, tiyatronun oldukça çiğ olan ışıklarının altında biraz fazla parlıyor, bu da Honda'nın dikkatini dağıtıyordu, ama eşlik edenlerin daha ince ve daha tiz olan sesleri, *Kanesuké Noguçi*'nin kalın, hüznün dolu, neredeyse kırılma noktasındaki sesine karışırken, son dize Honda'nın kulaklarında açık seçik çınladı.

Dinlemeyi engelleyen hiçbir şey olmadığı için, sözler akılda kolayca kalıyordu.

"Tuz arabamızı da yanımız sıra sürükleyerek, şu hüznün dolu dünyada öyle az yaşıyoruz ki; göz açıp kapayana dek!"

Bedence ne kadar ince, ne kadar zayıf olsa da bu dizenin soylu karaltısı Honda'nın zihninde anlamlı bir biçim alıyordu. Nedenini anlamaksızın birden ürperdi.

Sonra refakatçi, ikinci dizeyi söyledi: "Burada, Suma Koyunda dalgalar bize çarpıyor. Ay bile bizi gözyaşlarına boğuyor."

Onlar son sözcükleri bir ağızdan söylerlerken, *şite* rolündeki *Matsukazé* canlı bir sesle kendi kendine konuşmaya başladı: "Güz yeli yüreklerimizi üşütüyor. Denizden az

uzakta..."

Gerçi Kanasuké Noguçi'nin yüzünde çok güzel bir kadının maskesi vardı, ama sesinde bir kadının zarafetinden iz yoktu. İnsana, birbirine sürtünen, paslı, rengi atmış iki metal parçasını çağrıştıran bir sestti. Üstelik konuşması sık sık kesiliyor, şarkı söyleyiş biçimiye sözcüklerin güzelliğini paramparça ediyormuş gibi görünüyordu. Ancak bütün bunlara karşın, çevresine karanlık, tanımlanamaz incelikteki bir sisin hızla yayılışını andıran, yıkılmış bir sarayın bir köşesinde kalmış, sedef kakmalı mobilyaya vuran ayışığına benzeyen, bir hava yayıyordu. Işık aşınmış, eski bir bambu stordan süzüldüğü için kırılmış parçacıkların inceliği her zamankinden daha belirgindi.

Tök sesi gitgide insanı rahatsız etmez oldu. Tam tersine, insan Matsukazé'nin kederini, ölümün eşiğinde olanları saran hüznü ilk kez bu sert ses aracılığıyla ayrımsıyormuş duygusuna kapılıyordu.

Honda bir andan sonra, önünde bir ileri bir geri devinen bu görüntülerin gerçek mi yoksa yanılsama mı olduğunu ayıramaz hale geldi. Sahnenin, denizin kumsalla birleştiği yerdeki parlaltısına sahip olan, ıslıl ıslıl parke zeminine, çok güzel iki kadının beyaz giysileriyle kıvılcık iç eteklerinin ışıltılı işlemeleri yansıyor.

Oyuncunun söze başlamasıyla yitip giden ilk dize Honda'nın yüreğinde inatla yineleniyordu: "Tuz arabamızı da yanımız sıra sürükleyerek, şu hüznün dolu dünyada öyle az yaşıyoruz ki; göz açıp kapayıncaya dek!"

Asıl anımsadığı şey, dizinin anlamı değil, *şite* ile karşısındakinin köprüde kıpırtısız durup usul usul yağın yağmur gibi söyledikleri şarkıyı dinlerken, bedenini yalayıp geçen ürperti.

Peki, ama anlamı neydi bunun? Tam o anda güzellik ayaklanmış, Honda'nın önü sıra yürümeye başlamıştı. Beyaz *tabi* giymiş bir çift ayak, uçarken güçlü olan, ama yerde beceriksizleşen bir yağmur kuşu gibi, tam insanların

dünyasına adım atmak üzereyken, bir an durup parmak uçlarında yükselmişti sanki.

Bu güzellik yalnızca bir kez gerçekleşebilirdi. İnsan onu hiemen belleğine kazımak, sonra da anımsamaktan başka bir şey yapamazdı. Ayrıca, içinde soylu bir boşunalık, bir amaçsızlık taşıyan bir güzellikti bu.

Matsukazé oyunu, Honda'nın düşlerine ayak uydurmuş, hep duygulu, küçük bir ırmak gibi akıyordu.

"Bu dünyada yaşayan bizler onu öyle sefil buluyoruz ki, tepemizde kaygısızca parlayan ayı kıskanıyor, topladığı deniz sularını başımızdan aşağıya kepçe kepçe boşaltmasını bekliyoruz."

Bir yandan şarkı söylerken, bir yandan da ayışığına batmış bir halde sahnede devinen bu iki kişi artık iki güzel kadının hayaleti değildi, tanımlanması olanaksız bir şey olup çıkmıştı. Buna zamanın özü, denebilirdi; tutkunun özü, ya da gerçekliğin içine inatla sızmaya çalışan bir düş. Hiçbir amacı, hiçbir anlamı yoktu. Bir andan ötekine, bu dünyaya ait olmayan bir güzellik yaratıyordu. Bir güzellik ânının ötekini izlediği bu yerde hangi umuttan sözedilebilirdi ki?

Böylece Honda gitgide kasvetli bir dalgınlığa gömüldü. Düşünceleri şimdi iyice belirginleşmişti. Kiyoaki'nin varlığı, yaşamı, sonu –bunları böylesine yoğun bir biçimde uzun zamandır düşünmemişti. Kiyoaki'nin yaşamını, yitip gitmeden önce bir tek dönemin üzerinden kayıp geçmiş bir koku, bir soluk gibi düşünmek kolaydı. Öyle bile olsa Kiyoaki'nin günahı, büyük acısı sürüyordu. Honda'nın bunu onarması olanaksızdı.

Honda, Soylular Okulundaki dersler başlamadan önce, karların eridiği o sabahı anımsadı. Çiçek tarhlarıyla çevrili bir bankta Kiyoaki ile oturmuş damlayan suyun sesine kulak vererek çok seyrek yaptıkları bir şeyi yapmış, uzun bir sohbeta dalmışlardı.

Taişo Döneminin ikinci yılıydı, yani 1913. Honda ve

Kiyoaki on dokuz yaşındaydılar. O günden bu yana tam on dokuz yıl geçmişti. Honda, hoşlarına gitsin gitmesin, yüz yıl sonra Kiyoaki ile kendisinin de o dönemin birer parçası olarak değerlendirileceklerini, hiç mi hiç saygı duymadıkları insanlarla aynı kefeye konacaklarını ileri sürmüştü. İnsan iradesiyle tarih arasındaki ilişkiden de alaycı bir dille söz etmiş, iradesi güçlü olan kişilerin son çözümlerde düş kırıklığına uğrayacaklarını, tarihte yer almanın ancak bir tek biçimde mümkün olabileceğini savunmuştu: "Parıltılı, asla değişmeyen, güzel, iradesiz bir zerre olarak yaşamakla."

Benzetmesi tam anlamıyla soyuttu; karların eridiği o sabah konuşurken yine de gözleri Kiyoaki'nin parıltılı, güzel yüz çizgilerindeydi. Karşısında iradeden yoksun, salt duyguları için yaşayan bu genç erkek dururken, Honda'nın sözcükleri ister istemez Kiyoaki'nin portresini çizmişti: "Parıltılı, asla değişmeyen, güzel, iradesiz bir zerre—" tam Kiyoaki'nin yaşama biçimini betimleyen sözcükler.

O sabahın üzerinden yüz yıl geçince, Honda'nın görüş açısı hiç kuşkusuz bir kez daha değişecekti. On dokuz yıl öncesi, genelleme yapmak için çok yakın, ince ince değerlendirmelerde bulunmak içinse çok uzak bir zamandı. Kiyoaki'nin görüntüsü, kendo takımındaki sertlik yanlısı, bütünüyle duygusuz gençlerin görüntüsüne karışmamıştı henüz. Yine de, Taişo Döneminin başındaki o kısa, uçucu dönemin habercisi olan Kiyoaki'nin, kendini olduğu gibi duygularına kaptırmış olan 'kahramansı kişiliği' yılların ötesinden bakıldığında, canlılığını büyük oranda yitirmişti bile. O günlerin köklü tutkuları, sevecenlikle anılmanın dışında artık yalnızca kahkahalarla gülünecek bir şey olup çıkmıştı.

Geçen her yıl, bir zamanlar yüce olanı güldürü malzemesine dönüştürüyordu. Birşeyler yenilip bitirilmiş miydi yoksa? Dış taraf yenmiş diyelim, yüce olanın, doğası gereği, yalnızca saçmalık çekirdeğini gizleyen bir dış kabuk ol-

duğu doğru mıydı? Yoksa yüce olan gerçekten bir bütündü de, üzerini gülünç bir toz mu kaplamıştı?

Honda kendi kişiliğı konusunda kafa yorunca, iradenin egemenliğindeki bir insan olduğu sonucuna varıyordu. Aynı zamanda, bu iradenin bırakın gelecekteki tarihi, bugünün çağdaş toplumunda bile herhangi bir şeyi başarma ya da değıştirme gücünün olup olmadığından kuşkuluydu. Mahkeme salonunda verdiği yargılarla genellikle bir insanın yaşamasına ya da ölmesine karar veriyordu. Böyle bir karar o anda çok önemli görünebilirdi, ama yıllar geçince –nasılsa herkes ölmeye yazgılı olduğuna göre– yalnızca bir insanın yazgısını hızlandırmış olduğu anlaşıyordu; ölümler tarihin bir köşesine, kısa sürede yok olacakları bir yere gönderilmişti. Şimdiki dünyanın rahatsız edici koşullarına gelince; gerçi bunların oluşmasıyla Honda'nın iradesinin hiçbir ilintisi yoktu, ama bir yargıç olarak onların emrindeydi. İradesiyle yaptığı seçimlerin saf mantıktan ne kadar uzaklaştığı, kendisi ayırdında olmasa bile, dönemin genel düşünce biçiminden ne kadar etkilendiğı, yanıtlayamadığı sorulardı.

Honda çevresindeki dünyaya ne kadar araştıran gözlerle bakarsa baksın, ucu Kiyoaki adındaki bir gence dokunan herhangi bir sonuç göremiyordu – daha doğrusu onun şiddetli duygularına, ölümüne, güzelliklerden oluşmuş yaşamına. Kiyoaki'nin ölümüyle ortaya bir şey çıkmamış, ölümü yüzünden herhangi bir şey değışmemişti. Tarihten sessizce silinip atılmış gibi görünüyordu.

Böylesi düşüncelerin sonunda Honda, on dokuz yıl önceki yorumunun, garip bir önsezi içerdiğini fark ediyordu. Çünkü, tarihi etkilemekte direten bir iradenin uğrayacağı düş kırıklığını açıkladıktan sonra, kendi yararsızlığının da tam anlamıyla bu boşa gitmiş iradede yattığını bulgulamıştı. Şimdi, aradan on dokuz yıl geçtikten sonra, Kiyoaki'yi kıskanmaya başlamış, ona benzeyen hiçbir şeyin bulunmamasına, Kiyoaki'nin bu dünyada bir tek iz bile bırakma-

miş olmasına gıpta eder olmuştu. İmgesi tarihten silinip gitmiş olan Kiyoaki'de bulunan, tarihte yer almak için gerekli o iç özün, kendi özünden daha üstün olduğunu görmemezlik edemiyordu.

Kiyoaki çok güzeldi. Herhangi bir amaçtan yoksun olan yaşamı boşa gitmişti. Bu dünyadan hızla kayıp gitmiş, güzelliği kısacık bir süreyle, tıpkı şarkıda dile getirilen o bir tek anla sınırlanmıştı: "Tuz arabamızı da yanımız sıra sürükleyerek, şu hüznün dolu dünyada öyle az yaşıyoruz ki. Göz açıp kapayınca dek!"

Hızla kaybolan güzelliğin çevrintili köpüklerini arasından, bir başka delikanlının zalim yüzü, ansızın beliriverdi. Yalnızca Kiyoaki'nin güzelliği gerçekten bir kez gerçekleşebilirdi. Bu güzelliğin aşırılığı, yeni bir yaşamı zorunlu kılıyordu. Mutlaka yeniden doğmalıydı. Kiyoaki'de tamamlanmadan kalmış bir şey vardı ve bu onda, salt olumsuz bir etken olarak dile gelmişti.

Öteki genç adamın yüzü... Kendo maskesini sıyrıp çıkarmıştı, maskenin önündeki çubuklar parlak güz güneşinde pırıl pırıldı. Ter damlaları yüzünü kaplamıştı. Hızla solurken, burun delikleri titriyordu. Dudakları bir kılıç kadar düz bir çizgi oluşturuyordu.

Honda'nın dikkatle baktığı sahnedeki insan karaltıları şimdi öyle az ışık alıyordu ki, *şite* ile kadın kılığındaki refakatçileri deniz suyuna batmış gibi görünüyorlardı. Abes bir görevi yerine getiren, ayışığında benzersiz bir zariflikle bir doğrulup bir oturan bu insanlar, iki farklı döneme ait iki genç erkekti. Aynı yaşta olan iki genç erkek. Belli bir uzaklıktan bakıldığında birbirlerine benziyorlardı, ama daha yakından bakılınca karşıt kişilikleri ortaya çıkıyordu. Birinin güçlü elleri, kılıç kabzası tutmaktan nasır bağlamıştı, ötekinin beyaz elleriyse tembellikten yumuşacıktı -buna karşılık bu eller, zaman denizinin sularını avuçlamaya adanmıştı. Zaman zaman bir flüt sesi, bulutların arasından süzülen bir ayışım gibi iki genç erkeğin ölümlü

bedenlerini delip geçiyordu.

Otuz beş santim çapındaki iki tekerleği, al renkli Şam kumaşıyla kaplanmış olan tuz arabasını sırayla, ayna gibi parlayan suyun içinden çekiyorlardı. Ancak bu kez Honda'mn kulaklarında çınlayan şey, zarif, "Tuz arabamızı da yanımız sıra sürükleyerek, bu hüznü dolu dünyada öyle az yaşıyoruz ki. Göz açıp kapayınca dek!" dizesinin o yorgun tınısı değildi. Dizeler birden bir *sutra*'ya dönüşmüştü: "Yeniden doğan ölümlüler için, tıpkı dönen tekerlekler gibi, durup dinlenmeden yürünecek altı patika." Sahnede, tuz arabasının tekerlekleri durmaksızın dönüyor, dönüyordu.

Honda arada bir incelediği, yeniden doğuş ve ruh göçüne ilişkin çeşitli öğretileri düşündü. Hem ruh göçü hem de yeniden doğuş için kullanılan sözcük, Sanskritçe 'samsara' sözcüğüydü. Ruh göçü kuramına göre insanoğlu Görüngü Dairesinin altı biçiminden peş peşe geçmeye yazgılıydı. –Yeryüzü Cehennemi, Açlık Cehennemi, Hayvanlar Cehennemi, Kargaşa Cehennemi, İnsanın Varoluşu ve ruhsal Varoluş. Ama 'yeniden doğmak' deyimini, bazan Görüngü Dairesinden Aydınlanma Dairesine geçişi de tanımlıyordu. Bu durumda ruh göçü sona eriyordu. Ruh göçü, yeniden doğuşu kesinlikle içeriyordu, ama yeniden doğuşun mutlaka ruh göçünü içermesi şart değildi.

Budizm her koşulda, ruh göçüne çıkan bir nesne bulunduğunu kabul ediyor, ancak bu nesneyi sabit, değişmez bir çekirdek olarak saptamayı yadsıyordu. Budizm özün varlığını yadsıdığı için, özün içinde ruhun var olacağı bir yer de yoktu. Ruhsal etkinliğin merkezinde son derece gizemli, ruh göçüne eşlik eden sürekli doğum ve ölümü çevreleyen görüngülerin gizli işlevine ilişkin bir çekirdek vardı. İşte nesne buydu –yani Yuişiki öğretisinin 'mutlak bilinç' dediği '*Alaya*' bilinci.

Bu dünyadaki hiçbir nesnenin, ölümlü canlılar da içinde olmak üzere, özdek olarak ruhları bulunmadığı ve

ölümünden doğan ölümsüz varlıklar da bir özdekten yoksun oldukları için, evrende kendi özüne gerçekten sahip olan hiçbir şey yoktu.

Eğer ruh göçünün nedeni *Alaya* bilinciye, o zaman ruh göçünün işleyiş biçimi, ruhun Karma'sını oluştuyordu. Böylece kuram sayısı giderek artıyor, Budizmi tanımlayan 'yüz bin farklı yorum' ortaya çıkıyordu. Kuramlardan birine göre, *Alaya* bilinci, günahla çoktan kirlenmişti, bu nedenle de Karma'nın ta kendisiydi. Bir başka kuramsa, *Alaya* bilincinin kısmen kirlendiğini, kısmense temiz kaldığını, böylelikle kurtuluşa uzanan bir köprü görevi yapabileceğini öne sürüyordu.

Honda incelemeleri sırasında Karma'nın bu karmaşık kuramlarını, şeylerin kökenini ve Beş Bütünün, sürekliliğin kaynağı olan gücün fizikötesini araştırmıştı, ama işin aslı şuydu ki, onları doğru olarak algılayıp algılamadığından emin değildi.

Bu arada *Matsukazé*, ilk yarının doruğuna ulaşmıştı.

ŞİTE: Ayın görüntüsü bu kovaya da girdi.

KORO: Ne talihli bir olay! Ayın görüntüsü oraya da girdi.

ŞİTE: Ay, tektir.

KORO: İki imgesi vardır onun. Denizin kabarmasıyla parlayan ay, bu gece arabamızda. Yuvamıza yaklaşırken çektiğimiz zahmet artık hiç de acıklı görünmüyor.

Sahnedekiler Honda için bir kez daha *Matsukazé* ile *Murasamé* idi. Rahip rolündeki, *waki*, *waki* değneğine dayanarak doğruldu. Honda şimdi her oyuncunun yüzünü tek tek seçebiliyor, davula indirilen her darbeyi duyabiliyordu.

Nara Otelde geçirdiği ve *Kiyoaki*'nin yeniden doğuşunun kanıtıyla gece şimdi ona geçmişe ait, zar zor anımsanan, puslu bir anı gibi geliyordu. Aklın temelinde bir çatlağın belirdiği kesindi. Ama toprak bu çatlağı hemen doldurmuş, topraktan fışkıran yemyeşil yaz otları o gecenin anı-

sım bütünüyle örtmüştü. Tıpkı izlediği *no* oyunu gibi, bir hayalet aklının karşısına dikilmiş, aklı da kısa bir süre için işlevini durdurmıştu. İsa, Kiyooki'nin sol böğründeki benlerin aynısına sahip olan tek delikanlı değildi. Çağlayanın altındaki karşılaşmanın, mutlaka Kiyooki'nin kendinden geçtiği sırada sayıkladığı buluşma olması gerekmezdi. Bu türden iki rastlantısal olaya dayanarak Kiyooki'nin yeniden doğduğu ileri sürülemezdi.

Ağır ceza hukukunun dava usullerine alışkın bir insan olarak bu sonuca hiçbir güçlü kanıt olmaksızın varması, Honda'ya fazla aceleci davrandığını düşündürüyordu. Kiyooki'nin yeniden doğmasını öyle çok istiyordu ki, bu istek içinde, kurumuş bir kuyunun dibindeki küçük su birikintisi gibi parlamaktaydı, oysa aklı ona apaçık bir biçimde kuyunun kurumuş olduğunu çoktan söylemişti. Aklının temelinde kuşku duyulacak bir şey olup olmadığı sorunu öylece bırakmak çok daha iyi olacaktı. Yapılacak en akıllıca iş, her şeyi olduğu gibi bırakmaktır.

"Ne saçmalık!" diye bağırdı, ansızın aklıbaşına gelmişçesine. "Ne büyük saçmalık! Otuz sekiz yaşına gelmiş bir yargıçtan beklenmeyecek bir şey!"

Budizmin oluşturduğu sistemler ne kadar ustalıkla olursa olsun, bunlar Honda'nın yargısının dışında kalan sorunlarla ilgiliydiler. Tam o anda, aylardır uğraştığı bilmeceyi ustaca çözüvermişçesine rahatlamış, canlanmıştı. Ruhu yeniden durulaşmıştı. Artık çevresindeki, işlerinin baskısından bir süre kurtulabilmek için *No* oyununa gelmiş, başarılı erkeklerden hiç de farklı değildi.

Çok yakınındaki *No* sahnesi, öteki dünya gibi parlıyordu. Orada ruhlar dolaşıyordu; Honda etkilenmişti. Bu kadarı yeterdi. O gece Nara'da, on dokuz yıl önceki yoksun bırakılmışlığın acısının nasıl içinde yeniden uyandığını ve onu bu boyutta bir vesveseye sürüklediğini düşününce, yeniden doğan asıl şeyin Kiyooki değil, kendisinin hissettiği o yitirme duygusu olduğunu anlıyordu.

Eve dönünce aylardır ilk kez Kiyoaki'nin bıraktığı düş güncesini okuma gereksinimi duydu.

20

Ekim, birbirini izleyen güzel havalarla başladı. İsao okuldan dönüyordu, tam eve varmak üzereyken kulağına, masal anlatıcının 'kâğıt tiyatrosu'na çocukları çağırarak için birbirine vurulan tahtaların sesi geldi; yolunu biraz uzatmayı göze alarak yan yollardan birine saptı.

Güz güneşinin ılık ışınları, bir bisikletin arkasına takılmış, küçük bir sahnenin perdesine vuruyordu; masalı betimleyen resimler burada sergilenenecekti. Masal anlatıcının epeydir işsiz olduğu bir bakışta anlaşılıyordu. Sakalları uzamıştı. Kirli gömleğinin üzerine buruşuk bir ceket geçirmişti.

Tokyo'nun işsizleri –sanki sözleşmiş gibi– işsiz olduklarını açığa vuran bir kılıkta geziyor, durumlarını gizlemek için kıllarını bile kıpırdatmıyorlardı. Yüzlerini, görünmez bir çiçek bozuğu kaplamıştı. İşsizlik hastalığına yakalananlar, tıpkı gizli bir hastalığa tutulmuş olanlar gibi, ötekilerden bir bakışta ayrılmaya çabalar gibiydiler. Tahta çubukları birbirine vuran masal anlatıcı, telâşla İsao'dan yana baktı. İsao adamın onu saf, toy bir okul çocuğu gibi gördüğünü biliyordu.

Masalcının perdeyi bir an önce açması için sabırsızlanan çocuklar, Altın Yarasanın gülüşüne öykünerek eğleniyorlardı. İsao durmadı; geçerken, açılan perdenin gerisindeki görüntü gözüne ilişti: Dar, beyaz bir pantolonla yeşil bir bluz giymiş, kızıl pelerininin ardısıra sürükleyerek gökyüzünde uçan Altın Yarasanın ıslıl ıslıl, sarı maskesi. Kaba-saba, biçimsiz bir resimdi. İsao bir keresinde bu resimlerin, günde bir *yen*, elli *sen* ücret alan yoksul çocuklarca çizildiğini duymuştu.

Masal anlatıcı boğazını temizledi, öyküsüne başladı: "Evet, Altın Yarasa, bu adalet şampiyonu..." Çatallaşmış sesi, kâğıt tiyatrosunu ve çocuk kalabalığını ardında bırakan İsao'nun peşi sıra geliyordu.

Nişikata'da, bir yanı duvar, sakın bir sokağa saptı; gökyüzüne yükselen altın başlı hayalet peşinden geldi. Bu tuhaf, altın biçimin adaleti simgelemesi ne büyük saçmalıktı!

Eve varınca kimseyi bulamadı; arka avluya gitti. Sawa kuyunun yanına çömelmiş, bir yandan mırıldanıyor, bir yandan da çamaşır yıkıyordu. Hava çamaşır kurutmaya böylesine elverişli olduğu için mutluydu.

"Hoş geldin. Evde kimseler yok. Hepsi birden Bay Koyama'nın yetmiş yedinci doğumgünü kutlamalarına yardım etmeye gittiler. Annen de öyle."

Bu yaşlı bay, sağ dünyanın beyniydi. İnuma onun yardımseverliğinden uzun zamandır yararlananlardan biriydi. Herhangi bir çam devirmesinden korkulduğu için Sawa'yı, eve göz kulak olması bahanesiyle evde bırakmışlardı besbelli.

İsao, yapacak daha iyi bir işi olmadığı için, karmakarışık bir ot yığınının üzerine oturdu. Bu öğle saatlerinde böceklerin vızıltısı kesilmiş, yerini Sawa'nın çamaşır yıkar-ken çıkardığı şırıltılara bırakmıştı. Göz alıcı mavilikteki göğün yansıması, Sawa'nın çamaşırlarını hızla bastırıp çıkardığı, su dolu leğende bir görünüp bir yitiyordu. Her şey dünyayla uyum içindeydi. Bütün öğeler birleşmiş. İsao'nun düşlerine gem vurmak için ellerinden geleni yapıyorlardı sanki. Ağaçlar ve parlak gök, onun yakıcı arzusunu söndürmek, şiddetli tutkusunun önünü kesmek için el ele vermişlerdi. Kendisini, gerçeklikle ilişkisi büsbütün kesilmiş, istenmeyen bir reform yanılısamasına saplanıp kalmış biri olarak görmesine yol açıyordu. Ama gençliği, çelikten bir ustura gibiydi, göz kamaştırıcı mavilikteki güz göğüyse en azından bununla uyum içindeydi.

İsao'nun suskunluğunun ardında neyin yattığını Sawa kolayca anladı.

"Son zamanlarda kendo çalışmalarına katıldın mı?" diye sordu, beyaz bir kumaşı suya sokup kalın elleriyle yoğururken.

"Hayır."

"Öyle mi?" Nedenini sormadı.

İsao leğenin içine bir göz attı. Sawa'nın yıkadığı çamaşırlar, bunca çabayı gerektirecek kadar çok değildi. Çünkü Sawa salt kendi çamaşırlarını yıkardı.

"Kendimi temiz tutmaya çabaladığım kadar," dedi, biraz soluk soluğa, "göreve çağırılacağım günün gelip gelmeyeceğini de merak ediyorum."

"Belki de o gün, yarındır," dedi İsao, hafifçe takılarak. "Peki o gün geldiğinde Bay Sawa nerede olacak? Çamaşır leğeninin başında!"

Sawa, 'göreve çağırılmak' demekle ne demek istediğini hiç açıklamamıştı, yalnızca zamanı geldiğinde, iç çamaşırları göz kamaştırıcı bir beyazlıkta olmayan kişilerin bu göreve asla çağrılmayacaklarını inatla savunuyordu.

Sonunda çamaşırları leğenden çıkardı. Su, kuru toprağa ısıltılı kara damlalar halinde dökülüyordu. İsao'ya bakmaksızın, tuhaf bir sesle konuşmaya başladı: "Bana kalırsa, efendiyi beklemektense, fırsatı daha çabuk yakalamak için, genç Bay İnuma'ya başvurmak daha yerinde olacak."

Bunu duyar duymaz İsao'nun ilk kaygısı yüz ifadesinin değişip değişmediğini merak etmek oldu. Sawa'nın bir şeylerin kokusunu aldığına kuşku yoktu. Yoksa İsao mu birşeyler çaktırmıştı?

Sawa, İsao'nun tepkisini ayımsayıp ayımsamadığını hiç belli etmeksizin, çamaşırları bir koluna astı, bir bez parçasıyla çamaşır sırtığını hızlı hızlı silmeye koyuldu.

"Kaido Hocanın eğitim kampına ne zaman gideceksin?"

"Ekimin yirmisinden sonraki hafta. O tarihe kadar bütün dersler doluymuş. Duyduğuma göre bir sürü işadami katılıyormuş."

"Kim gelecek seninle?"

"Okuldaki sınıf arkadaşlarımdan bir bölümü."

"Biliyor musun? Ben de gitmek istiyorum. Tabii babam izin verirse. Zaten herkes gittikten sonra buraya göz kulak olmamın ne yararı olacak ki? Herhalde seninle gelmeğe izin verir. Sizin gibi gençlerle haşır neşir olmak, güçlüklerle alışmamı sağlayacak, bana iyi gelecektir. Benim yaşma gelince, ne kadar coşkulu olursan ol, bedenine söz dinletemiyorsun. Evet, ne diyorsun?"

İsao'nun aklına hiçbir yanıt gelmiyordu. Babası Sawa'ya, büyük olasılıkla izin verecekti. Sawa'nın da onlarla gelmesi ise, İsao'nun binbir güçlükle ayarladığı fırsatı, yoldaşlarıyla önemli konuları konuşma şansını tehlikeye düşürürdü. Belki de Sawa neler döndüğünün farkındaydı ve onlara yaklaştırmaya çalışıyordu?

Üstelik Sawa onlara katılmaya kararlı olsa bile bu, salt İsao'nun yoldaşlarından biri sayılmak isteğinden kaynaklanıyor olabilirdi.

Sawa İsao'ya sırtını dönerek sırığı, fanila ve donlarının içinden geçirdi, sonra *Etçu* peştemalının ipini sırığa bağladı. Çamaşırları yeterince sıkmadığı için sular, yana yatmış sırıktan aşağı akıyor, onun ucundan da yere damlıyordu, ama bu Sawa'yı hiç mi hiç rahatsız etmiyordu. O böyle işiyle uğraşırken İsao'ya döndüğü sırtı, ağır, duyarsız et kütlesi İsao'yı bir yanıt vermesi için sıkıştırıyordu sanki. İsao hâlâ ne diyeceğini bilemiyordu.

Çamaşır sırığını uygun bir yüksekliğe kaldırıncaya, ıslak çamaşırlara çarpan ani bir esinti çamaşırları havalandırdı, Sawa'nın yüzüne doğru savurdu. Kocaman, beyaz bir köpek yüzünü yalamış gibi şaşırdı, eliyle çamaşırları itti, aceleyle geri geri kaçtı. Sonra, kayıtsızca İsao'ya dönerek sordu: "Benim gelmemi istememenin belli bir nedeni

var mı?"

İsao kurnaz biri olsaydı, Sawa'nın sorusunu baştan savma bir yanıtla geçiştirebilirdi. Ama akıllı fikri Sawa'nın onlara katılmasının sorun yaratacağındaydı, işi şakaya vurması olanaksızdı.

Sawa konuyu daha fazla kurcalamadı. Lezzetli keklerinden yemesi için İsao'yu odasına çağırdı. Üç hasır genişliğindeki oda, yaşı gereği salt Sawa'ya aitti. Görünürde, eski püskü birkaç *Kodan Kulübü* dergisinin dışında bir tek kitap yoktu. Bu konuda onu payladıkları zaman Sawa, Japon Ruhunu kavramak için kitap okuyanların 'yalancı yurtseverler' olduğunu ileri sürerdi.

İsao'ya bir fincan çay doldurdu, sonra Kumamoto'daki karısının gönderdiği, *higomoçi* denilen pirinçli keklerden ikram etti.

"Her neyse," dedi, içini çekerek, "efendinin seni çok sevdiğine hiç kuşku yok."

Yerlere saçılmış çöpleri topladıktan sonra, üzerine güzel bir kadın resmi çizilmiş olan bir yelpaze çıkardı; yakınlardaki bir pirinç rakısı satıcısının armağanıydı, adamın adıyla telefon numarası yelpazenin bir köşesine, göze çarpacak biçimde yazılmıştı. Yelpazeyi İsao'ya vermek istedi, ama İsao kabul etmedi. Resimdeki ince, dalgın bakışlı kadın biraz Makiko'yu andırıyordu, İsao'nun onu sertçe geri çevirmesinin nedeni de buydu. Oysa Sawa'mn herhangi bir şey ima etmek istemediği belliydi, yelpazeyi armağan etmek istemesi o garip, kendine özgü davranışlarından biriydi yalnızca.

"Eğitim kampına gitmeyi gerçekten istiyor musun?" diye sordu İsao. Az önceki kaba davranışından utanmıştı, aralarındaki gerginliği bir an önce sona erdirmek istiyordu.

"Hayır, pek sayılmaz," diye yanıtladı Sawa, konuya duyduğu ilgiyi yitirmiş gibi, kayıtsızca. "Zaten çok işim olacak, bundan eminim. Buradan ayrılamayacağım. Yalnızca

sormuştum." Sonra, daha çok kendi kendine konuşur gibi, az önceki, konuyla ilgisiz sözlerini yineledi: "Evet, efendinin seni çok sevdiğine hiç kuşku yok." İki eliyle kabasaba çay fincanını kavradı; parmakları öyle etliydi ki, bütün eklemlerinde gamzeler oluşmuştu. Kendisinden istenmemiş olmasına karşın, bir öykü anlatmaya başladı.

"Bence, genç efendi İsao artık bunu öğrenecek yaşa geldi. Akademinin para durumu düzeleli çok olmadı. Ben buraya ilk geldiğimde, iki yakamızı bir araya getirebilmek için çabalayıp duruyorduk. Efendinin eğitim kuramına ters düşmemesi için, sana bundan hiç söz edilmedi. Ama bana kalırsa, artık hoş olmayan şeyleri de öğrenmenin zamanı geldi. Yoksa eğitimin yarın kalır, ileride çok utanırsın.

"Galiba üç yıl kadar önceydi, *Yeni Japonya* gazetesinde Bay Koyama'ya, yani bugün doğumgünü kutlanan baya saldıran bir yazı yayımlandı. Efendi bunun yanıtsız kalmaması gerektiğini söyledi. Bay Koyama'yı görmeye gitti, ama neye karar verdiklerini bir türlü tam olarak öğrenemedim. Her neyse, efendi bana yazı işlerine gitmemi ve gazeteden hemen bir tekzip yayımlamalarını istememi söyledi. Yapmamı söylediği şeyler gerçekten çok garipti. 'Para önerirlerse sakın alma,' dedi. 'Parayı öfkeyle suratlarına fırlat, sonra da çık oradan. Eğer para önermezlerse bu, işi eline yüzüne bulaştırdın demektir.'

"Gerçekten kızgın değilken kızgınmış gibi rol yapmak, çok eğlenceli oluyor. Ayrıca, insanların yüzünde korku ifadesi görmekten de hoşlanırım. Özellikle bu olayda, benimle uğraşma işini oldukça küstah, genç bir yayın sorumlusuna vermeleri de işimi epeyce kolaylaştırmıştı.

"Efendinin tasarısı kusursuzcasınayürüdü. Görüşmeleri başlatmak için benim gibi birini göndermesi çok anlamlı. Benim gibi herkesle iyi geçinen birini seçmesi, yani. Kimse öfkemi ciddiye almayacak, yayın sorumlusu da biraz para vererek ortalığı yatıştıracağını sanacaktı. Ama

ben konuşmayı bıçak gibi kesince karşı taraf, biraz biraz huzursuzlanmaya başlayacaktı.

"Efendi işleri öyle ayarlamıştı ki, Bay Koyama'yla doğrudan bir karşılaşma olmayacaktı; görüşmelerin akışı içinde sahneye beş ayrı oyuncu çıkacaktı; her biri bir öncekinden zorlu, beş engel.

"Bu beylerden her biri, bir öncekinden daha saygın, daha çetin biriydi. Karşı taraf, daha ne kadar ileri gideceğimizi bilemediği için gittikçe bunalacaktı. Biz inatla, 'Bu bir para sorunu değil,' diyeceğimiz için, şantaj da söz konusu değildi, dolayısıyla polise başvurmaları için bir neden yoktu. Sahneye çıkan ikinci oyuncu, Haziran Olayına karışmış olan Bay Muto'ydu. İşte *Yeni Japonya* tam bu aşamada işin hiç de hafife alınacak bir şey olmadığını kavradı.

"İkinci oyuncuyla üçüncü oyuncu arasındaki boşluk, elden geldikince belirsiz bırakılmıştı; tam üçüncü oyuncuyla bir anlaşmaya varılabileceği umıyordu canlandığı sırada efendi işleri öyle ayarladı ki, baş başa görüşme olmayacakmış gibi bir izlenim yaratıldı. Sonunda, onca kaygıdan sonra görüşme gerçekleştiğinde, yetke onların tanımadığı dördüncü kişiye devredilmişti bile. Bu aşamada, 'öfkelerini dizginleyemeyen genç erkeklerin' sayısı, henüz kendilerini göstermemiş olmalarına karşın, yüz hatta iki yüze ulaşmıştı.

"Tam da beklendiği gibi gazete yönetimi hemen bir dektiftuttu. Adam ellerini dalkavukça ovuşturarak, yayıncının onay mektubunu getirdi. Efendi, en uygun buluşma yerini seçerken çok dikkatli davrandı. Dördüncü oyuncumuz, yani Bay Yoşimori sahneye çıktığında, ortam kusursuzdu. Bir inşaat şirketiyle ilişkileri vardı, bu nedenle efendi buluşma yeri olarak bir inşaat alanındaki şantiye binasını seçmişti.

"Dört ay süren saldırılardan sonra sahnede, kolay lokma gibi görünen asıl indirici darbe, yani beşinci oyuncu-

muz belirdi. Sana adını söyleyemem, ama onun yaptığı sıkı pazarlık sayesinde bir antlaşma sağlanabildi. Buluşma yeri, Yanagibaşı'deydi. *Yeni Japonya*'nın yayıncısının kendisi oradaydı, bizi yerlere kadar eğilerek selâmladı; sonra da bize elli bin yen'den fazla gibi görünen bir destek para verdi. Anladığım kadarıyla efendi, kendi payı olarak on bin yen aldı. Bu para, Akademinin bir yıllık gereksinimlerini rahat rahat karşıladı."

İsao dinledikçe sinirleniyor, ama bütün gücüyle öfkesini bastırmaya çalışıyordu. Gururu, bu türden ufak tefek suçlara kızmasını engelliyordu. Ama katlanılması asıl güç olan şey, kendisinin de şu âna kadar böylesi küçük suçlardan yararlanmakta olduğunu algılamaktı.

Yine de İsao'nun işlerin nasıl yürüdüğü konusunda gözlerini ilk kez açıldığını öne sürmek, abartmak olur. İsao, yaşamının bazı temel öğelerini görmezden gelmeye eğilimli olduğunu yadsıyamazdı, ona göre, saflığının kaynağı buydu; tıpkı içini allak bullak eden o garip öfkenin ve huzursuzluğun da kaynağı olduğu gibi. Ayaklarını kötülüğe dayamak, sonra da adalet dağıtmak, gençliğin gururunu okşayan, abartılı bir kavramdı. Sorun, İsao'nun düşsel kötülüğünün boyutlarının çok daha geniş olmasıydı. Ama ne olursa olsun bu, İsao'nun arılığından kuşkuya düşmesi için yeterli değildi.

Kendini güçlkle denetleyerek, "Babamın hâlâ böyle alışkanlıkları var mı?" diye sordu.

"Şimdi işler farklı. O artık önemli bir kişi. Bu tür savaşımına girmesine gerek yok. Sana anlatmak istediğim şey, efendinin bulunduğu yere gelene kadar nelere katlanmak zorunda kaldığıydı."

Sawa kısa bir duraklamadan sonra, gereksiz bir açıklama daha yaptı. Oldukça kayıtsız bir tavırla konuşmuştu, ama sözleri İsao'yu şaşkına çevirdi: "Canın kimi isterse onun peşine düşebilirsin. Ama sakın Busuké Kurahara'ya ilişme. Ona bir şey olursa bundan en çok zarar görecektir."

olan kişi, babandır. Bağlılık duygunu yitirdiğin anda, doğrudan doğruya babana ihanet etmiş olursun."

21

İsao, Sawa'nın odasından birdenbire çıkıp gitti, adamın sözlerini iyice değerlendirebilmek için odasına kapandı.

Tıpkı acı biberin, ağzın içini uyuşturduduğ anda acılığını yitirmesi gibi, 'Busuké Kurahara'ya ilişme,' sözcüklerinin yarattığı şok da, bir süre sonra eski yoğunluğunu yitirmişti. Bu sözler, Sawa'nın İsao'nun sırrını öğrendiği anlamına gelmiyor olabilirdi. Busuké Kurahara çoğu insanın gözünde, kapitalizm denen iblisin ete kemiğe bürünmüş haliydi çünkü.

Sawa, İsao'nun aklında şu ya da bu tasarının olduğunu anlamışsa, Kurahara adının da şöyle ya da böyle bu tasarının bir parçası olduğunu kestirmişti mutlaka. Kurahara'nın adını listeden çıkarması yolundaki öğüdüyse, İsao'nun bunu çoktan yaptığına emin olduğu anlamına gelmeyebilirdi.

Geriye bir soru kalıyordu: Sawa'nın, babasıyla Kurahara arasındaki bağlantıya ilişkin dokundurması. Kurahara gerçekten de babasını paraca destekleyenlerden biri miydi? Yurtseverlik Akademisinin gizli patronu o muydu yoksa? Katlanılmaz bir düşünceydi bu. Ama İsao'nun, şu andaki koşullarda bu sorunu çözümlemesi olanaksızdı, haklı olup olmadığı sorusunu bir süre ertelemek zorundaydı. İcini yakıp kavuran öfke işte bu belirsizlikten kaynaklanıyordu.

Aslında İsao, Kurahara'yla ilgili hiçbir şey bilmiyor sayılırdı, yalnızca gazete ve dergilerde çıkan fotoğraflarını incelemiş, onun için ya da onun ağzından yazılanları okumuştu, o kadar. Kurahara kesinlikle, yurt sevgisinden yok-

sun kapitalistin tekiydi. Hiçbir şeyi sevmeyen bir insanın portresini yapmak gerektiğinde, Kurahara'dan daha uygun bir model bulunamazdı. Her şey bir yana, herkesin tıknafes olduğu bir dönemde, yalnızca bu adamın rahatça soluk alıp veriyor olması bile, suçlu olduğunun apaçık bir kanıtıydı.

Bir gazetede yayımlanan, en ünlü yorumlarından biri, düşünülüp taşınılmış bir pervasızlığı sergiliyordu: "İşsiz sayısının çok olması elbette hoş değil. Ancak bunu hemen sağlıksız ekonomiye bağlamak yanlış olur. Sağduyumuz bize bunun tam karşısının doğru olduğunu söylüyor. Japonya'nın refahı, herkesin mutfağında bolluk olmasına bağlı değildir." Bu tür sözler öfke ve tiksinti uyandırıyor, kolay kolay da unutulmuyordu.

Kurahara'nın kötülüğü, ne kan ne de toprakla hiçbir bağı olmayan bir aydınının kötülüğü gibiydi. Gerçi İsao Kurahara'ya ilişkin hiçbir şey bilmiyordu, ama onun temsil ettiği kötülüğü açık seçik görebiliyordu.

Dışişleri Bakanlığında, İngiltere ve Almanya'yı hoşnut etmek için yanıp tutuşan, çekici olayım derken yalnızca bir süs bebeği olup çıkanlar vardı. Kâr ve hırs kokan para babaları, dev karınca yiyenler gibi toprağı koklayarak, yiyecek arıyorlardı. Siyasetçiler kendi kendilerini, pislik öbeklerine dönüştürmüşlerdi. Askerler yükselme hırsıyla öyle dolup taşmaktaydı ki, yerlerinden kıpırdayamayan sürüngenlere dönmüşlerdi; bilim adamlarıysa gözlüklü, donuk, beyaz tırtıllara. Yatırımcılar gözlerini sevgili piçlerine, Mançurya'ya dikmişlerdi. Göküzu ise bir sefalet görüntüsü sergiliyordu; tıpkı doğan güneşin yeryüzüne saçtığı renkler gibi. Kurahara, bu acınası görüntünün ortasına yerleştirilmiş, soğuk, siyah, ipekten yapılmış bir silindir şapkaydı. Açıkça söylemiyordu, ama ölünlerin artmasını bekliyor, onlara kucak açıyordu.

Kederli güneş, dondurucu bir aklıkla parlayan güneş ısıtamıyor, ama yine de her sabah, koşusuna başlamak

için doğuyordu. İşte İmparator Hazretlerinin görünüşü, gerçekten de böyleydi. Güneşin neşe dolu yüzünü yeniden görmeyi kim istemezdi?

Eğer şu Kurahara...

İsao pencereyi açtı. Dışarı tükürdü. Sabah yaptığı kahvaltı, öğle yemeğinde yedikleri Kurahara'nın cömertliği sayesinde sağlandıysa eğer, İsao olanca bilgisizliğiyle gövdesini, etini çoktan zehirlemiş, pisletmiş demekti.

Diyelim ki babasının karşısına dikildi, onu acımasızca sorguladı. Bakalım babası doğruyu söyler miydi? İsao ustaca atlatılmaktansa sessiz kalmayı, hiçbir şey bilmiyormuş gibi yapmayı yeğlerdi.

Keşke hiçbir şey bilmeseydim, keşke hiç öğrenmeseydim, dedi ayağını öfkeyle yere vurarak. Kendi kendine lânet ediyordu. Zehiri kulağına boşalttığı için Sawa'dan da nefret ediyordu. İsao ne kadar bilmezden gelirse gelsin, Sawa er geç babasına, sırrını oğluna açtığını söyleyecekti. O zaman İsao da babasına bile bile ihanet etmiş bir oğul durumuna düşecekti. Ailesinin velinimetini öldüren bir oğul! Bunu yüce bir amaç uğruna yapmış olması hiç fark etmeyecekti. Cesur ve temiz bir eylem, iğrenç bir davranışa dönüşme tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

İsao arılığını nasıl koruyabilirdi? Hiçbir şey yapmıyarak mı? Kurahara'nın adını öldürülecekler listesinden çıkartarak mı? Hayır. Böyle yaparsa, mutsuz, ama hayırlı bir oğul olmanın bedelini, bütün ulusu tehdit eden şeyi elden geçirerek ödemiş olmaz mıydı? Bu hem kendi kişiliğine hem de İmparatora ihanet etmek sayılmaz mıydı?

İsao düşününce, Kurahara'yı iyi tanımamasının, eyleminin haklılığını artıran bir olgu olduğunu anladı. Kurahara denilen iblis elden geldiğince uzakta ve soyut tutulmalıydı. Eğer bir katil salt elde edeceklerini ya da kişisel düşmanlığını değil, hoşlanma ya da hoşlanınama gibi en temel insanca değerleri de bir yana bırakabilirse, eylemini ancak o zaman haklı bir temele oturtabilirdi. Bu nedenle

İsao'nun, Kuralhara'nın kötülüğünün uzaktan uzağa ayrı-
mında olması yeterliydi.

Nefret ettiğin kişiyi öldürmek kolaydı. Küçümsediğin birini, kılıcınla zevkle doğrardın. Ama İsao kendini cina-
yet işleyecek kadar katılaştırmak için, düşmanının insan-
lıktan yoksun olduğu gerçeğine tutunmak istemiyordu. İsao'nun beynine işlemiş olan o kocaman Kuralhara iblisi-
nin, suikast olasılığına karşı bir önlem olarak Yurtseverlik Akademisini satın almak türünden küçük, önemsiz kötü-
lüklerle ilgisi yoktu. Kutsal Rüzgâr Birliğinin genç üyeleri Kumamoto garnizonunun kumandanını sıradan, insanca hataları yüzünden öldürmemişlerdi.

İsao acıyla inledi. Böylesine güzel bir eylem nasıl da kolayca mahvedilebiliyordu! Bu güzel eylemi gerçekleştir-
me olanağı elinden alınmıştı. Üstelik, yalnızca birkaç söz-
cük yüzünden!

Eyleme geçecekse, kendisi de bir şeytan olup çıkmalıy-
dı. Oysa İsao, adalete bağlıydı.

Odanın bir köşesinde, duvara tahta bir kendo sopası dayanmıştı. Sopayı kaptığı gibi avluya fırladı. Sawa görü-
nürlerde yoktu. Adım adım kuyunun yanındaki çıplak, düz zemine yaklaşıırken, sopasını havada kendinden geç-
mişçesine, öfkeyle savurdu. Tahta sopanın hızla inerken çıkardığı tiz vınlama, kulaklarını tırmaladı. Kafasını bütü-
nüyle boşaltmak istiyordu. Sopayı başının üstüne kaldır-
dı, sonra hızla indirdi. Sarhoş olmak için aceleyle pirinç ra-
kısı deviren biri gibi bu yakıcı, ezici çabanın gövdesini hız-
la kaplamasını istiyordu. Hızla inip kalkan göğsünde bir tutulan, bir boşalan soluğunun kavurucu bir alev olması-
na karşın, gövdesini çoktan kaplaması gereken ter, bir tür-
lü boşalmıyordu. Her şey boşunaydı. Yaşlı bir kendocu-
dan öğrendiği o eski şiiri anımsadı:

*Düşünceden kurtulmak için,
Çabalamak bile düşünmektir.*

*"Düşünme!" demek bile,
Düşünülmemelidir.*

Sonra da bir başkası:

*Düşünmeyi bilmeyen ay için,
Doğmak da batmak da bir olduğu için,
Hiçbir dağ silsilesi, gölgesiyle
Onun yüreğini rahatsız edemez.*

İsao'yu bu dizeler de rahatlatamadı. Öğleden sonrasının güzelim göğü, bir kestane ağacının kurt yenikleriyle dolu yapraklarının arasından parlıyordu: Sawa'nın çamaşırlarının rengi, aralarına beyazlık sızmış gibi gitgide daha da açılmıştı.

İsao elindeki sopayı bırakmaksızın, ikinci kez Sawa'nın odasına yollandı. Kapıya vurdu.

"Ne var?" diye sordu, kapıyı açan Sawa. "Acıktın mı? Bu gece dışarıdan yemek getirebiliriz, ne dersin?"

İsao birdenbire yüzünü Sawa'nın yüzüne yaklaştırdı.

"Söylediğin şey doğru muydu? Gerçekten de Kurahara'mn Akademiyle ilişkisi var mı?"

"Elindeki bambu kılıçla beni tehdit mi ediyorsun yoksa? Her neyse, içeri girsene."

Kılıçla yaptığı yorucu çalışma sırasında İsao, Sawa'yı sorgularken ne kadar heyecanlanırsa heyecanlansın, aklından geçenleri ele vermekten korkmasına gerek olmadığını anlamıştı. Çünkü Kurahara'nın Akademiye yardım ettiğini öğrenen her masum delikanlının küplere binmesi doğaldı.

Sawa konuşmadı.

"Bana doğruyu söyle," dedi İsao. Kılıcı sol eline almış, dimdik oturuyordu.

"Peki gerçeği söylersem ne yapacaksın? Niyetin ne?"

"Herhangi bir şey yapmaya niyetim yok."

"Hiçbir şey, ha? O zaman bu olay seni kaygılandırmamalı."

"Ama kaygılandırıyor. Babamın bir pislikle ilişkisi olduğunu öğrenmek beni çok mu mutlu eder sanıyorsun?"

"İlişkisi yoksa, adamı suçlamaktan vaz mı geçeceksin?"

"Sorun suçlamak ya da suçlamamak değil," diye yanıtladı İsaο, bilgiç görünmeye çalışarak. "Benim tek istediğim, babama ve Kurahara'ya ilişkin yargılarımı korumak. Kurahara'nın dört dörtlük bir alçak olduğuna inanınayı sürdürmek."

"Bu da seni dört dörtlük biri mi yapacak?"

"Ben dört dörtlük olma savında değilim."

"Madem öyle, neden bütün bunlar seni bu kadar kaygılandırıyor?"

İsaο tartışmayı kaybettiğini hissetti.

"Bay Sawa, yalnızca korkaklar sözü' döndürüp dolaştırırlar. İşin aslını öğrenmek istiyorum. Ne olursa olsun gerçeğe yüzleşmeye hazırım."

"Neden? Gerçek senin şu güçlü inancını sarsabilir mi? Bunca zamandır hep bir serabın peşinde miydin yoksa? Eğer inancın bu kadar zayıfsa, ondan bir an önce kurtulman daha hayırlı olur. Galiba inanç dünyana azıcık kuşku soktum? Bu kadarı bile bütün dünyanı sarsmaya yetiyorsa, inancında eksik birşeyler var demektir. Bir erkeğin sahip olması gereken o sarsılmaz iman nerede? Ona gerçekten sahip misin? Öyleysen hemen buracıkta söyle."

İsaο bir kez daha sözcük bulmakta zorlandığını hissetti.

Sawa artık *Kodan Kulüp*'ten başka bir şey okumayan biri değildi. İsaο'ya saldırıyordu; boğazına kaçmış olan yakıcı lokmayı tükürmesi için onun kolunu büküyordu. İsaο kanın yanaklarına hücum ettiğini hissetti, ama kendini zorlayarak öfkesini bastırdı: "Bay Sawa, bana doğruyu söyleyinceye kadar burada bekleyeceğim."

"Anlıyorum." Sawa bir süre sustu; küçük oda gittikçe alacakaranlığa gömülüyordu. İriyarı, kırk yaşındaki

adam, müdürün dizleri bolarmış, eski, pamuklu pantolonunun sardığı bacaklarıyla bağdaş kurmuş, oturuyordu. Başı ne eğikti, hâki renkli gömleğinin altındaki omuzları, sırtına bir ok kılıfı asılmış gibi kabarıktı. Saldırganlığı ansızın geivermişti sanki. İsa, derin derin düşünüyor mu, yoksa uyukluyor mu, çıkaramadı.

Sawa birdenbire doğruldu. ekmecelerden birini açıp içini karıştırdı. Sonra eski yerine dönüp İsa'nun karşısına oturdu. nne, yere, boyasız tahtadan yapılmış bir hançer kını koydu. Hançeri çekip çıkardı. Odanın karanlığında sivri uçlu, soluk bir çentik açıldı.

"Bu konulara girmemin nedeni, aklından geçenleri ortaya dkmeni sağlamaktı. Sen Yurtseverlik Akademisinin varisisin, yaşamın çok önemli. Efendi seni çok seviyor.

"Oysa benim için hiç fark etmez. Bir karım ve bir çocuğum var, ama onlar için kaygılanmana gerek yok. Üstelik onlar beni çoktan gözden çıkardılar. İşte bu yüzden, hâlâ yaşadığım için kendimi özür dilemek zorunda hissediyorum, inan her an ölmeye hazırım. Efendiyi bu işe karıştırmadan her şeyi halledebilirim, istifa dilekçemi verir sonra da gidip özgürce Kurahara'yı bıaklayabilirim. Evet, onu kendi hesabıma öldürebilirim. Her neyse, bildiğim bir şey var, o da bu adamın kötülüğün tek kaynağı olduğu. Kurahara durdurulduğu zaman, onun pis işlerini yapan bütün politikacılarla sanayiciler de engellenmiş olacaktır. Bu adam ne pahasına olursa olsun durdurulmalı. Düşünüp taşınıp bu sonuca vardım. İşte bu nedenlerle, onu öldürme görevini bana vermeni istiyorum. Bırak da bu işi şu haneryapsın. Lütfen Kurahara'yı bana bırak. Onu öldürdükten sonra Japonya'nın hâlâ düzelmediğini görürsek, işte o zaman siz gençler bir araya gelir ve yapmanız gerekeni yaparsınız.

"Yok, Kurahara'yı sizin ldrmeniz gerektiğine inanıyorsanız, o zaman beni de aranıza alın. Size yararlı olacağımı biliyorum. Bu cinayeti, Akademiye zarar vermeden iş-

leyebilecek tek kişi benim. Ltffen beni aranıza kabul edin. Bak önünde eğiliyor, sana yalvarıyorum. Ltffen aklından neler geçtiğini söyle bana."

Hki renkli gömleğinin yeniyle gzyerini kurularken, hıçkırıklarla kesilen yakarısı İsa'o'nun kulaklarında ınlandı. İsa'o, Sawa'yı Kurahara ile babası konusunda daha fazla sıkıştırma şansını yitirmişti. Sawa'nın sözleri, hali tavrı, bu iki adam arasında bir ilişki olduğunu ima ediyordu, ama bu, Sawa'nın ekibe katılma dileğini dile getirmek için Kurahara'yı bir basamak olarak kullandığı biçiminde de yorumlanabilirdi. Her durumda, köşeye sıkıştırılan kişi, İsa'o olmuştu.

Ne yapacağını bilmiyordu, ama en azından, öz denetimini yitirme tehlikesi ortadan kalkmıştı. şimdi yargılama sırası İsa'o'daydı. Sawa'mn ne eğik başındaki seyrek saçlara bakarken, kararını özenli bir biçimde dile getirmek için yeterince zamanı olduğunu düşündü.

O birkaç dakika içinde kazançla kayıp yararlarla zarar, bir bambu parmaklığın gökyüzüne uzanan sivri uçları gibi yan yana dizilmiş, birbirine bağlanmıştı. İsa'o, Sawa'yı yoldaşlarının arasına katabilir ya da geri evirebilirdi. Aklından geçenleri Sawa'ya açabilir ya da onu dışlar ve işi kararlaştırıldığı gibi kendi başına sürdürebilirdi. Güzelliğe ve arılığa sıkı sıkıya tutunabilir ya da onları boşlayabilirdi.

Sawa'yı yoldaşlarından biri yapacaksa, ona içini açmak zorundaydı. Buna karşılık da ondan Kurahara'ya ilişkin gerçeği anlatmasını isteyebilirdi. O ndan sonra İsa'o'nun düşlediği Restorasyon, artık o eski, el değmemiş lk olmaktan çıkardı, ama Sawa'nın eylemi baltalaması da böylece engellenmiş olur, tehlike ortadan kalkar, Sawa'nın çabaları da İsa'o'nun amaçladığı asıl darbeye ynlendirilirdi.

Sawa'yı aralarına kabul etmediği sürece, ona içini dökmesine gerek kalmayacak, bunun sonucunda da Sawa'nın ağzından çirkin gerçeği duymayacaktı. Ama Sa-

wa'nın, Kurahara'yı öldürmek için düşüncesizce öne atılması halinde, öteki düşmanların gözü açılabilir, Restorasyon eyleminin önü tıkanabilirdi.

İsao acımasız bir karara vardı. Güzelliği, arılığı ve kendi kararının haklılığını korumak için en iyisi, Sawa'ya bir tek onay sözcüğü bile söylemeden Kurahara'yı öldürtmekti. Bu görevi Sawa'ya bile-isteye verdiğini hiç mi hiç hissettirmeyecekti. Çünkü onun bu görevi yerine getirmesi demek, İsao'nun arılığını korumak için arı olmayan araçlar kullanmış olması, demektir. Her şey son derece doğal bir biçimde olup bitmeliydi. Belki de İsao bu karara vardığı anda, ayırdında olmadan Sawa'dan nefret etmeye başlamıştı bile.

Bir yetişkin gibi gülümsedi. Şimdi önder oydu.

"Bay Sawa, yeterince konuştuk. Bir süre, değersiz bir şey için heyecanlandım, belki de size yanlış bir izlenim verdim. Benim 'yoldaşlarımdan' söz ettiniz. Arkadaşlarım ve ben herhangi bir fesatlık düşünmüyoruz. Meiji Dönemi'nin tarihini incelemek için toplanıyoruz, aramızda ağzı lâf yapan birkaç kişi var, hepsi o kadar. Genç olduğumuz için bu da çok doğal, öyle değil mi? Yanlış yorumlamışsınız. Şimdi lütfen beni bağışlayın. Bu gece bir arkadaşım beni yemeğe çağırdı, artık gitmeliyim. Lütfen benim için yemek hazırlama zahmetine kalkışmayın." Böylece Sawa'yla baş başa yemek yeme derdinden kurtulmuştu. İsao, kınından çıkartılmış hançeri yerde, karanlıkta ıslıl ıslıl parlayan bir su birikintisi gibi bırakarak, doğruldu. Sawa onu durdurmaya yeltenmedi.

İsao, İzutsu'nun evine gitmeye karar vermişti. Birdenbire, İzutsu'nun Makiko'ya verdiği nilüfere iyi bakıp bakmadığını merak eder olmuştu. Peki ya kendi nilüferi?

İsao, yokluğunda atılmaması için nilüferi ince bir vazoya yerleştirdikten sonra vazoyu, camlı bir kitaplığa koymuştu. Başlarda suyunu her gün değiştiriyordu, ama son günlerde ne yazık ki savsaklamaya başlamıştı. Kitaplığın

camh kapağını açtı, vazonun önüne koyduğu kitapları kaldırdı ve başını içeri uzatıp baktı. Nilüfer boynunu bükmüştü.

Çiçeği ışıktta görmek için kitaplıktan çıkarınca, nilüferin artık yalnızca bir nilüfer mummyasına dönüşmüş olduğunu gördü. Kararmış taç yapraklarına azıcık dikkatsizce dokunursa, bir anda toz haline gelip döküleceğinden, uçuk yeşil rengini hâlâ koruyan dalından düşeceğinden emindi. Buna bir nilüfer denemezdi, yalnızca bir ânı, bir gölgeydi artık. Ölümsüz, ısıltılı nilüferin kendi yoluna gitmek için terk ettiği bir koza gibiydi. Yine de, bir zamanlar canlı bir çiçek olduğunu gösteren, belli belirsiz bir kokusu vardı ama. Bir zamanlar yaz güneşinin ışınları üzerine vurmuştu. Şimdiyse, giderek sönmekte olan bir köz gibi hafif sıcaklığını hâlâ sürdürüyordu.

İsao dudaklarını yavaşça taç yapraklarına dokündürdü. Dokularını açık seçik hissetmeye çalışsaydı, çok ileri gitmiş olacaktı. Nilüfer dağılacaktı. Dokunuşu, şafağın bir dağ sırasını sarmalayışı gibi olmalıydı.

İsao'nun, henüz başka dudaklara değmemiş olan genç dudakları, solmuş nilüferin taç yapraklarına olanca duygusallığıyla, eşsiz bir zarafetle sürtünüyordu.

"İşte arılığımın kaynağı, arılığımın güvencesi," dedi kendi kendine. "Burada olduğuna eminim. Kılıcını kendi bedenime çevirme zamanı gelince, nilüferler sabah çiğinin altında başlarını kesinlikle kaldıracak ve taç yapraklarını doğan güneşe açacaklar. Yaydıkları koku, kanının pis kokusunu bastıracak. Evet, öyle olacak! Bundan böyle artık nasıl kaygılanabilirim ki?"

22

Güncel Olaylar Derneği, ayda bir kez Adliye Sarayında toplanırdı. Honda, geçen haziranda Siyam'da gerçekleş-

şen ve ülkenin yarısını değiştiren devrimi işte bu toplantıda öğrendi. Dernek, Başyargıcın önerisiyle kurulduğu için, zorunluluk duygusu başlarda pek çok kişiyi toplantıya katılmaya yöneltmiş, ama zaman geçtikçe işi başından aşkın üyeler, toplantılara daha az katılır olmuşlardı. Küçük salondaki toplantıya bu kez dışarıdan bir konuşmacı getirtilmişti; konuşmasının ardından resmilikten uzak bir tartışma yapıldı.

Honda, ülkelerine döndükten sonra ne Preñs Pattana-did ile ne de Prens Kridsada ile hiç haberleşmemiş olmasına karşın eski bir dostluğun anısıyla konuşmayı ilk kez can kulağıyla dinlemeye başladı; büyük bir kuruluşun dış temsilcisi olan konuşmacı, devrim sırasında rastlantı sonucu Siyam'daydı.

Devrim, haziranın yirmi dördünde, pırlıl pırlıl bir sabah başlamış ve Bangkoklular daha ne olduğunu anlamadan sessizce sona ermişti. Çatanalar, dibi düz tekneler Mae Nam Irmağında her zamanki gibi gidip geliyor, satıcıların sesi pazar yerini dolduruyordu. Hükümet binalarında işler her zamanki uyusuk temposuyla sürmekteydi.

Yalnızca sarayın yakınına giden ve görüntüsünün bir gecede nasıl değiştiğini fark eden kişiler, birşeylerin yolunda gitmediğini anlamışlardı. Dört bir yan tanklarla, makineli tüfeklerle sarılmıştı, süngüleri çekmiş askerler, yaklaşan her arabayı durduruyordu. Sarayın üst katlarındaki geniş camlar, güneşte kıvılcımlar çıkaran makineli tüfeklerin namlularıyla kaynıyordu.

Kral 7. Rama, Kraliçeyle birlikte deniz kıyısındaki Pa İn'deydi. Ülke mutlak bir monarşiyle yönetiliyordu, ama ipler Kralın naip olan amcasının elindeydi. Naibin evi gündoğumunda zırhlı bir aracın saldırısına uğramış, pijamalı Prens bu aracın kendisini alıp saraya götürmesine uysalca boyun eğmişti. Olayda bir polis yaralanmıştı; devrim sırasında bundan başka kan dökülmemişti.

Prensten başka krallık ailesinin öteki üyeleriyle, mo-

narşinin temel taşları olan memurlar da birer birer saraya getirildiler, orada darbenin mimarı olan Albay Pahon Ponpayuhasena'nın, yeni hükümetin ilkelerini açıklayan konuşmasını dinlediler. Ulusal Parti iktidarı eline geçirmiş, geçici bir hükümet kurulmuştu.

Haberi Krala da ulaştırdılar, ertesi gün meşrutiyetten yana olduğunu belirten bir radyo konuşması yaptıktan sonra, özel bir trenle başkente döndü ve halkın sevgi gösterileriyle karşılandı.

Haziranın yirmi altısında, 7. Rama, Ulusal Partinin iki genç önderini, sivil olan Luang Pradit ile genç subayları temsil eden Albay Pya Pahon Ponpayuhasena'yı kabul ettikten hemen sonra, yeni hükümeti onayladığını belirten bir bildiri yayınladı. Kral, sundukları meşrutiyet taslağına son biçimini kendi eliyle verdi ve o akşam, saat altıda, belgenin altına krallık mührünü bastı. Siyam, hem kâğıt üstünde hem de uygulamada artık bir meşrutiyetti.

Honda, Prens Pattanadid ile Prens Kridsada'nın durumunu merak ediyordu. Ama tek dökülen kanın, yaralanan bir polise ait olduğunu öğrenince rahatladı.

Konuşmayı dinleyenler, Japonya'nın acıklı durumunda haberdar oldukları için, ellerinde olmaksızın karşılaştırmaya giriştiler; kendi yurtlarındaki siyasal reform girişimleri neden On Beş Mayıs Olayı gibi boşa giden serüvenler olarak kalıyor, anlamsız kan dökülmelerine yol açıyor ve asla başarılı bir sonuca ulaşamıyordu?

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra Honda, Tokyo'daki bir hukuk konferansına katılmakla görevlendirildi. Yorucu bir görev değildi. Başyargıcın onu göndermesinin nedenlerinden biri de, uzun hizmet süresi için ödüllendirmekti. Ekimin yirmisinde, konferanstan bir gece önce yola çıkacaktı. Ertesi gün, ayın yirmi ikisi, cumartesiydi; pazartesiye kadar Osaka'ya dönmesi gerekmiyordu. Annesi uzun zamandır göremediği oğlunun Tokyo'da bir hafta sonu geçirmesine belli ki çok sevinecekti.

Honda, Tokyo Garının peronuna ayak bastığında, sabahın erken saatleriydi. Yolculuğun yorgunluğunu üzerinden atmak için, annesinin evine gidecek zamanı yoktu; kendisini karşılamaya gelen heyete saygılarını sunar sunmaz, istasyondaki Şoji Otelinde sıcak bir banyo yapmayı kararlaştırdı. Belki de vaktin henüz erken olmasındandı, ama Tokyo'nun epeydir solumadığı havasında yabancı bir şeyler var gibi geldi Honda'ya.

Peronlarla otelin bekleme salonu arasında koşuşturup duran insanların telâş tıpkı eskisi gibiydi. Etekleri tuhaf bir biçimde uzun olan kadınlar arada bir gözüne çarpıyordu, ama bu görüntüye Osaka'da da alışmışlardı. Honda, farkın tam olarak nerede yattığını saptayamıyordu. Ama sanki görünmez bir gaz, kimsenin ayırımsamasına kalmadan, her şeyin üzerine çöküvermişti. İnsanların gözleri nemliydi. Bir düşteymişçesine yürüyorlardı. Herkes dört gözle, gerçekleşecek bir şeyi bekliyordu sanki. Elleri çantalı, kazançları yetersiz memurlar, resmi Japon giysilerine bürünmüş erkekler, Batılı giysiler giymiş kadınlar, sigara satan kızlar, boyacı çocuklar, üniformalı gar görevlileri -aynı ruh durumu, gizli bir iletişimle hepsini birleştirmiş gibiydi. Peki, ama neydi bu ruh durumu?

Toplum, birşeylerin olmasını korkuyla beklerken, zamanı geldiğinde ve olayın gerçekleşmesini engelleyecek her şey ortadan kalktığında, insanların yüzünde de tıpatıp bu anlam belirmez miydi?

Osaka'da henüz böyle bir şey görülüyordu. Honda bugüne kadar dev kütlesinin yalnızca bir bölümünü göstermiş olan korkunç bir hayaletle karşılaşmış bir kentin, korkmuş, tüyleri diken diken olmuş bir Tokyo'nun isterik kahkahalarını duyar gibiydi. Elinde olmadan ürperdi.

Honda işini bitirdikten sonra, curnartesi gününün büyük bir bölümünü annesinin evinde dinlenerek geçirdi; akşam aklına birdenbire Yurtseverlik Akademisini telefonla

aramak geldi. Telefona İnuma çıktı. Sesi, abartılı bir özelemeyle çınliyordu.

"Sizi burada, Tokyo'da bulmak ne büyük bir sürpriz! Arama zahmetine girerek beni onurlandırdınız. Oğlumla bana evinizde gösterdiğiniz konukseverliği asla unutamam. Size minnettarım."

"İsao nasıl?"

"Dün değil evvelsi gün Tokyo'dan ayrıldı. Yanagawa denilen bir yerde. Orada Kaido Masugi'nin arınma törenleriyle ilgili bir eğitim kampı var. Aslında benim de yarın, yani pazar günü Yanagawa'ya gidip oğlumla ilgilendiği için Kaido Hocaya teşekkür etmem gerekiyor. Zamanınız varsa bana eşlik eder miydiniz? Dağdaki ağaçların rengine doyum olmaz bu mevsimde."

Honda duraksadı. İnuma'yla geçmişteki bağı, evini ziyaret etmesi için yeterliydi, ama bir yargıç olarak, arınma törenlerine katılmasa bile, ulu orta sağcı eğitim yapan bir kampa gitmesi çeşitli söylentilere yol açabilirdi.

Üstelik yarın akşam, ya da ertesi sabah erkenden Osaka trenine binmeliydi. Honda öneriyi geri çevirdi, ama İnuma diretti. Belki de konukseverliğini gösterebileceği tek fırsat olarak görüyordu bunu. Sonunda Honda, kim olduğunun açıklanmaması koşuluyla ona katılmayı kabul etti. En azından Tokyo'dayken geç saatlere kadar uyumak istediği için, saat on birde Şinkuju İstasyonunda buluşmayı kararlaştırdılar. İnuma, Çuo Hattında iki saatlik bir tren yolculuğundan sonra Şinkuju İstasyonuna varacaklarını, Katsura Irmağına kadar olan yaklaşık beş kilometrelik yolu da yaya gideceklerini açıkladı.

Yanagawa, bir zamanlar Kai Eyaletinin bulunduğu Minamitsuru yöresindeydi. Motozawa denilen bir bölümünde, Katsura Irmağı sağa doğru bir kıvrım yaptıktan sonra, hızlı çevrıntilerle akınaya başliyordu, işte tam burada Kaido Masugi'nin, bir sahnenin on tarafı gibi ırmağa doğru uzanan, üç dönümlük çeltik tarlası vardı. Tarlanın

öte yanında, sayısı oldukça kabarık olan öğrencilerin yatakhane olarak da kullandıkları talim salonu bulunuyordu. Bir de türbe vardı. Talim salonunun batısında, ırmağı kesen asma köprüünün bulunduğu noktada bir kulübe yükseliyor, buradan başlayan basamaklar arınma yerine iniyordu. Okuldaki öğrenciler çeltik tarlalarını ekip biçmekteydi.

Kaido Masugi'nin Budizme duyduğu nefret herkesçe biliniyordu. Atsutané'nin hayranı olduğu için, doğaldı bu. Atsutané'nin Buda ve Budizme saldıran şiddetli eleştirilerini benimsemişti, hiç değiştirmeksizin öğrencilerine aşıliyordu. Yaşamı yadsıdığı, 'ruhun bereketli yaşamı'na ilişkin hiçbir şey bilmediği için insanın İmparator uğruna ölmesini kabul etmeyen Budizmi lânetliyordu; buna bağlı olarak da bağlılığın gerçek nesnesi olan temel nitelikli, yaşam kaynağına Budizmin kendini kapattığına inanıyordu. *Karma* ise, her şeyi hiççiliğe indirgeyen, iblisçe bir felsefeydi.

"Budizmin kurucusu olan Siddharta, kendini dağlara gömmüş, Üç Belâdan, yani yaşlılık, hastalık ve ölümden kaçmanın bir yolunu bulamamış, her tür hoşgörüden uzak, aptalın tekiydi... Dağ başında yıllarca kalmasına yol açan, sapık bir esine kandı, bu süre içinde de büyücülükte uzmanlaştı. Gizli bilgilerin desteğiyle sözde Buda oldu... Budaya tapınılması gerektiği kuramını uydurdu. İşte Budizmin kurucusu olan bu şarlatan, bu kâfir, insanoğlunun önünde felâkete giden yolu açtı, kendini de Üç İşkenceye tutsak olan bir şeytana dönüştürdü... Budizmin gelmesinden çok önce, Konfüçyüsçülük denilen safsata, insanların yüreğini baştan çıkarmış, bozmuştu zaten. Buna bir de Budizmin getirdiği, abartılı sevap ve günah masalları da eklenince, mertlikten, dürüstlükten iz kalmadı, kısa bir süre sonra da zengini, yoksulu aynı yapay kuramın tutsağı olup çıktı. Üstelik bu inancın giderek yayılmasıyla insanlar doğal olarak, eski zamanlardan beri sahip oldukları ya-

şamsal kaynaktan, eski Tanrılarımızın kehanetlerinden uzaklaştılar ve eski ayinlerimizi savsaklar oldular. Ayinlerimiz bile Budist etkiler yüzünden yozlaştı..." İşte Kaido Hocanın sarsılmaz bir inançla öğrencilerinin beyinlerine işlediği Atsutané vaazları bunlardı; İnuma Honda'yı, yolculuk süresince ağzından Budizm yanlısı tek bir sözcük bile kaçırmaması için uyardı.

Kaido Masugi, Honda'nın duyduklarına dayanarak imgeleminde canlandırdığı ak sakallı, etkileyici ihtiyar portresinden oldukça farklı biriydi. Birçok dişi eksik, ufak tefek, sevimli bir ihtiyardı, ama gözleri bir kaplanın gözleriydi, Honda'nın üstünde güçlü bir insan izlenimi bıraktı.

İnuma'nın Honda'yı, kendisine yıllar önce büyük yakınlık göstermiş bir devlet görevlisi olarak tanıttasından sonra Kaido, kaplan gözlerini Honda'nın gözlerine diktirerek şöyle dedi: "Her tür insanla haşır neşir olmuş birine benziyorsunuz. Buna karşın gözleriniz hiç kirlenmemiş. Çok ender rastlanan bir şeydir bu. İnuma'nın size bu kadar saygı duymasına şaşmadım. Oysa öyle genç görünüyorsunuz ki." Sonra, iltifatları bir yana bırakıp Buda'ya saldırmaya girişti: "Daha yeni tanıştık, ama şu Buda denen herifin bir şarlatan olduğunu söylemeden edemeyeceğim. Japonların Yamato Ruhunu ve yiğitliklerini çalan alçağın o olduğundan eminim. Budizm bütün ruhları yadsı-mıyor mu?"

İnuma arınma törenlerine katılmak için hemen uzaklaştığından, Honda kendini Kaido ile talim salonunda yan yana oturur buldu; şimdilik adamın vaazlarına katlanmak zorundaydı.

Beyaz bir cüppeyle beyaz *hakama* giymiş olan İnuma'nın, Kaido'nun başmüridi ile birlikte boy gösterdiğini görünce, rahat bir soluk aldı.

"Suyunuz gerçekten çok taze ve duru," dedi İnuma. "Hem bedenim hem de zihnim arındı. Teşekkür ederim.

Acaba oğlumu nerede bulabilirim?"

Kaido başmüridine İsa'o'yu çağırmasını söyledi. İsa'o'yu tıpkı babası gibi beyaz cüppe ve beyaz *hakama* içinde görme olasılığı, Honda'yı heyecanlandırmıştı.

Ama İsa'o ortalarda yoktu. Mürit geri döndü, eşikte diz çöktü.

"Öğrenciler bir süre önce onu azarladığınız için İsa'o'nun çok kızdığını söylediler; nöbetçinin kulübesinden bir av tüfeği almış ve yatışabilmek için bir köpek ya da kedi vuracağını söylemiş. Anlaşılan dağlara doğru gitmiş, galiba Tanzawa'ya."

"Ne? Arandıktan sonra bir hayvanın kanını dökmek, ha? Ne büyük bir suç!" Kaido ayağa kalktı, kaplan gözleri öfkeden alev alevdi. "İsa'o'nun eğitim bölümündeki herkesi toplayın. Her birinin eline bir adak dalı almasını ve İsa'o'yu aramaya çıkmasını söyleyin. Kutsal topraklarımızı kirletirse Lord Susano kadar kötü biri olur."

İnuma'nın, şaşkınlığı arttıkça gücü tükeniyordu sanki; Honda onun düştüğü bu kötü durumu biraz da zevkle izliyordu.

"Peki, ama oğlum ne yapmış olabilir? Neden onu paylamak zorunda kaldınız?"

"Ciddi bir şey değildi. Merak etmeyin. Fakat oğlunuzdaki haşin Tanrı çok güçlü. Yumuşak Tanrıya karşı daha ılımlı olmadığı sürece, doğru yoldan uzaklaşacağını söyleyerek onu payladım. Oğlunuzda pervasız ve dikbaşı ruh daha ağır basıyor. Henüz bir delikanlı olduğu için önemli değil, ama çok ileriye gidiyor. Ona öğüt verirken, başını uysallıkla eğip dinliyor, ama sonra içindeki haşin Tanrı bütün iplerini koparıveriyor."

"Ben de bir adak dalı alıp onu arıtma işlemine katılacağım."

"İyi olur. Acele edin, günaha girmeden yetişin ona."

Honda dinlerken, havada uğursuz birşeyler sezerek ürkmüştü, ama sonra olayın ne kadar saçmasapan olduğu-

nu anladı. Çevresindeki bu insanlar tenle hiç ilgilenmiyor, salt ruhu düşünüyorlardı. Bağımsız, genç bir erkek azarlandığı için kızmıştı, sıradan bir olaydı bu, oysa çevresindekiler bunu, ruhlar âleminin korkunç gücünün bir dışavurumu olarak değerlendiriyorlardı.

Honda, İsa'o'ya duyduğu o garip yakınlık yüzünden böyle bir yere geldiği için pişmandı şimdi. Ama İsa'o'yu tehdit eden, görünmez bir tehlike, gözlerinin önünde biçimleniyordu sanki; bu tehlikeyi İsa'o'ya yaklaştırmamak için elinden geleni yapmak zorunda olduğunu hissediyordu.

Dışarı çıktıkları zaman, ellerinde beyaz kâğıttan süslemeler iliştirilmiş sakaki dalları tutan yirmi kadar gencin toplanmış olduğunu gördüler. İnuma elindeki dalı kaıdırdı ve yürümeye başladı. Ötekiler onu izledi. Takım elbise giymiş tek insan olan Honda, hemen İnuma'nın arkasına geçti.

O anda Honda garip bir duyguya kapılmıştı. Doğru, bugüne kadar beyazlara bürünmüş, böylesi bir topluluğun ortasında hiç bulunmamıştı, amayine de şu anda yaptığı şey, geçmişte kalmış bir anıyla nedense ilintili gibi geliyordu ona. Madensel bir ses duyar gibiydi, paha biçilmez değerdeki bir anıyı toprağın altından çıkarmaya çalışan bir çapa, yoluna çıkan ilk kayaya çarpmıştı sanki. Ses kulaqlarında güçlü bir tınıyla yankılandı, sonra da bir hayalet gibi yok oluverdi. Yalnızca bir an süren bu duyguya yol açan şey neydi acaba?

Güzel, kalın, altın bir iplik Honda'nın algı iğnesinin üstünden güzel bir yay çizerek geçivermiş, iğneyi hafifçe yalamıştı sanki. Değmiş, ama tam deliğinden geçmek üzereyken kıvrılıp uzaklaşmıştı. Üzerine çizilmiş belli belirsiz desenin dışında boş olan kumaşa hamarat bir el tarafından dokunmaktan korkarcasına iğne deliğinden kaçmış, yanından kayıp gidivermişti. Onu yönlendiren parmaklar kocaman, ama inceydi, inanılmazayacak kadar esnekti.

Ekim sonlarında bir gündü, saat üçü geçmişti, güneş çevredeki dağların gerisine çekilmeye başlamıştı bile. Bulutlu gökyüzünden dökülen ışık, bol ağaçlı dağ sırtlarını bir pus gibi sarp sarmalamıştı.

İnuma'nın başını çektiği ekip üçer, dörder kişilik gruplar halinde sessizce asma köprüyü geçti. Honda aşağıya bakınca köprünün kuzeyinde kalan suyun durgun ve derin olduğunu gördü, oysa ırmak güneyde, arınma yerinin bulunduğu yerde hızlanıyor, çakıлтаşı kıyıların arasında sığlaşıyordu. Derin suyla sığ suyu ayıran, bu çürük köprüydü.

Köprüden geçince durdu, peşi sıra köprüyü geçen ciddi yüzlü genç erkeklere baktı; yaklaşan ayak sesleri köprünün kalaslarını titretiyordu.

Sakaki dallarını kaldırmış olan genç erkekler karşı kıyıdaki meşelerin, dutlukların, kıpkızıl yaprakların, kıyıda yükselen kulübenin ve bir tek kırmızı meyvenin duyumsal bir zerafetle sarktığı siyah gövdeli bir hurma ağacının oluşturduğu görüntüye doğru ilerliyorlardı. Güneşin, bayırların üstünde kayan bulutları delip geçen birkaç ışını bu genç bedenleri aydınlatıyordu. Güneş ışığı, *hakama*'larının kıvrımlarını iyice belirginleştiriyor, beyaz cüppelerine öyle bir parlaklık veriyordu ki, sanki her biri kendinden yayılan parlaltının asıl kaynağıydı. Taşıdıkları sakaki dalının yaprakları yemyeşil bir ışıltı saçıyor, daldan sarkan beyaz kâğıtların üzerinde zarif gölgeler oynasıyordu.

Yirmi kişinin köprüden geçmesi biraz zaman aldı. Honda bir kez daha çevresine, Şiozu'dan Yanagawa'ya gelirken yolda rahat rahat incelediği sonbahar manzarasına baktı.

Dağların arasında oldukları için, yakındaki ve uzakteki bayırların açık koyulu renkleri birbirine ekleniyor, ba-

kanın üzerine doğru geliyormuş gibi görünüyordu. Her dağ sırası, çevresini saran dinlendirici, ılık kırmızılıktan keskin bir biçimde ayrılan koyu renkli sedirlerden payına düşeni bolca almıştı. Sonbaharın henüz başıydı, ama mevsime özgü renkler, kırmızı benekli, tüylü, sarımsı yünden bir palto gibi belirgindi. Kırmızının, sarının, yeşilin ve kahverenginin üstüne bir neşesizlik çökmüş, ısıltılarını söndürüyordu sanki. Her şeyi yanmış odun kokusu ile pusa benzeyen güneş ışığı kaplamıştı. Işığın oluşturduğu pusun kefenine bürünmüş olan, iyice uzaktaki bayırların dış çizgileri, uçuk mavi bir zemine keskince oyulmuştu. Ancak bu dağların hiçbiri tırmanılmayacak kadar dik görünmüyordu.

Herkes köprüyü geçince İnuma yeniden öne düştü; Honda yine onun arkasındaydı. Ayaklarının altındaki zemin, köprünün öteki yanında dökülmüş meşe yapraklarıyla kaplıydı, oysa şimdi yürüdükleri yüksek, kayalıklı yolda vişne ağaçlarından dökülen yapraklar çoğunluktaydı. Sanki yere kırmızı çiçekler serpilmişti. Çoktan çürümeye başlamış bazı ıslak yapraklar, şafağın rengini çağrıştıran soluk bir pembeye dönüşmüştü. Çürüme, neden şafağın rengini almıştı? Bu amaçsız soru Honda'nın kafasında durmaksızın dönüp duruyordu. Kayalığın üzerinde bir yangın çizilmişti. Patika şimdi hurma ağaçlarıyla kaplıydı. Her iki yanda kabak tarlaları ve çiftlikler uzanıyordu. Her yan kırmızımsı mor kasımpatılarla doluydu, her avluda, Noel çamının süsleri gibi sarkan birkaç meyvenin dışında bütünüyle çıplak olan bir hurma ağacı vardı. Patika, çiftliklerin çevresindeki bahçelerin arasında kıvrıla kıvrıla ilerliyordu.

Tam bu çiftliklerden birinin önünden geçerlerken, gözlerinin önünde birden çok daha engin bir manzara açılıverdi. Hem patika hem de Kaei döneminden kalma, yosunla kaplı bir mezar taşının durduğu yer birdenbire ekili toprakların ortasında kalan, geniş bir yola dönüşmüştü.

Güney batıda küçük bir dağ yükseliyordu. Yürüyenlerin tam önündeyse, kuzey ufkunu dolduran öteki dağ sıralarıyla birlikte, ırmağın ve yolun gerisinden, ulu Gozen Dağı yükseliyordu. Gozen'in eteğindeki bu köy sayılmazsa, yolculuğun başından beri bir tek yerleşim bölgesine rastlamamışlardı.

Yolun samanla, otlarla kaplı kıyısı boyunca, kırmızı çiçekli çobandeğneği öbekleri yeşermişti. Cırcır böceklerinin cıvıltısı belli belirsiz duyuluyordu. Tarlaların çoğunda pirinç kurutma tezgâhları sıralanmıştı, bazı tarlaların kara, çatlamış toprağına yeni biçilmiş demetler dizilmişti. Yeni bisikletiyle gururlanan küçük bir oğlan, ağır ağır pedal çevirerek yanlarından geçerken dönüp bu garip yürüyüş koluna baktı.

Güz renkleri, güney batıdaki alçak dağları pudra tozları gibi kaplamıştı. Önlerindeki yol kuzeye doğru, Katsura'nın kıyısına kadar dümdüz uzanıyordu. Yakındaki tarlada yıldırım çarpmış bir sedir ağacı vardı, yarılmış gövdesi geriye bükülmüş, kurumuş iğneleri kuru kan rengini almıştı. Bir kısmı topraktan sökülmüş olan köklerinin dört bir yanından saçaklı otlar fışkırmıştı.

Tam o sırada önlerinde beyaz giysili biri belirdi. Gençlerden biri bağırdı: "İşte o!"

Honda hiç beklemediği bir ürpertinin, belkemiğini yalayıp geçtiğini duyumsadı.

Yarım saat önce, gözleri kan çanağına dönmüş olan İsa, elindeki Murata tüfeğiyle aynı bölgede gezinmişti. Kaido Hocanın kendisini paylamasına kızmamıştı. Ama paylama sırasında aklına, katlanılması güç bir düşünce saplanmıştı. Arayıp durduğu, güzelliğin ve arılığın kristal kabının çoktan yere düştüğünü, paramparça olduğunu ve kendisinin bunu kabullenmeyi inatla yadsıdığını düşünmekten kendini alamıyordu. Eğer eyleme geçmek istiyorsa, kötülüğün itici gücünden gizlice yararlanmaktan ve

ondan güç alarak ilerlemekten başka seçeneği yoktu artık. Tıpkı babasının yaptığı gibi mi? Hayır, kesinlikle öyle değildi. Bunun, babasının davranışıyla hiçbir benzerliği yoktu. İsaο için erdemlilikle kötülüğü, kötülüğü ise erdemlilikle sulandırmak söz konusu olmayacaktı. İçine sokmak istediği şey, saf kötülük olmalıydı: en azından içindeki erdemlilik kadar saf bir kötülük. Amacına ulaştıktan sonra kılıcını kendi bedenine çevirmeyecek miydi zaten? Eyleminin katıksız erdemlilikle çarpıştığı an, içindeki saf kötülüğün de öleceğini biliyordu.

İsaο şimdiye kadar kişisel nefreti yüzünden birini öldürmek istemiş değildi. Acaba öldürme isteği insanın içinde nasıl uyanır, diye merak etti. Sonra bunun, günlük yaşamın dengeli, ciddi olaylarıyla nasıl bir bağlantısı olabilir? Kafasını epeydir karıştıran bir sorundu bu. Öncelikle küçük, katıksız bir kötülükte bulunacak, önemsiz bir günah işleyecekti, kararlıydı.

Körü körüne Atsutané'yi izleyen Kaido Hoca, hayvan etinin ve kanının yol açtığı çürümeden söz etmişti. İşte İsaο da tüfeği kapıp yollara düşmüştü; bulabilirse bir ge-yik ya da bir ayı avlayacak, olmadı bir köpek ya da kedi vurup kanlı leşini Yanagawa'ya götürecekti. Ceza olarak o ve arkadaşları kamptan kovulabilirdi, bunu göze almıştı. Böyle bir şey, hiç kuşkusuz onlara yepyeni bir cesaret ve kararlılık aşılayacaktı.

İsaο, gözlerini kızıl yapraklara bürünmüş küçük dağdan ayırmaksızın güney batıya doğru ilerledi. Bir dutluğun, dağın yumuşak eğimli batı bayırına kadar sokulmuş olduğunu, dutlukla bir bambu kamışlığı arasında kalan dar bir patikanın tepeye doğru tırnandığını gördü. Dutluğun az yukarısında sık sedirler başlıyordu, ama biri ona, patikanın sedirlerin arasından geçerek yükseldiğini söylemişti.

Elindeki Murata tüfek demir bir çubuk gibiydi, parmakları dokundukça güz havasının soğuttuğu namlusun-

dan cızırtılı bir ses çıkıyordu. Çoktan yuvasına sürülmüş olan fişegin bu madeni ısıtacak kadar güçlü olduğuna inanmak zordu. Cüppesinin cebine koyduğu, yürüdükçe göğsüne değen, o üç madeni, serin fişekse, üzerine dikilmiş üç soğuk gözden daha öldürücü görünmüyordu.

Görünürde kedi ya da köpek olmadığı için İsao, bambu kamışlıkla dutluk arasındaki patikayı izleyerek yukarıya doğru tırmanmaya karar verdi. Kamışlığın iç tarafı, kırmızı taneli sürüngen bitkilerle, sarmaşıklarla kaplıydı. Karşısına, kazıp çıkartılmış ve tarlanın kıyısına yığılmış, yosun kaplı, öbek öbek dut kökleri çıktı. Yakınlardan bir yerden yeşil bir ispinozun sesi geldi.

İsao, tüfeğinin hemen karşısında, ağır ağır biçimlenen, gafıl bir geyiği düşledi. Hiç duraksamadan ateş edeceğinden emindi. İçini öldürme isteği kaplayacaktı. Kurbanın bundan haberi olmayacaktı. Nefrete gerek yoktu. Geyiğin ölümü, kötülüğün bütün gücüyle ilk kez ortaya çıkmasını sağlayacaktı. Kötülük, hayvanın yüreğinden boşalan kanın kapkara ışıltısında pırl pırl parlayacaktı.

İsao kulak kabarttı. Yerdeki yaprakların üzerine basıldığını anlatan hiçbir ses yoktu, çıt çıkmıyordu. Önünde uzanan patikaya baktı. Geyik izine benzeyen bir şey görünmüyordu. Soluğunu tutan bir şey varsa, diye düşündü, korkuya da düşmanlıktan değil, yalnızca öldürme niyetiyle alay etmek için tutuyordur. Kızıl yapraklı ormanın, bambu kamışlığın, sıra sıra dizilmiş sedirlerin suskunluğu — hepsinin de kendisiyle alay ettiklerini hissetti.

Sedirlerin başladığı yere tırmandı. Ağaçların arasındaki boşluklara, kapkara bir sessizlik çökmüştü. Hiçbir yaşam belirtisi yoktu. Yokuşa doğru yürümeye koyuldu, birden kendini seyrek ağaçlı, güneşli bir korulukta buldu. Ayacağının altından ansızın bir sülün havalandı. Görüş alanını kapatan bir atış hedefiydi bu. İşte, nöbetçinin sözünü ettiği 'ateşleme' ânı bu olmalıydı. Hemen tüfeğini doğrulttu ve ateşledi.

Başının üstündeki, sarısı yeşili birbirine karışmış yapraklar, batan güneşin kızılına boyanmıştı. Ağır, ısıltılı, yeşil bir taç, hüzünlü akşam göğüne karşı, sanki bir an havada asılı kalmıştı. Hızla fırlatılan bu taç, kanatların çırpınmasıyla çözüldü, ısıltısı darmadağın oldu. Kanatların delicesine çırpınışı göğü kalın, yapışkan bir sıvının içinde çalkalar gibiydi, sıvı bir anda bir ökse gibi kanatlara yapışmış, onları kısıvrak yakalamıştı. Gafil avlanan kuş artık bir kuş değildi. Kanatlarını çırpabilmek için verdiği savaşım onu yolundan çevirmişti. Birden başaşağı düşmeye başladı ve ağaçların arasında gözden yitti. Düştüğü yer fazla uzakta değildi. İsao kuşun, az önce geçtiği kamışlığın içine düştüğü kanısındaydı.

Bir an önce oraya ulaşmak için patikadan ayrıldı, koruluktan çıktı, hâlâ dumanı tüten tüfeği kolunun altına sıkıştırıp hızla yokuşu indi. Dikenler cüppesinin yenlerine batıyor, kumaşı yırtıyordu.

Bambu kamışlığı, suyun altındaki kızılığa benzeyen bir kızılık kaplamıştı. İsao, yoluna çıkan sarmaşıkları tüfeğinin namlusuyla itiyordu. Gözlerini yerden ayırmıyor, dökmüş bambu yapraklarının arasında sülünü gözden kaçırmaktan korkuyordu. Sonunda buldu. Diz çöktü; kuşun cansız gövdesini kaldırınca göğsünden fişkırان kan, İsao'nun beyaz *hakama*'sına sıçradı.

Kuşun gözleri sımsıkı kapalıydı. Yumuk gözleri çevreleyen tüyler, zehirli bir mantar gibi kızıl beneklerle kaplıydı. Yumuşacık tüyleri bir zırha dönüştüren metalsi bir parlaltısı vardı, siyah göğe karşı bir gökkuşağı kadar renkli, tombul bir kuştı. Kuşun başı, İsao'nun kolundan sarkıyordu, İsao kıvrık bedenindeki tüylerin daha ince, parlaltısının da daha farklı olduğunu ayırımsadı.

Kuşun kafasındaki tüyler neredeyse siyah üzümler kadar koyu mor renkte, balık pulları kadar da sıktı. Göğsünden başlayıp karnına kadar inen koyu yeşil tüyler, giderek solan ışıktaki bir yanıp bir sönen, koruyucu bir giysi

oluştururcasına birbirine dolanmıştı. Kan, bu koyu yeşil tüylerin hemen altından, görünmeyen bir yaradan akıyordu.

İsao yaranın yerini bulmak için parmaklarını tüylerin arasına soktu. Parmağını, kurşunun parçaladığı yere sokarken hiçbir direnişle karşılaşmadı, geri çektiğinde parmaklarına kırmızı bir ıslaklığın bulaşmış olduğunu gördü. Öldürmek nasıl bir duygu, diye sordu kendi kendine. Yanıtım bulabilmek için yanıp tutuşuyordu. Eylem, yani tüfeği doğrulttuğu ve tetiği çektiği o an, yalnızca öldürme isteğinin yönlendirdiği, hızla gelip geçen bir devinimdi. Daha sonra namludan sızan o siyah duman kadar bile değeri yoktu.

Mermi, kuşkusuz amacın yerine geçmişti. Dağa bu sülünü öldürme düşüncesiyle tırmanmamıştı, ama tüfek böylesine göz kamaştırıcı bir fırsatın yitirilmesine izin vermemişti. Bir anda küçük bir cinayet işlenmiş, biraz kan dökülmüştü, işte öldürülen sülün kolunun üzerinde yatıyordu; hiç de sıradan sayılmayacak bir olaydı.

Erdemlilikle arılığa gelince; bunları bir tabakta bırakılan kemikler gibi, elinin tersiyle itmişti. İsao kemikleri değil, eti istiyordu. Hızla çürüyen, ıslıl ıslıl yanan, yumuşacık olan şeyi istiyordu. Dilin zar zor yakalayabildiği bir tattan başka bir şey değildi bu. İsao bu tadı tatmıştı, şimdi hissettiği uyuşturucu esriklik de, doyuma ulaşmışlık duygusu da ondan kaynaklanıyordu. Duyularını ele geçiren şey, işte buydu.

Sülün, ete kemiğe bürünmüş olan kötülüğe mi dönüşmüştü? Kesinlikle hayır. İsao yakından bakınca, tüylerin arasında devinen, minicik, uçucu böcekleri gördü. Kuşu orada bırakacak olursa, az sonra karıncaların, kurtların saldırısına uğrayacağı kesindi.

Kuşun sımsıkı yumulmuş gözleri İsao'yu sinirlendiriyordu. Bu gözler, keyfi bir sırt çevirişle onu, umutsuzca öğrenmeye çabaladığı bir şeyden yoksun bırakıyordu sanki.

Ama İsaο öğrenmek istediği şeyin adını bir türlü koyamıyordu –öldürmenin mi yoksa kendi ölümünün verdiği heyecan mıydı bu?

Kuşu boynundan sertçe tutup kaldırdı, yerdeki otları aralamak için tüfeğini kullanarak güç belâ kamışlıktan çıktı. Boynuna dolanan, titreşen meyvesiyle birlikte göğsüne, omuzlarına sarılan kırmızı meyvelerle yüklü bir asma dalını kesti. İsaο her iki eli de meşgul olduğu için bitkiyi öylece bıraktı.

Yokuşu inip dutluğa geldi, dutluğun sırtlarından biri boyunca uzanan bir patikayı izleyerek dutluğu geçti. Düşünceliydi, yürürken ezdiği kırmızı çiçeklerin bolluğunun farkına varmadı bile.

Karşısına devrilmiş bir sedir ağacı çıktı, iğneleri kararmaya yüz tutmuştı. Patikanın sağa doğru kıvrıldığı yerde, daha önce de dikkatini çeken, tarlalara açılan o geniş yol uzanıyordu. O yola saptı.

Az öteden, beyazlara bürünmüş birtakım insanların yaklaştığını gördü. Yüzlerini seçemiyordu, ama saçak saçak beyaz kâğıt süslemeli dallar ona garip bir duygu verdi. Böyle bir yerde beyaz giysi, Kaido Hocanın öğrencilerine işaretti, ama İsaο yoldaşlarının, birinin ardına takılıp ciddi ciddi yürüyeceklerini hiç ummuyordu. Başı çeken, ötekilerden daha yaşlıcaydı, hemen arkasında da takım elbise giymiş biri vardı. İsaο sonunda babasının düzgün bıyığını seçince, çok şaşırdı.

Aynı anda, batan güneşin etkisiyle kıpkızıl kesilmiş olan gökyüzü, dağlardan havalanan büyük bir kuş sürüsünün çığlıklarıyla doldu. Bunun, beyaz giysili ekibi şaşırttığı belliydi, durup kuşların uzaklaşmasını beklediler.

İsaο ile onları ayıran uzaklık azalırken Honda nedense, açık tarlaların giderek solan ışığında biçimlenen bu sahneden dışlandığını hissetmeye başladı. Yavaş yavaş yönünü değiştirdi, sonunda ekipten koptu ve pirinç kurut-

ma tezgâhlarının arasında ilerlemeye koyuldu. Son derece önemli bir an hızla yaklaşıyordu. Bunun ne olduğunu bilmiyordu. İsao şimdi açık seçik görülebiliyordu. Honda göğsündeki, kırmızı yarım ay biçimindeki taşlardan yapılmış bir kolyeye benzeyen şeyi gördü, bir tür meyve olduğunu anladı.

Honda'nın yüreği güm güm atıyordu. Karşı konulamaz bir güç yaklaşıyordu, onun akılcı bakış açısına parçalayıcı bir darbe indirecek olan bir güç. Honda, alçalan gücün hızlı kanat çırpışını, soluğunu duyabiliyordu. Önsezi- lere inanmazdı, ama insanı kendi ölümüne ya da bir yakınının ölümüne karşı uyaracak bir şey varsa, diye düşündü, herhalde buna benzer bir duygudur.

"Demek yalnızca bir sülün vurdun, ha? Eh, o kadar da kötü değilmiş."

İnuma'nın sözleri Honda'nın kulaklarında çınladı. Durduğu yerden, tarladan onlara doğru bakmaktan kendini alamadı.

"Çok kötü sayılmaz," diye yineledi İnuma. Sonra, şakalaşmış gibi sakaki dalını kaldırdı, İsao'nun başına doğru savurdu. Kâğıt süsler, alacakaranlıkta bembeyaz ışıdı. Çıkardıkları hışırtıda dokunaklı bir tazelik vardı.

"Ne biçim bir davranış bu? Üstelik yanına bir de tüfek almışsın! Kaidō Hoca seni paylamakta çok haklı. Pervasız ve inatçısın. Bunu tam anlamıyla kanıtladın."

Honda bu sözleri duyar duymaz, içinde uyuklayan anılar acımasız bir durulukla canlanıverdiler. Gözlerinin önünde olup biten şeyin, Kiyoaki Matsugae'nin Taişō Döneminin ikinci yılında, bir yaz gecesi gördüğü düşün gerçekleşmesi olduğuna hiç kuşku yoktu. Kiyoaki bu alışılmadık düşü bütün ayrıntılarıyla güncesine yazmıştı; Honda daha geçen ay düş güncesinin o sayfasını bir kez daha okumuştı. Düş, en ince ayrıntısına kadar gözlerinin önünde canlanıyor, on dokuz yıllık bir aradan sonra gerçekliğin bir parçası haline geliyordu.

Belki kendisi farkında değildi, akı da bunun tersini söylüyordu, ama İsaο, Kiyoaki'nin yeniden doğmuş biçimiydi. Evet, bu bir olguydu.

24

Ertesi akşam dersler bitince İsaο yoldaşlarını, her gün gizlice toplandıkları yere götürdü. Burada onları kimse göremezdi, görse bile birtakım gençlerin oturmuş, havadan sudan söz ettiklerini sanırdı. Kaidο'ya ait olan arazinin, Motozawa kayalığına bakan bir noktasında, özenle tasarımlanmış bir bahçedeki yapay bir dağa benzeyen, otların kapladığı kocaman bir kaya kütlesi yükseliyordu. Kayanın arkasına dolandınız mı, toplantı salonundan bakan hiç kimse sizi göremezdi. Hemen aşağıda ivinti yeri, tam karşıda da yüksek kaya duvarı vardı. Kayanın arkasındaki küçük çimenlik, halka yapıp oturmak ve tartışmak için çok elverişliydi. Yazın çok keyifli olabilirdi, ama Kai'de ekim rüzgârları oldukça serindi. Ama burada toplanan çocuklar öyle coşkuluydular ki, soğuşu hissetmiyorlardı bile.

İsaο onları tarlaları kesen patikadan geçirirken, bir ateşten geriye kalan külleri gördü, oysa küller dün burada yoktu. Yanmış samanın ince külü, patikanın üzerinde gri renkte bir desen oluşturmuştu; bir tekerlek izinin içine birikmiş olan küllerin rengiyse kapkaraydı. Bu siyah küllerin kırmızı kille karışma biçiminde, İsaο'nun dikkatini çeken bir yan vardı.

Birkaç saman çöpüyle karışmış, gri küllerin değil de, bir tekerleğin altında kalarak toprağa karışmış olan bu siyah izlerin alev alev yanan bir ateşi çağrıştırmaması, ne kadar garipti. Alevlerin güçlü, vahşî kırmızısı ile tekerlek izinin kabasaba, yoğun siyahı; kusursuz bir dışavurum, olağanüstü bir karşıtlıktı bu. Önce alevlendirmek, sonra da

ezmek –her ikisinde de aynı dinçlik, aynı güç vardı. Bunları İsa'o'nun aklına getiren şey, yaklaşan ayaklanmanın hayâliydi bezbelli.

Gençler İsa'o'yu, tarlaların sol ucundaki, koruyucu ağaçlarla çevrili, dev kayaya kadar sessizce izlediler, sonra da bir halka olup oturdular. Altlarında, Katsura Irmağı'nın keskin bir kıvrım yaptığı yerden, çevrıntili suyun sesini duyabiliyorlardı. Kayalığın, karşı kıyıda yükselen gri yüzeyi, katı, sarsılmaz bir cesaretin simgesi gibiydi. Kayalığa tutunmuş ağaçlardan sarkan kırmızı yapraklar ve güneş ışınlarını ilk yakalayan ağaçlar hafif loş bir renge boyanmıştı, daha yukarıda, kayalığın tepesine sıralanmış olan ağaçların arasından görünen akşam göğü, parıltılı beneklerle kaplı bulutlarla doluydu.

"Bugün, ne zaman eyleme geçeceğimizi kararlaştıracğız," diye başladı İsa'o. "Hepimiz kararlıyız, öyle değil mi? Önce genel tasarıyı, herkese düşen sorumlulukları saptayacağı, Sagara da bize parasal durumumuzu açıklayacak. Saldırı zamanını belirlemek için bence en iyisi, Birlikteki yoldaşlar gibi Ukei ayinine başvurmaktır. Neyse, bununla sonra ilgileniriz." Toplantıyı açarken İsa'o'nun sesinde, işten söz edermiş gibi bir tını vardı. Oysa hâlâ bir gün önceki önemsiz olayın etkisindeydi. Babasıyla Honda hafif bir akşam yemeği yedikten sonra hemen Tokyo'ya dönmüşlerdi. Gerçi bu, Kaido Hocaya bir nezaket ziyareti gibi görünüyordu, ama babasının onca yolu tepmesinin gerçek nedeni neydi acaba? Yoksa Sawa'yla mı konuşmuştu? Peki ya Honda'nın davranışlarındaki tuhaflık? Dün Honda'da, ilk karşılaşmalarında ve uzun mektubunda apaçık hissedilen o yansız, iyi ayarlanmış kibarlıktan iz yoktu; İsa'o'ya doğru dürüst tek sözcük bile etmemişti, yüzü de çok solgundu. Daha sonra, akşam yemeğinde Honda'nın onur konuğı olarak oturtulduğu yerden, sürekli olarak kendisine baktığını ayırmamıştı.

İsa'o, düşüncelerini ısrarla geçmişe dönmeye zorlayan

bu kara manivelâyı döndürerek kapadı ve planın yazılı olduğu kâğıdı önündeki çimenlerin üzerine yaydı:

1. Ay, gün ve saat:

2. Tasarının özeti:

Amacımız önce başkentteki düzeni bozmak, sıkıyönetim ilan etmek, sonra da bir Restorasyon hükümeti kurmaktır. Böylesi bir Restorasyon için kendimizi tam anlamıyla feda etmeye hazırız; en iyi sonuca en az kayıpla ulaşmayı umuyoruz. Bizimle aynı ülküleri paylaşan insanların yurt çapında bizi destekleyeceğine inanıyoruz. Çoğaltılmış el ilanlarını uçaklarla her yana atacacağız, Prens Toin'e imparatorluk tarafından yetki verilmesi için savaşıacak ve bunun en kısa zamanda gerçekleşmesini sağlayacağız. Sıkıyönetimin ilan edilmesiyle görevimiz tamamlanmış olacaktır, ertesi gün, şafakta, ister başarmış olalım ister yenilmiş, hep birlikte, onurlu bir biçimde seppuku yapacağız.

Meiji Restorasyonunun amacı, yönetme gücünü ve askeri işlevlerin denetimini yeniden İmparator Hazretlerine vermektir. Bizim yapacağımız Şowa Restorasyonunun amacıysa, maliye ve sanayiye doğrudan İmparator Hazretlerinin denetimine sokmak, kapitalizmin ve komünizmin kökünü kazımak, Batı maddeciliğini ortadan kaldırarak halkımızı içinde bulunduğu sefaletten kurtarmak ve parlak güneşin altında imparatorun, imparatorluğu yeniden canlandıracak olan, doğrudan yönetimine ulaşmaktır.

Başkentteki düzeni bozmak için önce kentteki bütün trafo merkezlerini havaya uçuracak ve gecenin karanlığında, sanayi kapitalizminin elebaşlarını öldüreceğiz: Busuké Kurahara, Toru Şinkawa ve Juemon Nagasaki. Aynı zamanda, Japon ekonomisinin merkezi olan Japonya Bankasını ele geçirecek ve yakacağız. Sonra en geç, gündoğumunda İmparatorluk Sarayının önünde toplanacak, hep birlikte seppuku yaparak yaşamlarımıza son vereceğiz. Bir araya gelemesek bile, nerede bulunursak bulunalım, kimse canımıza kıymamızı engelleyemeyecek.

3. Görev Dağılımı:

A. Birinci Birim (Tokyo Elektrik İdaresinin trafo şubelerine yapılacak saldırılar)

Kamedo Şubesi	: Hasegawa Sagara
Kinuden Şubesi	: Seyama Tsujimura
Hatogaya Şubesi	: Yoneda Sakakibara
Tabata Şubesi	: Horie Mori
Mejiro Şubesi	: Ohaşi Serikawa
Yodobaşi Şubesi	: Takahaşi Ui

B. İkinci Birim (suikastçiler)

Toru Şinkawa	: Inuma Miyaké
Juemon Nagasaki	: Miyahara Kimura
Busuké Kurahara	: İzutsu Fujita

C. Üçüncü Birim (Japonya Bankasının ele geçirilip yakılması)

Eylem, Üsteğmen Hori ile iki adamı, Takasé ve Inoué'nin kumandasındaki on dört kişiyle gerçekleştirilecek. Bu iki kişi, trafo şubelerini havaya uçurduktan sonra bisikletle hemen geri dönen on iki kişiyle buluşacak, böylece sayıları on dördü bulacak.

D. Özel Görev

Üsteğmen Şiga'nın kullandığı uçak gökten hem ateş açacak hem de bildirileri atacak.

Aslında İsao'nun aklı hâlâ, Kurahara'yı kimin öldüreceğindeydi. Bu görevi içtenlikle üstlenmek istiyordu, ama onu engelleyen bir şey vardı. Sawa'nın söyledikleri İsao'yu can evinden vurmuştu.

İsao şu anda, onlar burada konuşup dururken, Sa-

wa'nın kafasının dikine gidebileceğini, Kurahara'yı kendi girişimiyle öldürebileceğini biliyordu. Sawa böyle bir şey yaparsa, kusursuz tasarılarım ertelemek, halkın çılgınlığının dinmesini beklemek zorunda kalacaklardı. Ama Sawa yalnızca blöf yapıyor, İsao'nun ağzından lâf almaya çalışıyor olabilirdi, gerçekte hiçbir şey yapmaya niyeti yoktu belki de?

İsao, Sawa'nın söylediklerini kulak ardı edip Kurahara'yı öldürmesi halinde, kendisi için baştan beri düşlediği rolü oynamış olacaktı. Kurahara'nın, listedeki en sıkı korunan kişi olduğu açıktı. Onu İzutsu'ya, bu neşeli, saf, inanılmayacak kadar yürekli delikanlıya devrederken, bahane olarak, aralarındaki dostluğu kullanmıştı. İzutsu minnetle dolup taşıyordu, ama İsao içten içe, yaşamında ilk kez bir şeyden kaçtığını duyumsuyordu.

Uçağa gelince; bomba yerine havai fişek ve bildiri kullanılmasını öneren kişi, Teğmen Hori'ydi. Güvenilir dostu Teğmen Şiga'nın katılmasını sağlayan da oydu.

Silâhlar sorun çıkarabilirdi. Yirmi genç erkeğin on tanesinde kılıç bulunacaktı, ama trafo şubelerine yapılacak saldırıda kılıç onlara köstek olabilirdi. Gizlice hançer taşımaları daha iyi olacaktı. Kullanılacak çeşitli patlayıcılara gelince; en yeni geliştirilmiş patlayıcılardan bulmak amcındaydılar.

"Sagara, gereksindiğimiz malzemelerin listesini okusana."

"Peki," dedi Sagara. Duyulmaktan korkarcasına, alçak bir sesle okumaya başladı:

1. Çamaşır suyuna batırılmış, büyükçe bir parça pamuklu kumaş: Yüz yirmi santim kadarı, ülkülerimizi yazdığımız pankart olarak kullanılacak ve intihar edeceğimiz yere asılacak. Geri kalanını herkes kuşak gibi beline dola-yacak.

2. Alna ve kola takılacak çatkılar, çatkılar için topluiğ-

neler, yirmi adama yetecek kadar kauçuk tabanlı ayakkabı.

3. Kâğıt: Bildirileri basmak için yeterli uzunlukta kâğıt; bir rulo beyaz, iki ya da üç rulo renkli.

4. Benzin: Yangın çıkartmak için. Değişik kişiler tarafından birer, ikişer teneke olmak üzere farklı satıcılardan alınacak.

5. Bir teksir makinesi ile gerekli malzeme.

6. Yazı fırçaları, mürekkep vs.

7. Yara bandı, kanı durdurucu ilaç, fenalaşanları kendine getirmek için kuvvetli bir likör.

8. Matara.

9. Aydınlatma fişegi.

"Hepsi bu kadar. Her şeyi ayrı ayrı alacak, sonra da güvenilir bir yere gizleyeceğiz. Tokyo'da döner dönmez bir yer aramalıyız."

"Bir kenara ayıracak, yeterli paramız var mı?"

"Evet. İnuma seksen beş *yen* biriktirmiş, bunu bizim biriktirdiklerimizle birleştirdiğinde toplam üç yüz yirmi beş *yen*'imiz oluyor. Ayrıca, buraya gelmeden önce 'Meiji Tarihi Araştırma Kulübü' adına gönderilmiş bir mektup aldım, üzerinde gönderenin adresi yoktu. Zarfı herkesin önünde açmak için yanımda getirdim. İçinde para olabilir. Bu beni biraz rahatsız etti."

Sagara zarfı açtı, içinden on tane yüz *yen*'lik çıktı. Herkes şaşırmıştı. Sagara mektup kâğıdına yazılmış, iki ya da üç satırlık notu yüksek sesle okudu: "Bizim orada biraz toprağım vardı, sattım. İşte paranın kaynağı bu. Helal paradır. Lütfen gönlünüzce kullanın. Sawa."

"Sawa mı?" Bu adı duyar duymaz İsao'nun yüreği hızla çarpmaya başladı. Sawa yine akılalmaz bir biçimde davranmıştı. İsao, paranın gerçekten de 'helal' olduğuna inansa bile, Sawa'nın parayı vermekteki amacı yüzünden kaygılanıyordu. Kurahara suikastinin ona verilmesi için bir

rüşvet miydi bu? Yoksa tekbaşına eyleme geçmeden önce, özür dilercesine gönderilmiş bir veda armağanı mıydı?

Ne olursa olsun İsao hemen birşeyler söylemeliydi. "Okuldaki Bay Sawa'dan geliyor," dedi. "Kimse bilmiyor, ama o da bizden biri. Parayı almamızın hiçbir sakıncası yok."

"Vay, ne beklenmedik bir piyango! Artık parasal sorunumuz kalmadı. Tanrılar bizden yana." Sagara parayı neşeyle, gözlüklerinin hizasına kadar kaldırdı; Tanrılara teşekkür ediyordu sanki.

"Şimdi de ayrıntılara geçelim..Öncelikle günü ve saati kararlaştıralım. Zaman, doğaldır ki, tasarımızın en önemli ögesi. Gecenin çok ilerlemiş bir saatine kalırsak, elektrik kesintisinin önemi kalmaz. Bence, en geç akşamın onuna kadar harekete geçmeliyiz. Bundan sonraki bir saat içinde de bankaya saldırmalıyız. Gününe gelince..." İsao konuşurken, gözünün önünde Tomo Otaguro'nun hayâli belirdi; Şingai'deki türbede yere uzanmış, Tanrıların kararını bekliyordu.

Rahip, ibadetevindeki öğlen sıcağında, Tanrılara iki Ukei isteği iletmişti:

Bedelini canımı vererek ödeyecek olsam da, yetkeyi ortadan kaldırıp kötü yönetime son vermek istiyorum.

Karanlıkta, bir kılıç darbesiyle değersiz bakanları ikiye biçmek.

Ama Tanrılar ikisini de geri çevirmişlerdi. Şimdi İsao ile yoldaşlarının Tanrılara sunduğu, işte bu ikinci istekti.

Yaz ve güz, Kumamoto ve Kai, Meiji Dönemi ve Şowa Dönemi –farklar bunlardı. Ama bu genç adamların kılıçları kana susamıştı, darbeyi gerçekten de gecenin karanlığında indirmek istiyorlardı.

O küçük kitapçıkta anlatılan öykü, şöyle ya da böyle, yazınsal göreneğin barajını yıkmış ve bir sel gibi bugüne akmıştı. Öyküyü okumak bu genç erkeklerin yüreğindeki kıvılcımı ateşlemişti, içlerindeki alev büyük bir yangını

başlatıncaya kadar huzur bulamayacaklardı.

*Tıpkı gökyüzüne yükselen beyaz kuğu gibi,
Siz de burada, aşağıda hiçbir iz bırakmayın.*

Önder Oen'in şiirini İsao birdenbire, sanki daha dün yazılmışçasına canlı ve taptaze anımsayıvermişti.

Kimse ortaya bir öneri atmadı. İsao'nun yüzündeki anlamı inceleyerek sessizce oturuyorlardı. İsao gözlerini ırmağın karşı kıyısındaki uçurumun üstündeki gökyüzüne dikmişti. Bulut parçacıklarını belirginleştiren parıltı şimdi biraz daha azalmış gibi görünüyordu. Ama sanki ince telli bir fırçayla yapılmışa benzeyen o çizgili, yol yol desen hâlâ duruyordu. İsao Tanrıların, bu çizgilerin arasından aşağıya baktıkları duygusuna kapıldı.

Akşam karanlığı, uçurumun kayaya bakan yüzünü çoktan kaplamıştı. Karanlıkta tek seçilebilen şey, aşağıdaki çevrintili suyun beyaz köpükleriydi. İsao'nun kendisi de bir gönül serüveninin kişilerinden biri olup çıkmıştı. O ve yoldaşları uzun zaman anınsanacak bir yenginin eşiğindeydiler belki de. Doğru ya da değil, serin gece esintisi, bronzdan dökülmüş bir anıtın serinliğini simgeliyordu. Tanrıların bir açıklama yapmaları için en uygun andı...

Gökten hiçbir vahiy inmedi. Ne güne ne de saate ilişkin herhangi bir haber. Yol yol bulutlarla kaplı parıltılı akşam göğünden, İsao'ya yol gösterecek hiçbir işaret gelmedi. Sözcüklere gerek göstermeyen o aracısız iletişim kurulamamıştı. Sanki bir *koto*'nun¹ telleri kopuvermişti, ondan tek nota olsun çıkarmak olanaksızdı.

Öte yandan Tanrılar, Tomo Otaguro'ya yaptıkları gibi, onaylanmadıklarını dile getirmemişlerdi ki! İsteği açıkça geri çevirdikleri söylenemezdi.

İsao belirtilerle boğuşup duruyordu. Şimdi, hepsi de yirmi yaşın altında olan, gözleri istekle yanan bu gençler

1. *Koto*: İki telle çalınan, bir kutunun üzerine gerilmiş on üç teklen oluşan Japon çalgısı. (Çev.)

gözlerini ona dikmiş, bekliyorlardı, o ise göğe doğru yükselen kaya duvarının üstündeki kutsal parıltıya bakıyordu. Olaylar önlenemez bir biçimde bu noktaya varmıştı ve bu andan daha uygunu bulunamazdı. Ne tür olursa olsun, mutlaka bir haber gelmeliydi. Ancak Tanrılar ne onaylıyor ne de yadıyorlardı. Bu dünyanın belirsizliğini ve eksikliğini yansılarcasına kararı, gökkubbenin ışıltısında rastgele kayan bir sandal gibi başıboş bırakmışlardı.

İsao hemen bir yanıt bulmalıydı. Yüreğindeki bir şey, 'tertemiz' etini arıtıcı sulara hep açmak zorunda olan bir midyenin kabuklarını bir süre için kapatması gibi, bir an kapanıvermişti. Küçücük, şeytanca bir düşünce, bir deniz böceği gibi koşarak, yüreğinin bir köşesinden içeri dalıvermişti. Savunma amacıyla içe kapanmanın anısı bulanık olabilirdi, ama bir kez yapıldı mı artık alışkanlık halini alacağına kuşku yoktu. İki ya da üç kereden sonra, yemek içmek kadar doğal görünmeye başlardı.

İsao'ya hiç de yalan söylüyormuş gibi gelmiyordu. Bir şey Tanrılar tarafından doğru ya da yalan diye tanımlanmadığı sürece, insan onu hemen yalan olarak kabul etmeye eğilimlidir. İsao'nun durumu, yavrularını beslemek zorunda olan bir kuşun durumundan farksızdı. Yavrular beslenmeliydi, hem de bir an önce.

"Aralık ayının üçünde, gece saat onda. Bunu Tanrılar istiyor. Bize de artık adını koymak düşünüyor. Bir aydan çok zamanımız var, rahat rahat hazırlanabiliriz. Sagara, önemli bir noktayı unuttun. Kavgamız beyaz bir nilüfer gibi arı ve lekesiz olacak. Yıllar sonra insanların, 'Nilüfer Savaşı' diye söz edebilmeleri için hepinizden, savaşa gider göğüs cebinizde, Saigusa Şenliğinden kalan ve General Ki-to'nun kızının bize dağıttığı nilüferlerden kopartılmış bir taç yaprağı taşımanızı istiyorum. Sai Türbesinin sert Tanrısı bizi koruyacaktır. Evet aralığın üçü cumaya geliyor, itirazı olan var mı? Açıkça söyleyin. Bu tarih herkesçe uygun mu?"

"Hep birlikte öleceğimize göre," dedi çocuklardan biri, biraz yüksek bir sesle, "uygun olup olmamasının ne önemi var?" Herkes güldü.

"Pekâlâ, şimdi kişisel gözlemlerimize ilişkin raporları gözden geçirelim. Ohaşi, Serikawa! Mejiro İstasyonuna ait araştırmanın sonucunu, istasyonun nasıl bombalanacağını dinleyelim."

Ohaşi de Serikawa da açıklamayı ötekine bırakmaya çalıştılar, ama sonunda konuşkan Ohaşi söze başladı. Serikawa ne zaman İsao'yla konuşsa, omuzlarını kısar, acemi bir asker gibi gerilirdi; içindeki güçlü duygular sözcüklerin ağzından rahatça dökülmesini engellediği için ötekiler onu anlamakta zorlanırdı. Yine de, çalışkanlığı, güvenilirliği benzersizdi. Hiçbir emri tamamlamadan bıraktığı görülmemişti. Tutkulu tutkulu konuşurken sesi ağlar gibi çıkardı. Ayrıntıları, raporları açık seçik sunmak onun becereceği bir iş değildi, görev zeki, ağzı lâf yapan Ohaşi'ye düştü; Serikawa onu dinliyor, önemli yerlerde başını heyecanla sallıyordu.

"Mejiro trafo merkezine vardığımız zaman, girişte, tulum giymiş bir adamla karşılaştık. Bakır tellerden birini onarıyordu. Serikawa'yla ben, öteki istasyonlara gidip de elektrik okulunda gece öğrencileri olduğumuzu ve istasyonu incelemek istediğimizi söylediğimiz zaman, mutlaka biri çıkıp kimliğimizi görmek istiyor, ya da başka bir güçlük çıkartıp bizi başından savıyordu. Oysa bu tulumlu adam hiç umulmadık bir yakınlık gösterdi, bizimle birlikte ikinci kata çıktı. Basamakları tırmanırken, bir odada çalışan üç memur gördük, aralarından biri tulumlu adama, bize çevreyi gezdirmesini söyledi. Bunun üzerine adam işini bıraktı ve bizi neşeyle çevrede dolaştırmaya başladı. Oldukça gururlandığı belliydi. Herhangi bir şey soracak olsak, hemen ayrıntılı açıklamalara girişiyordu. Böylece istasyonun hem su soğutmalı, hem de yağ soğutmalı trafoları olduğunu öğrendik.

"Genelde bir trafo istasyonunun en önemli bölümleri; trafo, kumanda tablosu ve soğutma için kullanılan su pompası. Su pompasını kullanılamaz hale getirmek için pompa motorunun marş düğmesini, bir çekiç ya da ona benzer bir şeyle kırmak, sonra da bir el bonıbası atmak yeterli. Ama bu çok etkili olmayabilir. Su pompasını imha etmek, trafoyu soğutan suyun akışını durduracak, bunun sonucunda da trafo fazlasıyla ısınıp kullanılamaz hale gelecektir. Ancak bu biraz zaman alacak – öteki, yağ soğutmalı trafo çalışmayı sürdürecektir çünkü.

"Yine de en kolay yol bu, çünkü pompa anabinanın dışında, gözcü filan da yok. İstasyonu gerçekten darma duman etmek istiyorsak, en iyisi gözcüyü öldürmek ve binanın içine dalmak. Bu sırada ikinci kişi, kumanda panosuna patlayıcı yerleştirir, fitilini tutuşturduktan sonra da, ikisi birlikte kaçarlar. Ama önceden kestirilemeyen bir aksilik çıkarsa, yalnızca pompayı tahrip etmekle kalmış olacağız.

"Öteki istasyonları incelemeye gidecek olan arkadaşlara, içeriye girebilmeleri için elektrik okuluna gidip tanıdıkları bir öğrenciden kimlik kartı almalarını öneririm. Evet, size anlatacaklarım bu kadar."

İsao bu açık seçik, az ama öz rapordan çok hoşnut kalmıştı.

"Güzel. Sıra sende, Takasé. Japonya Bankasının içine nasıl girileceğini anlat bize."

"Peki," diye yanıtladı Takasé. Ortağı, yani İnoué aralarında değildi. Ciğerleri rahatsız olduğu için Takasé'nin sesi boğuktu, ama omuzları güçlüydü; ateşli, kızarmış gözlerini, delip geçmek istercesine İsao'ya dikmişti. "Doğruyu söylemek gerekirse bu konuda epeyce kafa yordum, ama iyi bir plan oluşturamadım. Sonra en iyi yolun, bankaya gece bekçisi olarak girmek olduğunu anladım. Ama banka işe almadan önce herkesi inceden inceye araştırıyor, ayrıca çok kapsamlı bir doktor muayenesinden geçmek gereki-

yor. Benim muayeneden geçme umudum olmadığı için işi İnoue'ye önerdim. Bildiğiniz gibi, ikinci dereceden judocudur. Yaşamından vazgeçmeye her an hazır olan İnoue, bir an bile duraksamadan harekete geçti. Öğrenci etkinlikleri bölümünün dekanına gidip, eğitimine katkıda bulunmak için geceleri çalışmak istediğini, gece bekçisi olarak başvuracağını söyledi. Dekan ona bir öneri mektubu yazdı. Öneri mektubunu ve ikinci dereceden judo sertifikasını alıp doğrudan bankaya gitti, kolayca da işe alındı. İşe giderken yanına birkaç zararsız kitap alıyor, ders çalışıyormuş gibi yapıyor. Bir kez onu görmeye gittim; anladığıma göre öteki nöbetçiler onun için çok iyi şeyler düşünüyorlar. Akşam yemeklerinde bazan ona da bir kâse makarna veriyorlarmış. İnoue'yi tanırırsınız, hepsini birden yakacağı gün yaklaştıkça, elinde olmaksızın vicdan azabı çektiğini söylüyor."

Karanlıkta, gençlik dolu kahkahalar yükseldi.

"Eyleme geçeceğimiz güne kadar İnoue bankada çalışmayı sürdürecektir, masum rolü oynayacak. İçeriden de destek alacağımıza göre, Teğmen Hori'yle aramızda bir tür parola kararlaştırmalıyız, böylece İnoue kapıyı ne zaman açması gerektiğini anlayacak. İçerinin planına gelince; İnoue ile ben planı eylem tarihinden iki hafta önce tamamlama sorumluluğunu üstleniyoruz, Teğmen Hori'ye göstermek niyetindeyiz. İnoue, bankanın içini dışını öğrenmek için kuşku uyandırıcı sorular sormak yerine, bir yandan işini başarıyla sürdürürken, bir yandan da son derece doğal bir biçimde bilgi toplamaya çalışmasının daha doğru olacağını düşünüyor. Gerçekten çok acımasız biri. Ama iri gözleri ve onu çok sevimli gösteren bir gülüşü var, insanlar ondan çabucak hoşlanıyorlar." Takasé saatine bir göz attı. "Ah, veznedarlarla öteki memurların eve gitme zamanı geldi, İnoue nöbeti almak üzere. Buraya gelemediği için gerçekten çok üzüldü, ama şu anda yaptığı işin kesinlikle yaşamsal önemi var. Söyleyeceklerim bu kadar."

Oldukça dolambaçlı bir biçimde dile getirilen öteki raporları daha önce dinlemiş olan İsaο, kendi düşüncelerine gömülebilirdi. Havada girdap gibi dönen güve sürüleri gibi kafasına üşüşen, onu rahatsız eden bazı adları silebilme-yi ne kadar isterdi –babası, Sawa, Honda, Kurahara. İsaο bütün gücüyle dümene asıldı ve zihin aracını daha çekici düşüncelere doğru çevirdi; ani bir ışıkla yanıp sönen, onu kendinden geçiren düşüncelere. Şafakta, bir uçurumun tepesinde, güneşe doğru saygıyla eğiliyor... aşağıdaki ısıltılı denize bakıyor... uzun, soylu bir çamın gölgesinde... kendini öldürüyor. Ama ayaklanmadan sonra Tokyo'dan çıkıp deniz kıyısında, uygun bir uçurumun tepesine ulaşmak kolay olmayacaktı. Trafo merkezlerine yapılacak saldırıların başarılı olması durumunda, bütün ulaşım kesilecek, kentten trenle kaçmak bile olanaksızlaşacaktı. Suikastlerin yapıldığı yerlerden hızla uzaklaşabilme umudu çok az görünüyordu, mutlaka peşlerine düşeceklerdi.

İsaο ne olursa olsun düşünden vazgeçmeyecekti: Bir yerlerde, kusursuz bir *seppuku*'nun gerektirdiği bütün ögeler birleşmiş, kendisini bekliyordu. Gözünün önünde canlanan görüntü, elbette ki Kutsal Rüzgâr Birliğinden altı yoldaşın kılıçlarını karınlarına sapladıkları, Omigata-ké'deki o tepeydi. Rüzgâr, kılıçlarını onlara çevirmişti. Bir dağın doruğunda, gökyüzü usul usul aydınlanır ve sürüklenen bulutları gözler önüne sererken, kâğıttan süsler sabah esintisinde uçuşurken, ölmek.

İsaο'nun içinden, kendisi için bir yer saptamak gelmi-yordu şu an. Ayaklanmayı izleyen olaylar düş kırıklığıyla sonuçlanabilirdi, şimdiden bazı kararlar almanın anlamı yoktu. Kendini özgür bırakacaktı. Kutsal İradenin kendisi-ni yönlendirmesine izin verecekti, nasılsa o kendini işaret-lerle belli ederdi. Rüzgâr bir yerlerde, gündoğumunda, çamların arasından esecek, İsaο orada durmuş, kimonosu-nun önünü açarken, denizden gelen sert kış havası tenini ürpertecek, cesedini ve başucundaki kızıl çamın gövdesini

boyayacak olan kan, gökte yükselen güneşin ışıklarıyla pırıl pırıl parlayacaktı. Bundan emindi.

Diyelim ki, İmparatorluk Sarayının önündeki alana kaçmayı başardı... İsa'o'nun kafasında, ürkütücü bir düşünce biçimlenmeye başlamıştı. Suyun üzerindeki ince buz tabakasını kırdıktan sonra, yüzerek sarayı çevreleyen hendeği geçebilir, karşı kıyıya çıkabilirdi. Oraya, kıyının tepesindeki çamların arasına gizlenip sabahı bekleyebilirdi. Belki de Tsukişima Limanındaki sıra sıra gemilerin gerisinde, koyu saran şafağa bakabilir, tam karşıdaki Marunoçi Binası güneşin ilk ışıklarıyla aydınlandığı sırada, hançerini ait olduğu yere saplayabilirdi!

25

Honda, Tokyo'dan döndü döneli, farklı bir insan olup çıktığı yolundaki söylentilerin farkında değildi. Bir zamanlar onun için öylesine görkemli bir kabuk oluşturan günlük gerçeklik tuzla buz olmuştu. Günlük gerçekliğin özdeğini inceden inceye çözümlemesini gerektiren mesleğininse tadı tuzu kalmamıştı.

Honda sık sık düşüncelerine gömülüyor, meslektaşlarının sorularını yanıtlamayı unutuyordu. Söylentiler kulağına ulaşınca Başyargıç, çok çalışmanın Honda'nın eşsiz duruluktaki zihnini bulandırdığına inandı.

Gerçi yargıç odasındaki masasının üzerine yayılmış belgelerle görevini bilen bir insan olarak uğraşıyordu, ama aklına o akşam Yanagawa'da tanık olduğu sahne, Kiyoaki'nin düşünün bunca yıl sonra bütün ayrıntılarıyla gerçekleştiği o an gelince, ürpermekten kendini alamıyordu. Ertesi sabah, Osaka'ya kalkan trene binmeden önce olanları da anımsıyordu. İçinden bir ses, Kiyoaki'nin mezarını ziyaret etmek için Aoyama Mezarlığına gitmesini söylemişti.

O sabah erkenden, treni yakalaması için gerekenden çok daha erken bir saatte kapıdan fırladığını gören annesi, şaşırmıştı. Ama Honda şoföre, önce Aoyama'ya sürmesini söylemişti. Araba geniş mezarlığa çıkan ve mezarlığın tam ortasında bulunan, daire biçimindeki alana ulaşan yolu tırmandı. Honda bu alana gelince arabadan indi, şoföre beklemesini söyledikten sonra, hızla Matsugae ailesine ayrılmış olan yere doğru ilerledi. Yolu unutmuş olsaydı bile, Matsugae'lerin mezarını gösteren büyük *torii*'yi kolayca görebilirdi.

Honda yolu kısa bir süre izledikten sonra, mezarların arasından kıvrıla kıvrıla ilerleyen bir patikaya saptı; sabah güneşi sırtına vuruyordu. Omzunun üzerinden geriye bakınca, güz güneşinin güçsüz ışınlarının, çamlardan oluşan o ince paravanayı delip geçtiğini gördü. Koyu yeşil renkteki dalların arasından geçip, sivri uçlu mezartaşlarına vuran ışınlar, yeni, mermer taşların parıltısına arttırmaktan çok, bastırıyormuş gibiydi.

Honda patikayı izledi. *Torii*'si heyula gibi yükselen Matsugae Mezarlığına ulaşmak için sağa, yosunla, dökülmüş yapraklarla kaplı, daha dar bir patikaya sapması gerekiyordu. Matsugae'lerin yekpâre, beyaz mermerden yapılmış *torii*'leri, saygı duruşunda bulunmak için toplanmışa benzeyen, irili ufaklı mezartaşlarının üstünde yükseliyordu. Matsugae arazisindeki 'Omiyama-sama' türbesinin *torii*'si örnek alınarak yapılmıştı. Meiji Döneminin ihtişamına ait olan bu yapı şimdi Honda'ya nedense zevksiz bir şey gibi geliyordu.

Torii'nin altından geçtikten sonra, gözüne ilk çarpan şey, bir buçuk metre yüksekliğindeki, iri kaya parçası oldu. Üzerine, bir mühürdeki harfleri çağrıştıran harflerle kazınmış olan kitabe, Prens Sanjo'dan alınmış ve ünlü bir Çinli sanatçı tarafından kazınmıştı; sanatçı Kiyoaki'nin büyükbabasının yaşamına ilişkin ayrıntıların yanısıra kendini de şu sözlerle yüceltmmişti:

Bu anıta bakınca,

Pek çok kuşak, hûşuyla dolup taşacak.

Anıtsal taşın gölgesinde, öteki Matsugae'lerin mezar-taşları vardı, her birinin üzerine kime ait olduğu yazılmıştı, ama bu kaya öyle heybetliydi ki, insan ötekileri zar zor seçebiliyordu. Taşın sağ yanında, birkaç basamakla çıkılan bir düzlükte, mermer parmaklıkla çevrilmiş olan bir bölüm vardı; burada Kiyooki ile büyükbabası yan yana yatıyorlardı. Honda burayı iyi bildiği için, anıtsal kayaya bakmadı bile, hemen sağa dönüp basamakları tırmandı.

Mezarlar yan yanaydı, ama farklı rütbelerdeki kişilere ait oldukları apaçık belli oluyordu. Büyükbabanın kocaman mezar taşı parmaklıklı bölmenin tam ortasında yükseliyor, taşın her iki yanında bulunan dört tane Nişinoya feneri, vakûr bir biçimde önündeki patikayı gözlüyordu. Sağında, Kiyooki'nin daha alçakgönüllü, büyükbabasının krallığına zorla, ama uyumlu bir biçimde sokulduğu apaçık görülen mezarı vardı. Kiyooki'nin mezar taşı, kaideden yüksekliği bir buçuk metreyi bulmasına karşın, büyükbabasının kocaman mezar taşının yanında, oldukça küçük görünüyordu. Ama taşın kendisi, küllerin konduğu vazo, aile armasını taşıyan çiçek vazosu –hepsi de tıpatıp büyükbabasınıninkiler gibi tasarımlanmış, aynı cins taştan oyulmuştu, yalnızca ölçekleri farklıydı. Adı, kararmış mermerin üzerine, eski tip, köşeleri harflerle zarifçe oyulmuştu: *KIYOAKI MATSUGAE*. Vazoda çiçek yoktu, yalnızca birkaç dal, parlak Çin anasonu vardı.

Honda duaya başlamadan önce birkaç dakika mezarın karşısında durdu. Yaşamını bütün yüreğiyle duygularına adanmış, genç bir erkeğin şimdi bu taş yığınının altında yatmasından daha aykırı bir şey düşünemiyordu. Honda'nın anılarındaki Kiyooki'de kesinlikle ölümü çağrıştıran birşeyler vardı. Ölüm saydam bir alev gibi olabilirdi, ama Kiyooki'nin içindeki, ısıltılı ve çabucak alev alabilen

bir ölümdü. Bu soğuk taşın, Kiyoaki için söyleyebileceği hiçbir şey yoktu.

Honda bakışlarını çevirdi, Kiyoaki'nin büyükbabasının mezarının ötesindeki dizi dizi mezarlara baktı. Kışa özgü ağaçların arasındaki yuvarlak alan, arabasının durduğu yer, sabah güneşinin altında bembeyazdı. Koyu yeşil çamların arasında kalan, sırtları ona dönük mezartaşları, iki yanlarına bırakılmış sarı, mor kasımpatı öbeklerinin altında ezilmiş benzliyordu.

Honda içinin nedense bir isyan duygusuyla dolup taşığını duyumsadı. İçinden, ellerini birleştirip dua etmek yerine, Kiyoaki'yi sertçe yanına çağırmak, omuzlarından tutup sarımsak geliyordu. İç öfkeyle dolup taşarken, gözlerini mezarlığı büyük bir kesinlikle sınırlayan mermer çitte gezdirdi; orada, bir parmaklığın ucunda, kırmızı renkli, küçücük bir sarmaşık filizi gördü. Yakından bakmak için yaklaşınca, sarmaşığın cilalı mermeri nasıl sinsice sardığını, kaymamak için mermer yüzeye nasıl sıkıca tutunduğunu, parmaklığı izleyerek en ucuna kadar tırmandığını, sonra da Kiyoaki'nin mezartaşına doğru uzandığını gördü. Sarı damarlar. ince şekerlemelere benzeyen, koyu kırmızı renkteki, uçları iyice açılmış yapraklara ince ince çizilmişti. Bunu görünce Honda'nın yüreği nedense yatışır gibi oldu; yeniden Kiyoaki'nin mezarının başına döndü. Başını iyice öne eğdi. Ellerini kavuşturdu. Gözlerini yumdu. Onu rahatsız edecek tek bir ses bile duyulmuyordu.

Birdenbire bir önsezi, büyük bir güçle onu ta caneviden vurdu. Tüyleri diken diken olmuştu. Önsezi ona, bu mezarda hiç kimse yok, diyordu.

26

İsao henüz Teğmen Hori'ye ne ayaklanmaya ilişkin özet tasarıyı, ne de uçaktan atılacak bildirilerin taslağını

gösterebilmişti. Teğmen kendini bütünüyle sonbahar manevralarına kaptırmıştı, İsa'o'nun buluşma önerisini kabul etmedi. Kararlaştırılan güne bir aydan az zaman kalmıştı. Kasım gelir gelmez Teğmen bütün boş zamanını onları yönlendirmeye ayıracaktı.

İsa'o eve dönünce annesi, Sawa ve öteki öğrenciler tarafından hararetle karşılandı. Belki de İsa'o ile baş başa konuşma olanağı olmadığı için Sawa, kısa bir süre önce öylesine ateşle tartıştıkları soruna hiç değinmedi. İsa'o da ona para için teşekkür etme fırsatı bulamadı.

İsa'o'nun eve döndüğü günün akşamı babası bir toplantıya katılmak için evden ayrılmıştı. Akademideki öğrenciler Yanagawa'da olup bitenleri dinlemek istediklerini söyleyince, İsa'o o akşam yemeğini onlarla birlikte yemekhanede yemeyi kararlaştırdı. Annesi onlara iyi bir yemek hazırlamak için özel bir çaba harcamıştı.

"Çocuklarla baş başa olacaksınız, rahatça konuşabilirsiniz," dedi annesi, koridorda durmuş, renkli porselenden bir *şasimi* tabağı uzatırken. Evdeki kurallara göre, oğlanların mutfağı girmesi yasaktı. "Lütfen şunu içeriye götür." Tabağı, çipura, karagöz, uskumru, dilbalığı ve sarıkuyruk dilimleri güzelce dizilmişti; okul çocuklarının her zaman yemeğe alışık olmadıkları bir çeşitleme. İsa'o bu beklenmedik cömertlikten kuşkulandı. Miné'ye gelince; tabağı duraksayarak alan oğlunun yakışıklı yüzündeki buz gibi ifadeye şaşıp kalmıştı. İsa'o'nun yüz çizgileri, koridorun karanlığında kaskatı ve tepkisizdi.

"Bu cömertlik neden?" diye sordu annesine.

"Eve dönüşünü kutlamak için."

"Ama yalnızca bir haftalığına gitmiştim, üstelik komşu eyalete. Ya deniz aşırı ülkelere gitseydim ne yapacaktın acaba?"

İsa'o Kurallara'yı ve parasını aklından bir türlü çıkartamıyordu. Hiçbir şey onu, kendi evinde sürekli o adın tehdidi altında yaşamak kadar üzemezdi. O ad, Yurtseverlik

Akademisinin havasına, suyuna, yiyeceğın her zerresine sinmiş bir zehir gibiydi.

"Sana iyi bir yemek hazırlayabilmek için canım çıktı, oysa sen şu kadarcık bile memnun olmadın!"

İsao söylenip duran annesinin gözlerinin içine baktı; gözbebekleri alkollü bir sıvının yüzeyindeki kabarcıklar gibi kıpır kıpırdı. Yüzü ifadesizdi, birden gözlerini kaçırdı.

Belki de, diye düşündü İsao, bu ikram annemin saçmasapan heveslerinden biridir. Ama içten içe kuşkulandırmadan edemiyordu. Evdeki sıradışı her şey, iyi de olsa kötü de, onu huzursuz etmeye yetiyordu. En küçük bir değişiklik canını sıkıyordu.

"Kaido Hoca seni azarlamış, öyle mi?" diye sordu Miné, şakacı, hatta cilveli bir sesle. "Baban her şeyi anlattı." O konuşurken İsao'ya, ağzından saçılan tükürükler *saşimi* tabağındaki balık dilimlerinin üzerine düşüyormuş gibi geldi, içini bir iğrenme duygusu yalayıp geçti. Annesinin salyalarının âni bir sağanak gibi taze *saşimi*'nin ve yeşil yosun süslemelerin üzerine yağdığı düşüncesi onu öteki kaygısından, o kirlenmişlik duygusundan uzaklaştırmıştı.

"Önemli bir şey değildi."

İsao'nun asık yüzle verdiği yanıt annesini pek doyurmamıştı.

"Neden böyle yapıyorsun? Benimle bir yabancı gibi konuşuyorsun, oysa senin için öyle çok tasalanıyorum ki."

Miné âni bir hareketle uzanıp tabaktan bir dilim *saşimi* aldı ve İsao'nun ağzına tıktı. İsao tabağı tutuyordu, annesinin hızla uzanan elini engelleyemedi. Ağzını açmasıysa, herhalde kadının hareketine karşılık hiç düşünmeden gösterilen bir tepkiydi. Ağzına zorla tıkılan lokma, gözlerini sulandırmıştı, çabucak arkasını dönüp mutfağı giren annesine baktı. Savaşa gitmek üzere olan bir oğula bu biçimde davranılması, İsao'nun içindeki küçümseme duygularını canlandırmıştı.

Annesinin üzüntüsü, ağzında tuhaf bir tat gibi kalmıştı. *Saşimi*'nin dişine yapışıp kalması canını sıktı.

Neler oluyordu? Her şey olağan rotasından çıkmıştı. Yine de annesinin, oğlunun gözlerindeki ölüm kararını okuduğunu söylemek zordu.

Elindeki *saşimi* tabağıyla yemekhaneye girince öğrenciler İsa'o'yu sevinç çığlıklarıyla karşıladılar. Masanın çevresindeki bildik yüzler ansızın yabancılaştı sanki. Orada, eyleme katılacak olan tek kişi, kendisiydi. Oysa bu insanlar yine her zamanki gibiydiler; imparatorluğa duydukları bağlılığa, soylu kararlara, Restorasyona, tutkuları kamçılama ile ilişkin şiirler yazmaktan başka bir şey yaptıkları yoktu. Sawa'nın uyuşuk bir Zen keşişi gibi gülümseyen yüzü de aralarında vardı. Sawa şu âna kadar hiçbir eylemde bulunmamıştı, İsa'o ona ekibinin neler tasarladığını açıklamamakla çok iyi ettiğini anlıyordu.

İsa'o, onlarla birlikteyken duygularını gizlemek zorunda olduğunun bilincindeydi. O artık sıradışı biriydi. Halinden tavrından bunu anlamak olanaksızdı, ama en küçük bir hatası herkesin gözünü açabilirdi. İçinde yanan fitilin kokusunu alabilirlerdi.

"Kaido Hoca en sevdiği öğrencilerini şiddetle cezalandırır mış, anlaşılan sen de nasibini almışsın," dedi öğrencilerden biri, olaydan haberli olduklarını İsa'o'ya anlatmak için.

"Peki, sülünü ne yaptın?"

"Akşam yemeğinde yedik."

"Herhalde çok lezzetliydi. İsa'o, bu kadar keskin nişancı olduğunu bilmezdik."

"Ah, tetiği çeken ben değildim," diye yanıtladı İsa'o, neşeyle. "Tıpkı Kaido Hocanın dediği gibi, ateş eden, içimdeki 'sert Tanrı'ydı, bu durumda ıskalamak söz konusu değildi elbette."

"Bu günlerde güzel, küçük bir şeyin İsa'o'nun içindeki 'yumuşak Tanrı'yı da ortaya çıkarmasını dilerim."

Sawa dışında herkes bir yandan yiyip içiyor, bir yandan da konuşuyordu. Sawa yüzünde aynı gülümsemeyle, sessizce oturuyordu. Neşeyle konuşup gülüşürken İsao, bakışlarının Sawa'dan yana kaymasını engelleyemiyordu. Sonra Sawa ansızın söze başlayarak oğlanların gevezeliklerini kesiverdi.

"İsao'nun eğitim kampını tamamlayışını ve daha da güçlü bir erkek oluşunu kutlamak için bir şiir okumak isterim."

Şiiri okurken Sawa'nın sesi, çıt çıkmayan yemekhane de sertçe yankılanıyordu. Tıpkı yaklaşan fırtınayı hissedenden bir atın kişnemesi gibi, sesi biraz tizleşmişti, duyduğu coşkunun ciğerlerini zorladığı belliydi.

*Batının iblislerini kovalarken,
Vatanımıza sadık kalacağız.
Hainlerin yakarılmasına kulaklarımızı tıkarken,
Ölümden hiç korkmadan, yiğitçe
Yüce amacımızı kuşaktan kuşağa devredeceğiz.*

İsao, İnokiçi Miura'nın yazdığı şiiri hemen tanıdı, ama Sakai Olayına karışmış olan bu genç kumandanın son dizeleri şu andaki duruma hiç de uygun değildi.

Sawa alkışları duyunca, hemen ekledi: "Şimdi bir tane daha. Okuyacağım şiir Kaido Hocayı çok mutlu edecektir."

Bu girişten sonra, Kohei Tomobayaşi'nin bir şiirini okudu:

*Arı ve kutsal bir ülkenin
Çocukları olan bizler, aptallar gibi
Buda'nın tuzacağına düştük,
Hep birlikte ona tapmaya başladık.
Şimdi Buda'dan kurtulmanın zamanıdır.
(Fazla üzülme Buda!)
Ey, arı ve kutsal ülkenin çocukları!*

O, "Aptallar gibi Buda'nın tuzağına düştük," dizesini söylerken, herkesin gözünün önünde Kaido Hocanın yüzü canlanmıştı; gülüştüler. "Fazla üzülme Buda!" öğüdü de yine herkesi kahkahalara boğdu.

İsao da ötekilerle birlikte güldü, ama içten içe hâlâ, Sawa'nın ilk şiirinde hissedilen, genç erkeğin öfke dolu ölümünün yarattığı heyecanın etkisindeydi. Ölmeye ant içmiş olan Sawa, hâlâ hayatta olduğu için şu kadarcık utanç duymadığı gibi, kalkmış İsao'ya, Meiji Döneminin başlarında, yaşamını şiddetli bir sonla noktalayan genç bir adamın inancını aşılamaaya çalışıyordu. İsao içini bir utanç dalgasının kapladığını duyumsadı. Aslında Sawa'mn duyması gereken utancın pençesine düşen o, yani İsao olmuştu. Bu utanç, içini yakıp kavuruyordu.

Sawa İsao'daki, ölmeye karar vermiş bir gencin bundan aldığı o müthiş zevki, aynı zamanda da duyduğu o küstahça gururu saptayan tek insandı; işte İsao'nun utancının kaynağı buydu. Sawa parasıyla, İsao'nun utancını satın almıştı.

27

Kasımın yedisinde Teğmen Hori, bir an önce odasına gelmesi için İsao'ya haber gönderdi. İsao hemen onu görmeye gitti. Teğmen oturuyordu, hâlâ üniformalıydı. İsao odaya girer girmez, ortada bir sorun olduğunu sezdi.

"Benimle yemek yer misin? Aşağıdakilere yemeğe kalacağım söyledim." Teğmen konuşurken ayağa kalkmış, lâmbayı yakmıştı.

"Önce söyleyeceklerinizi dinlemeyi yeğlerim."

"Bu kadar sabırsız olma."

Sekiz hasır büyüklüğündeki, eşyasız oda, iyice aydınlatılmış, boş bir kutunun görünümünü almıştı. İçerisi soğuktu, ama *hibaçi* yanmıyordu. Kapalı kapının dışındaki

koridordan, kararlı asker adımlarıyla yürüyen birinin sesi geliyordu. Adım sesleri uzaklaştı, sonra geri döndü, sonra merdivenin başından geldiği açıkça belli olan bir ses duyuldu: "Hey, yaşlı dostum! Acele et, yemeğimi getir." Ayak sesleri yine odanın önünden geçti ve koridorda uzaklaştı.

"Teğmenin odası koridorun en sonunda. Söylediklerini duymaz, kaygılanma. Yan odadaki adam dün gitti. Bu haftaki nöbetçi subay o."

Sözcükler İsa'o'ya nedense baştan savma gelmişti. O buraya konuşmaya değil, Teğmeni dinlemeye gelmişti.

Teğmen Hori bir sigara yaktı. Dudağına bir tütün kı-
rıntısı yapışmıştı, uzun tırnaklarından biriyle tütünü aldı, öteki eliyle de boşalmış olan *Golden Bat*¹ paketini buruşturdu. Kısacık bir ân Teğmenin parmakları açılmış, aralarından yeşil bir zeminin üzerindeki altın yarasanın kanatları görünmüştü; kanatlar bir ân sonrayumruğunun altında ezildiler. Bir seferinde İsa'o'ya, aylık gelirinin seksen beş *yen* olduğunu söylemişti. Bu ânı şimdi soğuk odayla, pansiyondaki yaşamın yalnızlığıyla birleşerek, buruşturulan kâğıdın sesinde yeniden canlanıverdi.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu İsa'o, ilk adımı kendisi atarak.

Teğmen homurdanmakla yetindi.

Sonunda İsa'o en büyük korkusunu dile getirdi: "Anlıyorum. Suyu düştü, değil mi?"

"Hayır, sorun o değil. O konuda için rahat olsun. İşin aslı şu ki, beni Mançurya'ya gönderiyorlar. Karargâhtan emir gelmiş. Üçüncü Alaydan tek giden benim. Çok garip. Kimseye söylemedim, ama Mançurya'daki bağımsız bir güvenlik birimine atanmışım."

"Ne zaman gidiyorsunuz?"

"On beş kasımda."

"Ama... yalnızca bir hafta var."

1. *Golden Bat*: (İng.) Altın Yarasa (Çev.)

"Doğru."

İsao'ya, sürme kapı gözlerinin önünde çökecek, üzerine devrilecekmiş gibi geldi. Teğmen gibi bir önderden yoksun kalıyorlardı. Gerçi her şeyi ona bırakmak niyetinde değillerdi, ama bir askerin deneyimli önderliği, özellikle Japonya Bankasına yapılacak saldırıda eşi bulunmaz bir destektir. Ayrıca şu son ay boyunca, taktik ve örgütlenme konularında Teğmenden ayrıntılı bilgiler almayı umuyorlardı. İsao'da gerekli ruh vardı, ama teknik konusunda bilgisizdi.

"Biraz daha kalmanızın hiç yolu yok mu?" diye sordu, sesindeki düş kırıklığını gizlemeye beceremeyerek.

"Bu bir emir. Böyle bir emri değiştiremezsin."

Bunun üzerine bir süre ikisi de sustular. İsao şimdi Teğmene en çok uyacak rolün hangisi olduğunu düşünürken, gözlerinin önünde pek çok imge canlanıyordu. Sağduyuyu bir yana bırakmış, hayâller kurarken ona, sanki Teğmen ülküsel bir kişiye dönüşmek üzereymiş gibi geliyordu. Önünde, tam ayaklanma öncesinde kahramanca bir karar veren Harukata Kaya'nın örneği vardı. İsao'nun zihninde canlanan imge şuydu: Teğmen atama kararını ansızın geri çeviriyor, taşradan gelme, sıradan bir adam olup çıkıyor, İsao ile yoldaşlarını ayaklanma sırasında yönlendirmek için kendini feda ediyor. İsao o yaz öğleden sonrasında, talim salonunda, ağustosböceklerinin sesleri eşliğinde kendo çalışırken, Teğmenin gözlerindeki ışıltıya yol açan şeyin işte bu ruh durumu olduğunu duyumsadı.

"Bu durumda bize katılmıyor musunuz?"

"Öyle demedim..."

Teğmenin âni yanıtını duyan İsao'nun gözleri parladı.

"O halde katılacaksınız?"

"Orduda emir, emirdir. Ama eylem tarihini kasımın on beşinden önceye alırsanız, seve seve katılıyorum size."

İsao, Teğmenin sözlerinin saçmalığını bir anda kavra-

dı, baştan beri onlara katılmaya niyetli olmadığını algıladı. Teğmen ayaklanmanın bir hafta sonraya yetismeyeceğini bal gibi biliyordu, önerisi anlamsızdı. Ayaklanmaya katılmamasından çok, safsataları düş kırıklığına uğratmıştı İsa'o'yu.

Teğmenin üniformasını neden çıkartmamış olduğunu, şimdi anlıyordu. Haberi verirken, zedelenmesi olanaksız bir ağırbaşlılığa bürünmeyi yeğlemişti. Gerçekten de İsa'o'nun karşısında, kabasaba masanın gerisinde dimdik bir resmiyetle oturuyor, geniş omuzları asker gömleğini geriyordu. İnsana güven aşıl原因an omuzlarındaki rütbe işaretleri ışıltılıydı, sert ve güçlü çenesini, sinle '3' rakamı işlenmiş, kırmızı piyade rozetinin takılı olduğu yakasının üstünde dimdik tutuyordu. Gücünü açıkça sergiliyor, bunu onların amacı için kullanmaya niyeti olmadığını belirtiyordu.

"Bu olanaksız," dedi İsa'o. Sesinde en küçük bir yenilgi sezilmiyordu. Bu yanıtla birlikte, hiç beklenmedik bir biçimde, çok daha geniş ve özgür bir konuma geçtiğini duyumsadı.

Ondaki âni değişimi fark etmiş olan Teğmen, sanki İsa'o paramparça olmuş gibi, öğüt vermeye girişti: "Bu sen-ce olanaksızsa vazgeç. Tamam mı? Baştan beri bazı kaygılarım vardı – plandaki yetersizlikler, işin içindeki insanların sayısı, sıkıyönetimin bu kadarcık adamlarla nasıl sağlanacağı, zamanlamanın yanlışlığı... Bana kalırsa umutsuz bir girişim. Şu anda ne gökyüzü, ne de yeryüzü bizimle. Tasa-rın kusursuzdu. Bunun farkındayım, size de bu yüzden yardım ettim, ama şu anda eyleme geçmek boşuna olur. Anlıyor musun? Uygun zamanı bekle. Şu âni atama işi –bu, Tanrıların sesi. Sana 'Dur!' diyorlar. Mançurya'da çok kalmayacağım, ben dönene kadar bekle. O zaman ben de seve seve katılıyorum size. Bu arada planı yeniden gözden geçirir, eksiklerini tamamlar, biraz daha araştırma yaparsınız. Mançurya'da bile sizleri, birlikte geçirdiğimiz hoş sa-

atleri düşüneceğim... Evet, ne diyorsun? Önerimi kabul edecek ve şimdilik vazgeçtiğini söyleyecek misin? Sence gerçek bir erkek, adımlarını tartarak artan, kendini denetlemesini bilen biri değil midir?"

İsao susuyordu. Teğmenden duyduklarına hiç de şaştırmamasına kendisi şaşıyordu. Ayrıca suskunluğunu sürdürdükçe Teğmenin daha çok huzursuzlanacağını biliyordu.

İsao nedense, bir gerçeğin yıkılmasının hemen ardından bir başkasının biçimlenmeye başladığını, yeni bir düzenin oluştuğunu düşünür olmuştu. Teğmen, yeni düzen tarafından çoktan fırlatılıp atılmıştı. O gösterişli, üniformalı karaltısı, ışığı geçiren, ama içine girilmesi olanaksız, kristal kütlenin kenarlarına çarpa çarpa, amaçsızca dönüp durmaktaydı. İsao çok daha yüksek düzeyde bir arılığa, felâketin çok daha soylu bir katına doğru ilerliyordu.

Belki de Teğmen delikanlının paniğe kapılacağını, yalvara yakara dizlerine kapanacağını sanıyordu. Oysa İsao hiçbir şey söylemeden, dimdik oturuyordu; yüz ifadesi eskisinden de soğuk, mesafeliydi. Konuştuğu zaman sözcükleri, alışıldık duygusallığından öyle uzaktı ki, Teğmenin kendisiyle alay edildiğini anlama tehlikesi bile vardı.

"Peki, ama en azından bizi Teğmen Şiga ile tanıştırma inceliğini gösteremez misiniz? Bildirileri dağıtmak için onun yardımını isteyecektim."

İsao, çantasındaki bildiri taslağını Teğmene ne pahasına olursa olsun göstermemeye kararlıydı. Ancak ondaki değişikliği hâlâ fark etmemiş olan Teğmen Hori, içten bir yanıt verdi:

"Hayır, olmaz. Sana vazgeç, dedim. Beni henüz yanıtlamadın bile. Bunları söylemek hoşuma mı gidiyor sanıyorsun? Ama tasarrufların yürümeyeceğini söylemek zorundayım; duygularımı bastırmalı ve devam etmemen için seni uyarmalıyım. Bu, âni bir karar değil. Artık sana vazgeçmeni söylediğime göre, Ordudan herhangi bir destek bek-

lememen gerektiğini de eklemeliyim. Aslında, Teğmen Şiga'ya danışmadan onun adına konuşmamam gerekirdi. Bana hak veriyorsun, değil mi?" Teğmen bir ân duraladı. "İstiyorsanız, kendi başınıza hareket edebilirsiniz tabii, bu size kalmış. Ama beni dinlerseniz, durun, derim. Gencecik yaşamlarınızı ziyan ettiğinizi görmek istemiyorum. Anlamıyor musun? Vazgeç!" Teğmen, talim alanında bir emri vurgularcasına, gözlerini İsa'o'nun gözlerinden ayırmaksızın, haykırmıştı.

Yapmam gereken şey, diye düşündü İsa'o, hemen tasarıdan vazgeçtiğini söylemek. Evet, doğrusu buydu! Teğmene belirsiz bir yanıt verirse adam kuşkulandır, buradaki son haftasını tasarıyı bozacak bir yol aramakla geçirebilirdi. Peki, ama bu türden bir yalancılık İsa'o'nun arılığına gölge düşürmez miydi?

Teğmenin bir sonraki sözleri İsa'o'nun ruhsal durumunu ansızın değiştiriverdi.

"Anlıyor musun? Geride benim ya da Teğmen Şiga'nın adı yazılı bir tek kâğıt parçası bile kalmasını istemiyorum. Yine de kafanın dikine gidecek ve aklına koyduğunu yapacaksan, sakın bizi bulaştırma. Adımızı elden geldiğince çabuk, belgelerden çıkart."

"Peki efendim. Aynen öyle yapacağız," dedi İsa'o, uysallıkla. "Söylediklerinizi iyice anladım. Adınızdan geriye hiçbir iz kalmayacağına size güvence veririm. Tasarıdan vazgeçmeye gelince, bunu herkese kabul ettirmek olanaksız olabilir, ben de şimdilik ertelediğimi söyleyeceğimi. Sonuç değişmez nasılsa."

"Yapacak mısın bunu? Demek seni inandırdım?" Teğmenin yüzü birden aydınlanmıştı.

"Evet, inandırdınız."

"Çok iyi! Kutsal Rüzgâr Birliğini yeniden sahnelemenin hiç gereği yok. Ne pahasına olursa olsun, bir Restorasyon sağlayacağız. Omuz omuza çarpışacağımız gün mutlaka gelecek. Bir içkiye ne dersin?" Teğmen dolaptan bir şişe

viski çıkardı, ama İsao kesinlikle geri çevirdi ve gitmek için doğruldu. Acı çektiğini göstermek istemiyordu, neşeli görünmek için elinden geleni yapmalıydı.

İsao, yan tarafına *Kitazaki* levhasının takılı olduğu, kafes işi kapıdan geçerek handan ayrıldı. Yağmur, buraya ilk gelişindeki kadar şiddetli değildi, ama eşik kısa süren kış sağanağının etkisiyle pırl pırl parlıyordu. Sırtında yağmurluğu yoktu, yine de düşüncelerini toparlayabilmek için bir süre yürümek istedi, Ryudo yönüne saptı. Üçüncü Alayın arazisini çevreleyen yüksek, tuğla duvar, sokağın sol yanında yükseliyor, düzgün kırmızı yüzeyi sokak lâmbalarının zayıf ışığında ıslak ıslak parlıyordu. İsao şu âna kadar bütün gücünü kullanarak sert adımlarla yürümeyi başarmıştı, ama artık kendini tutamadı, gözyaşlarına boğuldu.

Kendo takımının çalışkan bir üyesiyken, talim salonunu ziyaret eden ünlü kendo ustası Fukuçi ile dövüşme ayrıcalığını elde ettiği gün, başından geçen bir olayı anımsadı. Ustanın akıcı savunması karşısında peş peşe yenilgiye uğrayan İsao, gözü dönmüşçesine saldırmış, hamlesi bir kez daha savuşturulmuştu. Tam içgüdüsel olarak geri çekilmek üzereyken, rakibinin çubuklu maskesinin ardından kısık bir ses duyulmuştu:

"Sakin geri çekilme. Bana kalırsa biraz daha çabalaman gerekiyor."

28

Yoldaşları gizli merkezlerinde, Yotsuya Samon'da yeni kiralaclıkları evde toplanmış, İsao'yu bekliyorlardı. Teğmen Hori, İsao'yla yalnız görüşmek istediği için herkes, Teğmenin ona oldukça önemli talimatlar verdiğine inanıyordu.

Gizlendikleri yere *Kamikazé*, Birlikle. bağlarının bir simgesi olarak, 'kutsal rüzgâr' adını vermişlerdi. Bu nedenle *Kamikazé*'de buluşmak demek, Samon'da tramvaydan indikten sonra, yaklaşık yüz yirmi metre yürüyerek varılan bu iki katlı, dört odalı evde toplanmak demekti. Ev sahibi, öğrenci olmalarına karşın evi onlara seve seve kiralamıştı, nedenini çok sonra öğrendiler: Geçen yaz bu evde biri intihar etmişti, kimse burada oturmak istemiyordu. Evin güneye bakan yüzü baştan aşağı dikey, bambu kirişlerle kaplıydı, yalnızca iki küçük penceresi vardı; doğuya bakan veranda da yine alışılmadık bir ögeydi. Daha önceki kiracılar çıkarken, ailenin bu ayrılığa üzülen yaşlı bir üyesi, bir kadın, merdivenin parmaklığına bir ip bağlamış, sonra da kendini asmıştı. Sagara öyküyü mahalledeki fırıncıdan duyunca gelip ötekilere anlattı. Fırıncı kadın bir yandan anlatırken bir yandan da bir kese kâğıdına, haşhaş tohumuna bulanmış, fasulye reçelli çörek doldurmuş, torbanın iki ucunu parmaklarıyla tutup çabucak kıvırdıktan sonra tezgâhın üstünden Sagara'ya uzatmıştı.

İsao koridora açılan sürme kapıyı itip içeriye girdikten sonra, gürültüyü duyan ikinci kattakiler merdivenin başında toplandılar; mavi püskürtme desenli kimonolarının etekleri loş koridorda birbirine sürtünüyordu.

"Haberler nasıl?" diye sordu İzutsu, iyimserliğini yansıtan neşeli sesiyle. İsao onu yanıtlamadan, sürtünürcesine yanından geçerken, herkes, bir elektrik şoku yenişçesine, yolunda gitmeyen bir şey olduğunu anladı. İkinci kattaki koridorun sonundaki kilitli dolapta, silâhlarını saklıyorlardı. İsao buraya her gelişinde Sagara'ya dolabı açtırır, silâhları saydırırdı. Oysa bugün, bunu yapmayı bile unutarak, doğruca oturma odasına girdi. Ceketinin omuzları yağmurdan ıslanmıştı, oturunca serin bir ürpertinin bedenini yalayıp geçtiğini duyumsadı. Dostları fıstık yiyordu, kabuklarını yere yayılmış gazete kâğıtlarının üzerine saçmışlardı. Eğri büğrü kabuklar, lâmbanın ışığında donuk.

solgun görünüyorlardı.

İsao bağdaş kurup oturdu, sinirli bir hareketle yerden bir fıstık aldı, kabuğunu kırdı; ötekiler çevresine toplandılar. Parmak uçlarının basıncıyla kabuk ikiye ayrıldı, içindeki fıstık göründü.

"Teğmen Hori Mançurya'ya atanmış. Bundan böyle bize yardım edemeyeceği gibi, tasarıdan vazgeçmemiz için de diretiyor. Uçak işinde artık Teğmen Şiga'dan da umut yok. Böylece orduyla bütün bağlarımız keşilmiş oluyor. Bir ân önce ne yapacağımızı kararlaştırmalıyız."

İsao hepsini bir solukta söylemişti. Çevresindeki yüzlerde yansıyan duygu tıpkı, ağızına kadar dolu bir bardaktaki suyun ansızın geri çekilmesine benziyordu. Hepsiyle tek tek göz göze gelmek gereksinimi duyarak, sırayla yüzlerine baktı. Arılığın çırılçıplak ortaya çıktığı bir ândı bu. Bu arılık da salt İsao'da somutlaşıyordu.

İzutsu yine o güzelim pervasızlığını gösterdi. Yüzü kıpkırmızı, ıslıl ıslıl, cesaretle konuştu; sanki İsao'dan alınabilecek en iyi haberi almıştı.

"Ben derim ki: Planımızı yeniden gözden geçirelim. Ama tarihini ertelemeye gerek yok. Önemli olan ruhtur, kararlılıktır! Ah şu askerler! Tek düşündükleri şey meslekleri."

İsao; karşı çıkan var mı, diye kulaklarını dikti, ama hiçbir şey duymadı. Sessizlik, her biri bir çalının gerisine sinmiş, soluğunu tutmuş, birtakım küçük hayvanların sessizliğini andırıyordu. İsao kendini biraz insafsız davranmak zorunda hissediyordu. Buyurgan bir kararlılıkla davranmaktan başka çaresi yoktu.

"Tıpkı İzutsu'nun dediği gibi, kararlaştırılan günde eyleme geçeceğiz. Önderlik sorunu dışında tek yitirdiğimiz şey, bildirileri uçaktan atma ve elimize bir makineli tüfek geçirme şansı. Yine de bildiriye bastıracağız, nasıl dağıtacağımızı daha sonra kararlaştırırız. Teksir makinesi alındı mı?"

"Yarın alıyoruz," diye yanıtladı Sagara.

"İyi. Kılıçlarımız var. Bu durumda, Şowa Kutsal Rüzgâr Birliği de salt Japon kılıcına güvenecek, demektir. Bundan iyisi can sağlığı. Saldırı alanımızı daraltacak, ama yoğunluğunu arttıracacağız. Hepimiz ant içtik, buradaki herkesin buna sonuna kadar bağlı kalacağını biliyorum."

Sözleri onay çılgınlıklarıyla karşılandı, ama alev İsao'nun umduğu kadar yükselmemişti. Bu türden bir alev insanın umduğu kadar güçlü olmazsa, insan yüreğinde, ister istemez onunla orantılı bir soğukluk duyar.

Bir tek Serikawa gerçekten çok heyecanlanmıştı.

"Yapacağız! Yapacağız!" diye haykırdı, yerdeki kabukları tekmeledi. İsao'nun elini sıkıca tutup salladı. Her zamanki gibi, ağlamak üzereydi. Bu genç adam İsao'yu, malını zorla satmak için açıkça duygu sömürüsü yapan bir kibritçi kız gibi etkiliyordu. Şu anda pek de gereksinmediği bir açıklamaydı bu.

O gece herkes, geç saatlere kadar tasarıda yapılacak sınırlamaları tartıştı. İki hizip oluştu; biri Japonya Bankasına yapılacak saldırıdan vazgeçilmesini istiyor, öteki ise yapılması için diretiyordu. Hiçbir karara varılamadığı için, ertesi gece yeniden toplanmayı kararlaştırarak dağıldılar.

Tam gitmek üzereyken üç delikanlı; Seyama, Tsujimura ve Ui, İsao'ya onunla konuşmak istedikleri bir şey olduğunu söylediler. Sagara ile İzutsu da kalmak istedi, ama İsao onları gönderdi, geceleyin eve gözcülük yapacak olan Yoneda ile Sakakibara'yı bile savdı.

Dört genç, serin odaya döndüler; ateş yanmıyordu. Gerçi henüz onları dinlememişti, ama İsao ne söyleyeceklerini gayet iyi biliyordu.

Konuya, lise öğrencisi olan Seyama girdi. Maşayla *hi-baçi*'deki külleri karıştırdı, başını öne eğmiş konuşurken, yanağındaki gamzeler iyice belirginleşmişti.

"Lütfen sözlerimin dostluktan kaynaklandığına inan. Bana kalırsa, saldırıyı bir süre ertelemeliyiz. Bunu herke-

sin önünde söylemedim, çünkü yanlış anlaşılabilir, soğuk duş etkisi yapabilirdi. Doğru, ibadetevinde, Tanrıların önünde ant içtik. Ama andımız –koşullarda büyük bir değişiklik olmadığı sürece yerine getirilecek olan andımız– gerçekte, verilmiş bir söz değil miydi?"

"Ant içmekle söz vermek farklı şeylerdir!"

Tsujimura öfkeyle söze karışmıştı. İsao'nun yerine konuşmak, onun sözcülüğünü yapmak istediği belliydi, bir yandan da Seyama'nın gönlünü almaya çalışıyordu. Seyama'nın bunu, yeniden söze başlamak için bir bahane olarak kullanmasıysa İsao'yu daha da sinirlendirdi.

"Ya? Demek farklı şeyler? İkisini bu biçimde karıştırmamalıydım. Lütfen beni bağışlayın, dilim sürçtü. Ama sıkıyönetim ilan etmek istiyorsak, mutlaka orduyla işbirliği yapmalıyız. Aslında uçaktan bildiri değil, tıpkı başta söylediğin gibi, Millet Meclisinin üzerine bomba atmalıyız. Sonra, yerel saldırıları düzenlemek için en gerekli öge profesyonel yardım değil mi? Salt ruhumuza ve kılıcımıza güvenerek yola çıkmak tehlikeli olmaz mı? Bence duygusal bir biçimde davranmamaya özen göstermeliyiz."

"Tehlikeli olacağı kesin," dedi İsao, ilk kez konuşarak. Sesi alçaktı. "Birlikteki yoldaşlar tehlikeyi göze almışlardı." Çok sakindi, onları kandırma umudunu çoktan yitirdiği öyle açıktı ki, ötekiler susup birbirlerine baktılar.

İsao'nun yüreğinde kasvetli bir çağlayan gürül gürül akmaktaydı. Kendisine duyduğu saygı giderek aşınıyordu. Ama böyle davranmaya zorunluydu, çünkü şu anda onu tek ilgilendiren şey, öz saygısı değildi. Ancak sonuçta, dışladığı bu öz saygı, yabana atılamayacak bir acıyla öcünü alıyordu. Bu acının ötesinde, bulutların arasındaki gediklerden görünen duru akşam göğü gibi, İsao'nun arılığı uzanıyordu. Sanki dua ederken kendinden geçmişti; ulusu yağmalayanların, yani öldürülmeyi hak edenlerin yüzleri gözlerinin önündeydi. Kendini ne kadar soyutlanmış, ne kadar güçsüz hissederse, onların etten kemikten, iri, var-

lıklı gerçeklikleri de o kadar ezici bir hal alıyordu. Kötülüklerinin kokusu her dakika biraz daha ağırlaşıyordu. İsao ile yoldaşları, belirsizliğin, kuşkunun giderek yoğunlaştığı bir dünyaya, ayın bir gece denizinde oradan oraya sürüklenen yansısına benzeyen bir dünyaya tıkılıp kalmışlardı. Bunun nedeni, yağmacıların işlediği suçlardı; suçları İsao'nun dünyasını güvensiz, inançsız bir yere dönüştürmüştü. İsao'nun karşısına dikilen bu insanlara ilişkin kaba gerçeklik — dünyadaki bütün hainliklerin kaynağı işte, oradaydı. Onları öldürdüğü zaman, lekesiz kılıcını o yağ tulumu, yüksek tansiyonlu gövdelere sapladığı zaman, işte yalnız o zaman, dünya ilk kez yeniden düzeltilebilecekti. Ve o zamana kadar...

"Ayrılmak istiyorsanız sizi durduracak değilim."

Bunları söylemek zorundaydı, sözcükler dudaklarından dökülüvermişti.

"Dur bir dakika," diye karşı çıktı Seyama, telâşla, soluk soluğa. "Bizim söylemeye çalıştığımız şey, önerimiz kabul edilmezse vazgeçmek zorunda kalacağımızdı."

"Öneriniz kabul edilmedi." Yanıtlarken İsao'nun sesi çok uzaklardan geliyormuş gibiydi.

Bundan sonra her gün toplandılar.

İlk gün, üç kaçağın yaptığını yapan olmadı. İkinci gün, iki hizipteki dört kişi ayrıldı. Ertesi gün iki kişi daha ayrıldı. Böylece yoldaşların sayısı, İsao ile birlikte, on bire inmişti. Ayaklanma için kararlaştırılan güne yalnızca üç hafta vardı.

İsao kasımın on ikisindeki toplantıya, yani Teğmen Hori'nin onları terk ettiği yedi kasımdan bu yana yapılan altıncı toplantıya, yarım saat geç geldi. İkinci kata çıktığında, on yoldaşı çoktan toplanmış onu bekliyordu. Bir tane de davetsiz konuk vardı. İsao adamı hemen seçemedi; bir köşeye, ötekilerden az uzağa çekilmişti. Bu, Sawa'ydı.

Sawa'nın, kendisini görünce İsao'nun şaşıracağını, kı-

zacağını hesaba kattığı .belliydi; İsa o ona bu zevki tattırarak, çocukça bir gösteri yapmaktan kaçındı. İlk aklına gelen şey, artık Sawa gizli yerlerini öğrendiğine göre, her şeyin sona erdiği oldu. On kişiden biri, yardım istemek için gizlice Sawa'ya başvurmuşsa, artık onların hiçbirine güvenemezdi. Ama bu düşünceyi aklından hemen kovdu; değmezdi. Kaçaklardan birinin Sawa'ya gidip, vicdanının sesini susturmak için ondan kendi yerini almasını istemiş olması, akla daha yakındı.

"Hepinizin aç olduğunu düşündüm ve yanımda Osaka *suşi*'si getirdim," dedi Sawa. Evdeki tek yastığın üzerine bağdaş kurmuş otururken, tıknaz bedeni bir tapınağın tahta davulunu andırıyordu. Kendisini rahat hissetmemesine karşın, Batılıları gibi eski bir takım elbise giymişti, iç çamaşırlarının temizliğine büyük bir özen gösteren adam, ter lekeleriyle kaplı yakasına bol bir boyunbağı dolamıştı.

"Teşekkür ederim," dedi İsa, elinden geldiğince sakin bir sesle.

"Buraya gelmemin bir sakıncası yok, değil mi? Ne de olsa ben, sizden yanayım. Hadi, yiyeceklerden alsanıza. İsa, sen gelinceye kadar yiyeceğe ellerini bile sürmediler. Gerçekten de çok iyi yoldaşların var. Bir insanı, böylesine sadık dostları olmasından daha mutlu edecek bir şey olabilir mi?"

İsa, elinden başka bir şey gelmediği için, yapay bir coşkuyla, "Pekâlâ, hadi yiyelim," dedi. İlk lokmayı almak için uzandı.

Bir yandan yiyor, bir yandan da Sawa'yla baş etmenin en iyi yolunu bulmaya çalışıyordu, ama yiyecekler dikkatini dağıtıyordu. *Suşi*'lerini yerlerken odaya çöken sessizlik, hoşuna gitmişti. Üç hafta daha! Acaba ölmeden önce, diye düşündü, daha kaç kez yemek yeme zevkini tadacağım bakalım? *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ndeki, Tateo Narakaki'nin intihar etmeden önce iştahla yiyip içmesini anla-

tan bölümü düşündü. Çevresine bakınca, herkesin sessizce yediğini gördü.

"Beni yoldaşlarınla tanıştırmayacak mısın?" diye sordu Sawa, yüzü ıslıl ıslıl. "Akademiden birkaç tanıdık yüz görüyorum."

"Bu, İzutsu. Bu, Sagara. Bunlar da Serikawa, Hasegawa, Miyaké, Miyahara, Fujita, Takasé ve Inoué," dedi İsao, hepsini tek tek tanıtarak.

Birden, trafo merkezlerine saldırarak birimden geriye yalnızca üç kişinin kaldığını fark etmişti: Hasegawa, Sagara ve Serikawa. Japonya Bankasıyla ilgilenecek olan birimdense, görevleri değişecek olsa da, Inoué ile Takasé kalmıştı. Suikast ekibinden eksilen yoktu. İsao'nun niyeti, bu son iki birime en sevdiği yoldaşlarını sokmaktı; kişilik çözümlemesi konusunda hiç yanılmadığını görüyordu.

Neşeli, atak İzutsu; ufak tefek, gözlüklü Sagara; bir taşra rahibinin oğlu olan, çocuksu Serikawa; suskun, ama sık sık soytarılık yapan Hesagawa; uzun kafalı, içten Miyaké; yüzünde kurumuş bir böcek kadar kasvetli bir anlam olan Miyahara; edebiyat sevgisi ve İmparatora duyduğu saygıyla ünlü Kimura; her zaman sessiz olan, ama çok çabuk öfkelenen Fujita; güçlü, geniş omuzlarıyla ciğerlerindeki veremi yalanlayan Takasé; ikinci dereceden judocu olan, iriyarı, ama yumuşak başlı Inoué... Bunlar gerçek yoldaşları, her sınavı başarıyla atlatan dostlarıydı. Geriye kalan bu gençler ölümle yüz yüze gelmenin ne demek olduğunu biliyorlardı. Burada, tavandan sarkan ampulün loş ışığının, küf kokan *tatami* hasırları aydınlattığı bu odada İsao kendi yakıcı inancının doğrulandığını gözleriyle görüyordu. Giderek solan bir çiçeğin taç yaprakları dökülür ve çürür, geriye bir tek yaprak bile kalmaz, ama dayanıklı ercikler, her zamanki gibi parlak, birbirlerine sıkı sıkıya yapışırlar. Bu sivri uçlu erciklerde gökyüzünün mavisini delebirlirler. Düşleri umutsuz bir hal aldıkça, İsao ile yoldaşları da birbirlerine o kadar yaklaşıyorlardı; mantıklı

tartışmalar için açık kapı bırakmıyor, tek beden halinde, öldürücü bir kaya kütlesi oluşturuyorlardı.

"Hepiniz, kusursuz gençlersiniz," dedi Sawa. "Yurtseverlik Akademisindeki çocuklar gidip kendilerini assalar yeridir." Onlarla böyle *Kodan Kulübü* üslubunda konuştuktan sonra, daha ciddi bir tavırla ekledi: "Beyler, şimdi karar zamanı. Bu gece beni ya aranıza alacaksınız ya da hemen buracıkta öldüreceksiniz. Başka yolu yok. Çekip gitmeme izin veremezsiniz. Çünkü ağzımdan bir şey kaçırıp kaçırmayacağımdan emin olamazsınız. Unutmayın, şu âna kadar henüz ant filan içmedim. Evet beyler, bana ya sonuna kadar güvenirsiniz ya da hiç güvenmezsiniz. Ya o, ya bu. Sizin açınızdan, bana güvenmekle daha akıllıca davranmış olursunuz, derim. İnanın, benden kurtulmak size yalnızca zarar verir. Evet, ne diyorsunuz?"

İsao yanıtlamadan önce duraklayınca, Sawa yüksek sesle ant vermeye başlayarak herkesi şaşırttı: "Kutsal Rüzgâr Birliğinin arılığına sahip olan bizler, bütün iblisleri ve yoldan çıkmış ruhları yok etmekle görevliyiz. Aramızda derin bir dostluk kurmuş olan bizler, ulusumuzun içinde bulunduğu tehlikeler karşısında birer yoldaş olarak birbirinize yardım edeceğiz."

Sawa'nın andını dinlerken, 'derin dostluk' sözcükleri İsao'nun ta yüreğine işledi.

"Asla güç ya da kişisel başarı peşinde olmayar. bizler, Restorasyonun temel taşları olmak için dosdoğru ölüme gideceğiz."

"Andımızı nereden biliyorsun?" diye sordu İsao, suçlarcasına. Sesine, elinde olmaksızın çocuksu bir keder gelip yerleşmişti. Sawa bir avcının, böylesine iri ve uyuşuk bir bedenden beklenmeyecek o kurnaz içgüdüleriyle İsao'nun zayıflığını hemen sezmişti.

"Tanrıların yardımıyla! Evet, böylece andımı içmiş oldum. Kanımla mühürlememi istiyorsanız, hazırım."

İsao şöyle bir yoldaşlarına baktı, üst tarafında ayva

tüyü gibi bıyıkların hafifçe görünmeye başladığı dudaklarında bir gülümseme belirdi.

"Sizinle başa çıkmak olanaksız, Bay Sawa... Lütfen, lütfen bize katılın."

Sawa'mn yüzünde apaçık görünen sevinç gerçekten büyüktü. Yüzü, sağduyuyu kesinlikle dışlayan bir masumiyetle parlıyordu. İsaο ilk kez Sawa'nın dişlerinin, durmaksızın yıkayıp durduğu iç çamaşırlarından daha az beyaz olmadığını fark etti.

O akşamki toplantı oldukça verimli geçti. Sawa içten bir sesle konuşarak onları, sıkıyönetim ilan etmek türünden, olmayacak düşlerden vazgeçmeye ve bütün güçlerini suikastler üzerinde yoğunlaştırmaya razı etti.

Adaletin kılıcı karanlıkta bir kez daha parladı. Keskin ağzından yayılan ışık dünyaya, gündoğumunun fazla uzakta olmadığını söylüyordu. Ama erkekler Japon kılıcının o tek parıltısının, bir dağ sırasındaki uçuk mavi şafağa benzediğini biliyorlardı.

Suikastçiler tek tabanca olmalı, diyordu Sawa. Odada on iki kişiydiler, öyleyse on iki kişiyi öldürmeye karar vermeliydiler. Tarih, yani aralığın on üçü değiştirilmese de olurdu, ama trafo merkezlerine saldırdıktan sonra suikastler için geceyi değil, tan ağarmadan hemen önceki bir ânı hedeflemeliydiler. Şafakta zenginler, yaşları yüzünden uykusuzluk çeken bu insanlar yataklarında uyanık yatıyor olurlardı. Bu sırada soluk sabah ışığı yüzlerine vuracak ve hata yapılmasını önleyecekti. Başları yastıkta, sabahın ilk serçelerinin cıvıltılarını dinledikleri, zehirli soluklarını bütün Japonya'ya en iyi nasıl üfleyebileceklerini hesapladıkları bir saatti bu. İşte tam bu ânı hedeflemeliydiler. Şimdi herkes, kurbanının uyuma alışkanlıklarını araştırarak, sonra da alevleri ta gökkubbeye kadar yükselen, ateşli bir içtenlikle görevini tamamlayacaktı.

İşte Sawa'nın önerileri bunlardı. Buna bağlı olarak,

ekonomi dünyasının belli başlı kişilerini ortadan kaldırma-ya yönelik suikast tasarısı aşağıdaki gibi değiştirildi:

Busuké Kurahara – Sawa
Toru Şinkawa – İnuma
Juemon Nagasaki – Miyahara
Nobuhisa Masuda – Kimura
Şonosuké Yagi – İzutsu
Hiroşi Teramoto –Fujita
Zembei Ota – Miyaké
Ryuiçi Kamiya – Takasé
Minoru Gota – İnoué
Sadataro Matsubara – Sagara
Genjiro Takai – Serikawa
Toşikazu Kobinata – Hesagawa

Bu plana göre Japonya'daki bütün kapitalist ailelere büyük bir darbe indiriliyordu. *Zaibutsu* denetimindeki bütün ağır sanayi, demir, çelik, hafif metaller, gemi imalatı –her kesimden önemli bir ad alınmıştı listeye. Kitle cina-yetlerinin işleneceği sabah, hiç kuşku yok ki, ulusun eko-nomik yapısına ağır bir darbe indirilmiş olacaktı.

İsao, Kurahara'yı kendine ayıran Sawa'nın kandırma gücüne hayran kalmıştı. Kurahara'nın koruyucusunun gücü, İzutsu'nun cesaretini kamçılarmış, ama Sawa onu ko-layca eleyerek, "Kuraharalar evdeki nöbetçi polisi her ak-şam dokuzda salıyorlar, polis ertesi sabah sekizde dönü-yor," demişti. "Kurahara, aralarında en kolay lokma. Onu benim gibi yaşlı birine bırak!"

Sawa elini pantolonunun cebine soktu, daha önce İsao'ya gösterdiği hançerin tahta kınını çıkardı. "Bundan böyle buraya her gün geleceğim ve size bir insanın nasıl öl-dürüleceğini göstereceğim. Hasırotundan bir kukla yap-sak iyi olur. En önemli şey, alıştırma yapmaktır. Nasıl ya-pılacağını gösteririm... Oldu mu? Düşmanınız karşınızda! Korkudan tir tir titriyor. Sıradan görünüşlü, yaşlıca, acı-

nası bir herif — tıpkı sizler gibi bir Japon. Acımak kesinlikle yasak! Kötülük bu adamların içine öyle işlemiştir ki, kendileri bile onun farkında değildirler artık. İşte gözünüzü o kötülükten, o iblisten ayırmayacaksınız. Görebiliyor musunuz? O iblisi görüp görmemeniz, başarıp başaramayacağınızın işareti olacak. İblisle aranızdaki engeli, yani eti ortadan kaldırmalısınız. İçeride gizlenen iblisi ele geçirmelisiniz. Hadi bir deneyelim. Bakın!"

Sawa yüzünü duvara döndü, omuzlarını kamburlaştırarak bütün gücünü topladı.

İsao onu izlerken, insanın Sawa gibi bütün varlığıyla birbirine saldırmadan önce aşması gereken pek çok ırmak olduğunu ayımsadı. Bu ırmaklardan hiç kurumayana, en bulanık olanıysa insancılığın pisliğiyle tıkanmış, suyun başındaki fabrikanın atıklarıyla zehirlenmişti. İşte oradaydı: Çalışmasını geceleri bile sürdürürken, ışıkları pırıl pırıl parlıyordu — Batı Avrupa ülkülerinin üretildiği fabrika. Bu fabrikadan yayılan kirlilik, o yüce öldürme ateşini küçültüyor, sakaki yapraklarının yeşilini solduruyordu.

Pekâlâ, öyle olsun bakalım. Saldırı olanca şiddetiyle başlasın! Bambu sopayı havada tutarak, karşı tarafın öne doğru ittiği o görünmez, önemsiz engel yarıp geçilsin. Duyguların hızla, olağanüstü bir biçimde parçalanışı kıvılcımlar saçar. Düşman, sanki kendi isteğiyle, rakibinin kılıcına doğru atılır, kılıcın gövdesine saplanmasına izin verir. İnsan bir çalılıktan geçerken dikenli tohumlar nasıl dirseklerine batarsa, suikastçinin kimonosu da, o farkında olmasa bile, kanla öyle lekelenir.

Sawa sağ dirseğini kalçasına bastırdı, sonra sol eliyle hançerin kaymasını engellemek için sağ bileğini tuttu; hançerin soğuk soğuk parlayan çeliği, doğrudan onun yağlı bedeninden fırlıyordu sanki. "Yaaah!" diye haykırarak hançeri bütün gücüyle duvara indirdi, duvarda uzun bir yarık açtı.

İsao ertesi gün Şinkawa'ların evini incelemeye başladı. Ev bir tepeciğin üzerindeydi, yüksek bir duvarla çevrilmişti. Ama İsao, yokuşun başladığı yerde, dallarından biri sokağa doğru uzanan, çok eski bir çam ağacı için duvarın üst tarafından bir açıklık bırakıldığını gördü. Buraya basarak ağaca tırmanmak, sonra da bahçeye kayıvermek olasıydı. Ağacın gövdesi, hırsızlara karşı dikenli telle sarılmıştı, ama birkaç sıyrığa aldırmadığı sürece, önemsenecek bir engel değildi.

Şinkawa ailesi pek çok haftasonunu kent dışında geçiriyordu, ama cuma geceleri bu evde uyuduklarına kuşku yoktu. Baronla karısı İngiliz geleneklerine çok düşkün oldukları için, herhalde çift kişilik bir yatakta yatıyorlardı; en azından aynı odayı paylaştıkları kesindi. Böylesine büyük bir malikânede mutlaka bir sürü oda vardı, ama Şinkawa'ların güneydeki manzaraya bakan bir odayı kendilerine ayırmış oldukları varsayılabilirdi. Ancak deniz manzarası evin doğusundaydı, bu nedenle İsao, güzel görüntüyle rahatlığı birleştirerek, evin güneydoğu köşesinde bir odayı yatak odası yaptıklarını kestirebiliyordu.

Pek çok kanadı olan evin bir planını çıkartmak hiç de kolay bir iş değildi. İsao rastgele, *Bungei Şunju* dergisinin eski bir sayısını karıştırırken, Toru Şinkawa'nın kaleme aldığı yapay, özentili bir denemeye rastlamıştı. Şinkawa yazınsal yetenekleriyle gururlanan bir adamdı, ama sıkça kullandığı, 'Karım şöyle,' 'karım böyle' türünden deyimler, üslubuna gölge düşürüyordu. Belki de bilinçsiz bir yapmacıklıktı bu, ama insanın eşinden dosdoğru söz etmesinin uygun görülmediği Japon geleneğine karşı bir başkaldırı da olabilirdi.

Denemenin başlığı, 'Gece Boyunca Gibbon'du, İsao aşağıdaki önemli bilgiyi işte o yazıdan elde etmişti:

Ölçüt ne olursa olsun, Gibbon'un kitabı bir başyapıttır. Söylemeye gerek yok, ben yapıtın bilgeliğini kavra-

yacak bilgiden de, zekâdan da yoksun bir insanım, ama hiçbir Japonca çevirinin Roma İmparatorluğunun Gerilemesi ve Çöküşü adlı yapıtın anıtsal değerini yansıtabileceğine inanmadığımı kesinlikle söyleyebilirim. Profesör Bury'nin yayına hazırladığı, bol resimli, yedi ciltlik, kısaltılmamış, 1909 baskısı hiç kuşkusuz eşsizdir. Yatağımın başucundaki lâmbanın ışığında kendimi Gibbon'a bir kaptırdım mı, zamanın nasıl geçtiğini unuttur, gecenin geç saatlerine kadar okurum. Yanımda uyuyan karımın soluk alıp veriş, Bury basımı Gibbon'umun sayfalarının hışırtısı, Paris'teki LeRoi'dan alınma antika saatin tik-takları, nefis bir gece müziği oluşturarak sessiz yatak odasını doldururlar. Gibbon'un sayfalarını aydınlatan küçük lâmbaysa evdeki, her gece söndürülecek son bilgi meşalesidir.

İsao yazıyı okuyunca, karanlığa sığınarak bahçeye atladıktan sonra malikânenin güneydoğu köşesine nasıl ulaşacağını gözünün önüne getirmeye çalıştı. Perdelerin arasından sızan bir ışık görürse ve bu ışık, evdeki bütün ışıklar söndükten sonra da hâlâ yanıyorsa, Baronun odasını saptayabilecekti. Bunu başarmak için bahçeye akşamın geç bir saatinde süzülüp son ışık sönünceye kadar orada gizlenmesi gerekiyordu. Bu türden bir malikânede mutlaka, geceleri bahçede devriye gezen bekçiler olurdu, ama ağaçların altında gizlenecek bol yer bulabilecekti.

Buraya kadar iyiydi de, İsao'nun aklına başka bir şey takılmıştı. Baronun tehlikede olduğu herkesçe bilinen bir şeyken, adamın kalkıp çok satan bir dergide, tehlikeyi daha da arttıracak biçimde, kendisini ele verircesine yazı yazması çok tuhaftı. Yoksa bu deneme bir tuzak mıydı?

29

Kasım yaklaşıyordu. İsao kuşku uyandırmayacak bir biçimde Makiko Kito'yla görüşmek, onunla vedalaşmak is-

tiyor, ama bu isteğini bastırmaya çalışıyordu. Son günlerde kadını çok boşlamıştı. Bir kere çok işi vardı. Tasarının koşulları büyük oranda değiştirilmiş, İsa'o'nun başka bir şeyle ilgilenecek ne hali ne de zamanı kalmıştı. Bir şey daha vardı: Ölmeye karar verdikten sonra vedalaşma düşüncesi onu utandırıyordu nedense. Ayrıca Makiko'nun karşısında fazlasıyla heyecanlanıp güçlü duygularını ele verebilirdi.

En iyisinin, Makiko'yu hiç görmeden ölmek olduğuna inanıyordu, ama böylesi bir davranışın görgü kurallarına ters düşeceğinin de farkındaydı. Üstelik bütün genç erkekler ölüme giderken yanlarında, Makiko'nun verdiği kutsal nilüferlerden kopartılmış birer taç yaprağı taşıyacaktı. Bu yüzden Tarrıların onayladığı bu Nilüferler Savaşının adandığı kişi, yani *mika*, Makiko'ydu. Bu durumda İsa'o nasıl olur da yoldaşlarını temsilen, kuşku uyandırmaksızın vedalaşmak için Makiko'ya gitmezdi? Sonunda bu düşünceden cesaret aldı.

Habersiz giderse kadını evde bulamayabilirdi. Vedalaşmak için ikinci kez gitme yürekliliğini de asla bulamazdı. Gittiği zaman kapıyı ona Makiko açmalı, o güzel yüzünü son kez görme şansını İsa'o'ya tanımalıydı.

Pek alışıldık bir şey değildi, istediği o kayıtsız havayı yaratmasını da engelliyordu, ama yine de Makiko'nun evde olup olmadığını anlamak için telefon etmeye karar verdi. O gün ailesine armağan olarak istiridye gönderilmişti, birazını Kito ailesine vermek istediğini söyleyebilirdi.

Bahasının eski öğrencilerinden biri Hiroşima'da oturuyordu, her yıl bu mevsimde istiridye gönderirdi. Annesinin de oğluna bu kadar yakınlık gösteren Kito ailesine bu istiridyelerden göndermek istemesi son derece doğaldı. İyi bir rastlantıydı.

İsa'o öğrenci formasını giyip ayağına da takunyalarını geçirdikten sonra, küçük istiridye fiçisini eline aldı, yola koyuldu. Yemek saati çoktan geçtiğine göre, acele etmesi-

ne gerek yoktu.

Ölmeye ant içmiş, dile getirilmeyen bir vedalaşmaya hazırlanan biri için, ne kadar uygunsuz bir armağan götürdüğünün farkındaydı; istiridyelerden nefret ediyordu. Yürüdükçe fiçidan gelen su şıptırtısı, sarp bir kayalığın tabanına çarpan güçsüz dalgaların sesini çağrıştırıyordu. İsao o küçük, karanlık boşluğa sıkışıp kalan, tazeliğini yitirip kirlenen denizi düşledi.

Belki de bu bildik patikadan son geçişiydi. Çok iyi tanıdığı otuz altı basamaklı merdiveni herhalde son kez tırmanıyordu. Ayağının altındaki basamaklar ona tıpkı bir çağlayanın karanlığa dökülüşü gibi geldi. Gecenin serinliği, hiç esinti olmamasına karşın, insanın iliklerine işliyordu. Birdenbire durup geriye, geldiği yola bakma isteğine kapıldı. Evin güneyindeki yamaçta iki ya da üç tane kenevir ağacı yetişmişti. Ağaçların gövdelerini kaplayan tüylü lifler, kış göğündeki yıldızları birbirine bağlıyormuş gibiydi. Aşağıdaki evde yalnızca birkaç ışık yanıyordu, oysa Hakusanmaé tramvay durağına bakan yandaki saçaklar pırıl pırıl parlıyordu. Tramvay görünmüyordu, ama bir tanesinin çıkardığı sürtünme sesi, gecenin içinde çekilen, eski bir çekmece gibi yankılanıyordu.

Sahne oldukça sıradandı. Ölümü ya da fişkırان kanı çağrıştıran hiçbir şey yoktu. Pancurları çoktan indirilmiş bir evin önündeki kurutma tezgâhına düzgünce sıralanmış olan dört ya da beş *bonsai* bile aklına, onun ölümünden sonra yaşamın doğal akışını nasıl sürdüreceğini getirdi. Ölümünün, bu evde yaşayanlarca hiçbir zaman bilinmeyeceğinden emindi. Onun ve yoldaşlarının yol açacağı karışıklık, bu evdekilerin uykusunu bölmeyecekti.

Kito ailesinin yaşadığı evin kapısına geldi. Zili çaldı. Makiko, girişteki holde onu bekliyormuşçasına, hemen sürme kapıyı açtı.

Başka zaman olsa İsao takunyalarını çıkartır, eve girerdi, ama bu kez lâfi uzatırsa, yüzündeki anlamın duygu-

larını ele vereceğinden korkuyordu. Bu yüzden küçük fıçıyı uzattı ve "Annem bunları size gönderdi," dedi. "Hiroşima'dan gönderilen birkaç istiridye."

"Teşekkür ederim. İnsan her gün böyle armağanlar almaz! İçeri girsene."

"Bugün olmaz. Lütfen beni bağışla."

"Neden girmiyorsun?"

"Ders çalışmam gerekiyor."

"Yalana bak! Ne zamandan beri kitaplarınla bu kadar ilgileniyorsun bakalım?"

Makiko kalması için directti, sonra eve girip gözden kayboldu. İsaao, Generalin içeri gelmesini söyleyen sesini duydu.

Gözlerini yumdu, açgözlülükle Makiko'nun bir dakika önceki görüntüsünü düşledi. Açık renk tenli, gülümseyen, güzel yüzü, bu görüntüyü olduğu gibi, hiç bozmadan öylece yüreğine nakşetmek istiyordu. Ama aşırı bir coşku gösterirse, insanın elinden kayan bir ayna gibi paramparça olabilirdi.

En iyisi, diye düşündü, hemen gitmek. Kitolar bu âni gidişi çocuksu bir kabalık olarak kabul edecek, gerçek anlamını, yani İsaao'nun aslında onlarla vedalaştığını çok sonra anlayacaklardı. Holdeki loş ışık İsaao'nun yüzündeki anlamı gözlerden gizliyordu.

Ayakkabıların çıkarıldığı yerdeki düz taşın aklı, İsaao'ya bir geminin sığınabileceği bir limanı anımsatan soğuk karanlık havuzcuğun içinde apaçık seçiliyordu. Kendisi de demir almak üzere olan bir gemi değil miydi? Yerdeki döşemenin kenarıysa insanların sonunda kabul edildiği ya da geri çevrildiği, ya da uğurlandığı iskeleydi. İsaao duygu yüküyle doldurulmuş, ölümün karanlık sularında usul usul ilerleyen bir gemiydi.

Evden çıkmak için arkasına döndüğü anda Makiko göründü. "Neler oluyor?" diye bağırdı. "Ne yapıyorsun? Babamın seni içeri çağırdığını duymadın mı?"

"Lütfen bağışla beni," dedi İsao, sürme kapıyı arkasından çekerek. Çok güç bir şeyi başarmış gibi yüreği güm güm atıyordu. İçinden koşmak geldi, ama bunun uygun düşmeyeceğini, her şeyi berbat edeceğini anladı. Değişik bir yoldan geçmek yeterdi. Taş basamaklardan inmek yerine evin arkasına dolanabilir, Hakusan Türbesine doğru gidebilirdi. Türbenin topraklarından geçip evine dönerdi. Ama tam, gecenin bu saatinde ıssız olan, Hakusanmaé'den doğruca türbeye ulaşan patikaya sapmak üzereyken gözünün ucuyla Makiko'nun beyaz şalını gördü. Kadın arkasındaydı, ona yetişmeye çalışmıyor, aradaki uzaklığı koruyarak peşinden geliyordu.

İsao yürümeyi sürdürdü. Bir daha Makiko'yu görmeye karar vermişti. Türbenin arkasındaki Hakusan Parkının kıyısını izleyen patikadaydı. Türbenin arazisini aşmak için eğilip türbe yönetim binasıyla ön salonu yüksekten birleştiren geçidin altından geçmesi gerekiyordu. Geçidin sık örülmüş kafeslerinin arasından hafif bir ışık sızıyordu.

Sonunda Makiko seslendi. İsao durmak zorunda kaldı. Ama geriye bakarsa uğursuz birşeyler olacakmış gibi geliyordu ona.

Kadına karşılık vermedi, dönüp parkın tam ters yönündeki küçük tepeciğe doğru yürümeye başladı. Tepenin üzerinde bir bayrak direği vardı. Tepenin ön yüzü ağaçlarla, çalılarla kaplıydı.

Sonunda Makiko'nun yumuşak sesini omzunun hemen gerisinde duydu.

"Neden kızgınsın?"

Kaygıyla dolu sesi karanlıkta asılı kaldı. İsao ona dönmek zorundaydı.

Gümüştü beyaz şalıyla, ağzını örtmüştü. Ama uzakdaki dükkânlardan gelen hafif ışık, gözlerindeki yaşları aydınlatıyordu. İsao kendini boğuluyormuş gibi hissetti.

"Kızgın değilim."

"Veda etmeye geldin, öyle değil mi?"

Makiko konuyla ilgisi olmayan bu sözleri, yeni bir tahtanın üzerine beyaz bir satranç taşı koyarmışçasına, güvenle söylemişti.

İsao bir şey demedi, gözlerini aşağıdaki manzaraya dikmişti. Uzun, güçlü, üstteki kökleri dışarı çıkmış bir *zelkova* ağacı, dallarını geceye doğru zarif bir süsleme gibi uzatmış, dallarının arasında kalan yıldızları donuklaştırmıştı. Bayırın hemen kenarında, seyrek yaprakları göğe karşı simsiyah görünen iki ya da üç hurma ağacı vardı. Vadediden sonra arazi yeniden yükseliyor, alışveriş merkezinin yayılan parıltı, tepeye sıralanmış evlerin saçaklarına puslu bir görünüm veriyordu. Buradan bakıldığında pek çok ışığın hâlâ yandığı görülebiliyordu, ama insanda hiç de canlı, hayat dolu bir kent izlenimi bırakmıyordu. Tam tersine, parlak noktalar bir ırmağın dibindeki küçük taşları andırıyordu.

"Doğru, öyle değil mi?" diye sordu Makiko bir kez daha.

Sesi bu kez daha yakından gelmişti. İsao'nun yanakları kızardı. Ancak ondan sonra Makiko'nun elini ensesinde hissetti. Soğuk parmakları, iyice tıraş edilmiş ensesinde bir kılıç ağzı gibiydi. Öldürücü darbeyi indirme zamanı geldiğinde, ensesi hızla inen kılıcı titreyerek beklerken, buna benzer bir ürperti duyacağına hiç kuşku yoktu. İsao'nun tüyleri diken diken oldu, ama gözleri bomboştu.

Makiko'nun, şu anda yaptığı gibi kollarının uzatıp delikanlının boynuna dolaması için, onun tam önünde duruyor olması gerekirdi. İsao'nun hiç beklemediği bir şeydi bu. Kadın ya inanılınayacak kadar hızlı ya da yavaş davranmış, İsao'nun önüne geçmişti. Oysa İsao kadını görmemişti.

Makiko'nun yüzü hâlâ iyice seçilemiyordu. İsao'nun tek görebildiği şey, geceden daha siyah olan, tam göğsüne gelen gür saçlarıydı. Makiko yüzünü İsao'nun göğsüne

gömmüştü. Ondan yayılan güzel koku İsa'o'nun görüş alanını kapatıyordu sanki. Bütün duyularını bu koku ele geçirmişti. Takunyali ayakları titriyor, kösele şeritler hafifçe gıcırdıyordu. Yer ayağının altından kayıyordu sanki. Boğulan bir insanın hırsla yapıştığı biri gibi, kendini koruma güdüsüyle uzandı, Makiko'yu kollarının arasına aldı.

Kadına sarıldı, ama ince paltonun altından hissettiği tek şey, kadının sıkıca bağlanmış, geniş *obi*'sinin dolgun katlarıyla, kocaman fiyonguydu. Bu öyle yoğun bir engeldi ki, sanki İsa'o'yu kadından daha da uzaklaştırmıştı. Öte yandan bu duygu İsa'o'ya, bütün düşsel imgelerin ötesindeki kadın gövdesi gerçeğini iletiyordu. Hiçbir çıplaklık, bu kadar mutlak bir çıplaklık duygusu veremezdi.

İsa'o kendinden geçmişti. Sanki kaçak bir at, ansızın dizginlerinden kurtuluvermişti. Kadını tutarken İsa'o'nun kolları vahşi bir güçle doldu. Kadını biraz daha sıktı, bedenleri batan bir geminin direği gibi öne arkaya sallandı. Göğsüne gömülmüş olan yüz geri çekildi. Makiko yüzünü kaldırmıştı! Yüzündeki anlam tıpatıp geceler boyu düşlediği vedalaşma ânındaki gibiydi. En küçük bir makyajın izi bulunmayan güzelim yüzünde gözyaşları parlıyordu. Sınısıkı kapalı gözleri İsa'o'ya hiçbir gözün sahip olamayacağı bir güçle bakıyordu. Yüzü, aklın alamayacağı bir derinlikten su yüzüne fırlamış, narin bir baloncuk gibi İsa'o'nun gözlerinin önünde dalgalanıyordu. Art arda iç çekerken dudakları karanlıkta titriyordu. İsa'o bu dudakları bu kadar yakınında görmeye katlanamazdı. Onları hemen uzaklaştırmalıydı, bunun için de yapabileceği tek şey, onları kendi dudaklarıyla örtmektir. Bir yaprağın yerdeki bir başka yaprağın üzerine düşmesi kadar doğal bir biçimde İsa'o, yaşamının ilk ve son öpücüğünü tattı. Makiko'nun dudakları ona Yanagawa'da gördüğü vişne ağaçlarının kızıl yapraklarını anımsatmıştı. Dudakları birleşir birleşmez içine usulca yayılan tatlılığa şaşmıştı. Dünya, dudaklarının birleştiği noktada sallandı. Bu noktadan yayılan dönüşümü,

İsao'nun gövdesini değiştirdi. Tanımlanması olanaksız ılıkıkta ve yumuşaklıkta bir şeye gömülmüş olmanın verdiği heyecan, Makiko'nun salyasının birazını yuttuğunu ayırımsayınca doruğa ulaştı.

Sonunda dudaklarını birbirinden ayırabildiklerinde, birbirlerine sarıldılar, ağladılar.

"Bana bir tek şeyi söyle. Ne zaman olacak? Yarın mı? Yoksa ertesi gün mü?"

İsao kendini toparlarsa bu soruyu asla yanıtlayamayacağını bildiği için, hemen yanıtladı.

"Aralığın üçünde."

"Demek yalnızca üç gün kaldı? Seni yeniden görebilecek miyim?"

"Hayır. Ne yazık ki olanaksız bu."

Sessizce yürümeye başladılar. Makiko dolambaçlı bir yol seçmişti, İsao Hakusan Parkındaki küçük bir açıklıkta-ki, türbenin kutsal tahtırevanının saklandığı ek binanın yanından geçen karanlık patikada onun ardından yürüyordu.

"Ne yapacağımı biliyorum," dedi Makiko. "Yarın trenle Sakurai'ye, oradan da Omiwa Tapınağına gideceğim. Sai Türbesinde savaşı kazanmanız için dua edeceğim. Her biriniz için bir tılsım getirecek ve aralığın ikisinde elinize geçmesini sağlayacağım. Kaç tane getirmem gerekiyor?"

"On bir... hayır on iki tane."

İsao herkesin yanında Makiko'nun verdiği nilüferlerden bir ta yaprağı taşıyacağını söylemeye utandı.

Türbenin önündeki aydınlatılmış bölüme geldiler; ortada kimseler görünmüyordu. Makiko Akademide sorun yaratmak istemediği için, gizli buluşma yerine nasıl ulaşıldığını sordu, İsao da adresi bir kâğıt parçasına yazıp kadına verdi.

Bulundukları yerdeki ışığın tek kaynağı, Hakusanşito fotoğraf stüdyosu tarafından türbeye bağışlanmış olan küçük gece feneriydi. Taştan oyulmuş gözcü köpekleri, altın

harfli yazıtı, ağzından alevler fışkıran ejderha kabartmasını ve türbeye çıkan ahşap basamakları belli belirsiz aydınlatıyordu. Yalnızca, kutsal iplere asılmış, beyaz kâğıttan süsler iyice belirgindi. Işık zayıftı, ama on metre kadar uzaktaki yönetim binası bile görülebiliyordu. Sakaki yapraklarının gölgeleri üzerinde çok güzel desenler oluştuyordu.

İsao ile Makiko sessizce dua ettiler. Sonra *torii*'nin altından geçtiler, uzun, taş merdivenin tepesinde birbirlerinden ayrıldılar.

30

Aralığın birinde, sabahleyin İsao okula gidiyormuş gibi evden çıkıp gizlice buluştukları eve gitti doğruca. Babası, Sawa'yı bir yere göndermişti, Sawa toplantıya katılmayacaktı, ama öteki on kişi çoktan toplanmıştı. Eyleme yalnızca iki ün kalmıştı, kimi ayrıntıları yeniden gözden geçirmek gerekiyordu, oysa toplantının asıl amacı herkesin, saldırı biter bitmez, ne türden bir güçlkle karşılaşrsa karşılaşsın, hemen kendini öldürme kararını bir kez daha pekiştirmekti.

Yoldaşlarının yüzlerindeki ifade İsao'ya duru ve kararlı göründü. Normal boyda iki kılıç satıp altı tane kısa kılıç almışlardı. Böylece herkesin kendine ait, keskin uçlu bir hançeri olmuştu. İçlerinden biri, herkesin bir tane de bir yere gizlenmiş, yedek bir hançeri olmasını önermiş, ötekiler de ona katılmışlardı. En hızlı intihar yönteminin zehir kullanmak olduğunu biliyorlardı, ama yaşamına böyle kadınsı bir biçimde son vermeyi hiçbiri düşünmüyordu.

Herkes toplanınca evin kapısını kilitlediler. Kapıya vurulduğunu duyunca, Sawa'nın her şeye karşın çıkıp geldiğini sandılar.

İzutsu aşağıya indi, seslendi: "Bay Sawa?"

Alçak bir ses, "Evet," diye yanıtladı, ama İzutsu sürme kapıyı açınca bir yabancıyla karşılaştı, adam onu itip içeri girdi, koşarak basamakları tırmanmaya başladı; ayak-kabıllarını çıkarmamıştı.

"Defol!" diye haykırdı İzutsu. O sırada içeriye giren iki kişi İzutsu'nun ellerini arkadan kısıvrak yakaladılar.

Çatıdan arka avluya atlamaya yeltenen yoldaşlar, evin arkasına dolanmış olan polisler tarafından yakalandılar. İsao önündeki hançerlerden biri kapıp karnına saplamak istedi, ama polislerden biri bileğine yapıştıverdi. Bunu izleyen boğuşma sırasında adamın parmağı kesildi. İnoue, polislerle göğüs göğüse dövüşmeye başladı, birini yere devirdi, ama birkaç kişi birden üzerine çullanıp onu yere yıktılar.

Böylece on bir genç kelepçelenip Yotsuya Karakoluna götürüldüler. Aynı gün akşamüstü Sawa Akademiye dönerken tutuklandı.

31

ON İKİ AŞIRI MİLLİYETÇİ GİZLENDİKLERİ EVDE YAKALANDI.

PEK ÇOK KILIÇLA KIŞKIRTICI YAYIN ELE GEÇİRİLDİ.

YETKİLİLER BUNUN CİDDİ BİR EYLEM HAZIRLIĞI OLDUĞUNU SÖYLÜYOR.

Sabah gazetelerindeki başlıkları gören Honda'nın ilk tepkisi, "Ah, yine mi?" demek oldu, ama gözleri tutuklananların listesindeki İsao İnuma adına takılınca, birden yüreği sıkıştı. Hemen Tokyo'yu aramak, Akademiden İnuma ile konuşmak istedi, ama sağduyusu onu engelledi. Ertesi günü başlıklar daha da iriydi:

ŞOWA KUTSAL RÜZGÂR BİRLİĞİ OLAYINA İLİŞKİN AYRINTILAR:

**FİNANS DÜNYASINA BÜYÜK DARBE HAZIRLIĞI!
EKİBİN HER ÜYESİ BİR KİŞİYİ ÖLDÜRECEKTİ!
ÖNDERLERİ, ON DOKUZ YAŞINDA BİR GENÇ.**

İlk kez İsao'nun resmini basıyorlardı. Oldukça kötü bir baskıydı, ama babasıyla birlikte akşam yemeğine geldikleri zaman Honda'yı öylesine etkilemiş olan o inanılmaz duruluktaki gözlerin parıltısı, insana delip geçercesine bakan, sıradan zevklere asla yönelmeyecek o bakışlar, hiçbir kuşkuyla yer bırakmıyordu. Bu gözlerin hep bu günü beklediklerine kuşku yoktu.

Honda olup biteni, olay ancak adaletin ağına yakalandıktan sonra algılayabildiği, böylesine geciktiği için kendi kendini suçluyordu.

İsao on sekiz yaşını doldurmuştu, çocuk mahkemesinde yargılanmayacaktı. Orta yaşlı Sawa sayılmazsa, çoğunluğu yirmi yaşın altındaki gençler oluşturunuyordu, yasalara göre bir bölümünün çocuk mahkemesinde yargılanacağı açıktı. Ama İsao'nun böyle bir şansı yoktu.

Honda yasal açıdan olabileceklerin en kötüsünü gözünde canlandırmaya çalıştı. Gazetelerdeki açıklıktan uzak haberlerde, eksik olan bir şey vardı sanki. Olay yüzeyde, birtakım pervasız gençlerin düzenlediği birtakım suikastlar gibi görünüyordu, ama araştırmalar derinleştikçe çok daha derin ve yaygın bir komplonun bulunduğu ortaya çıkabilirdi.

Söylentilerin çığ gibi yayılmasını ve On Beş Mayıs Olayının yarattığı önyargıyı bastırmak isteyen Ordu, o günkü gazetede yayımlanan bir açıklama yapmıştı: "Bu olayla, hiçbir Ordu mensubunun ilişkisi yoktur. Ne yazık ki, ne zaman bu türden bir olay çıksa, genç subayların da işe karıştığı varsayılıyor. On Beş Mayıs Olayından bu yana bütün Askeri birimlerde disiplini sağlamak için elden gelen her şey yapılmış, büyük özen gösterilmiştir. Kendi kurumumuzu düzene sokmak için harcadığımız olağanüstü çaba, halkımız tarafından da çok iyi bilinmektedir."

Açıklama böyleydi, ama ne kadar temelsiz olursa olsun amacı, suikastçilerin ardında çok daha büyük güçlerin yattığı yolunda bir izlenim yaratmaktı.

Olayın yankıları genişlediği ve Ceza Yasasının 77 sayılı, "Devleti Yıkıcı Eylemde Bulunma" maddesine girebilecek bir amacın bulunduğu ortaya çıkarıldığı sürece, durum gerçekten vahim bir hal alabilirdi. Duruşma başladığı zaman, olayda kasıt olup olmadığının mı, yoksa henüz eyleme geçilip geçirilmediğinin mi öne çıkacağını gazetelerdeki haberlerden kestirmek güçtü. Honda, İsao'nun ısrarıyla okuduğu *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni anımsadı. İster istemez, İsao ile yoldaşlarının kendilerine Şowa'nın Kutsal Rüzgâr Birliği demelerinin onlara uğursuzluk getirdiğine inanıyordu.

O gece düşünde Kiyoaki'yi gördü. Kiyoaki yardım ister gibiydi, aynı zamanda, zamansız ölümüne yanıyordu sanki. Honda uyandığında kararını vermişti.

Honda'nın Adliyedeki saygınlığı, eskisine oranla hayli zedelenmiş gibi görünüyordu. Meslektaşları ona karşı, sonbahardaki Tokyo ziyaretinden bu yana, nedense daha soğuk davranıyorlardı. En geçerli söylenti, bir aile ya da kadın meselesinin Honda'yı değiştirdiğiydi. Bir zamanlar öylesine övülen muhakeme yeteneği ise artık fazla saygı uyandırmıyordu. Durumu fark eden Baş Yargıç çok üzüldü, ama duygularını kendine sakladı. Çünkü Honda'nın yükselmesi, kimseyi onun kadar mutlu etmemişti.

Erkeklerin büyük bir çoğunluğu için romantik düşler, ister istemez bir kadınla ilintilidir. Bu nedenle, meslektaşları sonbaharda Tokyo'ya yaptığı geziden bu yana Honda'nın yüreğine çöreklenen hüznün bir kadınla ilintili olduğuna inanabilselerdi, en azından duruma romantik bir kılıf uydurma hakkını kendilerinde bulacaklardı. Honda'yı sağduyudan uzaklaşmış, coşkuların ot bürümüş patikasında başıboş dolaşmaya başlamış bir insan olarak gör-

meye başlayan bu insanların, sezgilerinin doğruluğuna diyecek yoktu doğrusu. Ancak, yirmi yaşındaki bir delikanlıdan beklenen şey –bu yanılgı ne kadar insanca bir şey olsa da –Honda’nın yaşındaki biri için uygunsuz kaçıyordu. İşte hoşnutsuzluklarının odaklandığı nokta buydu.

Akıl temeline dayanan bir mesleğin üyeleri olan bu insanlardan, farkında olmadan romantizm hastalığına tutulmuş birine saygı duyınaları beklenemezdi. Ayrıca, ulusal dürüstlük açısından da– bir suç işleyecek kadar ileri gitmemiş olsa da Honda’nın "sağlıksız" bir yaklaşım göstererek kendini küçük düşürdüğü kesindi.

Aslında olayların aldığı biçime en çok şaşırان kişi Honda’nın kendisiydi. Yasalara saygıdan oluşan bir yapının, baş döndürücü yükseklikteki bir noktasına kurduğu kartal yuvası, şu âna kadar Honda’nın hep ikinci kişiliği olagelen bu olgu, düşlerin taşan sularının, şiirin sızıntılarının tehdidi altındaydı –kesinlikle beklenmedik bir şey! Ancak daha da ürkütücü olanı, Honda’ya saldıran düşün, insan aklının üstünlüğüne duyduğu inancı da, görüngülerden çok ilkelere bağlı kalarak yaşamaktan aldığı zevki de ortadan kaldırmamasıydı. Saldırı daha çok, inançlarını güçlendirmeye, aldığı zevki arttırmaya yaramıştı. Çünkü şimdi, bu dünyanın ilkelerinin ötesinde, yıkılınası olanaksız bir ilke duvarının pırıl pırıl yükseldiğini bir an için bile olsa, görebilirdi artık. Onu bir kez görünce, bu en yüce şeyi bir kez görmüş olmanın insanın gözlerini nasıl kamaştırdığını anlayınca, artık bugüne kadar bildiği o dingin, gündelik inanca geri dönemezdi. Buysa geri çekilmek değil, ilerlemektir. Geriye bakmak değil, ileriye bakmaktır. Kiyoaki kesinlikle İsao olarak yeniden doğmuştu ve bu olgudan hareketle Honda, bir tek adalet biçimi olduğu inancını aşarak, adaletin mutlak gerçeğini görmeye başlamıştı.

Ansızın aklına, gençken Geşu Başrahibesinden dinlediği vaaz geldi. Avrupa felsefesinin doğal hukuka bakışı Honda’ya her zaman çekici gelirdi, oysa vaazı dinledikten

sonra bu çekicilik yitivermiş, yeniden doğuşu da kapsayan, Eski Hint Manu Yasaları onu daha çok çekmeye başlamıştı. Daha o zamandan bir şey yüreğine kök salınıştı bile. Doğası gereği karmaşanın yerine düzeni geçirmek değil, dikkatleri karmaşanın içinde yatan ilkelere çekmek –tıpkı suyun yüzeyinin ayın yansısını yakalaması gibi– böylece hukuksal yasalara bir biçim vermek – böylesi bir yasa, Avrupa’nın doğal hukuku sıkı sıkı destekleyen akıl hayranlığına oranla, çok daha derin bir kaynaktan fişkırmış olmalıydı. Honda’nın içgüdüleri sağlam olabilirdi, ama bu bir yargıçta, yani geçerli hukuku gözetmekle yükümlü bir nöbetçide aranan türden bir sağlamlık değildi. Meslektaşları için böyle bir adamla aynı çatı altında çalışmanın ne kadar güvensiz bir şey olduğunu kestirebiliyordu. Her şeyin düzen içinde olduğu bir odadaki tozlu masaydı o. Aklın gözleriyle bakıldığında, hiçbir şey, düşlere olan tutkuya, pasaklı bir adamın giysilerindeki lekeler kadar benzeyemezdi. Düşler insanı, her nasılsa şapşal birine dönüştürüyordu. Lekeli bir yaka, uyurken çıkarılmamışa benzeyen, kırış kırış bir gömlek, buruşuk bir pantolon –işte ruh buna benzer bir giysiye bürünüyordu. Gerçi hiçbir şey yapmamış, hiçbir şey söylememişti, ama Honda, şu ya da bu zamanda, kamu ahlakının yasalarını çiğnemişti; meslektaşlarının gözünde, tertemiz tutulan bir parktaki patika boyunca serpiştirilmiş çöp sepetlerine benzediğini biliyordu.

Evdeki yaşantısına gelince; karısı Rié hiçbir şey söylemiyordu. O zaten kocasının aklından geçenleri öğrenmeye çalışan, meraklı kadınlardan değildi. Kocasının değiştiğini, kafasının çok meşgul olduğunu mutlaka fark etmiş olmalıydı. Yine de ağzını açmadı.

Honda’yı karısına açılmaktan alıkoyan şey, alay edilme ya da küçümsenme korkusu değildi; nedeni utangaçlığıydı. Bu gizli utangaçlık türü, evliliklerine özel bir nitelik katıyordu. Belki de oldukça suskun ve eski usul olan ilişki-

lerinin en güzel yönü buydu. Honda son yaptığı keşifle ilgili bir şeyin ve bakış açısı değişikliğinin bu ilişkiyi zedelediğinin hafifçe farkındaysa bile, karı koca bu inanılmazayacak kadar güzel niteliği, yani suskunluğu sürdürmeyi, sırları ortaya dökmeme alışkanlığını sonuna kadar korudular.

Rié kocasının işlerinin son günlerde neden bu kadar yoğunlaştığını kuşkusuz merak ediyordu. Binbir emekle hazırladığı akşam yemekleri Honda'ya artık eskisi kadar tat vermiyordu. Rié yakınmadı. Yüzünü hiç asmadı. Yayıp bir neşeyle kocasını cezalandırmadı da. Böbrek sorunları arttığında yüzünün o tanımlanması güç görüntüsü, o çocuksu, saray bebeği ifadesi artık her gün yüzündeydi. Sürekli gülümsüyor, tatlı tatlı bakıyordu, ama hiçbir beklentisinin kalmadığını da belli ediyordu. Rié'yi biçimleyip şu anki kadın haline getiren gücün bir bölümü babasına, bir bölümü de kocasına aitti. Ama Honda en azından karısının kıskançlık duymasına yol açacak bir şey yapmamıştı.

Gazeteler İsao olayına çok geniş yer veriyorlardı, oysa kocası bundan hiç söz etmiyordu; Rié de konuya değinmedi. Ama bir akşam yemekten sonra, daha fazla susmanın abes kaçacağı bir anda, havadan sudan söz edermişçesine şöyle dedi: "Bay İnuma'nın oğlunun başına gelenler çok korkunç. Onu burada ilk gördüğümde, ne kadar olgun, ne kadar iyi yetişmiş bir genç, demiştim..."

Honda'nın kafası karmakarışık. Kiyoaki'yi kurtarmamış olması, gençliğine ait en büyük pişmanlığıydı, hiç olmazsa bu kez başarmak zorunda olduğuna inanıyordu. Ne pahasına olursa olsun *Onu* tehlikeden ve rezaletten kurtarmalıydı.

Kamuoyunu da hesaba katmak gerekiyordu. Suikastçilerin inanılmazayacak kadar genç olmaları, halkın onlara karşı büyük bir öfke duymasını engelliyordu, ayrıca Honda, bunun da ötesinde, havada bir duygudaşlığın dalgalandığını hissediyordu.

Honda düşünde Kiyoaki'yi gördüğünün ertesi günü

kararını verdi.

İnuma, Osaka dönüşü Honda'yla Tokyo Garında buluştuğunda, üzerinde yakası işaretli, kolsuz bir cüppe vardı, bıyığı aralığın bu son günlerindeki soğuk hava yüzünden titriyor gibiydi. Peronda uzun zaman dikilip durmaktan yorulduğu sesinden, sulanmış, kızarmış gözlerinden belliydi. Honda trenden iner inmez, İnuma ellerini çırparak öğrencilerden birini hemen Honda'nın valizini almaya gönderdi, sonra da ardı kesilmeyen teşekkürlerini sıralamaya başladı.

"Gelmeye karar verdiğiniz için öyle minnettarım ki! Bana, olanca gücümü bir araya toplamışım gibi geliyor. Kimse oğlum kadar şanslı olamaz. Ancak, bizim adımıza aldığınız bu karar öyle beklenmedik bir şey ki, Bay Honda!"

Honda öğrenciye, valizini annesinin evine götürmesini tembihledikten sonra İnuma'nın çağrısını kabul etti ve onunla birlikte Ginza'daki Ginçayyo adlı lokantaya gitti. Yollar, Noel süslemeleriyle donatılmıştı. Honda, Tokyo'nun nüfusunun 5.300.000'e ulaştığını duymuştu; tıklım tıklım caddelere bakarken, açlıkla bunalım ona sanki uzak bir ülkenin unutulmuş bir köşesinde yanan bir ateş gibi geldi; buradan görülemeyecek kadar uzakta olan şeylerdi bunlar.

"Karım mektubunuzu okuyunca sevinç gözyaşları döktü. Mektubu, Tanrılara adadığımız mihrabın üzerine koyduk, her sabah, her akşam önünde saygıyla eğiliyoruz. Peki, ama yargıçlığa ömür boyu atanmamış mıydınız? Neden istifa ettiniz?"

"Hastalık bahanesiyle. Kimsenin buna söyleyecek bir sözü olamaz. Beni caydırmak için ne kadar uğraşılsa da kâr etmedi, elimde doktor raporu vardı."

"Peki, ama ne tür bir hastalık?"

"Bir sinir bozukluğu."

"Gerçekten mi?"

İnuma başka bir şey söylemedi, ama gözlerinde bir an belirip yiten o apaçık kuşku, Honda'nın içinde ona karşı sınımsız bir duygu dalgasının kabarmasına yol açtı. Honda iğrenç bir sanığın göstereceği bir anlık bir dürüstlüğü, duygularına kapılmaktan ne kadar kaçınırsa kaçınınsın bir yargıçta belli bir iyi niyet uyandırdığını bilirdi. Bir avukatın müvekkiline duyacağı duyguları zihninde iyi kötü canlandırmaya çalıştı. Bu duyguların çok daha tiyatroya vari olması gerektiğine kuşku yoktu. Bir yargıcın zihninden geçen iyi niyetin, kuşkusuz ahlaksal bir kökeni vardı, oysa bir avukatın duyguları sonuna kadar sömürülmeliydi.

"Kendi rızamla görevden affedilmiş oldum. Dolayısıyla, hâlâ bir yargıcım, ama artık emekli olmuş bir yargıç konumundayım. Yarın Baroya katılacağım ve bir avukat olarak meslek yaşamım başlayacak. Ben bu işi seçtim, bu yüzden de elimden gelini yapmak niyetindeyim. Yalnız, istifade etmeden önce daha da yükselmiş olsaydım, bir avukat olarak mesleğime daha fazla saygınlık katabilirdim. Her neyse, bu benim seçimimdi, sonuçlarına katlanmak zorundayım. Ne de olsa avukatınızı seçmek sizlerin elinde. Ücrete gelince; mektubumda da açıkladığım gibi..."

"Oh, Yargıç Honda! Bize karşı nasıl bu kadar yardımsever olabiliyorsunuz? İyi niyetinizden yararlanmaya kalkışmak benim için alçakça bir şey olur, ama bu koşullarda..."

"İyi o halde. Sizden para almayacağım. Davayı tek bir koşulla üstleneceğim."

"Yargıç Honda... Ne diyeceğimi bilemiyorum." Dindik, gergin bir biçimde oturan İnuma başını öne eğip eğip selâm veriyordu. "Fakat böylesine önemli bir karara varmanıza, karınız şaşırmadı mı? Anneniz, o da mı üzülmedi? Bana kalırsa her ikisi de şiddetle karşı çıkmışlardır."

"Karım bu konuda tek söz etmedi. Haber vermek için

annemi aradığımda, bir an soluğunu tuttu, ama sonra, kendim için en iyisi neyse onu yapmamı öğütledi."

"Sahi mi? Ne kadar kusursuz bir anne! Ne kusursuz bir eş! Yargıç Honda, anneniz ve eşiniz olağanüstü kadınlardır. Benim karım olsa bu durumu asla böyle karşılayamazdı. Bir gün bana eşleri terbiye etmenin sırlarını açıklamalısınız. Sizin karınızda olanın birazını benim karıma da aşılamam gerek. Ama galiba bunun için artık çok geç."

Konukla evsahibi arasındaki resmiyet ilk kez gevşedi, gülmeye başladılar. Gülerken, Honda'nın, içi geçmişe duyduğu özlemle doldu. Sanki yirmi yıl geriye gitmişler, öğrenci Honda ile eğitmen İnuma, ortalarda görünmeyen Kiyoaki'yi kurtarmak için neler yapılabileceğini tartışmak amacıyla kafa kafaya vermişlerdi.

Ginza'nın ışıkları, penceredeki buzlu camın ardından bir yanıp bir sönüyordu. Ancak, tıpkı cicili bicili gece yaşamının kıtlık ve yokluk gerçeğinden büsbütün kaçamayışı gibi, içeride de gecenin iki yüzü apaçık ortadaydı. Tabaklarında yemeden bıraktıkları rengârenk balık artıkları gecelerin bir tecrit hücresinin o soğuk karanlığına ilişkin birşeyler çağırıyordu. Gerçekleşmediği, biraz duraksayarak da olsa kabul edilen umutlarıyla birlikte geçmiş, en olgun dönemlerini yaşayan bu iki erkeğin bu günüyle birleşiyordu.

Bir daha yaşamında asla böylesine önemli bir özveride bulunmayacağım, diye düşündü Honda. Şu anda içinde taşacakmış gibi kabaran o alışılmadık tutkuyu da belleğine iyice kazımaya kararlıydı. Bütün dünyanın aptalca bulacağı, doğruyu yanlıştan ayırma yetisinin doruğunda olduğu bir yaşta verilmiş bu kararı aldıktan sonra içinde duyduğu o coşku ve neşeyle karşılaştırılabilecek hiçbir şey anımsamıyordu!

Aslında İsao'nun Honda'ya değil, Honda'nın İsao'ya teşekkür etmesi gerekirdi. İsao'nun gövdesinde Kiyoaki'nin yeniden can bulması karşısında büyülenmeseydi, Hon-

da bir buz dağının üzerinde yaşamaktan zevk alan biri olup çıkabilirdi. Dinginlik olarak gördüğü şey, gerçekte bir tür buzdu. Kusursuzluk kavramı, bir tür kurutma işlemiydi. Her şeye, yobaz olmayan bir bakış açısıyla bakması ona hiç de toyluk gibi gelmiyordu, yalnız olgunluğun ne demeye geldiğinden habersiz olduğu da bir gerçektir.

İnuma, peşinden kovalayan varmışçasına, pirinç rakısı kadehlerini birbiri ardınca, düzgün bıyığının uçlarını ıslata ıslata deviriyordu. Bıyığının ucundaki rakı damlaları Honda'ya, büyük bir tutkuyla sürdürülen inancı bir meta haline getirerek yaşayan bu adamın bıyığına, masumca tırmanmış küçük düşünce kırıntılarıymış gibi geldi. İnancı geçim aracı, düşünceyi ise destek yapmış biri olarak İnuma'nın çılgınlıklarıyla aşırılıkları, yüzüne kendi kendini kandıran birinin o ahmakça ifadesini vermişti. Kaskatı oturuş biçimini sürdürür, buz gibi bir hücrede titreyen oğlunu aklına bile getirmediğini gösteren bir canlılıkla kadehleri peş peşe yuvarlarken, hem coşkusunu hem de coşku öykünmesini bir rol gibi oynuyordu. Kanlı canlı hali, bir hanın girişindeki perdeye çizilmiş siyah bir ejderha kadar basmakalıptı. İnançlarını bir yapmacığa dönüştürmeyi seçmişti. Koyu, derine batmış gözleriyle, karşısındakine neredeyse elle tutulur, ezici bir kasvet duygusu verdiği gençlik günlerinden bu yana çok zaman geçmişti. Şimdi yaşadığı felaketler, çektiği acılar ve her şeyin üstünde de tattığı utançlar göz önüne alındığında, oğlunun zaferi karşısında göğsünün gururla kabarmasına hiç şaşmamalı.

Honda düşüncelerine gömülmüş bir halde otururken, İnuma'nın oğluna sessizce bir şey emanet etmiş, olduğunu algıladı. İnuma, geçmişteki utançlarını, bu dünyanın güçlülerine acı bir çığlık ve çekilmiş bir kılıçla karşı koyan oğlunun arılığına emanet etmişti.

Honda İnuma'nın ağzından İsao için içten bir sözcük duymak istiyordu.

"Aslında oğlunun," diye başladı, "Matsugae'nin eğit-

meni olduğun günlerden bu yana beslediğin bir dş gerçekleştirdiğini söyleyebilir misin?"

"Hayır," diye yanıtladı İnuma, hafif bir meydan okumayla. "O benim oğlum. İşte hepsi bu kadar." İlk ağızda karşı çıkmıştı, ama yine de Kiyoaki'den söz etmeye başladı. "Bugün durup düşündüğümde, genç efendimin ölüm biçimini çok doğal karşılıyorum; Kiyoaki yalnızca o biçimde lebilirdi. Tanrı böyle istemiş olmalı. İsao'ya gelince; o tıpkı babasına benziyor. Henüz çok genç, zaman da değişti, dolayısıyla bu tür bir şeye bulaşması kaçınılmazdı. Doğru, genç efendime *samurai* erdemlerini aşılamaya çalıştım, ama belki de beni buna iten şey kendi kyllğmd. Bana kalırsa genç efendi uğradığı düş kırıklığı yüzünden öldü..." İnuma o kadar duygulanmıştı ki sesi atallaştı. Kendini duygularına kaptırır kaptırmaz, bir baraj yıkılıvermişti sanki. "Ama yine de... yüreğinin sesini dinledi. Hiçbir şeyden değilse bile şundan eminim ki, asıl istediği de buydu; doygunluğa erişti. En azından, zaman geçtikçe böyle düşünmek daha çok içime geliyor. Yoksa dayanamazdım, bunun benim bencilce görüşüm olduğunu bilmeme karşın. Her neyse, Kiyoaki kendine yakışan bir biçimde yaşadı ve öldü. Bana, yani olaya dışarıdan bakan kişiye gelince; onca abama karşın her tuttuğum elimde kaldı, emeklerim boşa gitti.

"Ama İsao benim öz oğlum. Onu inançlarım doğrultusunda yetiştirdim. O da emeklerimi boşa çıkarmadı, tam istediğim gibi bir evlat oldu. Daha on dokuz yaşına bile basmadan kendoda üçüncü dereceye ulaşması beni fazlasıyla mutlu etti, ama ne var ki o günden sonra ele avuca sığmaz oldu. Belki de benim yaşamımdan çok fazla etkilenmişti. Hepsi bu kadar da değil. Babasının gözetiminden kurtulmak için yanıp tutuşuyordu. Kendine fazla gvendiydi, yoldan çıkmasının gerçek nedeni de bu. Son olaya gelince; sayenizde hafif bir cezayla atlatırsa, gereken dersi almış olur, aklı başına gelir. Ölüm cezası ya da ömür boyu

hapis olasılığı yok, değil mi?"

"Bu konuda kaygılanmanıza gerek yok," dedi Honda, kısaca.

"Ah, Yargıç Honda! Her şey için teşekkür ederim. Baba oğul, hayatta sizden daha büyük bir dayanağımız yok."

"Minnettarlığını, duruşmadan sonraya saklasan daha iyi edersin."

İnuma bir kez daha başını öne eğdi. Şimdi kendini duygularına bıraktığı için yüzündeki o her zamanki bayağılık birden silinivermişti. Sarhoşluğu arttıkça, gözleri insanı rahatsız edecek kadar sulanmıştı; bütün gövdesinden, görünmez bir koku gibi, birşeyler söylemek isteği salgılanıyordu sanki.

"Ne düşündüğünüzü biliyorum," diye açıkladı sonunda. Sözlerini sürdürürken sesi biraz tizleşmişti. "Dediğim gibi, gayet iyi biliyorum. Benim, sözcüklerle anlatılamayacak kadar kirlenmiş, oğlumunsa tertemiz olduğunu düşünüyorsunuz. Evet, aklınızdan geçen bu."

"Pek sayılmaz." Honda biraz bıkkın, baştan savarcasına yanıtladı.

"Hayır, öyle. Buna hiç kuşku yok. Madem bu kadar ileri gittim, bırakın da size şunu söyleyeyim: Oğlum, saldırıdan iki gün önce tutuklandı. Bunun için kime teşekkür borçluyuz, dersiniz?"

"Bilemiyorum..." İnuma'nın, söylenmeden kalsa çok daha iyi olacak bir şeyi söylemek üzere olduğunu anlamıştı, ama onu durduramazdı artık.

"Bizim için o kadar çok şey yapıyorsunuz ki, Bay Honda. Onca kibarlığınıza karşılık size bu itirafta bulunmam gerekirdi, ama bence bir müvekkil avukatından hiçbir şeyi saklamamalı. İşte bu nedenle size karşı dürüst olacağım. Evet, muhbir bendim. Oğlumu gizlice polise ihbar ettim. Son dakikada oğlumun hayatını kurtardım."

"Neden yaptınız bunu?"

"Neden mi? Yapmasaydım, oğlumun yaşamı sona ere-

cekti de ondan."

"Ama tasarlanan şeyin iyi mi kötü mü olduğunu bir yana bıraksak bile, oğlunuza aklına koyduğu şeyi yapması için bir şans tanımanız gerekmez miydi?"

"Böyle davranınamın nedeni, ileriye görmemdir. Ben hep ileriye bakarım, Yargıç Honda." Yüzü içkiden kızarmıştı, birdenbire odanın bir köşesinde duran bir kutunun içindeki dik yakalı cüppesine uzandı. Kaldırdığı toza aldırmaksızın, hışırtılı bir ses çıkartarak cüppeyi açtı ve bir palto gibi kaldırıp tuttu. "İşte," dedi. "Bu, benim. Ben bu cüppeyim. El çabukluğu filan söz konusu değil. Cüppe, babadır. O tıpkı soğuk bir kış gecesi gibidir. Cüppenin kıvrımları çok fazla, oğulun adım atacağı her yeri kaplayabilecek kadar da geniş. Oğul ışığı görmek için koşuyor, ama başaramıyor. Kocaman siyah cüppe onun başının üstünde açılmış, her yanı kaplamış. Cüppe, gecenin hâlâ sürdüğünü acımasızca anımsatıyor ona. Sabah olunca cüppe toprağa düşüyor ve oğulun gözlerinin güneşten kamaşmasına izin veriyor. İşte baba da aynen öyle. Haklı değil miyim, Bay Honda? Oğlum bu cüppeyi algılamak istemedi, kafasının dikine gitmek istedi. Bu yüzden de kulağının çekilmesi gerek. Çünkü gece hâlâ sürüyor, cüppe bunu bildiği için oğlunun ölüme gitmesini engellemek istiyor.

"Şu pis solcular üzerlerindeki baskı arttıkça güçleniyorlar. Onlardan yayılan mikroplar Japonya'yı sarmış durumda, Japonya'yı onlara karşı savunmasız bırakanlarsa siyasetçilerle iş adamları. Bunları oğlumun bana söylemesine gerek yoktu, zaten biliyordum. Bir bunalımın ulusu tehdit etmesi halinde İmparatorluk Ailesini savunmaya koşacak olanlarsa, söylemeye gerek yok, bizleriz. Ancak zamanlama çok önemli. Uygun ânı kollamak diye bir şey vardır. Salt kararlılık hiçbir şeye yetmez. Kısacası, oğlumun henüz çok genç olduğu sonucuna vardım. Gereken muhakeme yeteneğinden yoksun.

"Ben, yani babası kararlıyım. Gerçekten de yurtsever-

liğim, güçlü coşkun oğlumunkinden kat kat üstün. Oğlum, kafasına koyduğu her şeyi benden gizlemeye çalıştı –babasını hiç tanıımıyormuş, öyle değil mi?

"Ben hep ileriye bakırım. Harekete geçmektense, kılını bile kıpırdatmaksızın sonuç almak en iyisidir. Haksız mıyım? On Beş Mayıs Olayı sırasında mahkeme heyetine pek çok af dilekçesi gönderildiğini duydum. Aynı şekilde, bu genç sanıkların toylukları, saflıkları da halkın acıma duygularını harekete geçirebilir. Evet, bence bunu çanta-da keklik sayabiliriz. Oğluma gelince; yaşamını yitirmek yerine, zaferle yuvasına dönecektir. Yaşamı boyunca, bir sonraki loknasımın nereden geleceğini düşünerek kaygılanmasına gerek kalmayacak. Çünkü bütün dünya ona Şowa Kutsal Rüzgâr Birliğinden İsao İnuma olarak saygı gösterecektir."

Başlarda Honda'nın şaşkınlıktan dili tutulmuştu, ama sonra İnuma'nın gerçekten içten konuşup konuşmadığını merak eder oldu. İnuma'ya kalırsa, İsao'nun ilk kurtarıcısı babasıydı, oğlunun yardımına koşan Honda ise İnuma'nın tasarısını gerçekleştirmek için kullanılan bir aracıydı yalnızca. Hiçbir ücret almaksızın İsao'nun savunmasını üstlenerek gösterdiği iyi niyeti bundan daha iyi yadsıyamazdı. Başka hiçbir sözcük, Honda'nın davranışındaki soyluluğu bundan daha iyi kirletemezdi de.

İnuma'mn kaba saba gösterisine belli bir oranda içermiş olan Honda'nın yanılmadığına inanması için bir nedeni daha vardı. Bütün bunları söyledikten sonra İnuma, garsonu çoktan savdığı için baş başa kaldıkları bu küçük odada, hemen kendine bir içki daha doldurdu; Honda kıllı elerinin tirtir titrediğini fark etmişti. O anda İnuma'nın asla dile getiremeyeceği duygusallığını apaçık görmüştü; belki de ihanetinin asıl nedeni olan bir şeyi. Bir başka deyişle, oğul kanlı bir zaferin ve yüce bir ölümün eşğine kadar gelmişti, babaysa kıskançlığını dizginleyememişti.

Olay, Prens Harunori Toin için de büyük bir darbe olmuştu. Saygılarını sunmak için arada bir evine gelen herkesi anımsamazdı, ama İsao'nun o geceki ziyareti olanca canlılığıyla gözlerinin önündeydi. Oğlanı, özellikle Teğmen Hori getirdiği için, Prens Toin olaya yansız bir gözle bakamıyordu. Olay patlak verir vermez Prens hemen kâhyasını çağırıp, İsao'nun ziyareti konusunda ağzını sıkı tutmasını tembihledi. Ama kâhya Saray Bakanlığının emrinde çalıştığı için Prens ona fazla güvenmiyordu.

Prens Toin bir süredir Teğmeni, son durumları tartışabileceği, kafa dengi biri gibi görmeye başlamıştı. Saray Bakanlığındaki baylar bundan hiç hoşnut değillerdi. Sık sık Prensi boş boğazlık etmekle, sınıf ayrımı gözetmemekle suçluyorlardı. Bu son davranışı Bakanlığın kısıtlamalarına duyduğu tiksintiden kaynaklanıyordu; en önemsiz ziyaretlerden bile onları haberdar etmeleri istemişlerdi –Prensin bu öğütlere kulak vereceği kuşkuluydu.

Yamguçi'deki alay komutanlığına atandığından beri hem konuşmaları hem de davranışlarındaki aşırılık Saray Bakanının ve Özel Konulardan sorumlu Müdürün gözünden kaçınadı. Harunori'nin Tokyo'ya dönmesini bekledikten sonra ona dostça bir ziyarette bulunup, kibarca kulağını bükmeyi kararlaştırdılar. Prens hiç konuşmadan onları dinledi, sözleri bittikten sonra bile hiç yanıt vermedi. Odaya uzun süren bir sessizlik çöktü.

Bakanla Müdür, askeri konulara burunlarını soktukları için Prensin bağırıp çağıracağını sanıyorlardı. Böylece de bütün silâhları ellerinden alınmış olacaktı. Oysa Prensin yüzünde, inanılmayacak kadar yumuşak bir ifade vardı, öfkeyle haykırma fırsatı çoktan kaçmıştı. Sonunda yarı aralık, ama saygınlık yayan o çekik gözleriyle bir ona bir ötekine baktıktan sonra, "İşlerime ilk kez karışmıyorsu-

nuz," dedi. "Karşıcaaksanız İmparatorluk Ailesinin öteki fertlerine de eşit derecede karşırsınız umarım. Neden bu yükü uzun zamandır bir tek ben taşıyorum?"

Bakanın karşı çıkmasına kalmadan Prens derin öfkesini bastırmaya çabalayarak, uzun bir söylev vermeye başladı.

"Yıllar önce Marki Matsugae karım olacak kadınla ilgili olarak akıl almaz bir terbiyesizlik yaparak beni küçük düşürdüğünde, Saray Bakanlığı Markiye arka çıktı ve benim için kılını bile kıpırdatmadı. İmparatorluk Ailesine, kendi uyruklarından biri tarafından hakaret edilmişti; kabalığı su götürmez bir olaydı! Saray Bakanının kime hizmet etmesi gerekiyor? O günden beri sizlerin dalaverelerine kuşkuyla bakmama hiç şaşmamalı."

Bakanla Müdürün verecek hiçbir karşılıkları yoktu, hemen kalktılar.

Teğmen Hori ile birkaç genç subayın öfkeli sözlerine kulak vermek, Prens için oldukça eğlendirici olmuştu; Japonya'nın üstünde dolaşan karanlık bulutların arasından görünen mavi gökyüzü gibi görölmek hoşuna gitmişti. Yüreğinin derinliklerinde, büyük acı veren bir yara vardı. Bunun, bazı erkeklere yol gösteren türden bir ışık olmasından hoşnuttu; üzgün, başı boş, sahipsiz ruhunun pek çok kişi için bir umut kaynağı olup çıkması onu çok mutlu ediyordu. Yine de Prens'in harekete geçmeye hiç mi hiç niyeti yoktu.

İsao ile yoldaşlarının amacı gün yüzüne çıktı çikali, Mançurya'daki Teğmen Hori'nin sesi soluğu kesilmişti. Prens'in aklında yalnızca İsao'yla tanıştığı o tek gecenin anısı kalmıştı; şimdi, o yaz gecesi delikanlının gözlerinde ışıyan parıltıyı ammsayınca bunun, ölmeye ant içmiş birinin gözleri olduğunu anlıyordu.

İsao'nun verdiği, o sıralar şöyle bir göz attığı *Kutsal Rüzgâr Birliği*, hâlâ odasındaki kitap rafındaydı. Olayın gerçek anlamını çözebilmek umuduyla kitabı bir kez daha

eline aldı ve askeri görevlerinden arta kalan zamanlarında okudu. Kitabın her satırında sezilen kıvılcımları ateşleyen şey, öykünün kendi gücünden çok İsao'nun gözlerindeki yoğunluk, dudaklarından dökülen sözcüklerdi sanki.

Paylaşılan bir askeri yaşamın çetin yalınlığı, dünyadan bütünüyle korunmuş olan Prens için lütuf gibi bir şeydi, bu yaşamı fazlasıyla uygun buluyordu kendine. Ancak, burada bile ayrımcılık, rütbeye saygı vardı. O genç siville tanışıncaya kadar böylesine yakıcı bir aralıkla hiç karşılaşmamıştı; üstelik insanı dağlayacak kadar yakından. Böylece o geceki sohbet, bir daha çıkınamacasına belleğine kazındı.

Neydi bağlılık? Askerlerin bunu merak etmelerine hiç gerek yok, demişti o ateşli delikanlı. Bir asker olarak bağlılık, görevlerinin bir parçası.

Bu sözler Prensi can evinden vurmuştu. Hoyrat, savaşçı bir davranış biçimini benimsemekle Prens kendini bir askerden beklenen o açık bağlılık ölçütüne tıpatıp uydurmuştu. Belki de saldırgan kaygılardan kaçıp kurtulmak için sığınmıştı ona. İnsanı yakıp kavuran türden bir bağlılığa ilişkin en küçük bir fikri yoktu.

Böylesi bir bağlılığın varolup olamayacağı konusunda hiç kafa yormamıştı. İsao'yla tanıştığı gece Prens'in böylesine ateşli, böylesine ham ve sınırsız bir bağlılıkla ilk karşılaşıştıydı. Bu deneyim onu gerçekten çok heyecanlandırmıştı.

Prens Harunori, İmparator uğruna canını vermeye her an hazırdı elbette. Otuz bir başındaki İmparator'dan on dört yaş büyük olan Prens, İmparatoru şefkatli bir ağabey gibi seviyordu. Ama bunlar dingin, suskun duygulardı: Kocaman bir ağacın gölgesine benzeyen, hoş bir bağlılık. Ayrıca Prens, rütbece kendisinden aşağıda olanların bağlılığına kuşkuyla bakar, onlarla arasındaki uzaklığı korumaya özen gösterirdi.

İsao'dan oldukça etkilenen Prens Toin kendini, eski-

sinden de büyük bir hoşnutlukla, asker ruhunun yalınlığına adanmıştı. Şimdiyse, sanık Teğmen Hori'yi korumak için suskunluğunu sürdürdüğü için, olaya ordunun da karışıp karışmadığının kanıtlanamadığını anlıyordu. Bunun ayırdına varması olaya karışanlara duyduğu yakınlığı arttırmıştı.

Prens Toin, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'nden bir bölümü anımsadı; İsao da yazılanlarla kendisi arasında bir özdeşleşme bulduğu için o bölümü derin bir hayranlıkla okumuş olmalıydı: "Yapay inceliklerden habersizdiler. Şirika-wa'nın kıyısına vuran ısıltılı ayı, bunun bu yaşamda görecekleri son dolunay olduğunu bilen insanların sevgisiyle seyrederlerdi. Vişne tomurcuklarını, bu bahar tomurcuklarının onlar için açan son tomurcuklar olduğunu bilen insanların gözüyle değerlendirirlerdi. "Bu genç adamların kızgın kanı, kırk beş yaşındaki alay komutanının yüreğinin coşkuyla çarpmasına yol açıyordu.

Prens Toin, bu çocukları kurtarıp kurtaramayacağını içtenlikle tartmaya başladı. Yaşamı boyunca ne zaman düşünmekten yorulsa, ne zaman çaresiz bir sorunla karşılaşırsa, oturup klasik Batı müziği dinlerdi.

Emirerini çağırdı, kaldığı geniş subay konutunun serin salonundaki şömineyi yaktırdı. Sonra bir plak seçip eliyle pikaba yerleştirdi.

Keyifli bir şey dinlemek istediği için, Wilhelm Furtwengler yönetimindeki Berlin Filarmoniden, Richard Strauss'un "Till Eulenspiegel" adlı parçasını seçmişti; müziğin tadını bir başına çıkarabilmek için emirerini savdı.

"Till Eulenspiegel" on altıncı yüzyıla ait, taşlama niteliğinde bir halk masalıydı. Hauptmann'ın bu masaldan yola çıkan oyunuyla, Strauss'un senfonik şiiri çok ünlüydü.

Aralık ayının bu son günlerine özgü rüzgâr evin dışındaki geniş, karanlık bahçede ıslık gibi ötüyordu, sesi şöminedeki alevlerin çıkardığı sese karışır gibiydi.

Prens Toin, asker tuniğinin yakasını gevşettikten son-

ra, tenine buz gibi değen beyaz, keten bir kılıf geçirilmiş olan koltuğa oturdu. Bacak bacak üstüne attı; beyaz pamuklu çorabın sardığı ayağının ucu havada hareketsiz kaldı. Subay pantolonundaki dizliklerin düğmeleri baldırlarını sıkıyordu, subaylar çizmelerini çıkarır çıkarmaz hemen bu düğmeleri açarlardı, ama Prens bu belli belirsiz rahatsızlığa hiç aldırmadı. Bıyığının yağlanmış ve kıvrılmış ucunu, yabanıl bir kuşun kuyruğundaki tüyleri ellercesine, hafifçe okşadı.

Bu plağı dinlemeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki. Eğlenceli bir şey dinlemek istemişti, ama borunun ilk titrek ezgilerini duyar duymaz, yanlış bir seçim yaptığını anladı; şu anda dinlemekten zevk alacağı müzik bu değildi. Bu neşeli, yaramaz Till değil, hüzünlü ve yalnız bir Till'di, kristal kadar saydam, orkestra şefinin kendisinin yarattığı bir kişilik.

Prens Toin yine de dinlemeyi sürdürdü. Till'in sinir uçlarından oluşan gümüşsü bohayı salonda bir toz bezi gibi defalarca ırttığı o taşkınlık ânından başlayarak, sonuna yani ölüm fermanını alıp da öldürdüğü âna kadar dinledi. Plak bitince Prens hızla yerinden fırladı, emirlerini çağırmak için zile bastı. Emirlerine, şehirler arası hattan Tokyo'yu aramasını ve kâhyasını bulmasını söyledi.

Prens kararını vermişti. Yaklaşan yılbaşı tatili için Tokyo'ya döndüğü zaman, Majestelerinden birkaç dakikasını kendisine ayırmasını rica edecek ve İmparatorun dikkatini İsao ile yoldaşlarının benzersiz bağlılıklarına çekecekti. İmparator Hazretlerinden sevecen bir karşılık alır almaz da bunu hemen, büyük bir gizlilik için Anayasa Mahkemesinin Baş Yargıcına iletcekti. Ama daha önce, yıl sona ermeden İsao'yu savunacak olan avukatı çağırıp, davaya ilişkin bütün ayrıntıları öğrenmeliydi.

Telefonda kâhyasına, avukatın adını öğrenmesini, sonra da onu kendisinin Tokyo'ya varış tarihi olan yirmi dokuz aralığın ertesini günü Toin Malikânesine çağırmasını

tembihledi.

Honda kendine ait uygun bir yer buluncaya kadar, bir dostunun Marunoçi Binasının dördüncü katındaki bürosunun bir odasını kullanacaktı. Dostu da avukattı, üstelik sınıf arkadaşıydı.

Bir gün, Toin Malikânesinden gelen bir görevli Honda'ya, Prens Hazretlerinin gizli bir dileğini ilettili. Gerçekten de beklenmedik bir şey olduğu için Honda şaşırmişti. Kahverengi muşamba kaplı zeminde çıt çıkarmaksızın, sinsice ilerleyen bu ufak tefek adamı görünce Honda içine, tanımlayamadığı bir hoşnutsuzluğun yayıldığını duyumsadı; sonra adamı alıp toplantı salonuna götürdüğünde, bu duygusu daha da güçlendi. Bürodan buzlu camla ayrılmış olan küçük toplantı salonunda çevresine bakınan küçük adamın yüzünde donuk, ama huzursuz bir ifade vardı. Duyulmaktan ödünün koptuğu belliydi.

Yüzü, altın çerçeveli gözlük takmış, soluk renkli bir balığın yüzüne benziyordu. Bu yüz soğuk, karanlık sular- da yaşamaya alışmış, günışığından yoksun kalmış olduğu- nu, kızıl şeritler halindeki karman çorman yosunların altında güç belâ, dehşetle soluyabildiğini söylüyordu.

Bir yargıcın o kibirli halinden hâlâ birşeyler taşıyan Honda, görgü kurallarını bir yana atıp, doğrudan konuya girdi.

"Ağzı sıkılık konusunda kaygılanmazına hiç gerek yok, mesleğim zaten beni buna zorluyor. Lütfen içiniz rahat olsun. Ayrıca, temsil ettiğiniz kişinin ne kadar aziz biri olduğunu bildiğim için, olağanüstü bir özen göstereceğimden emin olabilirsiniz."

Görevli, ciğerlerinden rahatsızmışçasına, son derece alçak bir sesle konuşuyordu; Honda onu duyabilmek için iskemlesinde iyice öne eğilmek zorunda kaldı.

"Hayır, hayır, herhangi bir gizlilik söz konusu değil. Prens Hazretleri bu konuyla ilgileniyor ve sizden kendisi-

ni otuz aralık günü ziyaret etmenizi rica ediyor. Malikâne-sine gittiğiniz zaman ona bildiğiniz her şeyi anlatırsanız size minnettar kalacaktır. Ancak..." Ufak tefek adam burada, bir hıçkırık nöbetini önlemek istercesine, birdenbire susuvermişti. Kekeleyerek sürdürdü: "Ancak... bir şey daha var... Şimdi söyleyeceklerim Prens Hazretlerinin kulağına giderse çok ciddi sorunlar çıkabilir. Lütfen kendisine bundan söz etmeyin."

"Anlıyorum. Lütfen açık konuşun."

"Evet... Bunun salt benim görüşüm olmadığını da lütfen aklınızdan çıkarmayın. Eğer randevu gününde birdenbire üşütüp, Prensi ziyaret etmekten vazgeçer, bizi de bundan haberdar ederseniz, durumu anlayışla karşılayacağımızı bilin. Biz Prens Hazretlerinin isteğini size usulünce iletme zorundaydık, hepsi bu."

Honda, Prens Toin'in gönderdiği habercinin ifadesiz yüzüne hayretle baktı. Adamın görevi bir çağrıyı iletmekti, oysa Honda'ya bu çağrıyı kibarca geri çevirmesinin daha iyi olacağını ima ediyordu. Kiyoaki'nin ölümüne doğrudan karışmış biri olan Prens Toin'den, tam on dokuz yıl sonra böyle bir çağrının gelmesi yazgının ne garip cilvesiydi; Prens Hazretlerinin dileğini ilk duyduğunda kendini huzursuz hissetmişti Honda. Ama habercinin bu garip tutumu karşısında ne pahasına olursa olsun Toin Malikâne-sine gitmeye karar verdi.

"Çok güzel. O gün üşütmezsem, sağlığım da yerindeyse Prens Hazretlerinin huzuruna çıkacağım. Doğru anlamış mıyım?"

Görevlinin yüzünde ilk kez küçük de olsa bir ifade belirdi. Burnunun kibirli ucunu, keder dolu bir yenilgi yalayıp geçti. Sonra, sanki hiçbir şey olmamış gibi, bambu kamışlarının arasından esen yelin sesine benzeyen sesi duyuldu.

"Evet, elbette, elbette. Sizden, otuz aralık sabahı Malikânede bulunmanızı rica ediyorum. Ana kapıdaki nöbetçi-

ye geleceğinizi haber vereceğim, yalnızca adınızı söylemeniz yeterli olacaktır."

Honda, Soylular Okulunda okumuştı, ama bugüne kadar İmparatorluk Ailesinden birinin evine ayak basmamıştı, nedeni belki de Aileye çok yakın olan birisiyle aynı sınıfta okumamış olmasıydı. Bu türden bir tanışıklık yaratmaya da hiç çalışmamıştı.

Honda, Prens Kiyooki'nin ölümüne karışmış olduğunu biliyordu, ama Prens, Kiyooki ile Honda'nın arkadaşlığından habersiz olduğu kesindi. Nereden bakılırsa bakılsın Prens o olayda incinen tek kişiydi, en iyisi o konuyu açmadığı sürece geçmişe hiç değinmemekti. Kiyooki'nin adının geçmesi bile bir hakaret sayılabilirdi. Honda elbette bunun farkındaydı, nasıl davranması gerektiğini biliyordu.

Ancak habercinin bir gün önceki tavrı göz önüne alınırsa, içinden bir ses Honda'ya, Prens Toin'in hangi nedenle olursa olsun şu son olaya anlayışla yaklaştığını fısıldıyordu –üstelik, İsao'nun yeniden doğmuş Kiyooki olduğunu aklına bile getirmeksizin!

Haberci ne düşünürse düşünsün Honda kararını vermişti. Prens arzusuna uyacak ve bildiği her şeyi ona anlatacaktı, saygısızlık etmeden olayın gerçek tablosunu çizecekti.

Buluşma günü kararını vermiş, içi rahat bir biçimde yola koyuldu. Bir gün önce başlayan kış yağmuru hâlâ sürüyordu, Toin Malikânesine ulaşan eğimli patikadaki çakıl taşlarının arasından akan derecikler Honda'nın ayak-kabıllarını ıslattı.

Honda'yı kapıda, daha önce tanıştığı görevli karşıladı; konuşması, davranışları oldukça kibardı, ama tavrındaki soğukluk insanı çarpacak kadar belirgindi. Bu küçük adamın beyaz teninden sözcüğün tam anlamıyla buz gibi bir hava yayılıyordu.

Ziyaretçilerin alındığı salon tuhaf, küçük bir odaydı.

Duvarlarından ikisi geniş bir açı oluşturunuyordu, yağmur-
dan sırsıklam olmuş bir balkona açılan bir kapı ile bir
pencere vardı. Üçüncü duvara, *tokonoma* benzeri bir raf
takılmıştı, rafın üzerinde yanan tütün odayı, kor gibi ya-
nan gaz sobasından yayılan ısınnın daha da yoğunlaştırdığı,
güçlü bir kokuyla dolduruyordu.

Sonunda Prens Toin göründü: Koyu kahverengi ta-
kını elbise giymiş bir alay komutanının heybetli karaltısı.
Konuğunu rahatlatmak için takınılmış neşeli bir tavır.

"Evet, sizi sabahın bu erken saatinde ta buralara ge-
tirttin. Gelmekle büyük bir incelik gösterdiniz!" dedi
Prens, duruma hiç de uygun düşmeyen, gereğinden yük-
sek bir sesle.

Honda kartvizitini uzattı, eğildi.

"Lütfen rahatınıza bakın. Sizi buraya çağırmanın ne-
deni, üstlendiğiniz dava. Bu gençleri savunabilmek için
yargıçlık görevinizden ayrıldığınızı duydum."

"Çok doğru, Prens Hazretleri. İçlerinden biri, bir tanı-
şının oğlu olur."

"Galiba İnuma'dan söz ediyorsunuz?" dedi Prens To-
in, askerlere özgü açık sözlülükle.

Pencerenin canı sıcağın oluşturduğu buğu damlala-
rıyla kaplanmıştı. Geniş bahçedeki çıplak ağaçlara, pence-
reden görünen, nemden korumak için hasırlara sarılmış
olan çamlara ve palmiyelere dökülen kış yağmuru tıpkı
bir pusa benziyordu. Beyaz eldivenli bir uşak, İngiliz usu-
lü çay servisi yaptı. Gümüş çaydanlığın incecik ağzından
dökülen amber renkli sıvıyı büyük bir zarafetle beyaz, por-
selen fincanlara doldurdu. Honda, gümüş çay kaşığının
iletmediği âni ısıdan korunmak için parmaklarını çekti. Fazla-
sıyla güçlü olan ısı ona ansızın, İmparatorluk Yasasının
burada, bu gümüşün içinde titreşiyormuş gibi görünen ce-
za koşullarını anımsatmıştı.

"Bir tanıdığım, İsao İnuma'yı bir keresinde buraya
getirmişti," dedi Prens, sakın bir sesle. "O gün İsao üze-

rimde güçlü bir izlenim bıraktı. Kendini öyle coşkulu bir biçimde dışa vurmuştu ki; gerçekten içtendi. Kafası çalışan bir genç. Kusursuz bir zekâsı var. Ona sorduğum bütün tuzak dolu soruları dosdoğru, hiç dolambaçsız yanıtladı. Biraz tehlikeli bir çocuk, ama kesinlikle uçarı biri değil. Böylesine değerli bir gencin bu biçimde tökezlediğini görünce insan gerçekten hayıflanıyor. Onun avukatı olabilmek için mesleğinizi gözden çıkardığınızı duyunca çok sevindim ve sizinle tanışmak istedim."

"Bu çocuk, Prens Hazretleri, kendini bütün yüreğiyle İmparatoruna adanmış. Buraya geldiğinde, duygularını size de aktardı mı?"

"Evet. Bağlılığın, İmparator için kendi elleriyle, dumanı tüten pirinçten köfte yapmak olduğunu söyledi. Bundan sonra da, sonuç ne olursa olsun, bağlılık insandan kendisini öldürmesini beklermiş. Bana *Kutsal Rüzgâr Birliği* adh kitabı armağan etti... Ne dersiniz, kendini öldürmeye kalkışmaz, değil mi?"

"Hem polis hem de hapishane yetkilileri bu olasılığa karşı uyarıldılar, bence kaygılanmaya gerek yok. Fakat Prens Hazretleri..." dedi Honda, gitgide yüreklenerek. Sözü asıl istediği konuya getirmeye çalışıyordu. "Size sormak istediğim bir şey var. Acaba bu çocukları nereye kadar destekleyeceksiniz? Salt gün ışığına çıkan eylemleri değil, tasarladıkları komployu da dikkate alırsak, onların yanında yer almayı nereye kadar sürdüreceksiniz? Yoksa, alev alev yanan içtenliklerinin sonuçları ne olursa olsun onları destekleyecek misiniz?"

"Kolay bir soru değil bu," dedi Prens. Çay fincanını bıyığının hizasında tutarken, yüzünde bir sıkıntı belirmişti; çayın dumanı kıvrıla kıvrıla yükseliyordu. O anda Honda Prense, Kiyoaki'nin acıklı ölümüne ilişkin bütün ayrıntıları aktarmak için hiç hesapta olmayan bir dürtü hissetti.

Prensin öz saygısı, Kiyoaki'nin yol açtığı olay yüzünden büyük bir yara almış olmalıydı, ama Honda, onu asıl

yaralayan şeyin tutku olup olmadığından emin değildi.

Eğer yıllar önce Prens bütünü varlığı –önemli, önemsiz; zengin, yoksul – bütün erkekleri ölüme, cehenneme sürükleyen o parlak hayaletin yaydığı ışıltıya boğulmuşsa, eğer Prens yarasını, bütün erkekleri parıltısıyla kör eden tam anlamıyla bilisiz, tam anlamıyla soylu olan bu tutkuya borçluysa... Prens tutkusunu küle dönüştüren kişiye gelince; eğer bu kişi Satoko'ysa... Ve bu gerçek şimdi, burada ortaya çıkarılırsa... Kiyoaki'ye bundan daha avutucu bir ağıt sunulamazdı. Hiçbir şey, diye düşündü Honda, Kiyoaki'nin ruhunu bundan iyi huzura kavuşturamaz. Aşkla bağlılık aynı kaynaktan fişkirir. Prens Toin bunu açıkça kanıtladığı sürece, Honda onu korumak için elinden gelini yapacaktı. Bunun üzerine Honda, Kiyoaki'nin adının yasak bir sözcük olduğunu bile bile, şu son olayı, Kiyoaki'yi ölüme sürükleyen tutku fırtınasının bir benzetmesi gibi kullanarak, Prensi şu âna kadar saygısızlık etmemek için değinmediği bir konuda denemeyi göze alabildi. Belki duruşmada İsa'o'nun aleyhine kullanılabilirdi, belki de bir avukat olarak bunları asla söylememesi gerekirdi, ama Kiyoaki ile İsa'o'nun yüreğinin derinliklerinde bir yerde, bir ağızdan bağırarak düşüncesini bir türlü atamıyordu kafasından.

"İşin aslı, Prens Hazretleri, soruşturmalar bu olayın hâlâ son derece gizli tutulması gerektiğini gösterdi. İnu-ma'nın ekibi, finans dünyasının belli başlı kişilerini yok etmenin çok daha ötesinde birşeyler tasarlıyorlardı."

"Yeni bulgular mı var?"

"Tasarladıkları ayaklanma daha başlamadan bastırıldı elbette, ama böylesi gençlerden bekleneceği gibi, onları eyleme geçiren şey, yönetim gücünün İmparatorun kutsal ellerine geçtiğini görme isteğiydi."

"Oldukça akla yakın bir istek."

"Bence ilk amaçları, İmparatorluk Ailesinden birinin başkanlığında bir kabine oluşturmaktır. Bunu söylemek

çok zor geliyor, ama polis gizlice bastırdıkları bazı bildirileri ele geçirmiş, bu bildirilerde adınız sıkça geçiyormuş."

"Ne? Adım mı?" diye haykırdı Prens; yüzünün ifadesi ansızın değişivermişti.

"Bu bildirileri, suikastlerden sonra hemen dağıtmak amacıyla teksir makinesinde çoğaltmışlar, böylece halka İmparatorun size yetki tanıdığı izlenimini vereceklerdi. Savcının bu bildirilerden haberi olunca, tutumu inanılınayacak kadar sertleşti. Benim de işim iyice zorlaştı. Davayı neye dayanarak açacakları çok önemli, verilecek cezalar da buna bağlı olarak iyice ağırlaşabilir."

"Bu, İmparatora karşı bir hakarettir! Çok saçma! Akıl almaz bir şey."

Prensin sesi yükselmişti, ama bu seste korkudan iz yoktu. Onun aklından geçenleri okumaya kararlı olan Honda, sakın sakın bir soru daha sordu. Dosdoğru Prensin badem gözlerine bakıyordu.

"Kabalığımı bağışlayın, Prens Hazretleri, ama ordu da da buna benzer bir eğilim olabilir mi?"

"Kesinlikle olamaz. Ordu bu işe hiçbir biçimde bulaşmadı. Olayla ordu arasında bağlantı kurmak, büyük bir saçmalık olur. Her şey bu okul çocuklarının başının altından çıktı."

Honda, Prens Toin'in Orduyu korumak için kapıyı öfkeyle konuğunun yüzüne kapadığını anladı. Honda'nın en çok güvendiği dağa kar yağmıştı.

"Bu kadar zeki bir gencin böylesine bir saçmalığa kalkışması!" dedi Prens, kendi kendine homurdanırcasına. "Büyük bir düş kırıklığına uğradım. Yetmezmiş gibi, bir de benim adımlı kullanmak! Bir tek karşılaşmanın ardından, İmparatorluk Ailesine mensup bir Prensin adını bu biçimde sömürmek! Bütün yükümlülük duygusunu yitirmiş olmalı –en azından, nerede durması gerektiğini bilmiyor. Çizmeyi aştı. İmparatoru gücendirmenin en büyük vefasızlık olduğunun farkında değil. Onun bağlılıktan anladığı

ğı bu mu? Ya da içtenlikten? Bu gençler birer baş belâsı!" Alaylara komuta eden bir önderin yüce gönüllülüğünden iz kalmamıştı Prenste. Yüreği birdenbire buz kesmişti. Honda dinlerken, Prens Hazretlerinin coşkusundaki âni değişimi kolayca algıladı. Soylu göğsünde yanan ateş sönmüş, geride kor, köz filan da kalmamıştı.

Prens Toin ise, bu avukatla görüşmeye karar vermekle ne kadar yerinde davrandığını düşünüyordu. İmparatora yeni yıl dileklerini ilettikten sonra, bu olaydan hiç söz etmeyecek, böylece küçük düşmekten kurtulacaktı. Ama kuşkular beyninde cirit atıyordu. Bu çapta bir saldırının okul çocukları tarafından tasarlandığına inanmak güçtü. Olay ortaya çıktı çıkalı Teğmen Hori'den hiç haber almamış olması ne kadar garipti! Prens Toin onun Mançur'ya atandığını öğrenince çok üzülmüştü, oysa şimdi, enine boyuna düşününce aklına Teğmenin kendi isteğiyle gitmiş, olay patlak vermeden önce kaçmış olabileceği geliyordu. Öyleyse, Prens kullanılmış, öylesine güvendiği bu subay tarafından aldatılmış demektir.

Nefreti, korkunun içine kök salmış bir nefret olduğu için giderek büyüyordu. Prens bir süredir Saray Bakanlığındakilere, üst sınıfı oluşturanlara güvenmiyor, onlardan çekiniyordu. Şimdiyse, içinin en rahat olduğu o tek yerden de ihanetin kokusu yükselmekteydi. Oldukça tanıdık bir kokuydu bu. Prens tek yapması gereken şey, anımsamaktı; o zaman hemen bu kokunun ta çocukluğundan beri onu nasıl her yandan sarmış olduğunu anımsayıveriyordu. Bir tilki ininin kokusu. Prens ondan kurtulmak için ne kadar uğraşırsa uğraşsın, bu koku soylu çevresine siniyor, onu kirletiyor, burun deliklerini yakıyordu; ihanetin mide bulandırıcı, iğrenç kokusu.

Honda camdan dışarıya, yağan yağmura baktı. Cam gittikçe daha çok buğulanıyordu. Bahçedeki palmiyeleri saran koruyucu hasırların rengi, sırlıklam görünümünün ortasında kasvetli kasvetli parlıyor, hâki renkli üniforma-

lar giymiş bir takım erkeklerin pencerenin önünde toplandığı izlenimi yaratıyordu. Honda çok tehlikeli bir kumar oynamak üzere olduğunun farkındaydı, böyle bir oyunla bir yargıç olarak asla karşılaşamazdı. Prens'in evine gelirken aklında belli bir tasarı yoktu elbette. Ama Prens Hazretlerinin tutkusundan geriye kalan acınası küllere bakarken, içinde âni, gözü pek bir umut yeşermiştir. Yaklaşımı büsbütün farklı olacaktı, sorun artık Prens'in İsa'o'yu kurtarmak isteyip istememesi değildi. Şimdi top Honda'daydı, Prens Toin'i daha akıl çelici bir biçimde, hiç mi hiç niyeti olmamasına karşın, usulca İsa'o'ya yardım etmeye yönlendirecekti. Şu anda böyle bir kararı Prens Toin'e kabul ettirebilecek tek insan, Honda'ydı, üstelik bu fırsat bir daha ele geçmezdi. Honda biraz ürkerek de olsa, bu duyguyu Prens'e ustaca aşılama zorunda olduğunu kabullendi. Sözü'nü ettiği, kışkırtıcı bildiriler savcının elindeydi, henüz halka açıklamamıştı.

Elinden geldiğince sakın bir sesle konuşmaya çalışarak şöyle dedi: "Prens Hazretlerinin adının geçtiği o bildirilere gelince; oldukları gibi kalmalarına izin verilir, bu da sizi zor durumda bırakacak sonuçlar doğurursa, olayların inanılmayacak kadar olumsuz bir yönde gelişmesinden korkuyorum."

"Zor durumda bırakacak sonuçlar mı? Yani benimle hiçbir ilintisi olmayan bir şey beni zor durumda mı bırakacak?"

Prens'in Honda'ya çevirdiği gözlerinde ilk kez apaçık öfke okunuyordu. Ama sesini çok az yükseltmişti, öfkeye kapılmaktan az da olsa çekindiği belliydi. Oysa öfkesi Honda için çok değerliydi. Honda bundan, sonuna kadar yararlanmak zorunda olduğu kanısındaydı.

"Beni bağışlayın, Prens Hazretleri. Ama bana öyle geliyor ki, bu bildiriler çok tehlikeli; her ne kadar sizin çıkarlarınızı gözetsem de, onları hasıraltı etmek benim gücümün çok dışında kalan bir şey. Bir an önce eyleme geçmez-

seniz, bildiriler günüŝığına çıkacak, bu olaya hiçbir biçim-
de bulaşmamış olmanıza karşın herkes bulaŝtıđınızdan
kuŝkulanacaktır."

"Benim bunları örtbas edecek gücümün olduğunu
mu söylemek istiyorsunuz?"

"Evet, efendim. O g sizde var."

"Peki, ama nasıl?"

"Prens Hazretlerinin Saray Bakanını yönlendirmesi
yeter," diye yanıtladı Honda, duraklamaksızın.

"Saray Bakanının önünde diz kmemi mi neriyorsu-
nuz?" Prensın sesi sonunda eskisi kadar yüksek çıkmıştı.
Koltuğunun kenarına hafıf hafıfvurduğu parmakları öfke-
den titriyordu. Gözbebekleri kımıltısızdı, etkileyici gözleri
ise iyice açılmıştı. Bir atın sırtından, süvarilerine emirler
yađdırırmıŝasına haŝın görünüyordu.

"Kesinlikle hayır, Prens Hazretleri. Yalnızca emir ver-
meniz yeterli, Bakan gerekeni yapacaktır. Ben yargıken,
İmparatorluk Ailesiyle ilgili bir durum ortaya çıktığı za-
manlar gereken özeni gösterir, sarayın kurallarına uyar-
dım. Saray Bakanı, Adalet Bakanına danıŝacak, Adalet Ba-
kanı Baş Savcıya emir verecek, böylece söz konusu bildiri-
ler ortadan kaldırılacaktır."

"Bu işi halletmek bu kadar kolay mı?" diye sordu
Prens, hafıfe içini çekerek. Saray Bakanının okatlanılma-
sı g, yumuşak tebessml yüzü gözlerinin önünde ydi.

"Evet, efendim. Yetkenizi kullandığınız sürece..."
Honda'nın sesinin tonu öyle içten, öyle kesindi ki Prens
Toin'i yreklendirmıŝtı.

Böylece İsa'o'nun işlediği suçun üstünde salınan o teh-
likeli, uğursuz gölge kovalanmıŝ oluyor, diye düşündü
Honda. Bu tehlike de başarıyla savuŝturulduđuna göre ge-
riye korkulacak bir tek şey kalıyordu, o da Savcının dikka-
te alınması gereken intikam duygularıydı.

İsao Yılbaşını bir polis hüccresinde geçirdikten sonra, ocak ayının sonunda, sorgusu tamamlanınca İçigaya Hapishanesine gönderildi. Tutukluların başına geçirilen sepete benzeyen, örgü başlığın ardından, iki günlük kar yağışından sonra caddeler boyu gölgeli öbekler halinde birikmiş olan kirli kar kalıntılarına baktı. Pazar tezgâhlarının önüne asılmış rengârenk reklam afişlerinin canlı renkleri, kış güneşinin akşamüstü ışınlarıyla iyice belirginleşmişti. Hapishanenin güney girişinde bulunan, yüksek, demir kapı İsao'yu taşıyan arabaya yol vermek için açılırken, menteşeleri gürültüyle gıcırdadı; sonra kapı yeniden kapandı.

İçigaya Hapishanesi 1904 yılında tamamlanmış, ahşap bir binaydı, dış yüzeyi gri harçla sıvanmış, iç duvarlarıysa baştan başa beyaza boyanmıştı. Duruşma gününü bekleyen tutuklular güney kapısından binaya girdikten sonra arabadan iner ve bir tünelden geçerek "Merkez" denilen muayene odasına alınırlardı.

Bu çıplak odanın genişliği yirmi metre kare kadardı. Duvarlardan birinin önüne, telefon kulübelerine benzeyen dar, tahta odacıklar sıralanmıştı. Tutuklular sıralarını burada beklerdi. Karşı tarafta cam kapılı bir helâ vardı. Görevli memur tahta çitle çevrili, yüksekçe bir sahanlıkta oturuyordu, onun hemen arkasında elbise değiştirmek için kullanılan, zemini incecik bir hasırla kaplanmış olan bölüm vardı.

Soğuk insanın iliklerine işliyordu. İsao ötekilerle birlikte elbise değiştirme yerine götürüldü, burada çırılçıplak kalıncaya kadar soyundu. Zorla ağzını açtırdılar, en gerideki dişine kadar incelediler. Gardiyanlar kulaklarının, burnunun içini dikkatle araştırdılar. Kollarını kaldırıp, bedeninin ön tarafını yokladılar. Sonra öne eğilip ellerini yere dayadı; arka tarafı da inceden inceye muayene edildi. Ken-

disine bu kadar kaba davranıldığında insan gövdesine yabancılaşıyordu; güvenlikte kalan tek şeyi, düşünceleri idi artık. Akıl bu utanç verici durumdan kaçıp kurtulmanın bir yolunu buluyordu. Giysilerinden sıyrılmış, bütün bedeni ürpermiş olan İsa o soğukun kırbacını bedeninin her noktasında hissediyordu; gözünün önünde kırmızılı, mavili bir hayalet belirdi. Neydi bu? Tecrit hücresinde kendini bir adamla baş başa bulmuştu; dövme yapan bir usta, iflah olmaz bir kumarbazdı. Adam İsa'ya, sırtının taze derisini aslanlarla, şakayıklarla bezemek istediğini söylemişti. Peki, ama neden aslanlarla, şakayıklarla? Çünkü belki de bir vadinin dibindeki bataklığın karanlık sularında kızıl akşam bulutlarının yansısını andıran bu kırmızı, mavi desenlerin, horlanmanın en alt noktasından yükselen bir gündoğumunun o renk patlamasını çağırıyordu. Dövme ustasının, batan güneşin bir vadinin dibindeki yansısını gördüğüne hiç kuşku yoktu. Bunu ölümsüzleştirmeyi sağlayacak tek şeyse, aslanlarla şakayıklardı...

İsa o gardiyanlardan birinin, böğründeki benlere dokunduğunu, hafifçe okşadığını hissedince bir kez daha, salt alçaltıldığı için intihar etmeyeceğini algıladı. Tecrit hücresinde geçirdiği uykusuz gecelerde kendini öldürme düşüncesiyle oynayıp durmuştu. İntihar kavramı İsa için her zamanki gibiydi; yani olağanüstü parlaklıkta ve rahatlatıcılıkta bir şey.

Tutukluların duruşma gününe kadar kendi giysilerini giymelerine izin veriliyordu, ama İsa giysilerini buharla dezenfekte edilmek üzere teslim ettiği için bir günlüğüne, mavi tutuklu formasını giymek zorunda kalmıştı. Bütün kişisel eşyalarını toplamak ve her gün kullanmak zorunda olduğu eşyaların dışında kalanları gardiyana teslim etmek zorundaydı. Sonra, yükseltinin üzerindeki görevlinin sesini duydu; hapishaneye gönderilen armağanlara, mektuplara, yapılacak görüşmelere ilişkin bir sürü talimat sıralıyordu. Çoktan gece olmuştu.

Ön sorgulamalar için elleri kelepçeli, beline dolanmış bir iple Bölge Mahkemesine götürüldüğü günlerin dışında, bütün zamanını İçigaya Hapishanesinin 13 numaralı bloğundaki hücresinde tek başına geçiriyordu İsao. Sabah yedide kalkma vaktinin geldiğini bildiren düdük çalıyordu. Bu buharlı düdük mutfağın çatısına yerleştirilmişti, mutfaktaki kazanlardan çıkan buharla çalışıyordu. Sesi tizdi, ama her nasılsa, yaşamın o şen, buğulu ılıkılığıyla doluymuş gibi geliyordu insana. Her akşam yedi buçukta aynı düdük sesi bir kez daha duyuluyor, hücrelere çekilme zamanının geldiğini haber veriyordu. İsao bir gece düdük çalınırken, bir çığlık, ardından da sövüp sayan, öfkeli sesler duydu. Aynı şey ertesi akşam da yinelendi. İkinci gece İsao, düdük sesine karışan bu çığlığın, "Yaşasın Devrim!" diye haykıran bir tutukluya ait olduğunu anladı; hücresinin penceresi İsao'nun tam karşısındaki duvara düşen, başka bir yoldaş da ona katılmıştı. Küfürlerse onları duyan bir gardiyandan geliyordu. İsao tutuklunun sesini bir daha duymadı, belki de cezalandırılmak için başka bir hücreye atılmıştı. İnsanlar, diye düşündü, duygularını soğuk bir gecede uzaktan uzağa havlayan köpekler gibi dile getirecek kadar alçalabiliyor. Kendini biraz zorlasa, zincire vurulmuş bir köpeğin ayaklarını huzursuzca sürüyüşünü, beton zemini kazıyan tırnaklarının sesini bile duyabilecekti sanki.

İsao yoldaşlarını özlemişti elbette. Ama ön sorgulamaları beklemek için götürüldüğü ortak hücrede bile onlara ilişkin hiçbir şey öğrenemedi, yüzlerini göremedi.

Günlerin gitgide uzaması, baharın yaklaştığını müjdeleyen tek işaretti. Hücresinin zeminini kaplayan hasır örtü hâlâ kırıktan dokunmuş gibiydi. Serin hava yüzünden dizleri tutulmuştu.

İsao kendisiyle aynı anda tutuklanan yoldaşlarını görebilmek için yanıp tutuşuyordu; ayaklanmadan hemen önce, kollarını bile kıpırdatmaksızın çekip gidenleri düşün-

dükçe içi, öfkeden çok gizemli bir duyguyla dolup taşıyordu. Beklenmedik gidişleri bir dinginlik getirmiş gibiydi, tıpkı yeni budanmış bir ağacın hafiflemesi gibi bir şey. Peki, ama bu gizemi oluşturan şey neydi? Peki ya işlerin ters gitmesinin nedeni? İsaο bir yandan bu sorularla boğuşup dururken, bir yandan da "ihānet" sözcüğünden kaçınmak için umutsuzca çabalıyordu.

Hücreye atılmadan önce geçmiş i asla deşmezdi. Geçmiş aklına gelse bile düşünceleri hemen Kutsal Rüzgâr Birliğine ve Meiji döneminin altıncı yılına kayardı. Oysa şimdi, her şey onu şu son günlerde olup biteni düşünmeye zorluyordu. İsaο ile yoldaşlarının böyle tepe taklak oluşlarının suçlusu elbette Teğmen Hori'ydi, ama kendileri de suçluydu. Bu girişimin gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğini hiç tartmadan yola çıkmış, ant içmişlerdi. Bir şey dizginlerinden ansızın boşanmış, yürekte bir çığ büyü-müş, önü alnamaz bir sel akmaya başlamıştı. İsaο'nun kendisi bile bu çığın bilincinde değildi. Sözüne bağlı kalanların hiçbir i, onları neyin beklediğini sezememişti; İsaο bundan emindi. O sıralar tek düşündükleri şey, ölümdü. Kendilerini kavgaya ve ölüme hazırlamışlardı. Amaçlarına erişebilmek için gereken önlemleri almamışlardı. Gözü pekliklerinin onlara yalnızca ölümü getireceğinden emindiler. Peki, nasıl olmuştu da böylesine aşağılayıcı, acı verici bir sona sürüklenmişlerdi? İsaο'nun arılık kavramı, kanatları güneşten kavrulacak kadar yüksekliklere çıkan, soylu bir kuşun arılığına eşti. İsaο hiçbir elin bu kuşu sağ olarak yakalayabileceğini sanmıyordu. Yakalandıkları sırada yanlarında olmayan Sawa'ya gelince; İsaο onun şu anda nerelerde olduğunu bilmiyordu, ama onu aklından kovmaya ne kadar uğraşırsa uğraşsın Sawa'nın yüzü, İsaο'nun göğsünü sıkıştıran duyguların derinliklerinde bir yerde, sevimsiz sevimsiz bir belirip bir yitmekteydi.

Huzuru Koruma Yasasının on dördüncü maddesi, kabaca şöyle özetlenebilirdi: "Her türden gizli örgüt kurmak

yasaktır." İsa ile arkadaşlarının oluşturduğu milliyetçi, kan kardeşliği ilkesine dayalı, cennete yükselebilmek için kızgın kanlarını akıtmaya hazır olan örgütlerse, doğaları gereği elbette yasaktı. Oysa para babalarının şişkin göbeklerini daha da şişirmeye yönelik siyasal örgütler, çıkar amacı güden dernekler kurmanın hiçbir sakıncası yoktu. Çürümeden çok arılıktan korkmak, yetkenin doğasında vardı. Tıpkı ilkel insanların hastalıktan çok, tıbbi tedaviden korkmaları gibi.

İsa sonunda, şu âna kadar kaçındığı sorularla yüzleşmek zorunda kaldı: "Acaba kan kardeşliği, ihanet olgusu-nu içinde mi barındırıyor?" Katlanılması olanaksız bir kuş-kuydu bu.

Erkekler yüreklerini belli bir sınırın ötesinde birleştiri-p, bir tek yürek haline geldiklerinde, bu kısacık düşün-üçüp gitmesinden sonra bir tepki, yalın özveriden çok da-ha fazlasını içeren bir tepki mi oluşuyordu? Bu da, sonu mutlak çözümlü varan bir ihaneti kaçınılmaz bir biçimde ortaya çıkarıyordu belki de?

Belki de insanın doğasında, erkeklerin arasındaki söz-leşmeyi kesinkes yasaklayan, söze dökülmemiş bir yasa vardı? İsa bu yasayı saygısızca çiğnemiş miydi yoksa? Sı-radan insan ilişkilerinde iyiyle kötü, güvenle güvensizlik azar azar karışmış bir halde, hiç de arı olmayan bir biçim-de bulunuyordu. Erkekler bu dünyaya ait olmayan bir arı-lığa adanmış bir birlik oluşturmak için bir araya geldikle-rinde, içlerindeki kötülük sürüyor, onlardan yayılan bu kö-tülük tek, katıksız bir kristal oluşturacak biçimde birleş-i-yordu. Saf, bembeyaz, değerli taşlardan oluşan bir seçki-nin ortasında zift kadar siyah bir taşa rastlamak kaçınıl-mazdı belki de?

İnsan bu kavramı biraz daha genişletince, son derece kötümser bir düşünce çizgisine kayıyordu: Kötülüğün özü-nü ihanetten çok, doğası gereği kan kardeşliğinde bulmak olasıydı. İhanet kötülükten türeyen bir şey şeydi, ama kö-

tülüğün kendisi kan kardeşliğine kök salmıştı. Bir başka deyişle, insanca çabaların ulaşabileceği kötülüğe, yalnızca ereklerini birleştiren, dünyaya aynı gözle bakmaya başlayan, yaşamın çeşitliliğinden oluşan mozayiğe karşı çıkan, tek tek bedenlerin oluşturduğu doğal duvarı ruhlarıyla yıkan, her iki yanın da aşınmasını engellemek için dikilmiş olan setten yararlanmayan, etin asla başaramayacağı şeyi ruhlarıyla başaran insanlar ulaşabiliyordu belki de? *Birlikte çalışmak ve işbirliği yapmak*, insanbilimle ilişkili güçsüz deyimlerdi. Oysa *kan kardeşliği*... Bu, insanın ruhunu bir başkasının ruhuyla coşkulu bir biçimde birleştirmesi demekti. Birey oluşun sürekli olarak soyoluşu özetlemesi, insanın durmadan doğruya biraz daha yaklaştırmaya çalışması, ancak ölüm engelini çarpması –bu zahmetli insanlık sürecine, rahim sıvısının içindeki uykuda hep yeniden başlamak zorunda olan o sürece, o boşunaliğe başlı başına pırıltılı bir küçümseme gösteriyordu bu. Kan kardeşliğinin arılığa erişebilmek için bu insanca duruma ihanet ettiği, buna karşılık da salt doğası gereği kendi ihanetine hedef olduğu söylenebilir miydi? Böylesi insanlar, insancılığa asla saygı duymamışlardı.

İsao bu kadar derinlemesine düşünmedi elbette. Ancak yine de, düşüncelerini yarıp geçmek zorunda kaldığı bir noktaya ulaştığı açıktı. Zekâsının o keskin, acımasız köpek dişinden yoksun oluşuna çok hayıflanıyordu.

Yedi buçuk, uyumak için çok erkendi, bütün gece yanan ampulün yirmi vatlık ışığı, tahtakurularının çıkardığı belli belirsiz hışırtı, köşedeki yuvarlak, ahşap küvetten yükselen sidik kokusu, insanın yüzünü kızartan soğuk uyumasını daha da güçleştiriyordu. Az sonra, İçigaya İstasyonundan geçen yük trenlerinin düdükleri, İsao'ya, çoktan geceyarısı olduğunu haberledi.

"Neden? Neden?" diye sordu, dişlerini gıcırdatarak. "Çirkin, bayağı davranışlara, salt kazanmak için yapılanlara izin varken, en güzel davranışlar neden yasaklanıyor in-

sanlara"

"En yüce törelliğin yalnızca öldürme amacıyla yattığına hiç kuşku yokken, bu amacı cezalandıran yasa İmparator Hazretlerinin kutsal adına, o lekesiz güneşin adına uygulanıyor. Böylece en yüce ahlak, en yüce ahlakın somut örneği olan kişi tarafından cezalandırılıyor. Bu iki çelişkiyi kim birleştirmiş olabilir? İmparator Hazretleri bu korkunç komplonun farkında mı acaba? Becerili bir vefasızlığın bol zaman ve çaba harcayarak yarattığı, kâfirlere yarasır bir düzen değil mi bu?

"Anlamıyorum. Hiç anlayamıyorum. Üstelik, suikastlerden sonra hemen kendimizi öldürmeye yemin etmiştik. Amacımıza erişseydik, yasaların o karmakarışık çalılığından bir tek yaprak, bir tek dal bile bize dokunmayacak, belki yalnızca kimonolarımızın yenlerine sürtünüp geçecekti. Çalıktan şaşılacak bir biçimde kayıp geçecek, doğruca o pırıl pırıl gökkubbeye yükselecektik. Tıpkı Kutsal Rüzgâr Birliğinin yaptığı gibi. Ancak, yasanın o sık çalılığı, Meiji döneminin altıncı yılında bu kadar derinlere kök salmamıştı henüz. Yasalar; yaşamı anlık bir şiire dönüştürmeye çalışan insanın arzularını engelleyen, yorulmak bilmez girişimlerin toplamı. Herkese, yaşamını kanla yazılmış bir şiire dönüştürme hakkının tanınması doğru olmaz elbette. Ama yüreklilikten yoksun insan yığınları, yaşamlarını böylesi bir isteğe kapılmaksızın tüketiyorlar zaten. Bu nedenle yasa, doğası gereği insanlığın çok küçük bir kesimini hedef alıyor. Bir avuç insanın olağanüstü arılığı, dünya ölçütlerinden habersiz o tutkulu bağlılık -hukuk bunları 'kötü' olanla, hırsızlık ya da tutku suçlarıyla aynı düzeye indirmeye çalışan bir sistem. İşte benim düştüğüm şeytanca tuzak bu. Üstelik bu tuzığa salt birinin ihaneti yüzünden düştüm!"

İçigaya İstasyonundan geçen bir yük treninin düdüğü İsao'nun düşüncelerini böldü. Aklına, duygu seline kapılmış bir adam geldi; duyguları öyle yoğunlu ki, alev almış

kimonosunu söndürmek için yerde yuvarlanan birine benziyordu. Karanlıkta düşe kalka ilerlemeye çalışan adamın yüreğe işleyen çığlığı, kendi ateşli parçacıklarından, kendi yangınının korlarından oluşmuş bir girdabın içinde yitip gitmişti.

Bu tren düdüğü, yaşamın o yapay sıcaklığından yoksun oluşuyla, hapishane düdüğünden ayrılıyordu. Bu ses, her ne kadar acıyla karışmış olsa da, sınırsız bir özgürlükle dolup taşıyor, geleceğe yumuşak bir geçiş sunuyordu. Ülkenin bir başka parçası, bir başka gün –bir tren istasyonundaki lavaboların üstüne sıralanmış aynalarda ansızın beliren beyaz, ekşi yüzlü bir sabahın pasla kaplı hayaleti bile, düdüğün çağrıştırdığı özgürlüğün güçlü çekimini dağıtmaya yetmiyordu.

Sonra, İsa, hücresinin penceresinde yükselen kırmızı kış güneşine baktı.

Ufuk çizgisi yüksek bir duvardı, güneş bu duvara usul usul tırmanmadan önce, yumuşak, ılık bir pirinçli kek gibi yapışmıştı. Bu güneşin aydınlattığı Japonya, İsa ile yoldaşlarına yardım etmeye yanaşmamış, hastalığa, çürümeye, felakete boyun eğmişti.

İşte İsa yaşamında ilk kez düş görmeye bundan sonra başladı.

Elbette ki ilk kez düş görmüyordu, ama daha önceki düşleri genç, sağlıklı birinin sabah olur olmaz unuttuğu türdendi. Bugüne kadar hiçbir düşü, uyandıktan sonra da onu etkilemeyi sürdürmemişti. Oysa şimdi farklıydı. Bir gece önceki düşün etkisi yalnızca sabahları değil, bütün bir gün boyunca sürüyor, bazan daha önceki bir düşle birleşiyor, bazan da bir gece sonraki düşün içinde sürüyordu. İsa'nun düşleri, kuruması için dışarıya asılan ve yağmurda unutulmuş parlak renkli iç çamaşırlarına benziyordu; çamaşır sırtığında asla kuruyamadan, öylece duruyorlardı. Yağmur sürüyordu. Belki de evde bir deli yaşıyordu. Çamaşır sırtığına başka, desenli ipekliden giysiler ekleniyor-

du –kasvetli gökyüzüne karşı parlak renk benekleri.

Bir gece düşünde bir yılan gördü.

İsao tropikal bir bölgeydi, belki de büyük bir malikânenin bahçesinde. Bahçe öyle sık bir ormanla çevriliydi ki, bahçeyi sınırlayan duvarlar bile görünmüyordu.

İsao ağaçlarla çevrili bahçenin tam ortasındaydı, gri çakıl taşlı bir taraçada dikiliyordu. Taraçanın ait olduğu ev görünmüyordu. Tropik karanlığı geriye itmek için uzanmış dört ele benzeyen dört sütunu, sütunlara sarılmış taş kobralarıyla gri kayalık bir kımıltısızlık kuşağını tanımlayan bu küçük, dört köşe taraçadan başka bir şey yoktu. Ormanın yüreğinden kopmuş, sıcacık bir sessizlik dörtgeni.

İsao sivrisineklerin vızıltısını, kara sineklerin kanatlarından çıkan hışırtıyı duyuyordu. Havada sarı kelebekler uçuşuyordu. Kuşların çığlıkları durmaksızın akan mavi suyun damlaları gibi İsao'nun üzerine dökülüyordu. Arada bir, başka bir kuş çığlık atıyor, bu çılgın çığlık yeşil otların karmaşık örtüsünü tam ortasından yırtıyordu sanki. Ağustosböcekleri çığlık çığlığaydı.

Ancak İsao'nun kulağını bunca farklı sestten çok, asıl tırmalayan şey, âni bir sağanağın gümbürtüsüne benzeyen bir kükremeydi. Bir kükreme değildi elbette. Bir yel ansızın, ormandaki ağaçların, gölgeli taraçanın çok üstünde kalan tepelerini sallamıştı, ama etkileri burada, aşağıda hissedilmediği için yelin geçişini kanıtlayan tek şey, kobra­ların başlarına vuran güneş beneklerinin kıpırtısıydı.

Rüzgâra yakalanan en üstteki yapraklar dökülüyor, yağmurun sesini andıran bir hışırtı çıkartıyorlardı. Hepside dalırlan yeni kopmuş değildi. Ağaçların dalları birbirine girmişti, düşen yaprakları yakalayan, aralarına sızılması olanaksız, gür, sarılgan bitkileri alttan destekliyorlardı. Taze bir esinti dalların altından eserek yaprakların yoğun bir sağanak hışırtısıyla ikinci kez dökülmelerine yol açıyordu. Geniş ve kavruk yapraklar yankılı bir gürültü çıkartı-

yorlardı. Taş taraçaya düşen, cüzzam gibi beyaz bir yosunla kaplı yapraklar çok genişti.

Tropikal ışık, uygun adım yürüyen bir taburun göğesini uzanmış binlerce süngüsü gibiydi. Tepedeki dalların arasından sızan güneş ışınları dört bir yandan İsa'o'nun üzerine yansıyor. Bu ışığa doğrudan bakmak, insanın gözlerini kör edebilir, dokunmaksa parmaklarını yakıp kavurabilirdi. Işık orman örtüsünün gerisinden her şeyi kuşatma altına almıştı. İsa'o ışığın olanca gücüyle, taraçanın üzerinde de biriktiğini hissedebiliyordu.

Aynı anda, küçük yeşil bir yılanın başını parmaklığın arasından uzattığını gördü. Sanki oraya sarılmış olan bir asma dalı ansızın gövermişti. Yılan oldukça kalındı, yeşilin açıklı koyulu tonlarına boyanmış, balmumundan yapılmış bir heykelciğe benziyordu. Parlak, yapay görünümlü gövde, İsa'o'nun epeyce geç ayrımsadığı gibi, asma dalı fiilen değildi. İsa'o, ayak bileğine saldırmak için kıvrıldığını fark ettiği anda, yılan dişlerini ona geçirmişti bile.

Ölümün soğukluğu, tropik havayı yararak İsa'o'ya ulaştı. İsa'o ürperdi.

Ansızın bunaltıcı sıcaktan soyutlanmıştı. Zehir, bedenindeki bütün ısıyı çekip almıştı. Bedenindeki her gözenek, ölümün soğukluğu karşısında korkuyla açılmıştı. Güçlkle soluk alabiliyordu, her soluğu bir öncekinden daha güçsüzdü. Sonunda dünya ona, içine çekebileceği bir tek soluk bile bırakmadı. Ama yaşam, İsa'o'nun içinde coşkuyla devinmeyi hâlâ sürdürüyordu. Teni, sağanağa yakalanan bir gölün yüzeyi gibi kırış kırış oldu. "ben bu biçimde ölmeyecektim ki! Karnını deşerek ölecektim. Böyle edilgin, zavallı bir ölümle, kazara öleceğim aklıma bile gelmezdi." Bunları düşünürken bile gövdesinin hiçbir çekicini kıramayacağı kadar donmuş bir balık gibi kaskatı kesildiğini duyumsuyordu. Gözlerini açınca, yorganı tekmeleyip yere atmış olduğunu, bahar başlarının bu umulmadık ölçüde serin olan sabahında, şafağın hafif ışığında, hücresin-

de yattığını gördü.

Bir başka gece de şu düşü gördü.

Öyle garip, öyle anlaşılmaz bir düştü ki, onu aklından çıkarabilmek için günlerce uğraştı. İsao düşünde, bir kadına dönüşmüş olduğunu görmüştü.

Ancak bedeninin nasıl bir kadına dönüştüğünden emin değildi. Belki de gözleri kördü, anlayabilmek için yalnızca ellerini kullanıyordu. Ona, dünyanın içi dışına çıkmış gibi geliyordu; bir pencerenin önünde, bir koltukta gevşekçe oturuyordu, gövdesini ince bir ter tabakası kaplamıştı, büyük bir olasılıkla, öğlen uykusundan yeni kalkmıştı.

Bir önceki düşü, yılanla ilgili olanı, bu düşünce de sızmış olabilirdi. Orman kuşlarının çığlıklarını, sineklerin vızıltısını, düşen yaprakların çıkardığı yağmur tıpırtısını duyabiliyordu. Sonra burnuna, sandal ağacının kokusunu andıran bir koku geldi –İsao kokuyu tanıdı, çünkü bir keresinde babasının çok övündüğü, sandal ağacından yapılmış tütün kutusunun kapağını açmış, içini koklamıştı –yılanmış tahtanın o hüzünlü, ayıksı, insan tenininkine benzeyen tatlı kokusu. Birden aklına, buna benzeyen başka bir koku geldi: Yanagawa'daki çeltik tarlalarından geçen patikada rastladığı kararmış küllerin kokusu.

İsao etinin kesin biçimini yitirdiğini, yumuşak ve titrek bir ete dönüştüğünü hissetti. Teni, gevşek, kaygan bir etin donukluğuna sahipti. Her şey belirsizleşmişti. Gözünün değdiği her şey, düzenden, bütünlükten yoksundu. Ortada, destekleyici bir tek sütun bile yoktu. Bir zamanlar ısıltılar saçan, onu sürekli kendine çeken ışık parçacıkları yok olmuştu. Rahatla rahatsızlık, neşeyle keder –hepsi de aynı biçimde, bir sabun gibi teninin üzerinden kayıyordu. Esrimiş bir halde, ılık bir et banyosuna gömüldü.

Banyo onu kesinlikle hapsetmiyordu. Canı istediği anda dışarıya çıkabilirdi, ama içini saran o rahatlatıcı zevk uzaklaşmasını engelliyordu. Böylece hep orada kalmak,

oradan ayrılmamak İsao'nun "özgürlüğü" olup çıkmıştı. Orada İsao'yu sınırlayan, onu sıkı bir denetim altında tutan hiçbir şey yoktu. Bir zamanlar gövdesini platin bir tel gibi sıkıca, defalarca saran şey çözülmüştü.

Körü körüne inandığı her şey şimdi anlamsızdı. Adalet, pudra kutusuna düşerek boğulmuş bir sinekten farksızdı; uğruna yaşamından bile vazgeçmeye hazır olduğu inançların üzerine parfüm püskürtülmüş, inançlar eriyip gitmişti. Olanca görkem, çamurun o hafif ılıkliğında dağılmıştı.

Işıltılı kar büsbütün erimişti. İsao, içindeki bahar çamurunun belirsiz ılıkliğini hissedebiliyordu. Bu bahar çamurunda bir şey usul usul biçimlenmeye başladı: Bir döl-yatağı. Az sonra doğuracağını algılayınca, İsao ürperdi. Gücü onu eyleme doğru yırtıcı bir sabırsızlıkla durmaksızın itelemiş, İsao engin düzlüklerin görüntüsünü imleyen uzak bir sese her zaman karşılık vermişti. Oysa şimdi, bu güç onu bırakıp gitmişti. Ses susmuştu. Onu artık hiç çekmeyen dış dünya, şimdi ona daha çok yaklaşıyor, sanki dokunuyordu. İsao kalkıp uzaklaşamayacak kadar ağırlaşmış hissediyordu kendisini.

Sivri köşeli, çelikten yapılma bir düzenek kırılmıştı. Onun yerine, çürümüş yosunların kokusuna benzeyen, bütünüyle organik bir koku her nasılsa İsao'nun gövdesine sızıvermişti. Adalet, coşku, yurtseverlik uğruna insanın yaşamını tehlikeye atacağı erekler –hepsi de yok olmuştu. Onların yerini alan şeylerle İsao'nun arasında tanımlanamaz bir yakınlık oluşmuştu– giysiler, mutfak araçları, iğnedenlikler, makyaj malzemeleri. İsao bu güzel, zarif şeylere doğru aktığını, onlara karışıp yok olduğunu duyumsuyordu. Gülücüklerle, göz kırpmalarla kurulan, neredeyse müstehcen denebilecek bu yakınlığı daha önce hiç tatmamıştı. Bugüne kadar sıkı fıkı olduğu tek şey, kılıcıydı.

Her şey, bir macun gibi üstüne başına sıvanıyordu,

aynı anda da bütün doğaüstü önemlerini yitiriyorlardı. .

Bir ereğe ulaşmaya çalışmak artık bir sorun değildi. Her şey dört bir yandan buraya ulaşıyordu zaten. Bu nedenle de artık ne bir ufuk kalmıştı, ne de adalar. Ortada bir perspektif filan da olmadığı için, yolculuk etmek de söz konusu değildi. Yalnızca sonsuz deniz vardı.

Bir kadın olmayı isteyebileceği İsao'nun aklından bile geçmezdi. Erkek olmanın, erkekçe yaşayıp erkekçe ölmenin dışında hiçbir şey dilememiştir. Tam bir erkek olmak, erkekliğini sürekli kanıtlamayı gerektiriyordu –bugün dünden, yarınsa bugünden daha çok erkek olmak. Erkek olmak, erkekliğin doruğuna doğru durmaksızın tırmanmak, doruktaki karların ortasında ölmek demektir.

Peki ya kadın olmak? Bu, kadın olarak doğmak ve ölünceye kadar da kadın kalmak demektir.

İsao'nun burnuna tütsü kokusu geldi. Gongların, zillerin yankıları duyuluyordu –pencerenin önünden bir cenaze alayının geçtiği belliydi. Kulağına, bastırılmış hıçkırık sesleri geldi. Yine de hiçbir şey bir yaz günü, öğleden sonra uyuklayan bu kadının doygunluğunu gölgeleyeniyordu. Tenini minicik ter damlaları kaplamıştı. Duyuları engin, çeşitli anıların bir toplamıydı. Uykusunda soluk alıp verirken hafifçe titreyen göbeği, etinin nefis dolgunluğuyla tıpkı bir yelken gibi şişmişti. İçeriden çekerek yelkeni denetleyen, yaban vişne tomurcuğunun o taze, uçucu pembeliğine sahip olan zarif göbek, minicik bir ter gölünün altında sakın sakın yatıyordu. Ancak kraliçelere yarasır bir yanı olan göğüslerin güzelim diriliği, etin hüznünü daha bir vurgular gibiydi. Pürüzsüz cilt, altında bir fener yanıyormuşçasına parlıyordu. Cildin pürüzsüzlüğü, göğüslerin uçlarına kadar sürüyordu; göğüs uçlarında, bir mercan adasını döven dalgalara benzeyen minicik kabarcıklar yükseliyordu. Orkide rengindeki meme başları suskun, yaygın bir düşmanlıkla dudakları kendine çeken, zehirli bir renkle doluydu. Memenin ucu bu koyu morluktan, et-

kileyici bir biçimde, küstah bir sincap gibi başını kaldırmıştı. İnsanda yaramaz, oyunbaz bir şey etkisi bırakıyordu.

Yüzü uykunun peçesiyle örtülmüş, dış çizgileri bulanıklaşmış olsa da İsao uyuyan kadının karaltısını görür görmez bunun Makiko olduğunu anladı. Sonra burnuna, ayrılırlarken Makiko'nun sürünmüş olduğu parfümün keskin kokusu doldu. İsao ansızın boşaldı ve uyandı.

Geride, tanımlanması olanaksız bir hüznün kalmıştı. Gerçi düşünde bir kadına dönüşmüş olmanın verdiği heyecan sürüyordu, ama düşün tam olarak hangi noktada değiştiğini, Makiko olarak kabul ettiği kadının bedenine ne zaman bakmaya başladığını çıkartamıyordu. İşte, karmaşık duygularının kaynağı bu şaşkınlıktı. Üstelik gördüğü kişinin bir kadın, daha doğrusu onun kirlettiği Makiko olmasına karşın, onun, yani kirletenin daha önce capcanlı hissettiği o duyguyu, dünyanın içinin dışına çıktığı duygusunu bir türlü içinden söküp atamaması ne tuhaftı!

İsao'yu üzüntüye boğan o ürkünç, kapkara duygu –böylesine anlaşılmaz bir duyguya daha önce hiç kapılmamıştı– gözlerini açtıktan sonra da sürdü, tavandaki cılız ampulün ezilmiş, sarımsı bir çiçeğe benzeyen loş ışığının altında, havada asılı kaldı.

İsao, koridordan yaklaşan gardiyanın kendir tabanlı sandallarının sesini duymamıştı, adamın gözetleme deliğinden bakan gözleriyle karşılaşmamak için gözlerini yummakta gecikti.

"Uyu artık," dedi gardiyan kabaca; sonra da uzaklaştı.

Bahar yaklaşıyordu.

Annesi elinde paketlerle sık sık İsao'yu görmeye geliyordu, ama oğluyla görüşmesine izin verilmiyordu. Oğluna yazdığı mektuplardan birinde, İsao'yu duruşmada Honda'nın savunacağını bildirdi. İsao hemen uzun bir yanıt yazdı. Hiç ummadığı bir şanstı bu, ancak Honda onu yol-

daşlarıyla birlikte savunmayı kabul etmezse İsa o bu öneriyi geri çevirmek zorunda kalacaktı. Mektubuna yanıt alamadı. Aslında Honda'yla görüşmesine hakkı olmasına karşın, buna izin vermediler. Annesinden gelen mektupların pek çok yeri siyah mürekkeple karalanmıştı – bunların, yoldaşlarına ilişkin, duymak için öylesine sabırsızlandığı haberler olduğuna hiç kuşku yoktu. Siyah mürekkeple karalanmış olan yerleri çözmek için ne kadar uğraştıysa da fayda etmedi, bir tek harfi bile çözemediği gibi, mektubun içeriğinden de bir sonuç çıkartamıyordu.

Sonunda İsa o oturup, yazmaktan en çok kaçındığı kişiye bir mektup yazdı. Duygularını belli etmemek için elinden gelini yaptı, sözcüklerini Sawa'nın başına daha fazla belâ açmamak için büyük bir özenle seçti; yetkililer Sawa'yı, en azından örgüte para sağladığı için sorguya çekmiş olmalıydılar. İsa o içten içe, duyduğu vicdan azabının Sawa'yı, yoldaşlarının durumunu düzeltecek birşeyler yapmaya iteceğini umuyordu. Bekledi, bekledi, ama hiç ses çıkmadı; öfkesi büyük bir acıya dönüştü.

Annesinin kanalıyla da olsa herhangi bir yanıt alamadığı için, doğrudan Honda'ya yazdı; minnet duygularını uzun uzadıya belirttiği mektubunu Akademinin adresine postaladı. Mektubunda Honda'dan bütün ekibi savunmasını rica ediyordu. Hemen bir yanıt geldi. Honda, özenle seçilmiş sözcüklerle İsa o'nun duygularına katıldığını belirtiyordu. Nasılsa bu işe bulaştığını, artık sonuna kadar gideceğini, yaşı tutmayanların dışında bütün ekibi savunacağını yazmıştı. Hapishanedeki hücresinde hiçbir şey İsa o'ya bundan daha büyük bir güç veremezdi.

Bütün suçu üstlenerek yoldaşlarını kurtarma konusunda açıkça dile getirilmiş isteğine Honda'nın gösterdiği tepki İsa o'yu duygulandırmıştı: "Yapmak istediğin şeyi anlıyorum, ancak ne yargıçlar ne de avukatlar salt duygularıyla hareket eden kişilerdir. Acıklı duygular kesinlikle uzun ömürlü değildir; şu anda önemli olan, sükûnetini ko-

rumandır. Bir kendo uzmanı olarak sana güvenebileceğimi biliyorum, ne demek istediğimi anlayacağından eminim. Her şeyi bana bırak –ben bunun için buradayım– sağlığına dikkat et, sabırla bekle. Havalandırmalar sırasında bol bol gövdeni çalıştır." Honda, İsaο'nun yüreğindeki o acıklı kahramanlık duygusunun, bir günbatımının renkleri gibi yavaş yavaş solduğunu doğru bir biçimde algılamıştı.

Honda'yla görüşmesine bir türlü izin verilmeyeceğini anlayan İsaο, ön sorgulamalardan birinde yargıcın duygudaş tavrından yüreklenererek, kayıtsızca sordu: "Sayın Yargıç, biriyle görüşmeme ne zaman izin verilecek acaba?"

Yargıç yanıtlayıp yanıtlamamakta bir an kararsız kaldıktan sonra, "Bu konudaki yasaklama kalkmadan kimseyi göremezsin," dedi.

"Peki bu yasağı kim koydu?"

"Savcılık," diye yanıtladı yargıç. Sesinin tonu, karardan duyduğu hoşnutsuzluğu ele veriyordu.

34

İsaο annesinden sık sık mektup alıyordu, ama kadının mektupları, bütün öteki mektuplardan daha çok karalanmış oluyordu. Bu mektuplardan bazan bütün bir paragraf ya da bütün bir sayfa kesilip çıkartılmış oluyordu. Anlaşılan annesi sansürcüyü atlatacak kadar zekice yazmayı beceremiyordu. Ama bir gün bir değişiklik oldu. Mektupları sansürden geçiren görevlinin değiştiği apaçık belliydi. Karalanmış yerler dikkat çekecek kadar azalmıştı. Yine de İsaο'nun annesinin yazdıklarından doğru dürüst bir anlam çıkarması oldukça güçtü, çünkü kadın daha önceki mektuplarını oğlunun baştan sona okuduğunu sanıyor, bir sonraki mektubunda da sözü kaldığı yerden sürdürüyordu. İsaο sonraki mektupları, önceki mektuplardan da-

ha önce alıyordu sanki. Sonra, şöyle bir satıra rastladı: "... mektuplar dağ gibi yığıldı. En azından beş bin mektup olduğunu söylüyorlar... aklıma geldikçe gözlerim doluyor." Bu bölümler de siyah mürekkeple karalanmıştı, ama mürekkep inceydi, sansürcü işini ciddiye almamışa benziyordu. İsaο adamın, onu yüreklendirmek için özellikle böyle davrandığını anladı. Eksik yerleri fazlaca zorlanmadan tamamlayabildi: "*Mahkemeden bağışlama dileyen mektuplar,*" ve biraz daha çapraşık olan bölüm, "*insanların sizinle aynı duyguları paylaştıkları* aklıma geldikçe." İsaο halkın tepkisinden ilk kez haberdar oluyordu.

Seviliyordu! Üstelik, sevmeyi şu kadarcık olsun istememiş olan İsaο, seviliyordu! Belki de gençliği, insanların bir gençte bulmayı umdukları o olgunlaşmamış arılığı, "umut vaadeden" geleceği, insanlarda sıcak, duygudaş bir ilgi uyandırıyor. İşte mahkemeden bağışlama dileyen mektupların nedeni buydu. Bu varsayım İsaο'ya, az da olsa acı veriyordu. On Beş Mayıs Olayından sonra gönderilen binlerce mektubun niteliği çok daha farklıydı kuşkusuz.

"Dünya beni ciddiye almıyor." Bu anımsız düşünce, tutuklandığından beri İsaο'nun yakasını bırakmıyordu. "Kendimi adadığım o ürkütücü, kana susanmış arılıktan haberi olsaydılar, beni kolay kolay sevemezlerdi."

Kendisinden korkulmadığını, nefret edilmediğini, yalnızca sevildiğini anlamak, gururunu yaralıyordu. Bahar gelmişti. İsaο en çok, Makiko'nun düzenli aralıklarla gelen mektuplarını özliyordu; böylesi bir özlemin zayıflık olduğunu bile bile.

Aslında her zaman alışılmışın dışında sevildini ben, diye düşündü. Bu sevginin derinliklerinde bulanık, iç karartıcı bir şey yatıyordu.

Yoksa ulus, ulusun yasaları da onu ciddiye almak istemiyor muydu?

Sonra, soğuk bir günde, sorgulama odalarından birin-

de sorguya çekilirken, polis onu *hibaçi*'nin yakınına oturmaya zorladı, sonra da karnının acıkmış olduğunu biliyor-muş gibi, bir kâse fasulyeli erişte çorbası getirtti. Bir kere-sinde de, yardımcı müfettişlerden biri, masanın üzerinde-ki çiçekleri göstererek, "Şu kamelyalara ne dersin?" diye sordu. "Ne kadar güzel, değil mi? Bunları bahçemde yetiştiriyorum; kış kamelyaları. Bu sabah toplayıp buraya getirdim. Sorgulama sırasında gevşemek çok önemlidir, çiçek-lerse herkesin daha dostça duygular duymasını sağlar." Doğayı kullanmaya kararlı o bayağı inceliğin kokusu mü-fettişin sözlerini sinmişti; tıpkı kir lekeleriyle kaplı olmasına karşın her gün ısrarla giydiği beyaz gömleğin kokusu gibi. Ne olursa olsun, bir kenara itilmiş de olsa, iyice açılmış taç yaprakları, koyu yeşil yapraklarıyla bembeyaz kamelyalar buradaydı işte. Üzerlerinde su damlacıkları vardı, beyaz domuzyağına benzeyen.

"Güneş ışığı ne kadar güzel değil mi?" dedi müfettiş, ayakta bekleyen polise camı açmasını söylerken. İsao'nun oturduğu yerden, kış kamelyaları görüş alanını yarı yarıya kapatıyordu. Penceredeki demir parmaklıkların gölgeleri, ılık, soyut kış güneşinin ışığını öyle bir kesinlikle bölüyordu ki, ışığın iyice maddeden yoksun görünmesine yol açı-yordu.

Her şeyi yoklayan güneş ışığı, İsao'nun omzuna konmuş sıcacık bir el gibiydi –Azabu Alayının talim alanında gördüğü askerlerin başlarına gözalıcı, bir yetkeyle inen o parlak yaz güneşinden bütünüyle farklı bir şeydi bu. Bu ışın, pek çok kez kıvrılıp büküldükten sonra, omzuna dokunmak için alçalan adalet sisteminin sevecenliğinden söz ediyordu. Bunun, İmparatorluğun Rahmetini simgeleyen yaz güneşiyle hiçbir benzerliği yok, diye düşündü İsao.

"Seninle arkadaşların gibi yurtseverler olduğu sürece, Japonya'nın geleceğinden korkmama gerek yok. Yasaları çiğnememeniz gerekirdi elbette, ancak parıltılı içtenliğinizi gayet iyi hissedebiliyoruz. Şu ant içme işine gelince;

nerede ve ne zaman oldu bu?"

İsao hiç düşünmeden yanıtladı. Geçen yaz, öğleden sonra, türbenin önünde... Ağırlıklarıyla dalları eğen meyveler gibi üst üste kapanan, birleşen yirmi çift el gelmişti aklına. Acı veren bir anıydı bu. İsao yanıtlarken gözlerini, dikkatle kendisine bakan müfettişten kaçırdı, güneş ışığına, beyaz kamelyalara bakmaya başladı. Güneşten kamaşan gözleri kamelyaların rengini zift karası, çiçekleriye bir tutam gür, kapkara saç gibi görünüyordu. Yeşil yapraklar, bembeyaz bir gömlek yakası gibi görünüyordu. İsao'nun içindeki karmaşaya dayanabilmek için böyle bir duyu oyununa gereksinimi vardı. "Gerçek"ten söz eder, olup biteni dosdoğru anlatırken –"Evet, efendim. Yirmi kişiydik. Türbenin önünde iki kez eğildik ve ellerimizi çırttık. Sonra ben andımızı söyledim, ötekiler de bir ağızdan yinelediler" – dudaklarından dökülen sözcükler adaletin temsilcileri önünde İsao'yu ürperten bir biçimde ansızın pullanıyor, kabuk bağlıyor ve bir yanlışlığa bürünüyordu sanki.

Sonra İsao, beyaz kış kamelyasının inlediğini duydu.

Hayretle dönüp müfettişe baktı. Oysa müfettişin gözlerinde hiçbir şaşkınlık okunmuyordu. İsao ancak ondan sonradır ki, bu özel günde buraya boşuna getirilmediğini anladı; sorgulama için ikinci kattaki, camları açık odanın seçilmesi rastlantı değildi. Bu otlayla talim salonu arasında dar bir koridor uzanıyordu, gündüz olmasına karşın salonun pencerelerindeki panjurlar inikti, yine de girişlerin arasından ışık sızdığı görülebiliyordu.

"Duyduğuma göre, üçüncü dereceden kendocuymuşsun. Bu işe bulaşmamış olsaydın ve kendo çalışmayı sürdürseydin, şu aşağıdaki talim salonunda bir gün seninle zevkli bir karşılaşma yapabilirdik."

"Şu anda kendo mu çalışıyorlar?" diye sordu İsao, çalışmadıklarından emin. Müfettiş yanıtlamadı.

Odaya kadar gelen seslerden kimisi kendo çığlıklarını andırıyordu, ama beyaz kamelyadan yükselmiş gibi gelen

inlemenin bununla hiçbir ilintisi yoktu. Kalın kendo giysisine inen sopaların çıkardığı gürültü farklıydı. Bu, ete indirilen darbelerin o sönük, kasvetli sesiydi.

İsao duru kış güneşinin altında terliyormuş gibi görünen beyaz kamelyanın, çektiği acıları yansıtan iniltileri, sızlanmaları sayesinde her nasılsa kutsallaştığına inandı. Müfettişin düzeysiz inceliğinden kurtulan çiçek, kendi yasasının kokusunu salgılamaya başlamıştı. İsao gözlerini kamelyanın gür yapraklarının ardındaki, gündüz olmasına karşın yanan ışıklardan, ucundaki ağır et yığınının etkisiyle bir ileri bir geri salınan kalın halattan alamıyordu.

Bir kez daha müfettişin gözlerinin içine baktı; adam dile getirilmemiş soruyu yanıtladı: "Düşüncelerimin ne değeri var ki?" diye sordu kendi kendine. "Gerçek düşünceler böyle cezalandırılıyorsa, benim düşüncelerim yalan demektir." Uğradığı düş kırıklığından boğulacak gibi olmuştu: Tasarladığı girişimin kötülüğüyle orantılı bir tepki alamamıştı. "İçimdeki korkunç arlığın özünü sezebilselerdi," diye düşündü, "benden kesinlikle nefret ederlerdi. Bu görevliler, İmparator için çalıştıkları halde nefret ederlerdi benden." Oysa onu yok saymayı sürdürdükleri sürece, İsao'nun düşünceleri asla ete kemiğe bürünemeyecek, işkence terleriyle sıırsıklam kesilemeyecekti. Dolayısıyla, kırbaçlanan etin attığı çığlıkları asla atamayacaktı.

İsao, sorgulayıcısına bakarak bağırdı: "Bana işkence edin! Hemen şimdi, işkenceden geçirin beni! Neden aynı şeyi bana da yapmıyorsunuz? Neden?"

"Yavaş ol. Aptallık etme, sakinleş. Nedeni çok basit. Sen bize sorun çıkarıyorsun ki."

"Sağ görüşlü olduğum için mi?"

"O da var tabii. Ama sağcı ya da solcu, kim bize sorun çıkartırsa, bedelini öder. Yine de, şu Kızıllar..."

"Nedeni, Kızılların ulusal yapımıza karşı çıkmaları mı?"

"Tastamam öyle. Onlara göre İnuma, sen ve yoldaşla-

rın yurtsever insanlarsınız. Düşünceleriniz doğru yönde. Tek hatanız, fazla genç olmanız. Öyle temizsiniz ki, aşırılığa kaçtınız. Amacınız iyi. Yanlış olan, yöntemleriniz. Bunları biraz yavaşlatmaya, biraz dizginlemeye ne dersin? Yöntemlerinizi biraz esnekleştirebilseniz, ortada sorun fiilan kalmazdı."

"Hayır," diye karşı çıktı İsao; öfkeden tırtır titriyordu. "Biraz olsun esnekleşmeleri demek, bütünüyle değişmeleri demektir. Önemli olan şey, şu 'biraz' sözcüğü. Arılığı birazcık dizginleyemezsin. Onu biraz olsun esnekleştirmek, bambaşka bir düşünce haline getirmektir. Bizim arılıktan anladığımız şey bu değil. Kısacası, düşüncelerimiz yumuşatılamıyorsa ve bu haliyle ulus için bir tehditse, bizim düşüncelerimiz de Kızıllarınki kadar tehlikeli demektir. Evet, durmayın. Bana işkence yapın. Yapmamanız için hiçbir neden yok."

"İyi bir tartışmacısın, öyle değil mi? Fazla heyecanlanma. Bak, sana bir şey söyleyeceğim; öğrenmek sana iyi gelecektir. Kızılların arasında senin yaptığın gibi, işkence görmek için yalvaran bir kişi bile yoktur. İşkenceye yalnızca katlanıyorlar, o kadar. Sana hiç benzemiyorlar, onlara işkence yaptığımız halde bize tepki göstermiyorlar."

35

Her ne kadar apaçık yazmıyorsa da Makiko mektuplarında, İsao'ya karşı duygularında hiçbir değişiklik olmadığına dair güvence veriyordu; her mektubuna babasının gözden geçirip düzelttiği birkaç şiiri eklemeyi de unutuyordu. Sansürcü, vişne tomurcuğu biçimindeki mührünün kırmızı damgasını bu mektuplara da basıyordu, ama İsao kadının mektuplarının sansürden kolayca geçişine, hiç karalanmayışına bakarak, bu işte General Kito'nun parmağının bulunduğundan kuşkulanıyordu. Kendi mek-

tuplarının sahibine ulaşp ulaşmadığına emin değildi.

Makiko ne sorguluyor, ne de soruları yanıtlıyordu; ne son gelişmelere değiniyor, ne de onları yok sayıyordu; ne bilgi veriyor ne de saklıyordu. Değişen mevsimlere göre şundan bundan, güzel, eğlenceli şeylerden, zararsız konulardan söz ediyordu: Geçen bahar Botanik Bahçesinden kendi bahçelerine uçan sülünden, son aldığı plaklardan, o özel geceyi düşünerek Hakusan Parkında yaptığı yürüyüşlerden, orada bir gece, sanki az önce yetişkin bir çift oturmuş gibi hâlâ öne arkaya sallanan salıncağa yapışmış, yağmur yemiş vişne tomurcuklarının kirli taç yapraklarından, Şinto Türbesinin çevresini saran, yalnızca bir kez, koşan beyaz bir kedinin deldiği koyu karanlıktan, çiçek düzenleme çalışmalarında kullandığı erken açmış şeftali çiçeklerinden, frizyalardan, Gokoku Tapınağına giderken yolda rastladığı arpaların ağırlığından... Yazdıklarını şiirlerle süslediği için İsaο bazan kendini oradaymış, bütün bunları onunla paylaşıyormuş gibi hissediyordu.

Makiko, annesinin yoksun olduğu yeteneğe bol bol sahipti, en katı sansür uzmanını bile atlatabilecek bir biçimde yazmayı çabucak öğrenmişti. Bu yeni Makiko'nun, kaynanasıyla birlikte kocasıyla Kutsal Rüzgâr Birliğindeki yoldaşlarının çıkardığı yangınları görünce sevinç gözyaşları döken İkiko Abé ile hiçbir benzerliği yoktu. İsaο, kendisine çift anlamlı ya da anıştırmalı gibi gelen bölümleri çözmek için büyük bir ciddiyetle uğraşırken, ansızın bu mektupların taşıdıkları cinsel çekime direnmek zorunda olduğunu hissetti. Onlarda, sevecen bir özenden ve iyi niyetten çok daha fazlasını bulmaya eğilimliydi. Peki, ama Makiko ona düşmanca bir şey yazar mıydı hiç? Satır aralarına böyle bir şey gizlenmiş olsa bile, İsaο bunun kasten yapılmadığından emindi.

Makiko'nun akıcı, canlı üslûbu bir tür ip cambazlığı gibiydi. Yetenekli bir cambazın her adımında karşılaştığı tehlikeden aldığı zevk nedeniyle onu nasıl suçlardı? Ama

biraz daha düşününce, onun ip üzerinde yürümekten neredeyse edepsizce bir tat aldığına, yetkililerden duyduğu korkunun ardına sığınarak onunla duygusal bir köşe kapmaca oynadığına inandı.

Mektuplarda bunu ele verecek herhangi bir ifade yoktu. Ama kokusu alttan alta hissediliyordu. Yaramaz, oyunbazca bir duygu. Sanki Makiko, İsa'o'nun hapiste olmasından hoşnuttu. Böyle kabaca ayrılmış olmaları, duygularının arılığını koruyordu. Ayrı olmanın verdiği acı, suskun bir sevince dönüşmüştü. Tehlike, duyumsallığı arttırıyor, emin olamamaksa düşleri besliyordu.

Makiko, hücresinin penceresinden içeriye dolan baştan çıkartıcı esintinin İsa'o'nun yüreğini nasıl titrettiğini biliyor, bundan aldığı zevkiyse lafı hiç döndürüp dolaştırmaksızın, apaçık yazıyordu. Makiko için, acımasızca sınırlandırılmış olsa da, aralarındaki ilişki, çok sevgili bir hayâlin gerçekleşmesiydi. İsa'o bir kez böyle düşünmeye başlayınca, mektupların her satırında bunu kanıtlayan birşeyler görür oldu. Anlaşılan Makiko, İsa'o'nun içinde bulunduğu koşulların ortasında, salt kendine ait bir krallık keşfetmişti.

Hapishane yaşamının keskinleştirdiği duyuları İsa'o'ya yanılmadığını söylüyordu; ansızın büyük bir öfkeye kapıldı. Mektupları paramparça etmek istedi.

Düşüncelerini başka yöne kaydırmak, iradesini güçlendirmek için ana babasından ona, *Kutsal Rüzgâr Birliği*'ni göndermelerini istedi, ama isteği elbette geri çevrildi. Tutuklulara dergi veriliyordu, ama bunlar, *Çocuklar İçin Bilim*, *Bugün*, *Güzel Söz Söyleme Sanatı*, *Kodan Kulübü*, *Pırlanta* gibi şeylerdi.

İster hapishaneden sağlansın, isterse dışarıdan, tutukluların haftada bir kitap okumalarına izin vardı, ama bunların hiçbiri insanın yüreğini tutuşturacak türden şeyler değildi. İsa'o, bir süre önce babasından istediği bir kitabı, Dr. Tetsujiro İnoué'nin, *Japon Wang Yang-ming Öğre-*

tisi incelemesini alınca, içi anlatılmaz bir mutlulukla doldu. Çusai Oşio'nun yaşam öyküsünü anlatan kitabı okumak için sabırsızlanıyordu. Çusai olarak bilinen Heihaçiro, 1830 ile 1833 yılları arasındaki kıtlık sırasında, açlıktan ölen insanlara ne devlet adamlarının ne de zengin tüccarların yardım ettiğini görünce yoksulluğa son çare olarak elindeki bütün değerli kitapları sattı. Bu bile halkın gözüne girmek için yapılmış bir sahtecilik olarak yorumlandı, evlatlığı Kakuonsuké çok ağır eleştirilere hedef oldu. Sonunda, 19 Şubat 1937'de Çusai birkaç yüz kişiden oluşan, silâhlı bir örgüt kurdu ve zengin tüccarların mağazalarını yakıp, ele geçirdiği altınla tahılı yoksul halka dağıtmaya başladı. Osaka'nın dörtte birinden fazlası yakılmıştı, ama sonunda Çusai'nin adamları yenildi, Çusai bir el bombasıyla intihar etti. Kırk dört yaşındaydı.

Çusai Oşio, Wang Yang-ming'in, düşünceyle eylemin birliği kavramını tam anlamıyla uygulayan biriydi. "Bilmek ve eyleme geçmemek, bilmemektir," ilkesinin somut örneği idi. Ancak İsao'yu düşünceyle eylem, ruhla akıl birliğinden çok, Çusai'nin ölümle yaşam kavramı çekiyordu.

Dr. İnoué bunu şöyle açıklıyordu: "Çusai'nin ölüme bakışı Budist nirvana ile oldukça benzeşir."

Çusai'nin öğretisine göre, "Büyük Boşluk" insan ruhunun bütün çabalarının silindiği, olumsuz bir durumdu. Ancak bu durumda, sezgi olanca parıltısıyla ışıyordu, bunu sağlayansa kişisel isteklerden vazgeçilmesiydi. Çusai, Büyük Boşluğun bir parçası olabilmek için insanın kendini bütünüyle, daima varolan ve sonsuza kadar varolacak Büyük Boşluğa adanması gerektiğini söylüyordu; böylece sonsuzluk dünyasına adım atabilecekti.

"Ruh bir kez Büyük Boşluğa teslim oldu mu," diye yazıyordu Dr. İnoué, "beden yok olsa bile, geride asla yok olmayan bir şey kalır. Bu yüzden bedenin değil, ruhun ölümden korkmak gerek. Asıl olan ruhun ölmeyeceğini bilen insan dünyada hiçbir şeyden korkmaz. İşte, insanın ka-

rarlılığının temeli budur. Ne olursa olsun hiçbir şey bu kararlılığı sarsacak kadar güçlü değildir. Dolayısıyla buna gökkubbenin iradesini tanımak da denebilir."

Dr. Inoué incelemesinin akışı içinde, *Yüreğin Arındırılmasına İlişkin Bir Deneme*'den de epeyce alıntı yapıyordu. Bunlardan biri İsao'yu fazlasıyla etkiledi: "Bedenin ölümünden değil, ruhun ölümünden korkmalıdır." İçinde bulunduğu durumda bu sözcükler İsao için birer çekiç darbesi gibiydi.

Ön sorgulamalar mayısın yirmisinde sona erdi; varılan kararın en önemli yanı şuydu: "Davaya, Tokyo Bölge Mahkemesinde bakılacaktır." Ön sorgulamalardan sonra Honda'nın beraat kararı alınacağına ilişkin umutları yerle bir olmuştu.

Duruşmanın haziran sonunda başlaması bekleniyordu. Bu arada İsao'nun ziyaretçi yasağı sürüyordu, ama Makiko'dan bir armağan geldi; İsao paketi büyük bir heyecanla açtı. Saigusa Şenliğinden kalma, yabani bir nilüferdi.

Çiçek, uzun yolculuğunun ardından bir de gardiyanlarca ellendiği için biraz solmuş, büzüşmüştü. Yine de İsao ile yoldaşlarının saldırı sabahı ceplerinde taşıyacakları nilüferleri bastıran bir tazeliği ve parıltısı vardı. Nilüfer, Tanrılara ait türbelerin önündeki açık alana yağın sabah çığından hâlâ birşeyler taşıyordu sanki.

Makiko bu küçük nilüferi getirebilmek için Nara'ya özel bir gezi yapmış olmalıydı. Getirdiği onca nilüferin içinden, eşi bulunmaz aklı ve güzelliği için bu nilüferi seçmişti besbelli.

İsao anılarına gömüldü. Geçen yıl, aşağı yukarı bu zamanlardı içi özgürlük, güçlülük duygularıyla dolup taşıyordu. Tanrıların kutsal dağındaki Sanko çağlayanının altında, türbenin önünde yaptığı, başarıyla sonuçlanan kendo karşılaşmasının içten içe hâlâ süren ateşini söndürmüştü.

tü. Sonra da arınmış bir yürekle dua etmiş, Tanrılara adanacak olan nilüferleri toplamıştı. Çiçekle dolu el arabasını Nara yolunda çekerken, beyaz *haçimaki* doladığı alnı tere batmıştı. Sakurai Köyü, yaz güneşinin altında pırıl pırıldı. İsao'nun gençliğiyle dağların yeşili uyum içindeydi.

Nilüferler o günün anısını damgalayan en belirgin şeydi. Sonra da kararlılığın simgesi olmuşlardı. O günden sonra nilüferler her şeyin odağı olup çıkmıştı –coşkusunun, yeminlerinin, kaygısının, düşlerinin, ölüme hazır oluşunun, görkem özleminin. Karanlık tasarısına destek olan sütun, kararlılığının gökyüzüne yükselen sütunu– o sütunu ayakta tutan kelepçeleri gizleyen süs nilüferleri ta tepede, hep parlayarak duruyordu.

Elindeki nilüfere baktı. Kıvrık sapını avuçlarının arasında döndürdü, solmuş yaprakların tenine değişini duyumsadı. Sonra çiçek, geride kasvetli, altın bir toz bırakarak ansızın kayıverdi elinden. Penceredeki güneş ışığı güçlenmişti. İsao, geçen yılki nilüferlerin yeniden doğduğunu hissetti.

36

Ön sorgulamalara ilişkin celbi alan İsao, sanıkların arasında Sawa'nın da adını görünce, bunca zamandır ondan kuşkulandığı için utandı. O can sıkıcı, tatsız duygunun karşı konulamaz bir biçimde su yüzüne çıkması için Sawa'nın yüzünü düşünmesi yetiyordu. Peki, ama onları ele veren kişi Sawa değilse kimdi? Kuşkularından kurtulamıyordu, onları yöneltebileceği birisine gereksinimi vardı. Başka türlü dayanamazdı.

Sawa'nın temize çıkmasıyla durum daha da korkutucu bir hal almıştı. İsao, Sawa'ya duyduğu kuşkuyu bir başkasına yöneltmekten korkuyordu. Yakalandığı sırada yanında on kişi vardı: Miyahara, Kimura, İzutsu, Fujita, Mi-

yaké, Takasé, Inoué, Sagara, Serikawa ve Hasegawa. Sanıkların listesinde Serikawa ile Sagara'nın adlarının bulunmaması doğaldı, her ikisi de on sekiz yaşın altındaydı çünkü; çocuk mahkemesinde yargılanacaklardı. İsao, Serikawa ile Sagara'yı düşündü: Tıpkı İsao'nun gölgesi gibiydiler, her an elinin altındaydılar –ufak tefek, heyecanlı, göz-lüklü Sagara; Tohoku yöresinden bir Şinto rahibinin oğlu olan, türbenin önünde, hıçkırıklar arasında, "Geri dönemem!" diye haykıran Serikawa. İsao ne olursa olsun bu ikisinin kendisine ihanet ettiğinden kuşkulanamazdı. O halde dışarıdan biri? Biraz daha ötesini düşünmekten korkuyordu. Birşeylerin gizli kalması gerektiğini hissediyordu; bir ot kümesini karıştırırken apak kemiklerle karşılaşmaktan korkan biri gibiydi.

Ekipten ayrılanlar, saldırı tarihinin aralığın üçü olduğunu biliyorlardı elbette. Ama onlardan ayrılan son kişi bu tarihten üç hafta önce kafalarında olan şeyden fazlasını bilmiyordu. Tasarı beklenmedik bir biçimde değiştirildiği için, kararlaştırılan tarihin ertelenmemesi, değiştirilmesi ya da büsbütün iptal edilmemesi için hiçbir neden yoktu. Diyelim ki aralarından ayrılan biri onları ele verdi, peki polis neden darbe gününden iki gün öncesine kadar beklemişti acaba? İsao bunu bir türlü anlayamıyordu. Oysa tasarının basitleştirilmiş, kısıtlanmış olması herkese, daha erken bir tarihte eyleme geçeceklerini düşündürmeliydi.

İsao bunları düşünmemek için kendi kendisiyle savaşıyordu. Ancak yine de, tıpkı bir aleve yaklaşan pervane-nin gözlerini alevden alamaması gibi, ne kadar kaçınmaya çalışırsa çalışsın onun zihni de yasak düşüncelere doğru yöneliyordu.

Duruşmanın başlangıç tarihi olan yirmi beş haziran-da hava açıktı. Oldukça da sıcaktı.

Sanıkları taşıyan devriye arabası, İmparatorluk Sara-

yını çevreleyen, suları güneş ışığında ıslıl ıslıl parlayan hendekten geçerek, arka kapısından kırmızı tuğlalı Adliye Binasına girdi. Tokyo Bölge Mahkemesi, birinci kattaydı. İsaο salona, daha önce hapishaneye getirilmiş olan beyaz püskürtme desenli kimono ve *hakama*'yı giymiş olarak girdi. Yargıçların oturduğu kürsünün amber renkli cilası gözünü almıştı. Gardiyan kapıda kelepçelerini açtıktan sonra, iyi yüreklilik edip İsaο'yu izleyicilere bir göz atabilsin diye döndürdü. Altı aydır görmediği annesiyle babası oradaydılar. Annesiyle göz göze gelince, kadın mendilini ağzına kapadı. Hıçkırıklarını bastırmaya çalıştığı belliydi. Makiko görünürlerde yoktu.

İzleyicilere sırtlarını dönmüş olan sanıklar, yan yana dizilmişlerdi. Yoldaşlarıyla biraraya gelince İsaο yüreklenmediğini hissetti. İzutsu hemen yanibaşındaydı. Konuşamıyor, birbirlerine bakamıyorlardı, ama İsaο İzutsu'nun tirit titrediğini sezdi. Nedeninin, duruşma heyecanı olmadığını biliyordu. İzutsu'nun sıcak, terli gövdesinin her kıpırtısı İsaο'yu bunca zamandan sonra görmenin coşkusunu yansıtıyordu.

İsaο ile ötekilerin tam önünde, samkların kürsüsünü çevreleyen parmaklık vardı. Onun ötesinde de yargıçların göz kamaştırıcı, uçuk maundan kürsüsü yükseliyordu; ahşabın yan kanatlarındaki damarlar iyice belirgindi. Yüksek kürsü çok görkemliydi, arkasında aynı maundan yapılmış bir kapı vardı, barok tarzındaki tepeliği, kapının heybetini vurguluyordu. Baş Yargıç ortada olmak üzere, üç yargıç yerlerini aldılar, her birinin koltuğunun tepesine taç yapraklar oyulmuştu. Mahkemenin yazıcısı, sanıkların sağına oturmuştu; savcıysa sol yandaydı. Yargıçların siyah giysilerinin ön tarafına ve omuzlarına işlenmiş olan mor, çiçekli desen donuk donuk parlıyordu. Gururlu siyah başlıklarının üzerine de mor desenler işlenmişti. Dünyada buna benzeyen başka bir yerin bulunmadığı kesindi.

İsaο kendini biraz toplayınca sağ yana, savunma avu-

katının bulunduğu yöne bir göz attı ve Honda'nın gözünü dikmiş kendisine baktığını gördü.

Baş Yargıç İsa'o'ya adını, yaşım sordu. İsa'o tutuklandığından beri kendisiyle tepeden, küçük görürcesine konuşulmasına alışmıştı, ama ona ilk kez böylesine yetke dolu bir sesle sesleniliyordu; bu ses bütün ulusun sağduyusunun ete kemiğe bürünmüş haliydi de, ısıltılı bir pusla dolu gökyüzünden bir yıldırım gibi yeryüzüne düşüyordu sanki.

"İsa'o İnuma, Sayın Yargıç. Yirmi," diye yanıtladı.

37

İkinci duruşma temmuzun on dokuzunda yapıldı. Hava ılıktı, arada bir çıkan esinti mahkeme salonundaki resmi belgeleri havalandırıyordu, görevliler camları yarı yarıya kapadılar. İsa'o, böğründeki tahtakurusu ısırığını kaşımamak için kendini zor tutuyor, bu da terli gövdesinin gerginliğini arttırıyordu.

Baş Yargıç, duruşma başlar başlamaz, savcının dinlemek istediği bir tanığı kabul etmedi. Honda, kırmızı kalemini masanın üzerine yayılmış olan kâğıtların üzerinde hoşnutlukla, sessizce yuvarladı. 1929 yılında yargıç olduğu zaman edindiği bir alışkanlıktı bu, o zamandan beri de kurtulmaya çalışıyordu. Şimdi, dört yıl sonrayeniden ortaya çıkmıştı. Bir yargıç için kötü bir alışkanlıktı, sanıkları huzursuz ediyordu. Ama şu anda bunu düşünecek durumda değildi.

Kabul edilmeyen tanık, Teğmen Hori'ydi. Gerçekten de sorun çıkartabilecek bir tanıktı bu.

Honda, âni bir esintinin gölün yüzeyini kırıltırması gibi, savcının yüzünü ansızın karatan düş kırıklığını fark etti. Hori'nin adı, ön sorgulamalara ilişkin tutanaklarda pek çok kez geçiyordu; daha önce çeteden ayrılmış olanlar-

la yapılan görüşmelerde de öyle. Bu adı ağzına almayan tek kişi, İsa'o'ydu. Ne olur ne olmaz diye, Hori'nin komplo-daki işlevi elden geldiğince belirsiz bırakılmıştı, adı polisin ele geçirdiği son listede de yoktu. Bu liste, ülkedeki en önemli on iki iş adamının adıyla sanıklardan on ikisinin adının çizgilerle birleştirildiği bir çizelge biçimindeydi. Polis bunu, Yotsuya'daki gizli evde bulmuştu. Yine de, suikastleri açıkça gösteren bir şey yoktu içinde.

On iki sanıktan çoğu, Teğmen Hori'nin onlara esin verdiğini söyledi, yalnızca bir tanesi Teğmenin onlara önderlik ettiğini ileri sürdü. Kaçaklardan çoğu Hori'yle hiç karşılaşmadığı gibi, adından söz edildiğini de duymamıştı. Bu nedenle savcının elinde, sanıkların çelişkili ifadelerinin dışında, yoğun kütlelere yönelik, geniş kapsamlı bir komplodan kuşkulandırılmasını sağlayacak hiçbir kanıt yoktu.

İmparatorluk yetkisinin Prens Toin'e verileceğini açıklayan bildirilere gelince: Savcılığın çok güvendiği bu tehlikeli kanıt ortadan kalkmıştı. Savcı, o iddialı bildiri ile eylemcilerin sınırlı kaynaklarının arasındaki orantısızlığı gördükten sonra, Teğmen Hori'nin ne kadar can alıcı bir tanık haline geldiğinin farkındaydı. Honda, olayların savcıyı çileden çıkartacak bir yön almasında, Sawa'nın parmağının bulunduğunu anladı. İnuma'da zaten dolaylı olarak bunu söylemişti.

"Şu Sawa, iyi adam," demişti İnuma. "Sonuçları ne olursa olsun, yazgısını İsa'o'nun yazgısıyla birleştirmek istedi. Tasarısını uygulaması için İsa'o'ya yardım edecek, sonra da onunla birlikte intihar edecekti. Üstelik bana bundan hiç söz etmedi. Bu yüzden benim ihbarımın en çok Sawa'ya zarar verdiği söylenebilir. Ama ne de olsa yetişkin bir erkek o, başarısızlık olasılığını dikkate almış olmalı. Böylesi bir etkinliğin en büyük tehlike kaynağı kaçaklardır; Sawa'nın onlar çeteden ayrılr ayrılmaz harekete geçtiğinden eminim. Hepsiyle tek tek, ayrıntılı bir bi-

çimde konuşmuştur mutlaka. Belki de. ‘Beceremezsek, ifade vermek için hepinizi çağıracaklar,’ demiştir. ‘Sizin gibi bir tanığı işbirlikçiye dönüştürmek pek güç olmaz. Bunun olmasını istemiyorsanız, en iyisi ordunun sizi yalnızca ruh açısından etkilediğini söylemenizdir. Yoksa olay büyür, hepiniz bulaşırsınız ve ipin altına gidersiniz.’

"Sawa kendini bütünüyle eyleme kaptırınıştı, ama sonuçlara hazırlıklı olduğundan, kanıtları çürütmek için sağgörü önlemler aldığından hiç kuşku yok. İşte gençlerde bulunması son derece güç bir bilgelik."

Duruşmanın başında Baş Yargıcın ifadesiz bir yüzle Teğmen Hori'nin tanıklığını, davayla doğrudan ilişkisi bulunmadığını öne sürerek geri çevirmesi üzerine Honda kendi kendine şöyle dedi: "Ah! Bunu, gazetede çıkan ‘yüksek rütbeli askeri yetkililer’in yaptığı açıklamaya borçluyuz."

On Beş Mayıs Olayından bu yana ordu, halkın bu tür olaylara gösterdiği tepkiye karşı fazlasıyla duyarlıydı. Özellikle bu davada çok tedirgindiler, çünkü Teğmen Hori'nin On Beş Mayıs Olayıyla arasında silinmez bir bağ vardı. Mançurya'ya gönderilmesinin nedenlerinden biri de bu olduğu için geri çağırılması, ondan kuşkulandırılması, sivil bir mahkemede ifade vermesi epeyce sorun yaratacaktı. İfade sinin içeriği ne olursa olsun mahkemede görünmesi, tutuklamaların hemen ardından gazeteye açıklama yapan ‘yüksek rütbeli askeri yetkili’nin güvenilirliğini sarsabilir, buna bağlı olarak da ordunun saygınlığı zedelenebilirdi.

Böyle düşünen ordunun davayı yakından izlediğine kuşku yoktu. Teğmenin tanık olarak dinleneceği anlaşılınca, canlarının sıkıldığını, tanıklığının kabul edilmemesi konusunda yargıca güvendiklerini açıkça belirtmiş olmalıydılar.

Ancak Savcılık, polisin yaptığı sorgulamalardan, öğrencilerin Teğmen Hori ile ordu mensuplarının kaldığı,

Azabu Alayına ait toprakların arkasındaki "Kitazaki" adlı pansiyonda buluştuklarını öğrenmişti.

Böylece Honda, savcının öfkeli, sabırsız yüz çizgilerinin gerisindeki düş kırıklığının asıl kaynağını görebiliyordu.

Şu sonuca vardı: Savcı ön sorgulamalardan çıkan dava konusundan, yani suikast hazırlığı suçlamasından hiç de hoşnut değildi. Asıl istediği, nasıl olursa olsun olayı büyütmek, olanağı varsa bir isyan tasarlandığı suçlamasıyla dava açmaktı. Ancak düşünce biçimi, amacına ulaşmasını zorlaştırmış gibi görünüyordu. Sanıkların çok daha geniş kapsamlı bir eylem tasarladıklarını kanıtlamak için didi-nip dururken, cinayet hazırlıkları yapıldığını kanıtlayacak geçerli kanıtları toplamayı savsaklamıştı.

"Bu güçsüz noktayı hedef almak ve elden gelirse bir tek darbeyle, cinayet hazırlığı suçlamasını bile ortadan kaldırmak," diye düşündü Honda, "işte yapmam gereken şey, bu. Önümdeki en büyük engelse, İsao'nun arılığı ile dürüstlüğü. Onun aklını karıştırmalıyım. Tanıklarımı, hem rakiplerimize hem de kendimize karşı kışkırtmalıyım."

Honda yüreğinin, İsao'nun öteki sanıkların arasından bile seçilen, eşi bulunmaz güzellik ve parlaklıktaki duru gözlerine doğru aktığını duyumsadı. Olayı ilk duyduğunda, İsao'nun öfkeyle yanan gözlerinin duruma çok uygun olduğunu düşünmüştü, 'oysa şimdi, bu gözlerle yeniden karşılaşınca, onların bu koşullara hiç mi hiç uymadıklarını anlıyordu.

Çok güzel gözler, diye düşündü Honda. Duru ve parlak, insanın aklını karıştırıyor. Bir başka dünyaya aitmiş gibi görünen bir suçlamayla dolu olan bu eşsiz, genç gözlerle bakınca insan kendini Sanko Çağlayanının altındaki suya ansızın dalıvermiş gibi hissediyor. Devam et İsao, ne istiyorsan anlat. Her şeyi itiraf et, derinden yaralayan, kendini savunmanın yollarını öğrenmek zorunda olduğun bir yaştasın. Hiçbir sınırlama olmaksızın konuşarak, en azın-

dan hiç kimsenin doğruya inanmak istemediğini öğreneceksin. Bu, bir insanın yaşama ilişkin öğreneceği en değerli derslerden biridir. Seninki kadar güzel olan gözlere ileteceğim tek bilgelik bu, işte.

Sonra Honda, kürsüde, Baş Yargıç koltuğunda oturan Hisamatsu'nun yüzünü incelemeye koyuldu. Baş Yargıç altmış yaşını geçmişti, düzgün yüz çizgilerini kaplayan kuru, beyaz derisinde belli belirsiz benekler oluşmuştu. Altın çerçeveli bir gözlük takmıştı. Son derece duru bir konuşma biçimi olmasına karşın, arada bir, fildişinden yapılmış satranç taşlarının birbirine değerken çıkardıkları o zarif tıkırtıyı çağrıştıran, cansız sesler çıkartırdı. Gerçi bu, konuşmasına Adliye Binasının kapısındaki ısıltılı kasımpatının soğuk gururuna benzeyen birşeyler katıyorsa da, nedeni takma dişleriydi.

Yargıç Hisamatsu'nun çok saygın bir kişiliği vardı, Honda da onun dürüstlüğüne hayrandı. Ama bu yaşa gelmiş olmasına karşın, hâlâ önemsiz bir mahkemede yargıçlık yapmasının nedeni, zekâsının gerektiği kadar parlak olmamasıydı. Avukatların aralarında konuştuklarına bakılırsa, sağduyulu biri gibi görünse de, aslında kolayca etki altında kalan biriydi; içindeki alevlerle savaşıırken soğuk görünme çabalarını, yakıcı bir öfkeye kapıldığı ya da duygulandığı zamanlar kurumuş, beyaz yanaklarına hücum eden âni kızılık ele veriyordu.

Honda bir yargıcın içinden neler geçtiğini bilirdi. Bir yargıcın içinde öyle fırtınalar kopardı ki! Duygu, hırs, istek, kişisel kaygılar, coşku, utanç, bağınazlık ve her türden ıvır zıvır –küçük tahta parçacıkları, çöpe atılmış kâğıtlar, suyun yüzeyindeki yağ birikintisi, portakal kabuğu, balık, insan doğasının, onu durdurmaya çalışan duvarı sürekli döven denizini dolduran yosunlar: Geçerli hukuk. İşte böylesi bir iç savaşım sürer giderdi.

İddianameyi destekleyen dolaylı kanıtların arasında, sanıkların hançer satın almak için kılıçlarını satmış olma-

ları da vardı. Yargıç Hisamatsu bu konunun üstünde çokça duruyordu. Teğmen Hori'nin tanıklığını geri çevirdikten sonra, hemen sanıkların sorgulamasına geçti.

YARGIÇ HISAMATSU: İsao İnuma'ya birkaç soru soracağım. Eyleme hazırlanırken kılıçlarınızı satıp yerine hançer aldınız. Bunu, cinayet tasarladığınız için mi yaptınız?

İINUMA: Evet, Sayın Yargıç. Amacımız buydu.

YARGIÇ: Hangi ayın hangi günüydü?

İINUMA: Anımsadığım kadarıyla, kasımın on sekiziydi.

YARGIÇ: O gün iki kılıç satıp parasıyla altı hançer aldınız. Doğru mu?

İINUMA: Doğru, Sayın Yargıç.

YARGIÇ: Değıştokuşa sen de katıldın mı?

İINUMA: Hayır, efendim. Bu işi yoldaşlarımdan ikisine yaptırdım.

YARGIÇ: Kimlerdi onlar?

İINUMA: İzutsu ile İnoué.

YARGIÇ: Gidip değıştirmeleri için neden birer kılıç verdin onlara?

İINUMA: Genç bir erkeğin satmak için iki kılıç götürmesi, kuşku uyandırabilirdi. Aralarından en neşeli, en terbiyeli ikisini seçip, birbirinden uzak iki dükkâna gönderdim. Kılıç satıcısı, kılıçları neden sattıklarını sorunca, eskrim çalıştıklarını, ama artık bıraktıklarını söyleyeceklerdi. Kılıçların yerine, kendileri ve kardeşleri için düz tahtadan kınları olan hançerler almak istediklerini söyleyeceklerdi. İki kılıca karşılık altı tane hançer alabilirlerse, elimizdekilerle birlikte, hepimize yetecek kadar, yani on iki tane hançerimiz olacaktı.

YARGIÇ: İzutsu, değıştirmek için kılıcı götürdüğünde neler olduğunu anlat bize.

İZUTSU: Peki, Sayın Yargıç. Koji-maçi'deki üç numaralı

dükkâna, Murakoşi Kılıçları adındaki yere gittim. Kılıcımı satmak istediğimi söylerken, elimden geldiğince kayıtsız davranmaya çalıştım. Tezgâhın gerisinde, kucağında bir kedi tutan, ufak tefek, yaşlı bir hanım vardı. Kendi kendime, burası bir samisen¹ dükkânı olsaydı, bu kedi kimbilir ne kadar huzursuz olurdu, dedim.

YARGIÇ: Bunun konuyla bir ilgisi yok.

İZUTSU: Evet, Efendim. Yaşlı bayana ne istediğimi söyleyince, hemen dükkânın arka tarafına gitti, az sonra satıcının kendisi göründü; ters, huysuz görünümlü biriydi. Kılıcı kınından çıkartıp inceledi. Yüzünde, küçümseyici bir ifadeyle, kılıcı evirip çevirdi, sonunda kabzayı tutan bağları da çözüp kılıcın kabzaya giren yanını da inceledi. Neden satmak istediğimi bile sormaksızın bir fiyat biçti ve karşılığında bana üç tane tahta kınlı hançer verdi. Hançerleri özenle gözden geçirdim ve dükkândan ayrıldım.

YARGIÇ: Adını, ya da adresini sormadı mı?

İZUTSU: Hayır, Sayın Yargıç. Hiçbir şey sormadı.

YARGIÇ: Ne diyorsunuz, Bay Honda? İnuma ya da İzutsu'ya soracağınız bir şey var mı?

HONDA: İzutsu'yu sorgulamak istiyorum, Sayın Yargıç.

YARGIÇ: Buyrun.

HONDA: Kılıcı satmaya giderken İsao sana kılıcın suikast sırasında sorun çıkartabileceğini, hançer kullanmanın daha doğru olacağını mı söyledi?

İZUTSU: Hayır, efendim, böyle uzun uzadıya bir açıklama yapmadı.

HONDA: Demek ki sana yalnızca gidip kılıcı değiştirmeni söyledi? Amacının ne olduğun bilmeden gidip değişto-kuş yaptın, öyle mi?

İZUTSU: Eh... evet, efendim. Ama nedenini gayet iyi bili-

1. Samisen: Üç telli Japon çalgısı. (Çev.)

yordum. Bence çok açıktı.

HONDA: Yani o sırada, karamızda herhangi bir değişiklik söz konusu değildi?

İZUTSU: Hayır, efendim. Olduğunu sanmıyorum.

HONDA: Satıcıya götürdüğün kılıç, senin miydi?

İZUTSU: Hayır, efendim, değildi. İnuma'nın kılıcıydı.

HONDA: Peki senin elinde ne tür bir silâh vardı?

İZUTSU: Bende, baştan beri bir hançer vardı.

HONDA: Ne zaman edinmiştin onu?

İZUTSU: Durun bakayım... Evet, efendim, geçen yaz. Türbenin önünde ant içtikten sonra almıştım. En azından bir hançere sahip olmam gerektiğine inanıyordum. Böylece bir koleksiyoncu olan amcama gittim ve ondan bir hançer aldım.

HONDA: Anlıyorum. O sıralarda bu hançeri ne amaçla kullanacağına ilişkin açık, kesin bir düşüncen var mıydı?

İZUTSU: Hayır, efendim. Yalnızca bir gün, bir biçimde onu kullanacağım kanısındaydım.

HONDA: Çok güzel. Peki, kullanmaya kesinlikle ne zaman karar verdiğini anımsıyor musun?

İZUTSU: Bana Bay Şonosuké Yagi'yi öldürme görevi verildiğinde, galiba.

HONDA: Sorduğum şey, bir suikastı gerçekleştirmek için mutlaka bir hançer kullanman gerektiğini ne zaman anladın?

İZUTSU: Şey efendim... Burasını çok iyi anımsayamıyorum.

HONDA: Sayın Yargıç, birkaç soru da İnuma'ya sormak isterdim.

YARGIÇ: Buyrun, sorun.

HONDA: Sende ne tür bir kılıç vardı?

İNUMA: Satması için İzutsu'ya verdiğim kılıç, Bizen'li Tadayoşi'nin imzasını taşıyordu. İki yıl önce kendoda üçüncü dereceye yükseldiğim zaman babam onu ba-

na armağan olarak vermişti.

HONDA: Bu değerli kılıcı hançerlerle değiştirmenin nedeni onlardan birini intihar etmek için kullanma isteğimiydi?

İİNUMA: Anlayamadım, efendim?

HONDA: *Kutsal Rüzgâr Birliği* adlı kitaba duyduğun hayranlıktan söz etmiş, Birlikteki adamlara büyük saygı beslediğini söylemiştin. Daha sonra da yoldaşlarıyla kendin için benzeri bir ölümü düşlediğini itiraf ettin. Birliktekiler savaş alanında kılıçlarıyla dövüştüler, ama sonra sıra intihara gelince, hançer kullandılar. İşte, söylemek istediğim...

İİNUMA: Evet, efendim. Şimdi anımsıyorum. Tutuklandığımız günkü toplantıda, biri şöyle demişti: "Ne olur ne olmaz, herkesin yanında bir tane de hançer taşıması gerekir." Herkes ona katıldı. Acil durumlar için edindiğimiz bu hançerler, kesinlikle intihar ederken kullanılacaktı. Ancak daha fazlasını satın alamadan tutuklandık.

HONDA: Bu durumda, o âna kadar böylesi acil bir durumda kullanmak için silâh satın almayı düşünmemiştiniz, öyle mi?

İİNUMA: Hayır, efendim.

HONDA: Ama intihar kararını bundan çok önce vermiştiniz?

İİNUMA: Evet, efendim.

HONDA: Öyleyse, kılıç verip yerine hançer almanızın nedeni, başkalarını olduğu kadar kendinizi de öldürmeye niyetli olduğunuz biçiminde yorumlanabilir. Yani, çift amaçlı bir hareketti?

İİNUMA: Evet, efendim, böyle söylenebilir.

HONDA: Demek ki eyleminizin, sıradan silâhlarınızı hançerle değiştirmenizin iki amacı vardı: Suikast ve intihar. Sözü edilen dönemde bu öldürücü silâhların suikastlerle bir ilintisi yoktu. Öyle değil mi?

IINUMA: Hımm... evet, efendim.

SAVCI: İtiraz ediyorum, Sayın Yargıç. Avukatın sorguya çekme yönteminin yanlış olduğu apaçık.

YARGIÇ: Avukatın bu kadar soru sorması yeterli. Kılıçların değiş tokuş edilmesi konusu yeterince irdelendi. Savcı kendi tanıklarını çağırabilir artık.

Honda, masasının arkasına geçip otururken kendinden hoşnuttu. Sorularıyla, hançerlerin satın alınma nedenini suikast girişimine bağlayan mantığı şöyle ya da böyle sarsmayı becermişti. Ancak Honda'yı asıl kaygılandıran şey, Yargıç Hisamatsu'nun davanın düşünsel yönüne karşı ilgisizliği idi. Duruşmanın başlangıcından beri, yetkesini kullanarak İsao'dan siyasal inançlarına ilişkin bazı açıklamalar yapmasını isteyebilirdi, oysa buna hiç yeltenmemişti.

İzleyiciler, mahkeme salonunun girişinden gelen güvensiz baston tıkrıtlarına doğru döndüler. Yaşlı bir adam görüldü. Uzun boyluydu, ama beli bükülmüştü, birşeylere umutsuzca tutunma gereksinimiyle, keten kumaştan yapılmış yazlık kimonosunun önüne sıkıca yapışmıştı. Yukarıya doğru bakan tek şeyi, ak saçlarının altındaki, gömük gözleriydi. Ağır ağır tanık kürsüsüne ilerledi, oraya gelince bastonuna dayanarak durdu.

Yargıç ayağa kalktı, yazılı yemini okudu. Tanık titrek elleriyle yemini imzalayıp altına mührünü bastı. Oturması için bir iskemle getirdiler.

Tanık, izleyicilerin güçlkle duyabildiği, alçak bir sesle yargıcın sorularını yanıtladı: "Adım Reikiçi Kitazaki. Yetmiş sekiz yaşımdayım."

YARGIÇ: Anladığıma göre bir süredir, sözü edilen bir pansiyonun sahibiymişsiniz.

KİTAZAKİ: Evet, Sayın Yargıç, öyleyim. Subaylar için iş-

lettiğim pansiyonu Rus Savaşı sırasında açmıştım, bu işi bugüne kadar da sürdürdüm. Konuklarının arasından pek çok ünlü kişi çıkmıştır; albaylığa, tuğgene-ralliğe yükselenler oldu. Pansiyonumun uğurlu olduğunu söylerler. Oldukça eski, yıpranmış bir yer olmasına karşın orduya mensup beyler, özellikle Azabu Üçüncü Alayı tarafından her zaman yeğlenmiştir. Karım yok, alçakgönüllü bir biçimde de olsa yaşamını sürdürebiliyor, kimsenin başına belâ olmadan yaşıyorum.

YARGIÇ: İddia makamının sorusu var mı?

SAVCI: Evet, Sayın Yargıç. Üsteğmen Hori ne zamandan beri pansiyonunuzda kalıyor?

KİTAZAKİ: Hmm... bir düşüneyim... Üç, hayır, iki yıldır... Belleğim eskisi kadar güçlü değil. Oh, evet... galiba iki yıl kadar oldu...

SAVCI: Teğmen Hori üç yıl önce üsteğmenliğe yükseldi. Tam olarak, 1930 yılının mart ayında. Demek ki pansiyona yerleştiği zaman çoktan üsteğmen olmuştu, öyle değil mi?

KİTAZAKİ: Evet, efendim, bundan eminim. Beyefendinin omzunda ilk günden beri iki yıldızdan fazlası vardı. Ayrıca, eve yerleştikten sonra terfi ettiği için herhangi bir kutlama yaptığını anımsamıyorum.

SAVCI: Öyleyse, üç yıldan az, bir yıldan çok oldu, diyebiliriz?

KİTAZAKİ: Evet, efendim. Doğru.

SAVCI: Teğmen Hori'nin çok ziyaretçisi olur muydu?

KİTAZAKİ: Evet, efendim, gerçekten olurdu. Hiç hanım konuğu gelmezdi, ama gençler, öğrenciler sürekli gelip giderlerdi. Onu dinlemekten hoşlanırlardı. Teğmen de onlardan hoşlanırdı. Yemek zamanı gelince, mahalledeki dükkânlardan yiyecek ısmarlardı. Onlara çok candan davranır, onlar için para harcamaktan kaçınmazdı.

SAVCI: Bu yakınlığı ne kadar zamandır gösteriyordu?

KİTAZAKİ: Baştan beri, efendim. Evet, ilk günden beri.

SAVCI: Teğmen seninle konukları konusunda konuşu-
muydu?

KİTAZAKİ: Ah, hayır. Bu bakımdan, Teğmen Miura'ya
hiç benzemezdi. Benimle içli dışlı olmadı, doğru dü-
rüst tek sözcük bile etmezdi bana. Dolayısıyla bana
konuklarıyla ilgili olarak açılması söz konusu değil-
di...

SAVCI: Bir dakika lütfen. Şu Teğmen Miura da kimdir?

KİTAZAKİ: Uzun zamandır konuğum olan bir beyefendi.
Odası ikinci kattadır –koridorun öteki ucunda, Teğ-
men Hori'nin odasının karşı köşesinde. Biraz kaba sa-
badır, ama iyi huylu bir insandır.

SAVCI: Lütfen bize, Teğmen Hori'nin ziyaretçilerine iliş-
kin özel bir şey anımsayıp anımsamadığınızı söyler
misiniz?

KİTAZAKİ: Peki, efendim. Bir gece Teğmen Miura'nın ye-
meğini götürüyordum, Teğmen Hori'nin odasının
önünden geçerken, kapının kapalı olmasına karşın,
içeriden birtakım sesler geldiğini duydum. Teğmen
Hori, talim alanında komut veriyormuş gibi bağırıyor-
du. Bu beni oldukça şaşırtmıştı.

SAVCI: Ne diyordu peki?

KİTAZAKİ: Çok iyi anımsıyorum. "Anlamıyor musun?
Vazgeç!" diye bağırıyordu öfkeyle.

SAVCI: "Vazgeç," derken ne demek istiyordu sizce?

KİTAZAKİ: Bilemiyorum, efendim. Ne de olsa, geçerken
kulağıma çalınan bir şeydi, üstelik tepsiyi düşürme-
mek için özen gösteriyordum. Gördüğünüz gibi bacak-
ların fazla sağlam sayılmaz, tek amacım bir an önce
Teğmen Miura'nın odasına ulaşmaktı. Teğmen Mi-
ura o gece gerçekten çok acıkmıştı. "Hey, ihtiyar! Ça-
buk ol, hemen getir yemeğimi!" diye seslenmişti ba-
na. Şimdi tepsiyi düşürürsem, diye düşündüm, Teğ-

men Miura beni fena halde azarlar. Tepsiyi önüne koyunca, Teğmen Miura gülümsedi ve bana şöyle dedi: "İyi saldırıyor, öyle değil mi?" İşte hepsi bu kadardı. Başka bir şey eklemedi. Bence askerlerin iyi yönlerinden biri de bu.

SAVCI: O gece Teğmen Hori'nin, "Vazgeç," dediği gece, hangi geceydi? Bu çok önemli bir nokta, lütfen tam olarak anımsamaya çalışın. Yılını, ayı, günü... Yazar mısınız?

KİTAZAKİ: Hayır, efendim, kesinlikle.

SAVCI: Günce tutar mısınız, demek istemiştım.

KİTAZAKİ: Oh, günce mi? Hayır efendim, tutmam.

SAVCI: Pekâlâ, o gecenin tarihini anımsıyor musunuz?

KİTAZAKİ: Evet, geçen yıl olduğundan eminim. Evet, öyleydi. Sürme kapının kapalı oluşuna şaşmadığıma göre, demek ki yaz mevsimi değildi. Hatta yazbaşı ya da ilkbahar da değildi. Hava soğuk olmalıydı, ama çok da soğuk değildi, demek ki geçen bahar, nisan filandı, ya da güzdü, örneğin ekim. Akşam yemeği zamanıydı, ancak hangi gün olduğuna gelince... hayır, efendim, emin olamıyorum.

SAVCI: Demek nisan ya da ekimdi, hatta belki de mart ya da kasım? Biraz daha kesin konuşamaz mısınız?

KİTAZAKİ: Hayır, efendim. Ama anımsamak için çok uğraşıyorum. Durun bakayım... Evet, galiba ekim ya da kasımdı.

SAVCI: Peki, ama hangisi? Ekim mi kasım mı?

KİTAZAKİ: Orasını pek bilemeyeceğim.

SAVCI: En azından, ekim sonu, kasım başı diyebilir miyiz?

KİTAZAKİ: Evet, efendim. Bence uygun. Yararlı olamadığım için bağışlayın beni.

SAVCI: O geceki ziyaretçi kimdi?

KİTAZAKİ: Adını bilmiyorum. Teğmen Hori bana yalnızca kaç ziyaretçi beklediğini ve ne zaman geleceklerini

söylerdi.

SAVCI: O geceki ziyaretçisi de genç miydi?

KİTAZAKİ: Evet, efendim. Yanılmıyorsam, bir öğrenciydi.

SAVCI: Onu yeniden görseniz tanır mıydınız?

KİTAZAKİ: Ee... galiba tanırım.

SAVCI: Lütfen dönün, Bay Kitazaki. O gece Teğmen Horri'yi ziyaret eden kişi, sanıkların arasında mı? İsterse-
niz ayağa kalkıp, her birinin yüzünü yakından inceleyebilirsiniz.

İsao, uzun boylu, beli bükülmüş adamın yakınına kadar gelip dikkatle yüzüne bakmasını bekledi. Derine batmış gözleri, bir istiridye gibi bulanıktı. Koyu kırmızı damarlar, örümcek ağı gibi gözlerinin akını sarmıştı, gözbebekleri bu ağla öyle sarılmıştı ki, donuk, kapkara deliklere gömülmüş gibi görünüyorlardı.

İsao'nun konuşması yasaktı, ama gözleriyle yaşlı adama meydan okudu: "O geceki ziyaretçi bendim, öyle değil mi?" Oysa İsao'yla yüz yüze olmasına karşın Kitazaki nedense onu göremiyor gibiydi, sanki ikisinin arasında gölge-
li, belirsiz bir varlık asılıydı ve Kitazaki'yi kendine doğru çekiyordu.

Bastonun ucu yerde hafifçe sürüklendi. Yaşlı adam şimdi İzutsu'nun yüzünü inceliyordu. En çok İsao'nun önünde oyalandığı için İsao, adamın kendisini tanıdığından emindi.

Yaşlı adam tanık kürsüsüne döndü. Dirseğini bastonuna dayamış, elini alnına bastırmıştı; bir sis kadar uçucu olan, önüsıra uçan anıların peşinde koşmaktan yorulmuşçasına, boş boş bakıyordu.

Savcı yeniden sorguya başladı, sesine öfkeli bir tını gelmişti.

"Evet, içlerinden tanıdığınız var mı?"

Kitazaki zor duyulan bir sesle yanıtlarken, savcıya

bakmadı, sanki onu değil de, yargıç kürsüsünün kaplama tahtasında belli belirsiz yansıyan kendi görüntüsünü yanıtlar gibiydi.

"Emin değilim, efendim. Ancak ilk sanık..."

"Yani İnuma mı?"

"Adını bilmiyorum. Ama en soldaki delikanlının yüzü... Bir süre benim evime geldiğinden eminim. Ama bunun Teğmen Hori ile bir ilintisi olmayabilir."

"Belki de Teğmen Miura'yı ziyarete gelmişti?"

"Hayır, efendim. Öylesi değil. Oldukça uzun bir zaman önce genç bir erkek, bir kadınla birlikte arkadaki ek binaya geldi. İşte o erkek, bence bu..."

"İnuma evinize kadın mı getirdi?"

"Bir türlü emin olamıyorum. Ama onun gibi biriydi."

"Peki ne zaman oldu bu?"

"Evet... yirmi yıl kadar önceydi."

"Yirmi yıl mı? İnuma yirmi yıl önce evinize bir kadın mı getirdi?"

Savcı öyle şaşırmıştı ki, izleyiciler gülmeye başladılar. Ama bu tepki yaşlı adamı hiç mi hiç rahatsız etmedi. İnatla yanıtını yineledi.

"Evet, efendim. Çok doğru. Galiba yirmi yıl oldu."

Tanığın yetersizliği artık herkesçe anlaşılmıştı. Herkes Kitazaki'nin bunaklığına gülüyordu. Başta Honda'nın tepkisi de aynı olmuştu, ama sonra yaşlı adam içtenlikle, "yirmi yıl kadar," diye yineleyince, Honda ansızın ürperdi.

Bir keresinde Kiyoaki'den, Satoko ile birlikte Kitazaki'nin pansiyonunun arka tarafındaki odada yaptığı kaçağın ayrıntılarını dinlemişti. Kiyoaki ile İsaao arasında, aynı yaşta olmalarının dışında hiçbir benzerlik yoktu. Yine de ölüme bunca yaklaşmış olan Kitazaki ikisinin anısını karıştırmıştı işte. Eski evinde olup bitenlerin renkleri, zamanı aşarak birbirine karışmıştı. Geçmiş yıllardaki tutkulu aşkla şimdiki zamanın tutkulu inancı –bu ikisi doğal sınırları aşmakta, ilk gençlik hataları olmakta anlaşılmaz

bir biçimde birleşmişti. Bütün bir ömre ait anıların bataklığından, kırmızı ve beyaz renkte iki kusursuz nilüfer fışkırmış, sonunda bir tek çiçek gibi görünmeye başlamışlardı. Ama Honda bu yanılının ortasında bile Kitazaki'nin bunamış, eskimiş belleğindeki pis kokulu, gri bataklığın tuhaf, duru ışınlarla ansızın aydınlanıverdiğinden emindi. Yaşlı adam bu olağandışı parıltıyı ele geçirme kaygısıyla, izleyicilerin alaylarına da savcının öfkesine de metelik vermeksizin, sözlerini yineliyordu.

Honda bunu kavrayınca, göz kamaştırıcı bir cilayla parlayan kahverengi yargıç kürsüsünün de, siyah, ağırbaşlı giysilerin de pencerelerden içeri dolan yaz güneşinin yoğun parıltısı karşısında sönükleştiği duygusuna kapıldı. Bu güçlü ışınların saldırısına uğrayan yasal düzenin o görkemli, duyarlı düzeniği, buzdan bir kaleymişçesine Honda'nın gözlerinin önünde eriyordu sanki. Pencerenin dışındaki çamların tek tek bütün iğnelerini ısıtan yaz parlaklığının kaynağını, bu salonda sergilenen yasal düzenden çok daha yasaklayıcı, çok daha görkemli bir ışık demetinden aldığı kesindi.

"Savunmanın, tanığa soracağı soru var mı?"

Şaşkınlığını üzerinden hâlâ atamamış olan Honda, yargıcın sorusunu duyunca, yalnızca "Hayır, Sayın Yargıç," diyebildi.

"Güzel. Teşekkür ederiz, Bay Kitazaki. Tanık gidebilir," dedi yargıç.

"... Şimdi de, resmen çağrılmamış olan bir tanığın dinlenmesi için izninizi rica ediyorum," dedi Honda. "Adı, Makiko Kito'dur. Hem İnuma hem de öteki sanıkların iyiliği için, Bayan Makiko'nun dinlenmesinden yanayım. Kendisi, eylem tarihinden üç gün önce İnuma'nın düşüncesini nasıl değiştirdiğini anlatacak. Tanığın o sıralarda tuttuğu günceyi de kanıt olarak sunacağım için, soruşturmanın güncede yazılanlara dayandırılabilceğini umuyorum."

Ceza davalarında yeni tanıkların çağrılmasının hiçbir koşulu yoktu ancak, verilecek ifadenin niteliğine bağlı olarak yargıçlar izin vermeden önce genellikle savcıya ve yardımcı yargıçlara danışırlardı.

Yargıç düşüncesini sorunca savcı, ilgilenmeyi gereksiz buluyormuşçasına, soğukça kabul etti. Önce sağındaki, sonra da solundaki yargıca dönüp fısıltıyla danışan Yargıç Hisamatsu, Honda'yı yanıtladı:

"Pekâlâ. İzin verildi."

Bunun üzerine Makiko mahkeme salonunun kapısında görüldü. Lacivert renkli, yol yol çizgili bir Akaşi kimonosu giymiş, beline bir Hakata *obi*'si dolamıştı. Bu yaz gününde Makiko'nun beyaz, buz kadar soğuk teni, kulaklarını ve kimonosunun mavi yakasını örten kapkara saçlarının çevrelediği yüzüne dingin, dalgın bir görünüm veriyordu. Canlı, nemli gözlerinin altındaki tenine, akşam kızıllığının yaklaşmakta olduğunu haberlercesine yaşlılığın izleri sinmişti. *Obi*'sini tutturan, hafifçe yana kaymış olan toka, alabalık biçiminde koyu yeşim taşındandı. Taşın koyu yeşil parıltısı, Makiko'nun gösterişli giysisinin akıcı çizgilerinin üzerinde taptaze bir direnme gücü gibi duruyordu. Ama yüzündeki buz gibi soğukluğun üzüntü mü yoksa küçümseme mi gizlediğini çıkarmak olanaksızdı.

Makiko, İsao'dan yana hiç bakmadan doğruca tanık kürsüsüne ilerledi. İsao'nun tek görebildiği, kimonosunun sırtından aşağı inen dikişle *obi*'sinin kocaman fiyonguydu.

"Burada, vicdanının sesini dinleyerek yalnızca gerçeği söyleyeceğime, hiçbir şeyi gizlemediğim gibi hiçbir şey eklemeyeceğime de yemin ederim."

Yargıç bir kez daha yemini okudu. Makiko da tanık kürsüsüne getirilen kitabı, hiç titremeyen bir elle imzaladı. Sonra yeninden küçük bir kutu çıkardı, içindeki fildişi mührünü kâğıda sertçe bastırdı; güzel parmakları geriye bükülmüştü. Yandan bakan Honda'nın gözüne, kadının

parmaklarımn arasındaki, bir kan damlasına benzeyen kırmızı mürekkep ilişti.

Honda'nın masasının üzerinde Makiko'nun güncesi duruyordu. Honda tam istediği gibi günceyi kanıt olarak kullanabilecekti. Tam istediği gibi, Makiko'yu tanık olarak dinletebilecekti. Ama yargıcın bunlara neden izin verdiğini bilmiyor, yalnızca tahmin edebiliyordu.

YARGIÇ: Sanıkla hangi koşullarda tanıştınız?

MAKİKO: Sayın Yargıç, babamla İsao'nun babası dosttur. Ayrıca babam gençlerle birarada olmaktan hoşlandığı için, Bay İnuma'yı sık sık evimizde ağırlarız. Aramızda akrabalıktan da öte bir yakınlık vardı.

YARGIÇ: Sanığı en son ne zaman ve nerede gördünüz?

MAKİKO: Geçen kasım ayının yirmi dokuzunda, akşam saatlerinde. Evimize gelmişti.

YARGIÇ: Kanıt olarak sunulan güncenizin içeriği kesinlikle doğru mu?

MAKİKO: Evet, Sayın Yargıç, doğru.

YARGIÇ: Savunma, tanığı sorguya çekebilir.

HONDA: Teşekkür ederim, Sayın Yargıç. Bayan Kito, geçen yıla ait olan günceniz, değil mi bu?

MAKİKO: Evet, efendim.

HONDA: Bu güncenin yapraklarında tarih yok, insanın canının istediği kadar yazabileceği bir defter biçiminde. Yıllardır bu türden günceler tutuyorsunuz, öyle değil mi?

MAKİKO: Evet, efendim, öyle. Böylece arada bir *waka* ya da benzeri şeyler de yazabiliyorum.

HONDA: Eskiden beri, yeni bir güne başlarken arada boş bir satır bırakıyorsunuz, ayrıca her gün yeni bir sayfaya başlıyorsunuz, değil mi?

MAKİKO: Evet, efendim. Son iki, üç yıldır öyle çok yazıyorum ki, yapraklarının tarihli olmamasına karşın, her gün yeni bir sayfaya başladığım için bazan ilkbaharda

defter çoktan dolmuş oluyor. Doğru, hoş bir görüntü değil, ama bu biçimde günce tutmaya alıştım.

HONDA: Pekâlâ. Geçen yıl, 1932'de, kasımın yirmi dokuzunda yazdığınız şeylerin, daha sonra değil, aynı gece yazıldığından emin misiniz?

MAKİKO: Evet, efendim, eminim. Her gün günceme mutlaka yazarım. O gece de öyle oldu, yatmadan önce defterime yazdım.

HONDA: Şimdi, 1932 yılının yirmi dokuz kasımında yazılanların sanık İnuma'yı ilgilendiren bölümünü yüksek sesle okuyacağım:

... Bu akşam, sekiz sularında İsao beklenmedik bir biçimde ziyaretimize geldi. Onu epeydir görmemiştim, ama bu akşam nedenini bilmeksizin hep onu düşünüyordum; belki de beni daha zil çalmadan kapıya götüren içgüdü, o açıklanması güç önseziydi. Her zamanki gibi okul formasını giymişti, ayaağında da takunyaları vardı. Yüzüne bakar bakmaz, birşeyler olduğunu anladım. Gergin ve soğuk bir hali vardı. Ansızın bana küçük bir fıçı uzattı ve, "Annem bunları size gönderdi," dedi. "Hiroşima'dan gelen birkaç istiridye." Giriş holünün karanlığında fıçidaki su, dil şaklamasına benzeyen bir ses çıkartıyordu.

Yerinde duramıyordu, son zamanlarda çok ders çalıştığını, gitmesi gerektiğini ileri sürdü, ama yalan söylediği yüzünden anlaşılıyordu. Tanıdığım İsao'dan asla böyle bir şey beklemezdim. Kalması için direterek fıçıyı aldım ve babama haber verdim. Babam gayet candan, "Onu içeri çağır," dedi.

Hemen kapıya döndüm. İsao kapıdan çıkmak üzereydi. Arkasından koştum. Ne pahasına olursa olsun derdini öğrenmeliydim.

Onu izlediğimin farkındaydı, ama ne arkaya baktı ne de yürüyüş hızını değiştirdi. Hakusan Parkının önüne geldiğimizde, ona seslendim: "Neden kızgınsın?" Bunun üzerine durdu. Dönüp bana baktı ve zorla, utanmışçasına gülümsedi. Sonra parktaki banklardan birine

oturduk, soğuk gece rüzgârının altında konuştuk.

Arkadaşlarıyla işlerin nasıl gittiğini sordum. Bir süredir yoldaşlarıyla birlikte evimizde toplanıp Japonya'daki son durumların nasıl dayanılmaz bir hal aldığından söz ediyorlardı, ben de onlara yemek filan hazırlıyordum. İşte İsao'yu bizden uzaklaştıran şeyin, bu grubun etkinlikleri olduğuna emindim.

İsao hüznünlü bir ifadeyle yanıtladı: "Bu gece sizin eve gelmemin asıl nedeni sana onlardan söz etmektir. Ama yüzünü görünce, aklıma daha önce söylediğim yiğitçe sözler geldi ve utandım. Bu yüzden de sıvıştım." Sözcükler ağzından tane tane, güçlkle dökülüyordu.

Sorularıma verdiği yanıtlardan çıkan öykü şuydu: Benim farkına varmama kalmadan, çetenin etkinlikleri iyice yoğunlaşmıştı; işin aslı şuydu ki, bu işe karışanlar kendi korkularını gizlemek ve ötekilerin gözü pekliğini ölçmek için, gittikçe daha sert konuşmaya başlamış, bu kuru sıkılardan ürkererek çeteden ayrılanların sayısı arttıkça da, geriye kalan bir avuç genç daha da sert bir biçimde atıp tutar olmuşlardı. Gerçek kararlılıkları hızla zayıflarken, sözcükleri tasarladıkları düşsel, kanlı günaha doğru hızla tırmanıyordu. Hiçbiri ağzından güçsüzlük sözcüğünü kaçırmamaya özen gösterdiği için, onları dışarıdan izleyen biri, toplantılarda geçen konuşmalardan büyülenebilirdi, oysa hiçbiri artık gerçekten eyleme geçmeyi istemiyordu. Durum böyleyken, hiçbirinde tasarıdan vazgeçilmesini önercek yüreklilik yoktu, korkaklıkla suçlanmaktan ödleri patlıyordu. İşlerin bu biçimde sürüp gitmesiye, tehlikeyi daha da arttırıyordu. Hepsi de isteksizce, gerçekleştirmeye hiç mi hiç niyetli olmadıkları bir eyleme doğru doludizgin gitmekte. Önderleri olan İsao bile artık devam etmek istemiyor. Geri çekilmenin bir yolu yok mu? İsao'nun bu gece evimize gelmesinin asıl nedeni, akıl danışmaktı besbelli. İşte durum buydu.

Onu vazgeçirmek için aklıma gelen her savı öne sürdüm. En erkekçe davranışın bunları bırakmak olacağını söyledim. Belki bugün yoldaşları ona sırt çevirebilirdi, ama bir gün onu nasılsa anlayacaklardı. İnsanın yurdu-na hizmet etmesinin başka pek çok yolu vardı. İzin verir-

se, yoldaşlarını razı etmek için onlarla konuşabileceğimi söyledim. Ama bunun onu küçük düşüreceğini söyleyince, ona hak verdim ve sustum.

Birlikte dua ettik, Hakusen Türbesinin önünde ayrılırken, İsao bana döndü, "Çok teşekkür ederim," dedi. "Kendimi yeniden iyi hissetmeye başladım. Artık devam etmeye niyetim yok. İlk fırsatta herkese bu işin bittiğini söyleyeceğim." Sözlerini bitirince neşeyle güldü; oldukça rahatlamıştım. Yine de göğsümde kıpır kıpır bir huzursuzluk vardı.

Şimdi bunları yazarken açık seçik düşünebiliyorum, kafam duru; bu gece uyuyamayacağımı da biliyorum. Babamın da böylesine umut bağladığı bu genç adamın başına bir şey gelirse, Japonya için büyük bir kayıp olacaktır. Yüreğim kurşun gibi ağır bu gece. İçimden şiir yazmak gelmiyor.

Yazdıklarınız bunlar. Bunları sizin yazdığınıza yemin eder misiniz?

MAKİKO: Evet, efendim, ederim.

HONDA: Peki, sonradan hiçbir yerini değiştirmediniz, ya da bir şey eklemediniz mi?

MAKİKO: Hayır, efendim. Her şey aynen yazıldığı gibi oldu.

YARGIÇ: O halde, gözlemlerinize dayanarak, sanık İnuma'nın adı geçen gecede herhangi bir suç işleme niyetinden büsbütün vazgeçtiğini söyleyebilir misiniz?

MAKİKO: Evet, Sayın Yargıç. Çok doğru.

YARGIÇ: İnuma size kararlaştırılan tarihten ya da buna benzer bir şeyden söz etti mi?

MAKİKO: Hayır, Sayın Yargıç, etmedi.

YARGIÇ: Belki de bunu sizden gizlemek istemiştir?

MAKİKO: Sayın Yargıç, tasarsından vazgeçtiğini, bunu artık yararsız gördüğünü söylediği için artık bir zamanlar kararlaştırdığı tarihten söz etmesine gerek kalmamıştı. Her zaman öyle dürüsttür ki, yalan söyleseydi mutlaka anlardım.

YARGIÇ: Sanıkla ilişkiniz oldukça yakın bir ilişkiye benziyor.

MAKİKO: Onu küçük bir erkek kardeş gibi sevdiğimi söyleyebilirim.

YARGIÇ: Peki, madem birbirinize bu kadar yakındınız, güncenizde sözünü ettiğiniz huzursuzluğu dikkate alarak, gerçekten vazgeçip geçmediğini gizlice araştırmanız gerekmez miydi?

MAKİKO: Bir kadının bu işe bulaşmasının, işleri daha da karıştıracasına inanıyordum. Bu yüzden yalnızca dua etmeyi sürdürdüm. Tam o sırada da tutuklandıklarını öğrendim. Benim için çok sarsıcı oldu.

YARGIÇ: O gece aranızda geçenleri babanıza ya da başka birisine aktardınız mı?

MAKİKO: Hayır, Sayın Yargıç.

YARGIÇ: Olayın ciddiyetini, gelişmeleri gözönüne alarak bundan babanıza söz etmeniz gerekmez miydi?

MAKİKO: O gece eve döndüğümde, babam bana hiç soru sormadı. Öncelikle babam her şeye askeri bir açıdan bakan bir insandır, sonra coşkulu gençlere büyük bir saygı besler. Bu nedenle babama, İsao'nun düşüncesinin değiştirdiğinden söz etmek içimden gelmedi. İsao'ya duyduğu hayranlık sarsılabilirdi. Ancak yine de, ben hiçbir şey söylemesem bile durumu nasılsa öğreneceğini düşündüm. Dilimi tuttum.

YARGIÇ: İddia makamının tanığa soracakları var mı?

SAVCI: Hayır, Sayın Yargıç, yok.

YARGIÇ: Tanık gidebilir. Teşekkür ederiz Bayan Kito.

Makiko başını eğerek yargıcı selâmladı, sonra beyaz Hakata *obi*'sinin kocaman fiyongunu gösterecek biçimde sırtını döndü, sanıklardan yana bir kez bakmadan malikeme salonundan çıktı.

İsao yumruklarını sıktı. Avuçları terden sıırılsıklamdı. Makiko yalan söylemişti! Yalan yere yemin etmişti!

İsao'nun baştan sona yalan olduğunu bildiği bir ifade vermişti. Yalancı tanıklık ettiğinin ortaya çıkması durumunda, sanıklarla suçortaklığı yapmakla suçlanacağını bile bile hem de.

Honda'ya gelince; Makiko'nun yalan söylediğinden habersizdi kuşkusuz. Makiko ile işbirliği yaparak bütün meslek yaşamını tehlikeye atamazdı. Demek ki Honda, Makiko'nun güncesine yazılanlara inanıyordu!

İsao'nun aklı iyice karışmıştı. Makiko'nun yalancı tanıklık ettiği ortaya çıkmazsa, İsao'nun önünde bir tek seçenek kalıyordu, o da öylesine değer verdiği arılığı gözden çıkarmaktı.

Ayrıca Makiko, en azından bu konuda doğruyu söylüyorsa ve o gece güncesine gerçekten de bunları yazdıysa, öylesine hüzünlü bir güzelliği olan bir vedalaşmanın hemen ardından nasıl olur da bu buluşmayı böylesine kirletebilirdi? Bu şeytanca oyunun nedeni, düşmanlık mıydı? Kendi kendini kirletmek için, anlaşılması olanaksız bir dürtüyle mi davranmıştı? Hayır, nedeni bunlar olamazdı. Bu günün er geç gelip çatacağını bilen kurnaz Makiko, ondan ayrılıp eve dönerken, kendini tanık olarak çağrılacağı âna hazırlamıştı. Peki, ama neden? Tek nedeni, İsao'yu kurtarma isteğiydi.

Artık bizi ele veren kişinin Makiko olduğundan kuşulanamam, diye düşündü İsao. Sonra aklına, savunmanın tanık olarak ihbarcıyı çağırmayacağı geldi. Onları yakalatan kişi Makiko olsaydı, onlara verdiği bilgiyle bugün verdiği ifade arasındaki çelişki, herkesin dikkatini çekerti. İsao yüreği güm güm vururken, gözlerinin önünde bir belirip bir yiten tatsız anıların arasından, en azından Makiko'nun bir muhbir olarak görüntüsünü silip atabilirdi artık. Bunu düşününce İsao'nun içi bir anlığına da olsa rahatladı.

Makiko'yu yönlendiren güdünün yalnızca aşk olduğu kesindi; herkesin gözünün önünde tehlikeyle yüz yüze gel-

meyi bile göze alan aşk! Öyle bir aşk ki, Makiko onun uğruna, kendisi için en değerli olan şeyi, gözünü bile kırpmadan kirletebilmişti. En acısı da, İsa'o'nun şöyle ya da böyle bu aşka bir karşılık vermek zorunda oluşuydu. Makiko'nun yalancı tanıklık ettiğini açıklayamazdı. Öte yandan, o gece olanları İsa'o'dan başka bilen yoktu. Kadının yalan yere yemin ettiğini, dünyada İsa'o'dan başka hiç kimse kanıtlayamazdı. Makiko bunun bal gibi farkındaydı. Tanıklık etmesinin asıl nedeni de buydu zaten. Kurduğu tuzak, ne kadar iğrenç olursa olsun İsa'o'ya, kendisiyle birlikte onu da kurtarmaktan başka seçenek bırakmıyordu.

İsa'o'nun aklına işin başka bir yönü geldi. Yoldaşları Makiko'nun yalanlarını nasıl karşılamışlardı acaba? İsa'o onların kendisine güvendiklerinden emindi. Yine de, kendinden bu kadar emin bir biçimde verilen bu ifadeyi, bir yalan mendili gibi fırlatıp atamayabilirlerdi!

Makiko tanıklık ederken, yoldaşlarının suskunluğu geceleri inlerine çekilen yaban hayvanların suskunluğuna benziyordu; gizli hırıltıları, çitleri sinsice tırmalayışları havadaki o tanımlanamaz hoşnutsuzluğu, sidiğın o boğucu kokusunu acımasızca yoğunlaştırıyordu.

İsa'o yoldaşlarının gövdelerindeki her hücreyle tepki verdiklerini biliyordu. Aralarından birinin topuğunu iskemlenin arkasına sürterken çıkardığı ses bile İsa'o'ya, kendisine yöneltilmiş bir azar gibi geliyordu. Onu hapishanede öfkeden kudurtan ihanet kuşkusu –karanlıkta kaybolan bir iğneyi arayan insanın duyduğu, biçimi olmayan kuşku– şimdi tersine dönmüştü. İsa'o kapkara bir zehrin yoldaşlarının yüreğine hızla yayıldığını duyumsadı. Arılığının bembeyaz porselen vazosunun yüzeyinde beliren çatlakların sesini duyabiliyordu. İsa'o, kendisinden iğrenmelerine izin verecekti. Lanetlesinler beni, diye düşündü. Buna katlanabilirdi. Katlanamayacağı tek şey, Makiko'nun ifadesinden çıkaracakları sonuçtu: O âni tutuklamanın nedeni İsa'o'nun onları ihbar etmesi olamaz mıydı?

Bu dayanılmaz kuşkudan kurtulmanın bir tek yolu vardı ve kuşkuyu bir tek kişi dağıtabilirdi. Bir başka deyişle, İsa'o'nun tanık kürsüsüne çıkması ve Makiko'nun yalan söylediğini ortaya çıkarması gerekiyordu.

Honda da Makiko'nun güncesinden yazılanların doğruluğundan kuşkuluydu. Yargıçların günceyi geçerli bir kanıt sayacaklarına inanmıyordu. Öte yandan, İsa'o'nun kadının yalancı tanıklıkla suçlanmasına yol açacak bir şey yapmayacağından emindi. İsa'o, kadının salt onu kurtarmak için böyle davrandığını biliyordu mutlaka.

Honda müvekkili ile tanığı arasında bir çatışma yaratmayı umuyordu. İsa'o'nun içindeki ocak, yani inancının duru arılığı, batan güneşin kızıl ışınlarıyla olduğu gibi bir kadının yakıcı tutkusuyla da kora kesebilirdi. Makiko ile İsa'o, her biri mutlak gerçeğin kılıcıyla donanmış olarak, ötekinin dünyasının gücünü yok edecekti –başka yolu yoktu. Bu, yirmi yıllık ömründe İsa'o'nun asla düşlemediği türden bir savaşımdı. Ayrıca insanın öğrenmesi gereken, yaşamsal önemi olan bir savaşımdı.

İsa'o kendi dünyasına körü körüne inanıyordu. Onun iyiliği için Honda'nın bu inancı yerle bir etmesi gerekiyordu. Neden? Çünkü bu, inançların en tehlikelisiydi. Bu inanç İsa'o'nun yaşamını tehlikeye atıyordu.

İsa'o tasarısını gönlünce uygulayabilseydi, suikastlerden sonra canına kıyabilseydi, belki de yaşamını "başka bir kişiyle" asla tanışmadan noktalamış olacaktı. Öldürdüğü önemli kişilerle tanışmak zorunda kalmayacaktı. Bu insanları yalnızca, gençliğin arı amacı uğruna ortadan kaldırılması gereken çirkin kuklalar olarak görüyordu. Gerçekten de İsa'o'nun kılıcı bu çirkin, yaşlı et yığınınına battığı zaman İsa'o'da kurbanına karşı, aralarında kan bağı varmışçasına sevecen duygular uyanabilirdi, çünkü bu kişiyi, uzun zamandır kutsal saydığı kavramı cisimleştiren bir aziz gibi görecekti. Yazılı ifadesinde de belirttiği gibi, "nef-

ret yüzünden kimseyi öldüremezdi" o. İşlediği suç, tam bir soyutlamanın ürünü olacaktı. Ancak İsao'nun nefret konusunda hiçbir şey bilmediğini söylemek, bugüne kadar hiç kimseyi sevmediğini ileri sürmekle eşdeğerdi.

Belki de nefreti yeni yeni tadıyordu. Arılıktan oluşmuş dünyasına yabancı bir şeyin gölgesi ilk kez düşüyordu. Kılıcı ne kadar keskin, darbeleri ne kadar âni, ayak oyunları ne kadar hızlı olursa olsun, dış dünyadan gelen bu yabancı, güçlü şeyi İsao ne denetleyebilir ne de durdurabilirdi. Kısacası, "dışarının" kendisinin içinde yaşadığı kusursuz kürenin özünde varolduğunu öğrenmekteydi.

Baş Yargıç, uzaklaşan tanığa bakarken, okurken kullandığı gözlüğünü çıkardı. Mahkeme salonuna sızan parlak yaz güneşinin ışığı yargıcın yüzünü, kâğıda benzeyen, sağlıklı tenini aydınlattı.

"Bir şey düşünüyor. Acaba ne?" diye sordu Honda kendi kendine. Yargıca bakarken, içini bir merak dalgası yalayıp geçmişti.

Saygın bir yargıcın, Makiko'nun arkadan görünüşünün o kıvrak güzelliği ile büyülendiğini herkesin önünde belli etmesi düşünülemezdi. Yüksek kürsüsünde oturan Yargıç Hisamatsu'nun, yaşlılığın ve geçerli hukukun o yüksek kulesinden aşağıya bir göz attığını söylemek, daha doğru olurdu. Uzağı iyi gören yaşlı gözleriyle engin, uzak bir görüntüyü yakalayabiliyordu; üstlerinin saygı duyduğu bir yetenek. Sonunda Honda, yargıcın asıl önem verdiği şeyin, Makiko'nun tanıklık ederken ve günce okunurken sergilediği özdenetim ile kusursuz tavrından çok, yürürkenki görünüşü olduğuna inandı. Issız, kıraç bir duygu ovasının ötesinde, gittikçe uzaklaşan yazlık bir *obi*'nin bulunduğu noktaya bakmak... Yargıcın bundan bir sonuç çıkardığı kesindi. Gerçi Yargıç Hisamatsu'nun pırıl pırıl bir zekâsının olduğu söylenemezdi, ama insan doğası konusunda uzman olduğunu kimse yadsıyamazdı.

Yargıç İsa'o'ya döndü: "Bayan Kito'nun söyledikleri doğru mu?" Honda işaret parmağını masanın üzerinde yuvarlayıp durduğu kırmızı kaleme sıkıca bastırdı; kulak kesildi.

İsa'o ayağa kalktı. İsa'o'nun yumruklarını sıkmış olduğunu, hatta hafifçe titrediğini ayımsayan Honda az da olsa kaygılanmıştı. Yazlık kimonosunun biraz bol yakasından, beyaz göğsünde parlayan ter damlaları görölüyordu.

"Evet, Sayın Yargıç," diye yanıtladı İsa'o. "Doğru."

YARGIÇ: Makiko Kito'nun evine, kasımın yirmi dokuzunda, akşamleyin gittin ve ona kendi rızanla tasarından vazgeçtiğini mi söyledin?

İİNUMA: Evet, efendim.

YARGIÇ: Aranızdaki konuşma aynen onun tanımladığı gibi mi geçti?

İİNUMA: Evet, Sayın Yargıç... Ancak...

YARGIÇ: Ancak mı? Ne demek istiyorsun?

İİNUMA: Ona gerçek duygularımı söylememiştim.

YARGIÇ: Ne demek şimdi bu?

İİNUMA: Asıl duygularımı... Sayın Yargıç, gerçek şu ki... hem Bayan Kito hem de General Kito bana çok uzun zamandır büyük bir yakınlık gösteriyorlardı. Ben de, eyleme geçmeden önce onlarla vedalaşmak istedim. Makiko'ya bir süredir tasarılarımdan söz ettiğini için, onun ne pahasına olursa olsun bu işe bulaştırılmasını engellemek istiyordum. Bu yüzden de, cesaretini yitirmiş gibi davrandım ve onu buna inandırabilmek için bir sürü yalan attım. Benim hakkımda yanlışlığına inanmasını, düş kırıklığına uğramasını istiyordum... Böylece benimle olan ilişkisini kesecekti. O gece ona söylediğim her şey yalandı. Onu kandırmayı başardım.

YARGIÇ: Anlıyorum. Yani o gece, kararının her zamanki kadar kesin olduğunu mu söylemek istiyorsun?

İİNUMA: Evet, Sayın Yargıç.

YARGIÇ: Salt yoldaşlarının önünde aklanmak için böyle konuşmadığından emin misin? Bayan Kito'nun ifadesini dinlediler, senin güçsüz ve kararsız biri olduğunu düşünebilirler.

İINUMA: Hayır, Sayın Yargıç. Onlarla ilgisi yok.

YARGIÇ: Bana tanık, yani Bayan Kito kolayca kandırılabilir birisi gibi görünmedi. Sözü edilen gece seni dinlerken Bayan Kito belki de sana inanmış gibi rol yapıyordu?

İINUMA: Hayır, efendim. Çok inandırıcı davrandım.

Honda konuşmayı dinlerken, İsao'nun kendini kurtarmak için beklenmedik bir biçimde nasıl tehlikeli bir dala tutunduğunu görünce, içten içe alkışladı. Böylesine kuşatılmak, İsao'nun sonunda yetişkinlere özgü bir uyanıklık edinmesini sağlamıştı. Hem Makiko'yu hem de kendini kurtarabilecek tek yolu kendi başına bulmuştu. En azından şu anda salt ileri fırlamayı düşünen, pervasız, genç bir yaratık değildi artık.

Honda durumu ölçüp biçti. İsao'yu cinayet girişimiyle suçlarken savcı, söz konusu olan şeyin salt eğilim değil, yoğun bir hazırlık eylemi olduğunu ileri sürmek zorundaydı. Bu nedenle Makiko'nun herhangi bir eyleme değil de, salt eğilime işaret eden ifadesi, davanın akışı içinde ne bir eksiydi ne de bir artı. Yargıçların sanıklara karşı duygularıysa ayrı bir konuydu. Cinayet girişimi suçuyla ilgili 201. maddede, duruma bağlı olarak cezanın bağışlanabilmesinin bir koşulu vardı.

Her yargıcın durumu nasıl değerlendireceği, kişiliğine bağlı bir şeydi. Honda Yargıç Hisamatsu'nun daha önceki kararlarına bakarak, kişiliğine ilişkin herhangi bir ipucu yakalamakta zorlanıyordu. En akıllıcası, yargıcın takdirini biçimlendirmek için, birbiriyle çelişen iki tür bilgi sunmaktı.

Yargıç İsao'dan yanaysa, Makiko'nun ifadesinin de desteklediği gibi, İsao'nun suç işlemekten caydığını kabul

ederdi. Yargıç bir inanca, bir ÷lküye bağılılığı yeğleyen biri-riyse, İsa'o'nun da durmadan vurguladığı gibi, kararının sarsılmaz arılığından etkilenirdi. Önemli olan, yargıcın her iki yönde de düşünebileceğı olasılığına karşılık, her iki türden de uygun malzemeyi yargıcın önüne sermekti.

"Ne istersen onu söyle. Canın çektiğince diret," diye bir kez daha fısıldadı Honda, yüreğinin derinliklerinden İsa'o'ya. "İçtenliğini olduğı gibi dök ortaya. Bırak, tanımladığın düşüncelerin buram buram kan koksun, ama kavramlar ÷lkesinin ötesine sakın geçme. Seni kurtuluşa götüren tek yol budur."

YARGIÇ: Evet, İnuma... "eylemden" ve "inançtan" söz edip durdun. Yazılı ifadende de bolca kulanmışsın bu sözcükleri. Peki, ama düşünceyle davranışlar arasındaki ilişkiden ne anladığını açıklar mısın bize?

İNUMA: Anlayamadım, Sayın Yargıç.

YARGIÇ: Şöyle söyleyeyim: Neden inanç yetmiyor? Yurt-severlik salt bir inanç olarak kalamaz mı? İnsan neden senin yaptığın gibi yasadışı eylemlere kalkışmak zorunda hissediyor kendisini? Bu konuda ne düşündüğünü öğrenmek isterim.

İNUMA: Peki, Sayın Yargıç. Wang Yang-ming öğretisinde, düşünceyle eylemin uyumu diye bir kavram var: "Bilmek ve eyleme geçmemek, bilmemektir." İşte benim uygulamaya çalıştığım şey bu. Japonya'nın çöktüğünü, geleceğini kara bulutların sardığını, çiftçilerin yoksullaştığını, yoksulların umutsuzluğunu bilen, bütün bunlara da siyasal yozlaşmanın ve bu yozlaşmayla beslenen *zaibatsu*'nun vatan hainliğinin yol açtığını, kutsal İmparatorumuzun iyilik ışığını söndüren iblisin kaynağının burada olduğunu bilen biri, "bilmek ve eyleme geçmek" öğretisini nasıl kulakardı edebilir ki?

YARGIÇ: Bence sözlerin fazlasıyla kuramsal. Uzun da sürse bize duygularını, kızgınlığının, kararlılığının nasıl

geliştiğini açıkla.

İNUMA: Peki, efendim. Çocukluğumdan beri kendo çalışırım, ama Meiji Restorasyon dönemindeki gençlerin gerçek savaşlarda çarpışmak, adaletsizliği ortadan kaldırmak ve o yüce Restorasyon görevini yerine getirmek için gerçek kılıçlar kullandıklarını öğrenince, talim alanında ve bambu sopalarla yapılan kendo çalışmaları artık beni doyurmaz oldu. Ancak, benim için hangi eylem türünün doğru olduğuna henüz karar vermemiştim.

1930 yılında Londra Denizcilik Konferansı yapıldı, okulda bile o küçük düşürücü koşulların bize nasıl zorla kabul ettirildiği, ulusal güvenliğimizin nasıl tehlikeye atıldığı söylendi. Tam gözlerim ulusumuzu tehdit eden tehlikelere karşı açılırken, Sagoya'nın Başbakan Hamaguçi'yi vurduğunu duyduk, O zaman Japonya'yı saran karanlık bulutların kolayca defedilecek bir şey olmadığını algıladım; o günden sonra da öğretmenlerimi, öğrencilerin son gelişmelere ilişkin yorumlarını dikkatle dinlemeye, eline geçen her şeyi okumaya başladım.

Yavaş yavaş toplumsal sorunlarla haşır neşir oldum. Hükümetin, bütün dünyayı saran panikten bu yana sürüp giden bunalım karşısındaki hareketsizliği beni şaşkına çeviriyordu.

İşsiz sayısı iki milyona ulaşmıştı, çalışmak için evinden ayrılmış olan, evine para gönderen işçiler şimdi orada hüküm süren yoksulluğu daha da arttırmak için köylerine dönüyorlardı. Rahiplerin, Fujisawa'daki Yugyo Tapınağı'nın önünde biriken yığınlara pirinç dağıttığını duydum, bunlar tren bileti alabilecek parası olmadığı için köylerine yürüyerek dönen işsizlerdi. Hükümet bu vahim duruma ilgisizdi. İçişleri Bakanı Antaçi şöyle diyordu: "İşsizleri rahatlatacak önlemler halkı aylaklığa ve tembelliğe iter, böylesine zararlı bir siyasetin uygulanmasını ne pahasına olursa olsun engelleyeceğim."

Sonra, 1931'de kötü ürün Tohoku ile Hokkaido'yu vurdu. Satılabilecek her şey satılmış, topraklar, evler yitirilmişti, artık aileler ahırlarda yaşıyor, insanlar yalnızca meşe palamudu ve köklerle besleniyordu. Kaymakamlık binalarının bile önünde şu türden ilanlara rastlanıyordu: "Kızlarını satmak isteyenler, içeriye başvurabilir." Savaşa giden bir askerin, geneleve satılan kızkardeşleriyle gözyaşları içinde vedalaşması, oldukça sık yaşanan bir olaydı.

Kötü ürünün yarattığı sıkıntıların yanısıra, bir de hükümetin altın dışsatımına konan ambargoyu kaldırmasıyla ortaya çıkan nakit darlığı vardı; bu karar çiftçilerin sırtına daha da ağır bir yük yüklemişti, tarım alanındaki panik iyice arttı. Bir zamanlar Bol Pirinç Ülkesi denilen Japonya, açlık yüzünden ağlayan insanların oturduğu, çorak bir ülkeye dönüşmüştü. Japonya'da gereğinden fazla pirinç varken kalkıp dışardan pirinç almaksa, pirinç fiyatının inanılmayacak kadar düşmesine neden oldu. Bu arada kiralama usulüyle yapılan tarımcılık büyük bir hızla arttı; kiracının yetiştirdiği ürünün çoğu kiraya gidiyor, çiftçinin boğazından bir tek pirinç tanesi bile geçmiyordu. Ceplerinde nakit olarak bir *yen* bile yoktu.

Alışverişler takas usulüyle yapılıyordu. Bir paket Şikşima sigarasına karşılık iki ölçek pirinç veriliyordu. Bir saç kesmenin karşılığı dört ölçek pirinçti, bir paket Altın Yarasa sigarası yüz demet şalgam ediyordu, on üç kilo kozanın değeri yalnızca on *yen* 'di. İşte durumu böyleydi.

Bildiğiniz gibi, Sayın Yargıç, ülkenin dört bir yanındaki çiftçiler duruma karşı çıktılar. Köylerin Kızıl olup çıkma tehlikesi vardı. İmparatora bağlı uyruklar olarak askere çağrılan gençlerin yüreğinde bile yurtseverliğe rastlamak olanaksızdı; iblis silâhlı güçleri zehirlemeye çoktan başlamıştı.

Bu bunalımlara gözünü kapatan hükümet, yozlaşma yolunda adım adım ilerliyordu. *Zaibatsu* dolar satın alarak ve ulusu yok edecek başka yöntemlerle büyük kârlar

sağlamıştı; yığınların içinde yüzdüğü sefalet kimsenin uınurunda değildi. Çeşitli konularda okumamın, araştırmamın sonucunda Japonya'yı böylesine alçaltan şeyin, salt politikacıların günahları olmadığını anlamaya başladım. Sorumluluğun büyük bölümü, bu siyasetçileri, kâr amacı güden açgözlülüklerini doyurmak için kullanan zaibatsu'daydı.

Ancak yine de, solculara katılmak aklımdan bile geçmedi. Çünkü solcuların felsefesi, o en kutsal kişiye, yani İmparator Hazretlerine karşı düşmanlık içeriyordu.

Japonya, en eski çağlardan bu yana İmparatorun aziz kişiliğine saygı duyulan bir ülke olmuştu; halk İmparatorun bu geniş ailenin başı olduğuna inanırdı, uyumlu bir ulustuk. İmparatorun Yurdunun gerçek imgesinin, gökyüzü ve yeryüzü kadar kalıcı, ulusal bir niteliğin burada yattığını söylememe gerek yok.

Peki, ama açlık çeken insanların doldurduğu bu çökmüş Japonya'ya ne demeli? İmparatorun yanında çalışan yüce bakanlarla, Tohoku'nun en ücra köylerinde açlıktan ölen çiftçiler hiçbir ayırım ya da kayırma gözetmeksizin İmparatorun çocukları değil miydi? Başlarda, Kutsal İmparatorun yardımlarıyla yoksulların kurtarılacağı günün mutlaka geleceğine bütün yüreğimle inanıyordum. Japonya ve Japonlar bir süredir her nedense yollarını şaşırmışlardı. Zaman geçtikçe İmparatorun sadık uyruklarının yüreğinde Yamato Ruhu yeniden canlanacak ve bütün ulus İmparatorun Yurdunu eski haline döndürmek için birleşecekti. İşte bir zamanlar beslediğim umutlar bunlardı. Bir gün karanlık bulutların kovulacağına Japonya'nın önünde parlak ve duru bir geleceğin uzandığına inancım tamdı.

Oysa o gün bir türlü gelmedi. Ben bekledikçe, bulutlar daha da karardı. Sonra elime, beni büyük bir güçle sarsan bir kitap geçti. Tsunanori Yamao'nun bir kitabıydı bu: *Kutsal Rüzgâr Birliği*. Kitabı okuyup bitirdiğimde, bambaşka bir insan olmuşum. Yalnızca oturup beklemenin

İmparatoruna bağı bir erkeğe yakışmadığını anladım. O âna kadar tutkulu bağılılığın ne olduğundan habersizdim. Bağılık ateşi insanın içine bir kez düştü mü, o insanın ölmekten başka seçeneğinin kalmadığını da bilmezdim.

Orada güneş parlıyordu. Onu buradan göremiyorduk, ama çevrimizi saran o yoğun, gri ışığın bile kaynağı güneşti, demek ki gökyüzünün bir köşesinde güneş parlıyordu. Bu güneş, kutsal İmparatorun gerçek imgesiydi. İnsanlar bu güneşin ışınlarında yıkanabilselerdi, sevinç çığlıkları atarlardı. O çorak düzlük bir anda verimli bir toprağa dönüşür, Japonya üzerinde tek kuşku gölgesi kalmaz, bir kez daha Bol Pirinç Ülkesi olurdu.

Oysa karanlığın alçak bulutları ülkeyi kaplamış, güneş ışığının önünü kesmişti. Gökyüzü ile yeryüzü birbirinden acımasızca ayrılmıştı; sevgiyle kucaklaşması gereken gökyüzü ile yeryüzü birbirlerinin üzgün yüzlerini bile göremez olmuşlardı. Ülkeyi halkın acı çığlıkları doldurmuştu, ama bu çığlıklar Tanrıların kulaklarına erişmiyordu. Haykırmak, ağlamak, yakınmak boşunaydı. Oysa sesler Tanrıların kulaklarına bir erişseydi, onlar küçük parmaklarını oynatmak kadar kolay bir hareketle o kapkara bulutları dağıtıverir, bataklığı pırl pırl bir tarlaya dönüştürebilirlerdi.

Haberi gökkubbeye kim ulaştıracaktı? Kim, ölüm aracılığıyla gökkubbeye tırmanacak ve bir habercinin o yaşamsal görevini üstlenecekti? İşte, Kutsal Rüzgâr Birliğindeki yiğit insanlar Ukei'ye olan inançlarıyla bunu başarmaya çalışmışlardı.

Aylak aylak durup bakarsak gökkubbeye yeryüzü asla birleşemeyecekti.

Gökyüzü ile yeryüzünün birleşebilmesi için, kesin bir aralık eylemi kaçınılmazdı. Böylesine gözü pek bir eylemi gerçekleştirmek için, kişisel kazancı ya da kaybı düşünmeksizin, yaşamını tehlikeye atmak zorundaydın. Bir ejderhaya dönüşüp bir kasırga yaratman, seni saran karan-

lık, derin bulutları yırtarak masmavi göğe yükselmen gerekiyordu.

Gökkubbeye tırmanmadan önce, gökyüzü arıtmak için ilk aklıma gelen şey, silâhlı adamlar toplamak oldu. Ama sonra bunun gereksiz olduğunu anladım. Birliğin yiğit erkekleri kılıçlarını kullanarak, çağdaş silâhlarla donanmış bir piyade kışlasına saldırmışlardı. Yapmam gereken tek şey, kendimi bulutların en karanlık olduğu noktaya yöneltmekti; bulutların o kirli dokusunun en kalın ve en pis olduğu yer, orasıydı. Bütün gücümü kullanarak orada bir delik açmalı ve bir başıma gökkubbeye yükselmeliydim.

İnsanları öldürmeyi hiç düşünmedim, yalnızca Japonya'yı zehirleyen o ölümcül ruhu yok etmek istiyordum. Bunu yapmak için de, bu ruhun barındığı et yığınının parçalamam gerekiyordu. Böylece doğradığımız kişilerin ruhları da arınacak, parlak, sağlıklı Yamato ruhu yüreklerinde yeniden canlanacaktı. Onlar da benimle ve yoldaşlarımla birlikte gökkubbeye yükseleceklerdi. Çünkü biz, onların gövdelerini ortadan kaldırdıktan sonra hep birlikte *seppuku* yapacaktık. Neden mi? Kendi tenimizi elimizden geldiğince çabuk ortadan kaldırmadığımız sürece, gökkubbeye hen haber ulaştırma görevini yerine getiremezdik çünkü.

İmparatorun aklından neler geçtiğini kestirmeye çalışmak bile hainliktir. Bence bağlılık, insanın yaşamını İmparatorun İradesine bağlamasıdır. Bu bağlılık, çevredeki karanlık bulutları dağıtacak, gökkubbeye tırmanacak ve güneşin içine, yani İmparatorluk Aklının içine dalacaktır.

İşte yoldaşlarımla benim bütün yüreğimizle içtiğimiz ant buydu.

Honda gözünü kırpmadan Baş Yargıcın yüzünü izliyordu. İsao konuşurken yargıcın yaşlı yanaklarını örten beyaz, benekli deri yavaş yavaş gençliğe özgü o kırmızı parlaklıkla dolmuştu. İsao sözlerini bitirip yerine oturunca Yargıç Hisamatsu önündeki kâğıtları hızlı hızlı karıştırdı,

ama bunu duygularını gizlemek için yaptığı belliydi. Bir süre sonra konuştu.

YARGIÇ: Demek böyle? İddia makamının söyleyeceği bir şey var mı?

SAVCI: Evet, Sayın Yargıç. Her şeyi sırayla ele almak için, önce Bayan Kito'nun tanıklığına değinmek istiyorum. O buraya çağrıldığında, mahkeme bilgi toplama aşamasındaydı. Her neyse, benim bakış açıma göre, ifadesi davayla ilgili olmadığı gibi, güncesinde yazanların güvenilirliği de epeyce tartışma götürür; yalancı tanıklığına değinmeyi ise gereksiz buluyorum. Güncenin yazılı kanıt olarak değerlendirilmesine büyük bir kuşkuyla bakıyorum. Şimdi, tanığın sanık için beslediği duygulara, onu "küçük kardeşiymiş" gibi sevmesine gelelim; İnuma ile Kito ailesi arasındaki eski ve candan ilişkiyi dikkate alarak, işin içine duygusal bir bağlılığın karıştığı ileri sürülebilir. Sanık İnuma da, bir 'ilgi'den söz etmişti, dolayısıyla bu iki kişi arasında sözsüz bir antlaşmanın bulunduğu var sayılabilir. Sonuç olarak, üzülererek belirtmeliyim ki, hem İnuma'mn hem de Bayan Kito'nun o geceye ilişkin ifadelerinde doğal olmayan bir abartı mevcuttur. Kısacası, bu tanığın mahkemede dinlenmesi hiç de doğru değildir.

Şimdi gelelim, sanık İnuma'nın yaptığı uzun açıklamaya: Bu açıklamaya tuhaf kuramsal öğeler egemendir. İlk bakışta, niyetlendiği her şeyi sayıp dökmüş gibi görünebilir, ama insan bazı önemli noktaları özellikle atladığı izlenimine kapılıyor. Örneğin, silâhlı adamlar toplama tasarısından neden vazgeçti? Bütün karanlık bulutları dağıtmak yerine, neden bulutları bir tek noktada delmenin yeterli olacağını düşündü? İşte ifadesindeki bu boşluk görmezden gelinemez. Bana kalırsa sanık, ayrıntıları bile isteye atlamıştır.

Öte yandan, her ne kadar tanık Kitazaki'nin belleği-

nin zayıflamış olduğunu kabul etsek de, Teğmen Hori'nin öfkeyle bağırdığını kesinlikle duymuş: "Anlamıyor musun? Vazgeç!" Bu, ekim sonu ya da kasım başlarında olmuş. Bence bu ifade, canalıcı ipuçları sunmaktadır bize. Çünkü bunun, sanık İnuma'nın on sekiz kasımda yapıldığını söylediği silâh değiş tokuşuyla ilintisi vardır. Bu değiş tokuş daha önce yapılmış olsaydı, Teğmen bu tarihten sonraki bir gece, "Vazgeç!" diye bağırsaydı, olay bambaşka bir yönde gelişecekti. Oysa öyle olmadı, bu nedenle de çeşitli parçalar birbirini tutmaktadır.

Savcıya ve avukata danışan Baş Yargıç, bir sonraki duruşmanın tarihini belirledi ve ikinci duruşmanın sona erdiğini bildirdi.

38

Mahkeme, 26 Aralık 1933'de, yılbaşı tatilinden hemen önce karara vardı. Gerçi Honda'nın umduğu gibi "Suçsuz" kararı verilmemişti, ama bildiride şöyle deniyordu: "Davanın reddine karar verilmiştir." Bu karar, Ceza Yasasının 201. maddesinin, cinayet girişimiyle ilgili bir koşulundan yararlanıyordu: "Ancak koşullara bağlı olarak, suç bağışlanabilir."

Kararda, gerçekten de cinayet hazırlığı yapıldığı, ancak Sawa'nın dışında bütün sanıkların çok genç oluşunun, amaçlarının arılığının ve kendilerini yurtseverlik duygularına fazlaca kaptırmış olmalarının dikkate alındığı belirtiliyordu. Ayrıca, gerçekten de eyleme geçeceklerine ilişkin yeterli kanıt bulunamamıştı. Bundan sonra da, sanıkların beraat ettirilmesindeki mantık ayrıntılarıyla açıklanıyordu.

Daha yaşlı olan Sawa'ya gelince; o komplonun düzenleyicilerinden biri olsaydı, paçayı kurtarması olanaksızlaşır, ama o katıldığında çete her şeyi tasarlamıştı bile. Üs-

telik bir önder rolü üstlenmemiştir; böylece o da beraat etti.

‘Suçsuzluk’ kararı verilseydi, savcının temyize gideceği kesindi, ama Honda artık onun böyle bir şeye kalkışmayacağından emindi. Her neyse, bir haftaya kadar anlaşılırdı.

Bütün sanıklar serbest bırakıldı; evlerine, ailelerine döndüler.

Ayın yirmi altısında, akşam, İsaο’nun dönüşünü kutlamak için Yurtseverlik Akademisinde özel bir şölen düzenlendi. Honda onur konuğuydu, şölene İnuma ile karısı, İsaο, Sawa ve öteki öğrenciler katıldı. Makiko da çağrılıydı, ama gelmedi.

İsaο şölen başlayıncaya kadar, kendinden geçmişçesine radyo dinledi. Saat altıdaki Masal Tiyatrosunu, Hana-ko Muraoka’nın altı yirmideki Çocukların Gazetesini, Konoe Bölümü Baş Cerrahının, altı yirmi beşteki ‘Zehirli Gaz Saldırılarında Sivillerinin Alması Gereken Önlemler’ konulu söyleşisini; tam Harold Palmer’ın altı elli beşteki Son Başlıklar adlı programını dinlerken, yemeğe çağrıldı. Hemen kalkıp yemek salonuna seğırtti. Eve döndü döneli hemen hemen hiç gülümsemediği gibi, konuşmıyordu da.

Kendini tutamayan, sürekli ağlayan annesi onu kapıda karşıladı; yeni yıkanmış, pırıl pırıl bir önlük takmıştı. Hemen mutfağa çekilip, coşkuyla sebze doğramaya girişti. Mutfak, yardıma gelen komşu kadınlarla doluydu. Annesi sağa sola emirler yağdırırken, kıpır kıpır parmaklarıyla dört bir yana saçılmış tabaklara doğru görünmeyen ışınlar gönderiyordu sanki; tabaklar aynı anda rengârenk *saşimi* dilimleriyle, haşlanmış balık ve etle doluyordu. Mutfaktan gelen kadın kahkahaları İsaο’nun kulaklarında, başka bir dünyadan gelen sesler gibi yankılanıyordu.

İnuma ile Akademi öğrencileri, İsaο ile Sawa’yı istasyonda karşılamışlar, eve dönerlerken İmparatorluk Sarayının ve Meiji Türbesinin önünde saygıyla eğilmişlerdi;

Akademiye döner dönmez hep birlikte, kanatlardan birindeki türbeye gidip dua ettiler. İsa o ancak ondan sonra, sıcak bir banyonun tadını çıkarabildi. Tanrılara teşekkür edilmişti, şimdi sıra insanların dünyasındaki en büyük teşekkürü hak eden kişiye gelmişti: Honda'ya. Aile armasıyla bezenmiş, resmi kimonosunu giymiş olan İnuma oturduğu yerden kalktı, iki yanına oğluyla Sawa'yı alarak daha alçakgönüllü bir yere geçti, sonra Honda'ya dönerek, derin bir reverans yaptı.

İsa o kendisine söylenenleri yapıyordu. Gülümsemesi bile ondan beklendiği gibiydi. Sesler kulaklarında çınılıyordu. Her şey kaynaşıyor, deviniyor, koşturuyordu. Uzun zamandır düşlediği şeyler ağzına veriliyordu. Duyuları bir saat gibi işliyordu, ama bir yandan da gerçekliği delip geçiyorlardı. Yemekler, tıpkı düşlerde tadılan leziz yiyecekler gibi düşseldi. Oturduğu on iki hasırlık oda acı veren bir parıltıyla dolmuş, yüz, iki yüz hasırlık uçsuz bucaksız bir salona dönüşüvermiş gibiydi; salonda kutlama şölenleri için büyük bir kalabalık toplamıştı sanki. Bu insanlarla arasında hiçbir bağlantı yoktu.

İsa o'nun o delici bakışlarını yitirdiğini ilk ayırımsayan Honda oldu.

İnuma, Honda'nın ilgisine gülümsedi. "Şaşkınlığını üstünden atamaması çok doğal," dedi, alçak bir sesle. "Benzeri bir deneyimi ben de yaşamıştım. Gerçi benimki fazla uzun sürmemişti, ama o kadarı bile sonradan bir hafta kadar bunalıma girmeme yetmişti. Kendimi bir türlü özgür hissedemiyordum... Kaygılanacak bir şey yok, Bay Honda. Oğlum için bu yemeği neden verdiğimi biliyor musunuz? Bugün, onun bir yetişkin oluşunu kutluyoruz. Daha yirmi birine basmasına zaman var, ama bugünün yaşamındaki en unutulmayacak gün olacağından eminim; bu onun yeniden doğduğu gün. Bu geceden sonra ona oldukça sert davranacağım, ama asıl amacım İsa o'nun gözlerini açmak ve ona gerçek bir yetişkin gibi davranmak. Bir ba-

ba olarak neler hissettiğini anladığınızdan ve beni durdur-
maya kalkışmayacağınızdan eminim, efendim."

Bu arada İsa Sawa ile birlikte içmeyi sürdürüyordu; çevrelerini öğrenciler sarmıştı. Sawa, hapishane deneyim-
lerini yüksek bir sesle anlatarak herkesi eğlendiriyordu, İsa ise pek az gülümsüyor, sesini çıkarmıyordu.

Öğrencilerin en genci, İsa'yu kendine örnek almış olan Tsumura, birbirini izleyen bu gülünç öykülere sinir-
lenmişti, bir an önce İsa'nun buz gibi sert sözcüklerini duymak istiyordu. Gözünü İsa'dan ayırmıyordu, onun bir türlü söze başlamadığını görünce, sonunda ilk adımı o attı ve İsa'ya fısıldadı: "İsa, Kurahara'nın yaptığı iğrenç şeyleri duydun mu?"

Kurahara adı İsa'nun kulaklarında bir gökgürültü-
sü gibi patlamıştı. Adı duyar duymaz, oldukça uzaklarday-
mış gibi görünen gerçeklik ülkesi, insanın tenine yapışan terli iç çamaşırları gibi birden İsa'nun duyularına çarpı-
verdi.

"Kurahara mı? Ne olmuş ona?"

"Dünkü gazetede okudum. İmparatorluk Töresi bü-
tün ön sayfasını ona ayırmış," diye yanıtladı Tsumura; sağ görüşlü bir gazeteden söz ediyordu. "Gerçekten çok iğrenç-
ti. "Ceketinin cebinden çıkardığı katlanmış gazeteyi İsa'ya gösterdi. Sonra, gazetede ki haberi okuyan İsa'nun om-
zunun üzerinden, dikkatle gazeteye bakmaya başladı. İsa'nun soluğu ateş gibiydi, kızgın gözleri gazeteyi yakıp iki delik açacaktı sanki. "Gerçekten çok iğrenç," diye yine-
ledi.

Kötü basılmış bir gazeteydi, sağında solunda bir sürü eksik harf vardı. Anlatılan öykü, öteki belli başlı gazeteler-
de çıkmamıştı, makaleyi Büyük İse Tapınağıyla ilintili bir Şinto yayınının izniyle yayımlamışlardı.

Makaleye göre Kurahara aralığın on beşinde Kansai Bankacılar Birliğinin bir toplantısına katılmış, dönüşünde de İse'ye uğramış ve çok sevdiği Matsuzaka bifteğinden

oluşan bir akşam yemeği yemişti. Ertesi sabah Eyalet Valisi ile birlikte İse'deki İç Türbeye gidip dua etmişti.

Yanlarında sekreterleri ve başka yardımcıları da vardı; Kurahara ile Vali için türbenin önündeki taşlığa açılır kapanır iki iskemle konmuştu. Kutsal ayin sırasında, daha önceden hazırlanmış *sakaki* dalları sunulmuştu onlara. Ayağa kalkmış, dalları dimdik tutarak törensel duaları dinlemişlerdi. Bir ara, belli ki sırtı kaşınan Kurahara dalı ansızın sol eline geçirmiş ve sağ eliyle sırtını kaşımak istemişti, ama eli oraya kadar uzanamamıştı. Bunun üzerine dalı yeniden sağ eline almış, bu kez sol elini sırtına götürmüştü. Kaşınan noktaya yine ulaşamamıştı.

Ayin sürüyor, bitecek gibi de görünmüyordu. Kurahara bir an durakladı, sonra elindeki *sakaki* dalını iskemlenin üzerine bıraktı. İki elini birden sırtına götürüp kaşındı. O sırada dualar sona erdi, iki yardımcı rahip konukların ellerindeki dalları sunma zamanının geldiğini belirttiler.

Elindeki dalı iskemlenin üzerine bırakmış olduğunu unutan Kurahara ile Vali birbirlerine yol verme yarışına girdiler. Sonunda Vali directmeyi bıraktı, sunusunu uzatmak için öne doğru bir adım attı. O sırada *sakaki* dalının Kurahara'nın elinde olmadığını gören rahipler şaşkınlıktan dona kaldılar, ama artık çok geçti. Valinin öne düşmesiyle rahatlayan Kurahara, onu beklerken iskemlesine çökünce, iskemlenin üzerindeki dal kalçalarının ağırlığıyla eziliverdi. Kırdığı pot, törene eşlik eden Şinto müziğinin arasında fazlaca ilgi uyandırmaksızın kaynayıp gitmişti. Herkesin durumu ayımsamasına kalmadan, Kurahara'ya hemen başka bir dal verildi, o da adak olarak sunmak üzere ilerledi. Ancak durumu ayımsayan genç rahiplerden biri öfkesini bastıramamıştı. İşte olayı Tapınak gazetesinde yazan oydu, makale İmparatorluk Töresinin de ilgisini çekmişti.

Kurahara bundan daha büyük bir günah işleyemezdi.

Tsumura öfkelenmekte çok haklıydı. Oysa Kurahara'ya göre küçücük bir gaftı bu, dua etmeden bir gece önce mide-sini hayvan etiyle doldurduğu yetmezmiş gibi, işlediği günah için tanrılardan özür dileyeceği yerde, eline aldığı ikinci *sakaki* dalıyla Tanrıların huzuruna çıkmayı göze alabilmiş, onca insanın gözünün önünde daha önceki suçlarını kat kat bastıran bu korkunç günahı kılı bile kıpırdamaksızın işleyebilmişti. Yine de, diye düşündü İsao, onu öldürmeye yetecek bir neden değil bu. Ama sonra, genç Tsumura'ya bakmak için dönünce, o duru gözlerindeki çocuksu öfkeyi gördü. Nedense utanmıştı.

Bir anlık kuşku, gazeteyi tutan elindeki olanca gücü söküp almıştı sanki. Aynı anda Sawa uzandı, gazeteyi aldı.

"Unut. Unut gitsin. Kafanı bunları takma," dedi Sawa. İsao, tombul, beyaz kolunu omzuna dolayan ve biraz daha pirinç rakısı için direten adamın gerçekten sarhoş olup olmadığından emin değildi. Sawa'mn teninin ne kadar iç karartıcı, solgun bir renk aldığını ilk kez fark ediyordu.

Pirinç rakısı şişesi elden ele geçiyor, herkes şarkı söyleyip el çırpıyordu. Kimisi kalkmış dans ediyordu. Sonunda okul müdürü eğlentinin sona erdiğini açıkladı. Sonra İnuma, Honda, İsao ve Sawa'yı kendi odasına çağırdı; karısı onlara hizmet ederken, onlar *kotatsu* örtüsünün çevresinde toplanıp içmeyi sürdüreceklerdi.

Honda bu odaya ilk kez adım atıyordu. On hasır büyüklüğündeki odanın tam ortasına yayılmış olan, Yuzen ipliğinden dokunmuş, göz alıcı güzellikteki *kotatsu* örtüsünü görünce şaşırdı. Sarayda kullanılan öküz arabalarının işlendiği bu örtünün, Miné'nin inatla sürdürdüğü soylu sınıf düşkünlüğünün ürünlerinden biri olduğunu anlamıştı. Şölen sırasında da, tahta pirinç kaplarının mavi desenli kumaşla kaplanmış olduğunu görünce epeyce şaşırmıştı.

Karı koca arasındaki konuşmalara dikkat edince, sezgileri Honda'ya İnuma'nın yüreğinin bir yerinde karısı-

nın geçmişini hâlâ bağışlamamış olduğunu fısıldadı. Bunun, Marki Matsugae'ye uzanan uzak geçmiş mi yoksa yakın geçmişle ilgili bir şey mi olduğunu çıkartamadı. İnuma'nın acımasız tutumu, şöyle ya da böyle her haline yansıyor, buna karşılık Miné'de de kocasından sürekli özür dilediğini düşündüren belli bir dalkavukluk vardı. Ne olursa olsun İnuma'nın, karısının şu *kotatsu* örtüsünde de apaçık görünen gençliğinden kalma çocuksu uçarılıklarla evi kendi zevkinin tam karşıtı olan, cicili bicili şeylerle doldurmasına izin vermesi garipti. Belki de diye düşündü Honda, İnuma da yüreğinin derinliklerinde bir yerde, soy- lu bir evde yetişmiş bir, hizmetçiye uyan böylesi zevklere karşı bir özlem duyuyordur.

Honda'yı, *tokonoma*'nın önüne buyur ettiler. Miné gözünü, *hibaçi*'nin üzerindeki pirinç güğümün içindeki büyük rakı şişesinden ayırmıyor, arada bir şişeye, kolayca uyandırılan bir hayvanmışçasına uzun becerikli parmaklarının uçlarıyla şöyle bir dokunuyordu. Aşırı kibarlığına karşın üstünde hâlâ yaramaz bir kız çocuğunu çağrıştıran birşeyler vardı. Ellerini *hibaçi*'de ısıtan dört erkek, kurutulmuş kefal yumurtasıyla birlikte rakı içmeye başladılar.

"İsao, bu gece istediğin kadar içebilirsin." İnuma pirinç rakısı şişesini oğluna uzattıktan sonra Honda'dan yana sinsice bir bakış fırlattı. Daha önce sözünü ettiği, 'sert davranma' kararını uygulamaya başlamıştı anlaşılan. "Bu gece, Bay Honda'nın önünde, seni büyük bir olasılıkla şaşkına çevirecek bir şey söyleyeceğim. Bunu yapmamın nedeni, bugünden sonra artık hem akıl hem de beden açısından yetişkin biri olmandır; baban olarak ben de bundan böyle gerçek bir erkek gibi davranacağım sana,. böylece yaşamı her yönüyle tanıyacak ve benim yerimi başarıyla dolduracaksın. Seninle çok açık konuşacağım: Bir yıl önce polis sizi ele geçirmesinin nedeni, birinin sizi ihbar etmiş olmasıydı. Sence bu kişi kim olabilir? Kuşkulandığın biri varsa, durma söyle."

"Kim olduğunu bilmiyorum."

"Çekinme. Aklında biri varsa, söyle."

"Hayır, yok."

"O zaman ben söyleyeyim. Sizi ihbar eden kişi, babandı. Evet, şaşırdın mı?"

"Evet..."

Honda, o anda İsao'nun yüzünde gerçek şaşkınlıktan en küçük bir iz bile olmadığını sezdi. İnuma artık oğluna bakmıyor, hızlı hızlı konuşmayı sürdürüyordu.

"Evet? Ne dersin buna? Sence yeryüzünde, oğlunu kendi elleriyle polise teslim edecek kadar taş yürekli bir baba bulunabilir mi? Sevgili oğlunu gülerek polise ihbar eden bir baba? Evet? Doğru, bunu yapmayı göze aldım. Ama... bunu ağlaya ağlaya yaptım. Doğrusu bu. Öyle değil mi, Miné?"

"Evet, doğru. Baban bunu yaparken ağlıyordu," dedi Miné, *hibaçi*'nin oradan söze katılarak. İsao soğuk, ama saygısızlık taşımayan bir sesle babasına bir soru sordu.

"Peki, ama neler tasarladığımızı sana söyleyen kimdi, Baba?"

İnuma'nın düzgün bıyığı hafifçe titredi. Şaşırmıştı, kaçmaya çalışan bir kelebeği tutar gibi elini bıyığının üzerine koydu.

"Sizi uzun zamandır yakından gözlüyordum. Babanın gözlerinin kör olduğunu sanmakla büyük bir hata yaptın."

"Doğru mu bu?"

"Elbette doğru. Peki, ama neden koşup sizi ele verdim dersin? İşte asıl anlamanı istediğim şey bu.

"Doğruyu söylemek gerekirse, niyetlendiğiniz şeyi öğrenince derinden etkilendim. Bunun muhteşem bir şey olduğunu düşündüm. Hatta sizi kıskandım. Elimden gelseydi, tasarınızı gerçekleştirmeniz için sizi özgür bıraktırdım. Ama bu, oturup oğlumun ölümüne koşmasını seyretmek olurdu. Sizi başıboş bıraksaydım, hepiniz ölecektiniz.

"Yalnız benim öteki babalar gibi olduğumu sanmama-

lısın; yani oğullarını yitirmek istemeyen, salt hayatlarını kurtarabilmek uğruna oğullarının en büyük umutlarını harcayan babalardan. Burası iyice anlaşılmalı.

"Hayatınızı kurtarmak istedim, aynı zamanda tasarınızı gerçekleştirmenizi de istiyordum. Ama ne yapabiliyordum? Bütün gece düşünüp taşındım. Sonunda bir karara vardım. Sizi bu biçimde kurtarmak, son çözümlemede, tasarınızın daha da görkemli bir biçimde gerçekleşmesi demekti.

"Anlıyor musun, İsa? Ölmek her şey demek değildir. Yaşamı küçümsemek, bağlılık değildir. Gökkubbenin o en sevgili oğlunun, yani İmparatorun gözünde her kulunun yaşamı değerlidir.

"On Beş Mayıs Olayından sonra halkın siyasal yozlaşmadan bezdiği ortaya çıktı. Sizinki gibi eylemlere hayranlık besliyor, onları alkışlıyor. Üstelik sen ve yoldaşların öyle gençtiniz ki. Çok saftınız. İnsanlarda acıma ve anlayış duyguları uyandırmak için gereken her şeye sahiptiniz. Ayrıca, hedefinize bir adım kala korkuya kapılmanız insanları rahatlatacak, sizi daha da içten alkışlamalarını sağlayacaktı. Eylemi gerçekleştiremeden, tam eylem arifesinde yakalanmanız sizi daha da büyük kahramanlar yapacaktı. İşte bu sayede, tasarınızı gelecekte çok daha kolayca gerçekleştirebileceksiniz. Gerçekten geniş kapsamlı bir Restorasyon yapılırsa, sizler de hesaba katılacaksınız, işte o zaman görkemli bir biçimde dövüşebilirsiniz. Haklıymışım. Tutuklanmanızdan sonra, mahkemeden merhamet dileyen mektupların sayısı, gazetelerdeki yorumlar – hepsi de ne kadar çok kişinin sizden yana olduğunu kanıtladı. Ben doğru olanı yaptım, İsa.

"Bir başka deyişle, tıpkı en çok sevdiği yavrusunu güçlülüklerle alıştırmak için derin bir koyağa fırlatan aslan gibi davrandım. Şimdi sen, koyağın dibinden kurtulmanın en kusursuz yolunu buldun. Bir erkek olduğunu kanıtladın. Öyle değil mi, Miné?"

"Evet, baban çok haklı, İsa. Bu işi kusursuz bir biçimde atlattın. Bunu babanın sevgisine, bir aslanın yavrusuna duyduğu o sevgiye borçlusun. Yaptığı şey için ona teşekkür etmelisin. Sırf seni sevdiği için yaptı bunu."

Tıpkı insanın tam suyun kıyısındaki kumlara çukur kazarken, ne kadar çabalarsa çabalasın saldıran suyun çukuru doldurmasını engelleyememesi gibi, İnuma'nın zafer kazanmış bir edayla yaptığı konuşma da, yanındaki dinleyicinin rahatsız suskunluğuna yenildi, diye düşündü Honda. Gerçekten de sözcükler İnuma'nın dudaklarından dökülür dökülmez sessizliğin kumları, suyun güneşte pırıl pırıl parlayan yüzeyine damlamaya başlamıştı bile. Honda İsa'ya baktı. İsa Sawa'ya bakıyordu. Omuzlarını kısmış başını öne eğmişti. Sawa ise pirinç rakısı dolu kadehten gizlice bir yudum aldı.

Honda İnuma'nın bir sonraki sözlerini baştan tasarlayıp tasarlamadığından emin değildi, ama İnuma'nın sessizlikten korktuğu apaçıktı.

"Dinle. Şu âna kadar çok iyi anlayabileceğin şeylerden söz ettim. Ama şimdi, yetişkin bir insan olabilmek için bilmen gereken bir şey daha söyleyeceğim, İsa. Kadınlarla çocukların asla tatmadığı o acı bilgelik hapını yutmak zorundasın. Bu, her erkeğin geçmek zorunda olduğu bir kapıdır. Geçen yıl yaşadığın deneyimler seni bu kapıdan geçirdi. Şimdi sıra ruhunda; ruhun da oradan geçmeli.

"Şimdiye kadar sana bundan hiç söz etmedim, ama... Yurtseverlik Akademisinin bugünkü durumunu kime borçlu olduğumuzu biliyor musun? Bu başarı için sence kime teşekkür etmeliyiz?"

"Bilmiyorum."

"Çi kişinin adını söyler söylemez, aklın başına gelecektir. Evet, bu insan Baron Şinkawa'dan başkası değil. Ne sen, ne de Sawa öğrencilere sakın bundan söz etmeyin. Bu, Akademinin en büyük sırrıdır. Gerçek şu ki, bu yapıyı Baron Şinkawa'nın gizlice yaptığı katkılara borçluyuz.

Bende buna karşılık elbette onun çıkarlarını gözettim. Baron parasını sokağa atamazdı. Yoksa son dolar satın alma rezaletinden paçayı nasıl kurtarabilirdi ki?"

Honda bir kez daha İsa'o'nun yüzüne baktı. Bu kez gördüğü o buz gibi, en küçük şaşkınlıktan yoksun ifade Honda'nın tüylerini diken diken etti. İnuma hâlâ konuşuyordu.

"İşte Baron Şinkawa ile ilişkim böyleydi, On Beş Mayıs Olayından hemen önce Barondan bir davet aldım. Parayı her ay sekreteriyle gizlice gönderdiği için, benimle yüz yüze görüşmek istemesi gerçekten olağandışı bir şeydi.

"Miktarını söylemeyeceğim, ama bana bir destek para verdi ve, 'Bu paranın benim güvenliğimle hiçbir ilgisi yok,' dedi. 'Seninle açık konuşacağım: Bu para, Busuké Kurahara'nın korunması içindir. O öyle bir insandır ki, güvenliği için para harcamak aklına bile gelmez. Bay Kurahara'nın çok iyiliğini gördüm, ona borçluyum. Böylece, ona haber vermeden, kendi başıma harekete geçmeye karar verdim. Lütfen bu paranın Kurahara'yı korumasını sağla. Yeterli değilse, söyle, daha çok vereyim.' Bunun üzerine ben de--"

"O parayı aldın mı, Baba?"

"Aldım. Baron Şinkawa'nın eski dostuna karşı beslediği duygular beni çok duygulandırmıştı çünkü. O günden sonra Akademinin gerçekten şansı döndü, her şeyi iyi gitmeye başladı. Bunu sen de, Sawa da biliyorsunuz."

"Demek bizi polise ihbar etmenin nedeni buydu? Kurahara'yı korumak, yani?"

"Böyle düşüneceğini tahmin etmiştim. Olaya ancak bir çocuk böyle bakabilir. Bana ne kadar para verirlerse versinler, benim için önce kim gelir dersin? Finans dünyasının, aramda hiçbir akrabalık bulunmayan bir üyesi mi, yoksa öz oğlum mu?"

"Anlıyorum. Önündeki en iyi yolu seçtin; bir yandan

hem oğlunun hem de Kurahara'nın hayatını kurtarıırken bir yandan da Baron Şinkawa'ya olan borcunu ödedin."

Honda İsao'nun gözlerindeki o eski ateşin yeniden canlandığını görünce, nihayet yüreklendi.

"Hayır. Olaylara ne kadar safça baktığın belli oluyor. Beni anlıyor musun? Bizim dünyamızda her şeyin birbirine dolanmış, karışmış olduğunu öğrenmelisin. Bu düğüm-den ancak cennete yükselince kurtulabilirsin. Ondan kurtulmak için çabaladıkça, o sana daha çok dolanır. Ancak inancını sürdürdüğün sürece bu düğümü derin etmen gerekmez. O beni şu kadarcık olsun kaygılandırmıyor, İsao.

"Bildiğim kadarıyla, ne kadar para almış olursam olayım sen Şinkawa'yı da Kurahara'yı da öldürebilirdin, bu da beni hiç üzmezdi. Sonradan ben de karnımı deşerek paçayı kurtarırdım. Parayı aldığım andan beri böyle bir şeye hazırlıklıydım. Bir tüccar parasını aldığı malları teslim etmezse, dolandırıcılık yapmış olur. Ancak iş bir yurtsevere gelince, hayli farklı. Para paradır, dürüstlükse dürüstlük. Bunlar ayrı konular. Para, maddi şeyler için kullanılır, dürüstlükse *seppuku* ile korunur. İşte bu kadar.

"Anlıyor musun, senin böylesi durumlar için hazırlıklı olmanı istiyorum. Sana bütün bunları anlatmamın nedeni bu. Kendini kirletmek, öte yandan gerçekten kirlenmiş olmamak –işte gerçek arılık budur. Kirlenme konusunda titizlenirsen, hiçbir şey yapamazsın. Gerçek bir erkek olmazsın, İsao.

"Bu kadar açık konuşmamın nedeni, niyetimi iyice anlamanı sağlamaktı. Seni, Kurahara'nın hayatını kurtarmak için ihbar etmedim. Amacım senin hayatını da kurtarmak değildi. Senin için mutlak zafere giden yolun bu olduğuna inansaydım, yaşamını bu eylem için harcaman gerektiğini kabullenseydim, sevinir ve oturup ölüme koşmanı beklerdim. Oysa böyle düşünmüyordum. Beni anlıyor musun? Bunları daha önce söyledim, yinelemeyeceğim. Amacına saygı duydum, oğlum olduğun için seninle gurur-

landım– işte salt bu nedenle seni ele verdim. Kanlı gözyaşları dökerek yaptım bunu. Öyle değil mi, Miné?"

"İsao, babanın sevgisine minnet borcu duyduğunu göstermezsen, sonradan çok vicdan azabı çekersin."

İsao başını öne eğmişti, suskundu. İçtiği pirinç rakısı, yanaklarına gül pembeliği vermişti. *Kotatsu* örtüsünün üzerindeki elleri hafifçe titriyordu.

İsao'ya bakan Honda birdenbire ona büyük bir içtenlikle ne söylemek istediğini algıladı. İnuma'nın o uzun, kendini aklamaya yönelik konuşması sırasında, bir şey söylemek için yanıp tutuşmuştu. Söyleyeceği şey ağzından çıkar çıkmaz, İsao'nun dünyası paramparça olacak, belki de İsao'nun gözleri açılacak ve hiç korkmaksızın, parlak güneşe batmış, engin tarlalara doğru koşacaktı. Öte yandan, başını öne eğmiş, öylece oturan İsao'yu avutmak için konuşursa, ona söylediği şeyin İsao'nun bir daha asla yaşamayacağı o görkemli acı çekme anını, bütünüyle anlamsız bir şeye dönüştürme tehlikesi de vardı. Honda'nın açıklamak istediği şey, Kiyoaki'nin İsao'da yeniden doğduğu gizeydi. Ama sonra İsao başını kaldırıncaya yanaklarından yaşların yuvarlandığını gören Honda, şu âna kadar koruduğu sırrı açıklama isteğini büsbütün yitirdi ve onun özgür bırakılmış bir kuş gibi kanatlarını çırparak uzaklaşmasına izin verdi.

İsao, yerinde duramayan, kıpır kıpır bir köpeğin kesik kesik havlaması gibi, konuştu: "Bir yalan uğruna yaşamışım. Yaşamımı bir yalanın üzerine kurmuşum. Cezalandırılmamın nedeni de aynı yalan... Yalan olmayan bir şeye tutunmayı öyle çok isterdim ki."

"Yetişkin bir insan olduğun zaman onu bulacaksın."

"Yetişkin mi? Hayır, onun yerine... Evet! Belki de bir kadın olarak yeniden doğmalıydım. Bir kadın olsaydım, yalanların peşine düşmeksizin yaşayabilirdim. Öyle değil mi, anne?"

Sanki bir şey kırılıvermiş gibi, İsao birden güldü.

"Sen ne diyorsun?" dedi Miné, oldukça öfkeli. "Kadın olarak yeniden doğmak, ha? Ne kadar aptalca bir düşünce! Sarhoş oldun, değil mi? Böyle bir şey söylediğine göre, gerçekten sarhoşsun sen."

Az sonra, biraz daha pirinç rakısı içen İsao yanağını *kotatsu* örtüsünün üzerine dayayıp uyuya kaldı. Sawa onu kucaklayıp, odasına götürdü. Bunu fırsat bilen Honda da doğruldu ve onların peşinden gitti. Kaygılanmıştı.

Sawa tek bir sözcük etmeksizin, sevgi dolu bir özenle İsao'yu yatağına yatırdı. Bu sırada İnuma koridorun öteki ucundan ona seslendi, Honda uyuyan İsao'yla yalnız kalmıştı.

İsao'nun yüzü içkiden kızarmıştı; uyuyan yüz kederliydi, soluk alıp veriyse düzensizdi. Ama uyurken bile kaşları erkeksi bir biçimde çatıktı. Ansızın, tam başını *futon*'un üzerinde bir yandan ötekine atarken, Honda'nın açık seçik duyabildiği bir sesle, konuştu: "Uzaklarda, güneyde... Çok sıcak... bir güney ülkesinin pembe güneşinde..."

Aynı anda Sawa odaya döndü. Sarhoş bir uykuda söylenmiş bu karmaşık sözler kulaklarında hâlâ çınlarken Honda, Sawa'dan İsao'ya göz kulak olmasını rica etti, sonra giriş holüne doğru yollandı. İsao'nun yardımına koşmakla her şeyini tehlikeye atmış ve sonunda, bugün kumarı kazanmıştı. Bu yüzden, içini neden böyle, her şey boşunaymış gibi bir duygunun kapladığını anlayamıyordu.

39

Ertesi gün hava çok güzeldi.

Sabahleyin yakınlardaki karakoldan Dedektif Tsuboi, Akademiye geldi. Kendoda ikinci dereceye yükselmiş olan bu orta yaşlı adam İsao'ya şefinin ondan, her pazar günü

yöredeki çocukları çalıştırmak için kendo salonuna gelmesini rica ettiğini iletti.

"Evet, konumu seni açıkça övmesini engelliyor," dedi adam, "ama bizlere gizlice sana ne kadar hayran olduğunu söyler durur. Ayrıca çocukların ana babaları da senin gibi birinin çocuklarına kendo öğretmesini ve onlara gerçek Japon ruhunu aşılmasını istiyorlar. Yeni bir dava açılmazsa, yılbaşından sonra çalışmalara başlayabilirsin. Gerçi yeni dava açılmayacağından eminim."

İsao sivil polisin, kırışıkları zar zor seçilen pantolonuna bakıyordu, bir yandan da yaşlandığı zaman çocuklara kendo öğretirken nasıl görüneceğini gözünde canlandırmaya çalışıyordu. Mor bir alınlık taktığı kır saçları, maskesinin arkasında, Kansai tarzında düğümlediği havlunun örtmediği yerlerde parlayacaktı.

Dedektif gittikten sonra Sawa İsao'yu kendi odasına çağırdı ve şöyle dedi: "Yeniden bir *tatami*'nin üzerinde, başımı bir yastığa dayayarak yatmak ve bir yıldan beri birikmiş olan *Kodan Kulüp* destesini karıştırmak gerçekten çok hoş bir duygu. Bu arada, ne kadar terbiyeli davranırsan davran, senin gibi genç birinin evde böyle boş boş oturması hiç doğru değil. Yanında ben olduğum sürece dışarıya çıkabilir, istediğin yere gidebilirsin. Ne dersin, bu akşam sinemaya ya da başka bir yere gidelim mi?"

"Olabilir," dedi İsao, düşünceli. Sonra, sırf kibarlık gereği, ekledi: "Bir arkadaşımı ziyarete gidebilirim."

"Ah, hayır, olmaz! Şimdilik birbirinizi görmemeniz daha doğru olur. Söylenmemesi gereken bir şey söyleyebilirsiniz."

"Belki de haklısın." İsao görmek için yanıp tutuştuğu kişinin adını söylememiştir.

"Bana sormak istediğin bir şey var mı?" dedi Sawa, nendense rahatsız edici bir sessizlikten sonra.

"Evet, var. Babamın anlattıklarında, hâlâ anlayamadığım bir şey var. Neler tasarladığımızı babama kim söyle-

miş olabilir? Bunu, tam yakalanmamızdan önce yapmış olmalı."

Sawa'nın şu âna kadarki kayıtsızlığı yok oluverdi. Bu âni suskunluk, bu kabuğuna çekilme İsao'nun canını sıkı-mıştı. Havayı zehirliyormuş gibi görünen bir suskunluktu bu. İsao buna daha fazla dayanamayacağını hissetti, gözle-rini yerdeki *tatami*'ye dikti, penceredeki temiz camdan odaya süzülen parlak güneş ışığı, *tatami*'nin kahverengisi solmuş kıyı şeridini tırnaklarıyla kazıyormuş gibi görünüyordu.

"Gerçekten bilmek istiyor musun? Sana söylersem, üzölmeyeceğinden emin misin?"

"Gerçeğı olanca çıplaklığıyla duymak istiyorum."

"Pekâlâ. Bildiklerimi söyleyeyim. Bunu söylememin nedeni, babanın da sana yeterince açılmış olması. Sizlerin yakalandığınız günden bir gün önce, geçen yılın otuz ka-sım gecesi Bayan Makiko, babanı aradı. Telefonu ben ya-nıtladım. Sonra efendi telefona geldi, neler konuştuklarını bilmiyorum. Ama sonradan, efendi evden çıkmak üzere hazırlandı ve evden tek başına ayrıldı. İşte bütün bildiğim bu kadar."

Sözlerini sürdürürken Sawa'nın sevecenliğı, titreyen birinin omuzlarına sarılan bir battaniyenin o değişmez ılıklığına büründü.

"Bayan Makiko'dan hoşlandığını biliyorunı. Bayan Makiko da senden hoşlanıyor. Onun sana karşı duyguları biraz daha güçlü olabilir. Fakat onun duygularıyla hare-ket etmesi, bize oldukça pahalıya patladı. Duruşma sıra-sında tanık kürsüsüne adım attığı anda, gerçek kişiliğini kavradım onun. Bu kadından korkulur, dedini kendi ken-dime. İşte aynen böyle düşündüm. Senin yaşamını kurtar-mak için elindeki bütün kozları oynuyordu, ama aynı za-manda seni hücreye tıkılmış görmekten de memnundu. Beni anlayabiliyor musun?"

"Söylemeye çalıştığım şey şu, başından geçen evlilik

–evliliğin neden acıklı bir sonla, boşanmayla noktalandığını anlamak zorundasın. Kocasını Makiko'yu seviyordu, ama çapkının tekiydi. Başka bir kadın olsa durumu idare ederdi, oysa bizimki öyle gururluydu ki, bunu bir türlü hazmedemedi. Kocasını seviyor, bu da durumu daha da zorlaştırıyordu. Böylece milletin ne diyeceğine aldırmaksızın kocasını bıraktı, baba evine döndü.

"İşte böyle bir insan olduğu için, bir başka erkeğe âşık olması hiç de sıradan bir şey değildi. Sevgisi arttıkça, gelecekte, sevdiği erkeği yitirmekten de o kadar çok korkuyor. Başından mutsuz bir deneyimi geçtiği için artık bir erkeğe asla güvenemiyor. Böylece de, doğaldır ki birini sevince, salt kendisine ait olmasını, kendisinin erkeği olarak kalmasını sağlamak istiyor; erkek onun uzanamayacağı bir yere konsa, Makiko onunla biraraya gelmemenin acısını çekse bile. Yani bu erkek asla çapkınlık yapamayacağı, kadının kaygılanmasına hiç mi hiç gerek bırakmayan bir yerdeyse –sence neresi olabilir bu? Hapishane, elbette. Sana âşık oldu, sen de hapse düştün. Bir erkek bundan fazla ne isteyebilir ki? Senin yerinde olmak isterdim."

Sawa İsa'o'ya hiç bakmaksızın, bir yandan şiş yanağını okşuyor, bir yandan da düşüncesizce konuşup duruyordu.

"Böyle tehlikeli kadınlardan uzak dur, bundan sonra. Bir sürü güzel kadınla tanışmanı sağlayacağım. Efendi bu konuda bana hem yetki, hem de bolca para verdi. Paranın kaynağı elbette Kurahara, ama tıpkı efendinin dediği gibi: Para paradır, dürüstlükse dürüstlük. Bir kadınla beraber olmadığından eminim.

"Bu akşam sinemaya gidecek miyiz? Şibazono'da yabancı bir film oynuyor. Okulun yakınında Hikawa Sinemasında da, başrolünü Çiezo'nun oynadığı bir film var. Oraya da gidebiliriz. Sonra da Hyakkendana'da birer içki içer, Maruyama'ya yollanırız. Tıpkı efendinin dediği gibi, 'yaklaşan yeni çağı' kutlarız. Bakarsın yeni bir dava açılır,

planlarımız suya düşer. Onu gerçekleştirmenin tam zamanı."

"Bunu, dava düştükten sonra konuşuruz."

"Peki, ama dava açılırsa neler olur dersin?"

"Bunu da zamanı gelince düşünüyoruz," diye yanıtladı İsaao inatla.

40

Aralığın yirmi sekizinde güneş pırıl pırıl parlıyordu. İsaao kendini tuttu. Ertesi gün, aralığın yirmi dokuzunda, Veliaht Prense ad koyma kutlamaları yapılacaktı, böylesine neşeli bir günde gazeteleri uğursuz başlıklarla donatmaktansa, daha sonra, kutlamalar sona erdikten sonra eyleme geçmek çok daha uygun olacaktı. Ancak, yeni açılacak dava olasılığı nedeniyle, daha geç kalmak da tehlikeliydi.

Aralığın yirmi dokuzunda da hava güzeldi.

İsaao Sawa'dan, İmparatorluk Sarayına fener götürme töreninde kendisine eşlik etmesini istedi; evden ayrıldıklarında İsaao okul formasının üzerine bir palto geçirmişti, her ikisi de ellerinde "Kutlarınız" harfleriyle süslenmiş birer fener taşıyordu. Ginza'daki lokantalardan birinde karınlarını doyururlarken, kasımpatılarla süslenmiş bir tramvayın kalabalık caddelerde ilerleyişini izlediler: Tramvayın üzerine ampullerle, 'TEBRİKLER' yazılı bir pano asılmıştı, mavi üniformalı vatman, pirinç düğmelerin altındaki göğsünü gururla şişirmişti.

Ellerinde fener taşıyan insan kalabalığı, Sukiyaşiden İmparatorluk Sarayına doğru akıyordu. Başlarının üstünde tuttukları, güneş betimlemeli fenerler yolun kıyısına birikmiş olan sulara yansıyor, kışın akşam alacasında yükselen çamları aydınlatıyordu. Sarayın önündeki alanda toplanmış olan binlerce fener, ağaçların altındaki gölge-

leri dalgalandırıyor, bütün alanı günün o saatiyle çelişen, yer değiştiren bir parlaklıkla dolduruyordu. *Banzai*¹ çığlıkları hiç azalmaksızın sürüyordu. Yukarı kaldırılan fenerlerdeki alevler, yürüyenlerin ağızlarındaki, boyunlarındaki gölgeleri derinleştiriyordu. Yüzleri bir an gölge içinde kalıyor, bir an sonraysa âni, titrek bir ışıkla aydınlanıveriyordu.

Az sonra Sawa İsao'yu kaybetti. Dört saat kadar kalabalığın içinde onu aradıktan sonra, olup biteni haber vermek için Akademiye döndü.

İsao Ginza'ya geri döndü ve bir dükkândan bir hançerle bir bıçak aldı; her ikisinin de kını tahtadandı. Bıçağı ceketinin iç cebine, hançeriye paltosunun cebine soktu.

Aceleyle bir taksi tutup Şimbaşi Garına gitti, Atami'ye giden bir trene atladı. Tren boştu. Dört kişilik kompartıman İsao'ya kalmıştı. Cebinden çıkardığı gazete kesimini bir kez daha okudu. *Kodan Kulübün* Yılbaşı sayısından kopartılmış bir sayfaydı; dergiyi Sawa'dan almıştı. Çerçeve içine alınmış olan haberin başlığı, "Siyaset ve Finans Dünyasının Ünlüleri Yılbaşını Nasıl Kutluyorlar?" dı.

"Busuké Kurahara yeni yılı her zaman yalın bir biçimde karşılar," diye başlıyordu, İsao'yu asıl ilgilendiren bölümü. "Canı golf oynamak bile istemez. Her yılın sonunda, işyerleri kapanır kapanmaz soluğu İzusan'da, İnamura'daki villasında alır. En büyük zevki, öylesine gururlandığı narenciye bahçesiyle ilgilenmektir. Komşu bahçelerdeki ürün çoktan toplanmıştır, ama Kurahara mandalinalarını toplatmaz, onların tadım Yılbaşı tatilinde de doya doya çıkartır. Sonra, dostlarına dağıttığı küçük bir bölümün dışında bütün ürünü hastanelere ve yetimhanelere bağışlar. Bu örnek, finans dünyasının Papası denilen bu ada-

1. *Banzai*: Japonya'ya özgü saygı ifade eden bir selâmlama şekli; "On Bin Yıl Yaşa." anlamında. Ayrıca askerlikte, "İleri, hücum," anlamını taşır. (Çev.)

mın alçakgönüllü kişiliğini ve insanı hayran bırakan sevecenliğini ne kadar güzel kanıtlıyor, değil mi?"

İsao, Atami İstasyonunda bir taksiye bindi, İnamura'da indi. Saat onu geçmişti bile. Sakin bir geceydi, denizin sesini duyabiliyordu. Köy yolun hemen kıyısındaydı, ama evlerin ahşap kepenkleri indirilmişti, dışarıya bir tek ışık bile sızmıyordu. İsao, okyanustan esen serin rüzgâr-dan korunmak için, paltosunun yakasını kaldırdı. Denize inen yokuşun ortalarında kocaman, taş bir kapı yükseliyordu. Kapının dışında bir lâmba yanıyordu. İsao levhadaki KURAHARA yazısını kolayca okuyabildi. Kapının arkasında uzanan kocaman bahçenin gerisinde sessizliğe bürünmüş bir ev vardı, şurasından burasından ışık sızan. Üzerine dikenli çalılar yerleştirilmiş olan bir duvar evi çepçevre sarıyordu.

Yolun öteki yanında bir karadut tarlası uzanıyordu. Tarlanın kıyısındaki bir dut çalısına SATILIK MANDALİNA yazılı bir teneke parçası ilıştırılmışti. Teneke rüzgârda çınçın ötüyordu. İsao levhanın arkasına sindi. Okyanustan kıvrıla kıvrıla yükselen patikada ayak sesleri duymuştu.

Bir polis memuru yokuşu tırmanıyordu. Ağır ağır çıkıyordu, kapının önüne gelince bir an durdu, sonra süvari kılıcını tıkırdatarak duvarı izleyen dar patikada gözden yit-ti.

İsao gizlendiği yerden çıktı, sağını solunu kollayarak yolun karşısına geçti. Bu sırada gözüne bir an için, aysız göğün altında kapkara görünen deniz ilişmişti.

Duvara tırmanmak sorun olmadı, ama çalı çırpının gözlerden gizlediği dikenli tel, İsao'nun paltosunu yırttı.

Villanın bahçesinde erik, kenevir ve çam ağaçlarının yanısıra pek çok da mandalina ağacı vardı, evsahibinin yararlanması için dikildikleri belliydi. Olgun meyvelerin kokusu karanlığı doldurmuştu. Dev bir çamın kurumuş iğneleri, denizden esen yeli yiyince tahta çanların sesine benze-

yen bir ses çıkartarak İsa'o'yu şaşırttı.

İsa'o'nun ayakları, toprak bolca gübrelenmişçesine, her adımda toprağa gömölüyordu. İsa'o adım adım, evin parlak bir ışık sızdıran köşesine yaklaşıyordu. Kiremitli çatı Japon tarzındaydı, ama pencerelerle yan kirişler, içerdeki odanın Batılı tarzda döşenmiş olduğunu hissettiriyordu. Pencereye dantel perdeler asılmıştı. İsa'o duvara yaslandı, parmaklarının ucunda yükselerek içeriye baktı. Odanın bir bölümünü görebiliyordu.

Yan duvardaki baca, odada Batılı tarzda bir şömine- nin bulunduğu işaretledi. Bir kadın sırtını pencereye dönmüş, ayakta duruyordu. *Obi*'sinin fiyongu görünüyordu. O uzaklaşınca, biraz topluca, ama sert yüzlü, ufak tefek, kimono ile yeşilimsi kahverengi bir yelek giymiş, yaşlıca bir adam göründü. İsa'o bunun Kurahara olduğunu biliyordu.

Adamla kadın birşeyler konuştular. Kadın odadan çıkarken, İsa'o'nun gözüne bir tepsinin parıltısı çarptı. Kadın Kurahara'ya çay getirmişti anlaşılan. Kadın gidince Kurahara odada yalnız kaldı.

Yüzünü ateşe dönmüş, derin bir koltuğa gömülmüştü. Şimdi camdan görünen tek şey, şöminedeki alevlerin titrediği, dazlak alnıydı. Bir yandan çayını yudumluyor, bir yandan da birşeyler okuyor gibiydi. Belki de düşüncelerine gömülmüştü.

İsa'o bir giriş yolu bulabilmek için çevresine bakındı. Evin kapısına çıkan iki ya da üç taş basamak vardı. Kapının yarıklarından dışarıya hafif bir ışık sızıyordu. Kapıyı yalnızca metal bir mandal tutuyordu. İsa'o paltosunun cebindeki hançeri çıkardı, sonra paltosunu sıyırıp yumuşak toprağa bıraktı. Taş basamakların dibinde durup hançeri tahta kınından sıyırdı. Çıplak hançer, içinde ışık yanıyor- muş gibi soluk soluk parladı.

İsa'o duraksayarak basamakları çıktı, hançerin ucunu kapıyla çerçevenin arasına soktu, mandalı alttan kanırttı.

Mandal, umulmayacak kadar sağlamdı. Hançer sonunda mandalı aşp geçince çıkan ses İsao'nun kulaklarında, sar-kaçlı bir duvar saatinin tiktakları gibi yankılandı. Odada herhangi bir değişiklik olup olmadığını anlamının yolu yoktu, ama çıkan ses Kurahara'nın ilgisini çekmiş olabilirdi. İsao kapının kolunu indirdi, hızla içeriye daldı.

Kurahara sırtını şömineye dönerek ayağa kalktı. Bağır-mamıştı. İncecik bir buz tabakası yüzüne yayılmıştı sanki.

"Kimsin sen? Burada ne arıyorsun?" diye sordu boğuk, cılız bir sesle.

"Büyük İsé Tapınağına karşı işlediğin günah için seni cezalandırmaya geldim," dedi İsao. Duru, kesin sesi tam anlamıyla sakin olduğunu kanıtlıyordu.

"Ne?" Kurahara'nın yüzü gerçek bir şaşkınlıkla allak bullak olmuştu. Bir an için belleğini zorladığı, ama anımsamayı başaramadığı belliydi. Bir yandan da, kendini bir deliyle baş başa buluveren birinin kapıldığı dehşeti yansıtan gözleriyle İsao'ya bakıyordu.

Arkasındaki ateşe aldırmaksızın, şöminenin yanındaki duvara yaslanıverdi. Bu, İsao'nun bir sonraki hamlesini belirlemişti.

Sawa'mn bir zamanlar öğrettiği biçimde sırtını bir kedi gibi kamburlaştırdı, sağ dirseğini sıkıca bedenine yapıştırdı, hançerin elinden fırlamaması için sol eliyle sağ bileğini sımsıkı kavradı ve hançeri olanca gücüyle Kurahara'ya sapladı.

Hançerin adamın bedenine gömülüşün ü değil de, kabzasının geriye doğru kendi midesine batışını hissediyordu. Sonra, adamı hakladığından iyice emin olmak için omzunu kavradı, yere doğru bastırdı; hançeri biraz daha derine batırmak istiyordu, ama adamın omzunun tahmininden çok daha alçak olduğunu kavrayınca şaşırmıştı. Aşağıya doğru bastırdığı etin de, tombulluğun yumuşaklığıyla ilgisiz, bir tahta kadar sert olduğun ayrımsamıştı.

Eğilip adamın yüzüne baktı; kurbanın yüzü acıdan kasılmak yerine, gevşemiş, rahatlamış gibi görünüyordu. Gözleri açıktı, dudakları kayıtsızca aralanmıştı. Yerinden oynamış olan üst takma dişleri dışarı fırlamıştı.

Hissettiği düş kırıklığı, hançeri hızla çekmeye çalışan İsa'o'yu ötkeden deliye çevirmişti. Şimdi kurbanının bütün ağırlığı hançerin üzerinde duruyordu. Kurahara daha da ağırlaşarak yere devrildi; hançer onun tam ağırlık merkezindeydi şimdi. Sonunda, sol eliyle adamın omzuna yapışan İsa'o sağ dizini kaldırdı, Kurahara'nın baldırını iterek hançeri çekip kurtardı. Fıskıran kan, dizine sıçramıştı. Kurahara kendi kanını izlermiş gibi, öne doğru devrildi.

İsa'o hızla dönüp odadan kaçmak üzereyken, koridora açılan kapılardan biri açıldı, İsa'o daha önce gördüğü kadınla yüz yüze geldi. Kadın bir çığlık attı. İsa'o yana doğru sıçradı, girdiği kapıdan bahçeye fırladı. Korkmuş kadının, ayakları belirgin gözleri hâlâ gözünün önündeydi.

Bütün hızıyla bahçeyi geçip denize doğru koştu. Arkasındaki evde büyük bir telâş başlamıştı, peş peşe çığlıklar atılıyordu. Seslerin, ışıkların kendisine yöneldiğini, peşine düştüklerini hissetti.

Bir yandan koşarken bir yandan da ceketinin iç cebine uzanıp bıçağını yokladı. Yine de, elindeki hançer çok daha büyük bir güvenceydi onun için. Yokuş aşağı koşarken hançerine sımsıkı yapışmıştı. Soluk soluğa kalmış, dizini de burkmuştu. Hapiste geçirdiği bir yılın bacaklarını ne kadar güçsüz düşürdüğünün çok iyi farkındaydı.

Okyanus kıyısındaki narenciye bahçeleri genellikle taraçalar biçiminde, kat kat olurdu. Kurahara'nın mandalina ağaçları da basamaklı bir sahnedeymişçesine, kat kat dikilmişti. Taş duvarlarla çevrilmiş sayısız, farklı taraçalar güneşi bolca alacak biçimde düzenlenmişti. Her taraça ötekinden farklıydı, ama hepsi de kumsala doğru iniyordu. Mandalina ağaçlarının ortalama yüksekliği bir, bir buçuk metre kadardı. Kökleri samanla sıkıca sarılmış, dallar-

rıysa toprağa yakın bir noktadan başlayarak dört bir yana uzanmıştı.

İsao bir taraçadan ötekine koşuyordu. Karanlıkta yaptığı her dönüşte, meyve yüklü dallarla karşılaşılıyor, dallar yolunu kesiyordu. Bir dolambacın içindeymiş gibi yolunu yitirmemeye çabalıyordu. Deniz fazla uzakta olamazdı, ama ona bir türlü ulaşamıyordu işte.

Sonunda kendini dallardan kurtardı; görüş açısı birden genişlemişti. Önünde gökyüzü ile deniz vardı. Taş basamaklı bir merdiven kayalığın dik yüzeyine çıkıyordu, bahçenin ucundaki bir kapı bu merdivene açılıyordu.

İsao daldan bir mandalina kopardı. Ancak o zaman, hançerinin artık elinde olmadığını ayımsadı. Ağaçların arasında koşarken, dallarla savaşıırken düşürmüş olmalıydı.

Bahçe kapısı kolayca açıldı. Basamakların dibinde, hızla kayalara çarpan denizin oluşturduğu beyaz dalgaları gördü. İlk kez denizin yankısını açık seçik duyabildi. Bahçenin ötesindeki arazinin Kurahara'ya ait olup olmadığını bilmiyordu. Çok yaşlı ağaçlarla kaplı bir kayalıktı; bir patika kıvrıla kıvrıla koruluğun içinden geçiyordu. İsao koşmaktan yorulmuştu, yine de bir kez daha patikaya doğru atıldı, dallar yüzünü yalar, otlar bacaklarına dolanırken güç belâ ilerlemeye başladı.

Sonunda, kayalığın mağaraya benzer bir şey oluşturacak biçimde oyuk olduğu bir yere geldi. Kayalığın bu yeşilimsi, kıvrımlı bölümü kısmen aşınmıştı, kayanın tepesindeki kocaman bir çamın dalları buraya doğru uzanmıştı. Otların gölgelediği ince bir su şeridi kayanın yüzeyinde kıvrılarak ilerliyor, otların arasından geçerek aşağıdaki denize dökülüyordu.

İsao buraya saklandı. Soluk soluğa kalmıştı, biraz yatışmaya çalıştı. Yalnızca denizin ve rüzgârın sesi duyuluyordu. Boğazı, canını yakacak kadar kurumuştı; mandalananın kabuğunu soydu, dişlerini hırsıyla meyveye geçirdi.

Burnuna kan kokusu geldi. Kan, mandalınanın kabuğuna sıçramış, orada yarı yarıya kurumuştı. Kanın kokusu, İsa'o'nun boğazından aşağıya akan suyun tatlılığını bozamamıştı. Kurumuş yosunların, uzun, püsküllü kamışların, çamların salkım salkım iğneli, birbirine dolanmış asmalarla kaplı olan, toprağa yakın dallarının ardında gece denizi uzanıyordu. Ay olmamasına karşın deniz gökyüzünün donuk parlaklığını yansıtıyor, sular belli belirsiz ışıldıyordu.

İsa'o nemli toprağa dimdik oturdu, bacaklarını altına aldı. Okul ceketini çıkardı. İç cebindeki bıçağı eline aldı. Bıçağı yerinde bulunca öyle rahatlamıştı ki, neredeyse dengesini yitiriyordu. Yün gömleğiyle fanilasız üzerindeydi, ama denizden esen yel gövdesini ürpertmişti.

"Güneşin doğmasına daha var," dedi kendi kendine. "Ama beklemeyi göze alamam. Tepemde ısıll ısıll bir küre yok. Gölgesine sığınabileceğim soylu bir çam yok. Aşağıda ısıll ısıll bir deniz bile yok."

Pantolonunun dışında, üzerindeki her şeyi çıkardı. Gövdesi gerilmişti, ama artık üşümüyordu. Pantolonunun düğmelerini açtı; karnı ortaya çıktı. Bıçağı tahta kınından sıyrırken, kulağına haykırışlar, yukarıdaki bahçede koşturan ayak sesleri geldi.

"Okyanus! Bir kayığa atlayıp kaçmış olmalı," diye haykırdı biri, tiz bir sesle.

İsa'o derin bir soluk aldı, gözlerini yumdu. Sol elini okşarcasına karnına koydu. Bıçağı sağ eliyle kavrayarak ucunu karnına dayadı; doğru yeri bulması için sol elinin parmaklarıyla bıçağı yönlendiriyordu. Sonra, bütün gücünü kullanarak bıçağı karnına sapladı. Bıçak etini yardığı anda, parlak güneş yükseldi, yükseldi ve kapalı gözkapaklarının ardında patladı.

S O N